

Wakita á Dadaamiya

Wandala Bible Wakita á Dadaamiya

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Mata.....	4
Markus	39
Luka	62
Yuhanna	100
Slera-aha	126
Rauma-aha	161
1 Kaurintus-aha.....	179
2 Kaurintus-aha.....	196
Galatiya-aha.....	207
Aifaisus-aha	213
Filipi-aha.....	219
Kaulausiya-aha	223
1 Taisalauniki-aha	227
2 Taisalauniki-aha	231
1 Timaute	234
2 Timaute	239
Titus	243
Filaimaun	245
Ibraniŋkau-aha.....	246
Yakuba.....	259
1 Piyer.....	263
2 Piyer.....	268
1 Yuhanna	271
2 Yuhanna	276
3 Yuhanna.....	277
Yahuda	278
Wahayu	280

Mata

*Kergema á eggje-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu (Luka 3:23-38)

1 Náwa *kergema á eggje-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu. ɲane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahimia. 2 Ibrahimia a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ɲara. 3 Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Haisruna, Haisruna a yese Aram, 4 Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna, 5 Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa, 6 Yaisa a yese *Dawuda, ba ɲane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na. 7 Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa, 8 Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya, 9 Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya, 10 Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amais, Amais a yese Yusiya, 11 Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ɲara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila na. 12 Am iga á una ɲanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila, 13 Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura, 14 Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda, 15 Ailihuda a yese Ailiya-jaaru, Ailiya-jaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu, 16 Yakubu a yese Yusufu zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu. 17 Daaci kezlakula á jeba-aha ɲanna, a fetuwe áte Ibrahimia sem zamane á *Dawuda, á maga jeba ke-laawa ju ufáde. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila, jeba ke-laawa ju ufáde. Tsante am zamane ɲanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufáde.

Laukta á ya Yaisu *Almasiihu (Luka 2:1-7)

18 Náwa a sawa estuwa laukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmeɲara Maari wá, á shebaná ba Yusufu. Ba lauktu á danaada Yusufu á dem mba-aara keni, kerten Maari lyemlye huɗe an hákuma á Shedekwe Cudedde. 19 Daaci zhele-aara Yusufu maa, ɲane dzayye er-vaunɗe-aara, wayeteka dekiɗeki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire. 20 Daaci ba ɲane keni átira dzama una ɲanna, a naba jesaarhe ge

malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yusufu egdza á *Dawuda, a warɲka lyáwá ge gá mukse á ɲa Maari. Adaba egdze na am huɗe-aara na wá, a lyanmá ba Shedekwe Cudedde an hákuma-aara. 21 Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

22 Baɗemme á una ɲanna, aɲkwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba ɲane: 23 «Náwa watse á shá huɗe gyaale na zlaɓe diyaaka zhele na, á de yá egdzere zhele, zhera-aara wá, tá de dahaná an Aimanuwail.» Zhera ɲanna wá, á kátá ba: Dadaamiya aɲkwa antara miya.

24 Daaci tsetsa Yusufu am háre, a magán ba seke una a banna malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire. 25 Amá Yusufu njaaka antara Maari dekiɗeki seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusufu a fete zhera á egdzere Yaisu.

Emnde a ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gefi

2 Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gefi. 2 A ba emnde a ilmu ɲanna: «Áma ɲane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba naɲeránna terlyakwa-aara á sa am gefi. Adaba una ɲanna ɲa se kezlan ugje.»

3 Ba a cenaa una ɲanna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni baaka. Baɗemme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare. 4 Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge male-aha á *Iiman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara baɗemme, a ndavateruhe elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma ɲane *Almasiihu?» 5 Ta ɲwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwára á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva ɲanna:

6 «Eka Baytilama am kwára á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya dekiɗeki. Adaba watse á jesaare am ka slekse yaikke na watse á ɲáná ɲane larde-aaruwa *Iserayiila.» »

7 Daaci sleksu *Hirudus a naba dante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni a jesaara terlyakwa átekwa na. 8 A belaa ba itare ɲanna zlaɓe ádaliye slekse á dem Baytilama, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze

ɲanna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbedawiyumbede labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenarvaacena emnde a ilmu elva na a bater-naa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá anƙwa á zlala maa, tá zhárá ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedí na, anƙwa á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa ɲanna arge slede na ni anƙwa egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara. ¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an er-vaunđe-aatare bademme. ¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere anƙwaslire, antara Maari emmeɲara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze ɲanna. Ta palaa kazlanja-aatare, ta vante sadake á dindar, antara dagwala á názase, umele keni yawyawe-aara am kudera ge egdze ɲanna. ¹² Am iga á una ɲanna maa, Dadaamiya a naba fater-maa am vuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsek-wehe ge malika á Yaakadada á deza Yusufa am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmeɲara, ezzlala á dem Misera dem sarte na watse yá bakaná ya ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa á ba an vayiya ɲan-na an egdzere, ira emmeɲara, a naba zlala an itare á dem Misera. ¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keda *Hirudus. Una ɲanna a magava ba kalkale antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba ɲane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá dahaná á sa am Misera.»

A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu magarka áte una a katanaa ɲane, a naba jehe ge er-vaunđe, a ba ɲane, a cebarceba egdzar zála bademme am Baytilama, antara am kwárá á ekse-aatare bademme. A ba ɲane, a cebarceba egdzara na zlobe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni a jesaara terlyak-wa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na a jaruka an shifa dekideki. ¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba ɲane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, anƙwa kyuwa antara dak-wa á ba an ká kwárá. Rashail anƙwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunđe dekideki, adaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsa an egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufa am Misera am shene. ²⁰ A ba ɲane á elvan ge ɲane:

«Ettsetse, eptsepts a an egdzere antara emmeɲara á dem *Iserayiila. Adaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.» ²¹ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa antara egdzere ira emmeɲara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila. ²² Amá cenáncena Yusufa ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddeɲara, ge kwárá larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde ɲanna mazla-aara. Am jaaja lyawa ɲanna, Dadaamiya a naba kwanse názena á maganá ɲane am shene. ²³ Daaci a maganaa á ba áte una ɲanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwárá á Galili na. Una ɲanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabi-aha werre. A ba itare: «Witse tá dahaná an ura Nasarátu.»

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

3 Shekwaashekwa duniya maa, a naba jesaarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya. ² A ba ɲane am waazu-aara: «Magaumága tuba, adaba herzhaptheherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwárá á Dadaamiya.»

³ Yuhanna ɲanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá el-va-aara, a ba ɲane:

«Anƙwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndedde.»

⁴ Am sarte ɲanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nan-gyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame, ndza á nguda ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwárá á Yahudiya bademme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe an guwa á Urdun na bademme ta sesehe, ta sezeɲara. ⁶ Emnde ɲanna ta naba sanse haypa-aha-aatare, ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá anƙwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezeɲara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba ɲane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaaware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enjlesenjle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá anƙwa am ervaunđe-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. ⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa ɲane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge dat-sa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme á náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kárá.

¹¹ Yá anƙwa bakurá ba jirire: iya wá, yá anƙwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga tuba. Amá anƙwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dagave á kure wá, ɲane watse á magakurá baptisma an

Shedekwe Cudedde, antara an kára. Edda-aara njanna wá, an hákuma ba njane arge iya, ba ge slesadanse ki-make am sera keni hyanefka ya dekideki. ¹² Njane wá, anjwa á sawa an kazlaŋa a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka dekideki na.»

Baptisma á Yaisu *Almasiihu

(Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Daaci am sarte njanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu baptisma ge Yuhanna. ¹⁴ Amá á kátá maŋka Yuhanna. A ba njane á elvan ge njane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka baptisma ni, ká se ndaviwa ka baptisma ge iya?» ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauktu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna, ¹⁶ a maganaa baptisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba wertehe ge samaya wá, Yaisu á zhara ba anjwa á tsekwa Shedekwe á Dadaamiya á setarge njane ba seke takala, a se tsekwa áte njane. ¹⁷ Cekwaangudi wá, tá cená kwára á sa am samaya, a ba njane: «Ba njane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, bademme á higa-aaruwa á ba áte njane.»

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu

(Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

4 Am iga á una njanna maa, Shedekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine. ² Yaisu a de magaa háre kul ufade am ndera áhuwa, vayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una njanna maa, a naba njanaahe ge waya mazla-aara. ³ Daaci a duhe ge slekeda emnde ádezenara, a ba njane á elvan ge njane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye dafa ká ezza.» ⁴ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: "Ura á njá an shifa adaba dafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya bademme na shifa am vuwa." »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara njane á dem hude á berni cudedde, ta de daltaa antara njane áte ire á *mashidi yaikke, ⁶ a ba njane á elvan ge njane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambeda áte njane á dem áhá. Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: "Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á njane áte nákwá." » ⁷ Una keni a naba njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Anjwa an puwa zlake ádalije am wakita á Dadaamiya, a ba njane: "Badeka Yaakadada, Dadaamiya á njane dekideki." »

⁸ Shaitaine a dánhe zlake ádalije á dete ire á wa umele anjwa, wa njanna sladde jipu, a maranaa yaikkire na anjwa am hude á duniya na bademme, an-

tara njahire-aara bademme á sáhuwa. ⁹ Daaci a ba njane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká njala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha njanna ka nanaa ka na bademme.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezalálá áhuna. Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: "Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á njane palle, ká njala á ba ázenara palle." » ¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una njanna. Am sarte njanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

Zunjwire á slera á Yaisu am kwára á Galili

(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)

¹² Cenancena Yaisu ganakini ngudarenguda Yuhanna am dangay maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili.

¹³ Njaaka njane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de nja am Kafarnahum. Ekse njanna áte we á guwa á Galili njanna. Kafarnahum njanna wá, áte nákwá á kwára á Jabulaun antara kwára á Naiftalim. ¹⁴ An una njanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Adaba a ba njane:

¹⁵ «Am kwára á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndanjire á háye á Galili na bademme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ bademme á emnde na ni tá am tabedammire na, tá de nanna parakkire yaikke. Emnde njanna tá njá am slede tabedamme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shateraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte njanna Yaisu ge bálá waazu. A ba njane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Adaba samsa sarte á njá am *kwára á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zunjwe ta ufade

(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸ Daaci Yaisu a daba we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, njane una tá dahaná an Piyer, tá an egdza emmenjara Andarawus. Tá anjwa á puwa narre-aatare á dem yawe, adaba itare ta emnde a sluwá kelfe. ¹⁹ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakurvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba njane á elvan ge itare. ²⁰ Ba watsewatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta daba Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaangudi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádalije ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmenjara Yuhanna. Antara ba eddetare keni anjwa ázetare, tá am paare á yawe, tá anjwa á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba daterdáhá Yaisu itare keni. ²² Ba watsewatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta daba Yaisu.

Yaisu anƙwa á magaterá waazu ge emnde,

á mbatermbe am lapikere keni

(Luka 6:17-19)

²³ Daaci Yaisu a jem dába am kwara á Galili bademme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu ɗanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwará á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara nguryekwe-aha, a mbateraahe bademme. ²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am slede bademme am larde á Siriya. Bademme á emnde na ni anƙwa á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraurau, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a nguryekwe, bademme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraahe. ²⁵ Kwakya nalga na a dába Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá dahaná an ekse ke-laawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusali-ima antara Yahudiya bademme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na bademme ta dába Yaisu.

Waazu áte ire á wa

(Luka 6:20-23)

⁵ Yaisu nanna nalga á emnde ɗanna maa, a dalete áte wa, a de njehe. Ta dabem ge pukura-aha, ta duhe ádezenjara. ² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba ɗane á elvan ge itare:

Higa jirire

(Luka 6:20-23)

³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba náza keni áza Dadaamiya. Adaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.

⁵ Higa yaikke ge emnde na tá anƙwa á maga ke-maairi, adaba tá de shá slede na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.

⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, adaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názena á kataná ervaunɗe-aatare.

⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zezarzi, adaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.

⁸ Higa yaikke ge emnde na an bárá ervaunɗe-aatare, adaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.

⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a dágala, adaba tá de dahaterá an egdzara á Dadaamiya.

¹⁰ Higa yaikke ge emnde a shá zlaɗa adaba ta magaa názena á kataná Dadaamiya, adaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Higa yaikke ge kure má tá anƙwa á zlazlakurzlázle emnde, má tá fákurá áte ngudiyire, tá anƙwa á tsaka elva a mándzawe áte kure adaba kwa emnde-aaruwa.

¹² Máki tá anƙwa á magakurte una-aha ɗanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja geɗa. Adaba laɗa á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

Ekkure kwa ba seke elleɗa, antara parakkire

(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)

¹³ «Ba názena ni á magaterná elleɗa ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleɗa ge duniya. Amá máki elleɗa ɗanna baaka ɗanɗanire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗanɗanɗe zlabé ádaliye? Baaka pute ɗekideki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.

¹⁴ «Zlabe ádaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhará ba ɗane na. ¹⁵ Zlabe ádaliye, kwa ba seke kára á fanus. Máki mbarantembe kára á fanus wá, tá unɗbarka tasa, sey tá zlenɗelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am hude á bere ɗanna bademme. ¹⁶ Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmárá parakkire á kure ge emnde bademme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawrait

¹⁷ «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbedaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbedaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha ɗanna ge emnde, ya se ganvege. ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shekwaashekwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaangudi keni á eblyantaaveka ge názu am *tawrait, sey má gevge bademme. ¹⁹ Yá bakurná ada-ba una ɗanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba ɗane am *kwará á Dadaamiya. Amá edda una ni anƙwa á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba ɗane am *kwará á Dadaamiya. ²⁰ Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlanna á Dadaamiya ɗekideki, máki jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervaunɗe

²¹ «Kwa cenan vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de ɗezleka am shairiya.” ²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a ɗanaa ware egdza emmenjara

am ervaunđe keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmenjara “Baaka enjkale á ña”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kára á jahanama. ²³ Adaba una ñanna, máki ka sanaa sadake á ña ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ñanna wá, ka naba yehete ganakini anjwa duksa ka maganta ka ge egdza emmenja wá, ²⁴ naba yanya sadake á ña ñanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaade antara egdza emmenja, lauktu ká se vante sadake á ña ge Dadaamiya.

²⁵ «Máki anjwa sledágala á ña watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezenjara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem danjgay. ²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe á ña áhuwa dekideki, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele bademme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Manjka gwardzire.” ²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am ervaunđe-aara, maganaamaga gwardzire an mukse ñanna am ervaunđe-aara. ²⁹ Daaci má anjwa á mbedáká á dem haypa ice á nadafa á ña wá, naba sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyye an ka. Ambáne ká kedá ba duksa palle áte vuwa á ña, arge una ni iricaña bademme ká dem kára á jahanáma na. ³⁰ Zlabe ádaliye, má anjwa á mbedáká á dem haypa erva a nadafa á ña wá, naba icica erva ñanna, eblyanveblye yiyye an ka. Ambáne ká kedá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaña bademme ká dem kára á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika

(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ñanna am erva ge mukse, ganakini a belanaa ba ñane. ³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka, máki mukse na de gaa-ga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ñane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za wada

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Zawka wada á fida, zawza ba wada á jirire á katafke á Dadaamiya.” ³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka wada dekideki ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka wada. Adaba una ñanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara. ³⁵ Ma an haha keni zawka wada. Adaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka wada. Ada-

ba anjwa Slekse yaikke am berni ñanna. ³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka wada dekideki. Adaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa maganaaka, ma kuliya, ma úgje danjwe keni. ³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a'aa” keni, ba a'aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ñanna wá, ba slera á Shaitaine.»

Elva a eptsanna haypa ge ura

(Luka 6:29-30)

³⁸ «Zlabe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyannaa ware ice ge ura, ñane keni tá kyanaakya ba ice ñanna; ma slare keni, tá mbadaava á ba an slare ñanna.” ³⁹ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: eptsawannaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a tedaku babárva am ekte a hyema á nadafa wá, naba eptsananteptsa náza á názlaba keni. ⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware danciki á ña ge dáká á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni. ⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzedá ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni. ⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure

(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Zlabe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ña, amá edda una ni ñane kelaade á ña wá, ka keni yanaaya.” ⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlada áte kure ba dey na. ⁴⁵ Magaumága una ñanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ñane wá, anjwa á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire bademme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara ervaunđe-aatare, antara ge emnde na danjwa hude-aatare bademme. ⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, baaka lađa á kure áza Dadaamiya. Adaba ba emnde á ñezla keni tá anjwa á magán ba estuwa. ⁴⁷ Zlabe ádaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mama-aha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adaba ba emnde na dabarka Dadaamiya keni, tá anjwa á magán ba estuwa. ⁴⁸ Adaba una ñanna, a ektsaku-raareka enjkale dekideki, gawevge ba seke Eddekure na am samaya na.»

Elva á melateru ge talaga-aha

6 «Máki kwá kátá mága duksa adaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ñanna, kwá shánka lađa áza Eddekure na am samaya na mazla-aara. ² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baleka an bálá. Amaana: manjka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta ma-

ganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergálá emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ñanna, lađa-aatare ba una ñanna, baaka umele. ³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ña ge ura wá, emmága an nasherire. Ba ná-zlaba á ña keni a diseka názena á maganá nadafa á ña. ⁴ Emmága maggwire á ña á ba an nasherire. Eddenja Dadaamiya wá, baaka názu á nanka ñane. Daaci á de vakteva ba ñane lađa-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa

(Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá anƙwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: lađa-aatare ba una ñanna ge jeba emnde ñanna. ⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á ña, heđanuheđe ge we á bere á ña; daaci enƙala Eddenja na ñane anƙwa am tata nasherire á ña ñanna. Eddenja na ñane anƙwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva lađa-aara. ⁷ Má kwá anƙwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na dábarka Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervarcene. ⁸ Kumauka garava-aatare dekiđeki, adaba Eddekure Dadaamiya ñane diyaadiya wedera á kure ba lauktu kwá de ndavana ázeƙara keni. ⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa:

Eddenjere am samaya, ekka wá, ka cuđeđe. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka.

¹⁰ Sawa an sleksire á ña. A gevge namaari á ña am duniya keni, ba seke una am samaya na.

¹¹ Waƙerteva náza za a hyaƙerhye vatena.

¹² Waƙeraarye haypa-aha á ñere, ba seke una ñere keni ña yateraare ge emnde a haypa an ñere.

¹³ Daƙeremka am bada á Shaitaine, fertaƙeraaferta átuge haypa. ((Adaba ekka, sleksire á ña anƙwa. Ká an hakuma, ká an demdemire dem ba ge dekiđeki. *Aamin.))

¹⁴ «Adaba má kure kwá anƙwa yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni. ¹⁵ Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

¹⁶ «Má kwá anƙwa tsufa ndera wá, eptsawanteka njá á kure ba seke kwá am zlađa, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naran-na emnde ganakini tá am nderire na. Yá anƙwa bakurá ba jirire: jeba á emnde ñanna lađa-aatare ba una ñanna. ¹⁷ Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica

á ña ba tseđanƙe, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ña, ¹⁸ lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Eddenja na ma am tate a nasherire keni ñane anƙwa na palle una diyaadiya. Daaci Eddenja na ñane anƙwa a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva lađa-aara.»

Berbire na am samaya

(Luka 12:33-34)

¹⁹ «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, adaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaba bere-aha a emnde, tá ila ka-zlaƙa am huđe-aara. ²⁰ Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, baaka názu á de badzená áhuwa. ²¹ Adaba am tate na ni áteƙwa nalmane á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Parakkire na áte vuwa

(Luka 11:32-36)

²² «Ice wá, ñane ba seke kára á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke. ²³ Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge daƙƙwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am huđe-aara!»

Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane

(Luka 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á maƙka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Dzamauka ire an kazlaƙa á duniya

(Luka 12:22-31)

²⁵ «Yá bakurná adaba una ñanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu? ²⁶ Zharauzhára á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiye-aha emtu? ²⁷ Ware am kure una á dzegwandzegwa sladva shifa-aara ba cekwaanƙudi keni an dzama ire na á maganá ñane? ²⁸ Ay labara kwá dzama ire á zane ge tsekwana áte vuwa á kure? Zharauzhára áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka, ²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakya á nalmane-aara keni, ndza tsek-wameka am zane na ni zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ñanna keni. ³⁰ Má másá na anƙwa vatená, makuralla kertenƙ faraterufe ge kára maa, Dadaamiya á tsekwateremtsekwa am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Adaba una maa, dzamauka ire dekideki geni watse njá de za uwe? Bi njá de sha uwe? Bi njá de tsekwa uwe? ³² Sey ba emnde na dabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzama kazlaŋa nŋanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha nŋanna keni. ³³ Zunŋwe wá, tatayautataya kure ba njá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni. ³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. Njane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Adaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

Habazauka sera á emnde

(Luka 6:37-38, 41-43)

7 «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya. ² Adaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una nŋanna. Bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una nŋanna ge kure keni. ³ Labara nŋane ge ekka ká zhárá esseba na am ice á egdza emmeŋa, amá ká tapanaka slalbe sladde na am ice á nŋa ge ekka? ⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeŋa: “Sansa yá sakansese esseba am ice”, amá ekka ká an slalbe sladde am ice á nŋa? ⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á nŋa na, ká nanna ice á nŋa parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeŋa. ⁶ «Vawaterteka duksa cudedde ge kere-aha, kuvaukuva geni a eptsarakuraareka, a cebarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katafke á nabezhe-aha geni a payeraaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, daudaha á dem mba

(Luka 11:9-10)

7 «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; daudaha emnde a há tá se werakurantewera wakiya. ⁸ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakiya keni, tá weranantewere. ⁹ Anŋkwa ura am kure, má egdza-aara á ndavanu dafa, nŋane á vante nákwá emtu? ¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, nŋane á vanta zahe? ¹¹ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Njane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázenjara.

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adaba una nŋanna jirire á názena a belateraare *tawraitá á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabi-aha.»

Wakiya becce

(Luka 13:24)

¹³ «Dawemde á kya wakiya becce. Adaba wakiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem

kedá, aley emnde kwakya tá daba ba una nŋanna.

¹⁴ Amá á kya wakiya becca, antara unŋule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá daba una nŋanna ta cekwa.»

Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara

(Luka 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá am huđe-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na. ¹⁶ Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá nŋazlewaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza. ¹⁷ Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtaŋka. ¹⁸ Nafa shagera á taa yeka egdzere emtaŋka; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake. ¹⁹ Bademme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kárá. ²⁰ Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida nŋanna áte slera-aatare.»

Diyanakurka ya dekideki

(Luka 13:25-27)

²¹ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlanna am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na anŋkwa am samaya na.

²² Vacite nŋanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, nŋere keni ndza nŋa magaa slera á nabiyire an zhera á nŋa; ndza nŋa nŋyanse jini-aha am ura an zhera á nŋa; ndza nŋa magaa najipu-aha gergere an zhera á nŋa. ²³ Daaci ge emnde nŋanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya dekideki. Gawiyapteka zlalau-zlálá, kure kwa emnde a maga haypa.»

Bere-aha gergere buwa

(Luka 6:46-49)

²⁴ «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa nŋanna, a maganaahe áte una nŋanna, nŋane á garava an zhele slenŋkale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha. ²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere nŋanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere nŋanna mbedaa, adaba ta nderanaa áte palaha. ²⁶ Amá ma ware una a cenvaahe elva-aaruwa nŋanna, maganaahe áte una nŋanna maa, nŋane á gáráva an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili. ²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere nŋanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbedanaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwanse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlauzle am ndaha elva-aha nŋanna, bademme á zlamaha tá maga ba najipu-aara, ²⁹ adaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, nŋane a kwaraterse á ba an hákuma.

Yaisu a mbanaahe slederve

(Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)

8 Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa dába ñane. ² A semhe ge ura á wana derve, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wayá ka dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á ña.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve ñanna metedde. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Eccena ba shagera: Balanansaka ma ge ware keni dekideki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á ña ge *Iliman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maraterná an una ñanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa**Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma**

(Luka 7:1-10)

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á dezeńara, a de ñalan geni a melanumele. ⁶ A ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ankwá nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zla-zlada, matsamatsa ubiya-aha áte ñane, á shá zlada jipu.» ⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ankwá duwa, yá de mbanaambe.» ⁸ A ñutehe zlabé ádaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka dekideki geni ká sem hude á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á ña palle, á mbe-mmbe nave-aaruwa. ⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá ankwá. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má ya dáha palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá ankwá á dába ñane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa. ¹¹ Yá ankwá bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedí, antara á sá á ba am yala, tá de zá emtakire áza Ibrahimia, Isiyaaku, ira Yakubu am zlanña am samaya. ¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare zlanña á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerdá slare-aatare ge zlada.» ¹³ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á ña, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kerten a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte ñanna.

Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya

(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piyer, a de bera shawle á Piyer mukse á zlava, á wáná zlagzlagi. ¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha. ¹⁶ Herzhe mangaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ñgyanse jini-aha ñanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme. ¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba ñane: «Ba ñane an ire-aara a lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme.»

Emnde na wayarwaya dába Yaisu

(Luka 9:57-62)

¹⁸ Yaisu nanna kwakya á nalga na átevge ñane, daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» ¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraitá umele, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá dabakdába ma ka deme keni.» ²⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.» ²¹ A ba ura umele zlabé ádaliye am dagave á emnde a dába ñane, á elvan ge ñane: «Yaakadada, viteva barama yá de hedeheda emtsaade edderwa.» ²² A ñwanantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa, dábidába, yaterya emtsa-aha, a hedárheda emtsa-aha-aatare.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba dábemhe. ²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye ñanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara. ²⁵ Ta de tsantehe ge pukura-aha-aara, tá ámbera eddáha: «Yaakadada, lyamilye degiya má baaka.» ²⁶ A ñwutehe, a ba ñane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfire á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valateraarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha miya na, a tsaáhe tseriyye ba seke ndza gejaaka duksa. ²⁷ Emnde bademme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware ñane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A mbateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine

(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadaraina-aha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhya-aha, ta zlazlada-aha jipu, tá an kuva áza emnde, ura á taa deseka á kya unñule ñanna. ²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egdza á Dadaamiya, ázara am dagave á ñere

antara ekka? Zlabe ba laukte-aara keni samka kerten ka se fa zlada áte njere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa njanna maa, anjwa walda á nabezhe yaikke, tá anjwa piya. ³¹ Jini-aha na ta naba njala Yaisu a ba itare: «Má ká ngyanngye wá, vanjerteva barama njá de njá am walda á nabezhe-aha na.» ³² «Dawm-bare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerdaa zhagade ge nabezhe-aha na daga á sate egdza wa njanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³³ Zhagade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de balaterse labare njanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na bademme. ³⁴ Daaci emnde a ekse bademme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte njane maa, ta njalanaa á ba an njála geni a dedde am larde-aatare ba dekideki.

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara

(Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

9 Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saahé á sem ekse-aara. ² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egdera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba njane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka ervaunde á njane egdza-aaruwa, adaba an bára haypa-aha á njane.»

³ Daaci tá anjwa malum-aha á *tawraitá áhuwa, a ba itare am ervaunde-aatare: «Kwaye zhele na anjwa á lyiya slede á Dadaamiya.» ⁴ Kerten Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba njane: «Labara kwa dzamete elva kelaadire estuwa am ervaunde á kure?»

⁵ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á njane, bi baná: Tsettse ezzlala an sera á njane? ⁶ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme, yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba njane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsettse, ezzlala á da.» ⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara. ⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una njanna, bademme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, adaba hákuma njanna a vante ge urimagwe na.

Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Mata

(Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, anjwa á zlala áte barama; átira zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge njane: «Tsettse sawa dabidaba.» A naba tsetehe, a dabete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá anjwa za dafa antara pukura-aha-aara am mba á Mata njanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu.

¹¹ *Farisa-aha ba naranna una njanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za dafa antara emnde a jaha hadama ira emnde a má-

ga ser haypa?» ¹² De cenatercena Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ¹³ Zlalauzlala, de tsa-hautsaha názena am hude á wakita á Dadaamiya, a ba njane: Názena yá kataná ya kwakya wá, baira zezarziye, sadake á dabba-ka. Adaba iya wá, sanká ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera

(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slema-ga baptisma, a ba itare: «Njere antara *Farisa-aha, njane eksa ndera, labara pukura-aha á njane tá ekseka ndera dekideki na?» ¹⁵ Daaci a njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka dekideki. Amá anjwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte njanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanjgyuwe an baukta ánjwaslire, adaba una ánjwaslire na á de teda una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlabe adaliye.

¹⁷ «Zlabe adaliye, tá puweka mbazla ánjwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla ánjwaslire á dem *kanyakanya keni ánjwaslire lauktu baaka una á de badza am hude-aara.»

Labare á egdza á male á

Yahudiya-aha an mukse na a gejante nanjgyuwe á Yaisu

(Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ Ba Yaisu anjwa á baterá elva-aha njanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Emsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa fetefa erva á njane áte njane, á de shifeteshifa.» ¹⁹ A naba tsetehe ge Yaisu, ta dabemhe antara pukura-aha-aara.

²⁰ Anjwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanjgyuwe-aara. ²¹ Adaba ndza a slaslan ba estuwa am ervaunde-aara, a ba njane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte nanjgyuwe-aara keni, ya mbembe.»

²² A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba njane á elvan ge njane: «Mbakaambe fetarfire á njane egdza-aaruwa. A gazleka ervaunde á njane dekideki.» A ba am sarte njanna a naba mbehe ge mukse na.

²³ Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwa, em-

nde umele keni tá ferta derma. ²⁴ Daaci a ba ñane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna adaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá ep-sawepsawa. ²⁵ Daredda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ñanna, a de ñanaa ba er-va ge egdze na, daaci a naba tsetehe. ²⁶ Ta naba hyan-me labare ñanna am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa zlazlálá, ta naba dábemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera eddaha an ka kwara: «Ambarka á ña Yaisu *Egdza á Dawuda zanjer-vaarze.» ²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ñanna keni ádezeñara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándzegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ñwanantehe: «Ane, fañertarefe Yaakadada.» ²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ñane: «A gevge áte una kwá fetara kure átekwa.» ³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giy-atergiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele dekideki.» ³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de balese labare á Yaisu am larde ñanna bademme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka dekideki. ³³ Ba Yaisu ñgyansengye jini na am ñane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na bademme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nanjeranka jeba una am *Iserayiila dekideki.» ³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma ñanna ge ñgyanse jini am ura.»

Yaisu ankwá á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje dábá am berni-aha antara am ekse-aha bademme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwará á Dadaamiya, ámbera á mbatermbe am lapikere gergere, ira názena a badza ura bademme. ³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, adaba kudarevkude, zlauzle ndzedá-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare. ³⁷ Daaci, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehálá-aara á dem mba. ³⁸ Adaba una ñanna, ñalaunjala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)

10 Yaisu a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ñgyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza bademme. ² Náwa itare zhera-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa ñanna: Zunñwe wá, ba Simaun, ñane una ta dáhanaa an Piyer,

tá antara egdza emmenjara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna, ³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata ñane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus, ⁴ Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

⁵ Yaisu á bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa ñana, a ba ñane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Samariya keni. ⁶ Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta keda an keda na. ⁷ Daumbare an waazu, bawateranba: Sarte á njá am *kwará á Dadaamiya herzhaptheherzhe. ⁸ Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emt-sa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ñgyaunñgye jini-aha am emnde keni bademme. Hákuma ñanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde. ⁹ Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shunñgu keni am lyiba-aha á kure. ¹⁰ Eksauka nambela á kashi am er-va ge mága shula á kure, ma nanñgyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am er-va, adaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lye-valya dáfa keni. ¹¹ Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya ba edda una ankwá higa-aara ge lyiyakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte á zlala á kure áhuwa. ¹² Má kwá ankwá dem mba á ura, bawateránba emt-saade ge emnde á há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire! ¹³ Daaci má lyarakurvalye emnde a há ñanna tá shansha hairire na. Amá má lyiyarakurka, tá shanka hairire ñanna. ¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. ¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ñgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse ñanna.»

Zlala-aha na watse á sawa na

(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá belakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dágave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaim-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha. ¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, adaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare. ¹⁸ Watse tá dákurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dákurá á de katafke á slekse-aha á dábá zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni. ¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Adaba á ba am sarte ñanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure. ²⁰ Adaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Shedekwe á Eddekure elva-aha ñanna am kure.

²¹ «Am sarte ñanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an er-va-aatare egdzar mama-aha-aatare ge

emnde, geni a de cebarateraceba. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceba. Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ²² Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, njane á lyelye shifa-aara. ²³ Amá am ekse na má tá fá zlada áte kure, zhagadawzhagade á dem ekse umele, adaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde bademme, kwá de zланаaka ja daba am berni-aha á *Iserayiila bademme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadí na á januje ge zanuwe-aara an malire. ²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, njane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadí keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá dahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am hude á há njanna emtu?»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle

(Luka 12:2-9)

²⁶ «Adaba una njanna, kuvauka urimagwe dekideki. Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ²⁷ Názu yá bakurná ya an shebe na, de balaosebale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de balaubala á ba an ká kwará á dem hude á ekse. ²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceba ba shifa á kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanana. Kure wá, kuvaukuva ba edda una ni njane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kára á jahanama keni. ²⁹ Njedu-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedu-aha njanna keni á taa kedeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na. ³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. ³¹ Adaba una njanna gazlauka dekideki, kwá an dárádza ba kure arge njedu-aha njanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba njane una Yaakadada

(Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni njane ura-aaruwire. ³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire

(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire. ³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenjara, ira tara

egdzere mukse antara shawle-aara mukse. ³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenjara bi a hayaa emmenjara arge iya, njane wa, hyafka sledabidaba. ³⁸ Ma ware una eksanteka dzangala-aara emtsaade ge dabidaba an njane, njane wá, hyafka sledabidabi. ³⁹ Ma ware una á kátá njezlese shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, njane á njezlesenjezle.»

Elva a sha lada

(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaa ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a belibela na. ⁴¹ Ma ware una a lyevaa nabi á Dadaamiya ádaba njane nabi á Dadaamiya, njane keni á de shansha lada á nabiwire. Edda una a lyevaa ura jirire ádaba njane slejirire, njane keni á de shá lada á slejirire. ⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaidde ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, ádaba njane pukura-aaruwa, á shansha lada-aara.»

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu

(Luka 7:18-35)

11 Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva njanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde njanna.

² Am sarte njanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am danggay. Ba cenancena labáre á slera na anjwa á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara, ³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsák-wá hyema ádaliye he?» ⁴ A njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á cenaná hyema á kure, antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna njanna. ⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá anjwa nanna ice-aatare, emnde a dere tá anjwa zlala ba lanje, emnde a derve garevge ba metedmetedde, makwaya-aha tá anjwa cenáncena, emnde na ndza emtsaremsta keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa. ⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

⁷ Am sarte na tá anjwa zlalá pukura-aha á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba njane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una njanna-ka dekideki. ⁸ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha. ⁹ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni.

¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anjwa á ndaha elva-aara a ba njane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba ñwásha, baaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba ñane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ñane á jauje ge Yuhanna an malire. ¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zlada áza ke-laade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare. ¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraita á Muusa ta magaa nabiyire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna. ¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya a balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba ñane Yuhanna ñanna. ¹⁵ Edda una ankwá hyema-aara ge cena duksa, a cenvaacena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

¹⁶ «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá beda ba nara áte we á layye am hude á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare: ¹⁷ Ña fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ña tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka. ¹⁸ Haá! Samsa Yuhanna, ñane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, ñane wá, an shaitaine deme ákyiye! ¹⁹ De samsa *Ura á emnde bademme, ñane wá, ankwá ezza, ankwá essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba hude, ñane deme wá, ura á emnde a ñezla antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, ankwá á márava jirire-aara am slera na ankwá á maganá ñane.»

Zlada árge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba

(Luka 10:13-15)

²⁰ Daaci Yaisu a naba valateraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am hude-aara, aley magarka tuba dekideki na. A ba ñane áte ekse-aha ñanna: ²¹ «Degiya watse zlada arge ekka, ekka Kaurajin; zlada arge ekka, ekka Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremstakwa emnde a ekse-aha ñanna am buhwa-aha, ma andze daremde am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ²² Adaba una ñanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure. ²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kakteka Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka dekideki! Watse á gakaage á dem jahanama. Adaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una ñanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse ñanna ma ba nja-aara. ²⁴ Adaba una ñanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba zlada na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á ña.»

Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepuwe

(Luka 10:21-22)

²⁵ Am sarte ñanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá ankwá slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enjkale. ²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á ña ganakini a gevge ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya máki Eddenjara ñanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egdza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egdza-aara ge maraterán-mara.

²⁸ «Kwa emnde na kudakurefkude ge sapa gwatama demdeme na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvárela kwá puwansepuwe. ²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, adaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure. ³⁰ Adaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazlada-ka essepa-aara dekideki.»

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe

(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)

12 Daaci shekwaashekwa cekwaangudi, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dágave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe. ² Ba naráterna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á ña tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ñateraana waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belaraterán-ka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle. ⁵ Emtu ndaakurseka am *tawraita, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu? Adaba una ñanna, itare ma tsufarteka una am *tawraita keni, baaka haypa áte itare. ⁶ Ay degiya, ankwá názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna. ⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Maggwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una ñanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na. ⁸ Ya ndahanaa ádaba uwe una, adaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe ñanna.»

Zhele an emtsa erva-aara

(Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11)

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele. ¹⁰ Am mashidi ñanna wá, ankwá zhele

an emtsa erva-aara. Emnde na tá am hude á bere njan-
na itare tá tsagwada ba Yaisu, má watse á maganaam-
aga duksa na áte unjule-aara-ka, lauktu ma ta puwar
elva. Ta ndavanuhe ádaba ba una njanna, a ba itare:
«*Tawraitá á naba vamiteva baráma geni mí
mbanaambe ura an vaci puwansepuwe emtu?»¹¹ A
njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare:
«Máki a eblyemaa kyawe á kure á dem evege sladde
an kwaskwe á puwansepuwe, kyawe á edda-aara keni
palla ba njane, á zlála-ka á de sansese emtu?»¹² Sakwa
ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge
kyawe. Daaci estuwa, *tawraitá á vante baráma á má-
ga slera á maggwire ge ura an vaci puwansepuwe.»
¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-
aara na: «Pelansepele erva á njane». A naba pelanse,
erva-aara gevge ba lanje ba seke umele.¹⁴ Mázle-aara
ba zlála ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni
tá maganá estara, lauktu tá kedanaakeda shifa á
Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese njane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare njanna maa, a na-
ba yaa tate njanna, a naba zlála á dem tate umele.
Dikele á emnde estuwa ta daa daba njane. A mbateraa-
he emnde na ta lapika-aha na bademme.¹⁶ Amá a giy-
aterahe á ba an ndzedá geni a de balateranseka
labáre-aara ge emnde, ma ware njane keni.¹⁷ Estuwa
jiranvejire njane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á
ba njane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, njane edda
una a wayanaa ervaunđe-aaruwa, yá higa jipu áte
njane. Watse yá se tsekwaná áte njane Shedekwe-
aaruwa, á de balaterá njane ge nalga-aha bademme,
geni watse yá kya shairiya-aatare bademme.

¹⁹ Njane, tá de mbađeka we antara ura dekideki, á de
feka hula, baaka ura á de cenancena kwara-aara á
dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Njane wá, ma edda una ba seke názambakara na an
dzala keni, njane á kezleka dekideki. Ma ba seke kára á
názambakara na herzhe á emtsa keni, njane á emt-
sanaaka dekideki. Á de magán ba estuwa sey má gan-
vege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

²¹ Bademme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á
ba áte njane palle.»

Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha

(Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23)

²² Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na gan-
vege zhele njanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a na-
ba mbanaahe zhele njanna, anjwa á nanna ice-aara, á
ndaha elva ba lanje zlábe ádalije.²³ Emnde bademme
tá anjwa maga ba najipu-aara, a ba itare: «Watse ba
njane una wulfe á sleksu *Dawuda, njá anjwa ufufa na
ka?»²⁴ Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a
ba itare: «Zhele njanna, a shaa hakuma á ba áza male-
aatare á shaitaine-aha, zhera-aara *Bailjaibul, ge njya
jini-aha am emnde.»²⁵ Amá kertenj diyeddiye Yaisu

názu am ire-aatare, daaci a ba njane á elvan ge itare:
«Estuweka. Bademme á sleksire, máki tarapsete em-
nde gergere buwa am kwara njanna, tá anjwa dagala
am dagave-aatare wá, sleksire njanna ba badzavbadze.
Ma berni-ara, bi ma hude á há-ara keni, máki emnde
na tá am hude-aara garevka palle, tá anjwa dagala am
dagave-aatare wá, ba badzavbadze.²⁶ Daaci máki
shaitaine á njya jini-aha-aara ba ge njane wá, á wava
áte ire-aara ba ge njane, á zlála estara kena kwara-aara
á de katafke?»²⁷ Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba
*Bailjaibul hakuma ge njya jini-aha am ura. Máki es-
tuwa wá, a vatertaa ware kena hakuma á njya jini-aha
am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure
shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure.²⁸ Yá
ndaakur ba jirire: Yá anjwa njya jini-aha á ba an háku-
ma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá,
samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu anjwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba
njane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za
há á slendzedá máki eksevaaka slendzedá njanna emt-
saade, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-aara
bademme?»

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, njane ke-
laade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde
na, njane slezadaterzadá.³¹ Adaba una njanna maa, yá
anjwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye
Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-
aha mandzawe na tá valyaná itare bademme. Amá ed-
da una a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe
Cudedde wa, baaka yanarye dekideki.³² Máki ura a
ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme
wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda
una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe
Cudedde wá, baaka yanarye ge njane dekideki, ma am
zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

Bademme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara- aatare

(Luka 6:43-45)

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na
shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa
laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-
aara.³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á
zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa
mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje
am ervaunđe á edda-aara.³⁵ Slekemaare, á sa arge
shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á
sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa
arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara,
á sanse ba názena emtanjka dekideki na.³⁶ Yá ndaakur
ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á
duniya bademme wá, emnde bademme tá de shansha
elva-aha laakire na tá anjwa tsakaná itare na
bademme.³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa
shairiya á ba áte elva na anjwa á tsakaná njane
bademme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida
keni.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas

(Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawrait, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, njá kátá ká marañerá najipu palle, njá diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.» ³⁹ A njwete ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka ervaunđe-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá anƙwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dekideki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na. ⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, vayiya keni keye, am hude á kelfe na wá, iya *Ura á emnde bademme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhya ba estuwa. ⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbedateraam-beda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manƙa tuba. ⁴² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, anƙwa slekse mukse, njane keni watse á mbedatera-aambeda emnde a zamane na. Adaba njane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anƙwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

Eptsa á jini á dem urimagwe

(Luka 11:24-26)

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja daba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepuwe. Máki shanka wá, ⁴⁴ á bánba jini njanna: Ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am hude-aara na. Má ept-sapta wá, á de bera ba bere an hyada, an tsatse tseďanƙe, amá baaka ura am kwa. ⁴⁵ Daaci á zlalá-aara, á de daha jini-aha umele na jaruje ba ge njane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am hude-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zuñjwire na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara ge Yaisu

(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶ Yaisu anƙwa á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara njane. ⁴⁷ Daaci ura umele a de mbedanuhe ge Yaisu, geni tá anƙwa ndavaná tara emmenjara, tá antara egdzar mama-aha-njara ágashe. ⁴⁸ Yaisu á njwanante ge edda-aara, a ba njane: «Ware njane emmerwa ge iya? Emnde-ara njane egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba njane: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ⁵⁰ Ma ware una anƙwa á maga názu á kataná Ederwa am samaya, edda-aara egdza emmerwa zhele, bi egdza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

Naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)

13 Vacite njanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde. ² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázenjara, njane a naba njema am paare áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye njanna. ³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba njane á elvan ge itare: ⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na anƙwa á puwa nalkame njanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára wá, deraadera ádaba baaka slalwe ngelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlabé ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a be-cante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul unƙwahe kul unƙwahe, ekte-aha umele zlabé ádaliye ta yayaa kul keye kul keye.» ⁹ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Edda una máki anƙwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una njanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?» ¹¹ A njwater-ante, a ba njane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una njanna. ¹² Adaba edda una anƙwa ázenjara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte njane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázenjara na keni, watse tá de lyanvulye. ¹³ Adaba una njanna, yá ndater elva an naraje. Adaba ma tá anƙwa ezzhára deme keni tá nánka; tá effa deme hyema keni, tá cenánka duksa dekideki, á duka á dem hyema-aatare. ¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Adaba a ba njane:

Kwá anƙwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba náza keni. Kwá anƙwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Adaba degdega ire á emnde njanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An hádá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an njane. Adaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, adaba ice-aha á kure anƙwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure anƙwa cenancena. ¹⁷ Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá anƙwa zha-

raná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá anjwa cenaná kure kina, amá cenaranka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ «Cenacena ba shagera náwa yá anjwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na. ¹⁹ Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mándzawe, á se ek-sese elva nanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke unjule. ²⁰ Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kertenj tá lyianá á ba an higa. ²¹ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zladá adaba elva á Dadaamiya na wá, tá ya fetarfire-aatare ba watsewatse. ²² Emnde umele zlabé adaliye wá, ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dagave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á becanta ba una nanna elva á Dadaamiya na am itare na, á manjka nampire dekideki. ²³ Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na slede shagera na. Itare, má cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha slede am itare, itare tá maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlabé adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

²⁴ Daaci a bateraa naraje umele zlabé adaliye, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Anjwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya. ²⁵ Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara nanna, a naba zlala. ²⁶ Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse. ²⁷ Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe nanna á dezerjara, a ba itare tá elvan ge nane: Ambarka á nja male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á nja? Labara kwakya ezleha am hiya á nja? ²⁸ A nwaterante, a ba nane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera tá elvan ge nane: Eksakaarekse emtu njá de ica ezleha-aha nanna bademme á dem áhá? ²⁹ Yawanya, a ba nane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera. ³⁰ Yawanya bademme á narnáhá; má narvenahe, hyephye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaade ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kárá, lauktu tá haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlabé adaliye, a ba nane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de

beleme am haha am fe-aara. ³² Cekwa ba nane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha tá maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlabé adaliye, a ba nane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, nane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevákisa mukse ba cekwaanjudi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha

(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha nanna bademme na an naraje-aha gergergre, baaka názu a baternaa nane baaka naraje am hude-aara. ³⁵ An una nanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyyire-aara na, a ba nane:

«Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba nane zlabé adaliye: «Duksa-aha na ndza an shebe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, nane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezerjara, a ba itare tá elvan ge nane: «Palanjernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándzawe. ³⁹ Kelaade na a de jem ezleha nanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halavuwa á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á Dadaamiya. Kwaye nane maana á naraje nanna. ⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kárá na wá, am halavuwa á duniya keni watse ba estuwa. ⁴¹ Iya *Ura á emnde bademme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtanjire á hala antara emnde na tá vaterte ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa. ⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kárá á jahanama, tá de kyua am kárá nanna, tá de kerda slare am kárá. ⁴³ Amá emnde na tá anjwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlaná á Eddetare Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara a cenvaacena elva nanna.»

Naraje an nalmane an heda am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmane na an heda am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe

zlabé ádaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara bademme geni sey á shekwepshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlabé ádaliye, kwara á Dadaamiya á garava an sletsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na.

⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazlada gane-aara na, á valuvalé názena am erva-aara bademme, á de shekwa náza hyema nanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlabé ádaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem hude-aara.

⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem ilila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe. ⁴⁹ Am halavuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare.

⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kára á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerda slare am kára nanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una anwaslire keni ankwá am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha nanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Cenakurancena una-aha nanna bademme?» «Cenancena», a ba pukura-aha tá elvan ge nane. ⁵² Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraitá na ankwá fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, nane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa anwaslire keni á ba am mba-aara na.»

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu

(Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)

⁵³ Zlaurle Yaisu am tsakaterse naraje-aha nanna maa, á tsetehe am tate nanna, ⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am hude-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa bademme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara nanna, a vantage ware hakuma á mága najipu-aha-aara nanna. ⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba nane una egdza á slega nafa na? Ba nane kahe una zhera á emmenjara Maari na? Ábi ba nane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda? ⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-njara njwasha keni tá ankwá á ba am dagave á miya áhuna? A shanaa áme keni nane hakuma estuwa?» ⁵⁷ A piyatertaa ba una nanna ge fetare áte nane, baaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte nane.» ⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cekwaanjudi áhuwa, adaba tá fetareka emnde áte nane.

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)

14 Daaci am sarte nanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus nanna wá, njane slekse á kwara á Galili. ² A ba nane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba nane am faya. Adaba una nanna an hákuma á mága najipu-aha gergerge.»

³ A bateraa una nanna adaba ndza a ndahanaa ba njane nanna geni a eksarvaksá Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte nane, ta de belema am danggay. A ngudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna, adaba Hirudus nanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip. ⁴ Amá ankwá á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una nanna zlayeka dekideki. ⁵ Ndza Hirudus á kátá kedá shifa á Yuhanna á ba am sarte nanna, amá a kuva emnde a ekse, adaba bademme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni njane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaanjudi wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza munri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a dahateraa Hirudus á sem munri-aara. Una nanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus. ⁷ A naba zanu ba wada ge gyaale nanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva. ⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmenjara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmenjara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba nane á elvan ge nane: «Iya wá, yá kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ⁹ Una nanna namaari-aareka dekideki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba nane wada ge gyaale nanna á katafke á emnde-aara bademme, a naba eksaarhe. Daaci a ba nane: A varanteva ba názena a ndavana nane. ¹⁰ Daaci a naba bela ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am danggay. ¹¹ Ta de icaa ire áte Yuhanna am danggay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale nanna, njane keni a zlala an ire na á deza emmenjara. ¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedehe, ta naba de mbedanu labare ge Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate nanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta baaka emnde átekwa na. Cenancena emnde am hude á ekse geni zlazlala Yaisu maa, bademme á emnde saresse am eksa-aha-aatare, ta dabem Yaisu an sera, ta daba ba we á haye, we á haye. ¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezenjara, a naba zatervaarhe, a mbateraahe emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezenjara, a ba itare tá elvan ge nane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane

puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za ge shifa-aha-aatare.»¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawaterveva ba kure názu tá zuze.»¹⁷ Amá ta nwanante a ba itare: «Baaka duksa ázerjere, sey ba depaiŋ ilyebe, antara kelfe buwa, baaka umele.»¹⁸ «Sawansa una nŋanna ásezerwa», a ba Yaisu.¹⁹ Daaci a ba nŋane á elvan ge emnde: «Njawanja bademme áte masa na.» Nŋane a halante depaiŋ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depaiŋ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde.²⁰ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hude-aara, aley jauje zlaŋe ádalaye. Pukura-aha ta halante jugena-aara nŋanna wára kelaawa ju buwa.²¹ Kezlakula á emnde a zá náza zá nŋanna wá, tá maga zála debu ilyebe, baaka nŋwasha antara egdzara am hude-aara.

Yaisu á zlalá an sera áte ire á haye

(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)

²² Shekwaraaka dekideki am iga á za depaiŋ nŋanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zuŋŋwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaade emnde.»²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba daleme am egdza wa ba nŋane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba nŋane palle áte wa nŋanna.

²⁴ Am sarte nŋanna wá, paare na pukura-aha tá am hude-aara na, zlazlala yiyiye. Amá aŋkwa á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, adaba a se yateruwa válale, á berhaterá á sem iga.

²⁵ An irenlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlala á ba an sera-aara áte ire á haye nŋanna.²⁶ Ba naranna pukura-aha-aara nŋane aŋkwa á zlala áte yawe na wá, gazlarga-zla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe.²⁷ Kertenj a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba nŋane á elvan ge itare.²⁸ A nŋwanante ge Piyer, a ba nŋane á elvan ge nŋane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á nŋa palle, geni yá duwa á deŋeŋa áte yawe ba seke náza á nŋa.»

²⁹ «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge nŋane. A naba tsekwese am paare na ge Piyer, a fantau ge zlala áte yawe á deza Yaisu.³⁰ Amá ba a fantau ge zhára mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge ngye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!»³¹ Kertenj a velante erva-aara Yaisu, a de nŋanaahe, a ba nŋane á elvan ge nŋane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfire na! Labara ka magaa shaige?»

³² Daaci ta dalema am paare bukerde-aatare. Tseriyye a naba duhe ge válale keni.³³ Pukura-aha bademme ta kezlan ugje ge Yaisu am paare nŋanna. A ba itare tá elvan ge nŋane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait

(Mark. 6:53-56)

³⁴ Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait.³⁵ Emnde a ekse na ta de tsekwa am hude-aara na diyareddiye Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare bademme, ta naba sanaa emnde na ta lapika-aha na bademme ge Yaisu.³⁶ Ta ndavanuhe geni a vaterteva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, tá fafete-fafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á nanggyuwe-aara keni. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte nanggyuwe á Yaisu bademme mbarembe.

Elva a nade á eggye-aha werre

(Mark. 7:1-13)

15 Am iga á una nŋanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita á sa am hude á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare:² «Labara pukura-aha á nŋa tá maŋka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Adaba nŋa aŋkwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte nade á emnde a nadina.»

³ A nŋwaterante ge Yaisu, a ba nŋane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá aŋkwa cuda názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure?»⁴ Adaba a ba Dadaamiya, dematervedeme tara eddeŋa an emmeŋa. Ma a ndahesaa ware elva mándzawe áte eddeŋara, bi áte emmeŋara keni, sey tá ejja ba shifa-aara.⁵ Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeŋa, bi ge emmeŋa, geni nalmane na ma andze yá melakumele an nŋane na wá, aŋkwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya.⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka baaka an wedera melanu ge eddeŋa, ma emmeŋa keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure nŋanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezle ba parakke!⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am hude á kure dekideki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Adaba a ba nŋane:

⁸ «A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá aŋkwa á galiyá á ba áte we, am ervaunde-aatare ta yiyiye an ya.

⁹ Tá aŋkwa jáháva deme am sera-aaruwa, amá una nŋanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nade-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

Kazlaŋa na á badza ura an Dadaamiya

(Mark. 7:14-23)

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera: ¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á deŋeŋara, a ba itare tá elvan ge nŋane: «Diyakdiya emtu ganakini aŋkwa á waterwa elva á nŋa na am ervaunde ge *Farisa-aha?»

¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa

na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe. ¹⁴Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá tádá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á tádá ukfenjara wulfe, ba bukerdire-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵A ba Piyer á elvan ge ñane: «Palañeraapala maana á naraje na njá cenvaacena.» ¹⁶«Ba kure keni kwaasau kwá cenanka? ¹⁷Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe, a tsekwa á ba á dem hude, amá á degashe zlabé adaliye am ñane; una ñanna ni diyakurka?

¹⁸Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunđe, á badzaná ba una ñanna edda-aara. ¹⁹Adaba kwakya dzama ire mandzawe na á segashe am ervaunđe á ura. Á berhaná ba una ñanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yayiaihe. ²⁰A badzaná ba jeba á duksa-aha ñanna ura. Adaba zu duksa an erva na baraaka áte nade á emnde a nadina wá, una ñanna á badzeka ura.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu (Mark. 7:24-30)

²¹Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ñanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun. ²²Ankwa mukse Kanani umele á njá am haha ñanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á ña zivarze! Adaba ankwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, ankwa á maga ba palasa.» ²³Amá mbedanareka Yaisu ba elva palle keni. Mukse na keni yanka dabaterdaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezerjara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ez-zlala mazle-aara, adaba ankwa á hulamitehula ba dey.» ²⁴A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya wá, belarika ge emnde umele, ta beli ba ge emnde a *Iserayiila, adaba itare ta ba seke kyawe-aha na, ta keđa an keđa na.»

²⁵Amá cenaaka mukse na, a naba se ñanta sera ge Yaisu: «Tasle á ña meliyumele edderwa», a ba ñane á elvan ge Yaisu. ²⁶A ñwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwater-anve ge kere-aha wá, zlayeka dekideki.» ²⁷«Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.» ²⁸A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á ña. Názena ká kataná ká ñanna wá, a gevge á ba áte una ñanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse ñanna á ba am sarte ñanna.

Yaisu a mbaterahe emnde na ta lapika-aha

²⁹Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate ñanna, a daba we á haye á Galili, a de daleta áte egdza wa umele, a de njehe áte egdza wa ñanna. ³⁰Nalga á emnde kwakya ta dabem Yaisu á dete wa ñanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara nguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwateraa am sera á Yaisu, a mbaterahe bademme. ³¹Emnde na ndza ta

uce-aha tá ankwa ndaha elva ba lanje; emnde na ndza ta nguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá ankwa zlala ba lanje; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá ankwa nanna ice-aha-aatare bademme. Bademme á emnde na ta naa una ñanna, tá maga ba najipu-aara. Daaci bademme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayiila.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufade (Mark. 8:1-10)

³²Am iga á una ñanna maa, Yaisu a detaa pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá wi-wa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázer-wa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwateraa-puwa ba estuwa tá an waya am hude, a de mbadater-aaka waya áte barama a da.» ³³A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?» ³⁴«Ankwa wanyara depaiñ ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Ankwa depaiñ vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaanjudi.» ³⁵Daaci «njawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. ³⁶Ñane a halante depaiñ-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaawe, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde. ³⁷Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte hude-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta jemaa jugena-aara ilila vuye. ³⁸Kezlakula á emnde na ta za náza za ñanna, tá maga zála debu ufade, baaka ñwasha antara egdzara am hude-aara. ³⁹Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

*Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu

(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)

16 Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwadana áte elva, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, marañerannara najipu palle geni njá diyeddiye átekwa.» ²A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba lanje slede. ³An enjlya-waabere keni, má kwa nanna danjwe ekte á samaya, á nggya vaciya á ba am hude-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na ankwa á magava áte samaya wá, bademme diyakurdiya; duksa-aha na ankwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! ⁴Kure emnde na kwá am zamane na, kwa mándzawe-aha jipu, vakuranteka ervaunđe á kure dekideki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá ankwa ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha
(Mark. 8:14-21)

⁵ Am sarte na tá anƙwa zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depaiŋ, slaslarka ekseksa-aara. ⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Faufa hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.» ⁷ Am cenaaránka pukura-aha názu a ndahanaa ɗane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una ɗanna adaba mi viyaa depaiŋ na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá anƙwa ndahaná itare am dagave-aatare, a ba ɗane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depaiŋ am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure deƙideƙi!

⁹ Sem ba kina keni aley zlaƙe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depaiŋ ilyebe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyebe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezlakula wára-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu? ¹⁰ Zlaƙe adaliye kwá yeheteka áte depaiŋ vuye na ya kazlateranvaa ya ge emnde debu ufade antara kezlakula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu? ¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depaiŋ ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufautsufa ire á kure ba shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depaiŋ; ɗane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)

¹³ Am iga á una ɗanna maa, Yaisu a zlalehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de nda-vateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba ɗane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme mu, emnde ta baa ya ware?» ¹⁴ Ta ɗwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptisma; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele zlaƙe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.» ¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?» ¹⁶ A ɗwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, adaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara. ¹⁸ Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á ɗa ɗanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha ɗanna emnde na tá fetaa áte ya na bademme. Ma emtsa keni á de dateruka deƙideƙi. ¹⁹ Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ɗanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una ɗanna.»

²⁰ Am iga á una ɗanna maa, a tedaterterte hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele deƙideƙi, ganakini *Almasiihu ɗanna ba ɗane.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

²¹ Yaisu a fantau am sarte ɗanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba ɗane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *Iiman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse zlaƙe adaliye an shifa.» ²² A naba dahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «A piyeteƙiya Dadaamiya jeba una, a gevka deme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!» ²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Giyapteƙa deƙideƙi, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediya á dem haypa. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ɗa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba ɗane á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Máki edda-aara wayaawayá daba ya wá, a dzameka shifa-aara deƙideƙi, a eksanteksa dzangala-aara, á dabiɗaba an ɗane. ²⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de keɗanaakeda. Amá edda una a keɗaa shifa-aara adaba ya, á de shansha zlaƙe adaliye. ²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni, máki keɗanaakeda shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge ɗane? A de maganáka duksa deƙideƙi. Adaba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an ɗane. ²⁷ Ya *Ura á emnde bademme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde bademme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa ɗane.» ²⁸ A ba ɗane zlaƙe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am dagave á kure na keni, tá anƙwa emnde na ni tá de emtseka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde bademme, má watse yá sawa am sleksire yaikke.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele

(Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36)

17 A magaa hare unƙwahe am iga á una ɗanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba ɗanna, a dater-aa áte ire á wa umele sladde ba itare-itare áhuwa. ² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ɗane ka mazle-aara. Feke-aara anƙwa á mba wulwulire ba seke vaciya, nanɗyuwe-aara gevge dzayye ba telle, anƙwa mbe ba seke parakkire. ³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá anƙwa ndaha elva antara Yaisu. ⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu ɗere keni ɗá anƙwa áhuna na. Má wayak-wayá wá, yá maganaama-

ga dzadzawe-aha keye, palle náza á ña, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlabe ba elva ñanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwaterarhe ge kumba. Ankwa kwara á ndaha elva am kumba ñanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Bademme á higa-aaruwa á ba áte ñane. Cenaucena názena á bakurná ñane.» ⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara ñanna maa, jaterja lyawa bademme, reppe ta kazlaa ugje am haha bademme.

⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejatertehe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba ñane á elvan ge itare. ⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle baaka ura umele ázenjara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na dekideki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde bademme am faya.» ¹⁰ Zlauzle elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraitá geni watse á semse emtsaade Ailiya ádalíye na?» ¹¹ A ñwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ñanna, á eptsá Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa ñane duksa bademme. ¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsapsa á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte ñane. Ya *Ura á emnde bademme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

Yaisu ñgyansengye jini am egdzere

(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugje am sera á Yaisu, ¹⁵ a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á ña zanvareze seke ge egdza-aaruwa, ankwa á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kárá, antara á dem yawe. ¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á ña, amá dzegwaránka mbanaamba.»

¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunđe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ñanna ge iya!» ¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedá ge jini na am vuwa á egdze ñanna, a ñgyansehe, kerterj a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte ñanna.

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labara dzegwanjeranka ñere ñgyesaa jini ñanna?» ²⁰ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «A maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki ankwa fetarfire á kure cekwaangudí, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá bananba ge wa na: Tsetse áhuna, ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsettse, á zlala, baaka názu á jakurviyaaje dekideki. ((

²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ñgyanse an maduwa, antara tsufa ndera.»))

Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² Vacite umele jaremmeje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse ta fime am erva ge emnde. ²³ Emnde ñanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba cenarancena una ñanna pukura-aha maa, daremda am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremda tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na ñane á puweka hadama á mashidi emtu?» ²⁵ A ñwaterante ge Piyer: «Á eppuwa, a ba ñane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer ankwa á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza ñezla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?» ²⁶ A ñutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha, a ba ñane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde. ²⁷ Aley keni wá, mi zladaterveka ervaunđe ge emnde ñanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á ña á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zunñwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shunngu am mbuwe á kelfe ñanna, á hyephye ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

Ware male am kwara á Dadaamiya?

(Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

18 A ba am sarte ñanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?» ² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á katafke-aatare, ³ daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya dekideki. ⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa ñane na. ⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

Kazlanja na á mbedá ura á dem haypa

(Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Má edda-aara mbedanaambeda palle á egdzara ñanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ñgudanemnguda nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á emtsa, ñgulme ba una ñanna ge edda-aara. ⁷ Kay! Palase á duniya na, adaba kwakya

názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara dekideki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa adaba ñane na.

⁸ «Máki erva á ña, bi sera á ña áñkwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiya-aha á ña bademme, amá ká dem kárá náza ba ge dekideki na. ⁹ Máki ice á ña á dáká á dem haypa wá, sansese ice ñanna, eblyanveblye yiyiye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka dekideki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerde, amá ká dem kárá na baaka emtsa-aara dem ba ge dekideki na.»

Naraje an kyawe na ndza kedaakeda, sharánsha (Luka 15:3-7)

¹⁰ «Tsufautsufa ire á kure ba shagera, epsawanaaka ba ura palle keni am egdzara ñanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((¹¹ Adaba iya *Ura á emnde bademme wá, ya se ñezla una kedaakeda na.)) ¹² Máki ura an kyawe-aha-aara deremke, amá kedaakeda kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na áte wa, ñane á tsekwa á de tataya una kedaakeda na emtu? Emtu ázara a ba kure? ¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunđe-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na tá ankwá na keni. ¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. Ñane wayaaka dekideki ganakini á keda ba palle-aatare keni am egdzara-aara ñanna.»

Elva áte egdza emmerña má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmerña gawge haypa an ka wá, de ndandaha ba kure kwa buwa antara ñane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmerña. ¹⁶ Amá máki yanaaya elva á ña wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlabé ádaliye antara itare, geni a gevge á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ma ugje-ara keni a tsaatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na. ¹⁷ Amá máki cenaka náza-aatare zlabé ádaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklasiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda ñezla mazle-aara á katafke á ña.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanya

¹⁸ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlabé ádaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta ngudaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa ñanna. ²⁰ Adaba am tatu ta jamme

emnde buwa bi keye am zhera-aaruwa, iya yá ankwá am dagave-aatare.»

Naraje an sleslera na kwalekwale yanaare haypa ge ura (Luka 17:4)

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakada-da, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki ñane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?» ²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una ñanna a ba ñane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Ankwá slekse umele, a detaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmane-aara bademme. ²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á daban ge nalmane kwakya jipu, ta eksanvahe. ²⁵ Edda-aara ñanna ba náza-aara keni baaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksa irice-aara velawuvele. Velawuvele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am hude á há-aara bademme, ge pela gema-aaruwa an ñane. ²⁶ Daaci a duhe ge zhel ñanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe ambarka á ña, yá eppela bademme. ²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ñanna bademme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ñane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfenjara, ndza tá am slera palle, ñane keni a daban ge egdza gema wá, a naba ñanaahe am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ñane á elvan ge ukfenjara na. ²⁹ Ukfenjara a kezlanaa ugje, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe yá pelaksepele bademme! ³⁰ Amá faaka ervaunđe dekideki, a de ngudehe am danggay, sey máki pelesepele duksa-aara bademme.

³¹ «Ba ta naa una ñanna emnde umele na ndza tá am slera kerde na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara ñanna bademme ge zanwe-aatare. ³² Daaci zanwe a naba belaa emnde-aara, ta de ñanante, a ba ñane á elvan ge ñane: Ekka wá, ka slemándzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa bademme adaba slapala á ña; ³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfenja? ³⁴ Jaaja ervaunđe zanwe-aara. A ba ñane: A daránda á dem danggay, ñane keni sey má pelesepele gema-aaruwa bademme.»

³⁵ Am iga á una ñanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunđe á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

Elva á Yaisu áte elva a ica nika (Mark. 10:1-12)

19 Yaisu zlanazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun. ² Emnde kwakya ta dábemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbaterahe.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraitá baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?» ⁴ A ñwaterantehe, a ba ñane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.» ⁵ Daaci a ba ñane: «Adaba una ñanna, zhele á yá tara eddeñara antara emmeñara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle. ⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷ *Farisa-aha ñara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?» ⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara ñwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka dekideki. ⁹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa wá, ambane emnde tá yanya elva á nika ba dekideki.» ¹¹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde bademme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva ñanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa. ¹² Ankwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an ñane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge ñane. Náza á emnde umele, ta halater-taave ba emndimagwaha. Emnde umele zlahe ádaliye, ta yaa nika adaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye ñane tsáha ñanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksan-tekka.»

Yaisu á gaterar barka ge egdzara

(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara ñanna. ¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterdeka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.» ¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate ñanna, a zlalehe.

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)

¹⁶ A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba ñane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaamaga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?» ¹⁷ A ba Yaisu, á elvan ge ñane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera dekideki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, ñannañña shairiya-aha á Dadaamiya.» ¹⁸ A ba ñane

á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una a ba: Jeka shifa, mañka gwardzire, ileka, mañka seydire á fida áte ura, ¹⁹ dematervedeme tara eddeña an emmeña, ira ewwáyá sleriya á ña ba seke ire á ña. Kwaye ñane shairiya-aha ñanna.» ²⁰ A ba dawale ñanna á elvan ge Yaisu: «Una ñannañña bademme. A juwa uwe umele?» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa bademme wá, de valuvále názu am rezege á ña bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha ládá-aara am samaya, daaci sawa dábidába.» ²² Ba a cenaa una ñanna dawale ñanna maa, a da á ba an dzámá ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlada jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya. ²⁴ Yá ndaakurndáhá zlahe ádaliye: Náwa zlazlada ganakini á dedde nazlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlahe adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁵ Ba ta cenaa una ñanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ñezlesenzele dekideki.» ²⁶ A zharateraahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu á janviya ge ñane.»

²⁷ Piyer a eksetaa elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye ñere, yañeránya duksa bademme, náwa ñá dába ba ka na mu, watse á geva estara náza á ñere?» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se ñjaniinja ya, iya *Ura á emnde bademme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa áñwaslire na, am sarte ñanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá ankwá dábidába na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá de njá am kurshi-aha ñanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa. ²⁹ Ma ware una a yaa eddeñara, bi emmeñara, bi egdzar mama-aha-ñara zála an ñwásha, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa huđe á há-aatare bademme adaba iya, á de shánsha una-aha ñanna huđe deremke ira shifa na á zleka na. ³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zuññwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

20 «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa ñane na: Ankwa edda á há a degashe an enjlya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara. ² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane ñanna suley suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara. ³ A sesehe zlahe ádaliye am saa maselmane maa, á zhára ba emnde umele áte we á kwaskwe, baaka slera-aatare. ⁴ A ba ñane á elvan ge itare: «Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.» ⁵ Tá naba duhe.

Edda á fe nanna a sesehe zlaþe ádaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An lásar keni a magán ba seke una nanna. ⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe maa, a sesehe ge edda á fe nanna, á zhárá ba emnde umele zlaþe ádaliye tá áte we á kwaskwe, a ba nane á elvan ge itare: "Labára kwa váha á njá áhuna, baaka názena kwa maganaa kure?" ⁷ Tá nwanante, a ba itare: "Adaba baaka ura a ndavanerndáva." A ba nane á elvan ge itare: "Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera."

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: "Daterdáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zunjwe á dem slera." ⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblya vaciya na, bademme-aatare ta sha suley palpale. ¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zunjwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náza-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale nanna. ¹¹ Ta lyevaahé, amá jaterja er-vaunþe áte edda á fe nanna. ¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: "Náwa emnde na ta se gejante slera ba cek-waangudi ni, ka biyateraa shungu kalkale antara náza á nere na nja váha deppe á maga slera áte zlaða á vaciya na!" ¹³ Amá edda á fe a nwanante ge palle-aatare, a ba nane á elvan ge nane: "Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya baaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu? ¹⁴ Lyevaalya suley á nja, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á nja. ¹⁵ Emtu anjwa slepiyite mága slera an shungu-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha adaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?" ¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlaþe ádaliye, a ba nane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

Yaisu anjwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Anjwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zláná, a ba nane á elvan ge itare: ¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. ¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zlenjeliya itare áte dzangala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáyá.»

Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna
(Mark. 10:35-45)

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara nanna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shan-sha njálá ázenjara. ²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba

Yaisu á elvan ge nane. A nwanante, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á nja wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá njá am nadafa á nja, palle keni á de shá njá am názlaba á nja.» ²² A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava nane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlaða áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá nwanante: «Njá dzegwándzegwa,» a ba itare. ²³ «Zlaða-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de njá am nadafa-aaruwa antara am názlaba-aaruwa wá, am erva-aaruweka una nanna. Tá anjwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de njá am slede-aha nanna.»

²⁴ De cenarácena pukura-aha umele na jaruje ke-laawa na labáre nanna, a naba jaterhe ge ervaunþe áte egdzar mama-aha buwa nanna. ²⁵ A daterthe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá anjwa á kwará larde-aha-aatare an mára hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá anjwa á mára hákuma-aatare am ekse. ²⁶ Amá jeba á una nanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una nanna wá, a gevge ba seke walaadí á kure. ²⁷ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una nanna am ice á Dadaamiya. ²⁸ Ba iya *Ura á emnde bademme keni, sanká geni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu
(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa daba Yaisu. ³⁰ Tá anjwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á unjule, cenarácena anjwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwára: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á nja zanjervareze,» a ba itare. ³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a darude, amá itare ta farhe zlaþe adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zanjervareze.» ³² A tsaahe ge Yaisu, a daterthe á dezejara, a ba nane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?» ³³ Ta nwanante, a ba itare: «Njá kátá ba njá nanna ice á nere Yaakadada.» ³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta dabete Yaisu.

Yaisu á dem huþe á Urusaliima
(Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

21 Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa An-yaranyara, zlauzle herzharenteherzhe Urusali-ima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba nane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kertenj kwá de bera úmá á ezzenjwa an nguða, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni á ndavanaa Yaakadada, á de yakuránya, kwá sán-

sa.»⁴ Á magava una ñanna, geni a gevge elva na anjwa a ndahesaa nabi na, a ba ñane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauna wá: Kwáye anjwa á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, anjwa á sawa áte úmá á ezzenjwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baterna Yaisu. ⁷ Ta sanmehe úmá á ezzenjwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzenjwa-aha ñanna lauktu a nje-taa Yaisu átekwa. ⁸ Kwakya nálgá, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma ñanna. ⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu anjwa á dem huđe á Urusaliima maa, emnde bademme am huđe á berni ñanna, tá anjwa á ndava geni ware ñane zhele ñanna. Bademme á huđe á ekse ba hayakhayake. ¹¹ Ta njwaterante ge dikele á emnde na tá dá daba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

Slera á Yaisu am *mashidi yaikke

(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazlaña, antara emnde a shákwá kazlaña am mashidi, a naba njgyaterse. A zadánve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar bademme. ¹³ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá daháná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁴ Tá anjwa wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi ñanna, a naba mbateraaha. ¹⁵ Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, a naba jaterhe ge ervaunje. Adaba antara ba egdzara keni tá anjwa á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda.» ¹⁶ A ba male-aha ñanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakurseka-he názena am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara sadádfe, antara egdzara na tá áte erva na emtu?» ¹⁷ Mázla-aara, ba zlala-aara ázetare, a desehe am huđe á berni bademme. Kwaye a zlalá á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mark. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Mákuralla-aara anjwa á sá Yaisu á sem huđe á berni maa, ñanaañja waya. ¹⁹ Daaci a naa mama á

nabugda áte we á unjule, a duhe á dem ekte á nabugda ñanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda ñanna, a ba ñane: «Egdzere áte ka wá, gaddíru tá nánka.» Kertej welasewele nabugda na bademme. ²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una ñanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewele nabugda na shekwaaka dekideki. ²¹ A njwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedanaamedá ire á ña á dem háye keni, sey á magaavemage. ²² Máki anjwa fetarfire á kure wá, ma kwa njála uwe keni kwá shánshá.»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á dezenjara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ²⁴ A njwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ²⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaade: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an ñane?» ²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ²⁷ Adaba una ñanna, «Diyañjerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a fateraarehe zlabé ádaliye ge elva an naraje na. A ba ñane á elvan ge itare: «Anjwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe. ²⁹ A njwanante ge egdzere: Yá duka, á bina. A dzamanaahe wá, am iga-aara a naba duhe. ³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ñanna. Ñane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka. ³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ñanna una a magaa názena a katanaa eddeñara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ñane zunjwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á nejla antara zaware-aha zunjwe á dem zlanna á Dadaamiya arge kure. ³² Adaba sámša Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ñane. Amá emnde a nejla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ñane. A ba am sarte na nakuránna duksa ñanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarefe an ñane.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaukena naraje umele zlabé ádaliye,» a ba Yaisu: «Ndza ankwá edda á há umele, a dzebaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfa, ira bere á edda á ufa fe nanna, daaci a yateraa fe nanna bademme am erva ge emnde a slera, nane a daa shula. ³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara. ³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe bademme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palleaatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba dekideki, keyire-aatare ta dzagese an nákwá. ³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zuñjwire na, amá emnde a mága slera am fe ta de magatertaa ba názena ta magaterte ge emnde zuñjwe. ³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge nane. A ba nane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fa zherwe áte nane. ³⁸ Amá ba ta puwete ice áte nane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná nane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumija ba shifa-aara, fe-aara nanna watse á gev ba náza á miya. ³⁹ Daaci má ta eksevaahe, ta danse áte iga a dala á fe nanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magatertá uwe ge emnde a mága slera am fe na?» ⁴¹ Ta nwanante, a ba itare: «Witse á zatervaaheka dekideki ge emnde a mándzawe nanna, sey watse á cebaterceba, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an unjule-aara na.» ⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Ankwá naraje am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

“Ba nákwá nanna ta ebyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á náná nane ndzedá á bere nanna bademme. Kwaye nane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa nanna.” Ábi ndaakursende naraje nanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa nanna. Witse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na. ⁴⁴ Nákwá nanna wá, ma ware una a mbedehe átekwa keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a ebyaara nákwá nanna ge nane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenaa naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *li-man-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare. ⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseksa-aara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, adaba emnde bademme njarantenje Yaisu, geni nane nabi á Dadaamiya.

Naraje an muñri á larusa

(Luka 14:15-24)

22 Yaisu ankwá á vaterte sera á elva á ba an naraje zlabé ádaliye, a ba nane á elvan ge itare:

² «Náwa názu á gárává an dem zlaná á Dadaamiya: Ankwá slekse, a magaa muñri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara. ³ Daaci a belaa walaadi-aha-aara, tá de danante emnde na ni tá se za dafa á larusire na, amá emnde nanna kwalarevkwále sarka. ⁴ A belaa emnde umele zlabé ádaliye an nara-aara, a ba nane: Bawater-anba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceba dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an njasla jipu na, an tsatsa duksa bademme, sawmbare á sem muñri á larusa! ⁵ Amá emnde na ta dahateraa á dem muñri nanna faranuka hyema ge una nanna dekideki, ta zlaléhe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara, ⁶ emnde umele ta sluva emnde a bela á slekse nanna, ta magatertaa palása, ta cebaa shifa-aatare. ⁷ Daaci jaaja ervaunje slekse maa, a naba bela sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceba shifa nanna, ta zu ekse-aatare bademme an kárá. ⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Muñri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya daterdaha na wá, tá fuka mázla-aara. ⁹ Naba zlalau-zlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emnde-ara keni dawaterdáhá, a se zaruze. ¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, bademme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe bademme, emnde a jirire, an emnde a mándzawe bademme, a se nahete ge hude á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhárá emnde na a dahateraa nane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nanggyuwe á dem larusa. ¹² A ba nane á elvan ge nane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsek-wakemka am nanggyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de ebyawan-mebye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerda slere-aara.» ¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba nane: «Kwakya emnde na á daháterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am hude-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma

(Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaksá Yaisu áte elva. ¹⁶ Am iga á sawari-aatare nanna maa, ta naba bela pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyanjerdiya geni ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná nane, baaka lámbe á nana áte ngahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na. ¹⁷ Daaci náwa náná ndava ázeña wá,

ndañerndaha názena ka disaa ka. Am *tawraitá á miya mu, ankwá emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»¹⁸ Amá kertenj diyeddiye Yaisu mándzawire na ta kwamanaa itare bademme. A ba ñane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwaditsagwada?»¹⁹ Marawiyánmára emtsaade shunngu na tá puwa hadáma an ñane na.» Ta maranaa suley palle.²⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunngu na? Ira zhera na mu, zhera á ware?»²¹ Ta ñwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má es-tuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Ba vacite ñanna zlobe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emenjara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emenjara na kedaakeda na. ²⁵ Iyau, ndza tá ankwá dawalaa vuye ázenjere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba kedehe, a yaa mukse na baaka egdzere. ²⁶ A melese ge sledaba-aara, ñane keni a kedehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na bademme ta gaa ba mukse ñanna, bademme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni. ²⁷ Am iga-aatare bademme, a kedehe ge mukse ñanna keni. ²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ñane palle!»

²⁹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dekideki. ³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, baaka gá mukse, ma ñwasha keni baaka de gá zhele. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva ñanna emtu? Adaba a ba ñane áte eggye-aha á kure werre: ³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ñane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka.»

³³ Bademme á dikele á emnde na ta cenaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenarácena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle. ³⁵ Ankwá ura palle am dagave-aatare wá, ñane malum á *tawraitá, a magaa niya-aara geni á de tsag-

wada Yaisu áte elva. A ba ñane á elvan ge Yaisu:

³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?»³⁷ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervaunđe á ña bademme, an shifa á ña bademme, an enkale á ña bademme. ³⁸ Yaikke ba una ñanna am shairiya-aha á Dadaamiya, demdeme zlobe adaliye. ³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáráva na: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña. ⁴⁰ Am *tawraitá á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

*Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda

(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Am tá ankwá *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ñane á elvan ge itare:

⁴² «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta ñwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.»⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay estara kenna Dawuda keni ndza á daháná an Yaakadada na? Adaba a ba Dawuda an hákuma á Shedekwe Cudedde:

⁴⁴ «A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña.»

⁴⁵ Máki ndza a dántaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlobe ádaliye ni á gev wulfe-aara na?»⁴⁶ Ba palle keni jerka edda una ni á ñwanantenjwa. A fantau á ba am sarte ñanna, baaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

Yaisu ankwá á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha

(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

23 Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháva antara pukura-aha: ² «Malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraitá á Muusa ge emnde ákyiye. ³ Daaci fawatersaarefe, magaumága názena tá bakurná itare bademme. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na dekideki. Adaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá manka áte una ñanna. ⁴ Tá faterar gwatame demdeme ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka áte kwa dekideki ge melaterumele.

⁵ Bademme á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhára emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzebemá am duksa ba seke laya, tá ngudaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele ankwá áte zane-aha-aatare. ⁶ Ma am muñri-ara keni itare tá kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. Am mashidi keni slede-aatare sey á jauje ge náza á emnde bademme, ma ware keni á náterna. ⁷ Tá kátá emnde tá daháterá an “malum”, tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha. ⁸ Amá kure wá, vawaterteka baráma ge emnde geni tá dahákurá an malum-aha, adaba bademme á kure kwa ba egdzar mama, ankwá Malum á kure ba palle. ⁹ Dahauka ura áte duniya na an dada

dekideki, adaba Eddekure ba palle anƙwa am samaya. ¹⁰ A daharakurka an male dekideki, adaba anƙwa Male á kure ba palle, ba ñane una *Almasiihu. ¹¹ Ma male ware am dágave á kure keni, a gevge waladí á kure. ¹² Ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

Yaisu á balaterse zlada á malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha

(Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Watse zlada ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Watse zlada ge kure adaba kwá piyaterante dem *kwará á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((¹⁴ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyater-vuwe duksa-aatare ge weggyegwar njwasha, daaci kwá sladanve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Adaba una ñanna, zlada á kure á de jauje ge náza á emnde bademme.))

¹⁵ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Watse zlada ge kure, adaba kwá anƙwa ja daba am larde-aha antara áte ire á haye-aha bademme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge daba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kára, á jakuruuje ba ge kure ma ser buwa keni.

¹⁶ «Watse zlada ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá tádá wulfe-aha. Adaba a ba kure: Má ura zauze wada an *mashidi yaikke, baaka názu á maganmága, sey máki a zu wada án dindar na am mashidi na lauktu á eddaba wada-aara. ¹⁷ Kure wá, kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ñane am duksa-aha ñanna? Amaana yaikke dindar na am mashidi emtu? Tá eksetá mashidi wá, tá ganve dindar cudedde an ñane emtu? ¹⁸ Kwa bántsa kure zlabé ádaliye wá: Má ura a zu wada an názu tá fa sadake átekwa wá, baaka názu á maganmága dekideki. Amá máki edda-aara a zu wada an sadake na átekwa na wá, á eddaba wada-aara ñanna. ¹⁹ Kure wá, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ñane am duksa-aha ñanna? Amaana yaikke sadake arge duksa na tá faná átekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na tá fa sadake átekwa, á ganvá ñane sadake ñanna cudedde na he? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, máki edda-aara zauze wada an duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na wá, edda-aara a zu wada an duksa ñanna ira sadake na átekwa na keni. ²¹ Edda una má zauze wada an *mashidi yaikke, a zu wada an mashidi ka palle. A zu wada an Dadaamiya na am mashidi ñanna keni. ²² Edda una a zu wada an samaya, a zu wada an kurshi á sleksire á Dadaamiya, ira Dadaamiya na á njá am kurshi ñanna keni.

²³ «Watse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Dále-aha seke tara dale á minti, antara timba ira makshaksha wá, kwá anƙwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá

duksa yaikke na á kwaratersa *tawraita ge emnde seke tara jirire, antara maggwire, ira dzayyire á er-vauñde wá, kwá manƙa. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ñanna, baaka una kwá yanseye. ²⁴ Kure keni kwa wulfe-aha, kwá tada wulfe-aha seke kure. Kwá yemese ugjanja am yáwe á kure, amá ezlegwame wá, yemakurka, kwá shaná á ba antara ñane.

²⁵ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita an Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá an naha tara neylire, antara shagerkire am hude-aara. ²⁶ Ekkure Farisa-aha wá, kwa wulfe-aha! Barawábára emtsaade huđe á tasa-aha á kure, iga-aara watse á gevge tseďanƙe.

²⁷ «Watse zlada ge kure malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an bára an duksa dzayye, zariya am ice á emnde, amá am hude-aara wá, an naha ba se á emtsa, an weshege-aha gergere. ²⁸ Kure keni kwa ba seke una ñanna. Ágáshe wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mándzawire am kure.»

Malum-aha á *tawraita an *Farisa-aha tá de ñezleka am shairiya

(Luka 11:47-51)

²⁹ «Watse zlada ge kure malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Kwá anƙwa nderá irekhye á nabi-aha geni hayakuránháya slera á eggye-aha á kure, kwá anƙwa cada irekhye á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya, ³⁰ aley wá, a ba kure: Ma andze njá anƙwa am zamane á eggye-aha á ñere wá, ma njá melateruka ge ceba shifa á nabi-aha. ³¹ Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfe-aha á emnde na ndza ta cebaa shifa á nabi-aha. ³² Naba magaumága slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de ñezla am shairiya, kwá duka á dem kára á jahanáma, a ba kure? Kwá ñezleka dekideki. ³⁴ Adaba una ñanna yá ndaakur ba jirire, cenaucena elva na: Watse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a enƙale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare watse kwá ceba shifa-aatare, emnde umele watse kwá zlenjeláterá áte dzangala, emnde umele watse kwá slerpáterá an ja am mashidi-aha á kure, watse kwá de tatayatertá-taya am ekse-aha bademme. ³⁵ Daaci bademme á uzhe á emnde cudedde na ndza ta cebateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cudedde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. ³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Luka 13:34-35)

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jemaa egdzara-aara á dem ekta á zlabake-aara. Amá kwalakefwale. ³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba! ³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke

(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)

24 Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, ankwá á zlalá maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezerjara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na.» ² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una ñanna kwá zharaná kure bademme na, watse á mbedá bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukferjara nákwá.»

Zlada-aha na watse á magava lauktu á zla duniya

(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezerjara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ndanerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzha sawa á ña, an zle á duniya?»

⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kedarakuraaka emnde umele. ⁵ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se keda emnde kwakya. ⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka dekideki. Sey á de magava una-aha ñanna, amá zlabé zle á duniya ka emtsaade. ⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwára á slekse umele an wáva. Waya antara gejava á haha á de magava am Tate-aha gergere. ⁸ Bademme á una-aha ñanna, zlabé ba fakta á zlada emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlada á yá.

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceba shifa á kure. Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte ñanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare. ¹¹ Tá de jesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de keda emnde kwakya. ¹² Watse á kwakyeavaa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáva-aatare. ¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem

halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara. ¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am hude á duniya bademme, watse tá maganaamaga sey-dire am larde-aha bademme, lauktu á sawa zle á duniya.»

Zlada na baaka kalle-aara na

(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)

¹⁵ «Watse kwá nána duksa na ni tá dháná an shagerkire emtanja dekideki na am Tate á cudedde. Nabi Daniyail wá, ndza a enndaha elva-aara werre. Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera. ¹⁶ Vacite na ni má nakuranna duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem hude á wa. ¹⁷ Edda una áte ire á bere keni, a tsunja á dem hude á bere ge hálá kazlanja-aara. ¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nangyuwe-aara.

¹⁹ «Watse á tsaame kwa zlada á ñwasha na watse tá á hude am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na! ²⁰ Njalaunjala Dadaamiya ganakini zhagade á kure a gevka am sarte á ekhye, bi an kwaskwe á puwansepuwe! ²¹ Adaba watse kwakya jipu zlada am sarte ñanna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba á zlada ñanna dekideki. Á de jesarka keni zlada na ni ta kalle an una ñanna. ²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlada ñanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ñane.

²³ «Daaci am sarte ñanna, ma a bakurnaa ware: Nawa ankwá *Almasiihu áhuna, bi kwaya ankwá áhuwa, liyiyauka elva ñanna dekideki. ²⁴ Adaba watse tá jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ñanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere kwakya, geni ambane tá kedatersaade emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya áte enjkale. ²⁵ Cenawáncena! Náwa fanakuremfa ya am vuwa zlauzle.

²⁶ «Daaci ma tá bakurá: Kwaye ankwá *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma tá bakurá: Náwa ñane, a shebevaa ire-aara áhuna keni, fautaareka an elva-aatare dekideki. ²⁷ Adaba ba seke mága á kára á ráde á sawa am samaya, á fantau am gedí dem pute keni ba ñane na wá, watse sawa á *Ura á emnde bademme keni ba estuwa. ²⁸ Adaba am Tate na ni ankwá lipa átekwa, zaatate-aha keni tá jaháva á ba ádehuwa.»

Sawa á *Ura á emnde bademme

(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)

²⁹ «Kertenj am iga á zlada ñanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse tá gEDA á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ñarjare slede. ³⁰ Daaci tá de zhára ba nalaama á *Ura á emnde bademme á sawa am samaya. Bademme á emnde na tá am duniya na tá de

kyuwa, daaci tá zhárá ba iya Ura á emnde bademme yá ankwá á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na bademme.»

Gáráva an nabugda má yaaya hyema anwaslire

(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ³³ Una keni ba duksa palle. Máki ankwá á magava duksa-aha nanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha nanna. ³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba keda, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka dekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle

(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Elva á hárá á bere, antara sarte nanna wá, baaka slediya-aara dekideki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba Dadaamiya palle nane Dada. ³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una nanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Am sarte na zlaabe samka yáwe á keda duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya emtakire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una. ³⁹ A se kedaterahe ba estuwa yawe á keda duniya, farka hyema dekideki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde bademme keni, á de magava ba estuwa. ⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa palle, palle-aatare yá yánya. ⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle. ⁴² Adaba una nanna, njawinja á ba am niya á kure. Adaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na. ⁴³ Ankwá duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háre dekideki, adaba wayaaka á demda neyle á dem hude á há-aara. ⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunđe-aara, an una danjwe ervaunđe-aara

(Luka 12:41-48)

⁴⁵ «Sleslera-ara nane dzayye ervaunđe-aara, slenjkale zlaabe adaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa hude á há-aara bademme am erva ge nane, á vatertá nane náza za ge emnde na tá am hude á há nanna bademme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera nanna,

máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara.

⁴⁷ Rezege-aara bademme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera nanna. ⁴⁸ Amá máki danjwe ervaunđe á sleslera nanna wá, á naba bánba am ervaunđe-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watsewatse. ⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am hude á há, á essha antara emnde a mbazla umele. ⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera nanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka nane dekideki, á sa am sarte na ni diyaaka nane dekideki na. ⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera nanna wá, náza enndaaka. Ba emtanjkire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, nane keni á ba am hude-aara. Á de kyuwa-aara am tate nanna, á de kerda ba sláre ge zláda.»

Naraje an gyaale-aha kelaawa

25 «Daaci dem zlanna á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kárá á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa. ² Emnde ilyebe am gyaale-aha nanna baaka enjkale-aatare dekideki. Ilyebe-aatare keni, ta emnde a enjkale jipu. ³ Duwa á gyaale-aha na baaka enjkale-aatare na maa, ta haletaa ba kárá-aha á fanus-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir. ⁴ Amá gyaale-aha na tá an enjkale na wá, ta haletaa kárá á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am hude-aara. ⁵ Saaka edda á larusa nanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na bademme parupe háre.

⁶ «Am hude á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezenara, a ba itare. ⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na bademme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kárá á fanus-aha-aatare. ⁸ Daaci: Kawanjeruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kárá-aha á nere, a ba emnde na baaka enjkale-aatare na, tá elvan ge emnde a enjkale. ⁹ Ta njwaterante ge emnde a enjkale, a ba itare tá elvan ge itare: Nere njá velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir. ¹⁰ Ba zlarzlálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa keni. Gyaale-aha ilyebe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa nanna, ta hedetaa bere an tsekweram. ¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, weranjerantewera bere, a ba itare. ¹² Amá a njwaterante ge edda á larusa, a ba nane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Diyanakurka ya dekideki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, njawinja á ba am niya á kure, adaba diyakurka kwaskwe nanna, diyakurka sarte nanna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlanna á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á zlála, a detaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmane-aara. ¹⁵ A vante jek-

ka deremke ilyebe ge slezuŋwe-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzedá-aara, daaci ba zláá-aara ge ñane.

¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilyebe, kerterŋ a de mbedá erva an ñane, a shetaa riba jekka deremke ilyebe. ¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, ñane keni a shetaa riba jekka deremke buwa. ¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, ñane a de yese evege am haha, a hedem nalmane á zanwe-aara am hude-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saahe ge zanwe á emnde a slera ñanna, a dáterte ge zhárá lisaafi á slera na ta maganaa itare. ²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilyebe na, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilyebe, náwa ya shante riba jekka deremke ilyebe. ²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ka sleslera á jirire, dzayye hude á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunđe á ña palle; kazlaŋa na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya. ²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba ñane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa. ²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ñane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaunđe á ña. Ka magaa slera an duksa na cekwa dárádza-aara an ervaunđe á ña palle; kazlaŋa na kwakya dárádza-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga aatare bademme maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba ñane á elvan ge ñane: Ambarka á ña male, diyandiya ganakini ka slemándzawe, ma janjka ba wulfe á duksa á ña keni, ká hálá ba duksa; ma tegarŋka ba duksa á ña keni ká jáha ba duksa. ²⁵ Iya jiiija lyawa, ndza ya hedem shungu á ña am haha, náwa ñane duksa á ña. ²⁶ A ñwanante ge zanwe, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka sleslera mándzawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemándzawe, á ba ka? Ma jane-ka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hála ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jáhá ba duksa, á ba ka? ²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am baŋ kwa, daaci ma ya se lyiia nalmáne-aaruwa an yawe. ²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeŋara na, a ba ñane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeŋara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyebe, riba keni estuwa na. ²⁹ Adaba edda una aŋkwa ázeŋara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka dekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara. ³⁰ Ngudí na baaka námpire-aara dekideki ñanna maa, naba dawansede á de-gashe, de eblyawanmeblye á dem tate na ni tabedamme jipu na, á de kyuwa-aara am hude-aara, á de kerda ba sláre ge zláda.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde bademme am sleksire antara malika-aha-aara bademme wá, a se njema am kurshi á sleksire-aara. ³² Daaci bademme á emnde na tá am huđe á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá ñane emnde bademme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha. ³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am nađafa-aara, nawe-aha keni am nazlába-aara. ³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am nađafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur bar-ka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsat-sakurán ge kure kwaye am fakta á duniya. ³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaaha á dem mba á kure. ³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsekwime am naŋgyuwe; ndza ya lapika, zakurivaareze; ndza yá am daŋgay, kwa duwa á de zharizhara. ³⁷ Daaci watse tá ñwananterŋwa emnde a jirire na á ndaater elva na: Ndza ña nák vaatará á wáká waya, lauktu ña vakte náza za na Yaakadada? Ña nák áme á wáká ndera, ña vakte yawe? ³⁸ Ña nák vaatará ka wayve am ekse á ñere, ña lyiyáká am mba á ñere? Bi ká an ukhyiye dey ña tsekwakeme am naŋgyuwe? ³⁹ Ña nák vaatará lapika, bi ká am daŋgay, ña de zharakzhárá? ⁴⁰ Watse á ñwateranterŋwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha ñanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedá-aatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una ñanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am názlaba-aara: Jaw-inaaja ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalauzlalawa á dem kára na baaka emtsa-aara dekideki, ta tsatsanna ge Shaitaine antara malika-aha-aara na! ⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa ndera, vakuriteka yawe; ⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka naŋgyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am daŋgay, dakurka á de zharizhárá. ⁴⁴ Daaci watse tá ñwananterŋwa itare keni: Ndza ña nák vaatará á wáká waya antara ndera, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melañerakuka na Yaakadada? Ndza ña nak vaatará ká lapika, bi ká am daŋgay, daŋerka á de zharakzhárá? ⁴⁵ Watse á ñwateranterŋwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurekw-wala magateraa una-aha ñanna ge emnde na cekwa ndzedá-aatare na, magakuriyanka ba ge iya. ⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka dekideki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu

(Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

26 Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: ² «Diyakurdiya muŋri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á

emnde bademme wá, watse tá eksiva á ba am muṅri ṅanna, tá de zleṅeliyá áte dzaṅgala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ṅanna am mba Kayafas ṅane male á *liman-aha bademme. ⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksa Yaisu an nasherire, tá kedánaakeda shifa-aara. ⁵ A ba itare am dágave-aatare: «Magaumika una ṅanna vaci muṅri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu

(Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve, ⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye ṅanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na aṅkwa á za dafa. ⁸ Ba ta naa una ṅanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunḡe, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á bádza duksa na? ⁹ Ambane ka ma ta velu waye ṅanna, ma tá sha shunḡu kwakya an ṅane, daaci ma tá tegater ge talá-ga-aha!» ¹⁰ De cenáncena Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba ṅane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginaa ṅane na shagera jipu. ¹¹ Adaba uwe, talá-ga-aha wá, ma vaatara keni watse tá aṅkwa átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ¹² ṅane wá, waye na a puwiyaare ṅane na wá, tsatsiyaatsatse ge beliya am evege. ¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am hude á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda aṅkwa á vela Yaisu

(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ Daaci aṅkwa palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhera-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha, ¹⁵ a ba ṅane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shunḡu kul keye, cappe ta puwanem am erva. ¹⁶ A fantau á ba am sarte ṅanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara

(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹⁷ Am váha zunḡwire na tá za muṅri na baaka shahi á makalá am hude-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá ṅá de tsatsaká dafa á *Paska am tate-ara?» ¹⁸ A ṅute ge Yaisu, a ba ṅane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am hude á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyephye sarte-aaruwa yá kátá za muṅri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á ṅa.» ¹⁹ Pukura-aha ta magaa názena a baternaa Yaisu na, daaci ta tsatsaa muṅri á Paska. ²⁰ Am iga a maṅgaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta nja arge masane. ²¹ A ba ṅane á elvan ge

itare arge masane ṅanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba jirire: Watse á veliya ba palle á kure.»

²² Daaci, bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?» ²³ A ṅute ge Yaisu, a ba ṅane: «Edda una ni erva á ṅere antara ṅane am tása na wá, watse á veliya ba ṅane. ²⁴ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zlada jipu ge edda una ni á de veliyá ṅane, ambane ma yareka.» ²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ṅane keni, a eksetaa elva, a ba ṅane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ṅwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cudedde

(Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²⁶ Am sarte na tá aṅkwa za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ke-zlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zawuze,» a ba ṅane, «una ṅanna vuwa-aaruwa.» ²⁷ Am iga á una ṅanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ṅane á elvan ge itare. ²⁸ «Adaba una ṅanna uzhe-aaruwa; a puvaá adaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gabera á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ṅgudaterá an una ṅanna namána ge emnde. ²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázla-aara, sey watse mí de shá ba una aṅwaslire am zlaná á Edderwa.» ³⁰ Am iga á una ṅanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádetete ire á Wa Anyaranyara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Watse yá eija suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya. ³² Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunḡwe arge kure á dem Galili.» ³³ A ṅwanante ge Piyer, a ba ṅane á elvan ge ṅane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka dekideki.» ³⁴ A ṅwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.» ³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una dekideki. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

Yaisu am Gaicaimane

(Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá dahaná an Gaicaimane na. A ba ṅane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.» ³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara ṅane. Fantaufe wá, á tápá emtaṅkire, á tápá ba zlada

na ni an tsaka ire na am ervaunġde-aara. ³⁸ Daaci a ba ɗane á elvan ge itare: «Baaka zlada na ni yá tapánka na am ervaunġde-aaruwa, yá tápa zlada á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háre dekideki, sheraumishera ice ba shagera.» ³⁹ A zlahe yiyiye cekwaɗguđi an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba ɗane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ɗa jinaaja zlada na ba yiyiye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háre. A ba ɗane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey? ⁴¹ Pauka háre! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payda á vuwa.» ⁴² A daliye zlahe ádaliye ge buwire, a de magaa maduwa-aara, a ba ɗane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zlada ɗanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ɗa.»

⁴³ Eptsa-aara zlahe ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háre. Dzegwaránka basha háre dekideki. ⁴⁴ A daliye zlahe ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara ɗanna ge keyire. ⁴⁵ Zlauzle wá, a eptsehe zlahe ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba ɗane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háre á kure, kwá aɗkwa puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde bademme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa ɗane na, mí de yainuye.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴⁷ Ba elva ɗanna keni zlahe zlaanaaka Yaisu wá, tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá ɗaba Yahuda ɗanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁸ Yahuda na a veluwa ɗane Yaisu na maa, kwaratersekware nalaama á ngyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ɗanna. A ba ɗane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá aɗkwa gan use ge ura ni, seke aɗkwa urire á ɗere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ɗane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewate wá, a duhe ge Yahuda ɗanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ɗane á elvan ge ɗane, daaci á gan use an ervaunġde-aara palle agire. ⁵⁰ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahé. ⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tedese masalam-aara ɗane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle. ⁵² «Femfa masalám á ɗa am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ɗane. «Adaba emnde na tá teda masalam, itare keni watse tá kedaterá á ba an masalám. ⁵³ Diyanġka ka yá dzegwándzegwa ɗaha Ederwa ge se meliyumele, ba seke ndáhámina ká zhárá

ba malika-aha á wáwa á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu? ⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Adaba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ɗanna bademme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá aɗkwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? ⁵⁶ Amá diyaweddiye geni bademme á mága ɗanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha aɗkwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bademme, ta naba yánhe.

Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke

(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ɗane male á *liman-aha. Mbate kertenj jarammeje malum-aha á *tawraita, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ɗanna. ⁵⁸ Piyer wá, a daa ɗaba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka dekideki. A de demhe á ba á dem riyaaara, a de njehe am dágave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ɗanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendekyiya na bademme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ɗanaaɗa shairiya á emtsa. ⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de ɗatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ɗane. Am iga-aara, saremisa emnde umele ta buwa wá, ⁶¹ a ba itare: «Zhel na degi a bantsa ɗane: Yá dzegwándzegwa mbedánaambedá *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ɗane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva dekideki ka? Tá ndáhá uwe ɗane áte ka emnde na?» ⁶³ Amá a dú ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ɗane: «Yá ndavaku una an zhera á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?» ⁶⁴ A ɗwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ɗane á elvan ge ɗane. «Amá wá, á katafke cekwaɗguđi watse kwá niina ya *Ura á emnde bademme yá njá am nadafa á Saksage na Slekse ba ɗane na, watse kwá niina zlahe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.» ⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ɗane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ɗane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakuráncena an hyema á kure názena a ndahanaa ɗane. ⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ɗane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa dekideki.» ⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante dedekwa, emnde umele ta vavante babárva, ⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ɗane: «*Almasiihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

A ba Piyer ɲane diyaaka Yaisu dekideki

(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Am sarte ɲanna wá, Piyer aɲkwa á njá am dagela am huđe á riya á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatena á male á liman-aha maa, a ba ɲane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.»

⁷⁰ Amá eksarka Piyer dekideki, a ba ɲane á elvan ge kwatena ɲanna á katafke á emnde bademme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya dekideki.» ⁷¹ A tsete ge ɲane aɲkwa á dete wakyiya, sesse kwatenaha umele daduwa á dezerjára. Ba a puwete ice áte ɲane wá, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarátu na!» ⁷² Piyer a naba kwaleve zlabé ádaliye, a ba ɲane: «Náwa wada-aaruwa máki diyandiya dawale ɲanna. Ba jirire diyanka dawale ɲanna.»

⁷³ Cekwaangudi am iga á una ɲanna maa, ta gapte ge emnde na tá aɲkwa áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, adaba á ba áte nara á ɲa keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na ka sawa átekwa na.» ⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za wada-aha, a ba ɲane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɲanna dekideki.» Á ba am sarte ɲanna wá, tsáksákwalikwaa, á ba tsákálá. ⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a bannaa Yaisu, a ba ɲane: Lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu

(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)

27 Weráwera ekse an enjya werre wá, bademme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu. ² Ta naba puwete záwa áte ɲane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ɲane slekse yaikke am kwara ɲanna, a fanaa ɲgumna a Rauma.

Emtsá á Yahuda

(Sler. emnde 1:18-19)

³ Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na nanna ganakini ɲgudarnjguda Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shunngu-aatare kul keye na ndza ta vantage áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse. ⁴ A ba ɲane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, adaba ya velu ura cudedde geni tá ejja shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ázara lámbe á ɲere áte una ɲanna? Una á shá ba ka.» ⁵ Yahuda a naba puwateranve shunngu am *mashidi yaikke, a de zlenjelaa ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawraitá ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, adaba gane á shifa á ura.» ⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahé umele an ɲane, ge heda wayve-aha am huđe-aara, ta naba shekweve. ⁸ Adaba una ɲanna, sem vatena tá

dáhá fe ɲanna an fe á uzhe. ⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ɲane: «Halartehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayiila, ta ges gane-aara átekwa na, ¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahé an ɲane, ba seke una a binaa Yaakadada na.»

Sleksu *Pilaatu aɲkwa á ndavanu elva ge Yaisu

(Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ɲane elva ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ɲwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ɲane á elvan ge ɲane. ¹² Am iga á una ɲanna maa, male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, tá aɲkwa datsanve elva wá, Yaisu a naba du we-aara mazla-aara. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge ɲane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ¹⁴ Amá Yaisu a du ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

¹⁵ Ba kelaa má samsa muɲri á *Paska wá, slekse aɲkwa á belaterá danggay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse. ¹⁶ Ay am sarte ɲanna maa, ndza aɲkwa slemandzawe umele am danggay, zhera-aara Yaisu Barabas. ¹⁷ Daaci á bá slekse á elvan ge jáháva: «Am dágave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?» ¹⁸ Diyaaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu aɲkwa á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaa ura, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Maganánka ba uwe keni ge zhel ɲanna dekideki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba ɲane.»

²⁰ Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jáháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaabela ba Barabas, a jareja Yaisu.» ²¹ Slekse a ndavateruhe zlabé ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa ɲanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belanernaabela ba Barabas.» ²² A ba ɲane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá dahaná an Almasiihu na?» Bademme-aatare ta ɲwanante, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Zlenjelezlenjela áte dzanjalala!» ²³ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zlenjelezlenjela áte dzanjalala!»

²⁴ Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá ɲane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erva-aara á katafke á emnde, a ba ɲane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika dekideki, á shá ba kure.» ²⁵ Bademme á jáháva a ɲwanante, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á ɲere antara egdzara á ɲere.» ²⁶ Daaci sleksu Pilaatu a

naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zlenjelaná áte dzangala.

Sawji-aha tá anjwa á epsawa Yaisu

(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem hude á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha bademme, tá á ba arge nane. ²⁸ Ta naba tsekwanse am nangyuwe-aara, ta tsekwanme am dira hanje. ²⁹ Am iga á una nanna maa, ta nderse dake, ta fadanse ire an nane ágire *danjkaula, ta fanem zade am nadafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge nane: «Aska á na, slekse á Yahudiya-aha!» ³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erva-aara, geni tá jáná an nane am ire. ³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira hanje na, ta tsekwanme am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zlenjelanaa áte dzangala.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzangala á Yaisu. ³³ Daraada am tate nanna tá daháná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa, ³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla nanna keni anjwa duksa yayiaihe am hude-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka dekideki. ³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlanja-aara, ta zlenjelehe áte dzangala, ta tegaa kazlanja-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlanja-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná nane ma uwe keni. ³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa nanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná adaba nane na áte naláwa, ta fetehe átire ge nane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba nane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.» ³⁸ Tá anjwa neyle-aha buwa ta zlenjelater átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am nadafa, palle keni am názlaba.

³⁹ Emnde a degáshe am tate nanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazole. ⁴⁰ A ba itare tá elvan ge nane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa nejzlanaaka ba ka ire á na? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanaatsekwa kwa ire á na áte dzangala na!» ⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá: ⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa nejzla emnde umele, ire-aara wá, á taa nejzlanaaka! Ábi nane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanaatsekwa kwa ire-aara áte dzangala na? Máki tsekwanaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte nane. ⁴³ A bántsa nane a fetaare an Dadaamiya, nane *Egdza á Dadaamiya, mi ezhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya nanna á se melanumele!» ⁴⁴ Neyle-aha

buwa na ta zlenjelaterhe áte dzangala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha nanna.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)

⁴⁵ Daaci a tsekwa ge tabedammire an vacitire am hude á duniya bademme, dem lásar emnde ta á ba am tabedammire nanna. ⁴⁶ Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabak-tani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ⁴⁷ Á bá emnde umele am emnde na tá anjwa á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á dāha nabi *Ailiya.» ⁴⁸ Palle-aatare a tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele danjanje ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe. ⁴⁹ Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezhara má watse á semsa Ailiya nanna á se melanumele.» ⁵⁰ Yaisu a fu hula zlobe adaliye, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

⁵¹ Am sarte nanna maa, anjwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni anjwa á gajava, palaha-aha tateptate ba baley baleye. ⁵² Irekhya-aha keni kerten tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematsa na kwakya tsaretse am faya. ⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya nanna wá, am sarte na tseta Yaisu am faya na, daremda á dem berni cudedde, emnde kwakya narátarna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáteraa ngumna a Rauma, antara male-aatare bademme tá anjwa ufa Yaisu na. Ba ta naa gejava á haha antara názena magaavemaga bademme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá anjwa njwasha keni kwakya am tate nanna. Ta tsaahé yiyiye, ta zhara názena ni anjwa á magava na. Njwasha nanna kwaye ta saa á dāba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera. ⁵⁶ Tá anjwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á njwasha nanna.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhera-aara Yusufa. Nane keni fetarfe áte Yaisu. ⁵⁸ A duhe ge Yusufa nanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva. ⁵⁹ Duwa á Yusufa, a eksante emtsa na, a de fademe am kalpakane anjwaslire tsefanje, jeba á kalpakane nanna ba lefedde. ⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlobe ba unjule á zlaule-aara ge yá irekhya nanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhya nanna, lauktu a zlala. ⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba njehe, wafke-aatare ba ndanje á deza irekhya na.

Sawji-aha tá an̄kwa ufa irekhya á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepuwe wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu. ⁶³ A ba itare tá elvan ge nane: «Ambarka á n̄a, yehan̄terteyeha názena a ndahanaa slefida n̄anna am sarte na zlabé an shifa. A bantsa nane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege. ⁶⁴ Ambane ká bela emnde tá de ufa irekhya-aara am hare keye n̄anna. A de tedarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare n̄anna á de jauje ge una werre.» ⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha n̄anna, dawmbare, de magaumága názena kwa dzegwanaa kure ge ufufa-aara.» ⁶⁶ Daaci ba zlalá-aatare, ta de vanyaa we á irekhya ba shagera, ta fafete damshe á ngumna, ta bazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

28 Dedde kwaskwe á puwansepuwe, an en̄lya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhya na. ² Ba watsewatse shekwaraaka dekideki wá, bademme á haha á gyagya á ba an ndzedá, a tsekwa ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhya maa, a njetaa átekwa. ³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kárá á ráde. Nan̄gyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni. ⁴ Naranna emnde a ufa irekhya na wá, ba gyaagya keni tá gyagyeteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke baaka shifa am itare dekideki.

⁵ Amá n̄washa na wá, a ba malika n̄anna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki, adaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlen̄elaa áte dzan̄gala na. ⁶ Amá n̄ane baaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una ndza a en̄ndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa. ⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedawaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba nane zun̄n̄we arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.» ⁸ Daaci ba zlalá-aatare ge n̄washa na áte we á irekhya, ta zlalaa á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá

zlalá na wá, ervaun̄de-aatare ba seke nama, an wesha an lyawa zlabé ádaliye.

⁹ Cekwaan̄gudi wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge n̄washa na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá n̄ane á elvan ge itare. Zhagade ge n̄washa na ádezen̄ara, ta kezlan ugje, ta n̄ante sera, tá an̄kwa á eggala. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki. De bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhya

¹¹ Zlabé tá á ba átira zlala emtsaade n̄washa na wá, sawji-aha á ufa irekhya na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem huđe á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha. ¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterte shun̄gu camballe ge sawji-aha na. ¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tedesaa ba pukura-aha-aara an yayiya am sarte na n̄ere n̄á am hare. ¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyann̄erdiya n̄ere názena ni n̄á de ndahaná n̄ere, ba názena keni á shakuraaka dekideki.» ¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shun̄gu na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida n̄anna am dagave á Yahudiya-aha bademme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredde á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baterna Yaisu na. ¹⁷ Ba ta puwete ice áte n̄ane, ta kezlan ugje, tá an̄kwa á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini n̄ane ka. ¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba n̄ane á elvan ge itare: «Bademme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni. ¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni bademme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, má-gawateránmaga baptisma an zhera á Edderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cudedde. ²⁰ Kwarawatersekwara maga fesarfira am názena ya fakuraara ya bademme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure wá, yá an̄kwa antara kure ma vaatara keni, dem halavuwa á duniya.»

Markus

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

1 Náwa a fantuwa estuwa labare á higa, elva a Yaisu *Almasihu *Egdza á Dadaamiya: ² Ankwa an puwa am wakita á nabi Aisaya, a ba Dadaamiya: «Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, á tsatsakaná ñane baráma.

³ Zlabe ádaliye a ba ñane: Ankwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara a gevge ba ndedde.»

⁴ Am iga a una ñanna maa, a naba semhe ge Yuhanna slemaga baptisma á sem kaamba, ba seke una a ndaana nabi ñanna, a fantau ge balaterá waazu ge emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁵ Daaci saresse emnde a Urusaliima ba kwakya, antara emnde na tá am kwará á Yahudiya gergere bademme, ta seza Yuhanna ge cena waazu-aara, daaci ta naba sanse haypa-aha-aatare, ñane keni maa, a magateraa baptisma am guwa á Urdun.

⁶ Nanngyuwe na a tsekwanaa Yuhanna wá, ta hanaa am úgje á ezlegwame, ndza á nguda ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁷ A baa ñane am waazu-aara: «Ankwa á sawa ura am iga-aaruwa wá, edda-aara ñanna an hakuma ba ñane arge iya, ba ge sadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki. ⁸ Iya, yá ankwa á magakurá baptisma an yawe, amá ñane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde.»

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Luka 3:21-22)

⁹ Á ba am hare-aha ñanna maa, a naba semhe ge Yaisu á sa am Nasarátu am kwará á Galili, Yuhanna a se baranve am guwa á Urdun. ¹⁰ Am sarte na sessa Yaisu am yawe, a naa wertehe ge samaya, ankwa á tsekwa Shedekwe Cudedde á setarge ñane ba seke takala. ¹¹ Cekwaangudi wá, tá cená ba ye á sawa am samaya ñanna, a ba edda-aara á elvan ge ñane: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

Shaitaine ankwa á bada Yaisu

(Mat. 4:1-11; Luka 4:1-13)

¹² Cekwaangudi am iga á una ñanna wá, Shedekwe á Dadaamiya á naba daa Yaisu á dem kaamba. ¹³ Hare

kul ufade á njá á ba am dagave á dabba-aha am kaamba, a de badanaa Shaitaine am hare kul ufade ñanna. Ta magannaa ba malika-aha slera am kaamba ñanna.

Pukura-aha á Yaisu zunñwe ta ufade

(Mat. 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Ngudarnguda Yuhanna am dangay maa, am iga-aara daduwa Yaisu keni á dem kwará á Galili, a de fantau ge balaterá labáre á higa na ni a belanaa Dadaamiya ge emnde. ¹⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, hyefhye sarte na ni a tsanaa Dadaamiya, samsa sarte á nja am kwará-aara, magaumága tuba, lyauvalya labáre á higa.»

¹⁶ A gapte ge Yaisu cekwaangudi a dába we á haye á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, tá an egdza emmenjara Andere. Tá ankwa á puwa narreatare á dem yawe adaba itare ta emnde a sluwa kelfe. ¹⁷ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dabawidába, yá gakturvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke una ni má tá jahava kelfe-aha á dem narre na,» a ba ñane á elvan ge itare. ¹⁸ Ba watsewatse, ta naba puwanve narreatare á ba áhuwa ñanna, ta dába Yaisu.

¹⁹ Ta gapte ba cekwaangudi á de katafke wá, Yaisu a naa egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna tá am paare á yawe, tá ankwa á tsatsa narreatare. ²⁰ Daaci a naba daterdáha Yaisu itare keni, ta naba yaa eddetare Jaibaidaiyus am paare áhuwa antara emnde a slera-aara, itare ta dába Yaisu.

Yaisu nggyainsengye shaitaine am ura

(Luka 4:31-37)

²¹ Am iga á una ñanna maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ñanna ta zlala á dem huđe á Kafarnahum. Samsa kwaskwe á puwansepuwe a naba dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de kwaraterse elva á Dadaamiya.

²² Itare ta mága ba najipu-aara, adaba ñane kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, amá edda á elva ñanna ba ñane, á kwaraterse á ba an hákuma.

²³ Vacite ñanna maa, ndza ankwa ura an shaitaine am vuwa-aara am jáháva-aatare, ²⁴ a naba fu hula zhel ñanna, a ba ñane a elvan ge Yaisu am hula-aara: «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázenjere? Niya á ña ka se kedañerkeđa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cudedde na belakaa Dadaamiya na.»

²⁵ Yaisu a naba valarhe ge shaitaine ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: «Dude we á ña, sesse am zhel na ba kina!» ²⁶ Daaci a naba slakalapte ge shaitaine am zhel

na, a fu hula an ndzeda-aara bademme, a sesehe am njane. ²⁷ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dágave-aatare: «Ázara kena jeba una? Ba vaci palle keni cenanjeránka jeba á tsaha na, nanjeránka keni jeba á hákuma na ni, ura ba a ndanse elva ge shaitaine am ura ni, a naba sesehe!» ²⁸ Kertenj hyaran-mehye labare á Yaisu am kwárá á Galili bademme.

Yaisu a mbaterahe emnde kwakya am lapikere gergere

(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹ Ba segashe-aatare am mashidi wá, Yaisu a daba tara Simaun antara Andere á dem mba-aatare, ta dabaterdába tara Yakuba antara Yuhanna keni á dehuwa. ³⁰ Duwa-aatare maa, ta de beraa shawle á Piyer mukse, á ba á zlava, á wáná zlagzlagi. Daaci ba demda á Yaisu, ta naba mbedanuhe. ³¹ A duhe ge Yaisu á dezejara, a de njanaa ba erva, a tsantehe, a naba mbehe, a fantau ge magateraa kashi.

³² Eblyabelya vaciya, herzha mángaripu maa, emnde ta saa emnde-aha-aatare na lapika vuwa-aatare, antara emnde na tá an shaitaine na bademme áseza Yaisu. ³³ Bademme á emnde a hude á ekse saresse, ta se jamme áte we á wakyiya njanna. ³⁴ Yaisu a mbatera-aahe emnde kwakya am lapikere-aha-aatare gergere, a ngyanse shaitaine-aha kwakya am emnde. Vaterteka baráma dekideki ge shaitaine-aha njanna ge ndaase elva, adaba itare diyardiya Yaisu ma ware njane keni.

Yaisu anjwa á ja daba an waazu

(Luka 4:42-44)

³⁵ Mákurálla-aara wá, a sesehe ge Yaisu á ba an irenjya, a zlalehe á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera, a de maga maduwa áhuwa. ³⁶ Daaci ta naba dabemhe ge tara Simaun antara emnde na ni tá ba kerdé, ta de tataya tate na átekwa. ³⁷ De sharánsha maa, a ba itare tá elvan ge njane: «Degiya emnde bademme tá anjwa á tatayaktátaya jipu!» ³⁸ Amá a njwaterante, a ba njane á elvan ge itare: «Mi zlalawa á miya á dem ekse-aha na herherzhe, yá de magaterá waazu ge emnde a ekse-aha njanna keni, adaba a siyaa ba una njanna.» ³⁹ Mázla-aara ba zlalá-aatare, ta fantau ge já daba am kwárá á Galili bademme, anjwa á magaterá waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare, anjwa á ngya shaitaine-aha keni am vuwa á emnde.

Yaisu mbanaambe slederve

(Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16)

⁴⁰ A semhe ge slederve umele, a se kezlaa ugje á katafke-aara, a fantau ge njala ázejara, a ba njane á elvan ge njane: «Má wayak-wayá wá, ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ⁴¹ Daaci Yaisu a naba zanvaarhe, a pelse erva-aara, a de fete áte njane, a ba njane á elvan ge njane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á njane.» ⁴² Ba seke ndaha á miya na, a naba mbehe ge slederve njanna metedde. ⁴³ Amá lauktu á belanaabela wá, a tedanánte hyema ba shagera, ⁴⁴ a ba njane á elvan ge njane: «Balananseka ma ge ware

keni dekideki. Názena ká de maganaaka wá, de maranánmárá ire á njane ge *Iiman, vanteva sadake á njane ge Dadaamiya áte una a ndanaa Muusa ge seydire á njane á katafke á emnde bademme ganakini mbakmbe.» ⁴⁵ Amá njane, ba zlala-aara wá, a de balse labare njanna áza emnde bademme. Adaba una njanna Yaisu dzegwánka marse ire-aara áza emnde mazla-aara, sey á njá á ba am kaamba yiyiye an ekse, tá duwa ba emnde ádezejara, á sawa am tate-aha gergere.

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara

(Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26)

2 Haraahare cekwaangudi wá, a naba eptsehe ge Yaisu, á sem hude á Kafarnahum, cenarancena emnde ganakini saasa, anjwa am mba. ² Daaci kwakya nalga a se jamme am hude á ha njanna, sete we á wakyiya keni baaka slede dekideki ge kwakyire á emnde. Daaci Yaisu a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ³ Á ba am sarte njanna maa, ta semhe ge emnde umele, ta sanaa ura an matsa ubiya-aara, ta saa sepanaa emnde ufade am dagave-aatare. ⁴ Amá dzegwaránka dáná á de katafke á Yaisu adaba kwakyire á nalga. Daaci ta naba dalte áte ire á dzuguru, ta naba weraa ire á dzuguru njanna am ndanjire á tate na ni átekwa Yaisu, ta velem zhel na antara egdera-aara bademme. ⁵ Nánná Yaisu fetarfire á emnde njanna maa, a ba njane á elvan ge edda una lapika na: «An bára haypa-aha á njane bademme egdza-aaruwa.»

⁶ Áy, tá anjwa malum-aha á *tawraitá umele á njanja am tate njanna. Malum-aha njanna ta fantau ge dzamaná am ervaunde-aatare, a ba itare: ⁷ «Kwaye zhel na anjwa á lyiya slede á Dadaamiya. Ware edda una á dzegwándzegwa yanár haypa ge ura máki Dadaamiya ka palle?» ⁸ Kertenj a naba diyeddiya Yaisu názena tá anjwa á dzamaná itare, a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunde á kure?»

⁹ Ázara una tsaftsafte jauje ge banán ge edda una lapika vuwa-aara: An bára haypa-aha á njane, bi baná: Tsettse, eksanteksa egdera á njane, ezzlala an sera á njane?

¹⁰ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba njane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: ¹¹ «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á njane, ezzlala á da.»

¹² Kertenj tsettse zhele na á katafke-aatare bademme, a eksante egdera-aara, a naba zlalá. Bademmire-aatare tá maga ba najipu-aara, a ba itare: «Ba ser palle keni ndza nanjeránka jeba á una dekideki.» Daaci ta fantau ge gala Dadaamiya.

Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi

(Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Yaisu a naba eptsa ádaliye ádete we á haye á Galili. Kwakya nalga ta duhe ádezejara, daaci a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga á tsettse-aara áhuwa, a naa egdza á Halfa á njá am bere á hadáma, zhera-aara Laiwi, a ba njane á elvan ge njane: «Tsettse, sawa, dabidába.» A naba tsa Laiwi, a dába Yaisu.

¹⁵ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá ankwá za dáfa antara pukura-aha-aara am mba á Laiwi ñanna, ta naba záná átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a haypa umele, adaba kwakya jeba á emnde ñanna ta daa dába Yaisu. ¹⁶ Tá ankwá *Farisa-aha umele, ta malum-aha á *tawraitá, ta naa Yaisu ankwá za dáfa antara emnde a jaha hadáma ira emnde a maga haypa gergere. A ba itare tá elvan ge pukura-aha-aara: «Labára á za dáfa antara jeba á emnde ñanna?» ¹⁷ De cenatercena Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera

(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸ Vacite umele maa, pukura-aha á Yuhanna antara *Farisa-aha tá ankwá tsufá ndera, amá pukura-aha á Yaisu tsufarka. Daaci ta naba duhe ge emnde umele, ta ndavanu ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labára pukura-aha á ña tá ekseka ndera?» ¹⁹ Daaci a ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Am sarte na ni ankwá zhele á larusa am dagave-aatare wá, tá dzegwánka tsufa ndera dekideki. ²⁰ Amá ankwá á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ñanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

²¹ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanjgyuwe an baukta áñwaslire, adaba máki á venyaná an una áñwaslire, una áñwaslire na á teda emgyegwe a nanjgyuwe na, daaci á farfe te-aara.

²² «Zlabe ádaliye, tá puweka mbazla áñwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki tsetse mbazla, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. Daaci máki mbazla áñwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya-aha na áñwaslire.»

Ba Yaisu una edda á vaci puwansepuwe

(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe, a degashe Yaisu antara pukura-aha-aara praatte am dá-gave á fe-aha á hiya maa, pukura-aha-aara ta naba fantau ge kázla ire á hiya na. ²⁴ A ba *Farisa-aha tá elvan ge Yaisu: «Labára pukura-aha á ña tá maga duksa na an piya vaci puwansepuwe?» ²⁵ A naba ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ñateraanja waya, tá an wedere á náza za ba jipu na emtu?

²⁶ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ñanna a naba eksante tapiske na ta fan ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte barama ba ge *liman-aha

palle za tapiske ñanna. A mágava una ñanna am zamané á Abiyatar ñane male á liman-aha.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Á maganá ba kwaskwe á puwansepuwe nampire ge urimagwe. Urimagweka una á maganá nampire ge kwaskwe á puwansepuwe. ²⁸ Daaci ba *Ura á emnde bademme una edda á vaci puwansepuwe.»

Zhele an emtsa erwa-aara

(Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)

3 Vacite umele maa, Yaisu a daliye zlabe ádaliye á dem mashidi, a de bera ura an emtsa erwa-aara vacite ñanna. ² Am mashidi ñanna maa, tá ankwá emnde na tá tsagwada ba Yaisu, ta fantau ge zhárá Yaisu an enkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe, lauktu ma tá puwar elva adaba una ñanna. ³ Amá Yaisu a naba banán ge zhele na an emtsa erwa-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde bademme.» ⁴ Daaci a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «A vamite baráma á mága uwe *tawraitá an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keda ura he?» Ta naba hedu we-aatare ñwarka. ⁵ Jaaja erwaunde á Yaisu, a zharateraahe, degdegire á ire á emnde ñanna wantewa jipu. Daaci a ba ñane á elvan ge zhele na: «Pelansepele erwa á ña.» A naba pelanse, erwa-aara gevge ba lanje ba seke erwa-aara werre. ⁶ Mazla-aara ba zlalá á degashe ge *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare antara emnde á *Hirudus, geni tá maganá estara, lauktu tá kedanaakeda shifa á Yaisu.

Nalga na áseza Yaisu áte we á haye

⁷ Daaci ba zlalá ge Yaisu antara pukura-aha-aara á dete we á haye á Galili. Kwakya nalga na ta dabanaa ádehuwa. Emnde ñanna ta segashe am kwara á Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, ⁸ antara am kwara á Yahudiya bademme, antara á sa am kwara á Idumaya, antara á sa á katafke á guwa á Urdun, ira á sa am kwara á Tirus antara Sidaun. Emnde ñanna bademme ta se á ba áza Yaisu adaba cenarán-cena labare-aara. ⁹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara, tatayauwivaatataya egdza paare á yawe, geni a becariteka emnde. ¹⁰ Adaba ñane slemba emnde, daaci emnde na lapika vuwa-aatare na kwakya ta berdavuwa ásezenara, geni tá fetefa erwa-aatare áte ñane. ¹¹ Emnde na tá an shaitaine, ba ta puwete ice-aatare áte ñane maa, reppe ta naba mbeda am sera-aara, ta ámbera hula, a ba itare am hula-aatare: «Ba ekka una ka *Egdza á Dadaamiya.» ¹² Amá a naba valaterarhe ge Yaisu á ba an ndzedá geni a ndaharka elva áte ñane dekideki, ma ware ñane keni.

Yaisu ankwá á dzera pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a detaa emnde na a wayateraa ñane, ta dála emnde ñanna antara ñane

áte egdza wa. ¹⁴ Ate wa njanna maa, a de dzerese emnde kelaawa ju buwa am itare, a daatera an emnde a bela. A dzeraterse ganakini tá nja antara njane ba ke-laazare, á belaterá á de balaterá labare á higa ge emnde. ¹⁵ Daaci a vaterte hákuma á njya jini-aha am ura. ¹⁶ Náwa zhera-aha á emnde a bela njanna: Simaun njane una Yaisu a fante zhera á Piyer, ¹⁷ tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna itare ta egdzara á Jaibaidaiyus, Yaisu a faterte zhera á Bauwanairgais, amaana: hula á samaya, adaba itare ta emnde a ica er-vaunje watsawatse; ¹⁸ Andere, Filip, Bartaulauma, Ma-ta, Taumas, Yakuba á Halfa, Tadawus, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ¹⁹ ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Emnde á Yaisu ta kurken an shaitaine Yaisu

²⁰ Saasa Yaisu maa, se jarammejahe emnde zlabé ádaliye, ba sarte á zu duksa keni sharánka tara Yaisu an pukura-aha-aara. ²¹ Am sarte na cenarácena emnde a há-aatare, a ba itare: «Una wá, hairireka mazla-aara.» Daaci ta naba duhe geni tá tedesetede am dagave-aatare.

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine

(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²² Tá anjkwá malum-aha á *tawraitá am emnde njanna ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, ta bantsa itare: «Anjkwá *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha am njane.» Emnde umele keni ta ndahán ba estuwa, a ba itare: «A vanta ba slekse á shaitaine-aha njanna hákuma ge ngyesaa shaitaine am ura na.»

²³ Daaci Yaisu a daterte bademme á dezerjara, a vaterte elva an naraje, a ba njane á elvan ge itare: «Á sáwá estara ni Shaitaine á báká ire-aara na? ²⁴ Am kwárá á slekse palle, máki emnde tegarsetege gergere buwa wá, á zlaleka hákuma mazla-aara. ²⁵ Zlabe ádaliye, am huđe á há palle, máki tegarsetege emnde gergere buwa, huđe á há njanna á zlaleka mazla-aara. ²⁶ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Má gevge ni Shaitaine a teganse ire-aara buwa am kwárá-aara wá, hákuma-aara á duka á de katafke, ma vaatara keni á zle.»

²⁷ Yaisu anjkwá á sla Shaitaine an slendzedá, a ba njane á elvan ge itare: «Baaka ura á dzegwándzegwa zá há á slendzedá, máki eksevaaka emtsaade slendzedá a puwanse erva ákataliya, lauktu njane á zá há-aara bademme.

²⁸ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á haypa-aha na tá maganá emnde, antara elva a mándzawe na tá valyaná itare áte Dadaamiya na, á yateraareya Dadaamiya bademme. ²⁹ Amá edda una ni a ndaase elva a mándzawe áte Shedekwe Cudedde wá, baaka yanarye ge njane dekideki. Adaba haypa-aara njanna náza ba ge dekideki.» ³⁰ A bateraa una Yaisu na wá, adaba ta bantsa emnde umele-aatare: An shaitaine.

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹ Am iga a una njanna maa, ta semhe ge tara emmenjara, antara egdzar mama-aha á njara, ta tsaahé á ba ágashe, ta belaa ura, ta de dante. ³² Am sarte njanna kwakya emnde ázerjara, amá ta naba ndahanhe, a ba itare: «Tá anjkwá á ndaváká tara emmenja, antara egdzar mama-aha-njara ágashe.» ³³ A njwaterante, a ba njane á elvan ge itare: «Ware njane emmerwa ge iya? Emnde-ara itare egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ³⁴ Daaci a zharaa emnde na tá ázerjara, a ba njane á elvan ge emnde bademme: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ³⁵ Ma ware una á maga názu á kataná Dadaamiya, egdza emmerwa ba njane, emmerwa ba njane.»

Naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:1-9; Luka 8:4-8)

4 Yaisu a daliye zlabé á de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde áte we á haye á Galili. Kwakya nalga á emnde a jemaa á katafke-aara. Adaba una njanna, a njema am paare, njane áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye njanna. ² A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba njane á elvan ge itare: ³ «Cenawancena, náwa yá bakurá elva: Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. ⁴ Am sarte na anjkwá á puwa nalkame njanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sese á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára-aara wá, deraadera adaba baaka slalwe ngelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlabé ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake, magaka ire. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a sesehe ba shagera, a waltaa an unjule-aara, a magaa ire. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara kul keye kul keye, ekte-aha umele ta yayaa kul unjwahe kul unjwahe, ekte-aha umele zlabé ádaliye ta yayaa deremke deremke.» ⁹ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Edda una máki anjkwá hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mat. 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am sarte na baaka dikele á emnde ázerjara, ta juwa ba emnde umele-aatare antara pukura-aha ke-laawa ju buwa, ta naba ndavanu maana á naraje-aha-aara. ¹¹ A njwaterante, a ba njane: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá emnde umele wá, ma yá ndaterndáhá keni sey á ba an naraje. ¹² Estuwa, ma tá anjkwá á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá dise-ka dekideki; ma tá anjkwá á cenaná á ba an hyema-aatare keni, tá ceneseka dekideki. Adaba itare, baaka

wedere-aatare an daba Dadaamiya. Ayka wá, ma andze á naba yateraarye Dadaamiya!»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mat. 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina cenakuránka naraje na? Máki cenakuránka una, kwá de cenaná estara kena naraje-aha umele na? ¹⁴ Náwa maana á naraje ñanna. Slepuwa wulfe ñanna wá, á puwa ba elva á Dadaamiya. ¹⁵ Emnde umele, itare ta ba seke uññule. Tá cenvaacena elva á Dadaamiya, amá kertenj á sawa shaitaine, á tsakse elva ñanna am itare. ¹⁶ Emnde umele itare ta ba seke cacera. Má cenarácena elva á Dadaamiya, kertenj tá lyiyaná á ba an higa. ¹⁷ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya ñanna am itare. Daaci má jerje lámare umele bi zláda adaba elva ñanna wá, tá yá fetarfire-aatare ba watsewatse. ¹⁸ Emnde umele zlábe ádaliye, itare ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, ¹⁹ amá wá, á dem dagave á dzama á ire an kazlanja á duniya, antara waya á nalmáne kwakya, ira waya á duksa-aha umele gergere am duniya na. Á becanta ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare, á mañka nampire dekideki. ²⁰ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, tá lyiyaná an er-vaunje-aatare palle, elva ñanna á maga nampire am itare. Emnde umele ankwá nampire-aatare cekwa, emnde umele nampire-aatare deydey, amá emnde umele wá, kwakya nampire-aatare.»

Naraje an kárá á fanus

(Luka 8:16-18)

²¹ Yaisu a farhe zlábe ádaliye ge tsakaterá elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Ware edda una máki a mbante kárá á fanus, á fáná am ekte á egdera, bi á uñmbar tasa? Baaka dekideki, sey tá zlenjelaná á ba áte tate-aara. ²² Daaci diyaweddiye ganakini bademme á názena an shebe kina, watse á sesse ásegashe. Bademme á názena nasherire kina, watse tá diyeddiya emnde bademme. ²³ Edda una, máki ankwá hyema-aara, a cenevaacena.»

²⁴ Zlábe ádaliye a ba ñane, á elvan ge itare: «Faufa hyema am názena kwá cenaná kure bademme na. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ñanna ge kure keni. Baira á de januje ñane am una kure kwá magaterán ge emnde. ²⁵ Edda una máki ankwá ázenjara na wá, watse tá de fanaarfe zlábe adaliye ge ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázenjara na keni, tá de lyanvulye.»

Naraje an wulfe á wálá á ba an ire-aara

²⁶ Yaisu a farhe zlábe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názu á gáráva an názena á magava am *kwara á Dadaamiya: Duwa á ura umele, a puwaa wulfe am fe-aara. ²⁷ Daaci ñane á pá ba hare-aara, á kezla ba hare á bere, amá wulfe ámbera á ba segashe,

ankwá á wala, baaka názu a disaa ñane am hude-aara dekideki. ²⁸ Bademme, á maganá ba haha slera. A sanse wulfe, a walante, a magaa ire, haa a nanve. ²⁹ Má welasewele, edda fe a duwa á ba an náza wa masa-aara, a de icica, adaba hyephye sarte.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare zlábe ádaliye: «Mí slaterá an uwe *kwara á Dadaamiya? Mí shateru an naraje-ara ge emnde? ³¹ Kwara á Dadaamiya wá, á gáráva an wulfe á pilli. Ñane wá, cekwa ba ñane am wulfe-aha bademme. ³² Amá má jaremje am haha, sesse wá, á wala jipu, haa á jauje ba ge duksa-aha umele an wala, á vala erva, yiye-aha tá njá am shedekwe-aara, tá maga bere-aatare keni átekwa.»

³³ Yaisu a kwaraterse estuwa elva ge emnde an naraje-aha áte una tá cenáncena. ³⁴ Bademme á elva-aara a kwaraterse á ba an naraje. Amá ge pukura-aha-aara, am sarte na baaka emnde ázetare wá, a palateraa sera-aara bademme.

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ba vacite ñanna herzha mangaripu wá, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzauimbze haye ádehuwa-aara.» ³⁶ Daaci ba tse-aatare, ta yaa emnde am tate ñanna. Pukura-aha ta daa Yaisu am paare na a njemaa ñane am hude-aara, amá paare-aha umele keni ndza ankwá áhuwa. ³⁷ Cekwaanjudi wá, a naba tsete ge válale yaikke átire á haye ñanna, a maganaa ñane vądza á haye á ba an ndzedá haa a nante paare an yawe. ³⁸ Yaisu ñane á zlava áte kataliya á paare, a belete ire-aara áte náza bela ire, á pá ba hare-aara. Duwa á pukura-aha-aara, ta tsante am hare na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, mí keda ni baaka lambe á ña?» ³⁹ Ba tsetse-aara, a naba valarhe ge válale na, a ba ñane á elvan ge haye: «Tsaatse ba tseriyye.» Daaci a naba tsahe ge válale, tseriyye slede ba seke ndza magaaveka duksa.

⁴⁰ Am iga á una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Baaka fetarfire á kure áte ya emtu?» ⁴¹ Daaci jaterja lyawa jipu, a ba itare am dagave-aatare: «Ware kena ñane una ni dete ba effeya antara haye keni tá fansarfe na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine

(Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)

5 Am sarte na icaransice haye ñanna maa, daraada áte iga a guwa ñanna. Tate ñanna wá, am kwara á Gairasaine-aha. ² Ba a tsekweise ge Yaisu am paare wá, a naba sesehe ge zhele umele am dagave á irekhya-aha, a se yainu á ba an ye ge Yaisu. ³ Zhele ñanna wá, an jini am ire, á njá á ba am dagave á irekhya-aha. Baaka ura á dzegwándzegwa tákwasa ñane, ma an tsavaytsavaye keni. ⁴ Adaba ser kwakya tá puwante sasala áte sera, tá tákwasaná erva an tsavaytsavaye,

amá a bataahe bademme. Baaka ura á dzegwándzeg-wa njá zhel njanna dekideki. ⁵ Vayi vacika á já á ba dába am dagave á irekhya-aha antara áte ire á wa-aha, ámbera á hula, á tata vuwa-aara an nákwá.

⁶ Am sarte na ni a naa Yaisu, a se yainuye na wá, a sawa á ba an zhagade, kreppe a se mbedehe am sera-aara, ⁷ a fu hula an ndzedá-aara bademme, a ba njane am hula-aara á elvan ge Yaisu: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Yá ndaaka adaba Dadaamiya, tasle á njá, fiyemka am zlada!» ⁸ A ndanaa adaba uwe una njanna, adaba a ndaase elva-aara Yaisu, a ba njane: «Ekka shaitaine, sesse am zhel na!» ⁹ Daaci Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhele njanna, a njwanante, a ba njane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde, adaba njá vayye.» ¹⁰ Zhele njanna a fantau ge kyuwanfe ge Yaisu geni a yaterya jini-aha njanna, a njarinja á ba am kwara njanna.

¹¹ Am tate njanna maa, ndza ankwá walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa maa, ¹² jini-aha njanna ta fantau ge njala Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Tasla á njá, vanjerteva ka baráma, njá de njá am nabezhe-aha na.» ¹³ Yaisu a naba vaterte baráma njanna. Mazla-aara ta naba sesehe ge jini-aha am zhel na, ta dem nabezhe-aha njanna. Nabezhe-aha njanna á maga debu buwa, amá ta naba zlerdaa zhagade a sate egdza wa njanna, ta puwamme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

¹⁴ Daaci zhagade ge suni-aha á nabezhe njanna, ta dateraa labáre ge emnde a makwata antara emnde a hufe á ekse bademme. Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate njanna ge de zhárá názena magaaimage. ¹⁵ Daraada áza Yaisu, tá zhárá ba zhel na ndza an jini-aha am njane na á njá, an enkale-aara ba lanje, a tsek-weme am nanjyuwe ba seke emnde. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ¹⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága njanna bademme na, ta fantau ge tsakaterse sera-aara bademme, geni a shanaa estara ire-aara zhel njanna, antara kedá á nabezhe-aha na. ¹⁷ Amá itare, ta njala Yaisu geni a dede am larde-aatare ba dekideki.

¹⁸ Estuwa Yaisu a naba dálme am paare á yawe, amá zhele na shansha ire-aara na a ndavanu ge Yaisu, geni njane keni a eddaba. ¹⁹ Amá eksarka Yaisu. A ba njane á elvan ge njane: «Eptsepsa á dem mba á kure, de vaterteva sera á názena a magakanaa Yaakadada na, antara zezarzi-aara na a zakvaara njane na bademme ge emnde á kure.» ²⁰ Daaci ba zlála á zhele njanna, a de fantau ge bala labare-aara am kwara na tá dahaná an Ekse Kelaawa na. Bademme á emnde na ta cenaa labare-aara na tá maga najipu.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanjyuwe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ A eptsehe zlabé á daliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara, ta se jamme ge nalga a emnde kwakya zlabé á daliye ázenjara. ²² A semhe ge palle á male-aha am mashidi, zhera-aara Yayrus, a se kezlaa ugje am

sera á Yaisu, ²³ a fantau ge njala ázenjara, a ba njane á elvan ge njane: «Tasla á njá, sawa fetefa erva á njá áte egdza-aaruwa mukse lapika, adaba herzhe á degashe shifa am njane. Má dakemda ka wá, á emtseka mazla-aara, sey á mbembe.» ²⁴ Daaci Yaisu a naba duhe antara njane, kwakya emnde ta daa á dabaná ádehuwa, tá ámbera ebbeca áte baráma.

²⁵ Ndza ankwá mukse am dagave á emnde njanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. ²⁶ Kwakya zlada na a shanaa mukse njanna áza dauktar-aha. A kedáa nalmene-aara bademme, aley shanka ngulmire dekideki, sey ba á farfe. ²⁷⁻²⁸ De cenáncena mukse njanna labáre á Yaisu maa, a ba njane: «Una wá, ma ya de fete erva-aaruwa á ba áte nanjyuwe-aara keni, yá mbembe.» Daaci a naba duhe á ba am dagave á emnde njanna, a de fete erva-aara áte nanjyuwe á Yaisu á kya iga. ²⁹ Kertenj a naba icevhe ge kela á uzhe-aara njanna, ba njane keni tapanaatápá am vuwa-aara ganakini mbaambe.

³⁰ Á ba am sarte njanna a naba tapanaahe ge Yaisu keni am vuwa-aara ganakini sessa ndzedá am njane, mbanaambe ura. A naba eptsavte am dagave á nalga njanna, a ba njane á elvan ge itare: «A gejantaa ware nanjyuwe-aaruwa?» ³¹ Ta njwanante ge pukura-aha-aara, a ba itare: «Ká zhárá dikele á emnde njanna tá becakbeca na ni, a gejantaa ware, a ba ka?»

³² Amá a zharateraahe ge Yaisu, ge dise edda una a magaa una njanna. ³³ Daaci gazlaagazla mukse na, adaba tapanaatapa názu a gev am vuwa-aara. Daaci a sawhe ámbera á gyagya ba seke maagara, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a ndanse jirire-aara bademme.

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Mbakaambe fetarfire á njá egdza-aaruwa, ezlálá á ba an hairire, de njinja ba layye.»

³⁵ Yaisu zlabé á ba an elva áte we, ta semhe ge emnde á sawa am mba á Yayrus male am mashidi, a ba itare tá elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ³⁶ Amá Yaisu fanuka hyema ge elva-aatare. A ba njane á elvan ge Yayrus: «A wanjka lyawa dekideki, naba fetarfe ka.» ³⁷ Daaci a duhe, amá velaaka baráma dekideki ganakini tá dabaná emnde ádehuwa, sey ta dabaná ba tara Piyer, Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba njanna.

³⁸ Daraada am mba á Yayrus maa, ta de beraa emnde kwakya tá maga ba emtanjire. Emnde umele tá kyuwa, emnde umele tá tsáka dákwá. ³⁹ A demhe ge Yaisu á dem hufe á há, a ba njane á elvan ge emnde: «Labára kwá maga emtanjire, kwá kyuwa estuwa? Egdzere emtsaaka, á pá ba háre.» ⁴⁰ Amá ta naba puwar dzáká, ágire tá epsawepsawa. Daaci Yaisu a naba bakaterse ásegashe bademme, a yaa ba tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere, ira pukura-aha-aara keye na, ta demhe antara njane á dem bere na á zlava am hufe-aara egdze na. ⁴¹ Daaci njane a de njanaa ba erva ge egdze na, a ba njane á elvan ge njane: «Talita kuma», amaana: «Egdzere, ya bakanaa ba iya tsetse.» ⁴² Ba seke ndáhá á miya na tsetsa egdze na. Egdze njanna, yawe kelaawa ju buwa. Daaci

bademme tá maga ba najipu-aara. ⁴³ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a balarka dekideki. Am iga á una nanna, a ba nane á elvan ge itare: «Vawanteva náza za ge egdzere.»

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu

(Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)

6 Daaci a tsete ge Yaisu áhuwa, a zlala á dem ekse na ni a waletaa am hude-aara na. Pukura-aha-aara keni ta duwa á ba antara nane. ² Samsa kwaskwe á puwansepuwe maa, ta naba dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Emnde kwakya jarammeje am mashidi nanna. Am sarte na cenarvaacena elva-aara, ta mága najipu kwakya áte nane, a ba itare: «A de mbese áme elva na estuwa? A shanaa áme nane ilmu na? Ázara kwa ba najipu-aha na á maganá nane na! ³ Ábi ba nane una slega nafa egdza á Maari na? Egdza emmetare ge tara Yakuba antara Yauseys, Yahuda, ira Simaun. Egdzar mama-aha-nara njwasha keni ta ba am dagave á miya.» A piy-ateraa ba una nanna ge fetare áte nane, baaka umele. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am hude á há-aatare, antara vara-aha-aara, ira emnde a ekse-aara bademme wá, tá feka zherwe áte nane.» ⁵ Daaci magaaka najipu-aha kwakya am ekse nanna, sey ba una a puwaterar erva ge emnde umele-aatare, a mbateraahé. ⁶ Yaisu á maga ba najipu-aara adaba baakire á fetarfire á emnde a ekse nanna. Am iga á una nanna maa, a naba tse am ekse nanna, a zlalá á dem ekse-aha na herherzhe na, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha nanna.

Yaisu a bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mat. 10:5-15; Luka 9:1-6)

⁷ Vacite umele maa, a jatermaare ge pukura-aha-aara am Tate Palle, a vaterte hákuma áte shaitaine-aha, lauktu a fantau ge belaterbela bubuwa. ⁸ Lauktu a belaterbela wá, a fater bariya, a ba nane á elvan ge itare: «Eksauka ba uwe keni am erva, sey ba zade á kure palle. Magauka kashi á náza za, ma shungu keni am lyiba. ⁹ Fawaumfa kimake am sera, amá dawánka zane bubuwa.» ¹⁰ A ba nane á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Máki dakuremda am ekse wá, njawinja á ba am mba na máki lyarakurvaalya am hude-aara na, dem sarte á zlalá á kure am ekse nanna. ¹¹ Má lyi-yarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. Magawateránmaga una nanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ¹² Daaci ba zlalá ge pukura-aha, tá de belaterá elva á Dadaamiya ge emnde geni a magarmága tuba. ¹³ Ta ngyesaa jini-aha kwakya am emnde; emnde na lapika wuwa-aatare keni, ta gaterve waye an zhera á Dadaamiya, mbarateraambe bademme.

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴ A cenanaa estuwa sleksu *Hirudus labare á Yaisu adaba bademme á emnde tá ndáhá ba nane. Ta bantsa emnde umele: «A tsetaa ba Yuhanna slemaga baptisma am faya. Adaba una nanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.» ¹⁵ Amá a ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlabé ádaliye: «Una ba nabi umele tsekemme, amá nane keni ba nabi á Dadaamiya ba seke nabi-aha werre.»

¹⁶ De cenáncena sleksu Hirudus gajawe-aatare maa, a ba nane: «Una ba Yuhanna slemaga baptisma. Ndza icanaayica ire áte nane, amá a tsetaa ba nane nanna am faya!» ¹⁷ A bateraa una nanna adaba ndza a ndahanaa ba nane nanna geni a eksarvaksá Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte nane, ta de belema am danggay. A ngudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna; adaba Hirudus nanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip. ¹⁸ Amá anjwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una nanna zlayeka dekideki. ¹⁹ Adaba una nanna Hirudiya wayaaka zhárá Yuhanna an shifa dekideki, baaka ba pute-aara ge já shifa-aara. ²⁰ Adaba Hirudus wá, nane á kuvá Yuhanna jipu, wayaaka á geja shifa-aara, adaba diyaadiya ganakini Yuhanna ura á Dadaamiya, ura jirire. Ba kelaa máki Yuhanna anjwa á baná elva ge sleksu Hirudus wá, á taa weranteka ba we-aara keni, amá wayaawáyá tsa eccena-aara.

²¹ Vacite umele maa, shansha Hirudiya baráma á já Yuhanna. Samsa sarte á ya sleksu Hirudus, a naba gyaá munjri, daaci a naba dante galipa-aha-aara, antara male-aha á sawji-aha ira male-aha umele am kwara á Galili. ²² Duwa á gyaale á Hirudiya, a de sheke-laterante ge male-aha na a dahateraa slekse na. Hayaranháyá jipu tara slekse an emnde-aara bademme. A naba banánba slekse ge gyaale nanna, a ba nane: «Ma ká kátá uwe keni, naba ndaviyundave, yá vakteva.» ²³ A naba zanu wada-aara, geni ma a ndavanu uwe keni, sey a vanteva, una ma kyalma á rezege-aara keni, sey á vanteva.

²⁴ Daaci ba degashe-aara ge gyaale na, a deza emmenjara, ge ndavanu názena ni á se ndavanu ge slekse na. Amá a ba emmenjara: «De enndava ka a varakteva ba ire á Yuhanna slemaga baptisma.» ²⁵ Kerterj a semhe áseza slekse, a ba nane á elvan ge nane: «Yá kátá ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ²⁶ Una nanna namaari-aareka dekideki, amá dzegwánka kwalarkwale adaba wada na a zanuwa nane á katafke á emnde-aara na. ²⁷ Daaci a naba bela sawji á dem danggay, ge de sá ire á Yuhanna na. Ba zlalá á sawji na, á dem danggay na, a de ica ire áte Yuhanna, ²⁸ a sanán ge gyaale nanna am kwatame. Duwa á gyaale nanna, a de vante ge emmenjara.

²⁹ Daada labare ádeza pukura-aha-aara, ta naba sawhe, ta eksante emtsa-aara, ta de hedehe.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

³⁰ Saraasa emnde a bela á Yaisu, ta se ndahanhe bademme á názena ta maganaa itare antara názena ta kwaraterse ge emnde. ³¹ Emnde keni ba tá sawa emnde na, tá zílálá emnde na, baaka ica-aatare dekideki áza tara Yaisu antara pukura-aha-aara. Ba sarte á za náza za keni ta shanka dekideki. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare, «Máki estuwa wá, mi zlalawa á dem tate na ta baaka emnde na, kwá de puwansepuwe cek-waangudi.» ³² Daaci ta naba deme am paare, ba zílálá-aatare á dem tate na ta baaka emnde átekwa, ba itare an ire-aatare. ³³ Amá naraterna emnde kwakya am sarte na tá zílálá na, daaci ta naba diyatersediye, ta dabateremhe an sera. Emnde umele keni saresse am ekse-aha gergere, ta dabateremhe an sera. Baira ta dema ba itare zunjwe arge tara Yaisu an pukura-aha-aara.

³⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhárá ba dikele á emnde tá kela ádezenjara. Á zharaterzhara wá, a naba zatervaarhe, adaba ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare na. Daaci a fantau ge kwaraterse duksa kwakya áte Dadaamiya. ³⁵ Eblyabelya vaci maa, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezenjara, a ba itare tá elvan ge njane: «Degey baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba. ³⁶ Ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe áhuna, tá de shakwanu náza za ge we-aatare.» ³⁷ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Vawaterteva ba kure náza za!» A ba pukura-aha tá elvan ge njane: «Ká kátá njá de shekwatérá náza za jekka deremke wanyara, lauktu á hyater ge emnde na?» ³⁸ A ndavateru ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kwá an depaiñ wanyara ázekure? De zharawazhara wára?» Ta de zharanaahe, a ba itare tá elvan ge njane: «Depaiñ á njere anjka ilyebe ámasla an kelfe buwa.»

³⁹ Mazla-aara a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawateraanja emnde áte masa an slala an slala.»

⁴⁰ Daaci ta naba njateraaha emnde deremke deremke, am slala-aha umele kul ilyebe kul ilyebe. ⁴¹ Zlaurle una njanna maa, Yaisu a naba halante depaiñ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiñ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vatertá itare ge emnde. Am iga á una njanna a tegateraa kelfe-aha na keni. ⁴² Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hude-aara náza zá na, aley jauje zlabé ádalije.

⁴³ Pukura-aha ta halante jugena á depaiñ antara kelfe njanna wára kelaawa ju buwa. ⁴⁴ Kezlakula á emnde a zá náza zá njanna wá, tá maga zála debu ilyebe.

Yaisu á zílálá an sera áte ire á haye

(Mat. 14:22-33; Yuh. 6:15-21)

⁴⁵ Shekwaraaka dekideki am iga á una njanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunjwe á katafke-aaruwa, ebza-ubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa

emtsaade emnde.» ⁴⁶ Puwateraapuwa emnde maa, a naba dalete áte egdza wa, a de maga maduwa.

⁴⁷ Zhedaazheda ice, gevge vayi maa, zlarzlálá pukura-aha an paare á dem dagave á haye ba shagera, amá Yaisu wá, á ba áte wa njanna ba njane palle. ⁴⁸ Á zhárá pukura-aha-aara á sawa áte wa njanna wá, tá baka paare an zlada jipu, á magatérá palasa effeya á ept-satérá á dem iga. An irenjya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, njane á zílálá á ba an sera-aara áte ire á haye njanna. Amá a de magaa ba seke á kátá yaterseye. ⁴⁹ Ba naranna pukura-aha-aara anjka á zílálá an sera-aara áte ire á yawe na wá, ta naba fu hula, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ⁵⁰ Itare bademme ba seke á degáshe shifa am itare ge lyawa. Daaci kertenj a ndahater elva Yaisu: «Gazlauka, degiya una ba iya!» ⁵¹ Daaci a naba dáleme am paare á dezetare wá, tseriyiye a naba tsaaha ge effeya na. Tá geja ba ire pukura-aha-aara, tá maga na-jipu. ⁵² Adaba degdege ire-aatare jipu, cenaranka itare najipu na a maganaa an depaiñ na.

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainazarait

(Mat. 14:34-36)

⁵³ Ba ebzarubze haye wá, tá am haha á Gainazarait, daaci ta njgudaa paare-aatare áte we á guwa. ⁵⁴ Ba segashe-aatare am paare wá, emnde ta naba dise Yaisu. ⁵⁵ Daaci ba zhagade-aatare á dem ekse-aha-aatare, ta de sanaa emnde-aha-aatare na ni á waterá vuwa-aatare áte egdera-aha-aatare. Ma a dem tate-ara Yaisu keni, tá maga ba una emnde. ⁵⁶ Bademme á tate na ni a de tsekwaá átekwa Yaisu, ma a de tsekwaá am berni, ma áte makwata, ma am egdza ekse bademme, emnde ta sanaa emnde-aha-aatare na ni lapika vuwa-aatare, ta fanaa á katafke-aara am dagave á emnde bademme, ta njalaterunjale geni tá fetefa erva-aha-aatare á ba áte we á nanjgyuwe-aara keni. Daaci bademme á emnde na ni ta fete erva-aatare áte njane mbarembe.

Elva a nade á eggye-aha werre

(Mat. 15:1-9)

7 Am iga á una njanna maa, *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita umele ta sawa am Urusali-ima ta se jamme áza Yaisu. ² Amá ta naa pukura-aha umele ta naba zu dáfa an erva a liya, bararaaka emtsaade áte una ta kwaratersaa am nadina-aatare. ³ Adaba Farisa-aha antara Yahudiya-aha-aatare bademme wá, tá zeka dáfa an erva a liya dekideki, sey tá bara erva-aatare ba shagera emtsaade. Estuwa tá anjka maga duksa á eggye-aha-aatare an enjkale-aatare bademme. ⁴ Ma ta saa á ba am kwaskwe keni, tá zeka dáfa dekideki, máki tsakaraaka yawe. Anjka zlabé kwakya nade á eggye-aha-aatare na tá fansaare itare, ba seke bara tasa-aha-aatare, antara gahe-aha-aatare, ira kazlanja na ta janaa an verzhagane bademme á ba an tsufa ázetare.

⁵ Adaba una njanna, ta duwa Farisa-aha antara malum-aha á tawraita á deza Yaisu, ta de ndavanun-

dave, a ba itare: «Labára pukura-aha á ña tá fansarka ge názena ta kwarañersaa eggye-aha a ñere, tá naba zá dafa an erva a liya na?»⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Una wá, ba jire á Aisaya, adaba ndza maganaamaga ñane nabiyire áte kure kwa emnde na. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Emnde na wá, tá ankwá á galiya á ba áte we, am ervaunđe-aatare ta yiyiye an ya.

⁷ Tá ankwá jáháva deme am sera-aaruwa, amá una ñanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nade-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

⁸ Daaci a eksante elva-aara zlađe ádaliye Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure kwa yaa shairiya á Dadaamiya, kwá ankwá fansar ge nade-aha á emndimagwaha.»⁹ A ba ñane á elvan ge itare zlađe ádaliye: «Diyakurdiya eptsanve iga ge shairiya á Dadaamiya, geni kwá ganvege nade-aha á emndimagwaha.»¹⁰ Ábi a enndaha Muusa, a ba ñane: «Dematervedeme tara emmeña an eddeña. Ma ware una a ndaase elva yayiaihe áte eddeñara bi áte emmeñara, edda-aara a njeka an shifa dekideki.»¹¹ Amá kwa bantsa kure, ma edda-aara á kátá melanu ge eddeñara bi ge emmeñara keni, máki ndasendahe edda-aara ganakini ankwá duksa ma andze yá melaku an ñane, amá ya fan ge slera á Dadaamiya wá,¹² daaci baaka wedera á edda-aara ge melanu ge eddeñara bi ge emmeñara mazla-aara. Estuwa á ba elva á kure.

¹³ An una ñanna wá, kwa ganve elva á Dadaamiya ba seke duksa dey, kwa tsaa áte nade-aha á eggye-aha á kure. Kwakya jeba á duksa-aha ñanna kwá maganá kure.»

Kazlaña na á badza ura an Dadaamiya

(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Am iga á una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera.»¹⁵ Nazu á badza ura an Dadaamiya wá, názena á faná edda-aara á dem mbuweka, á badzená názena á segashe am mbuwe á edda-aara.» ((¹⁶ Edda una máki ankwá hyema-aara, a cenevaacena.))

¹⁷ Am sarte na yaterya Yaisu emnde, a de deme am bere maa, pukura-aha ta de ndavanu maana á naraje ñanna.¹⁸ A ñwaterante, a ba ñane: «Iyau, kure keni kwaasau zlađe shakuranka enkwá-kale-aara, cenakuranka? Diyakurka ganakini baaka názu á duwa ádagashe á dem mbuwe á urimagwe, á badzaterá an Dadaamiya emtu?»¹⁹ Adaba una ñanna á duka á dem ervaunđe, amá á dem huđe, á segashe zlađe ádaliye am edda-aara.» An elva-aara ñanna wá, ganvege náza za bademme ba halal.²⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlađe ádaliye: «Ba názena ni á segashe am mbuwe á edda-aara una á badzaterá an Dadaamiya.»²¹ Adaba kwakya shagerkire á hala na á segashe am ervaunđe á ura. Á berhaná ba una ñanna á de maga dakarire, neylire, á de já shifa,²² á de maga gwardzire, á dem waya duksa á ura, á de maga mandzawire, á de zlerma ura, á de maga ngudiyire, á dem shelha, á dem zá vuwa á ura, á dem gálá ire, ira á dem wucire.²³ Daaci bademme á

duksa-aha ñanna, á segashe á ba am ervaunđe á urimagwe, á badzaterá ba una ñanna an Dadaamiya-aara.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Tsetsa Yaisu áhuwa, kwaye a zlalá á dem ekse-aha na herherzhe an berni á Tirus. A de demhe am bere, wayaaka tá diyeddiya emnde, amá dzegwanka shebe.

²⁵ Ankwá mukse umele an shaitaine egdza-aara, egdzere mukse maa, ba a cenaa labare á Yaisu wá, a naba duhe ádezeñara, a de kezlanaa ugje,²⁶ a fantau ge ñala Yaisu geni a ngyainsengye shaitaine ñanna am egdza-aara. Mukse ñanna wá, mukse á Yahudiya ka, ñane mukse á Yunaniñkau am emnde á Siraufiniki.

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yaterya a zaruze emtsaade egdzara dafa. Haleta dafa á egdzara, puwáteranve ge kere-aha wá, una zlayeka dekideki.»²⁸ «Ba estuwa,» a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á egdzara.»²⁹ A lyevaa ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ñwakterñwa shagera. Naba zlalá á da, baaka shaitaine am egdza á ña mazla-aara.»³⁰ Daaci a naba da-aara mukse na, a de bera egdza-aara, á zlava áte egdera ba lapilayye, baaka shaitaine am ñane.

Yaisu a mbanaahe makwaya na elva keni a ndaaseka an unñule-aara

³¹ Am iga á una ñanna maa, a tsete ge Yaisu am Tirus, a zlalá á dem Sidaun. Tsante am Sidaun maa, a segashe am kwara á tate na tá dahaná an Ekse Ke-laawa na praatte, ge sete we á haye á Galili.³² Ahuwa maa, ta sanaa makwaya umele zhele, á taa ndaaseka elva an unñule-aara keni. Daaci ta ñala Yaisu ganakini á puwar erva-aara, á mbanaambe.³³ Daaci Yaisu a sanse zhel ñanna am dagave á emnde, a de tsanaahe ba ñane palle, a shabanem gulanda-aha-aara am hyema, a kyefaa nyaihe-aara, a gante áte nara,³⁴ a kante ice á dem zhegela, a puwese shifa á ba an ndzedá; «Aifata,» a ba ñane á elvan ge zhel ñanna. Amaana: A wartewará hyema-aha á ña.³⁵ Ba seke ndaha á miya na kerten wartewará hyema-aha-aara, a werte ge we-aara keni, a fantau ge ndaha elva á ba an unñule-aara.³⁶ Amá Yaisu a fater magiya kwakya geni a ndaaranka ma ge ware keni. Amá ba seke una ñane a fater magiya kwakya na wá, itare keni ta de balse labare ñanna kwakya áza emnde.³⁷ Daaci bademme á emnde tá maga ba dikere-aara, a ba itare am dagave-aatare: «Bademme á názena a maganaa ñane na ba shagera! Antara ba makwaya-aha keni á vaterte hyema degey! Wuce-aha keni á weraterta we, tá ndaha elva ba lanñe!»

Yaisu a zateru duksa ge emnde debu ufađe

(Mat. 15:32-39)

8 Am sarte ñanna maa, ta semhe ge emnde umele zlađe ádaliye ta kwakya jipu, ta se jamme áza

Yaisu. Am baaka náza za áza emnde njanna, Yaisu a de-
taa pukura-aha-aara, a ba njane á elvan ge itare: ² «Em-
nde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena
tá á ba ázerwa, názu á ezza keni baaka. ³ Máki
puwanateraapuwa ba estuwa, baaka názu ta zuwaa
itare wá, á de cebateraaceba waya áte baráma. Adaba
emnde umele-aatare, ta sawa á sa am tatu yiyiye.» ⁴ Ta
njwanante ge pukura-aha, a ba itare: «Á de shaná áme
kena ura náza zá am kaamba na ni á hyater ge emnde
na?» ⁵ «Ankwa wanyara depaiñ ázekure?» a ba Yaisu á
elvan ge itare. Ta njwanante, a ba itare: «Njá an depaiñ
vuye.» ⁶ Daaci: «Njwinja am haha,» a ba Yaisu á elvan
ge emnde bademme. Njane a halante depaiñ-aha vuye
na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacahe,
daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá
vatertá itare ge emnde. Daaci pukura-aha ta tegateraa
depaiñ na ge emnde. ⁷ Ndza ankwa egdza kelfe-aatare
zlabé ádaliye. Yaisu a slafanaa we-aara ge Dadaamiya
arge kelfe njanna keni, daaci a tegateraa ge pukura-
aha-aara, geni tá vatertá kelfe njanna keni ge emnde.
⁸ Bademme-aatare, ma ware keni a zuwa á ba áte
hude-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta
halante jugena-aara kenday vuye. ⁹ Emnde njanna keni
ta vayye tsa, tá maga debu ufade.

Am iga una njanna maa, Yaisu a naba puwateraahé,
¹⁰ njane a demhe am paare antara pukura-aha-aara,
kwaye ta zlala á dem kwara á Dalmanuta.

***Farisa-aha tá ndava najipu áza Yaisu ge dise njane
átekwa**
(Mat. 16:1-4)

¹¹ Ta duhe ge *Farisa-aha ádeza Yaisu wá, a dateraa
ba gajawe, ta de tsagwadanaa áte elva. A ba itare tá
elvan ge njane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá,
maranjeranmárá najipu palle geni njá diyeddiye átek-
wa.» ¹² Daaci Yaisu a puwese shifa á ba an ndzedá, a
ba njane: «Labára njane emnde a zamane na tá tataya
ba najipu na? Yá ndaakur ba jirire, baaka najipu na ni
tá marateranmárá mazla-aara.» ¹³ Mazla-aara ba tse-
aara áhuwa, a deme am paare, a eptsehe zlabé ádaliye
ásete we á guwa á sehuna-aara.

Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Hirudus
(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Am tse-aatare njanna maa, pukura-aha ta naba
viyaa náza zá, tá á ba an depaiñ palle ázetare.

¹⁵ Hyemhye am ndáhá elva a Yaisu an naraje an shahi
á makala maa, a fater magiya, a ba njane á elvan ge
itare: «Degiya faufa hyema, tsufautsufa ire á kure
átuge shahi á makala á *Farisa-aha, antara *Hirudus!»

¹⁶ A ba pukura-aha am dagave-aatare: «A ndaha una
Malum, adaba njanya viyaa depaiñ.» ¹⁷ Diyeddiye Yaisu
názena tá ndahaná itare, a ba njane á elvan ge itare:
«Labára kwa bantsa kure, adaba kwa viyaa depaiñ?
Kwaasau zlabé diyakurka, ba egdza a una ni kwá taa
cenvaaka? Kwaasau zlabé shakuránka enjkale?» ¹⁸ Kwá á
ba an ice á kure ni, aley kwá nanka? Kwá á ba an hye-
ma á kure ni, kwá cenánka? Yehauteyeha ¹⁹ á ba áte

depaiñ ilyebe na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde de-
bu ilyebe na. Kwa halante jugena-aara wárá wanyara?»
Ta njwanante: «Wárá ilyebe,» a ba itare. ²⁰ A ba Yaisu á
elvan ge itare: «Depaiñ vuye na ya kwacanaa ya, ta
zanaa emnde debu ufade na mu, kwa halante jugena-
aara kenday wanyara?» Ta njwanante: «Kenday vuye,»
a ba itare. ²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Aley ni
kwaasau zlabé diyakurka?»

Yaisu a mbaa ura wulfe am Baytisayda

²² Se tsekwartsekwa am Baytisayda, ta se yainu á ba
an ye ge Yaisu emnde, ta sanaa ura wulfe, a ba itare tá
elvan ge njane: «Puwetepuwa erva á njá áte zhel na
tasla á njá, geni a mbembe.» ²³ Yaisu a naba njá zhel
njanna áte erva, a danse á dete iga a ekse. Daraada
áhuwa maa, a de kyefaa nyaihe-aara, a gante áte ice-
aha ge zhel na, a ba njane á elvan ge njane: «Ká ankwa
nanna emtu?» ²⁴ A kante ice-aara wulfe na, a ba njane:
«Yá ankwa nanna emnde tá ankwa zlalá, amá ta ba
seke nafa-aha.» ²⁵ Daaci a puwanem erva-aha-aara
zlabé ádaliye am ice, mazla-aara a naba ngyaiñgyesaa
ice-aara zhel na, a mbehe á ba áte una njanna, ankwa á
nanna ba lanje. ²⁶ Mazla-aara a belanaahe ge Yaisu, a
ba njane á elvan ge njane: «Eztlalá á da, eptseka á dem
hude á ekse na mazla-aara.»

A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷ Am iga á una njanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu
antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlalá á dem ekse-
aha na am kwara á Kaysariya á Filip. Tá áte baráma á
zlalá maa, a ndavateru ge Yaisu, a ba njane á elvan ge
itare: «Ta baa uwe emnde áte iya, ta baa iya ware?»

²⁸ Ta njwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa
ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele,
ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlabé
adaliye, ka ba nabi umele tsekemme.» ²⁹ A ba Yaisu á
elvan ge itare: «Ay kure ma, kwá ba, ya ware kena?» A
njwanante ge Piyer, a ba njane: «Ba ka una ka *Almasi-
ihu na.» ³⁰ Daaci a fater magiya Yaisu, a ba njane á el-
van ge itare: «Ndahawanka ge ura umele mazla-aara.»

**Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am
faya**

(Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Am iga á una njanna maa, Yaisu a fantau ge vaterte
sera á elva ge pukura-aha-aara. A ba njane á elvan ge
itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-
aara, sey yá shushe zlada kwakya. Male-aha á larde,
antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á
*tawraitá, tá de yiyaaya, wate tá zlanazle shifa-
aaruwa bademme, amá am hare buwa ge keyire wá,
wate yá tsetse am faya.» ³² A ndaterse una njanna ba
parakke, shebaaka. A naba dáhese ge Piyer ba itare ta
buwa antara Yaisu, a de maganaa gajawe áte elva njan-
na. ³³ Amá a naba eptsavte ge Yaisu áseza pukura-aha
umele, a fantau ge valar ge Piyer, a ba njane á elvan ge

ɲane: «Jinaaja ekka ka Shaitaine. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ɲa na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

³⁴ Mazla-aara Yaisu a dante pukura-aha-aara antara emnde bademme, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki edda-aara wayaawáyá daba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki. A eksanteksa dzanjgala-aara, a dabidába an ɲane. ³⁵ Adaba máki edda-aara á tataya Iya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, antara adaba labare á higa wá, á de shansha zlabé adaliye. ³⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara námpire-aara ge ɲane máki kedanaakeda shifa na á katafke na? ³⁷ Emtu watse ankwá názu ura á de várá shifa-aara an ɲane emtu? Baaka dekideki. ³⁸ Am zamane na wá, emnde eptsaranteptsá iga ge Dadaamiya, wayarka fe-taara áte ɲane. Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe am dágáve-aatare ge baa ura-aaruwire, bi ge ndahater elva-aaruwa wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ɲane ura-aaruwire, má watse yá sawa an malika-aha cuédéde, an yaikkire á Edderwa.»

9 Yaisu a farhe zlabé adaliye ge ndaaterndaha, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá ankwá emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara an hákuma-aara.»

Eptsapteptsá Yaisu a gev umele

(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)

² A magaa hare unkwáhe am iga á una ɲanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer antara Yakuba ira Yuhanna, a dateraa áte ire á wa umele sladdé, ba itare itare áhuwa. Daraada áhuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ɲane ka mazla-aara. ³ Nanɲyuuwe-aara gevge dzayye ba telle, tellire-aara an tsaka ire. Nanɲyuuwe-aara ɲanna wulwule jipu. ⁴ Daaci pukura-aha na tá zhárá ba emndu werre, tara *Ailiya antara Muusa, tá ankwá ndaha elva antara Yaisu. ⁵ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Malum, ɲere keni ɲá ankwá áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ɲá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ɲa, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» ⁶ A ndaase elva ɲana ba estuwa, amá diyaaka názena á ndahaná ɲane. Adaba itare pukura-aha keye ɲanna gazlargazla jipu. ⁷ Cekwaangudi wá, a naba tsekwateraarhe ge kumba. Daaci tá cená ba kwara am kumba ɲanna. A ba edda-aara: «Una náwa ɲane na wá, Egdza-aaruwa na ya wayetaa ya. Cenancena názena á bakurná ɲane.» ⁸ Estuwa ta kante ice wá, ta naa ba Yaisu palle, baaka ura umele ázeɲara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa ɲanna maa, Yaisu a fater magiya, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ndawanka názena kwa naaná kure na ma ge ware keni, a njinja á ba am huđe á kure dem sarte na tsetsa *Ura á emnde bademme am faya.» ¹⁰ Faransarfe am elva ɲanna, amá a ba itare am dagave-aatare: «Uwe

ɲane tsete am faya na a ndahanaa ɲane na?» ¹¹ Adaba una ɲanna, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Labára tá bantsa malum-aha á *tawraitá, sey máki eptsaptsa nabi *Ailiya emtsaade?» ¹² A ɲwaterante, a ba ɲane: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ɲanna, á eptsá Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa ɲane duksa bademme. A ba iya wá, labára a ba wakita á Dadaamiya, watse á shushe zlada kwakya *Ura á emnde bademme, watse tá epsawanaapsawa emnde? ¹³ Ay degiya wá, ya ndaakur ba jirire, ndza eptsaptsa Ailiya á sawa, amá emnde ta naba magaa hakuma-aatare áte ɲane. Una ɲanna daada á ba áte una á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

Yaisu ɲgyansengye jini am egdzere

(Mat. 17:14-21; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Am sarte na saraasa maa, ta se bera emnde kwakya antara malum-aha á *tawraitá áza pukura-aha umele na. Tá ankwá gajawe malum-aha á tawraitá antara pukura-aha na am dagave-aatare. ¹⁵ Bademme á emnde na, ba ta naa Yaisu wá, tá maga ba najipu-aara. Ba zhadé ádezeɲara, ta de yainuye an use. ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwa gajawe arge uwe kure antara emnde na?» ¹⁷ A ɲwete ge ura palle am dagave á emnde, a ba ɲane: «Malum, ya sakaa egdza-aaruwa egdzere zhele, adaba ankwá jini am ɲane, á piyante ndaha elva. ¹⁸ Jini-aara ɲanna, ma a tsete am tate-ara keni, sey ba á velyanaavelya á dem haha, á kela ugbalyailye, á kerda slare, á wulesewule vuwa-aara kangelaɲe. Ya ɲala pukura-aha á ɲa ganakini tá ɲgyansengye jini ɲanna am ɲane, amá dzegwaranka.»

¹⁹ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki! Watse yá ɲjá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunđe dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze ɲanna ge iya!» ²⁰ Daaci ta naba saa egdzere ásezeɲara. Ba a puwete ice-aara áte Yaisu jini na am egdza ɲanna wá, a naba fantau ge slakala am egdzere, a velyaa egdze na am ire, á tabara egdze na am haha, á kela ugbalyailye am mbuwe-aara. ²¹ Yaisu a ndavanu ge eddeɲara, a ba ɲane: «A fanantau am sarte-ara?» A ba eddeɲara: «A fanantau daga am sarte na zlabé egdzere cekwa. ²² Ba kelaa ma tsetse jini-aara ɲanna wá, sey ba á maganánmaga palasa. Am sarte umele á eblyanme am kára, am sarte umele á eblyanme am yawe, á kátá ba já shifa á egdzere. Daaci máki ká dzegwándzegwa wá, tasla á ɲa zaɲervarze, melanjerumele.» ²³ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki yá dzegwándzegwa emtu, a ba ka? Áza edda una ni ankwá fetarfire-aara wá, baaka názena ni á gevka na.» ²⁴ Kerterɲ ɲwaterɲwa eddarge egdzere, a ba an ká kwara a ba ɲane: «Fantarfe, amá á hyepka fetarfire-aaruwa, tasla á ɲa meliyumele am huđe-aara.»

²⁵ Daaci Yaisu á zhárá ba tá ankwá kela emnde ásezetare, a naba valarhe ge jini ɲanna, a ba nane: «Ekka jini na ká piyante ndaha elva ge ura, ká ganve

ura makwaya na, ya bakanaa ba iya, sesse am egdze na, ezzlálá, salika á sem ñane dekideki.»²⁶ A naba fu hula jini na am egdzere, a slakalme am egdzere, a naba sesehe am ñane. Amá ba seke baaka shifa am ñane, haa ta bantsa emnde umele: «Baaka, emtsamt-sa egdze na.»²⁷ Amá Yaisu a ñanaahe áte erva, a tsante, a naba tsaahé ge egdzere an sera-aara.

²⁸ Am sarte na daraada, ta juwa ba itare antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labara dzegwanjeranka ñere ngyesaa jini ñanna?»²⁹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Jeba á jini na wá, sey tá ñgyansá an maduwa.»

Yaisu anƙwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mat. 17:22-23; Luka 9:43b-45)

³⁰ Daaci tsaretse am tate ñanna, ba zlálá-aatare á dem tate umele, ta degashe am hude á Galili praatte. Am sarte ñanna wá, ndza wayaaka Yaisu tá diyeddiye emnde tate na tá átekwa.³¹ Adaba anƙwa á vaterte sera á elva-aha ge pukura-aha-aara. A ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá fime am erva ge emnde, tá de já shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»³² Ba palle cenaranka pukura-aha elva-aara ñanna. Amá ge ndavanu elva-aha keni, a wateraa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Am iga á una ñanna maa, daraada am Kafar-nahum. Am sarte na tá am bere, a ba Yaisu á elvan ge emnde-aara bademme: «Ndza kwa gajawe arge uwe kure áte barama?»³⁴ Amá ta hedu ba we-aatare, baaka ura á ndaha elva. Adaba ndza ta gajawe arge yaikkire, geni watse mala ware am dagave-aatare.³⁵ Daaci a njehe ge Yaisu áte tate a njá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma ware una á kátá gev slekatarfke á kure keni, á ganvege ire-aara ba seke ñane slekataliya á emnde bademme, antara walaadi á emnde bademme.»

³⁶ Am iga á una ñanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge ñane, daaci a ba ñane á elvan ge itare:³⁷ «Ma ware una a lye-vaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una a lyevaa iya maa, a lyevaa iya ka palle, a lyevaa ba edda una a belibela na an ire-aara.»

Edda una dagalaaka ásete miya, ura á miya ba ñane
(Luka 9:49-50)

³⁸ A ba Yuhanna á elvan ge Yaisu: «Malum, ñere wá, ña naa ura umele á ngyá jini-aha am emnde an zhera á ña, amá ña naba piyante, adaba ñane palle á miya ka.»³⁹ A ba Yaisu: «A'aa, piyawanteka. Adaba baaka ura a magaa najipu an zhera-aaruwa ni, am iga-aara á valya elva áte iya.»⁴⁰ Adaba máki edda-aara dagalaaka

tsawe ásete miya wá, ura á miya ba ñane.⁴¹ Yá ndaakur ba jirire, ma edda-aara a vakurte ba yawe á essha keni, máki a vakurtaa adaba zhera-aaruwa geni kwa emnde á *Almasiihu wá, edda-aara á de shansha lada-aara.»

Haypa wá, náza a gwágweseka
(Mat. 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² Zlabe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Má edda-aara mbedanaambedá palle á egdzara ñanna ta fe-taare áte iya na á dem haypa wá, ámbane tá ñgudanem nákwá á há hiya am mbiye, tá eblyanma am haye, á emtsa, ñgulma ba una ñanna ge edda-aara.

⁴³ «Máki erva á ña anƙwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle, arge una ká njá an erva-aha á ña bukerde, amá ká dem kára á jahanama, kára na á emtseka dekideki na. ((⁴⁴ Jahana-ma ñanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.))⁴⁵ Máki sera á ña anƙwa á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an ser palle, arge una ká njá an sera-aha á ña bukerde, amá tá de eblyaká á dem kára á jahanama na. ((⁴⁶ Jahana-ma ñanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.))⁴⁷ Zlabe ádaliye, máki ice á ña anƙwa á dáká á dem haypa wá, naba sansese ice ñanna. Ámbane ká dem zlaná á Dadaamiya an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á ña bukerde, amá tá de eblyaká á dem kára á jahanama na.⁴⁸ Jahanama ñanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.

⁴⁹ «Diyaweddiye geni, ma ware keni, á de maraná ba kára názu am edda-aara, ma emtake, ma emtanƙa keni, ba seke náza elleña á maraná ñane emtakire á dale.⁵⁰ Elleña wá, duksa ñgelama. Amá máki elleña ñanna baaka danƙanire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe ganakini á gevge danƙanre zlabe ádaliye? Baa-ka pute dekideki. Adaba una ñanna, marausemare duksa ñgelama am kure, njawinja an hairire am dagave á kure.»

Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mat. 19:1-12; Luka 16:18)

10 A naba tsete ge Yaisu am tate ñanna, a zlálá á dem kwara á Yahudiya. Am Yahudiya, a de ebzu guwa á Urdun. Áhuwa keni de jarammeje emnde kwakya ázenjara, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya, adaba ñane nja-aara ba estuwa.

² Am sarte ñanna maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádezenjara, ta de ndavanu elva geni tá tsagwadana átekwa. A ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraitá barama ge zhele geni á belanaabela mukse-aara?»³ Ge vaterte jawápa maa, Yaisu keni a nda-vaterundave, a ba ñane á elvan ge itare: «A bakuraa uwe Muusa áte una ñanna?»⁴ A ba itare: «Muusa wá, a yaa barama geni zhele ñanna á puwanante nalmesh-

eri á ica nika ge mukse, á vanteva am erva.»⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Muusa a puwakurte una nanna adaba ba degdegire á ire á kure.⁶ Amá áte una am fakte wá, estuweka. Am fakta, am sarte na Dadaamiya a nderaa duksa bademme wá, “a nderaterhe tara zhele an mukse”.⁷ “Adaba una nanna zhele á ya tara eddenjara an emmenjara, tá njá antara mukse-aara.⁸ Itare ta buwa nanna, tá gevge ba vuwa palle.” Estuwa, ta buweka mazla-aara, tá geva ba vuwa palle.⁹ Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

¹⁰ Am sarte na tá am bere antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanu ge pukura-aha á ba áte elva nanna zlabé ádaliye.¹¹ A ba nane á elvan ge itare: «Ma ware una zhele, máki a belaa mukse-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire, guge haypa an mukse-aara na a belanaa nane.¹² Ba duksa palle ge mukse keni. Máki a segashe am mba á zhele-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

Yaisu a gaterar barka ge egdzara

(Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu geni á puwaterar erva a barka-aara, amá pukura-aha ta naba valaterarhe ge emnde a sá egdzara nanna.¹⁴ Amá náterna Yaisu wá, a naba jehe ge ervaunđe, a ba nane á elvan ge pukura-aha: «Piyawaterdeka, yawáteryá, a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwárá á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.¹⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni, máki lyevaaka dem kwárá á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, nane á taa demka dekideki.»¹⁶ Am iga á una nanna, a naba lyevaa egdzara á dem erva-aara, a puwaterar erva, a gaterar barka.

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mat. 19:16-20; Luka 18:18-30)

¹⁷ Dedde Yaisu áte barama, anƙwa á zlála maa, a duhe ge zhele umele ádezenjara á ba an zhagade, a de kezlaa ugje am sera-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?»¹⁸ A nwanante ge Yaisu, a ba nane: «Labára ká dahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe, máki Dadaamiya ka palle.¹⁹ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba nane: Jeka shifa, manƙa gwardzire, ileka, manƙa seydire á fida áte ura, zlermeká duksa á ura, dematervedeme tara eddenja an emmenja. Ábi diyakdiya una-aha nanna bademme.»²⁰ A nƙwete, a ba nane: «Una nanna kwaye á sawa am egdzarire-aaruwa keni nanaanja.»²¹ A belanu ice á Yaisu, wayetewayá jipu am ervaunđe-aara, a ba nane á elvan ge nane: «Máki estuwa wá, a yakar ba duksa palle. De valuvale názu am rezege á nja bademme, tegatertega shungu-aara ge talage-aha, ekka watse ká shánsha láda-aara am samaya. Daaci sawa dabidaba.»²² Ba a cenaa una nanna wá, puwaapuwa vuwa-aara,

ba eptsá iga-aara, a zlála an dzámá ire campaukkwe, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci Yaisu a zharáa pukura-aha-aara, a ba nane á elvan ge itare: «Kay! Zlazlada jipu geni tá demda emnde a berba am *kwara á Dadaamiya.»²⁴ Palle á názu tá ndahaná pukura-aha baaka, elva nanna jauje ge ndzedá-aatare. Amá nane a fateraarhe zlabé ádaliye, a ba nane: «Una yá ndaakur ba jirire, zlazlada jipu ganakini tá demda emnde á dem kwara á Dadaamiya.²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlabé ádaliye ge dem kwara á Dadaamiya.»²⁶ Ba ta cenaa una nanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á njezlesenzle dekideki.»²⁷ A zharateraahe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu dzegwanka nane.»

²⁸ Piyer a eksetaa elva, a ba nane á elvan ge nane: «Kwaye njere, yanjeránja duksa bademme, njá daba ba ka.»²⁹ A nƙwete ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire, ma ware una a yaa há-aara, bi egdzar mama-aha-njara zala an njwasha, bi emmenjara, bi eddenjara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, máki a yanaa adaba zhera-aaruwa antara adaba labare á higa wá,³⁰ ba jirire á de shansha zlabé ádaliye una-aha nanna bademme ma huđe deremke keni; ma bere, ma egdzar mama-aha-njara zala an njwasha, ma emmenjara, ma egdzara-aara, ma fe-aha. Bademme á de shansha zlabé ádaliye á ba am duniya na. Amá wá, zlada keni á shushe. Á katafke á de shá shifa na á zleka na.³¹ Amá emnde kwakya ta zunƙwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

Yaisu anƙwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Tara Yaisu antara pukura-aha-aara tá áte barama á dala á dem Urusaliima. Yaisu wá, nane á katafke, pukura-aha-aara tá anƙwa dabaná á kataliya, ta yiyye cekwaangudí antara nane. Pukura-aha-aara tá á ba an lyawa am vuwa. Dikele á emnde na tá dabaterdaba na keni, tá á ba an lyawa nanna. Yaisu a dante pukura-aha-aara zlabé ádaliye ádezenjara, a ndaaterahe zlabé ádaliye názena watse á de shá nane,³³ a ba nane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare,³⁴ tá de zlazlisá itare, tá de kyafiyar itare nyaihe, tá de ziyá itare an ja, tá de janá itare shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

Ndáva á tara Yakuba antara Yuhanna

(Mat. 20:20-28)

³⁵ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba an Yuhanna, ádeza Yaisu. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, náwa ña se ñala ázeña, máki ñá shansha barama-aara.» ³⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá uwe kure ázerwa?» ³⁷ A ba itare: «Máki á bashañerbasha ervaunđe á ña wá, má watse de njakinja am yaikkire á ña wá, ñá kátá palle á ñere á de ñjá am nadafa á ña, palle á ñere keni á de ñjá am názlaba á ña.» ³⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlada áte náza-aaruwa na watse yá essha na? Zlabe ádaliye, watse kwá dzegwándzegwa emtu sepá názena watse yá sepaná ya am vuwa-aaruwa na?» ³⁹ Ta naba ñwanante: «Ñá dzegwándzegwa,» a ba itare. A ñwaterante ge Yaisu: «Shagera,» a ba ñane á elvan ge itare: «Watse kwá de shá zlada á ba áte náza-aaruwa, watse kwá de sepá názena yá de sepaná ya am vuwa á kure. ⁴⁰ Amá elva a de ñjá am nadafa-aaruwa antara názlaba-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Slede-aha ñanna náza emnde na ni Dadaamiya a tsatsaterán ge itare.»

⁴¹ De cenarácena una ñanna pukura-aha umele ke-laawa na maa, ta naba ica ervaunđe áte tara Yakuba antara Yuhanna. ⁴² Cenácena Yaisu, a daaterte bademme-aatare ádezeñara, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini emnde na ta slekse-aha á larde ba itare am duniya na wá, tá ankwá á kwárá larde-aha-aatare an márá hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni, tá ankwá á márá hákuma-aatare am ekse. ⁴³ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadi á kure. ⁴⁴ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke nave á kure. Malira ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ⁴⁵ Adaba ba iya *Ura á emnde bademme keni, sanká geni tá se magina emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa, geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

Yaisu a vante ice ge Bartimawus

(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)

⁴⁶ Mazla-aara maa, daraada am Yairikau. Am sarte na tá ankwá á zlalá am ekse ñanna tara Yaisu antara pukura-aha-aara maa, kwakya emnde na ta dabaterdaba. Ankwá ura wulfe zhera-aara Bartimawus egdza á Timawus, a njehe áte baráma na tá ankwá dababaná itare na, ge ñala áza emnde. ⁴⁷ Am sarte na cenácena ganakini ba Yaisu ura Nasarátu una á degashe na, a fantau ge daha Yaisu á ba an ká kwara, a ba ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁸ Kwakya emnde na ta valarhe, ta banaa a dúde, amá ñane a far ká kwara, a ba ñane: «Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁹ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a ba

ñane: «Daudaha, á sawa.» Ta de dante wulfe na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ehhiga kwa mazla-aara, kwaye á dakdaha, sawa ásezeñara.» ⁵⁰ A naba tsetehe á ba áte watsewatsire, a puwanve kacekaca-aara, a duhe á ba an zhagade. ⁵¹ Daada áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe, a ba ñane: «Yá kátá ba ice, malum-aaruwa.» ⁵² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Naba zlalá á da, mbakaambe fetarfire á ña.» Ba seke ndaha á miya na, shansha ice-aara, a dabete Yaisu.

Yaisu á dem hude á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

11 Herzharanteherzhe Urusaliima am dalbe á ekse-aha buwa tara Baytifaji antara Baytaniya, tá áte vuwa á Wa Anyaranyara maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba tara demda á kure wá, kwá de bera egdza á ezzeñwa an nguda, zlabe njateka ura áte iga-aara, naba pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki ura a bakuraa, kwá maga uwe kure, bawananba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, watse á eptsakurnaptsa zlabe ádaliye.»

⁴ Mazla-aara ta naba zlala, ta de bera ezzeñwa áte nguda áte wakyyi á ura herzhe an we á baráma, ta naba eppela. ⁵ Ta ndavateru ge emnde na tá áhuwa, a ba itare: «Labára kwá pelá ezzeñwa na?» ⁶ Ta ñwaterantehe, ta bateraa elva na a ndaateraa Yaisu na, daaci ta naba yaterhe ge emnde ñanna, ta sawa an ñane. ⁷ Ta sanaa ezzeñwa na ge Yaisu, ta ndakete kacekaca-aha-aatare áte iga á ezzeñwa ñanna, lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Emnde kwakya ta pelanse kacekaca-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta datsaa hyema á debina am fe, itare keni ta se pelanse. ⁹ Daaci ma emnde na tá á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni, bademme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «Dadaamiya wá, Slekse. A ganga barka ge edda una á sawa an zherá á Yaakadada na. ¹⁰ A famfe Dadaamiya barka am kwárá á wulfe á eggyemiya *Dawuda na watse mí njá am hude-aara na. Dadaamiya am samaya wá, Sleksa ba ñane palle.»

¹¹ Daaci a dem ge Yaisu á dem hude á Urusaliima, a zlalá ba suuwe á dem *mashidi yaikke. De zharanaazhara názu am mashidi maa, ba segashe-aara, ta naba eptsá á dem Baytaniya antara pukura-aha-aara, adaba ankwá á sawa vayiya.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mat. 21:18-19)

¹² Makuralla-aara maa, ta naba segashe am Baytaniya, tá ankwá á eptsá zlabe ádaliye. Ate baráma maa, ñanaanja waya Yaisu. ¹³ A naa mama á nabugda an hyema átekwa yiyiye cekwaangudi an itare, a naba duhe geni ámbane ankwá egdzere átekwa. Duwa-aara á dem ekte á nabugda ñanna, amá shanka ba názara keni átekwa, sey a jauwa ba hyema, adaba sarte a yá á nabugdeka. ¹⁴ Daaci a ndaase elva-aara áte nabugda

ɲanna, a ba ɲane: «Ekka wá, gaddiru tá nánka egdzere áte ka mazla-aara.» Cenarancena pukura-aha una ɲanna bademme.

Slera á Yaisu am *mashidi yaikke
(Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹⁵ Am sarte na daraada am Urusaliima maa, Yaisu a de á ba am *mashidi yaikke. Daduwa á dem mashidi maa, a de beraa emnde a válá kazlanja antara emnde a shekwa-aara am hude-aara, a naba ɲgyaterse ásegashe. A zadanve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar. ¹⁶ A piyaterterte ge emnde a degashe an kazlanja am hude á mashidi, ge dáná á dem tate umele. ¹⁷ Daaci a fantau ge kwaraterse názu am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá dahaná an bere á mága maduwa á emnde bademme. Amá kure, kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁸ Ba ta cenaa una ɲanna male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, mazla-aara ta naba fantau ge mága pute-aatare ge keđa shifa á Yaisu. Damda lyawa am itare, adaba bademme á emnde hayaranhaya jipu elva na a kwaratersaa ɲane.

¹⁹ Eblyablya vaci maa, ba degashe Yaisu am hude á berni antara pukura-aha-aara bademme.

Tá shaná estara emnde duksa na tá yekaná áza Dadaamiya
(Mat. 21:20-22)

²⁰ Makuralla-aara an enjlya-waabere maa, ta naba eptsehe zlobe ádaliye, tá sem berni. Am sarte na tá áte baráma á sawa maa, ta naa nabugda na welasewele antara uksuwe-aara bademme. ²¹ A naba yehete ge Piyer elva na a ndaasa Yaisu áte nabugda ɲanna. Daaci a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ezzhárá emt-saade, nabugda na ka nyainyaivaa ka áwaya na, emt-samtsa bademme.» ²² Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Yá ndaakur ba jirire, máki fakurtarfe an Dadaamiya wá, ²³ ma kwa banán ba ge wa na náwa ɲane na: Tsetse áhuna, de eblyememblye am haye keni, á naba gevge. Máki magakurka shaige, fakurtarfe á ba an jirire geni názena kwá ndavaná kure á de gevge wá, ba á gevge ɲanna adaba kure. ²⁴ Adaba una ɲanna yá ndaakur ba jirire, máki kwá yeká duksa wá, fawtarfe ba seke shakuránsha duksa ɲanna zlauzle, sey ba kwá shansha. ²⁵ Daaci máki kwá ankwá á maga maduwa, amá diyakurdiya ganakini ankwá slehaypa an kure wá, naba yawanarye, Eddekure na am samaya na á de yakuraarye ge kure keni. ((²⁶ Amá má kure kwá yateraarka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na, á yakuraarka ge kure keni.))»

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?
(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷ Saremsa zlobe ádaliye á sem Urusaliima maa, ta naba dem *mashidi yaikke. Yaisu ankwá á jadaba am

mashidi ɲanna, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá ira male-aha á larde ádeza Yaisu, ²⁸ ta de ndavanu elva, a ba itare: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ²⁹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle. Máki vakuriteva jawápa wá, iya keni yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ³⁰ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptsima ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he? Vawiteva jawápa.» ³¹ Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaade: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: Labára fakurtaareka an ɲane? ³² Má mi banaa ta belanaa ba emndimagwaha keni, zlazlada zlobe.» Ta kuva emnde jipu adaba bademme á emnde fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya. ³³ Adaba una ɲanna, «Diyarjerká», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)

12 Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a vaterte elva an naraje na. A ba ɲane á elvan ge itare: «Ankwá ura umele a ica fe-aara, a dzebaa náfa á inabauhi am hude-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza a náfa, ira bere á edda á ufa fe ɲanna, daaci a yateraa fe ɲanna bademme am erva ge emnde a slera, ɲane a daa shula. ² Samsa sarte á egdza a náfa maa, a naba belaa palle á emnde a slera-aara áseza emnde na a yateraa fe am erva na, geni á se lyanvaalya dzaanara am egdzara á náfa na. ³ Amá itare, ta naba eksevaa sleslera ɲanna, ta zuhe an já, ta belanaahe an erva dey. ⁴ Edda á fe a naba belaa sleslera-aara umele. ɲane keni ta se zlazlese, ta kyanmaarhe. ⁵ Edda á fe na a naba belaa sleslera-aara zlobe ádaliye. ɲane wá, ta se jaa ba shifa-aara. Kwaye ɲane názena ta magaterterte ge emnde a slera á edda á fe. Umele ta shanu ba zlada, umele ta jaa ba shifa-aara. ⁶ A jauwa ba ura palle áza edda á fe ge ebbela-aara, egdza-aara ba ge ɲane wayaawáyá jipu na. Am iga-aara a belaa ba ɲane. A ba ɲane: «Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte ɲane.» ⁷ De samsa egdza-aara ɲanna maa, a ba emnde a kwara fe am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ɲane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumiya shifa-aara, fe-aara ɲanna á de gev ba náza á miya. ⁸ Daaci ta eksevaa egdza-aara ɲanna, ta naba jaa shifa-aara, ta de eblyanve áte iga á dala.»

⁹ Daaci a ndavateru ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kina wá, watse á magaterá uwe edda á fe ge emnde a kwara fe ɲanna? Ay degiya watse á se ceba emnde ɲanna bademme, á faterem fe-aara am erva ge emnde umele. ¹⁰ Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane:

Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme.

¹¹ Kwaye ñane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa ñanna. Ábi ndaakursende naraje ñanna.»

¹² Male-aha á Yahudiya-aha tá kátá eksa Yaisu á ba am sarte ñanna, adaba diyardiya ganakini á bálá nákwá ñanna á ba áte itare. Amá a wateraa lyawa átuge emnde, daaci ba tse-aatare, ta naba zílálá, ta yanhe.

Elva á hadáma ge male á larde á Rauma

(Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³ Daaci ta de magaa sawari-aatare, ta belanve *Farisa-aha antara emnde á sleksu *Hirudus, ge de ndavanu elva tá tsagwadáná an ñane. ¹⁴ Ta duhe ge emnde ñanna, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum, diyañerdiya geni ekka wá, ka slejirire, baaka lambe á ña átuge ice á emnde, baaka lambe á ña áte ñgahire á urimagwe keni. Ka, ká kwaraterse ba uññule á Dadaamiya ge emnde. Ndaañernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, anjkwá emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he? Buweka dekideki, ñá eppuwa emtu, ñá puweka he?»

¹⁵ Amá diyaadiya Yaisu názena a satersa na. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá tsagwadítságwada? Sawiyansa shunngu yá nanaana.» ¹⁶ Ta naba de sanaa shunngu na. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nderá-va á ware una áte shunngu na? Ira zhera na, zhera á ware?» Ta ñwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» Bademme-aatare tá maga ba najipu á jawapa-aara ñanna.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸ Daaci ta duhe ge *Saduki-aha keni ádeza Yaisu. Ba itare emnde na tá bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ¹⁹ «Malum, anjkwá a puwamitaa Muusa, a ba ñane: má kedaakeda egdza emmenjara ge ura, a yaa mukse baaka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara ge zhele-aara mukse ñanna, a fanfa wulfe ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁰ Iyau, ndza tá anjkwá dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ²¹ Daaci a naba melese ge sledába-aara mukse na, ñane keni a naba kedehe, a yaa mukse na baaka egdzere. A melese ge keyire-aatare keni, ñane keni ba lahe ñanna. ²² Itare vuye na ta gaa ba mukse ñanna palle, amá baaka ura a yaa egdzere an ñane, lauktu á kedá. Am iga-aatare, a kedá ge mukse na keni. ²³ Vacitse á emnde am faya mu, watse átuge ware mukse na palle? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ñane palle!»

²⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire. A jakuraa uwe

áte barama? Adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dekideki. ²⁵ Adaba máki tsaretse emnde am faya wá, baaka gá mukse, ma ñwasha keni baaka de gá zhele mazla-aara. Emnde bademme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ²⁶ Elva a tse á emnde am faya maa, ndaakurseka názena a puwetaa Muusa áte elva a dake emtu? Adaba a ba Dadaamiya á elvan ge Muusa áte eggye-aha á kure werre wá: Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. ²⁷ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ñane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Daaci diyaweddiye ganakini jakuraaveje ba jirire.»

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Anjkwá malum á *tawraitá umele, a cenanaa á ba an hyema-aara názena ta ndaana tara Yaisu antara *Saduki-aha maa, ñane a nanna ganakini ñwanterteñwa Yaisu shagera. Daaci ñane keni a naba duhe an ndava-aara ádezeñara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya bademme?» ²⁹ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Eccena kwa, náwa yá ndakndaha: Cenevaacena elva na ba shagera *Iserayiila! Yaakadada Dadaamiya á miya wá, ba ñane palle una Yaakadada. ³⁰ Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an erwaunde á ña bademme, an shifa á ña bademme, an enjale á ña bademme, ira an ndzedá á ña bademme. ³¹ Eccena zlabé ádalije náwa buwire-aara: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña. Baaka una á ju ge una-aha ñanna.»

³² A ba malum á tawraitá na á elvan ge Yaisu: «Una wá, ñwakterñwa shagera, malum. Elva á ña na ba kalkale-aara. Yaakadada wá, ba ñane palle una Dadaamiya, baaka umele. ³³ Shagera ba urimagwe á wáyá Dadaamiya-aara an erwaunde-aara bademme, an enjale-aara bademme, an ndzedá-aara bademme, ira á wáyá sleriya-aara ba seke ire-aara. Yaikka ba una ñanna arge sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na tá vante ge Dadaamiya.» ³⁴ Nanna Yaisu ganakini a ñwanante á ba an uññule-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ekka wá, a yakar ba kapáka palle ge dem *kwara á Dadaamiya.»

Am iga á una ñanna, baaka ura a kwamaa ndavanu elva mazla-aara.

*Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda

(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Daaci Yaisu anjkwá á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke maa, a naba ndavateruhe, a ba ñane: «Ta bantsa malum-aha á *tawraitá *Almasiihu wulfe á *Dawuda mu, a sawa estara?

³⁶ Adaba ndza a banba Dawuda an hákuma á Shedekwe Cudedde, a ba ñane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege ke-laade-aha á ña tate á puwa sera á ña.

³⁷ Dawuda an ire-aara a dáhanaa an Yaakadada. Ay á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Bademme á dikele á emnde ñanna, ta cenavva á ba an higa.

Yaisu anƙwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawrait

(Mat. 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Daaci am sarte na anƙwa á vaterte sera á elva-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawrait. Adaba itare ta emnde a waya marava am zane sadadde, tá kátá emnde tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha. ³⁹ Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza á emnde bademme na. Ma am muƙri keni, itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. ⁴⁰ Emnde a za ñwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladanve maduwa-aatare ákafatke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlada-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse

(Luka 21:1-4)

⁴¹ Daaci a njehe ge Yaisu herzhe an nakwati na tá puwa sadake á nasherire á dem huđe-aara na, á zhárá emnde tá anƙwa puwa sadake á dem nakwati na. Á zhárá dikele á emnde a berba, tá puwa sadake-aatare wá, sadake-aatare kwakya jipu. ⁴² Am iga-aatare maa, a tsetehe ge wegyege a mukse umele ñane taláge, a de puwum kwaba-aara buwa. ⁴³ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ñane talage ba jipu na wá, ñane a puwum názá-aara, jauje ge náza á emnde bademme. ⁴⁴ Adaba itare wá, kwakya nalmane-aatare ta saa ba cekwa-aara ge sadake á nasherire. Amá mukse na wá, ñane talage. Baaka tsa umele, amá a naba saa názu am rezege-aara bademme.»

Yaisu á ndáhá elva a mbeđa *mashidi yaikke

(Mat. 24:1-2; Luka 21:5-6)

13 Saresse am *mashidi yaikke maa, a ba pukura-aara umele á elvan ge ñane: «Malum ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na, yaikkire-aara antara zariyire á nákwá-aha-aara na bademme.» ² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ká nanna una ñanna bademme na wá, watse á mbeđa bademme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfeƙara nákwá.»

Zlada-aha na watse á magava lauktu á zla duniya

(Mat. 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara am ndaƙire á *mashidi yaikke. Pukura-aha-aara tara Piyer an Yakuba, Yuhanna ira Andere, itare wá, tá anƙwa

ázeƙara. Ta ndavanuhe ge pukura-aha-aara ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: ⁴ «Ndaƙerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa-aha ñanna?»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kedarakuraaka emnde umele. ⁶ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ya ñane ba iya. Daaci tá se keđa emnde kwakya. ⁷ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka deƙideki. Sey á magaavemage una-aha ñanna, amá zlaƙe zle á duniya ka emtsaade. ⁸ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwara á slekse umele an wáva. Á de gejava haha am tate-aha gergere, á de demda waya am larde-aha gergere. Una-aha ñanna wá, zlaƙe ba fakta á zlada emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlada á ya.

⁹ «Amá kure wá, faufa hyema ba shagera áte ire á kure. Adaba watse tá dákurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an ja am mashidi-aha-aatare. Watse tá de tsákurá á katafke á male-aha á duniya, tá de tsákurá á katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare. ¹⁰ Amá wá, sey máki cenaráncena emnde labare á higa am jeba-aha á emnde na tá am duniya bademme, lauktu á zla duniya. ¹¹ Am sarte na ni watse tá dákurá á de katafke á shairiya na wá, dza-mauka ire á názena kwá de ndaaná kure, de ndaunda-ha ba názena ni á de semsa á sem ire á kure am tate ñanna. Adaba una ñanna elva á kure ka, á de vakurta ba Shedekwe Cuďedde. ¹² Am sarte ñanna maa, emnde umele tá de vaterta ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarater-aceba. Dada-aha keni tá de vaterta ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarater-aceba. Egdzara umele keni tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ¹³ Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.»

Zlada na baaka kalle-aara na

(Mat. 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴ «Watse kwá nanna duksa na ni tá dáháná an shagerkire emtaƙa deƙideki na am tate na zlaya-aara ka. (Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera). Vacite na ni má nakuran-na duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa.

¹⁵ Edda una áte ire á bere keni, a tsuƙa á dem huđe á bere ge hálá kazlaƙa-aara. ¹⁶ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá naƙgyuwe-aara. ¹⁷ Watse á tsaame kwa zlada á ñwasha na watse tá á huđe am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na! ¹⁸ Njalaunjála Dadaamiya ganakini a gevka lámare ñanna am sarte á ekhye. ¹⁹ Adaba watse kwakya jipu

zlada am sarte njanna. Ta nderaa estuwa duniya daga am fakta sem vatena, jerka jeba á zlada njanna dekideki. Á de jerka keni zlada na ni ta kalle an una njanna. ²⁰Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlada njanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa njane tá átuge njane na.

²¹«Daaci am sarte njanna, ma a bakurnaa ware: Náwa anjka *Almasiihu áhuna, bi kwaye anjka áhuwa, lyiyauka elva njanna dekideki. ²²Adaba watse tá jesaareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte njanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere, geni ambane tá kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya na áte enjkale. ²³Kure wá, faufa hyema ba shagera, adaba fanakuremfá am vuwa zlauzle.»

Sawa á *Ura á emnde bademme

(Mat. 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴«Am iga a hare-aha á zlada njanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, ²⁵terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba njanjare slede. ²⁶Daaci watse tá zhára ba iya *Ura á emnde bademme yá anjka á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ²⁷Watse yá bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerde, tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na á sawa am tate-aha bademme.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema anjwaslire

(Mat. 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸«Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwananna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anjwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ²⁹Una keni ba duksa palle. Máki anjka á magava duksa-aha njanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá á ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁰Yá ndaakur ba jirire: emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naranna duksa-aha njanna. ³¹Tara samaya an haha wá, tá nabe keda, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka dekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle

(Mat. 24:36-44)

³²«Amá elva á hárá á bere, antara sarte njanna wá, baaka slediya-aara dekideki. Ma malika-aha am samaya, ba *Egdza á Dadaamiya keni diyaa, sey diyaa ba Dadaamiya palle njane Dada. ³³Daaci faufa hyema, pauka hare, adaba diyakurka sarte njanna. ³⁴Una njanna watse á magava ba seke náza á edda á há, má á daa shula. Lauktu á zlalá, á faterem hude á há-aara am erva ge emnde a slera-aara, ma ware keni á far slera na á de maganá njane, á vante sawari ge slewufa á wakyiya, geni a peka hare dekideki. ³⁵Daaci ba duksa palle ge kure keni. Pauka hare, tsakwautsakwa hyema, adaba diyakurka sarte na ni á de sá edda á

há átekwa na. Bi watse á sá an manjaripu, bi an hude á vayiya, bi an irenjya, bi an enjya. ³⁶Máki saasa am beressire wá, a se berakurka kwá am hare. ³⁷Elva njanna ya bakurnaa iya na wá, ge emnde bademme. Daaci bademmire á kure, pauka hare, tsakwautsakwa hyema!»

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu

(Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

14 A juwaa ba hare buwa tá maga mujri á *Paska antara mujri á depain na baaka shahi á makala am hude-aara na. Am sarte njanna maa, male-aha á *li-man-aha, antara malum-aha á *tawraita, tá anjka tatayaná á ba an ndzedá dabari ganakini tá eksevaksá Yaisu á ba an nasherire, tá kedanaakeda shifa-aara. ²A ba itare am dagave-aatare: «Magaumika una vaci mujri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu

(Mat. 26:6-13; Yuh. 12:1-8)

³Am sarte na Yaisu am Baytaniya maa, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve. Tá arge dafa maa, a duhe ge mukse umele an kuderá á waye umele tá dahaná an nardisa, á se emtake, kwakya gane-aara keni. Daaci mukse na a naba kezlanvuhe ge we á kuderá á waye njanna, a puwanem waye na am ire ge Yaisu.

⁴Emnde na tá anjka áhuwa njanna wá, emnde umele-aatare a naba jaterhe ge ervaunde, a ba itare am dagave-aatare: «Azara nampire-aara kina ta badzanve waye na? ⁵Ábi ma andze tá naba veluvelu ma gursa deremke keni, daaci ma tá naba tegatertega ge talaga-aha.» Daaci ta fantau ge far haypa ge mukse na.

⁶Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshawananteka ire ge mukse na. Labára kwá hyainá lyuwa? Názena a maginaa njane na shagera jipu. ⁷Adaba talaga-aha wá, ma vaatara keni watse tá á ba átevege kure. Ba kelaa má kwá kátá magaterá shagerire, watse ba kwá emmaga. Amá iya wá, watse ya baaka átevege kure.

⁸Mukse na wá, njane maginaamaga názena ni a dzegwanaa njane. A puwiyar waye na wá, tsatsiyaatsatse zlauzle ge beliya am evege. ⁹Yá ndaakur ba jirire, am hude á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda anjka á vela Yaisu

(Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰Am iga a una njanna maa, a naba tsetehe ge Yahuda Iskariyaut, njane keni ba palle á pukura-aha ke-laawa ju buwa. A duhe ge njane ádeza male-aha á *li-man-aha, a de bateraa á kátá velateru Yaisu. ¹¹Higa ge male-aha na, a ba itare tá elvan ge njane: «Watse njá vakte nalmene.» Daga á ba am sarte njanna, Yahuda a fantau ge tataya faterem Yaisu am erva-aatare.

Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara
(Mat. 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹² Am váha zuŋŋwire na ni tá zá muŋri na baaka shahi á makala am hude-aara na wá, tá cebán ba vacite ŋanna egdza kyawe á *Paska. Ta ndavanu ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ŋane: «Ká kátá ŋá de tsatsakaná áme dáfa á Paska?» ¹³ Daaci Yaisu a eksetaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a belateraa á de katafke. A ba ŋane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem hude á ekse, kwá de já ire antara zhele á sepa yawe am hwama wá, dábaudaba á dem mba na á duwa ŋane. ¹⁴ De bawanánba ge edda á há wá, a ba Malum: Áma bere na ŋá de zá dáfa á Paska am hude-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹⁵ Daaci ŋane á de marakurá bere yaikke átire ge bere an tsatsa kazlanja am hude-aara bademme, kwá de tsatsamiya dáfa á muŋri am hude-aara.» ¹⁶ Daaci ba zlála ge pukura-aha na á dem hude á ekse, tá de bera duksa ba seke una a baterna Yaisu na. Ta tsatsaa dáfa á muŋri am bere ŋanna.

¹⁷ Am iga a manjaripu maa, daada Yaisu antara pukura-aha-aara. ¹⁸ Am sarte na tá ankwá á zá masane, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure, kwa emnde na náwa má zá dáfa átirpalle na.» ¹⁹ Daaci bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa. Ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni á baná ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²⁰ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Watse á veliya ba palle á kure, kwa pukura-aha ke-laawa ju buwa na náwa má zá dáfa am tása palle na. ²¹ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyaa-aara, sey ba yá emtsa. Áte una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte ya wá, ba estuwa. Amá watse zláda jipu ge edda una ni á de veliyá ŋane, ambane ma yare-ka.»

Masane Cudedde

(Mat. 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²² Am sarte na tá ankwá zá masane maa, Yaisu a eksetaa dáfa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dáfa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. A ba ŋane á elvan ge itare: «Nawmbare, lyauvalya. Una na wá, vuwa-aaruwa.» ²³ Am iga a una ŋanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte, itare bademme sharushe. Am sarte na tá ankwá eshá, a ba ŋane á elvan ge itare: ²⁴ «Una ŋanna uzhe-aaruwa a puva adaba emnde kwakya, Dadaamiya á ŋgudáterá an una ŋanna namána ge emnde. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire, am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza a náfa mazla-aara, sey watse yá de shá ba una áŋwaslire am zlanna á Dadaamiya.» ²⁶ Am iga á una ŋanna maa, ta eksante láhe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlála ádetere á Wa Anyaranyará.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer
(Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ŋane: «Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha tá de zadevzade.» ²⁸ Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zuŋŋwe arge kure á dem Galili.» ²⁹ A ba Piyer á elvan ge ŋane: «Ma yaraakaaya emnde umele keni, iya wá, yá taa yakaaka dekideki.» ³⁰ A ŋwanante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauaktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, watse ká banba ka ser keye geni diyakikire.» ³¹ Amá a farhe zlábe ádaliye Piyer, a ba ŋane: «Yá ndaaka una dekideki. Ma á eksa shifa keni, emtsa á miya ba buwa.» Pukura-aha umele keni bademme ta ndaha ba una.

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46)

³² Am iga á una ŋanna maa, daraada am tate umele tá dahaná an Gaicaimane. A ba ŋane á elvan ge pukura-aha-aara: «Njwinja áhuna, kwaye iya yá de maga maduwa áhuwa.» ³³ A eksetaa tara Piyer an Yakuba ira Yuhanna, á zlála antara itare á dem tate ŋanna. Daaci a fantau ge tápa emtanjire, antara zláda na ni an tsaka ire na am ervaŋde-aara. ³⁴ Daaci a ba ŋane á elvan ge itare: «Baaka zláda na ni yá tapanka am ervaŋde-aaruwa na, yá tápa zláda á emtsa. Naba njwinja áhuna, pauka hare dekideki, sherauseshere ice ba shagera.» ³⁵ A zlálehe yiyiye cekwaŋgudi an itare, a de kezlaa ugje am haha, a magaa maduwa, a ŋala Dadaamiya geni máki á gevge wá, a sawka zláda ŋanna ásete ŋane. ³⁶ A ba ŋane: «Eddaye-aaruwa, baaka názu á gevka ázeŋa. Tasle á ŋa, jinaaja zláda na ásete iya na. Amá wá, a gevge ba namaari á ŋa arge náza-aaruwa.»

³⁷ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am hare. A ba ŋane á elvan ge Piyer: «Simaun, ka ŋara ka pa hare? Dzegwakanka njá an ice ba saa palle keni degey? ³⁸ Pauka hare! Magauma-ga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Adaba ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka paydá á vuwa.»

³⁹ A zlálehe zlábe ádaliye, a de magaa ba maduwa-aara ŋanna. ⁴⁰ Eptsa-aara zlábe ádaliye áseza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am hare. Dzegwaránka basha háre dekideki. Daaci ta ba haslakke ba estuwa, baaka názu tá ŋwananta itare.

⁴¹ Am sarte na a eptsa ge keyire, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba hare á kure, kwá ankwá á puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya hyaahya pa hare ŋanna, iya *Ura á emnde bademme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴² Tsawetse, kwaye samsa edda una ni a veliyaa ŋane na, mí de yainuye!»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴³ Ba elva njanna keni zlabé zlanáaka Yaisu wá, kertenj tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá dába Yahuda njanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁴ Yahuda na a veluwa njane Yaisu na maa, kwaratersekware zlauzle nalaama á ngyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde njanna. A ba njane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá anjwa gan use ge ura ni, seke anjwa urire á njere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba njane, naba eksauváksa, njawanaanja ba shagera, má kwá danda na belawanaaka.» ⁴⁵ Ba samsa Yahuda njanna wá, a naba duhe suuwe ádeza Yaisu wá, «Use Malum,» a ba njane, á gan use an ervaunjde-aara palle ágire. ⁴⁶ Daaci yalla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahe.

⁴⁷ Ay, palle á emnde á Yaisu a naba tedese masalam-aara am bere, a waa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge emnde na ta se eksa njane: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? ⁴⁹ Ábi kelaazare yá njá á ba am dagave á kure am mashidi, yá anjwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? Amá diyaweddiye geni una njanna a gev ba geni, a gevge názena á ndaná wakita á Dadaamiya.» ⁵⁰ Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha bademme, ta naba yánhe.

⁵¹ Anjwa dawale umele a dába Yaisu maa, njane a duwá á ba an gwadau-aara áte vuwa. Ta ekseksa njane keni, ⁵² amá a naba yateraa gwadau am erva, ba zhagade-aara an ukhyiye dey.

Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke

(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Daaci ta naba daa Yaisu na á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Kertenj jarammeje male-aha á liman-aha, antara male-aha á larde, ira malum-aha á *tawraitá bademme am mba á liman njanna. ⁵⁴ Piyer wá, a daa dába Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka dekidéki. A de demhe á ba á dem riya á liman njanna. Áhuwa maa, a de demhe am dagave á emnde a ufa mashidi, tá anjwa cena kárá, a njehe.

⁵⁵ Male-aha á liman-aha antara emnde a *kendekyiya na bademme farantaufe ge tataya emnde ge mága seydire áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá njanaanja shairiya á emtsa. ⁵⁶ Kwakya tsa emnde na ta de datsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte njane. ⁵⁷ Daaci ta tsetehe ge emnde umele, ta de magaa seydire á fida na áte Yaisu, a ba itare: ⁵⁸ «Zhel na degey ndza njane cenáncena am mbuwe-aara a ba njane: Yá naba mbedánaambedá *mashidi yaikke na tanderanaa emndimagwaha na, yá nderaalindere á ba am hare keye, á duka erva á urimagwe á dem hude-

aara, á bina.» ⁵⁹ Aley, ba itare keni jammeka elva-aatare am seydire-aatare.

⁶⁰ Daaci a tsete ge liman yaikke na á katafke á emnde bademme, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaaka elva dekidéki ka? Tá ndáhá uwe njane áte ka emnde na?»

⁶¹ Amá njwaaka Yaisu, a du ba we-aara. A ndavanuhe zlabé ádalíye ge liman na, a ba njane: «Ba ekka una ka *Almasiihu, Egdza á Saksage na emtu?» ⁶² A njwanante ge Yaisu, a ba njane: «Ane, ya njane ba ya. Amá bademmire á kure na, watse kwá niina zlabé ádalíye iya *Ura á emnde bademme, yá njá am nadáfa á Saksage na Sleksa ba njane na. Zlabé ádalíye watse kwá niina yá sawa am kumba á samaya.» ⁶³ Ba a ndaase una Yaisu wá, liman yaikke na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara. A ba njane: «Una wá, njabaaka an wedere á seyde umele mazla-aara. ⁶⁴ Ábi kwa cenanaa á ba an hyema á kure, a ganve ire-aara kalle an Dadaamiya. Ázara a ba elva á kure?» A ba itare bademme-aatare, «Una wá, njanaanja shairiya, a njeka an shifa dekidéki.»

⁶⁵ Daaci emnde umele ta fantau ge kyefanem nyaihe am ice ge Yaisu, ta fadanse ice an kacekaca, ta vavante dedekwa, a ba itare tá elvan ge njane: «Diyeddiye emnde na ta jakja na.» Ta eksante emnde a ufa mashidi, ta vavante babarva itare keni.

A ba Piyer njane diyaaka Yaisu dekidéki

(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Amá Piyer wá, zlabé ba nja-aara am áhá-aara, am hude á há njanna. Daaci a duhe ge palle á kwatena-aha á *liman njanna ádezetare, ⁶⁷ a naa Piyer á cená kárá, a zharaa Piyer ba shagera, a ba njane: «Ábi ka keni ka ba ura á Yaisu njanna, ura Nasarátu na?» ⁶⁸ Amá eksarka Piyer dekidéki, a ba njane á elvan ge njane: «Ma ká ndaha elva á uwe keni, diyanka ya dekidéki. Elva á njana á duka á dem ire-aaruwa.» Daaci a naba tsetehe am tate njanna, a zlala ásete wakiyiya. Tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá keni. ⁶⁹ Cekwaangudi wá, kwatena na nanna Piyer zlabé ádalíye, a ba njane á elvan ge emnde: «Degiya zhel na kwaya njane na keni, ba palle-aatare.» ⁷⁰ Amá Piyer ba eksarka njanna. Shekwaashekwa cekwaangudi a ba emnde na tá áhuwa, tá elvan ge Piyer: «Baaka shaige-aara dekidéki, ka keni ka ba palle-aatare. Adába ekka keni, ka ura Galili.» ⁷¹ Amá Piyer a fantau ge za wada-aha, a ba njane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale njanna dekidéki.» ⁷² Ba njane keni zawze wada wá, tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá ge buwire. Daaci a naba yehete názena a ndaana Yaisu. Adába a bananba Yaisu: «Lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, ká de banba ka ser keye geni diyakikire.» Daaci a naba fantau ge kyuwá.

Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yuh. 18:28-38)

15 Daaci makuralla-aara á ba an enjya-waabere, ta naba jamme ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, malum-aha á *tawraitá ira male-aha umele na tá njá am *kendekyiya na bademme. Ta puwete zawa áte Yaisu, ta dáná ádeza sleksu *Pilaatu.

² A ndavanu ge slekse, a ba ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha tá enndá na?» A ñwanante ge Yaisu: «Ba estuwa,» a ba ñane á elvan ge ñane. ³ Male-aha á liman-aha ta fantau ge datsanve fida kwakya ge Yaisu. ⁴ Daaci a ba sleksu Pilaatu á elvan ge ñane: «Ká cenán-ka elva na tá tsakaná itare áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ⁵ Amá Yaisu dúwa ba we-aara, ndahaaka elva mazla-aara, haa Pilaatu á maga najjipu-aara.

Sleksu *Pilaatu a magaa názena tá kataná emnde-aara
(Mat. 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

⁶ Ba kelaa má samsa muñri á *Paska maa, mbarsemba emnde a ekse, slekse á belaterá dangay palle, edda una tá kataná itare. ⁷ Ay am sarte ñanna maa, ndza ankwá dawale umele, zhera-aara Barabas an nguda am dangay. Ta halateraa antara emnde umele, ta magaa fitenire, haa ta naba ja shifa am fitenire ñanna. ⁸ Daaci ta naba dálá emnde a ekse ádeza sleksu *Pilaatu, ta de ndavanu názena ni mbarsembe ba kelaa iva na. ⁹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Wayakurwáyá emtu an slekse á Yahudiya-aha, yá belakurnaabela?» ¹⁰ Diyaadiya tsa ganakini male-aha á *liman-aha ta danaa Yaisu adaba ba shelha, baaka elva umele. ¹¹ Amá male-aha á liman-aha ta naba fantau ge gaa ervaunde á emnde. Adaba una ñanna ta bantsa itare: «Belañernaabela ba Barabas.» ¹² A ndavateruhe zlabé ádaliye ge slekse, a ba ñane á elvan ge itare: «Ay yá maganá uwe ge edda una kwá dahaná an slekse á Yahudiya-aha na?» ¹³ Ta ñwanante á ba an ká kwara á dem zhegela, a ba itare: «Zlenjelezlenjela áte dzangala!» ¹⁴ A ba slekse á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zlenjelezlenjela!» ¹⁵ Am slekse á kátá higatertehiga emnde, a naba belateraa Barabas. Amá Yaisu wá, ta zu an já, lauktu tá de zlenjelaná áte dzangala.

Sawji-aha tá ankwá á epsawa Yaisu
(Mat. 27:27-31; Yuh. 19:2-3)

¹⁶ Daaci ta naba tedante ge sawji-aha á dem hude á há á sleksu *Pilaatu, ta de jemmaa sawji-aha bademme ásetarge ñane. ¹⁷ Ta tsekwanme am dira hanje, ta nderse dake, ta fadanse ire an ñane agire *danjkaula. ¹⁸ Mazla-aara ta fantau ge gyanu rume agire, a ba itare: «Aska á ña, slekse á Yahudiya-aha.» ¹⁹ Ta naba tadanu zade am ire, ta kyafanem nyaihe am ice, ta kezlaa ugje á katafke-aara, tá fá daradza áte ñane agire. ²⁰ Zlaruzle am epsawepsawa maa, ta tsakwane am dira na, ta tsekwanme am nanjyuwe-aara. Daaci ta danse á dem tate na tá de zlenjelaná átekwa na.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

²¹ Tá ankwá danda maa, ta naba jaa ire antara ura Siraine umele, zhera-aara Simaun, eddetare ge tara Alaikzandere antara Rufus, ñane átira sa á sawa am makwata. Daaci sawji-aha na ta naba hyarhe ge sepala dzangala á Yaisu. ²² Ta danhe Yaisu na á dem tate na tá

dahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire. ²³ Áhuwa ñanna maa, ta kátá fanu mbazla ge Yaisu. Mbazla ñanna keni ankwá duksa yayiaihe am hude-aara ge gulanna zlada, amá Yaisu shaaka. ²⁴ Mazla-aara ta naba zlenjelehe áte dzangala. Itare ta tegaa kazlanja-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlanja-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

²⁵ Am sarte na ta zlenjelanaa áte dzangala ñanna wá, ta zlenjelanaa am saa maselmane á enjlya. ²⁶ Ta naba puwete dalila á já shifa-aara an ire ge ñane, a ba itare: «Ñane una slekse á Yahudiya-aha.» ²⁷ Tá ankwá neyle-aha buwa ta zlenjelateraa átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am nadafa-aara, palle keni am nazlaba-aara. ((²⁸ A gevaa estuwa názena ni a ndaana wakita á Dadaamiya. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Ñane keni ta femhe am kezlakula á emnde a mága haypa.»))

²⁹ Emnde a degáshe am tate ñanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. A ba itare tá elvan ge ñane: «Há! ba ka una! Ábi ka bantsa ka: Ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele, á ba ka?» ³⁰ Labára ká taa ñezlanaaka ba ka ire á ña? Tsekwanaatsekwa kwa ire á ña áte dzangala na!»

³¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitá keni, ta epsawse ba estuwa. A ba itare am dagave-aatare: «Iyau, á dzegwándzegwa ñezla emnde umele; ire-aara wá, á taa ñezlanaaka!» ³² Ábi ñane *Almasiihu, slekse á *Iserayiila keni ba ñane. A tsekwanaatsekwa ire-aara áte dzangala wá, bademme mí fetarfe áte ñane.» Antara ba emnde na ta zlenjelateraa antara Yaisu na keni, ta ezzlazle.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)

³³ An vacitire wá, a naba tsekwa ge tabedammire ásetarge duniya bademme, dem lásar emnde tá á ba am tabedammire ñanna. ³⁴ Am saa keye wá, Yaisu a ketaa kwárá á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ³⁵ Á bá emnde umele am emnde na tá ankwá á tsatse áhuwa: «Á daha nabi *Ailiya degiya ñane.» ³⁶ Palle-aatare a naba tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele danjanje ba estuwa, daaci a kante, a fantaa áte we ge Yaisu geni a shushe. Daaci a ba ñane: «Zharaumizhárá emtsaade, má watse á semsa *Ailiya ñanna á se tsekwanaatsekwa.» ³⁷ Amá Yaisu a fu hula á ba an ndzedá, mazla-aara á dese ge shifa am ñane.

³⁸ Am sarte ñanna maa, ankwá kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. ³⁹ Male á sawji-aha á Rauma na ankwá áhuwa, á njá am ndanjire á wafke á Yaisu, nanna emtsa a Yaisu maa, a ba ñane: «Zhel na wá, egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁴⁰ Nwasha umele keni ndza tá ankwá áhuwa. Ta tsaahe yiyiye, lauktu ta zhara názena ni ankwá á magava

na. Tá an̄kwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, an Salaume, ira Maari emmetare ge tara Yakuba cekwa antara Yauseys. ⁴¹ Nwasha njanna wá, daga am Galili tá an̄kwa d̄aba Yaisu, tá an̄kwa melanumele. Tá an̄kwa z̄labe ádalīye njwasha umele am tate njanna, itare keni ta saa á d̄aba ba Yaisu.

Hedá á Yaisu

(Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁴² Vacite njanna maa, vaci mága niya, adaba makurala-aara kwaskwe á puwansepuwe. Herzhe á belya vaci wá, ⁴³ a semhe ge Yusufa ura Arimatiya. Yusufa njane wá, ura male am *kendekyiya yaikke. Am ervauñde-aara njane keni an̄kwa á ufa ba zamane á njá am *kwara á Dadaamiya. Daaci njane a naba sherse ice, a duhe ádeza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁴⁴ Cenáncena sleksu Pilaatu ganakini kerten̄ emtsamtsa Yaisu, a mága ba najipuaara. Adaba una njanna a belaa we, ta de dahanante male á sawji-aha. A se ndavanuhe, a ba njane: «Emtsaaara shekwaashekwa emtu?» ⁴⁵ Am sarte na cenáncena jirire-aara áza male á sawji-aha na, a naba vante baráma ge Yusufa. ⁴⁶ Daaci Yusufa a de shekuve kalpakane, jeba á kalpakane njanna ba lefedde, a se tsekwa emtsa á Yaisu áte dzangala, a de fademe am kalpakane na. Daaci a de feme am evege ta yese am cacera, a berhanu palame yaikke ge we á evege njanna. ⁴⁷ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yauseys wá, itare ndza tá á ba áhuwa, ta ezzhara am sarte na tá hedá Yaisu njanna.

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

16 Dedde kwaskwe á puwansepuwe maa, tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yakuba, ira Salaume, ta de shekuve waye-aatare á se emtake, ta fehe, geni watse tá de wecar ge emtsa á Yaisu. ² An en̄lya werre ge laade, lauktu á sessa vaci wá, daraada itare ádete irekhya. ³ Am sarte na tá átira duwa, a ba itare am dagave-aatare: «Kina mu, watse á berhamiyanvuwa ware dada palame na ge we á evege?» ⁴ Amá daraada wá, ta de beraa ba an berha dada palame njanna áte we á evege. ⁵ Ta naba duhe á dem hude-aara wá, ta de beraa ba dawale á njá am nadafa, am nangyuwe dzayye. A naba jaterhe ge lyawa njwasha na. ⁶ «A wakurka lyawa,» a ba dawale njanna á elvan ge itare. «Adaba kwa se tataya Yaisu ura Nasarátu na ta zlenjelanaa áte dzangala na. Njane baaka áhuna, tsetse am faya. Náwa tate na ndza á zlava njane átekwa na. ⁷ Kina wá, kure wá, zlauzlálá, dawateranda labáre ge pukura-aha-aara, Piyer keni á ba am itare. Baira deme watse á daada ba Yaisu njanna zun̄jwe arge kure, á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa, ba seke una ndza bakurnaa njane.»

⁸ Daaci ba segashe-aatare am irekhya na wá, ta tedante zhagade emtsaade ge lyawa, tá gyagya ba

seke maagara, palle á ura á baná elva ge ura baaka am itare, adaba gazlargazla jipu.

UNA DIYARKA EMNDE JIRIRE-AARA, MÁKI A PUWETAA BA MARKUS:

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Yuh. 20:11-18)

⁹ Am sarte na tsetsa Yaisu am faya, an en̄lya werre ge laade na wá, a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala zun̄jwe. Mukse njanna wá, ndza nggyansengye Yaisu jini-aha vuye am njane. ¹⁰ A de balatersaa njane labáre á tse á Yaisu am faya ge emnde na ta dába njane. A de berater bademme tá á ba am emtan̄kire, tá kyuwa. ¹¹ An̄kwa á bateranba deme mukse na ganakini tsetsa Yaisu am faya, a naana á ba an ice-aara, aley fartarka.

Yaisu a maraterse ire-aara ge emnde-aara umele ta buwa

(Luka 24:13-35)

¹² Am iga á una njanna maa, Yaisu a marateraa ire-aara ge emnde buwa-aatare, tá áte baráma dete makwata, amá a nyanve ire-aara seke njane ka. ¹³ Ta daahe, ta de balaterse labáre-aara ge emnde-aatare umele, aley ba fartarka njanna.

Yaisu a marateraa ira-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe

(Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁴ Shekwaashekwa z̄labe ádalīye maa, Yaisu a de marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe tá arge d̄afa. A naba velateraahe adaba baakire á fetarfire antara degdegire á ire na ta maganaa itare na. Adaba fartarka an emnde na ta naa njane á ba an ice-aatare am iga a tsetse-aara am faya.

¹⁵ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Zlauzlálá á dem hude á duniya bademme, dawateranda labáre á higa na ge emnde bademme. ¹⁶ Ma a fetaara ware, lyevaalya baptisma, á lyelye shifa-aara. Edda una má fetarka wá, á de n̄zeleka am shairiya á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa najipu-aha na watse tá naana emnde, tá maganá emnde a fetarfe. Watse tá nggya jini-aha am ura an zhera-aaruwa. Watse tá ndáhá elva an̄waslire na ni ba itare keni diyarka na. ¹⁸ Watse tá puwaterar erva ge emnde na ta lapika-aha, tá de mbembe. Z̄labe ádalīye, ma ta halante zahe am erva, ma ta shu daldalkwanu keni, baaka nazu á magateránmaga duksa-aha njanna.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Luka 24:50-53; Sler. emnde 1:9-11)

¹⁹ Am sarte na ni zlauzle á tsakaterá elva Yaakadada Yaisu ge pukura-aha-aara maa, a naba kapte á dem samaya, an̄kwa á njá am nadafa á Dadaamiya. ²⁰ Puku-

ra-aha-aara keni, ta naba kyaa á de bálá labáre á higa am hude á duniya bademme. Ndza ankwá Yaakadada an itare am slera-aatare. A maratersaa njane ge emnde

geni waazu-aatare jirire, adaba a magaa najipu-aha gergere á kyá erva an itare.

Luka

Elva zuññwe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

1 Áska á ña Tiyaufilus, Emnde kwakya puwartepuwa labáre á názena a magava am dagave á miya. ² Ta puwete názena ña cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ñanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ñanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ñanna ge emnde bademme. ³ Adaba una ñanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halavuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ña. Una ñanna yá ankwá puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale. ⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ñanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptisma

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza ankwá *liman umele zhera-aara Zakariya, ñane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ñane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre. ⁶ Bukerde-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme. ⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte ñanna wá, bukerde-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya ankwá á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme. ⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite ñanna maa, daada áte ñane ganakini á de dízaná ñane kajiji am mashidi á Yaakadada. ¹⁰ Am sarte á díza kajiji ñanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaahé áte vuwa á duksa na tá díza kajiji átekwa na, am nadafa-aara. ¹² Ba a puwete ice áte ñane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana ñane. ¹³ Amá a ba malika á elvan ge ñane: «Zakariya, a wanƙa lyawa. Adaba Dadaamiya lyevalya maduwa á ña. Mukse á ña Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna. ¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatega adaba egdze ñanna. ¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba ñane am emnde. Ñane wá, watse á

sheka mbazla antara názu á já enƙale á ura bademme. Ñane watse an naha ba Shedekwe Cudedde am ñane daga á sawa am hude á emmerara. ¹⁶ Watse á jatermaara ñane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare. ¹⁷ Watse á sawa ñane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara hákuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá ñane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara ñane. Á se tsatsaná ñane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una ñanna á de gevge? Adaba ñere antara mukse-aaruwa bademme ña emgyegwar emnde.» ¹⁹ Daaci a ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya sleslera-aara. A beliyaa ba ñane ganakini yá saká labáre á higa na. ²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má hyephye laukte-aara. Adaba faktarka ñanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva deƙideƙi, dem sarte na má gevge duksa ñanna.»

²¹ Am sarte ñanna maa, bademme á emnde tá ufa ba Zakariya ágashe, tá maga ba najipu á shekwaashekwa-aara am mashidi. ²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva deƙideƙi, a ngyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una ñanna emnde ganakini ankwá názu a naaná ñane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara. ²⁴ De haraare cekwaangudi am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa hude. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba ñane. A ba ñane am ervaunde-aara: ²⁵ «Kina wá, siisesa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an hude á tere unƙwahe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili. ²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ñanna wá, ñane wulfe á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ñane Maari. ²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ñanna, a de gan use-aara, a ba ñane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ngurna, ankwá ñane antara ka.» ²⁹ Amá use-aara ñanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ñane am ervaunde-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?» ³⁰ A ba malika á elvan ge ñane: «A wanƙa

lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ngurna. ³¹ Kina wá, watse ká shá hude, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu. ³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggyeɲara *Dawuda werre. ³³ Á de kwaraná ɲane larde á *Iserayiila dem ba ge dekideki. Sleksire-aara á de tseka dekideki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ɲanna? Adaba iya, ya ba gyaale.» ³⁵ A ɲwanante ge malika, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Watse á sawa Shedekwe Cudedde á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ɲanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cudedde, ɲane *Egdza á Dadaamiya. ³⁶ Varenɲa Ailizabait keni á hude á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa hude tere unɲwahe vate-na. ³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á varenɲara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ɲanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á varenɲara Ailizabait am ekse umele am hude á wa a Yahudiya. ⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á Zakariya, a de gan use ge Ailizabait. ⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am hude-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte ɲanna Ailizabait an Shedekwe Cudedde, ⁴² a ba ɲane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á ɲwasha bademme. Barka-aara a ɲjinja am egdze na am ekka na. ⁴³ Ya hyep ware ha ni emmeɲara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na? ⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cenaa ga use á ɲa na wá, egdzere a naba fantau ge shekela am hude-aaruwa á higa. ⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am ervaunɲe á ɲa ganakini názena ta balaksebale na á de ganvege Yaakadada bademme.»

Maari á gálá Yaakadada

⁴⁶ Daaci a ba Maari:

«Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an ervaunɲe-aaruwa bademme.

⁴⁷ Á higa ervaunɲe-aaruwa kwakya áte ɲane Slelya shifa-aaruwa.

⁴⁸ Adaba ɲane á zhárá ba iya ya kwátana-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá aɲkwa á banba emndimagwaha, tá de banba zlabé adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.

⁴⁹ Adaba Dadaamiya na Sleksa ba ɲane palle na a magiyaa duksa yaikke. ɲane wá, zhera-aara cudedde.

⁵⁰ Á de zatervaara ba ɲane zlabé adaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunɲe dem eggye-aha.

⁵¹ Maganaamaga ɲane slera yaikke an ndzedá á erva-aara, a zadanve emnde a mága kuravire,

⁵² a tsekwaá slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.

⁵³ A gater barka kwakya ge emnde na peteke erva-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erva-aatare ilyebe.

⁵⁴ A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayiila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,

⁵⁵ áte una ndza a banán ge eggyemiya Ibrahimia, ganakini watse á maganá ge ɲane dem eggye-ahara bademme na.»

⁵⁶ Á hyephe tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yarseye áɲwaslire

⁵⁷ Am iga a una ɲanna maa, a naba hyephe ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele. ⁵⁸ Am sarte na cenarácena vara-aha-ɲara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

⁵⁹ Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlabé adaliye ge se bela egdzere am shedekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddeɲara, ⁶⁰ amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.» ⁶¹ Amá a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ábi ba palle á ura tá dahaná an zhera na keni, baaka am emnde á ɲa.» ⁶² Daaci ta ndavanu ge eddarge egdzere, ta ɲgyakwanaa an ɲgyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara. ⁶³ Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba ɲane. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.

⁶⁴ Ba a puwete zhera ɲanna wá, kertenɲa a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á ba an ká kwara. ⁶⁵ Daaci bademme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlabé adaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunɲe-aatare, ta hyanme labáre ɲanna am hude á wa a Yahudiya bademme. ⁶⁶ Bademme á emnde na ta cenaa labáre ɲanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze ɲanna á de katafke. Amá ba jirire ndza aɲkwa hákuma á Yaakadada antara egdze ɲanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiyire-aara

⁶⁷ Ba vaci fá zhera ɲanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Shedekwe Cudedde, a fantau ge mága nabiyire, a ba ɲane:

⁶⁸ «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, baaka kalle-aara. Adaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, aɲkwa ɲezlaterɲezla,

⁶⁹ a naba jansaare ge slelya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.

⁷⁰ Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabi-aha-aara werre.

⁷¹ Adaba ndza a ndaase werre ganakini watse á ñezlamiñezla am erva á kelaade-aha, baaka názu tá de eksaná itare áte miya dekideki.

⁷² Ndza a baterán ge eggye-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyeggye, á de viyanaaka namana-aara dekideki. Una ñanna á maganá ñane kina.

⁷³ Adaba ndza a zanu ba wada-aara Dadaamiya ge eggyemiya Ibrahimia,

⁷⁴ ganakini watse á ñezlemiyaañezla am erva á kelaade-aha á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an higa an ervaunđe,

⁷⁵ ta emnde cudedđe, ta emnde a jirire á katafke-aara ma vaatara keni.

⁷⁶ «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya Slekse. Adaba ká de zílálá ka á katafke á Yaakadada, ká de tsatsanaa ka baráma-aara.

⁷⁷ Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini á se lyaterá ñane, á se yateraare haypa-aha-aatare bademme.

⁷⁸ Adaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya. Á de maraminá ba ñane parakkire-aara á sawa am samaya,

⁷⁹ ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabedammire, tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zílálá áte baráma á hairire.»

⁸⁰ Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enjkale-aara keni ba kwakya, a fantau ge de njá am kaamba, dem sarte na ni a marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare bademme, ganakini ñane sleslera á Dadaamiya.

Yaisu am sarte na yarseye áñwaslire

(Mat. 1:18-25)

2 Á ba am sarte ñanna yaireya Yuhanna na maa, jerje elva á sawa áza male á haha á Rauma bademme, zhera-aara Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara bademme. ² Já jembel á emnde ñanna wá, zuññwire-aara ba una ñanna. Am sarte ñanna maa, ndza Kiriniyus una slekse yaikke am haha á Siriya. ³ Daaci bademme á emnde, ma ware keni a zlala, á de puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.

⁴ Yusufa keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda werre am kwara á Yahudiya. Adaba ñane wulfe á Dawuda ñanna. ⁵ Daaci ta zlala antara Maari na á shebaná ñane lyemye hude na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.

⁶ Am sarte na tá am Baytilama ñanna maa, a naba hyephe ge sarte á Maari, ⁷ a yaa egdzere zhele, egdzere zuññwire-aara. A yanaa á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka slede am bere á wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a fademe am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

⁸ Am ekse ñanna maa, tá anjwa suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba

tsákwá hyema áte walda-aha-aatare. ⁹ An vayi vacite ñanna maa, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu.

¹⁰ Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde bademme. ¹¹ Anjwa yarakuraaya Sleya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze ñanna wá, ba ñane una *Almasiihu, Yaakadada.

¹² Náwa názena ni kwá de dise egdze ñanna átekwa: watse kwá de berá egdzere áñwaslire an fada am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»

¹³ Am iga á una ñanna maa, kerterj, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara ñane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare:

¹⁴ «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwa hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa ñane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

¹⁵ Am sarte na yaraterya malika-aha, zlarzílálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.» ¹⁶ Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufa, ira egdzere áñwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha. ¹⁷ Zhararaazhárá egdzere maa, ta tsakse názena ni a baterna malika áte egdze ñanna bademme. ¹⁸ Bademme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu. ¹⁹ Maari wá, ñane cenáncena elva ñanna bademme, ñanaañja am ire-aara, anjwa á eddzama am ervaunđe-aara.

²⁰ Am iga a una ñanna maa, ta naba eptsa-aatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá anjwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na bademme, adaba ta de beraa duksa na a baterna malika na bademme.

Daranánda Yaisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke

²¹ Am hare ge tiisire maa, hyephe sarte ge bela egdzere am shedekwe. Ta fete zhera keni ba vacite ñanna. Ta fete zhera á Yaisu. Una zhera na ni a ndaana malika, ba hude-aara keni zlaabe shanka emmenjara na.

²² Hyephe sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraitá á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni a gevge cudedđe zlaabe ádaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuge ñane. ²³ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada. ²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawraitá-aara, a ba ñane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte nanna maa, ndza anƙwa zhele umele am Urusaliima, zhera-aara Simaun. Zhele nanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. Njane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá njane *Iserayiila-aha bademme na. Anƙwa Shedekwe Cudedde keni antara njane. ²⁶ A ndandaha Shedekwe nanna, geni njane á emtseka dekideki, máki nánka *Almasiihu Slebela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite nanna maa, a naba banánba Shedekwe Cudedde, geni a ezzlala zlabé ádaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de maganaa názena a ndaana *tawraita na wá, ta de be-
raa ba Simaun nanna. ²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba njane:

²⁹ «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a emtsemtsa sleslera á nja á ba an hairire.

³⁰ Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.

³¹ Ya nanna unjule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.

³² Una wá, njane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á nja Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiyire

³³ Tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na. ³⁴ Simaun a naba gater barka. Am iga á una njanna, a ba njane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa njane na wá, á de maraterná njane Dadaamiya ge emnde, amá tá de liyeka emnde. Dadaamiya a eksese njane, ganakini njane á gev náza vaterte ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha njanna zlabé ádaliye, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba njane. ³⁵ Estuwa, á se marsá njane ásegashe názena tá slaslaná emnde am ervaunje-aatare bademme. Ekka emmenjara keni maa, baaka zlada na ni watse ká tapánka ka am ervaunje á nja na.»

Hanna nabi mukse

³⁶ Ndza anƙwa mukse umele nabi, zhera-aara Hanna, njane egdza á Fanuyail. Fanuyail njane wulfe á Asair werre. Hanna njanna gevge emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddenjara, daaci a naba kedehé ge zhele-aara. ³⁷ Am iga á una njanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba wegyegye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á njala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte njanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse njanna shanaasha yawe kul tiise ju ufade. ³⁸ A gaterapthe ge emnde a há á Yaisu.

Njane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsa emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

³⁹ Am sarte na zlarinaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaana *tawraita á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am kwara á Galili. ⁴⁰ Egdze njanna anƙwa á farfe an wala, antara an dzanjanzjire. Egdze njanna an enjkale jipu, an barka á Dadaamiya am vuwa.

Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke

⁴¹ Ba kelaa sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga munri á *Paska am Urusaliima. ⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba njane. ⁴³ Zlauzla munri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka. ⁴⁴ Ta kurken njane keni á ba anƙwa am dagave á emnde na ta saa kerde. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una njanna, ta fantau ge tatayanaa áza emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare bademme, ⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsa-aatare zlabé ádaliye á dem Urusaliima. ⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, anƙwa á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha. ⁴⁷ Bademme á emnde na tá cená názena a ndaana njane, tá maga ba najipu áte njane. Adaba kwakya enjkale-aara, jawapa-aha-aara á ba an unjule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte njane tara emmenjara an eddenjara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmenjara á elvan ge njane: «Labára ka maganeraa una, egdza-aaruwa? Njere antara eddenja, danjeremda am dzama ire yaikke adaba ka, njá ámbera tatayaktataya kinekineka.» ⁴⁹ A njwaterante, a ba njane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá adaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?» ⁵⁰ Amá cenaránka názu am elva-aara njanna dekideki.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fatersaarfe jipu. Amá emmenjara wá, ba palle keni elva-aha njanna kedarka dekideki, bademme á ba am ire-aara. ⁵² Daaci anƙwa farfa Yaisu an wala, antara an enjkale. Hayanhaya Dadaamiya egdze njanna, emnde keni hayaránhaya bademme.

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28)

3 Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jilibebe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmenjara Filip á kwará Ituriya antara Tarakau-nitisa, Lisaniyus slekse am kwara á Abilain. ² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte njanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba.

³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja daba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na bademme, a ba njane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Adaba a ba njane:

«Ankwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba ndedde.

⁵ Bademme á dambake-aha watse á gevge ba kalkale, Wa-aha antara gavaye-aha bademme watse baaka, Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, bademme watse ba tsekke.

Bademme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Bademme á emnde watse tá nanna unjule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba njanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba njane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enzlesenjle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá ankwa am ervaunđe-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa njane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge dátsa náfa-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme a náfa na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá epshupshe an kára.»

¹⁰ Ba ta cenaa una njanna dikele á emnde njanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge njane: «Ay wá, njá maganá estara kina?» ¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una ankwa nanjgyuwe-aara buwa, a vanteva palle ge edda una baaka náza-aara. Edda una ankwa náza za ázenjara keni, a emmága ba estuwa.» ¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezenjara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge njane: «Malum, njere keni njá maganá estara?» ¹³ A njwaterante, a ba njane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ngumna ge emnde.» ¹⁴ Ta ganaptehe ge sawji-aha keni, a ba itare: «Nere maa, njá maganá estara?» A ba njane á elvan ge itare: «Lyiyauka duksa á ura ba dey an ndzedá na, puwauka emnde áte lámán am fida ba dey, amá pakaupaka ba dáfa á kure.»

¹⁵ Bademme á emnde tá ankwa ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu njara ba njane.

¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare bademme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá ankwa á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba njane arge iya. Ba ge slesadanse kimake am sera keni

hyanefka ya dekideki. Njane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde antara an kára. ¹⁷ Ankwa á sawa an kazlanja a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka dekideki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elva-aha gergere kwakya, a balaterse á ba am una njanna labáre á higa keni ge emnde njanna. ¹⁹ Ay, á ba am sarte njanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, adaba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmenjara Filip, antara adaba haypa-aha umele gergere a guwaa njane. ²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlabé adaliye ge haypa-aha-aara, a naba ngudaa Yuhanna am dangay.

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlabé damka Yuhanna am zawa maa, emnde bademme sharánsha bara ázenjara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe njane keni. Am sarte njanna maa, Yaisu a mága maduwa. Njane á maga maduwa na wá, a naba werthehe ge samaya wá, ²² tá zhárá ba ankwa á tsekwa Shedekwe Cudedde ásetarge njane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaanjudi wá, tá cená ba kwára á ura á sawa am samaya, a ba edda-aara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

*Kergema á eggye-aha-njara ge Yaisu

(Mat. 1:1-17)

²³ Am sarte na Yaisu ankwa á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, njane egdza á ba Yusufu. Yusufu keni maa, njane egdza á Haili. ²⁴ Haili njane egdza á Mattat, Mattat njane egdza á Laiwi, Laiwi njane egdza á Mailiki, Mailiki njane egdza á Yaana, Yaana njane egdza á Yusufu, ²⁵ Yusufu njane egdza á Mattatias, Mattatias njane egdza á Amaus, Amaus njane egdza á Nahum, Nahum njane egdza á Haisli, Haisli njane egdza á Nagay, ²⁶ Nagay njane egdza á Mata, Mata njane egdza á Mattatias, Mattatias njane egdza á Saimayna, Saimayna njane egdza á Yausaike, Yausaike njane egdza á Yauda, ²⁷ Yauda njane egdza á Yauwánan, Yauwánan njane egdza á Raisa, Raisa njane egdza á Zaurababila, Zaurababila njane egdza á Salatiyail, Salatiyail njane egdza á Nairi, ²⁸ Nairi njane egdza á Mailiki, Mailiki njane egdza á Addi, Addi njane egdza á Kausam, Kausam njane egdza á Ail-madam, Ailmadam njane egdza á Airi, ²⁹ Airi njane egdza á Yaisu, Yaisu njane egdza á Ailiyaijair, Ailiyaijair njane egdza á Yaurim, Yaurim njane egdza á Mattat, Mattat njane egdza á Laiwi, ³⁰ Laiwi njane egdza á Simaun, Simaun njane egdza á Yahuda, Yahuda njane egdza á Yusufu, Yusufu njane egdza á Yaunam, Yaunam njane egdza á Ailiyakim, ³¹ Ailiyakim njane egdza á Mailiya, Mailiya njane egdza á Menna, Menna njane egdza á Mattata, Mattata njane egdza á Naatan, Naatan njane egdza á *Dawuda, ³² *Dawuda njane

egdza á Yaisa, Yaisa njane egdza á Aubet, Aubet njane egdza á Bauwas, Bauwas njane egdza á Sala, Sala njane egdza á Naasunu, ³³ Naasunu njane egdza á Aminadabu, Aminadabu njane egdza á Admin, Admin njane egdza á Arni, Arni njane egdza á Haisruna, Haisruna njane egdza á Farais, Farais njane egdza á Yahuda, ³⁴ Yahuda njane egdza á Yakubu, Yakubu njane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku njane egdza á Ibrahimia, Ibrahimia njane egdza á Tara, Tara njane egdza á Nakaur, ³⁵ Nakaur njane egdza á Saruku, Saruku njane egdza á Ragaw, Ragaw njane egdza á Falaik, Falaik njane egdza á Aibair, Aibair njane egdza á Sala, ³⁶ Sala njane egdza á Kayinam, Kayinam njane egdza á Arfasada, Arfasada njane egdza á Saim, Saim njane egdza á *Nuhu, Nuhu njane egdza á Lamaik, ³⁷ Lamaik njane egdza á Matusala, Matusala njane egdza á Anuhu, Anuhu njane egdza á Yaratu, Yaratu njane egdza á Malaliyail, Malaliyail njane egdza á Kayinam, ³⁸ Kayinam njane egdza á Ainaus, Ainaus njane egdza á Saitu, Saitu njane egdza á Naadama, Naadama wá, njane egdza á ba Dadaamiya.

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu

(Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)

4 Yaisu naatenaha an Shedekwe Cudedde. Ba tse-aara am Urdun maa, Shedekwe Cudedde a naba daa njane á dem kaamba. ² Hare kul ufade anjwa á badaná Shaitaine am kaamba njanna. Am hare-aha njanna wá, zawka ba uwe keni dekideki. Am iga á hare-aha njanna wá, a naba njanaahe ge waya. ³ A ba Shaitaine á elvan ge njane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye dafa, ká ezza.» ⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge njane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: “Ura á njá an shifa adaba dafeka palle.” »

⁵ Daaci Shaitaine a daltaa antara njane ádetire ba ngaa, a maranaa yaikkire na am hude á duniya na bademme á ba am dupalle, ⁶ a ba njane á elvan ge njane: «Bademme á yaikkire na am duniya antara njahire-aara na, ya vakteva. Adaba bademme á una-aha njanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzeg-wándzegwa vante ge edda una ni yá kataná ya. ⁷ Daaci máki kezlakiyaakezla ugje wá, bademme á una njanna ba náza á nj.» ⁸ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á nj palle, ká njala á ba ázerjara palle.” »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara njane á dem hude á Urusaliima, ta de daltaa antara njane áte ire á *mashidi yaikke. A ba njane á elvan ge njane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambede ire á nj á dem áhá. ¹⁰ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema.” ¹¹ Anjwa zlahe am tate umele, a ba njane: “Tá de cuwáká á ba am erva-aatare, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á nj keni áte nákwá.” » ¹² Yaisu a njwanante zlahe ádaliye, a ba njane á

elvan ge njane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á nj dekideki.” » ¹³ Shaitaine njanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili

(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)

¹⁴ Am iga á una njanna maa, Yaisu a naba saa á sem hude á Galili, an hákuma á Shedekwe Cudedde kwakya am njane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwárá á Galili bademme. ¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde bademme.

Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu

(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am hude-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi njanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya. ¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A naba palanse wakita na, a werante ba tate na ni anjwa an puwa átekwa, a ba njane:

¹⁸ «Anjwa Shedekwe á Dadaamiya antara ya. A ek-sisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talaga-aha. A beliyaa ba njane ge saterá labáre ge danjgay-aha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulf-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A beliyaa njane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A beli geni yá se bala iva na Yaakadada á de magaterá ngurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a fadante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita njanna, daaci a njehhe. Bademme á emnde na tá am hude á mashidi, tá zhárá ba njane. ²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba njane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.» ²² Bademmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa njane, a ba itare: «Há! Ábi ba njane egdza á Yusufa na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ndawisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: “Dauktar, mbanaamba ba ka ire á nj.” Adaba watse kwá banba ganakini názena nj cenáncena ka maganaa am Kafar-nahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.»

²⁴ Daaci a fahe zlahe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, baaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte njane am ekse-aara ba ge njane. ²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya njwasha weggye am dagave á Iserayiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hayaaka yawe dekideki, samsa waya yaikke na wá, ²⁶ Dadaamiya belaaka Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am njwasha njanna. Kwaye a belanaa á dem mba á weggye a mukse umele á njá

am Saraipta am kwara á Sidaun. ²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derive am *Iser-ayila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa dekideki, sey ba Naaman palle njane ura Siriya.»

²⁸ Bademmire-aatare am hude á mashidi njanna, wattertuwa jipu elva njanna ta cenanaa itare na. ²⁹ Daaci ta naba eksevaahé, ta danse ádete iga a ekse, ta de dalte áte ire á wa á ekse-aatare antara njane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa njanna. ³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

Yaisu ngyainsengye jini am ura

(Mark. 1:21-28)

³¹ Am iga a una njanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafarnahum á ba am Galili njanna. An kwaskwe á puwansepuwe wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ³² Bademme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, adaba anjwa hákuma am hude-aara.

³³ Am mashidi njanna maa, ndza anjwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzedá, a ba njane: ³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázenjere? Niya á njá ka se kedanjerkeda emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cudedde, ka slebela á Dadaamiya.»

³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini njanna, a ba njane á elvan ge njane: «Dude we á njá, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbedaa zhel na am dagave á emnde, a sessehe am njane, maganánka ba uwe keni.

³⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!» ³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara njanna bademme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba njane.

Yaisu a mbateraahé emnde kwakya

(Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi njanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi njanna an ndzedá. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe. ³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magateraa kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa bademme áseza Yaisu. Á waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbateraahé bademme.

⁴¹ Vacite njanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbera hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Eka wá, ka *Egdza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á ba an ndzedá, a piyaterter ba dekideki ge ndaha elva, adaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba njane.

Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenana waazu

(Mark. 1:35-39)

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya ádaga wá, a naba sesse ge Yaisu am hude á ekse, a zlala á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera. Bademme á emnde ta fantau ge tataya njane. De sharansha, wayarka dekideki á yaterya Yaisu á dem tate umele. ⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Adaba ta beliyaa adaba ba una njanna.» ⁴⁴ Daaci ba zlala-aara, a de bálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

Pukura-aha á Yaisu zunjwe

(Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20)

5 Vacite umele Yaisu ádete we á haye á *Gainazarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezenjara ge cenaa elva á Dadaamiya, ta de beleme am dagave. ² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwa kelfe am hude-aara, tá anjwa bára narre-aha-aatare. ³ Paare-aha njanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a dalme am náza á Simaun njanna, a ba njane á elvan ge njane: «Sawa gitega emtsaade á dem dagave á yawe cekwaanjudi.» Daaci Yaisu a njehe am paare njanna átire á haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zlauzle elva-aara, a ba njane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na sladda yawe-aara na, sluwau sluwa kelfe antara emnde á kure.» ⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge njane: «Adaba ka ndaanaaka ka wá, degey njá hare ba panje á maga slera am tate njanna, má shanjanka duksa dekideki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate njanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge bátá narre-aatare. ⁷ Daaci ta fantau ge daha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde njanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerde an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge ngya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una njanna Simaun Piyer wá, a se njantaa sera ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadadaaaruwa, zlaya á njá ka dekideki ganakini mí njá kerde an iya, adaba iya ya slehaypa.» ⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerde, tá maga ba najipu-aara, adaba ta sluwevaa kelfe njanna kwakya jipu. ¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalle antara Simaun njanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwana ka na.» ¹¹ Daaci ta fantau ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe bademme, itare ta daba Yaisu.

Yaisu mbanaambe slederve

(Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45)

¹² Daada Yaisu á dem huđe á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derve ádezerjara, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.»

¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba njane á elvan ge njane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedde. ¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba njane á elvan ge njane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á njane ge *liman, vanteva sadake á njane áte una a ndaana *tawraita a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.» ¹⁵ Aley labáre á Yaisu anjwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezerjara ba ke-laazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbat-eraambe. ¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zlala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara

(Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12)

¹⁷ Vacite umele, Yaisu anjwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá anjwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita keni ázerjara. Emnde njanna, emnde umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya njanna. Anjwa hákuma á Yaakadada ázerjara ge mba emnde an njane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte njane bademme, ta saa á sepaná antara egdera-aara bademme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu, ¹⁹ amá jaterviiaaja adaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba dálte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara bademme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde. ²⁰ Nanna Yaisu fetarfire á emnde njanna maa, a ba njane á elvan ge nguryekwe na: «An bárá haypa-aha á njane bademme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunde-aatare: «Ware kena njane zhel na á lyiya slede á Dadaamiya na? Anjwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?» ²² Amá kertenj diyaadiya Yaisu názena tá anjwa dzamaná itare. A ba njane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunde á kure?» ²³ Ázara una tsafsafe jauje ge baná: An bárá haypa-aha á njane, bi baná: Tsetse, ezzlala an sera á njane? ²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba njane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsetse, eksanteksa egdera á njane, ezzlala á da.» ²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde bademme, a eksante egdera na ta

sanaa áte njane na, a naba da-aara, á gálá Dadaamiya átira zlala. ²⁶ Emnde bademme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunde, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi

(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)

²⁷ Am iga a una njanna maa, Yaisu a degashe á de ja daba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhera-aara Laiwi, anjwa á njane am bere á hadáma njanna. A naba eddáha Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Tsetse, sawa, dábídaba.» ²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa bademme, njane a daba Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za dáfa átirpalle antara Yaisu. ³⁰ Daaci a naba tsekwa ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá anjwa áhuwa na bademme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?» ³¹ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ³² Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera

(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge njane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, baaka sarte na ni eksarka ndera na, tá ámbera maga maduwa keni bademme. Labára pukura-aha á njane, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?» ³⁴ Daaci a njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na tá dáhaterá á sem larusa keni, tá dzegwándzegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka dekideki. ³⁵ Amá anjwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte njanna wá, itare keni watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na keni. A ba njane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta ánjwaslire, ge de venya emgyegwe a kacakaca an njane. Máki estuwa, a badzanve una ánjwaslire, antara emgyegwe-aara keni tá maslaveka.

³⁷ «Zlabe ádalije, mbazla ánjwaslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavena mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. ³⁸ Daaci máki mbazla ánjwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya keni á ba ánjwaslire.

³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavena-

he wá, baaka wedere-aara an una zlabé tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe

(Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)

6 Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praat-te antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá ankwá ezza. ² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?» ³ A naba njwäterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme njataraanja waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda njanna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske njanna ba ge *liman-aha palle.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Ba ya *Ura á emnde bademme una, ya edda á vaci puwansepuwe njanna.»

Zhele an emtsa erva-aara

(Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlabé ádaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite njanna maa, ndza ankwá zhele umele an emtsa erva nadafa-aara am mashidi njanna. ⁷ Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, itare tá tsag-wada ba Yaisu. Ta fantau ge zhára Yaisu an enjkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Adaba itare, tá kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya hude-aatare bademme. A ba njane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsaahé. ⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba njane á elvan ge itare: «Ankwá ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keda ura he?» ¹⁰ Daaci a zharateraahe, a ba njane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á nj.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre. ¹¹ Amá emnde njanna wá, a naba jaterhe ge ervaunje, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

Yaisu ankwá á dzera emnde a bela

(Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)

¹² Am sarte njanna maa, Yaisu a dáltá áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare panje an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya. ¹³ An enjlya-waabere wá, a naba dante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba njane: «Kure wá, kwa emnde a bela.» ¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela njanna: Simaun, njane una Yaisu a fante zhera á Piyer,

antara egdza emmenjara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma, ¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Simaun na tá dahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na, ¹⁶ Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu ankwá á magaterá waazu ge emnde, á mbat-ermbe am lapikere keni

(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Am iga a una njanna maa, a naba tsekwe á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a daba njane kwakya am Tate njanna. Tá ankwá zlabé ádaliye nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am hude á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya njanna, emnde umele zlabé ádaliye kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha njanna tá áte we á haye yaikke. ¹⁸ Dalila á sawa á emnde njanna bademme na wá, ta se cena waazu ázenjara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, bademme mbarmbe mazla-aara. ¹⁹ Vacite njanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte njane, adaba ankwá hákuma á mbatermbe ázenjara, mbateraambe bademmire-aatare.

Higa jirire bi zlada jirire

(Mat. 5:1-12)

²⁰ Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba njane á elvan ge itare:

«Higa yaikke ge kure talage-aha, adaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

²¹ Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, adaba watse á juwa á ba áte kure duksa.

Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse kwá dzaktedzáká.

²² Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte ke-laadire, yarakuraaya, tá ankwá peshakurá an lazle, tá ankwá epsawakurepsawa.

Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha njanna adaba iya *Ura á emnde bademme.

²³ Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge geda ázekure. Adaba lada á kure kwakya jipu am samaya. Adaba eggie-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.

²⁴ «Amá watse zlada yaikke ge kure kwa emnde a berba adaba zakuruze emtakire á kure.

²⁵ Watse zlada yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, adaba ankwá waya yaikke á katafke á kure.

Witse zlada yaikke ge kure kwa emnde na kwá ankwá dzáká kina, adaba ankwá emtanjkire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekiya.

²⁶ Watse zlada ge kure, máki emnde bademme tá ankwá zlebakurzleba kina, adaba eggie-aha-aatare

keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni
(Mat. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá anjwa cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. ²⁸ Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, njalawateruñale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa. ²⁹ Má ura a tedaku babárva am ekte a hyema wá, eptsanan-teptsa dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á ña an ndzedá wá, piyananteka a dándá antara ba danciki keni. ³⁰ Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a lyevaa duksa á ña an ndzedá, ndaveka ka, naba yanánya a zuze. ³¹ Daaci bademme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

³² «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare. ³³ Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá anjwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una njanna. ³⁴ Zlabe ádaliye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishé duksa-aatare. ³⁵ Amá wá, estuweka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá laða kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba njane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme. ³⁶ Gawevge emnde a maggwire ba seke Eddekure.»

Habazauka sera á emnde
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawaterarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya. ³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaunđe á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una njanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Anjwa wulfe á dzegwándzegwa tada ukfenjara wulfe emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerde-aatare. ⁴⁰ Á ba anjwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka dekideki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára njane ge ekka ká zhára esseba na am ice á egdza emmeña, amá ká tapanaaka slalbe sladde na am ice á ña ge ekka? ⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeña: “Sansa yá sakansese esseba am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalbe sladde am ice á ña? Egdza a fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á ña na, ká nanna ice á ña parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.»

Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtanjka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake. ⁴⁴ Zlabe ádaliye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake. ⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimagwaha keni. Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtanjka dekideki na. Adaba ba názena ni jauje am ervaunđe á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba njane.»

Bere-aha gergere buwa
(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Labára kwá dahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá manjka názena yá bakurná ya? ⁴⁷ Cenausena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme. ⁴⁸ Ura estuwa, njane á garava an zhel slenjkale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere njanna á ba an ndzedá, amá baaka názu a eksanaa áte njane, adaba an ndera shagera. ⁴⁹ Amá edda una ni á de manjka názena á se cenaná ázerwa wá, njane á garava an edda una ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere njanna wá, a naba mbedanaahe reppe.»

Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Mat. 8:5-13)

7 Am sarte na zlanazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a naba zlala á dem Kafarnahum. ² Am Kafarnahum njanna maa, anjwa male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni njane wayaawaya jipu na. Herzhe á degashe shifa am njane.

³ Cenáncena male njanna labáre á Yaisu maa, a naba bela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezenjara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na. ⁴ Daraada emnde njanna áza Yaisu, ta fantau ge njala Yaisu an ervaunđe-aatare palle. A ba itare tá elvan ge njane: «Zhele njanna wá, á zlayanzláya ganakini ká de mbanaambe ura-aara njanna. ⁵ Adaba zhel njanna keni, anjwa á njámiyá an ervaunđe-aara palle. Bá mashidi á njere keni, a nderanaa ba njane an nalmane-aara.»

⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzharanteherzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa ñane áseza Yaisu. A ba ñane: «Malum, shunñuleka dekideki ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem hude á há-aaruwa. ⁷ Adaba ba una ñanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á ña. Ndaasendaha ka ba elva á ña palle, á mbemembe nave-aaruwa. ⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá ankwawa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá ðaha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenáncena Yaisu elva á zhel ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá ankwawa daba ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa cenáncena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanáka ura an fetarfire seke zhel ñanna.» ¹⁰ Daaci ta naba eptsa-aatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á weggye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta ðahaná an Nayin. Ta ðabanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa. ¹² Daraada áte we á wakiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá ðaná á dem evege. Emtsá ñanna wá, egdzere zhele palle á ba ñane ge emmenjara. Emmenjara keni weggye a mukse.

¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse ñanna wá, a naba zanvaarhe. A ba ñane á elvan ge ñane: «Naba ðuðe kyuweka.» ¹⁴ Daaci a naba ðuhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahge ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba tsettse!» ¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a njihe, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ña,» a ba Yaisu á elvan ge emmenjara.

¹⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunje-aatare. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamiyánsha nabi yaikke. A tsekwa ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterme am iga ge emnde-aara.» ¹⁷ Cenarácena labare á názena a maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya bademme dem ekse-aha na tá átakwe antara Yahudiya ñanna.

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu

(Mat. 11:2-19)

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaaranndáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na bademme. A naba ðete emnde buwa am pukura-aha-aara, ¹⁹ a belaterhe ádezenjara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema ádaliye he?» ²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «A belanjeráa Yuhanna slemaga baptisma, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyanjerdiya

ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte ñanna maa, Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ngyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya. ²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateraa Yuhanna na, a ba ñane á elvan ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna ñanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá ankwawa zlala ba lanje, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremtsá keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenarvacena labáre á higa. ²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ñanna ka dekideki.

²⁵ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha. ²⁶ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni. ²⁷ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya ankwawa ndaha elva-aara, a ba ñane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

²⁸ Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba ñwasha na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba ñane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ñane á jauje ge Yuhanna an malire.»

²⁹ Daaci bademme á dikele á emnde ñanna antara *emnde a jaha hadáma na tá ankwawa am dagave-aatare, cenarvacena waazu á Yaisu ba shagera, áda-ba itare wá, ndza ta cenaa waazu áza Yuhanna, farfarfe ganakini una ñanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázenjara. ³⁰ Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

³¹ A ba Yaisu zlabé ádaliye: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe? ³² Ta ba seke egdzara na tá beða ba nara áte we á layye am hude á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Ña fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ña tsakakurte ðákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na. ³³ Haá! Samsa Yuhanna, ñane shanka za ðafa, shaaka mbazla, ñane wá, an shaitaine ðeme ákyiye! ³⁴ De samsa *Ura á emnde bademme, ñane wá, ankwawa ezza, ankwawa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba hude, ñane ðeme wá, ura á emnde a ñezla, antara emnde na tá maga ba haypa na ákyiye. ³⁵ Amá ilmu á

ka ire dekideki. ¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Má cenarácena elva á Dadaamiya wá, tá njaná á ba an ervaunđe-aatare pale, an shagerire á ervaunđe. Tá farvaunđe, tá maga nampire.»

Naraje an kárá á fanus

(Mark. 4:21-25)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kárá á fanus-aara ni, á uñmbar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka. Kárá á fanus wá, tá zlenjelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem hude á bere njanna, tá nanna ice parakke. ¹⁷ Daaci bademme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde bademme. Názena nasherire kina keni maa, bademme watse á marapse-mare, watse tá diyeddiye emnde bademme.

¹⁸ «Adaba una njanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Adaba edda una, máki ankwá ázenjara na wá, watse tá de fanaarfe zlabé ádaliye ge njane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná njane am erva-aara ma keni tá de lyanvulye.»

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una njanna maa, ta semhe ge tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara ge Yaisu ta sezenjara, amá sharánka jammeje adaba kwakyire á nalga. ²⁰ Ta belanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá ankwá ndavaká tara emmenja antara egdzar mama-aha-njara ágashe.» ²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá ankwá cená elva á Dadaamiya, tá ankwá fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála. ²³ Tá ankwá zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaangudi wá, a naba tsete ge válale átire á haye njanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci bademme-aatare, shifa-aatare a gev ba paihye. ²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, degiya ma baaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza baaka duksa.

²⁵ Daaci a ba njane ge pukura-aha-aara: «Áma fertarfire á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najjipuaara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena njane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine

(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate njanna

wá, wafke-aara ba ndanje á sem Galili. ²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, njane keni ba ura hude á ekse. Zhele njanna haraare an shaitaine. Wayaaka an nanjyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha. ²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se mbedaa am sera-aara, a ba njane á elvan ge njane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á njane, fiyemka am zlada!» ²⁹ A ndaana adaba uwe una, adaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am njane, a ba njane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara njanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte erva, amá á ebbátá bademme, shaitaine njanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhel njanna, a ba njane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una njanna, adaba kwakya jini-aha am njane. ³¹ Jini-aha njanna ta fantau ge njala Yaisu, a ba itare: «Tasle á njane, ma ká ngyanjerygya am njane keni, danjerka á dem evege sládde na baaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate njanna maa, ndza ankwá walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha njanna ta njala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha njanna. Yaisu a naba vaterte baráma. ³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel njanna, ta deme am nabezhe-aha njanna, daaci bademme á walda kyaakya ágate egdza wa njanna, valyaremvalye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha njanna, tá zhárá duksa njanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am hude á ekse antara áte makwata bademme. ³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate njanna, tá de zhárá názena magavmage na. Darduwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am njane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am nanjyuwe ba seke emnde, an enjale-aara ba lanje. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága njanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele njanna ire-aara. ³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine njanna bademme tá elvan ge Yaisu: «Tasle á njane, ezzlálá am larde á njere.» Adaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, ankwá á zlála.

³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a njála baráma áza Yaisu, geni njane keni á dabaterdaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: ³⁹ «Eptseptsa á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlála á zhele njanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am hude á ekse bademme.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nan- gyuwe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)

⁴⁰ A eptsehe zlabé ádalíye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se lyiya ñane. ⁴¹ A semhe ge ura male, zhera-aara Yayrus, ñane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ñalaná á dem mba-aara, ⁴² adaba ankwá egdza-aara mukse palle ba ñane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am ñane.

Tá átire á zlalá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu. ⁴³ Ay, ankwá mukse umele am dagave á emnde ñanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A kedaa nalmane-aara bademme áza dauktar-aha, amá baaka edda una mbanaambe. ⁴⁴ Daaci mukse ñanna a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete er-va-aara áte we á nangyuwe á Yaisu. Kertenj a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ñanna. ⁴⁵ «A gejitaa ware?» a ba Yaisu. Bademme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Malum! Ká zhárá nalga ñanna ká am dágave-aatare, tá becakbeca na ni a gejaktaa ware, a ba ka?» ⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Ankwá ura a gejitegeje. Adaba tapannaatápá sessa ndzedá am iya.» ⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa shebevka maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu ámbera á gyagya, a kezlaa ugje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde bademme dalila na a de gejaken nangyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte ñanna. ⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbakaambe fetarfire á ña egdza-aaruwa, ez-zlalá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlabé á ba an elva ñanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba ñane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana ñane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanjka lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á ña.» ⁵¹ Daraada á dem mba ñanna maa, a piy-aterte ge emnde bademme ge dem bere na á zlava egdzere am hufe-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere. ⁵² Bademme á emnde na tá am hufe á há ñanna, tá kyuwa egdze na, tá tsaka dákwá. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtse-ka egdzere, á pá ba háre.» ⁵³ Amá itare ta zhárá Yaisu ba seke wuce, adaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere. ⁵⁴ Amá Yaisu a de ñanaa ba er-va ge egdze na, a ba ñane á ba an ka kwara: «Naba tsettse egdza-aaruwa.» ⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsek-wadde a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.» ⁵⁶ Tara emmenjara an eddenjara tá maga ba najipu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaaranka ma ba ge ware keni.

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)

9 Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha bademme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere. ² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere. ³ A ba ñane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am er-va ge mága shula an ñane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlabé adaliye dawanka nangyuwe bubuwa áte kure, ma shunngu am lyiba keni. ⁴ Bademme á há na, máki lyarakurvaalye am hufe-aara wá, njawinja á ba am mba ñanna, dem sarte á zlalá á kure am ekse ñanna. ⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zlalauzlalá am ekse-aatare, papawateraapape berbere á hahaaatare áte sera á kure. Magawateránmaga una ñanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ⁶ Daaci ba zlalá-aatare ge pukura-aha, ta zlalá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbateraahé am tate na ta demaa itare bademme.

Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus

(Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)

⁷ Am sarte ñanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare bademme na. Amá ba palle á názu á ndaana ñane baaka. Adaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga baptisma am faya.» ⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlabé ádalíye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.» ⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. A jesaara ware zlabé ádalíye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte ñanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14)

¹⁰ Saraasa emnde a bela ñara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare bademme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawmbare mi zlaláwa á dem tate umele.» Ta naba zlalá á dem ekse ñanna tá dahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare. ¹¹ Amá kertenj cenaráncena emnde, ta naba dabateremhe á dem tate ñanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraahé.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Puwateraapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlar-zlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Adaba tate na kaamba, mi yiyiye an ekse.» ¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ñwanante, a ba itare: «Ázenjere ba depaiñ ilyebe

ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá ñá de shekwatere náza za ge nalga na emtu?»¹⁴ Emnde ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba njanjawateraanjanja kure emnde kul ilyebe, kul ilyebe.»¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahe.¹⁶ Daaci Yaisu a halante depaiñ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depaiñ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vater-ta itare ge nalga ñanna.¹⁷ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hude-aara náza zá na, aley jauje zlabé ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wárá kelaawa ju buwa.

A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29)

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ñane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeñjara. A de ndavateru elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?»¹⁹ Ta ñwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlabé adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.»²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza Dadaamiya.»²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1)

²² Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zlada kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *Iiman-aha, ira malum-aha á *tawraitá, tá de yiyaaya, watse tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme. Amá am háre ge keyire wá, watse yá sesse zlabé ádaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba ñane á elvan ge emnde bademme: «Máki edda-aara wayaawáyá daba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzanngala-aara, a dábídaba an ñane.²⁴ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya wá, á de shansha zlabé ádaliye.²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge ñane, máki kedanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke na?»²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cudedde.²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá ankwá emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna

an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8)

²⁸ Á maga háre tiise am iga á elva-aara ñanna maa, Yaisu a dante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a dálá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa.²⁹ Am sarte na ñane á maga maduwa áhuwa ñanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, nanngyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbera á maga wulwulire.³⁰ Cekwaangudí wá, tá zhárá ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa ñanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre.³¹ Ta jesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá ankwá ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusali-ima, ge zlaa slera-aara bademme.³² Tara Piyer wá, ndza tá am háre, am sarte na Yaisu ankwá á maga maduwa na. Ta tsete am háre á ba am sarte á sawa á emnde ñanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa ñanna ta sezeñjara na.

³³ Tá kátá zlalá emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, ñere keni ñá ankwá áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ñá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ña, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva ñanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndaaná ñane.³⁴ Ba ñane á ndáhá una ñanna wá, tabedamme a tsekwatere ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na adaba kumba ñanna.³⁵ Cekwaangudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba ñanna, a ba edda-aara: «Una náwa ñane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba ñane. Cenausena názena á bakurná ñane.»³⁶ Am iga á kwara ñanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva ñanna a njaa á ba am hude-aatare, balarka emtsaade pukura-aha na dekideki.

Yaisu ngyansengye jini am egdzere
(Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27)

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekwese á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu.³⁸ Am dagave á nalga ñanna wá, ankwá ura lapika egdza-aara, palle ba ñane, a naba daha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á ña, zharinaazhárá egdza-aaruwa na!»³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwanvetsekwe wá, á hula egdzere, á velyanaavelye am áhá, á kelá ugbalyiye. Sey á magannamaga palasa lauktu á yanya.⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á ña, amá dzegwaránka ngyanse jini ñanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a z mane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá ñá antara kure, yá fakurá ervaunde dem laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á ña ñanna ge iya.»⁴² Ankwá á sawa egdze ñanna áseza Yaisu a naba velyanaahe ge jini ñanna am ire, ankwá á maganá palase am áhá. Amá Yaisu

a naba valarhe ge jini njanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á ña,» a ba njane á elvan ge eddenjara. ⁴³ Baðemme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu anjwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32)

Am zlaðe emnde baðemme tá maga ba najipu áte názena á maganá njane baðemme na, a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: ⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseka elva njanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde baðemme wá, watse tá fime am erva ge emnde.»

⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva njanna baaka. An shebe maana á elva njanna ge itare, geni a cenaranka baðemme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37)

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare. ⁴⁷ Kerterj diyeddiye Yaisu názena tá anjwa á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevege njane, ⁴⁸ a ba njane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na adaba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa ba slebelibela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba njane am dagave á kure wá, mala ba njane am kure.»

Edda una dagalaaka ádete kure, ura á miya ba njane
(Mark. 9:38-40)

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba njane á elvan ge njane: «Malum, njere wá, ña naa ura umele á ngyá jini-aha am emnde an zhera á ña, amá ña naba piyante, adaba njane ura á miya ka.» ⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Adaba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádete kure wá, ura á miya ba njane.»

Anjwa ekse palle am *Sahariya Iyiyaaka Yaisu

⁵¹ Náña Yaisu ganakini herzhapteherzhe sarte á zlalá-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á zlalá á dem Urusaliima mazla-aara. ⁵² Tá anjwa zlalá maa, herzhanteherzhe ekse umele am kwará á *Sahariya, a belaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná slede. ⁵³ Amá lyiyarka emnde a ekse njana, adaba njane átira dem Urusaliima. ⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge njane: «Yaakadada, wayak-wayá emtu njá dáhá kára á sa am samaya á se zlateraazle?» ⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezeta, a naba valaterarhe. ⁵⁶ Daaci ta naba zlalá-aatare á dem ekse umele.

Emnde na wayarwáyá daba Yaisu
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Tá á ba átira zlala njanna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Yá dabakdaba

ma ka deme keni.» ⁵⁸ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde baðemme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni baaka.»

⁵⁹ Ura umele zlaðe ádaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge njane: «Sawa, dabidaba.» Amá a ba njane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma yá de hedeheða emtsaade edderwa.» ⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge njane: «Yaterya emtsa-aha, a hedarheða emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezlala á de balaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlaðe ádaliye ge keyire, «Yá dabakdaba, Malum, amá wá, viteva emtsaade baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á njere.» ⁶² A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhára ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

10 Am iga á una njanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa njane ádemkwa na baðemme. ² Lauktu tá zlalá, a ba njane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhlá-aara á dem mba. Adaba una njanna, njalaujala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde, á dem fe-aara. ³ Zlalau-zlalá, náwa ya belakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha. ⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde. ⁵ Ma kwa de tsekwa am mba á ware keni, bawateránba emtsaade ge emnde a há njanna: A vakurteva Dadaamiya hairire. ⁶ Máki anjwa edda una an barka am vuwa am huðe á há njanna wá, hairire á kure á de tsekwá áte njane. Máki baaka wá, á eptsá hairire á kure á ba ásezekure zlaðe ádaliye. ⁷ Am huðe á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba njanna, dem sarte á zlala á kure, mbaðauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Adaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara. ⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure baðemme. ⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse njanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara. ¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde njanna wá, tsawaatse áte we á layye am huðe á ekse njanna, bawateránba ge emnde njanna: ¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á njere keni, náwa njá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.» ¹² A farhe zlaðe ádaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse njanna.»

Zlada arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba

(Mat. 11:20-24)

¹³ «Watse zlada ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremstakwa emnde a ekse-aha nanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ¹⁴ Adaba una nanna, vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure. ¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka dekideki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure, cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a belibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á ntere, ba jini-aha keni faranjersarfe, am sarte na nana bateraa elva an zhera á nana.» ¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblya á sá am samaya, ba seke mága á kára a rade. ¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini kwá payanaapaya zahe antara herdza-aha an sera-aha á kure, kwá ngerdánaengerda kelaade á kure, ma nane slehákuma keni, baaka názu kwá kuaná kure dekideki am duniya na. ²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higauga higa adaba zhera-aha á kure anjkwá an puwa am samaya.»

Yaisu anjkwá á higar ge názena a maganaa Dadaamiya

(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte nanna, á sawa áza Shedekwe Cudedde, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá anjkwá slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enjkwale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á nana ganakini a gevge ba estuwa.

²² «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Edderjara nanna ka palle. Dada keni, baaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba nane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá anjkwá zharaná an ice á kure duksa-aha nanna. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha sadadde tá kátá puwete

ice-aatare áte duksa na kwá zharaná kure kina, amá sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena duksa na kwá cenaná kure kina, amá sharánka keni.»

Naraje an maggwire á ura *Samariya

²⁵ A tsete ge malum á *tawraitu umele, a de tsagwada Yaisu áte elva, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ²⁶ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ka beraa uwe ka am tawraitu? Ká cenaná es-tara ka, máki ká enndaha?» ²⁷ A ba nane: «A ba tawraitu wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á nana an ervaunje á nana bademme, an shifa á nana bademme, an ndzedá á nana bademme, ira an enjkwale á nana bademme. A ba nane zlabé ádaliye: Ewwáya sleriya á nana ba seke ire á nana.» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Njwakterjwa shagera. Maganaamaga una nanna, ká shansha shifa.»

²⁹ Amá malum nanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Ware nanna sleriya-aaruwa nanna?» ³⁰ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Anjkwá ura, a tsete am Urusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am nanggyuwe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa. ³¹ Á ba am sarte nanna maa, a tsete ge *liman umele, nane keni a dába ba baráma nanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma. ³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwinjkwá am tate nanna. Nane keni, ba a naa zhele nanna, a naba cikante, a yanaa baráma. ³³ Amá daaduwa ura *Samariya umele á dem tate nanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe, ³⁴ a duhe á ba ádezerjara. Nane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara anjkwá, a gananu waye, daaci a fadanaahe an gabaga. A eksante zhele nanna, a njante áte ezzerjwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa. ³⁵ Maku-ralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge edda á tate á tsekwa wayve-aha nanna, a ba nane á elvan ge nane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsá zlabé ádaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka kedaa uwe keni, yá se eppela bademme.» ³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum á *tawraitu na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?» ³⁷ A ba nane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge nane: «Eztlálá, ekka keni de emmága ba seke una nana.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, anjkwá mukse zhera-aara Marta, a tsekwateraa am mba-aara. ³⁹ Anjkwá egdza emmerjara mukse ge Marta nanna, zhera-aara Maari, nane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná nane. ⁴⁰ Amá Marta wá, nane anjkwá á shunnjula ba slera-aha umele am bere a gya dáfa.

Daaci a naba seza Yaakadada, a ba njane á elvan ge njane: «Labára baaka lambe á njane áte iya, yá shunḡula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.»⁴¹ Amá a njwanante ge Yaakadada, a ba njane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á njane an slera-aha ba dey,⁴² una njanna ka, una duksa yaikke. Maari wá, njane a eksese duksa yaikke na tá taa lyevaaka am erva-aara dekideki na.»

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara

(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

11 Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una njanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge njane: «Yaakadada, kwaranjerekware ge njere keni mága maduwa njanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.»² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure:

Edeḡere Saksage, ekka wá, ka cudedde. Emmága dalila á njane ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á njane.

³ Vanjerteva náza za a hyenjerhya ma vaatara keni.

⁴ Vanjeraarye haypa-aha á njere, adaba njere keni njá anḡkwa yateraare ge emnde a haypa an njere bademme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a fateraarhe zlobe ádaliye, a ba njane: «Máki palle á kure a shaa wayve an hude á yayiya, baaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa,⁶ adaba ya shaa wayve, baaka názena yá faná á katafke-aara.⁷ Bi á njwanantenḡwa sleriya-aara njanna á sawa am hude á bere, a ba njane: Weshiyanteka ire! An zleḡa bere, njere njá pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Njá taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá njane wá, a manḡka ervaunḡe.⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa njanna adaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara.⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha. Daudaha emnde a há, tá se werakurantewera wakyiya.¹⁰ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewera.¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, njane á vante zahe?

¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza? ¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Njane wá, ma a ndavanaa ware Shedekwe Cudedde ázenjara keni, sey ba á shansha.»

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine

(Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu anḡkwa á njane jini am ura, jini njanna a piyanante ge ndaha elva. Ngyansenḡye Yaisu jini njanna wá, zhele njanna a fantau ge ndaha el-

va ba lanḡe. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vanta ba *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha hákuma á njane jini-aha njanna.»

¹⁶ Emnde umele zlobe ádaliye, ta de tsagwada Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge njane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjánmárá najipu palle, ganakini njá diyeddiye átekwa.»¹⁷ Amá kertenḡ diyeddiye Yaisu názu ta sawa an njane am ire. Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Bademme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara njanna, tá anḡkwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire njanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyabanaakyaba bademme.¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wava ba njane áte ire-aara wá, á zlalá estara kwara-aara á de katafke? Adaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha.¹⁹ Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hákuma á njane jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure.²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá anḡkwa njane jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu anḡkwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba njane á elvan ge itare: «Máki njgwadapsenḡwade slendzedá, anḡkwa á ufa há-aara wá, baaka názu á geja kazlanḡa na am hude á há njanna.²² Amá má daaduwa edda una jauje ge njane an ndzedá wá, ba náza a erva-aara keni á lyanvulye bademme, á halesehale kazlanḡa-aara bademme, tá de zaná antara emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, njane ke-laade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, njane ba slezadaterzada.»

Eptsa á jini á dem urimagwe

(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja daba á ba am kaamba, ge tataya puwansepuwe. Máki shanka wá, á bánba jini njanna, ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am hude-aara na.²⁵ Má ept-sapta wá, á de berá ba bere an hyada, an tsatse tseḡanḡe.²⁶ Daaci á zlalá-aara, á de daha jini-aha umele na jaruje ba ge njane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am hude-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunḡwire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba zlauzle Yaisu am tsáká elva njanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga njanna á elvan ge njane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa am hude-aara, a faku uba-aara na wá, higa yaikke ge njane!»

²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge njane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá anḡkwa emmága na.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas

(Mat. 12:38-42)

²⁹ Am tá anjwa far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá anjwa ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dekideki, hyaahya ba una tá anjwa ndaaná áte Yaunas werre na. ³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákuma-aara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde bademme keni á katafke á emnde a zamane na. ³¹ Vaci shairiya wá, anjwa slekse mukse, watse a mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba ñane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa anjwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka. ³² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keni tá de mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa anjwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manjka tuba.»

Parakkire na áte vuwa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á unjmar darau. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zlenjelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem hude á bere ñanna, tá nanna ice parakke. ³⁴ Ice á ña wá, ba seke kára á fanus ge vuwa á ña. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke. Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire. ³⁵ Adaba una ñanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabedammire. ³⁶ Daaci máki bademme á vuwa á ña ká á ba am parakkire, baaka tate na am tabedammire wá, baaka tate na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kára á fanus anjwa á maraká parakkire-aara.»

Yaisu a balaterse zlada-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba dante ge ura *Farisa umele, ge de zá dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá dafa na. ³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, adaba a naa Yaisu baraaka erva lauktu á zá dafa. ³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am hude á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure. ⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, hude-aara wá, a nderanaa ñane ka emtu? ⁴¹ Kure wá, vawartereva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cudedde, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zlada ge kure Farisa-aha, adaba dále-aha, tara dále á minti antara daugdza ira dále-aha umele wá, kwá anjwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erva. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ñanna, baaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zlada ge kure Farisa-aha, adaba kwá kátá ba slede na ni átire ge náza á emnde bademme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gaktur use an ga ire am dagave á zlamaha. ⁴⁴ Watse zlada ge kure! Adaba kwa ba seke irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlalá átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraita umele á elvan ge ñane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zla-zlanjerá antara ba ñere.» ⁴⁶ «Ba estuwa,» a ba Yaisu, «Watse zlada ge kure keni, kwa malum-aha á tawraita! Adaba kwá faterar gwatame demdeme, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame ñanna. ⁴⁷ Watse zlada ge kure, adaba kwá anjwa nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure. ⁴⁸ Kwá anjwa maraná an una ñanna, ganakini hayakuranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare. ⁴⁹ Adaba una ñanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá bela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a bela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zlada. ⁵⁰ Daaci bademme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebatera an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na. ⁵¹ Daga emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cudedde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zlada ge kure, malum-aha á *tawraita! Adaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem hude-aara; emnde na tá kátá demda na keni, kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate ñanna, anjwa á zlalá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta dabanaa an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya, ⁵⁴ ge tsagwadanaa an ñane.

Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá *Farisa-aha

(Mat. 10:26-27)

12 Am sarte ñanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zlalá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zunjwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaade, a ba ñane á elvan ge itare: «Tsufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare. ² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ³ Yá bakurná adaba una ñanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba

parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem hude á ekse.»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle

(Mat. 10:28-31)

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimagwaha na ma ta cebaa ba shifa á kure keni, baa-ka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na. ⁵ Edda una kwá kuaná kure wá, edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlabé ádaliye an hákuma á dakurá á dem kára á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba nane palle.

⁶ «Njedu-aha ilyebe tá velan ba ge kwaba buwa ka emtu? Amá baaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni. ⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. Gatzlawka dekideki, kwá an daradza ba kure arge njedu-aha nanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba nane una Yaakadada

(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde bademme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini nane ura-aaruwire. ⁹ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cudedde wá, baaka yanarye ge nane dekideki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa dekideki. Dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure. ¹² Adaba á de bakuran-ba Shedekwe Cudedde á ba am sarte nanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a tegañeransetege waráta á eddeñere na.» ¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletagakurá waráta ge kure?»

¹⁵ Daaci a ba nane á elvan ge emnde bademme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá, tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterte naraje na, a ba nane á elvan ge itare: «Ankwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herdaa hiya kwakya. ¹⁷ A ba nane am ervañde-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba baaka slede mazla-aara. ¹⁸ A ba nane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvere-aha-aaruwa na, yá nderá una sadadde, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem hude-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele bademme. ¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini baaka lambe-aaruwa, baaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba nane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, baaka lambe á nane. ²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge nane: Ekka ka uce! Á ba an vayiya na, yá dándá shifa á nane. Daaci bademme á nalmane nanna ka jahanán ge ire á nane na wá, watse á zaná ware?» ²¹ Yaisu a far elva na, a ba nane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jahaná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlanja á duniya

(Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná adaba ba una nanna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlanja na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. ²³ Adaba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nangyuwe. ²⁴ Zharauzhára á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheba duksa ka, tá an kuvere ka, uwe ka, á geláterá ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha nanna emtu, a jakurma uwe?

²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaangudi keni an dzámá ire na á maganá nane?

²⁶ Máki diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele? ²⁷ Zharauzhára zlabé ádaliye áte ugbene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmáne-aara na keni ndza tsekwámka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ugbene-aha nanna keni. ²⁸ Másá na bá nanna emnde vatena ankwa am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kára ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ugbene-aha, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure dekideki. ³⁰ Sey ba emnde a duniya na dabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzámá duksa-aha nanna. Amá kure wá, magauka una nanna. Diyaadiya Eddekure ganakini kwá an wedere á duksa-aha nanna keni. ³¹ Kure wá, duksa zunñwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya kure ba njá am *kwára á Dadaamiya, á de vakurteva nane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya

(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa dekideki. Adaba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlan-na-aara ge kure an ervaunđe-aara palle. ³³ Naba valawu-vála kazlaŋa á kure bademme, tegawatertega shungu-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka bádza-aara dekideki na ge ire á kure, ja-hawanánjáhá nalmáne na á iceka dekideki na ge ire á kure am samaya. Adaba am samaya wá, ma neyle, ma weshege keni, baaka una ni á shanaasha dekideki. ³⁴ Adaba am tate na ni átekwa nalmáne á ŋa wá, ire á ŋa keni á ba am tate ŋanna.»

Walaadí-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «Ŋgwađawápsenŋwáđe ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kára á fanus á kure a njinja á ba an mbe. ³⁶ Walaadí-aha, má dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevge ba seke itare. ³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na. Watse á tsekwemtsekwa ba ŋane am kazlaŋa á tega dafa, watse á vatertá ba ŋane an erva-aara sleđe antara náza za. ³⁸ Ma a saa an huđe á vayiya, ma a saa dedde am huđe á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja geđa ge emnde ŋanna. ³⁹ Ankwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara dekideki. ⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde bademme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunđe-aara, an una danŋwe ervaunđe-aara

(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge ŋane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaaná á ba áte ŋere emtu, áte emnde bademme he?» ⁴² A ŋwanante ge Yaakadada, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Sleslera-ara ŋane dzayye ervaunđe-aara, slenjkale zlađe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa huđe á há-aara bademme am erva ge ŋane, á vatertá ŋane náza za ge emnde na tá am huđe á há ŋanna bademme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴³ Higa yaikke ge sleslera ŋanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara bademme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa. ⁴⁵ Amá máki bánba sleslera ŋanna am ervaunđe-aara ganakini labára shekwaashekwa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am huđe á há, an zála ka, an ŋwásha ka, a fantau ge zá

názu am huđe á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enjkale wá, ⁴⁶ zánwe á sleslera ŋanna keni á saasa á ba am sarte na ŋane tsakwaaka hyema dekideki, tamaaka dekideki na. Palase na á se maganná zánwe-aara ŋanna wá, náza enndaaka. Ŋane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlađe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, ŋane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara. ⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunđe á zánwe-aara, ŋane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ŋane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

Yaisu wá, a saa hairire ka

(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kára á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kára ŋanna ba kinamina. ⁵⁰ Amá wá, ankwá baptisma-aaruwa umele, sey magiyánmaga emtsaade. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na. ⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ŋane? Baaka dekideki. Iya, ya se tega ba ye á emnde. ⁵² Á de katafke cekwaanŋudi wá, watse emnde ilyebe tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye. ⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggyenara.»

Dise nalaama-aha á názena á de magava

(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlađe ádaliye á elvan ge nalga ŋanna: «Ábi kure máki kwa nána tsettsa kumba am ekte á samaya á kya geđi, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ŋanna. ⁵⁵ Zlađe ádaliye, máki kwa nána ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ŋgudeffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ŋanna. ⁵⁶ Há! Iyau, nalaama-aha na ankwá á magava áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara bademme. Duksa-aha na ankwá á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure dekideki.»

Melawemele an sledágala á ŋa ba watsewatse

(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Labára kwá taa diseke ba kure an ire á kure duksa na ni watse an unŋule-aara na? ⁵⁸ Máki ankwá sleda-gala á ŋa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezeŋara, de melawemele á ba am dagave á kure, a darakteka am shairiya. Adaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem dangay. ⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwaba-aara

keni, ká seska áhuwa dekideki, máki pelakseka bademme.»

Ba bi mága tuba, bi shá emtsa

13 Á ba am sarte ñanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na. ² A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde ñanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili bademme emtu? ³ Estuweka dekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure keni bademme watse kwá emtsa ba seke itare. ⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedateraara dzagwáyé am Silauwam bademme emtsaremtsa na wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bademme emtu? ⁵ Estuweka dekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda ñanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka dekideki. ⁷ Daaci a ba edda á fe ñanna á elvan ge edda una ankwa á maganá slera am fe ñanna: Icesice náfá na kwaye ñane na bademme ádegashe. Náwa yawe keye vatena ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey? ⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge ñane: Ányya emtsaade vátena zánwe-aaruwa. Yá magantemága kyála, yá puwante nargwa, ⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zlabé ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepuwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepuwe umele maa, Yaisu ankwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ¹¹ Ay ankwa mukse am mashidi ñanna wá, mukse ñanna an jini am ñane, badzanvebadze jini ñanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na ndedde am zhegela. ¹² Náanna Yaisu mukse na wá, a naba dante. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbákmbé emmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.» ¹³ Ba a ndaase una ñanna, a puwar erva a barka-aara, ndedde a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaunde edda una ñane male am mashidi ñanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyakurdiya ankwa háre ñkwahe ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háre-aha ñanna, amá an kwaskwe á puwansepuwe ka.» ¹⁵ A naba ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Amá kure wá, baaka jirire á kure dekideki. Ábi kure kwá ankwa belá esla-aha á kure, antara ezzenwa-

aha á kure an kwaskwe á puwansepuwe, kwá de fateru yawe? ¹⁶ Ay labára kena mukse na ñane keni ba wulfe á Ibrahimia miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepuwe na? Yawe kelaawa ju tiise vátena a ñgudanaa Shaitaine ma.» ¹⁷ Elva á Yaisu ñanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka mbe á mukse ñanna. Amá emnde bademme wá, ma ware keni ervaunde-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na bademme.

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Ba seke estara ñane *kwára á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina? ¹⁹ Kwára á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de beleme am ha ha am fe-aara. A sesehe, a naba waleté ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bere-aatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlabé ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlabé ádaliye *kwara á Dadaamiya? ²¹ Kwara á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaangudi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

We á bere becce

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Yaisu ankwa á maga shula á dem Urusaliima. Am shula-aara ñanna maa, ankwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, ankwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. ²³ A duhe ura umele ádezenjara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: ²⁴ «Naba dawemde á kya we á bere becce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zlenje bere-aara an tsekweram ni, zlabé kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá dhá: Yaakadada, Yaakadada, weranjerantewera bere keni, á de lyevka mazla-aara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá. ²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ñere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerde, mi shaa yawe á miya keni ba kerde, ka kwaranjerse elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ñere na. ²⁷ Názu á de ñwakurantá ñane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Bademmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna dekideki, zlalauzlálá á dem tate á kure! ²⁸ Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerdá slare ge zlada. Amá kwá zhára tara Ibrahimia antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha bademme tá am zlaná á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe áde-

gashe. ²⁹ Watse emnde tá kela á sawa am gedí, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem bademme, tá de zá emtakire am zlanña á Dadaamiya. ³⁰ Ay degiya, emnde na tá á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na tá á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare tá de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Mat. 23:37-39)

³¹ Ba vacite ñanna zlabé ádaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Eztlálá, dánda ire á ña áhuna, adaba aṅkwa á tsagwadaktsagwada sleksu *Hirudus á já shifa á ña ba dekideki.» ³² A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «De bawanánba ge maskwata á kure ñanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá aṅkwa ñgyá jini-aha am emnde, yá aṅkwa mbá emnde na lapika vuwa-aatare, zlabé kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergekse, lauktu yá zlanazle. ³³ Amá vatena, antara makuralla, dem wergekse na wá, zlabé yá maga ba slera-aaruwa emtsaade am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Adaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

³⁴ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlabake-aara. Amá kwalakekwale. ³⁵ Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe

14 An vaci puwansepuwe umele maa, daarrantedáha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá dafa. Bademme á emnde na ta daarterte am mba á male ñanna tá fá ba hyema áte Yaisu. ² Ay aṅkwa ura lapika, vuwa-aara bademme an sháfá maa, a njehe á ba á katafke á Yaisu. ³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha na tá aṅkwa áhuwa: «Am tawraitá mu, aṅkwa emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepuwe, emtu an piya he?» ⁴ Amá ñwaranarka dekideki, ta dú ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ñanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Eztlálá á ña,» a ba ñane á elvan ge ñane. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbedemmeda egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepuwe, kwá zha-gadeka emtu á de sansese?» ⁶ Dzegwaránka vante jawápa dekideki.

Tá dzeganá estara slede, tá daana estara emnde

⁷ Daaci náña Yaisu ganakini emnde na ta dahateraa á de zá dafa ñanna, ma ware keni á dzera ba slede na á kataná ñane ge njá am huđe-aara. A naba vaterte naraje na ge itare bademme, a ba ñane á elvan ge itare: ⁸ «Máki daaraktedáhá á dem muṅri á larusire wá, de njeka am slede na ni an dárádza arge slede-aha umele na dekideki. Adaba diyarṅka ámbane daaran-tedáhá ura male jauje ge ekka an dárádza, ⁹ daaci edda una a daakurdáhá na á de baká: Tsettse, yanánya slede ñanna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem slede na baaka dárádza-aara dekideki na. ¹⁰ Arge una ñanna wá, máki daaraktedáhá á dem jeba á tate ñanna wá, de ñjinja ka á ba am slede na ni baaka dárádza-aara dekideki na. Má samsa edda una a daakdaa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa ñjinja am una. A se vakte slede na an dárádza jipu na. Daaci una ñanna á gev dárádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá dafa kerde. ¹¹ Adaba ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge edda una a daaná á dem mba-aara ñanna: «Máki ká dáhá emnde ge se zá dafa am mbá á ña, bi ge se zá masane am mbá á ña wá, daaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa daaktedáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma slakate-aha á ña, ma egdzar mama-aha a ña, ma vara-aha a ña, ma emnde a riya á ña keni, máki ba ta emnde a berba, daheka jeba á emnde ñanna dekideki. ¹³ Máki ka magaa muṅri á ña wá, daaterdáhá ka ba talága-aha, emnde a dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha. ¹⁴ Daaterdáhá ka ba jeba á emnde ñanna, watse ká higetehiga, adaba itare tá dzegwánka pelaksepele duksa á ña. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

Naraje an muṅri yaikke a gyanaa ura male

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Ura umele am dágave á emnde a zá dafa antara Yaisu na, ba a cenaa una ñanna wá, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanña á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ñane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Aṅkwa ura male a gyaa muṅri yaikke am mba-aara, a detaa emnde keni ba kwakya ge de zá muṅri ñanna.

¹⁷ Hyephye laukte a zá dafa á muṅri ñanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ñane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa bademme an tsatse mazla-aara. ¹⁸ Amá bademme á emnde na a daateraa ñane ñanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zuṅṅwire-aatare: Ya shekuve fe áṅwaslire, yá de ezzhára. Adaba una ñanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye. ¹⁹ A ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salater-sála. Adaba una ñanna yá taa daaka na. De banánba:

Ba tásle-aara a yiyaarye. ²⁰ A ba ura umele zlaɓe ádaliye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlaɓe ba unɗule a gaa gyaale-aaruwa ɗanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa. ²¹ Daaci slebela na ba eptsa-aara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja ervaunɗe edda á há jipu. A ba ɗane á elvan ge slebela-aara: Ezzlálá ba watsewatse á dem hude a ekse, de ejja dába áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, daaterdáhá bademme áse-huna. ²² Cekwaangudí wá, eptsapta slebela na áseza zánwe-aara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: Bademme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlaɓe ba nja slede-aha na baaka emnde am hude-aara. Shagera, a ba zánwe. ²³ A ba zánwe á elvan ge ɗane: Ezzlálá á dete mákwáta-aha, de eddába we á baráma, we á baráma, antara unɗule-aha, ma ka shaa ware keni na ba sánsa á ba an ndzedá, geni a naatená hude á há-aaruwa bademme. ²⁴ Amá emnde na ya daaterdáhá, kwalarekwale na wá, ba palle-aatare keni á fuka dafa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu

(Mat. 10:37-38)

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa dába Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetare, a ba ɗane á elvan ge itare: ²⁶ «Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa dábidaba, máki edda-aara yánka dzámá eddenjara, emmenjara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ɗara zála antara ɗwásha, ira ire-aara ba ge ɗane. ²⁷ Ma ware una eksanteka dzanjala-aara ge dábidaba, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa. ²⁸ Anjka duksa palle, cenawáncena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá dzagwawaye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera. ²⁹ Edda-aara, má magaaka una ɗanna wá, á naba fantau, amá á taa zlánaaka bademme. Daaci bademme á emnde na tá zhára slera-aara ɗanna, tá dzáká ba ɗane. ³⁰ Tá de bánba emnde geni, máki ba baaka nalmane-aara mu, a fantau ge uwe ba dekideki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wawa an ukfenjara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaade ba shagera, máki á dzegwándzegwa de wawa an emnde-aara debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa. ³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá, ba zlaɓe kelaade-aara yiyiye an ɗane wá, á puwa emnde-aara ádezenjara, ge ndavanundave názena á kataná ɗane, lauktu tá emtsanámtsa wawa ɗanna. ³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka bademme á duksa na am dalbe-aara.»

Ellenja na baaka nampire-aara mazla-aara

(Mat. 5:13; Mark. 9:50)

³⁴ «Ellenja wá, duksa ɗgelama. Amá máki ellenja ɗanna baaka danɗanjire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge danɗanje zlaɓe ádaliye? Baaka pute dekideki. ³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyanve nargwa zlaɓe adaliye an ɗane

keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki anjka hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Naraje an kyawe na ndza kedaakeda, sharánsha

(Mat. 18:12-14)

¹⁵ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yaisu, tá anjka cená elva ázenjara. ² A naba jaterhe ge ervaunɗe *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá, a ba itare am dagave-aatare: «Labára ɗane ge zhele na á lyiya emnde a haypa, á zá dafa antara itare?»

³ Yaisu a vaterte naraje na, a ba ɗane á elvan ge itare: ⁴ «Ware am kure, má a kedaa palle am kyawe-aha-aara deremke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na kedaakeda na emtsaade? ⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an ɗane. ⁶ Máki saasa maa, á dhá slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza kedaakeda na.»

⁷ Daaci a ba ɗane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza kedaakeda, sharánsha

⁸ «Zlaɓe ádaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a ebyantaave palle á ba am bere-aara, á mbante-ka kára á ba am sarte ɗanna, á ettátaya ba shagera, á hyadese bere ɗanna bademme sey má shánsha? ⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara sey tá cenáncena bademme, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza kedaakeda na. ¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málika-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza kedaakeda, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɗane á elvan ge itare: «Anjka ura an egdzara buwa zála. ¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze ɗá záná am warata am iga á ɗa na wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba daaterterte, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una ɗanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaangudí wá, a naba jimaa kazláɗa-aara, umele a valuhe a puwem shungu-aara am lyiba, puwwe a naba zlála á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de kedaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddenjara na bademme, am dákarire ba dey. ¹⁴ Ba ɗane keni pacanvepáce nalmáne-aara bademme cátte zlauzle duksa am erva-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde ɗanna keni. Palle á názu á eksána áte erva

baaka mazla-aara. ¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse ñanna á elvan ge ñane: Ankwawa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága. Wayanwáyá, a ba ñane; a naba duhe. ¹⁶ Ankwawa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá enjkale áte nja-aara ñanna, a ba ñane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare dafa ni, iya ni á jiiya waya áhuna!

¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsa á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge ñaneka palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya. ¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá dakiyá an egdza á ña keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a ganevge ba seke emnde a slera á ña umele am hude á há á ña.

²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddenjara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddenjárá, daga ba zlabé yiyiye, a naba diyeddiye eddenjárá, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwálle a de ñanaahe an erva buwa, á higa arge ñane. ²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ñane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyanefka mazla-aara ganakini yá gev egdza á ña ádalíye. ²² Amá ba hyema keni fanuka eddenjara na ge názena ankwawa tsakaná ñane. A ba ñane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de sawansa záne zariya, antara kimake, ira jade palle, sawmbare an ñane, tsekwawanemtsekwa am kazlana. ²³ Dawmbare, de sawansa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsewatse, una muñri yaikke, higaumihiga. ²⁴ Adaba egdza-aaruwa na náwa ñane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ñane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza kedaakeda ba dekideki, amá kwaya ñane jesaarje. Daaci ta fantau ge mága muñri-aara, higa yaikke am hude á há-aara bademme.

²⁵ «Amá am sarte ñanna wá, makaji á edda á há ñan-na baaka am mba, a dem kaamba. Ankwawa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja gannga tá shekela emnde. ²⁶ A naba daase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ñane: A jaara uwe am mbá á miya? ²⁷ A ba walaadí-aatare ñanna á elvan ge ñane: Saasa egdza emmeña, eddenja a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, adaba a shaa egdza-aara ba lapilayye. ²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunde makaji á edda á há ñanna, a kwaleve ge dem mbá ñanna ba dekideki. Daaci a segashe ba eddenjara an ire-aara, a se slapalana á dem mba. ²⁹ Amá a ba ñane á elvan ge eddenjara: Edda, iya náwa yawe wán-yarwányara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yan-naaka elva á ña ni, aley ba ser palle keni vakiteka ba egdza a nawe keni, ganakini ñá zuze antara slekate-aha-aaruwa ni. ³⁰ Gevge saasa egdza á ña, ñane wá, a de kedakaa nalmáne á ña bademme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau na mi gelanaa á ba

an niya na ádalíye! ³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ádeme keni dakeska dekideki. Ay degiya, bademme á názena am hude á há na ba náza á ña. ³² Duksa palle wá, shagera ba mi maganaamaga muñri, mi higa. Adaba egdza emmeña ñanna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina ñane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a kedaa an keda am kaamba, náwa shanásha zlabé ádalíye.»

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

16 A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ankwawa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: Degiya sleslera á ña na ankwawa á badzaká nalmáne kwakya.

² Daaci a naba dante sleslera-aara ñanna ádezenjara. A ba nane á elvan ge ñane: Ázara kena ká maganá ka ta se ndindaha na? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á ña, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera ñanna am ervaunde-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Adaba baaka shaige-aara, á nggingye zanwe-aaruwa am slera. De herdá keni yá dzegwánka mazla-aara, ñála keni zherwe. ⁴ A ba ñane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá liyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge dáhá emnde na zanwe-aara á dabater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa ñane zuruñwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba ñane á elvan ge ñane. ⁶ A ñwanante, a ba ñane: Waye gaungauñ mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge ñane: Njin-ja, puwetepuwa áhuna gaungauñ deremke, daaci ba seke pelaksepele gaungauñ deremke. ⁷ A dante ura umele zlabé, a ba ñane á elvan ge ñane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A ñwanante, a ba ñane: Nalkame buhwa deremke ilyebe. A ba sleslera á elvan ge ñane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufáde, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufáde.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara ñanna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa adaba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Adaba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlabé ádalíye, a ba ñane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumága urire an emnde an nalmáne á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlazle am erva á kure wá, tá de liyakurlyiya am tate na ni á zleka dekideki na. ¹⁰ Ma ware una a magaa jirire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jirire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jirire ñanna. ¹¹ Adaba una ñanna, máki magakurka slera an nalmáne á duniya na an unñule-aara mu, á de vakurta ware nalmáne á jirire? ¹² Zlabé

ádaliye, máki magakurka an unjule-aara áte nalmane á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?

¹³ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manjka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12)

¹⁴ *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta ce-naa elva njanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu ágire tá epsawepsawa. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jirire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaujé á kure. Ada-ba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba názara keni áza Dadaamiya.

¹⁶ «Ndza á faterá ba *tawraitá á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una njanna shekwaashekwa sem zamáne á Yuhanna slema-ga baptisma. Ta fantau á ba am sarte njanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwárá á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzedaaara bademme, ganakini á demda njane keni am kwara njanna. ¹⁷ Amá wá, á eblyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraitá. Butu ba kedá á tara samaya an haha arge keda a egdza duksa ba cek-waangudi am tawraitá.

¹⁸ «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, njane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

¹⁹ «Ndza anjwa sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefedde jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, njane á zá ba em-takire am mba-aara. ²⁰ Anjwa zlabé talage umele zhera-aara Laajarus, bademme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakiya á sleberba na. ²¹ Nane wá, ice-aara ndza am kwácá á dafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zlada, kere-aha ta se em-takanaa wige-aha-aara na. ²² Am iga á una njanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahimia am samaya. Sleberba njanna njane keni a naba emtsehe, hedareheda. ²³ Amá sleberba njanna anjwa á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zlada-aara njanna wá, á zhárá ba Ibrahimia antara Laajarus ázerjara, ta yiye jipu an njane. ²⁴ A fu hula á ba an ndzedá, a ba njane: Eddaaye Ibrahimia! Tasle á nj zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zlada degiya am kárá na! ²⁵ A njwanante ge Ibrahimia, a ba njane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zlada kwakya na! Kina wá, anjwa á puwansepuwe

njane mazla-aara, ka keni ba ká shá zlada á nj. ²⁶ Baira deme, anjwa evege sladde am dágave á miya, ma emnde á njere una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezejere keni tá dzegwánka. ²⁷ A ba zhel njanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahimia: Máki estuwa wá, ba baaka elva-aara. Amá yá dalide zlabé ádaliye ge njalakjála eddaaye, tasle á nj, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya, ²⁸ tá anjwa egdzar mama-aha-aaruwa ilyebe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremká itare keni á sem tate á zlada njanna yá am hude-aara na. ²⁹ A ba Ibrahimia á elvan ge njane: Egdzar mama-aha-nj wá, anjwa *tawraitá á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am hude-aara wá, itare keni a cenarcena. ³⁰ Amá a ba zhel njanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahimia. Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteptsa nj-aatare mazla-aara. ³¹ A ba Ibrahimia á elvan ge njane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una njanna.»

Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura

(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)

17 A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa dekideki wá, baaka dabari-aara dekideki. Amá zlada ge edda una ni á vatertá njane ektápaare ge emnde á dem haypa njanna. ² Ambane ba ta ngudanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni. ³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmenja wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya. ⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kelaa haypa ni á se slapala wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a bela tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká fanjeraarfe ge fetarfire á njere.» ⁶ A njwaterante ge Yaakadada, a ba njane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye njane na: Betesebete ire á nj, de tsaatse am haye keni, sey á zlalá nafa njanna.»

Walaadi-aha wá, ta ba walaadi-aha

⁷ A ba njane á elvan ge itare: «Zharauzhárá á ba áte slera á walaadire: Ware am dágave á kure an walaadi-aara? Máki walaadi á nj a de maga slera am fe, bi a de piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa? ⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbadanaambada kaza njane á nj watsewatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya, lauktu ká de zá náza á nj. ⁹ Ábi baaka ura á slafaná we ge walaadi adaba fesarfir na a maganaa njane. ¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakur-naamaga názena a fakuraara Dadaamiya wá, diyawed-

diye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadi-aha.»

Emnde a derve kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlabe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya. ¹² Ate nakwe á kwara-aha njanna maa, anjwa ekse, ba Yaisu keni á kátá dem ekse njanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaathe ba yiyiye an we á baráma. ¹³ Bademmire-aatare ta fu hula á ba an ndzedá ge dáha Yaisu. A ba itare: «Ambarkaana Yaisu, tasla á ña, zanjervarze.» ¹⁴ Daaci a tsaathe ge Yaisu, a zharateraahe, a ba njane á elvan ge itare: «Zlauzlálá, de marawateránmárá ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsa iga, tá anjwa zlalá wá, ta naba mbehe bademmire-aatare.

¹⁵ Anjwa palle am dagave-aatare, ba a belanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsa áseza Yaisu ámbéra á gálá Dadaamiya á ba an ka kwara. ¹⁶ A se kezlanáa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte haha, anjwa á slafaná we an ervaunđe-aara palle. Zhele njanna wá, ura *Samariya. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi bademmire-aatare ta kelaawa na, mbarembé. Labára kena a sawa ba njane palle? ¹⁸ Emnde maselmana na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanaa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?» ¹⁹ Daaci: «Tsetse,» a ba Yaisu á elvan ge njane, «Ezzlalá á da. Mbakaambe fetarfire á ña.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara (Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A njwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice. ²¹ Tá bakan-ka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwárá á Dadaamiya njanna anjwa á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: «Anjwa á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde bademme yá anjwa antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara. ²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye njane anjwa áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa njane anjwa áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka dekideki. ²⁴ Adaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde bademme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kárá á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa. ²⁵ Amá wá, sey yá shushu zláda ba kwakya emtsaade, tá de yiyaaya emnde a zamáne na. ²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una njanna.

²⁷ Am zamane á Nuhu wá, slera á emnde ndza ba shunjula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwa ge yawe á keda duniya, a kedateraahe bademme. ²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunjula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlanja, emnde umele tá ewvala, tá herdá duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme. ²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyateraarhe kárá an wesha an *baraudau á sawa am samaya, a kedateraahe bademme. ³⁰ Má watse herzhe yá eptsa ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una njanna.

³¹ «Vacite njanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsunja á dem hude-aara ge hálá kazlanja-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, njane keni a eptseka á sem mba. ³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu. ³³ Edda una a tataya ñezla shifa-aara, watse á kedanaakeda. Edda una tatayaaka ñezla shifa-aara, njane á shansha shifa-aara. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare njanna wá, watse emnde buwa tá zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle. ³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá yá palle. ((³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)) ³⁷ Daaci ta naba ndavanuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge njane: «Watse á magava áme una njanna Yaakadada?» A njwaterante, a ba njane: «A ba am tate na ni anjwa lipa, zaatate-aha tá jaháva á ba ádehuwa.»

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

18 Am iga a una njanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka dekideki. ² A ba njane á elvan ge itare: «Anjwa narkali am ekse umele, baaka ura á kuvaná njane dekideki, ba Dadaamiya keni njane á kuveka dekideki. ³ Ay anjwa zlabé mukse wegyege á ba am ekse njanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalanjerevdagale an ura, maranánmárá jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa. ⁴ Am zunjwire wá, narkali na eksarka emtsaade elva á mukse na dekideki. Amá de shekwaashekwa á yanka mukse na wá, a ba njane am ervaunđe-aara: Baaka ura yá kuvaná ya dekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara, ⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmárá jirire-aara ge sledágala-aara njanna, adaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlabé ádaliye Yaakadada, a ba njane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana njane? ⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzertersaa njane, vayi vacika tá ázenjára na wá, njane á shekwaaka dekideki ge marse jirire-aatare. ⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba watsewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde bademme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlobe ádaliye, á ndaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na. ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma. ¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaathe, a magaa maduwa am ervaunde-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, adaba ña gergere antara emnde umele. Adaba itare ta neyle-aha, ta mándzawe-aha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya adaba ña gergere an slejaha hadáma na náwa ñane na. ¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa ndera ser buwa, yá ankwá á sakanse luser am názena yá shaná ya bademme. ¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaathe yiyiye an ñane, amá ñane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ñane. Daaci a puwanu erva ge ervaunde, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ña zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ñanna mele an Dadaamiya arge ura Farisa na. Adaba ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

Yaisu á gaterar barka ge egdzara

(Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16)

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwaterar *erva a barka, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara ñanna wá, ta naba valaterarhe. ¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterdeka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwará á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwará á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka dekideki.»

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu

(Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31)

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁹ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára ká dahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle. ²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ñane: Manjka gwardzire, jeka shifa, ileka, manjka seydire á fida áte ura, dematervedeme tara eddenja an emmenja.»

²¹ A ñwanante ge zhel ñanna, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Una ñanna ñannaanja bademme daga am egdzarire-aaruwa.» ²² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuvale názu am rezege á ña bademme, tegatertega shungu-aara ge

taláge-aha, ekka watse ká shánsha laða-aara am samaya. Daaci sawa dábídaba.» ²³ Ba a cenaa una ñan-na zhel ñanna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzámá ire zhel na, a ba ñane á elvan ge emnde: «Zlazlada jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwará á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlada ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlada ba náza á sleberba zlobe ádaliye ge dem kwará á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva ñanna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ñezlesenjle dekideki.» ²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka dekideki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Amá ñere wá, yanjeranya duksa bademme, ganakini ñá daba ba ka palle.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-ñara, bi tara eddenjara an emmenjara, bi a yaa egdzara-aara, adaba *kwará á Dadaamiya wá, ³⁰ kina keni á shansha bademme á jauje ba ge una ñanna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu ankwá á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á emnde bademme na bademme á de gevge. ³² Adaba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlisezlazle, tá de kyefiyem nyaihe am ice, ³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una ñanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba dekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.» ³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva ñanna baaka dekideki. Ázetare wá, maana á elva ñanna seska dekideki, cenaránka elva na a ndaateraa Yaisu na.

Ura wulfe shansha ice áza Yaisu

(Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, ankwá ura wulfe umele á njá áte we á baráma, ankwá á ñala.

³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá ankwá á degashe emnde. A naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba ñane. ³⁷ A ba emnde: «Una ankwá á degashe Yaisu ura Nasarátu.» ³⁸ A naba kante kwará ge ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á ña zivarze.» ³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a dufe, amá ñane a far ká kwará á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á ña zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsaathe ge Yaisu, a ba ñane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe ñanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba ñane: ⁴¹ «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe na, a ba ñane: «Yá kátá ba

ice malum-aaruwa.»⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á ña, mbakaambe fetarfire á ña.»⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werte ge ice-aara, a dába Yaisu, ámbera á gala Dadaamiya. Bademme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

Tara Yaisu antara Jakayus

19 Daaci damda Yaisu am huđe á Yairikau maa, a degáshe am huđe á ekse praatte.² Am ekse ñanna maa, anjka ura zhera-aara Jakayus, ñane male á shungu á hadáma, sleberba jipu.³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware ñane Yaisu ñanna. Amá dzegwanká adaba ñane paihyhye vayvaya am emnde.⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de daleme am mama á zlemnda, geni watse á nanna má á degashe. Adaba anjka á dába ba tate ñanna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate ñanna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba ñane á elvan ge Jakayus: «Tsek-wesetsekwe watsewatse Jakayus. Varena na wá, sey yá de háre á ba am mba á ña.»⁶ A tsekwese ge Jakayus ba watsewatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Bademme á emnde na tá anjka á zharaterzhára na, anjka á waterwa am ervaunđe. Ta bantsa itare: «Ezzhárá ka, á de hare am mba á slehaypa.»⁸ Amá a tsaahé ge Jakayus, a ba ñane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki anjka edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa huđe ufáde.»⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Varena wá, huđe á há á ña shánsha shifa, ka keni ka ba eggyerara ge Ibrahimia.¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde bademme wá, ya se tataya ba edda una an keda na, geni yá lyelye edda-aara.»

Naraje an gursa ge tsakala an ñane

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva ñanna, Yaisu a bateraa naraje na zlađe ádaliye. Adaba herzharanteherzhe Urusaliima ba ñga, njarantenja emnde ganakini herzhe segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara.¹² Daaci a ba ñane am naraje-aara: «Anjka egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyiye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsá ádaliye.¹³ Lauktu á zlala maa, a dante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an ñane, a ba ñane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya.¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an ñane. Zlzlala ñane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayanjerka ñere, á se kwaránerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire ñanna, mazla-aara a naba saahé á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa we, ta danante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an ñane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni.¹⁶ A semhe ge

slezunjwire-aatare, a ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe kelaawa.¹⁷ A ba slekse yaikke a elvan ge ñane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dza-yyire á huđe á ña am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa.¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe ilyebe.¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge ñane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyebe.

²⁰ «A de semhe ge umele wá, a ba ñane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya fademe am bagwadza, ya shebanve.²¹ Jijja lyawa, adaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanjka ba duksa á ña keni, ká shánsha; janjka ba wulfe á duksa á ña keni, ká hala ba duksa á juwa á ba áte ka.²² A ba slekse á elvan ge ñane: Ba elva á ña na keni hyaahya, ñakaanja shairiya. Mbate ka ngudi, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mándzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka?²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwanjka nalmane-aaruwa am banj, ma yá se lyiyaná an riba?

²⁴ «Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázerara na: Lyauvaalya shungu na ázerara na, fawanarfe ge edda una a shante riba huđe kelaawa na.²⁵ A ba itare tá elvan ge ñane: Yaakadada, degi ázerara keni anjka deme gursa ñanna?²⁶ A ñwaterante a ba ñane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una anjka ázerara na. Amá edda una shanteka dekideki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye.²⁷ Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, datsawatertedatsa á ba á katafke-aaruwa.»

Yaisu á dem huđe á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19)

²⁸ Zluzle á tsaka elva ñanna Yaisu maa, ba zlala-aara zunjwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima.

²⁹ Herzhanteherzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá daháná an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare:³⁰ «Dawmbare á dem ekse na kwaye ñane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzerwa an ngudá, ba ser palle keni zlađe njateka ura átekwa wá, naba pelawaapele sawánsa.³¹ Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

³² Daaci ba zlala-aatare ge emnde a bela na, bademme ta de berán ba seke una a baterna Yaisu na.³³ Am sarte na tá anjka pela ezzerwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare.³⁴ Ta ñwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.»³⁵ Mazla-aara ta naba saa ezzerwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzerwa ñanna, lauktu ta njetaa Yaisu átekwa.³⁶ Fan-

taufau Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zlalá ñane átekwa.

³⁷ Am sarte na herzharenteherzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwárá, tá galaná adaba najipu-aha na ta naana itare bademme na. ³⁸ Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya ñane á sawa am zhara á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, ankwá am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

³⁹ Tá ankwá *Farisa-aha umele am dikele á emnde ñanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á ña a darude.» ⁴⁰ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ma ta ñuwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyuwa Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe berni ba ñga maa, ba a puwete ice-aara áte berni wá, a fantau ge kyuwa berni na, ⁴² a ba ñane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena ni ma andze á vakte hairire vacite ñanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á ña, ká taa diseka mazla-aara. ⁴³ Amá diyeddiye ganakini ankwá á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á ña á de jauje ge ndzedá á ña, ká de gevge an beca jipu. ⁴⁴ Watse tá kedakurkeda ba dekideki antara emnde á ña. Ka berni, amá watse ba nákwá palle keni tá de náka áte ukfenjara nákwá, bademme watse tá ñgerdakarñgerda, adaba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

Slera á Yaisu am *mashidi yaikke (Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ñgya emnde a tsakala á segashe, ⁴⁶ a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am hude-aara ba kelaazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu, ⁴⁸ amá baaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adaba bademme á emnde tá cena ba názena ankwá á kwaratersá ñane na an enjkale-aatare bademme.

A vantaa ware hákuma ge Yaisu? (Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

20 Vacite umele, Yaisu ankwá á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, ankwá á balaterá antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á ekse ádezenjara. ² A ba male-aha ñanna tá elvan ge ñane: «Banjéránba tate na ni ka

shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ³ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane a elvan ge itare: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.» ⁴ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva ñanna am dagave-aatare emtsaade, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyá labára fakurtaareka an ñane. ⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwá, tá de cebamiceba, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ⁷ Daaci ta ñwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyanjerka ñere.» ⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva (Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)

⁹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba ñane: «Ankwá ura a dzebaa nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe ñanna am erva ge emnde a slera, ñane a naba zlala á da shula, á de shekwaashekwa áhuwa jipu. ¹⁰ Samsa sarte á tsáká inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa fe am erva ñanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara ñanna, ta belanaahe an erva-aara dey. ¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, ñane keni ta de lazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe. ¹² A naba bela umele zlabé ádaliye ge keyire. Ñane deme ta gyegese, vuwa-aara bademme ba wige, ta tedese á degashe. ¹³ Daaci, a ba edda á fe ñanna: Yá maganá estara kena? A ba ñane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte ñane. ¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte ñane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná ñane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaimija shifa-aara, daaci fe ñanna á de gev ba náza á miya. ¹⁵ Daaci ta naba eksevaaha, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na? ¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe ñanna wá, á se kedanaakeda shifa a emnde a mága slera am fe ñanna bademme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde bademme: «A janaaja Dadaamiya una ñanna!» ¹⁷ A zharateraaha emtsaade ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme.

Una njanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbedaa áte nákwá njanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele. Sakwa edda una má a eblyaara njanna ge njane, sey á hánaahe edda-aara ba njerdekedeke.»

¹⁹ Malum-aha á *tawraita antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje njanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte njanna, amá ta kuva ba zlamaakelaawa.

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma

(Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwada Yaisu á ba am sarte njanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde njanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáva ge Yaisu, ágire tá tsagwada elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ngumna.

²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge njane: «Malum, diyanjerdiya ganakini ekka wá, bademme á názena ká ndaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde bademme ba jirire. Má ká kwaraterse duksa ge emnde, diyanjerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkire-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya. ²² Ndaanjernda ba jirire, am *tawraita á miya mu, anjwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

²³ Amá kertenj diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá anjwa á maganá itare bademme, a ba njane, a elvan ge itare: ²⁴ «Marawiyánmárá emtsaade suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba njane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shungu na? Ira zhera na mu zhera á ware?» Ta njwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwada á katafke á emnde bademme, amá baaka sharanka názu tá eksaná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vatertaa njane, daaci ta du ba we-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27)

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya dekideki na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ²⁸ «Malum, anjwa a puwamitaa Muusa, a ba njane: Máki kedaakeda zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁹ Iyau, ndza tá anjwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedehé, a yaa mukse na, baaka egdzere. ³⁰ A melese ge sledaba-aara, njane keni a emtsehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa. ³¹ Itare vuye na bademme ta gaa ba mukse njanna, amá bademme zlaruzle, yaránka egdzere ba palle keni.

³² Am iga-aatare bademme, a emtsehe ge mukse njan-

na keni. ³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba njane palle!»

³⁴ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara njwasha tá anjwa á gaava am dagave-aatare. ³⁵ Amá am duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma njwasha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am hude-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara. ³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, ádaba ta tsete am faya. ³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tsete emnde a faya an shifa. Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaná áte dake na, a ba njane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba. ³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, njane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Bademme á emnde a shifa tá an shifa ba ge njane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawraita: «Elva á njane na ka ndaase ba tsekke malum.» ⁴⁰ Gazlaregala zla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una njanna.

*Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda

(Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37)

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba njane: «Estara njane ta bantsa emnde ni *Almasiihu wulfe á *Dawuda na? ⁴² Dawuda an ire-aara keni a dahanaa an Yaakadada, anjwa am Jabura, a ba njane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nadáfa-aaruwa,

⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á njane tate á puwa sera á njane.

⁴⁴ Ha! Dawuda an ire-aara a dahanaa an Yaakadada *Almasiihu. Áy á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Yaisu anjwa á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde bademme: ⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraita. Adaba itare ta emnde a wáyá marava am záne sadadde, tá kata emnde ta gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átere ge náza a emnde bademme na. Ma am munri keni itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. ⁴⁷ Emnde a zá njwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá sladanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlada-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse
(Mark. 12:41-44)

21 A kante ice-aara Yaisu, á zhárá emnde a berba tá puwa sadake á nasherire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke. ² A naa wegyege a mukse umele ñane baaka duksa-aara, a puwum kwaba buwa ñane keni. ³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ñane, taláge ba jipu na wá, ñane a puwum náza-aara jateruje ge emnde bademme. ⁴ Adaba uwe, itare wá, anjwa nal-manee-aatare, ta saa ba cekwa-aara ge mága sadake an ñane. Amá mukse na wá, ñane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara bademme.»

Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke
(Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)

⁵ Emnde umele tá anjwa á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi ñanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaña na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta caáaa mashidi ñanna an ñane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: ⁶ «Anjwa á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle keni á jauka áte ukfenjara nákwá, watse bademme á mbedá á dem áhá kwá ezzhara na.»

Zlaáa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse njá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa ñanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se kedarakuraa-ka emnde umele. Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, dabawaterka dekideki. ⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaunde á male-aha gergere wá, kure gazlauka dekideki, adaba watse á de magava ba una-aha ñanna zunjwe, amá zlaáe zle á duniya áte una ñanna-ka emtsaade.» ¹⁰ A farhe zlaáe ádaliye, a ba ñane: «Watse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwárá á slekse umele an wáva. ¹¹ Á de gejava haha an ndzedá jipu am tate-aha gergere; watse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Watse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha sadadde á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha ñanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem dangay. Watse tá de tsakurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa.

¹³ Daaci watse á vakurta ba una ñanna baráma ge kure, mága seydire an zhera-aaruwa á katafke-aatare.

¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire á názena watse kwá ndaaná kure ge ñezla ire á kure an

ñane. ¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enjkale antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbedakurmbede dekideki. ¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egdzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure keni, tá de vakurte ge emnde, tá de ceba shifa á emnde umele am kure. ¹⁷ Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁸ Amá wá, ba úgje ire á kure palle á kedeka. ¹⁹ Kure wá, tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá ñezlesenjle.»

Zlaáa na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19)

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáva wá, diyaweddiye geni herzha keáa-aara. ²¹ Daaci watse tá zhagada emnde na tá am Yahudiya am sarte ñanna á dem huáde á wa. Emnde na tá am huáde á Urusaliima keni, watse tá kyá á dete mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima dekideki. ²² Adaba hare-aha ñanna bademme ba hare-aha á zlaáa, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya bademme. ²³ Kay! Watse á tsaame kwa zlaáa á njwasha na watse tá á huáde, antara njwasha na tá an egdzara áte erva am sarte ñanna! Adaba watse kwakya jipu zlaáa am hare-aha ñanna. Watse á marateránmárá Dadaamiya ge emnde a larde ñanna, geni tá anjwa am ervaunde-aarire.

²⁴ Watse tá ceba shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na baaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlaazle náza-aatare ge itare keni.»

Sawa á *Ura á emnde bademme
(Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27)

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni bademme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Adaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzedá, watse kwakya hula-aara. ²⁶ Watse kwakya emnde na á de cebatera ba lyawa, adaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Adaba bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ñanjare slede. ²⁷ Am sarte ñanna wá, tá de zhárá ba iya *Ura á emnde bademme yá anjwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ²⁸ Ba máki kwa nanna anjwa á magava duksa-aha ñanna wá, pauka hare mazla-aara, tsakwautsákwa hyema á dem samaya, adaba herzhe kwá ñezla mazla-aara.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema anjwaslire
(Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31)

²⁹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte

mama á nabugda antara nafa-aha umele. ³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele áŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare mazla-aara. ³¹ Una ŋanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna aŋkwa á magava duksa-aha ŋanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlan-na á Dadaamiya. ³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ŋanna. ³³ Tara samaya an haha wá, tá naba keda, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka dekideki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gawevka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an ka-zlaŋa á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háre-aha ŋanna ba estuwa, kwa baaka am niya. ³⁵ Adaba watse á setarge duniya bademme ba seke narre, baa-ka ura á geya ágashe dekideki. ³⁶ Adaba una ŋanna, pauka háre, magaumága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndzeda ge ŋezla átuge duksa-aha ŋanna bademme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde bademme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá dáhaná an Wa Anyaranyara na. ³⁸ Ba enlyya-waabere wá, kertenŋ tsek-waasetsekwe, bademme á emnde tá de cena elva ázeŋara am *mashidi yaikke.

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu

(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2; Yuh. 11:45-53)

22 Herzhapteherzhe vayvaya muŋri á depaiŋ na baaka shahi á makala am hude-aara, muŋri na tá dáhaná an *Paska na. ² Am sarte ŋanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ta tátaya pute a keda shifa á Yaisu ba dekideki. Ta magaa estuwa, adaba á wateraa lyawa á ba átuge emnde a ekse.

Yahuda aŋkwa á vela Yaisu

(Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá dáha ba ŋane, ŋane ŋanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. ⁴ A duhe ge Yahuda ŋanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerde, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski. ⁵ Daaci hi-ga ge male-aha na, a ba itare una wá, «Njá vakte shungu.» ⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ŋanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde dekideki.

Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu

(Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30)

⁷ Gyaregya muŋri á depaiŋ na tá puweka shahi á makala am hude-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá, ⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ŋane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsat-saumiyaatsatse dáfa á Paska, mí de ezza.» ⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ŋá de tsat-sakaná áme?» ¹⁰ A ŋwaterante, a ba ŋane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am hude á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba dábaudaba á dem mba na á demkwa ŋane. ¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ŋanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá dáfa á Paska am hude-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹² Daaci á de marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlaŋa am hude-aara. Kwá tsatsamiya dáfa á muŋri am hude-aara.» ¹³ Mazla-aara ba zlála ge pukura-aha na, tá de bera duksa bademme ba seke una a baterna Yaisu na. Daaci ta tsatsaa dáfa á Paska am bere ŋanna.

Masane cudedde

(Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, aŋkwa á njá arge masane na antara pukura-aha-aara, ¹⁵ a ba ŋane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaŋde-aaruwa bademme, geni yá zuze dáfa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zlada-aaruwa. ¹⁶ Adaba zá Paska ŋanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlan-na á Dadaamiya, má sessa maana-aara bademme parakke.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ŋane á elvan ge itare: «Nawmbare shawushe bademme á kure. ¹⁸ Adaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ŋanna maa, a eksante dáfa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ŋane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ŋane.» ²⁰ Am iga a náza za keni a magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ŋane á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puvaa adaba kure, Dadaamiya á ŋgudáterá namána ge emnde an ŋane.))

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá ŋane mí zá dáfa ba kerde. ²² Iya *Ura á emnde bademme wá, sey ba yá emtsa baaka pekyaa-aara, adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá ŋane.» ²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáva am dagave-aatare, geni á maganá ware una ŋanna.

Ware una á de gev male á miya bademme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhárá ñane ba seke male-aatare bademme. ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá ankwá á márá sleksire-aatare áte larde-aha, bademme á emnde a hákuma tá kátá emnde tá baterá shagera slera-aatare. ²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba ñane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba ñane. ²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá dafa, antara walaadí mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadí.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá ankwá antara ya ba kelaazare, kwá ankwá antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine bademme. ²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure. ³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á dáhá Simaun, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye shansha baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá ankwá eggýega na. ³² Amá ya magaa maduwa adaba ka, geni a kezlevka fetarfire á ña bademme. Am sarte na má watse eptsakeptsá á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedá am vuwa ge egdzar mama-aha á ña.» ³³ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem dangay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceba shifa á miya keni, sey mi ba buwa.» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya belakurbela, ma shungu, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, ankwá názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta nwanante, a ba itare: «Baaka názu ña kumanaa ñere dekideki.» ³⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni ankwá shungu-aara, a eksanteksa; edda una ankwá kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una má baaka masalam-aara, a veluvele nangyuwe-aara, a shekwepshekwe. ³⁷ Ya bakurnaa adaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: “Ñane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una ñanna kina geni á gevge.» ³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada náwa ankwá masalam

buwa.» A nwaterante, a ba ñane: «Hyaahya ba una ñanna.»

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42)

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba ñane na, ta dabemhe ge pukura-aha-aara keni. ⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ñalauñálá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.» ⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyiye an itare, á hyephye velya nákwá palle, a de kezlaa ugje, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: ⁴² «Tasle á ña Eddaye-aaruwa jinaaja zladá na a shika, máki wayakiyante-wayá. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á ña.» ((⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzedá am vuwa. ⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa ñane na wá, a magaa maduwa an ndzedá-aara bademme, haa a ses ge ngudeffire cuuwe áte vuwa-aara, á tádá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsete-he a seza pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, adaba haraare ta taa puka hare, tá am dzámá ire yaikke. ⁴⁶ A tsarterte, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre? Pauka háre; magaumága maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlabé zlanaka Yaisu wá, saresa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ñanna suuwe ádeza Yaisu, a de ñanaahe takwalle, á gan use an ervaunđe-aara palle ágire. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ñanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde bademme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhárá mága ñanna wá, watse zlazlada jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ñere keni njá naba waterwá emtu an masalam-aha á ñere?» ⁵⁰ Kertenj velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a nadafa. ⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hye-ma-aara ñanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu? ⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure am mashidi yaikke, eksakurika dekideki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabedam-mire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu dekideki

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72; Yuh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme.

Piyer wá, a daa daba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka dekideki. ⁵⁵ Mbarantembe kárá am hude á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kárá na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare. ⁵⁶ Daaci á ezzhárá kwátena umele Piyer na, á njá átuge kárá, á ezzhárá, a ba njane: «Degi zhel na keni ba ura á Yaisu njanna.» ⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba njane: «Diyanka ya zhel njanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaanḡudi wá, a nanhe zlobe ádalije ge ura umele, a ba njane á elvan ge njane: «Ka keni ka ba palle á emnde njanna.» A njwanante ge Piyer, a ba njane: «Iya njane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlobe adaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara dekideki, dawale na keni ba ura á zhel njanna. Adaba njane keni ba ura Galili njanna.» ⁶⁰ Amá a njwanante ge Piyer, a ba njane: «Naba ennda seke elva á na ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlobe zlanaka Piyer, tsáksákwálikwaa á ba tsakala. ⁶¹ A ept-savte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba njane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. ⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja

(Mat. 26:67-68; Mark. 14:65)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja. ⁶⁴ Ta fadanse ice, ta vavante dedekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara. ⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete njane.

Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enjya werre wá, jaramme-je male-aha á Yahudiya-aha bademme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare. ⁶⁷ Daaci ta ndavanuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanjernda.» A njwaterante ge Yaisu a ba njane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka. ⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa. ⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde bademme yá zlala á de njá am nadafa á Dadaamiya na Sleksa ba njane na.» ⁷⁰ A ba itare bademme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu es-tara?» A njwaterante ge Yaisu a ba njane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.» ⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa njane.»

Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38)

23 Daaci ta tsetehe bademme-aatare am *kendekyiya njanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu. ² Daraada ákatafke á slekse maa, ta

de fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á wesha larde á miya. A bantsa njane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma dekideki. A bantsa njane zlobe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.» ³ A ndavanuhe ge sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A njwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde njanna bademme: «Shanáka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.»

⁵ Amá itare ta farhe zlobe ádalije á ba an ndzedá, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa njane ge emnde na á tsante fitenire am larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya bademme, se ba áhuna keni samsa an njane!»

Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenaa ta tsalante Galili am hude-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba njane: «Zhel njanna ura Galili emtu?»

⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba belanaa ádezerara. Adaba am hare-aha njanna Hirudus keni á ba am hude á Urusaliima. ⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adaba haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba njane, geni watse á nanna najipu ázerara. ⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá njwanárka Yaisu dekideki.

¹⁰ Tá anḡkwa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzedá. ¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba nga, ta tsekwanme am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu. ¹² Garevge slakate-aha ba vacite njanna tara Hirudus an Pilaatu, adaba ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse bademme, ¹⁴ a ba njane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á wesha larde, amá ya ndavanu elva-aha njanna á ba ákatafke á kure, shanáka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á njanaan shairiya. ¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á njanaan shairiya. Adaba una njanna a eptsanaahe zlobe ádalije ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa njane hyephye ja shifa-aara. ¹⁶ Adaba una njanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabela.»

((¹⁷ Am mbarsembe emnde ba kelaa muḡri á *Paska sey slekse á belaterá dangay palle maa,)) ¹⁸ bademme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á ba an ka kwárá: «Ejja zhel na a njeka an shifa dekideki, belanjernaabela Barabas.» ¹⁹ Barabas wá, ta

ngudanaa adaba fitenire umele ta tsante am hude á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, ñane á kátá bela Yaisu. Adaba una ñanna, a se mbedateruhe zlabé ádaliye elva-aara ge emnde a ekse. ²¹ Amá ta ñwanante á ba an hula: Zlenjelezlenjela áte dzangala, zlenjelezlenjela áte dzangala, zlenjelezlenjela áte dzangala, bademme-aatare ba estuwa. ²² A ndaaterhe zlabé ádaliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára ñane ge kure? A gu uwe ñane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa ñane, hyephye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlabé ádaliye ge hula geni a zlenjelarzlenjela Yaisu. Daaci jeje am ire á Pilaatu, ta ganaa ba itare ndzedá. ²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare ñanna. ²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa adaba fitenire á dem dangay, antara elva á shifa na, a vaterte Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte ñane.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27)

²⁶ Tá ankwá á dándá Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaahé, ta far sepa dzangala á ba an ndzedá, á dábá Yaisu an ñane. ²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa dábá Yaisu na antara ñwasha. Ñwasha na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñwasha ñanna: «Kure ñwasha-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure. ²⁹ Adába ankwá á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare ñwasha dziire antara ñwasha na zlabé faranuka uba-aatare ge egdzere, ira ñwasha na tá yeka mazla-aara na. ³⁰ Am sarte ñanna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sadaddé: Mbedawanerarmbedé. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Shebawanerveshebe taslawa á kure! ³¹ Adába má ta magante una ge nafa áñwáslá, watse átsáme kena náza á náfa na an ula?»

³² Á ba am sarte ñanna maa, tá ankwá emnde a bádza slede ta buwa, ta daterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle. ³³ Daraada am tate ñanna tá dahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zlenjelaa Yaisu, antara emnde a bádza slede ñanna áte dzangala-aha-aatare, palle am nadáfa-aara, palle keni am názlaba-aara. ³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yater-aarye haypa-aatare, adaba diyarka.» Itare ta tegaa kazlanja á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

³⁵ Emnde bademme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawepsawa: «Ábi ñane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba ñane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.»

³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a

nyainye, ta maranaa mbazla dangdangé tá kátá fanufe.

³⁷ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á ña!»

³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzangala átire ge Yaisu: «Ba ñane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza slede na ta zlenjelateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba ñane: «Gakefka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á ña, lyañerlye ñere keni.» ⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba ñane: «Ekka wá, labára á wanjka lyawa átuqe Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zladá ñanna tsa. ⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya.

Názena tá magamiyán ge miya ba deydey á názena mi maganaa miya keni. Amá ñane mu, a gu uwe, ábi baaka?» ⁴² Daaci a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ña iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ña na, ba tasle á ña yehiteyeha iya keni.» ⁴³ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá baka ba jirire: Ba vate-na na, mí dá ba buwa á dem zlanña á Dadaamiya.»

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ñanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwaá ge tabedammire wá, duniya bademme baaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am dagave. ⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwára á ba an ndzedá, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ñanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ñanna magaaavemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ñane: «Zhel na wá, ba jirire baaka haypa-aara.»

⁴⁸ Bademme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhára ice na, ta daa á ñañba ba ervañde adaba názena ta naana itare na. ⁴⁹ Slakate-aha á Yaisu, antara ñwasha na kwaye ta dabaná á sawa am kwára á Galili na, ta tsaahé yiyiye an itare, lauktu ta zhara názena ankwá á magava na.

Faremfa Yaisu am irekhya

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Daaci ndza ankwá ura umele zhera-aara Yusufa, ñane ura Arimatiya am Yahudiya. Zhel ñanna wá, ura jirire, dzayya hude-aara, ankwá á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. Ñane keni ura male am *kendekiyi yaikke, amá enjkale-aara dábáka názena tá ankwá á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am sarte ñanna. ⁵² Daaci a duhe ge ñane á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁵³ A se tsekwaá emtsa na áte dzangala, a fademe am kalpakane áñwaslire, jeba á kalpakane ñanna ba lefedde. Daaci a de zlavanaahé am irekhya ta yese am cacera, ba ser palle keni zlabé zlavaranaaka emtsa am hude-aara. ⁵⁴ Vacite ñanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepuwe.

⁵⁵ Njwasha na ta saa á daba Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta daba Yusufa á dem tate á heda Yaisu na, ta de zharanaahe irekhya-aara antara zlava-aara am irekhya. ⁵⁶ Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepuwa maa, ta puwansehe emtsaade áte una am *tawraitá.

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10)

24 Werre an enjlya-waabere ge laade wá, ta duhe ge njwasha njanna ádete irekhya á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na. ² Amá ta de beraa irekhya á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara. ³ Ta demhe am irekhya na, amá sharánka Yaakadada Yaisu dekideki. ⁴ Daaci palle a názu tá ndaaná itare baaka dekideki. Ba itare tá átira mága na-jipu njanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatarfke-aatare ba estuwa, ta tsekweme am nangyuwe na á maga wulwulire jipu na. ⁵ Jaterja lyawa njwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde njanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya? ⁶ Njane baaka áhuna tsetse, anjwa an shifa-aara ádalíye. Elva na a bakurnaa njane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu? ⁷ Adaba ndza a ndaakurnda, a ba njane: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zlenjeliya áte dzanjala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baterna Yaisu na bademme á sem ire-aatare. ⁹ Mazla-aara ba zlalá-aatare áte we á irekhya, tá dateraa labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁰ Náwa zhera á njwasha na ta dateraa labáre ge pukura-aha njanna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira njwasha umele na ndza ta kerde, bademme ta daa ba labáre njanna. ¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á njwasha na seke elva a jirire, fartarka an itare dekideki. ¹² Piyer wá, njane a naba tsetehe á ba am sarte njanna, zhagade-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem hude-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba eptsa-aara á da, á maga ba najipu-aara.

Ate baráma a dem Aimawus

(Mark. 16:12-13)

¹³ Ba vacite njanna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá daná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe. ¹⁴ Daaci tá anjwa á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha njanna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlabe itare keni tá ndaha ba elva njanna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezetare, anjwa á zlalá antara itare áte baráma. ¹⁶ Tá zhára ba ura, amá anjwa názu a piyaterterte ge diyed-diye-aara. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá

ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaahé wá, puwaapuwa vuwa-aatare. ¹⁸ A naba njwanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyaupas, a ba njane á elvan ge njane: «Ka wayve am Urusaliima, zlabe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?» ¹⁹ A ba njane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta njwanante, a ba itare tá elvan ge njane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? Njane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katarfke á Dadaamiya, anjwa hákuma á ndaha elva á katarfke á emnde ázenjára. ²⁰ Amá male-aha á *Iiman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zlenjelehe áte dzanjala. ²¹ Bademme ndza nj tamán geni á de lyaná ba njane larde á *Iserayiiila. Amá kwaye njane názena a magava áte njane, hare keyire-aara vatena. ²² Zlabe ádalíye maa, jaranjerja enjkale njwasha umele tá á ba ázenjere. Adaba ta duhe ge itare an enjlya-waabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá, ²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedanjeru labáre, a ba itare: Ta naba jesarhe ge malika-aha á katarfke á njere ba estuwa, ta bantsa malika-aha njanna tsetse am faya. ²⁴ Ta duhe ge emnde umele á njere á dete we á irekhya njanna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa njwasha njanna. Njane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka enjkale á kure dekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabi-aha na bademme daaka á dem ire á kure, fakurtarka. ²⁶ Diyakurka dekideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zlada-aha njanna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?» ²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaana wakita á Dadaamiya á dete njane bademme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una ta puwetaa nabi-aha umele bademme.

²⁸ Herzharantehertzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke njane wá, zlabe zlauka shula-aara. ²⁹ Daaci ta fantau ge njananaa ázetare, a ba itare: «Gevge manjaripu mazla-aara Malum, vayiya ge de katarfke, naba hare ázenjere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante dafa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, a vaterte ge itare. ³¹ Mazla-aara a naba werte ge ice-aatare, diyareddiye ge njanire, amá naránka njane mazla-aara. ³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunje á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunje á miya ba seke kára emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte njanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a njaa-aatare. ³⁴ Ta anjwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.» ³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labáre-

aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyareddiye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte na.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

³⁶ Itare keni zlabé tá ndaha ba ñane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare. ³⁷ Má de gazlarga-zla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye. ³⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunde á kure? ³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana er-va-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erwa á kure áte iya, tapawiyaatapa ba shagera. Adaba náza nye wá, ñane baaka vuwa-aara. An hyuweka, an hyai-hyeka.» ⁴⁰ Á baterá una ñanna wá, ámbera á maraterá erwa-aara, antara sera-aha-aara bademme. ⁴¹ Aley zlabé fartarka emtsaade. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte ñane. A naba nda-vateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa emtu náza za ázekure áhuna?» ⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an tedá shagera. ⁴³ A lyevaahé, a naba zuhé á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda bademme, a ba iya: Bademme á názena á tsakaná *tawraitá á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha

umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni bademme sey watse á gevge.»

⁴⁵ Daaci a naba vaterte enkale ganakini tá cenevaace-na názena á ndaaná wakita á Dadaamiya. ⁴⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zlada, emt-samtsa. Am hare ge keyire á de tsetse am faya. ⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama bademme an zhera-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima. ⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha ñanna. ⁴⁹ Iya wá, yá de belakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am hude á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya ñanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11)

⁵⁰ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a daterse am hude á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erwa-aha-aara a gaterar barka.

⁵¹ Am sarte na a gaterar barka ñanna wá, ámbera á tegava an itare, a zlálá á dem samaya. ⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje á ba am tate ñanna, lauktu ta eptsa á sem Urusaliima, ervaunde-aatare emtake jipu. ⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de gálá Dadaamiya am mashidi-aara.

Yuhanna

Yaisu *Almasiihu ɳane elva á Dadaamiya

1 Kwaye am fakta, ba lauktu Dadaamiya á nderá duksa keni, edda una tá dahaná an elva á Dadaamiya na ndza anƙwa tsawe. Elva ɳanna ndza ta ba kerde an Dadaamiya, elva ɳanna Dadaamiya. ² Daaci elva ɳanna wá, kwaye am fakta ta ba kerde an Dadaamiya. ³ Bademme á duksa, Dadaamiya a nderanaa áte erva an ɳane. Baaka názena ni ta nderanaa áte erva an ɳane ka. ⁴ Elva ɳanna wá, á vatertá ba ɳane shifa ge emnde. Shifa ɳanna maa, anƙwa á vaterte parakkire á jirire ge emnde. ⁵ Parakkire ɳanna anƙwa á mbe am tabedammire, amá dzegwánka tabedammire ganakini á emtsanaametsa.

Elva áte Yuhanna slemaga baptisma

⁶ Anƙwa ura ndza a belanaa Dadaamiya werre, zhera-aara Yuhanna. ⁷ Sawa-aara ge ɳane wá, ndza a sawa ge balateraa elva á parakkire ɳanna ge emnde, ganakini a fartarfe emnde áte parakkire ɳanna. ⁸ ɳane-ka una parakkire ɳanna; ɳane wá, á maga ba seydire á elva á parakkire ɳanna. ⁹ Parakkire ɳanna wá, parakkire á jirire, a semhe á sem huđe á duniya wá, anƙwa á mbe am dágave á emnde bademme, á maraterá parakkire á jirire.

¹⁰ Edda una ni tá dahaná an elva á Dadaamiya na wá, ndza á ba am huđe á duniya. Ba duniya na keni Dadaamiya a nderanaa á ba áte erva an ɳane, amá duniya diseka ɳane deƙideƙi. ¹¹ ɳane a sem larde-aara ba ge ɳane, amá emnde-aara ɳanna lyyarka. ¹² Aley keni wá, tá anƙwa emnde na ni ta lyevaa ɳane, fartarfe áte ɳane. Ge emnde ɳanna wá, a naba vaterte barama á gev egdzara á Dadaamiya. ¹³ Garevka egdzara á Dadaamiya áte una tá yaná emndimagwaha am duniya na, amá Dadaamiya a vaterta shifa anwaslire, geni tá gevge egdzara-aara.

¹⁴ Elva á Dadaamiya gevge urimagwe, a se nja á ba am dágave á miya, huđe-aara palle áte emnde, ura jirire an tsaka ire, namiyánna yaikkire-aara, yaikkire na ni a vanta Eddeɳara ge ɳane, Egdza-aara palle ba ɳane na. ¹⁵ Am sarte na a puwete ice-aara áte ɳane Yuhanna, a naba kante kwará, a ba ɳane á elvan ge emnde: «Náwa edda una ndza ya bakuraa elva-aara, á ba iya: Anƙwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje ɳane an ɳgahire na. Adaba kwaye zlaɳe yarika ya, amá ɳane anƙwa.»

¹⁶ Adaba ɳane a hyephe a jauka, a gamiyar barka an tsaka ire ge miya bademme. ¹⁷ Dadaamiya a sateraa

*tawraita ge emnde á kya erva an Muusa, amá tara ɳgurna-aara antara jirire-aara bademme wá, a sanaa á ba áte erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Baaka ura ndza nanna Dadaamiya deƙideƙi, amá Egdza-aara na palle ba ɳane, ta ba palle an Dadaamiya na, a se maratersaa ɳane Dadaamiya ge emnde.

Seydire á Yuhanna slemaga baptisma

(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹ Vacite umele, male-aha á Yahudiya-aha am Urusaliima ta belaa *liman-aha antara *Laiwiɳkau-aha á deza Yuhanna geni tá de ndavanundave ɳane mu ware. ²⁰ Yuhanna kwalaaka, a naba vaterte jawápa: «Iya wá, ya *Almasiihu-ka», a ba ɳane á katafke á emnde bademme. ²¹ Ta ndavanuhe: «Ka *Ailiya werre na emtu?» A ɳute ge Yuhanna: «A'aa, ya Ailiya-ka.» «Ka nabi na ɳá anƙwa cena elva-aara am wakita á Dadaamiya na emtu?» «Ya ɳane ka», a ba ɳane zlaɳe. ²² «Ay ká ware kena? Ndaɳerndaha názena ni ɳá de mbedateru ge emnde na ta belanɳerɳela na. Ate ka mu, ka ware?» ²³ A ɳwaterante ge Yuhanna, a ba ɳane: «Iya wá, ya edda una ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre, a ba ɳane: Anƙwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Anƙwa á sawa Yaakadada, tsatsawanaatsatse barama ba ndedde na.»

²⁴ Emnde na ta belateraa á deza Yuhanna ɳanna wá, emnde umele-aatare ta *Farisa-aha. ²⁵ Itare ta ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ɳane: «Labára ká magaterá baptisma ge emnde máki ka Almasiihu-ka, ka Ailiya-ka, ka nabi na á ndahaná wakita á Dadaamiya-ka?» ²⁶ A ɳwaterante ge Yuhanna, a ba ɳane: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá anƙwa ura á de sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dágave á kure diyakurka ba kure, ɳane wá, ²⁷ ba ge slesadanse kimake am sera keni lyanefka deƙideƙi.»

²⁸ Una-aha ɳanna a magava am Baytaniya áte iga a guwa á Urdun, tate na Yuhanna á magaterá baptisma ge emnde.

Yaisu egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya

²⁹ Makuralla-aara, ma ba a puwete ice-aara Yuhanna áte Yaisu, anƙwa á duwa ádezeɳara wá, a ba ɳane: «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, á bezaná ɳane haypa á duniya bademme. ³⁰ Ba ɳane edda una ndza ya bakuraa elva-aara, a ba iya: Anƙwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje ɳane an ɳgahire, adaba kwaye zlaɳe yarika ya keni ɳane anƙwa

na wá, ba ñane. ³¹ Ba iya keni ndza diyanka dawale ñanna estuwa, mbate adaba ba ñane una ya se magateraa baptisma an yawe ge emnde geni a diyareddiye emnde a *Iserayiila ba shagera.» ³² A ba Yuhanna zlabé ádaliye: «Ya nanna Shedekwe Cudedde á tsekwa á sawa am samaya ba seke takala wá, a se tsekwehe áte ñane. ³³ Werre wá, ndza diyanka ganakini ñane ura estuwa, amá ndza a biyánba Dadaamiya na a beli ge se magateraa baptisma an yawe ge emnde na, a ba ñane: Watse ká nanna Shedekwe Cudedde á se tsekwanem am ire ge ura, ura ñanna wá, ba ñane una watse á magaterá baptisma ge emnde an Shedekwe Cudedde na. ³⁴ Ya nanna una ñanna», a ba Yuhanna, «Adaba una ñanna yá enndáhá ba párákke geni ba ñane una *Egdza á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zuññwe

³⁵ Gurgekse-aara keni ba nja-aara am tate ñanna Yuhanna, tá anjwa emnde buwa am pukura-aha-aara ázerjara. ³⁶ A naa Yaisu anjwa á degáshe wá, «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya!» á bina. ³⁷ Cenarácena pukura-aha-aara buwa na elva ñanna, ta naba tse, ta dába Yaisu. ³⁸ A eptsavete ge Yaisu wá, a naa ba tá dabaná am iga. A ndavateruhe: «Kwá kátá uwe kure?» Tá ñwanante a ba itare: «Ká njá áme ká Rabbi?» (amaana malum). ³⁹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Sawmbare, nawanaana tate ñanna.» Daaci ta duhe, ta de zharanaahe tate na á nja Yaisu átekwa ñanna, ta zlansau váha ázerjara. Duwa-aatare ñanna á maga saa ufade á ice a vaciya.

⁴⁰ Pukura-aha buwa na ta cenvaa seydire na a maganaa Yuhanna áte Yaisu, ta dába Yaisu na wá, palle-aatare Andere, egdza emmenjara ge Simaun Piyer. ⁴¹ Am iga a tegava-aatare antara Yaisu wá, Andere ta de ja ire an egdza emmenjara Simaun zuññwe. Daaci a mbedanuhe, a ba ñane: «Ñere shañeránsha *Almasi-ihu vatena» (amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya). ⁴² Daaci a puwanse á deza Yaisu na. Daremda áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba ka Simaun egdza á Yuhanna na ka? Mazla-aara wá, zhera á ña Kaifas.» Amaana: Piyer. Piyer na wá, palaha.

Yaisu á dáhá tara Filip an Natanayail

⁴³ Makuralla-aara tsetse ire á Yaisu ge eptsá á dem kwará á Galili maa, de jarje ire antara Filip. «Sawa dábídaba», a ba ñane á elvan ge ñane. ⁴⁴ Filip, ñane ura Baytisayda, ekse-aatare ba palle antara Andere ira Piyer. ⁴⁵ Duwa á Filip, ñane keni ta de jaa ire antara Natanayail, a mbedanuhe, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ñere shañeránsha edda una Muusa a puwete elva-aara am *tawraitá, nabi-aha umele keni ta ndaha elva-aara na. Una ba Yaisu egdza á Yusufá, ura Nasarátu.» ⁴⁶ A ba Natanayail á elvan ge ñane: «Duxa shagera estuwa ni á jesaare á kya Nasarátu Filip?» A ba Filip: «Sawa nanaana ba ka.»

⁴⁷ Am sarte na anjwa duwa Natanayail ádeza Yaisu, a ba Yaisu: «Náwa ura *Iserayiila jirire na ni baaka fida

am ñane dekideki.» ⁴⁸ «Ka diyise áme?» a ba Natanayail á elvan ge ñane. A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Ba lauktu á duwa Filip á de dákdáhá am ekte á nabugda na keni, iya yá zhárá ba ka.» ⁴⁹ Daaci a ba Natanayail á elvan ge ñane: «Malum, ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya, ka Slekse á *Iserayiila ba jire.» ⁵⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká fetare áte ya, adaba ya bakaa ya nákná am sarte na ká am ekte á nabugda na emtu? Duxa na á jauje ba ge una keni, sey watse ká nanna.» ⁵¹ A ba ñane zlabé ádaliye á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire: watse kwá nánná degiya samaya an wacene ba waññe, daaci malika-aha á Dadaamiya tá dálá á dem samaya, tá tsekwa zlabé á setarge iya ya *Ura á emnde bademme.»

Muñri á larusa am Kana

2 Am háre ge keyire am iga a tse-aara, jerje muñri á larusa am Kana am kwará á Galili. Anjwa emmenjara ge Yaisu am larusa ñanna. ² Yaisu antara pukura-aha-aara keni daraterdáhá á dem larusa ñanna. ³ Daaci eksaterarektse mbazla maa, a ba Maari á elvan ge Yaisu: «Degiya baaka zlauzle mbazla-aatare.» ⁴ Amá a ñwanante ge Yaisu a ba ñane: «Emma ká kwarisá ka slera-aaruwa emtu? Iya zlabé samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁵ Amá duwa á Maari, a ba ñane á elvan ge emnde a tega duksa, «Ma a bakuraa uwe keni naba magaumágá.»

⁶ Anjwa jeba á gahe á yawe-aha umele am tate ñanna, Yahudiya-aha tá bara an ñane áte una á kwaratersá nadina-aatare. Gahe-aha ñanna wá, palle-aara á ekse yawe deydey hwámá ilyebe. ⁷ A ba Yaisu á elvan ge emnde a tega duksa: «Nawantenáhá gahe-aha na an yawe.» Ta naba nante yawe am gahe-aha na an we-aara. ⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina wá, kawvaaka cekwaangudí, vawanteva ge male á muñri na.» Ta naba kevaahé, ta danánhe. ⁹ Male á muñri ñanna a tapaa yawe na a nyev mbazla na, diyaaka tate na ni ta sanaa átekwa. Amá emnde a tega duksa wá, itare diyardiya adaba ta payema ba itare yawe ñanna á dem gahe-aha. Daaci male á muñri na a dante zhele á larusa, ¹⁰ a ba ñane á elvan ge ñane: «Emnde tá tegater mbazla na emtake jipu na emtsaade zuññwe ge emnde, má hyaterhya mbazla ge emnde lauktu tá payaterá una ektseváktsa emtakire-aara ni, ekka sem kina keni ka shebanve una emtake jipu na á ba am bere?»

¹¹ Kwaye ñane najipu á Yaisu zuññwe, a maganaa am Kana, am kwará á Galili. A marese estuwa yaikkire-aara, pukura-aha ta fetarehe áte ñane. ¹² Am iga a una ñanna maa, ñane, emmenjara, egdzar mama-aha-ñara, ira pukura-aha-aara, ta zlalá á dem Kafarnahum. De hararaaháre cekwaangudí áhuwa.

Názena a maganaa Yaisu am mashidi

(Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Herzhapteherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá daháná an *Paska na maa, a naba tsetehe ge Yaisu, a dem Urusaliima ge mága muñri ñanna. ¹⁴ Daada-aara

am Urusaliima wá, a dem *mashidi yaikke. Duwa-aara, a de bera emnde tá anƙwa válá sla-aha, kyawe-aha, antara emnde a válá takala, ira emnde a peteke, tá an tabel-aha-aatare á katafke. ¹⁵ Yaisu a naba kezlante zává, a ganve ba seke kurpe, a ngyaterse antara dabba-aha-aatare na bademme am mashidi na, a naba mbadaa tabel-aha á emnde a peteke, a puwevhe ge shungu-aha-aatare nanna á dem áhá. ¹⁶ A ba nane á elvan ge emnde a vela takala keni «Jawanaaja áhuna! Labára kwá ganve bere á Edderwa bere á tsakala?» ¹⁷ Pukura-aha-aara tá zhára ba maga-aara na wá, ta naba yehete názu am wakita á Dadaamiya, anƙwa an puwa a ba nane: «Dadaamiya-aaruwa, wayantewáyá bere á nana an ervaunƙe-aaruwa bademme, yá taa njeka tsekadde dekideki.»

¹⁸ Am iga a una nanna maa, a ba male-aha á Yahudiya-aha, tá elvan ge nane: «Ká maranjerá najipu-ara kina lauktu nájá dise átekwa geni a vaktaa ba Dadaamiya hákuma á mága una?» ¹⁹ A njwanante ge Yaisu, a ba nane: «Naba mbedawanaambedá kure mashidi na, yá tsantetse zlábe ádaliye am háre keye.» ²⁰ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge nane: «Yawe kul ufade ju unƙwahe tá nderá ba mashidi na náwa nane na ni, ká tsantetse ka am háre keye?»

²¹ Mbate nane a ndanaa áte mashidi-ka, nane a ndaha elva a emtsa-aara, antara tse-aara am fáyá. ²² Am sarte na tsetsa Yaisu am fáyá wá, saasa elva nanna á sem ire á pukura-aha-aara, ta fetarehe áte názena am wakita á Dadaamiya, antara elva-aha na ndza a ndahanaa nane bademme.

Ma ware keni Yaisu diyaadiya hude-aara

²³ Am haraare Yaisu am Urusaliima am munri á *Paska maa, kwakya najipu-aha na a maganaa nane, emnde keni kwakya fartarfe áte nane adaba najipu-aha nanna. ²⁴ Amá Yaisu wá, fetareka an itare, adaba nane diyaadiya názu am ervaunƙe-aatare bademme. ²⁵ Adaba nane wá, tá banná emndeka elva áte ura, diyaadiya ba nane názu am hude á emnde bademme.

Tara Yaisu an Nikaudaimus

3 Ndza anƙwa ura *Farisa umele zhara-aara Nikaudaimus, palle á male-aha á Yahudiya-aha wá, ² a seza Yaisu an yayiya, a se ndava elva ázerjara. «Malum», a ba nane á elvan ge Yaisu: «Diyanjerdiya geni a belakaa Dadaamiya, adaba baaka edda una á dzegwándzegwa mága najipu-aha na ká anƙwa maganá ka na, máki baaka Dadaamiya antara nane.» ³ A njwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Yá ndak ba jirire: Baaka ura á dem zlána á Dadaamiya máki yairseka ge buwire.» ⁴ A ba Nikaudaimus á elvan ge nane: «Tá yáná estara kena emgyegwe a zhele, á dzegwándzegwa dem hude á emmenjara, lauktu tá eyya ádaliye emtu?» ⁵ A ba Yaisu á elvan ge nane «Yá ndak ba jirire: Ma ware edda-aara keni á daaka á dem zlána á Dadaamiya dekideki má yairseka an yawe antara an Shedekwe Cudedde. ⁶ Una tá yáná emnde am

duniya na keni ba ge ire-aara. Tate na á yáná Shedekwe Cudedde keni á yáná ba shedekwe. ⁷ Manƙa najipu adaba ya bakaa sey tá yakurseye ge buwire. ⁸ Effeya wá, ma á dem tate-ara keni ba á vátá. Ká cenáncena mága-aara, amá wá, ma a tsetaa áme keni diyanƙa, ma á de tse áme keni diyanƙa. Edda una tá yáná an hákuma á Shedekwe Cudedde keni ba estuwa.» ⁹ A ba Nikaudaimus á elvan ge nane: «Á magava estara una nanna?» ¹⁰ A njwanante ge Yaisu: «Iyau ekka wá, ka malum á *Iserayiila-aha yaikke keni diyanƙa una?» ¹¹ Yá ndak ba jirire, njere wá, njá ndakur názena ni diyanjerdiya, antara názena njá nanna, amá kwá ceneka elva á njere. ¹² Máki yá bakurá elva áte kazlána á duniya aley cenakurvaaka fakurtaareka áte ya, sakwa kazlána á samaya emtu? ¹³ Ay degiya baaka edda una ndza a dem samaya ba palle keni. Cenausena elva-aaruwa ya *Ura á emnde bademme na ya sawa am samaya.

¹⁴ «Yeheteyeha názena ndza a maganaa Muusa am kaamba werre: A magaa havale an verzhagane, a zlenjelete áte zade, a kante á dem zhegela. Iya *Ura á emnde bademme keni watse tá de zlenjeliyá ba estuwa. ¹⁵ Daaci ma a fetare ware áte ya keni á shansha shifa na á zleka na. ¹⁶ Adaba Dadaamiya wayatewáyá duniya kwakya. Adaba una nanna a vante Egdza-aara palle ba nane. Ma a fetara ware áte Egdza nanna keni, á kedeka dekideki, á shansha shifa na á zleka na.

¹⁷ Dadaamiya belaaka Egdza-aara á sem duniya geni á se ngwada emnde, amá a belán geni tá nezlesenjle emnde áte erva an nane. ¹⁸ Edda una fetarfe áte nane wá, baaka shairiya áte nane. Amá edda una má fetarfe áte nane wá, ba kina keni njánána shairiya, adaba fetareka áte *Egdza á Dadaamiya palle ba nane.

¹⁹ Náwa názena ni watse emnde tá shá ngwada adaba nane: Samsa parakkire á sem duniya, amá emnde a duniya yarnaaya, itare ta hayaa ba tabedammire, adaba shagerka názena tá maganá itare. ²⁰ Ma ware una á maga duksa shagerka na, wayaaka an parakkire dekideki, a hayaa ba nja am tabedammire, geni a marseka parakkire shagerkire na á maganá nane na. ²¹ Amá edda una ni á maga duksa shagera wá, nane á kátá ba parakkire, geni a naránna emnde shagerire-aara antara geni a diyareddiya emnde fesarfira na á maganá ge Dadaamiya.»

Nghaire á Yaisu an názá á Yuhanna slemaga baptisma

²² Am iga a una nanna maa, a tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha, ta dem tate umele á ba am kwará á Yahudiya nanna, hararaare jipu am tate nanna, ta magateraa baptisma ge emnde áhuwa. ²³ Yuhanna slemaga baptisma keni anƙwa á magaterá baptisma ge emnde am ekse á Aynun herzhe an Salim, adaba kwakya yawe am tate nanna. Emnde kwakya tá dezerjara, á magaterá baptisma. ²⁴ Adaba zlábe eksarvaaka Yuhanna á dem danƙay am sarte nanna.

²⁵ Ay emnde umele am pukura-aha á Yuhanna, tá anƙwa gajawe antara ura Yahudiya umele arge nade á Yahudiya-aha ge bára, lauktu tá shá cudedde áza Dadaamiya. ²⁶ Duwa-aatare á deza Yuhanna, «Malum

yaikke», a ba itare tá elvan ge ñane, «Zhel na ndza á njá ázeña áte iga a guwa á Urdun, ndza ka banjaraa elva-aara na, zlabé anjwa emtu am ire á ña? Kwaye ñane keni anjwa á magaterá baptisma ge emnde, bademme á emnde tá kela á ba dezeńara.»²⁷ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Baaka ura á shansha ba názara keni máki vanteka Dadaamiya.²⁸ Náza-aaruwa wá, ba kure keni diyakurdiya. Adaba ya bakurnaa ba iya an we-aaruwa geni iya wá, ya Almasiihu-ka, amá ya slebela á Dadaamiya ge se tsatsanaa baráma ge *Almasiihu.²⁹ Diyakurdiya zhele á larusa wá, edda á mukse ba ñane. Náza á slákáte wá, ñane ba á njá átevege ura-aara zhele á larusa, á higa jipu ge cena kwará á ura-aara máki á ndáhá elva. Ba duksa palle ge iya keni. Ya ba seke ura á zhele á larusa, kina ervaunje-aaruwa ba seke nama.³⁰ Shagera ba á farfe ñgahire-aara ge ñane, á gulá náza-aaruwa.»

Edda una a sawa am samaya

³¹ Edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara. Amá ura á duniya wá, ñane ba urimagwe, elva-aara keni á ndaha ba elva á duniya. Amá edda una a sawa am samaya wá, bademme á duksa á ba am erva-aara.³² A ndáhá názena ni a nanaa ñane, antara názena ni a cenanaa ñane, amá baaka ura á cena elva-aara.³³ Ma ware una a cenvaa elva-aara keni, edda-aara njantenja jirire á Dadaamiya.³⁴ Slebela á Dadaamiya wá, á ndáhá ba elva á Dadaamiya, adaba Dadaamiya á vante Shedekwe-aara baaka zlakta-aara.³⁵ Dadaamiya wá, wayetewáyá Egdza-aara, bademme á duksa a fanem am erva ba ge ñane.³⁶ Ma a fetaare ware áte *Egdza á Dadaamiya keni shánsa shifa na á zleka na. Amá edda una fetarka áte ñane wá, á shanka shifa, á segasheka edda-aara am ervaunje á Dadaamiya dekideki.

Tara Yaisu an mukse á *Samariya

4 Cenarácena *Farisa-aha geni Yaisu anjwa á magaterá baptisma ge emnde kwakya, ma emnde keni vayya ba emnde-aara arge emnde á Yuhanna.² Cenarácena Yaisu elva-aatare bademme. Ge jirire wá, Yaisu an ire-aara magannaaka baptisma ge ura, tá maganá ba pukura-aha-aara.³ A cenaa ba elva á *Farisa-aha ñanna Yaisu wá, a naba tsete am kwará á Yahudiya ñanna bademme, ge eptsa á dem kwará á Galili.⁴ Ge dem Galili ñanna maa, sey á degáshe am hude á *Samariya praatte.⁵ Daada am ekse umele tá dáhána an Sikar am kwará á Samariya maa, anjwa fe ndza a vanta Yakubu ge egdza-aara Yusufa áte iga a ekse ñanna.⁶ Anjwa suwa ndza a yanaa Yakubu werre am fe ñanna. Daaci a duhe ge Yaisu, a de njehe áte we á suwa ñanna adaba kudukkude vuwa-aara ge zlalá. Am sarte ñanna keni hyephye vacitire.⁷ Ay samsa mukse á emnde a Samariya a se ká yawe maa, «Viteva yawe yá shushe», a ba Yaisu á elvan ge ñane.⁸ Am sarte ñanna zlarzálá pukura-aha-aara, ta

de shekwa náza za am hude á ekse.⁹ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Ká ura a Yahudiya ni, ká ndaviyu yawe ge iya ya mukse a Samariya? Yá vakteva ká essha?» (A ndaa una mukse na wá, adaba tá gyaaveka Yahudiya-aha antara Samariya-aha.)¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba diyanjire ka wá, ma andze diyakdiya duksa na ni á vaterta Dadaamiya ge emnde, antara edda una náwa á ndavaku yáwe á sha na wá, baira ma ká ndavanuwa ba ka, ma ká shánsa yawe na á fá shifa am ura na.»

¹¹ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Ká káná an uwe kwa eddaaye? Ganta á ña keni baaka, suwa sladde vayvaya, ká sháná estara yawe á shifa ñanna ká ndaná ka na?»¹² Ekka jakuje ge eggyeñere Yakubu na a yanjer suwa na emtu? Ñane, egdzara-aara ira walde-aha-aara bademme ta shaa ba yawe á suwa na!»¹³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Bademme á názena á shá yawe á suwa, ndera keni ba á wanwa zlabé ádaliye.¹⁴ Amá edda una a shu yawe na yá vanta ya wá, á wanka ndera mazla-aara. Adaba yawe ñanna yá vantá ya na á de nyev suwa am ñane, suwa ñanna á vante shifa na á zleka na ge edda-aara.»¹⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Viteva ka yawe ñanna eddaaye, geni a wika ndera mazla-aara, yá shansha ire-aaruwa ge se ka yawe áhuna.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «De dantedaha kwa zhele á ña, kwá sawa kerde.»¹⁷ «Baaka zhele-aaruwa», a ba mukse na á elvan ge Yaisu. «Baaka zhele á ña a ba ka na wá, ndaksenda jirire», a ba Yaisu á elvan ge ñane.¹⁸ «Adaba zala-aha á ña miyenne ka gateraa ka wá, tá ilyebe, amá zhel na ká am mba-aara kina na zhele á ña ka. Baaka fida am elva á ña na.»¹⁹ A ba mukse na: «Kina wá, diyandiya ganakini ka nabi eddaaye.²⁰ Ká cenarácena emtu ndza ba werre keni eggye-aha á ñere ta kezlan ugje ge Dadaamiya á ba áte wa na náwa ñane na, amá á ba kure Yahudiya-aha sey Urusaliima palle una tate á kezlan ugje ge Dadaamiya.»²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Náwa yá ndaaka elva emmaaye, eccena ba shagera: Anjwa á sawa sarte umele wá, tate á kezlan ugje ge Dadaamiya watse áte wa na ka palle, am Urusaliima ka palle.²² Kure Samariya-aha wá, ma kwá kezlan ugje ge ware keni diyakurka. Amá ñere Yahudiya-aha wá, diyanjerdiya edda una ni njá kezlan ugje ñere. Adaba slelya ura á jesaare á ba dagave á Yahudiya-aha.²³ Amá anjwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa sarte ñanna, emnde tá de kezlan ugje ge Dadaamiya na Dada ba ñane na, an hákuma á Shedekwe Cudedde, tá de kezlan ugje á ba an jirire. Adaba Dadaamiya wá, á kátá emnde na ni tá kezlan ugje áte una ñanna.²⁴ Dadaamiya wá, Shedekwe, emnde na tá kezlan ugje keni a kezlarankezla an hákuma á Shedekwe Cudedde, a kezlarankezla á ba an jirire.»²⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Diyandiya watse á sawa *Almasiihu, watse á se palanjernaapalá ñane sera á duksa bademme.»²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya Almasiihu ñanna yá ndaka elva na.»

²⁷ Am sarte ñanna, pukura-aha á Yaisu keni saremsa mazla-aara. Tá maga najipu-aara itare, Yaisu ankwá á nda elva antara mukse na. Amá baaka ura a ndaana elva ge mukse na, geni ká kátá uwe ázeñjara, baaka edda una a banán ge Yaisu geni a jakurma uwe antara mukse na.

²⁸ Daaci mukse na a naba belaa hwámá-aara áhuwa, a eptsehe á dem huđe á ekse, a ba ñane á elvan ge emnde: ²⁹ «Sawmbare emtsaade, nawanaana zhele umele náwa ñane áhuna, a balise názena ndza ya maganaa ya bademme, watse *Almasiihu ñara emtu estara?» ³⁰ Estuwa kelá á emnde á sawa am huđe á ekse, tá ankwá deza Yaisu.

³¹ Am sarte na ni eptsaptsa mukse na á de dāha emnde am huđe á ekse, a ba pukura-aha tá elvan ge Yaisu: «Sawa seke zuze egdza náza za malum!» ³² Amá a ñwaterante: «Ankwá náza zā-aaruwa, dāfa na ni diyakurka kure na.» ³³ A ba pukura-aha am dāgave-aatare «Watse ankwá ura a sanaa náza za emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza zā-aaruwa ñanna wá, ba fansaare ge edda una a belibela na, antara mága slera na a fiyaara ñane na bademme.» ³⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlađe ádaliye: «A ba palle á naraje-aha á kure: Zlađe a juwa tere ufade lauktu tá ica hiya. Amá názena yá bakurná iya wá: Zharawanaazhárá emtsaade fe ba shagera, duksa bademme naavene kyanñe, herzhe icica-aara. ³⁶ Edda una á ica hiya wá, á ba ankwá mbera-aara, á jáhá hiya ñanna á dem tate á shifa na á zleka na. Daaci tara sleja hiya antara edda una á icica tá de higa bademme. ³⁷ Ankwá naraje umele zlađe ádaliye, a ba ñane: Á janá ura umele, icica keni á icaná ura umele. Naraje ñanna jire. ³⁸ Ya beláku-raa á de hala duksa am fe na magakurka slera am huđe-aara dekideki, ta maganaa ba emnde umele, amá kwá tapaná kure emtakire á slera-aatare.»

³⁹ Kwakya emnde a *Samariya na tá am ekse ñanna fartarfe áte Yaisu, adaba elva na a de baterna mukse ñanna a ba ñane: «A balise názana ndza ya maganaa ya bademme.» ⁴⁰ Adaba una ñanna, am sarte na saremsa emnde a Samariya áseza Yaisu, ta enñála geni a haraare ázetáre. A naba eksarhe ge Yaisu, a gaa hare buwa.

⁴¹ Emnde kwakya zlađe ádaliye fartarfe áte ñane, adaba názu ta cenanaa am waazu-aara. ⁴² A ba itare tá elvan ge mukse na: «Kina wá, ñá fetaare adaba elva á ña ka palle, ñá fetaare áte ñane adaba ña cenevaa á ba an hyema á ñere elva am mbuwe-aara. Diyanñerdiya ba jirire geni slelya duniya ba ñane.»

Yaisu mbanaambe egdza á ura umele

⁴³ Yaisu a magaa hare buwa am tate ñanna maa, mazla-aara a naba tse, a zlála á dem kwárá á Galili. ⁴⁴ Adaba ba ñane an ire-aara keni a bánba geni nabi á shanka ngáhire am eksa-aara ba ge ñane. ⁴⁵ Amá ba daadá-aara am Galili wá, emnde a Galili ta lyiyanaa á ba an erva buwa, adaba itare keni ta duwa á de maga muñri am Urusaliima, daaci naránna itare keni názena a maganaa Yaisu am muñri ñanna bademme.

⁴⁶ Daaci Yaisu a daliye zlađe ádaliye á dem Kána, ekse na ndza a ñyanve yáwe, a ganve mbazla am huđe-aara na. Ay ankwá ura male, a fanaa ngumna, á njá am Kafarnahum maa, lapika egdza-aara. ⁴⁷ Cenáncena ura male na ganakini saasa Yaisu á sa am Yahudiya, ankwá am Galili, a naba deñjara: «Tasle á ña dābidába á dem Kafarnahum, ká de mbanaambe egdza-aaruwa, shifa a juwa ba cekwa am ñane», a bina. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Palle ura á fetaare áte ya am dagave á kure na baaka dekideki, máki nakuránka najipu-aha.»

⁴⁹ A ba zhel na: «Mi zlala kwa á dem mba-aaruwa Yaakadada, a zlauka shifa am egdzerel!» ⁵⁰ «Eztlálá á dá, baaka duksa áte egdza á ña», a ba Yaisu á elvan ge ñane. Ñane a naba fetaarehe áte elva na a ndaana Yaisu na, a naba dá-aara.

⁵¹ Ñane keni ankwá á da wá, ta jaa ire antara walaadi-aha-aara, «Mbaambe egdzere ba lapiya layye», a ba itare tá elvan ge ñane. ⁵² A ndavateruhe: «A shánaa am sarte-ara ngulmire?» A ba itare tá elvan ge ñane: «Deydey zura awaya wá, belanaabelá zláglá-gi.» ⁵³ Amá eddarge egdzere wá, a naba diyeddiye geni egdzere a mbe á ba am sarte na a banna Yaisu ez-zlálá á dá, baaka duksa áte egdze á ña na. Daaci ñane antara huđe á há-aara bademme fartarfe áte Yaisu.

⁵⁴ Kwaya ñane buwire á najipu na a maganaa Yaisu am kwárá á Galili, a maganaa am sarte na saasa á sa am Yahudiya.

Yaisu mbanaambe ura nguryekwe

5 Am iga á una ñanna maa, gyaregya muñri á nadi-na am Urusaliima, tá ankwá duwa Yahudiya-aha. Yaisu keni a duhe. ² Urusaliima wá, an bela am dala bademme an wakyiya-aha gergere. Ankwá derve yaikke herzhe an wakyiya na tá daháná an wakyiya á kyawe-aha na. Ta jantaave ge derve ñanna an bere-aha ilyebe. Zhera á derve ñanna Baytijaata an elva á Ibraniñkau-aha.

³ Daaci bademme á ekte á bere-aha ñanna ba emnde na lapika vuwa-aatare, wulfe-aha, emnde a dere, antara nguryekwe-aha. ((Tá ufa gejava á derve ñanna. ⁴ Adaba an wapaka, á tsekwa malika á Dadaamiya á sem derve ñanna, daaci bademme á yáwe á gejava. Daaci am iga á gejava á yáwe ñanna, ma a tsekwemaa ware zuññwe keni á mbembe edda-aara ma á waná uwe keni.))

⁵ Ankwá ura umele á ba am dāgave-aatare ñanna, yáwe kul keye ju tiise á ba áte lapikere. ⁶ Am sarte na damda Yaisu, á zhárá zhel ñanna á zlava. Am diyaadiya ganakini haraare lapikere-aara, a naba ndaan elva: «Wayak-wáyá emtu ká mbembe ba lanñe?», a ba ñane, á elvan ge ñane. ⁷ A ba zhel na á elvan ge ñane: «Á eksitá ware-aaruwa kwa á dem derve am iga a gejava á yáwe malum-aaruwa? Ba kelaa má yá wava ge duwa, caare ba damda ura umele zuññwe arge iya.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ettse, fadantefádá buce á ña, eztlálá á da.» ⁹ Kertenj a naba mbehe, a tsetehe, a fadante buce-aara, ankwá á zlála ba uwe keni á magan-ka.

Amá vacite ñanna wá, kwaskwe á puwansepuwe.
¹⁰ Adaba una ñanna, a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge zhel ñanna: «Vatena kwaskwe á puwansepuwe, an piya am *tawraita ganakini ká sepa buce á ña vatena ge da.»¹¹ A ba zhel na á elvan ge itare: «Iya a binaa ba edda una a mbiyaahe na ettse, fadantefádá buce á ña, ezslálá á dá.»¹² Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ware ñane edda una ni a bakaa fadantefádá buce á ña, ezslálá na?»¹³ Zhel na a mbanaa Yaisu na keni, diyaaka edda una ni a mbanaa am lapikere ñanna. Adaba a zlalá watsawatse Yaisu am Tate ñanna, a kuva kwakyire á emnde.

¹⁴ Shekwaashekwa maa, Yaisu a duhe ádeza dawale ñanna am *mashidi yaikke. A ba ñane á elvan ge ñane: «Kina wá, mbákmbe. Manjka haypa mazla-aara geni a shanjka una jauje ge una ñanna.»¹⁵ Mazla-aara a naba disehe geni ndza a tsantaa ñane áte lapikere na, a de ba áza mala-aha á Yahudiya-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza a mbiyaa ba Yaisu am lapikere-aaruwa.»
¹⁶ Adaba una ñanna, male-aha á Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Yaisu an elva, geni a magán ge uwe una an kwaskwe á puwansepuwe.¹⁷ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Edderwa wá, ma vaatara keni á maga ba slera. Adaba una ñanna, iya sey ba yá emmaga.»

¹⁸ Elva-aara ñanna a de vaterte ba ñgwádáva zlabé ádaliye geni sey tá janaaja shifa-aara. Adaba a ba itare: «Faaka zherwe áte kwaskwe á puwansepuwe-ka palle, a bantsa ñane, Dadaamiya Eddeñara, a ganve ire-aara kalkale an Dadaamiya.»

Hákuma á *Ura á emnde bademme

¹⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: Baaka názu yá maganá iya an ire-aaruwa ya Egdzere, sey ya naaná á ba áza Edderwa. Bademme á názena ni á maganá Dada, Egdzere keni á maga ba ñane una ñanna.²⁰ Adaba Dada wayawáyá jipu an Egdza-aara. Anjka á kwanse názena á maganá ñane bademme. Duksa yaikke a jauje ba ge una keni watse á kwansekwere. Á tsaame najipu na watse kwá maganá kure.²¹ Ba seke una ni Edderwa anjka á tsatertetse emnde na ba seke tá an emtsa, anjka á vaterte shifa na wá, Egdza-aara keni ba estuwa, a naba vante shifa ge edda una á kataná ñane.²² Baaka edda una ni á de kyáná Edderwa shairiya-aara. Bademme á shairiya a fanem am erva ge Egdza-aara.²³ A magaa una geni emnde bademme a farfa zherwe áte Egdza-aara keni, ba seke una tá anjka fáná áte ñane na. Edda una faaka zherwe áte Egdzere wá, faaka á ba áte Eddeñara na a belanaa na ñane na.

²⁴ «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a cenvaa elva-aaruwa, a fetaarehe áte edda una a belibela na, edda-aara shánsha shifa na á zleka na. Baaka shairiya áte edda-aara dekideki, ñane dedde am emtsa, daada am Tate á shifa na á zleka na.²⁵ Yá ndaakur ba jirire: Anjka á sawa sarte umele, ba kina keni ba seke samsa. Am sarte ñanna wá, emnde na ba seke tá an emtsa na watse tá cenáncena kwárá á *Egdza á Dadaamiya. Ma a cenanaa ware kwárá-aara keni á gevge an shifa.²⁶ Ba

seke una ni an hákuma Edderwa ge tsante ura, á gev an shifa na wá, a vante hákuma ge Egdza-aara keni, geni á tsante ura, á ganve an shifa.²⁷ A vante hákuma á kyá shairiya ge Egdza-aara keni, adaba Egdza-aara ñanna *Ura á emnde bademme.²⁸ Magauka najipu á una ñanna dekideki. Adaba anjka á sawa sarte umele, ba emnde na tá an emtsa, tá am irekhye keni, watse tá cenáncena kwárá-aara,²⁹ watse tá sesse. Emnde na ni ndza ta magaa shagerire na, watse tá tse ge shaa shifa na á zleka na. Amá emnde na ndza ta magaa shagerkire wá, itare watse tá tse ge dem zlada.»

Seyde-aha á Yaisu *Almasiihu

³⁰ A ba Yaisu zlabé ádaliye: «Iya an ire-aaruwa wá, ba uwe keni yá dzegwánka emmága-aara, sey má biyán-ba Dadaamiya. Daaci shairiya na yá kyáná ya wá, shairiya a jirire. Adaba yá kyáná áte una yá kataná ya-ka, yá kyáná áte una á kataná edda-una a belibela.

³¹ Máki ya seyde á ire-aaruwa ba iya, tá dise estara keni emnde jirire-aaruwa?³² Amá anjka ura umele sleseyde-aaruwa ñane. Diyandiya seydire na á maganá ñane áte ya jirire.³³ Ndza kwa belaa emnde á deza Yuhanna, ñane keni maganaamaga seydire áte edda una ni ñane jirire na.³⁴ Yá anjka sá elva á Yuhanna antara seydire-aara á sem ire á kure na wá, ba geni kwá shánsha sawari, kwá lyelya shifa á kure. Iya ya baaka an wedere á seydire na á maganá urimagwe áte ya.

³⁵ Yuhanna wá, ñane ndza ba seke parakkire, ndza á mbe am dágave á kure, ndza kwa higa an ñane am sarte cekwaangudi.³⁶ Iya wá, anjka seydire yaikke áte ya, jauje ge una a maganaa Yuhanna. Slera na a beliyaa Edderwa ge ñane, yá anjka maganá ya na wá, á maganá ba slera-aaruwa ñanna seydire áte ya, geni ya slebela á Dadaamiya.³⁷ Ba Edderwa ñanna a belibela na keni maganaamaga seydire-aara áte ya, amá kure cenakuránka kwárá-aara, nakuránka ñane an ice á kure keni.³⁸ Daaci ñakurnaaka elva-aara am kure, adaba fakurtarka áte Egdza-aara na a belanaa ñane.³⁹ Kwá anjka ndá wakita á Dadaamiya, adaba anjka am ire á kure geni watse kwá shá shifa na á zleka na. Ay degiya wakita á Dadaamiya ñanna á ndá ba elva-aaruwa.⁴⁰ Aley kure wayakurka sezerwa ganakini kwá shánsha shifa ba jirire.

⁴¹ «Yá kátá yaikkireka ya áza emnde.⁴² Amá duksa palle wá, am ervaunde á kure wá, wayakurka kure an Dadaamiya dekideki.⁴³ Iya, ya sawa an elva á Edderwa, lyyakurika dekideki, amá má samsa ura umele á ba an ire-aara wá, kwá ellyiya.⁴⁴ Ma ware á kure keni á kátá ba galá áza emnde, kwá panjka ni á galákurá ba Dadaamiya palle. Ay una ni, kwá fetaare estara keni áte ya?⁴⁵ Amá bawánka zlabé am ervaunde á kure, geni watse yá de icakuraare sera áza Edderwa. Edda una watse á de icakuraare sera wá, Muusa na kwa fetaare kure an ñane na.⁴⁶ Amá ma andze fakurtarfe áte Muusa ba jirire wá, iya keni ma kwá fetarfe áte ya. Adaba názena a puwetaa Muusa na á ndá ba elva-aaruwa.⁴⁷ Am fakurtareka áte názena a puwetaa ñane, kwá fetaare estara keni áte elva na yá ndaná ya?»

Yaisu a zateru náza zá ge zala debu ilyebe

(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17)

6 Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a zlalehe a dete iga a guwa á Galili. Tibariyas keni tá dáhá ba háye na am guwa ñanna. ² Emnde kwakya ta dabemhe á dem tate ñanna, adaba naránna najipuaaha na a maganaa ñane, a naba mbaterahe emnde na lapika vuwa-aatare. ³ Yaisu antara pukura-aha-aara ta daletaa áte egdza wa, ta de njehe. ⁴ Muñri á Yahudiya-aha na tá daná an *Paska na keni herzhavteherzhe.

⁵ Yaisu a kante ice wá, á zhárá ba dikele á emnde tá ankwá dezerjara. A ba ñane á elvan ge Filip: «Mí de sháná áme náza zá na á se hyaterhye ge emnde na?» ⁶ A ndán ba ge cena názu am mbuwe á Filip ka wá, ñane diyaadiya názena ni watse á maganá ñane. ⁷ A ñwanante ge Filip, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma mi shekweve náza zá á gursa deremke keni á hyeteka dekideki áte emnde, máki má kátá ma ware-aatare keni a shánsha cekwa.»

⁸ A ba Andere egdza emmenjara ge Simaun Piyer, palle á pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: ⁹ «Náwa ankwá egdze umele áhuna an depaiñ ilyebe antara kelfe buwa, amá keni á magaterá uwe kena ge dikele á emnde na?»

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bawateránba ge emnde a njarinja bademme áte másá.» Adaba kwakya másá am tate ñanna shagera ge nja átekwa. Tá naba njehe ge emnde, kezlakula á zála á maga debu ilyebe. ¹¹ Yaisu a lyevaa depaiñ na, a slafan we-aara ge Dadaamiya, daaci a kazlanve, a tegateraa ge emnde na tá njanja áte másá na. Arge kelfe keni a magán ba estuwa. Bademme á emnde zaruze á ba áte hude-aatare. ¹² Hyaterhya ge emnde bademme maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Jawanmárje ge jugena-aara na bademme, a badzevka ba palle keni.» ¹³ Depaiñ ilyebe ñanna á hyaterhe ge emnde, baira jauje. Jarantejáhá jugena-aara, a netaa kenday sadadde kelaawa ju buwa.

¹⁴ Naránna emnde najipu na a maganaa Yaisu maa, a ba itare ba parakke: «Zhel na wá, ba jirire ba ñane nabi na ta bantsa watse á sawa á sem duniya na.» ¹⁵ Daaci diyeddiye Yaisu ganakini watse tá se fáná am sleksire á ba áte laarire, a zlalehe zlahe ádalije á dete ire á egdza wa, ba ñane palle.

Yaisu á zlala an sera áte haya.

(Mat. 14:22-23; Mark. 6:45-52)

¹⁶ Eblyabelya vaciya maa, ta tsekwese ge pukura-aha-aara á sawa áte wa, ásete we á haye, ¹⁷ ta demhe am paare á yawe ge dem Kafarnáhum. Gevge vayiya, amá zlahe samka Yaisu emtsaade. ¹⁸ A tsetehe ge válale, bademme á haye á vaza. ¹⁹ Bakarvaabáká paare, á maga kilaumaiter ilyebe, ma unkwáhe keni wá, tá zhárá ba Yaisu am iga-aatare, á zlála áte yawe, á dezetare tá am paare na. Daaci bademme-aatare ñáteránja lyawa. ²⁰ Amá «A wakurka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge itare,

«degiya ba iya.» ²¹ Ba itare keni varanteve baráma ge dem paare wá, tá zhárá ba tá áte we á guwa am tate na tá kátá demkwa itare na.

Emnde tá ankwá a tataya Yaisu

²² Mákuralla-aara maa, ba kelaa á emnde na ta geyaa áte iga a guwa na, ta fantau ge tataya Yaisu. Amá diyardiya ganakini ndza baaka paare umele dekideki am tate ñanna, sey ba palle na ta zlalaa pukura-aha an ñane na. Diyardiya geni damka Yaisu am paare ñanna. ²³ Daaci ta naba demhe ge paare-aha umele á da am Tibairiyas á ba á dem tate ñanna Yaakadada a slafanaa we ge Dadaamiya arge náza za, a hyaterhe an ñane na. ²⁴ Emnde tá ezzhara wá, ma Yaisu, ma pukura-aha-aara keni bademme ta baaka. Ta naba demhe am paare-aha ñanna, ta zlálá á dem Kafarnahum, ta de zharanaa áhuwa.

Yaisu dáfa na á fá shifa á jirire am ura

²⁵ Sawa-aatare wá, ta se bera Yaisu áte we á guwa. Ta ndavanuhe, a ba itare: «Ka sawa vaatara á sehuna Malum?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Kwá tatayiyá adaba ba náza za na ya zukurwa ya, kwa yanaa ba kure na. Cenakuránka ba názara keni am názena yá kátá bakurná ya an najipu-aaruwa. ²⁷ Shuññulauka náza za na á shekwaaka bádza na, shuññulaushuññula una á badzeka dekideki, á vante shifa na á zleka na ge ura. Náza za ñanna yá vakurta ba iya *Ura á emnde bademme, yá vakurte an hákuma na a vita Edderwa Dadaamiya.»

²⁸ Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ná shuññula slera-ara una á kataná Dadaamiya na?» ²⁹ A ñwaterante, a ba ñane «Náwa slera na á kataná Dadaamiya ázekure: slera á kure wá, ba kwá fetare áte edda una a belanaa ñane.» ³⁰ A ba itare tá elvan ge ñane: «Máki estuwa wá, marañeránmárá najipu na ni njá diyakse átekwa geni a belakaa Dadaamiya, njá nanaana an ice á ñere, lauktu njá faktarfe. ³¹ Werre wá, eggye-aha á ñere ndza zaruze mannu am kaamba, ankwá elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: A vaterte náza za á sawa am samaya.» ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Degiya ba mannu ñanna keni ndza a vakurtaa Muusa ka, amá náwa Edderwa ankwá á vakurte náza za á jirire á sawa am samaya. ³³ Adaba náza za na ni á vakurta Dadaamiya na wá, ba ñane edda una a sawa am samaya na. Á vanterta ba ñane shifa ge emnde.»

³⁴ Daaci a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, vanjerteva náza za ñanna ba kelaazare.» ³⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya una ya dáfa na á vante shifa ge ura. Ma ware una a sezerwa, a fetarhe áte ya, á wanka waya antara ndera dekideki. ³⁶ Ya ndakurndáha tsa, kure keni nakurina tsa, aley fakurtareka áte ya.

³⁷ Bademme á emnde na ni a vitaa Edderwa na watse tá sáwá ázerwa. Ma a semaa ware á sezerwa keni yá banjka dekideki. ³⁸ Adaba sanká á sawa am samaya ge se maga názena yá kataná ya, amá názena á kataná

edda una a belibela. ³⁹ Náwa názena ni á kataná edda una a belibela na: Emnde na ni a vitá ñane na, yá kedanaaka ba palle keni. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse bademme am faya. ⁴⁰ Názena á kataná Edderwa wá, bademme á emnde na ni ta naa ya Egdza-aara, ta fetarhe áte ya na, tá shansha shifa na á zleka na. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse am faya.»

⁴¹ Daaci farantaufe Yahudiya ge wesha elva áte Yaisu, adaba a bantsa ñane: «Ya náza za na a tsekwaá á sawa am samaya.» ⁴² Ta bantsa itare: «Abi Yaisu ñara ba ñane, ba ñane una egdza á Yusufa? Diyañerdiya tara eddenjara an emmenjara. Ay ni a ba ñane a sawa am samaya?» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshauka elva am dágave á kure ba dey. ⁴⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa ba ñane an ire-aara sezerwa, sey á tadáná Edderwa na a beliyaa á sem duniya na. Ma ware una a sezerwa keni sey yá tsantetse am faya am halavuwa á duniya. ⁴⁵ Anjka puwatepuwa nabi-aha, a ba itare: Dadaamiya watse á kwaratersekwere ba ñane elva-aara ge emnde. Daaci edda una máki faafa hyema am elva á Edderwa ñanna, lyevaalya wá, ñane á sáwá ásezerwa. ⁴⁶ Una á banka ganakini anjka ura nanna Dadaamiya. Baaka dekideki. Sey edda una a sawaa am samaya na. Ñane wá, nanna adaba Eddenjara.»

⁴⁷ «Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaare ware áte ya keni, shánsa shifa na á zleka na. ⁴⁸ Ba iya una ya dafa na á fá shifa á jirire am ura na. ⁴⁹ Eggye-aha á kure ta zu dafa na tá daná an mannu na am kaamba, aley keni ba emtsaremtsa. ⁵⁰ Amá náwa dafa na ni a tsekwa á sawa am samaya, ma a zuwaa ware dafa ñanna keni a emtseka dekideki. ⁵¹ Ba iya una ya dafa ñanna a tsekwa á sawa am samaya, á vante shifa ge ura na. Ma a zuwaa ware dafa ñanna keni á shánsa shifa na á zleka na. Dafa ñanna yá vantá ya na wá, vuwa-aaruwa ba ge iya, yá vanterte ge emnde a duniya bademme, ganakini tá shánsa shifa an ñane.»

⁵² Elva ñanna a tsante elva yaikke am dágave á Yahudiya-aha. A ba itare am dágave-aatare: «Á vamite estara vuwa-aara geni mí ezza na?» ⁵³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki zakuruka hyuwa á vuwa-aaruwa, shakuruka uzhe-aaruwa, iya *Ura á emnde bademme, kwa baaka an shifa am kure dekideki. ⁵⁴ Edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, á shá uzhe-aaruwa keni wá, shánsa shifa na á sleka na, am halavuwa á duniya yá tsantetse edda-aara am faya. ⁵⁵ Adaba ba iya una ya dafa á jirire, uzhe-aaruwa keni náza shá á jirire. ⁵⁶ Daaci ma ware una anjka á zá hyuwa á vuwa-aaruwa, anjka á shá uzhe-aaruwa, edda-aara ñanna slenja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá anjka antara ñane. ⁵⁷ Edderwa na a beliyaa ñane na wá, edda á shifa ba ñane, a njiyaa ba ñane an shifa. Ba duksa palle ge edda una á zá hyuwa á vuwa-aaruwa keni, yá njanaanja edda-aara an shifa. ⁵⁸ Una ñanna dafa á jirire na ni a tsekwaá á sawa am samaya; gergere antara una ndza ta zanaa egghe-aha á kure am kaamba werre. Itare sharánka shifa a jirire an ñane. Amá dafa na yá teganá ya wá, ma a zuwaa ware keni á shá shifa na á zleka na an ñane.»

⁵⁹ Elva-aha ñanna a kwaratersaa Yaisu ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha am Kafarnahum.

Elva na á fá shifa a jirire am ura

⁶⁰ Am iga a elva ñanna maa, emnde kwakya á ba am emnde a daba Yaisu, ta bántsa: Elva na degdege, á dzegwánka ura. ⁶¹ Nánná Yaisu ganakini tá wesha elva emnde a daba ñane am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «Á wákurá ba elva-aaruwa na emtu am ervaunđe? ⁶² Má watse nakuránna anjka á zláá *Ura á emnde bademme á dem tate na ndza a sawa átekwa mu, watse kwá bá uwe? ⁶³ Á vantá ba Shedekwe á Dadaamiya shifa ge ura. Slera á emndimagwaha an ndzedá-aatareka una. Daaci elva-aaruwa na yá anjka á bakurná ya na wá, Shedekwe ñara ba ñane, shifa ñara ba ñane. ⁶⁴ Amá tá anjka emnde na fartarka am dágave á kure.» Adaba á ba am fantaufe keni Yaisu diyaadiya emnde na watse tá fetareka na, diyaadiya edda una watse á de vela ñane keni.

⁶⁵ A farhe zlabé ádaliye, a ba ñane: «Ya bakurnaa adaba una ñanna, a ba iya, baaka ura á dzegwándzegwa ba ñane an ire-aara sezerwa, sey máki a tadanaa Edderwa.»

⁶⁶ A fantau á ba am sarte ñanna, emnde a fetarfe kwakya ta yaa daba Yaisu, zlalarka antara ñane mazla-aara. ⁶⁷ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa: «Kure keni kwá kátá yiya emtu?» ⁶⁸ A ñwanante ge Simaun Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ñá shá shifa na á zleka na á ba am elva á ña palle, ñá de daba ware umele? ⁶⁹ Nere wá, fanertarfe. Adaba diyañerdiya ganakini ba ka una ka sáwá áza Dadaamiya, ka cudedde.»

⁷⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwa emnde kelaawa ju buwa na, ábi ya dzerakursaa ba iya? Ay anjka ura palle am kure, ñane ura á shaitaine.» ⁷¹ Una ñanna wá, a ndanaa áte Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. Adaba Yahuda ñanna, ñane keni ba palle á pukura-aha á Yaisu kelaawa ju buwa tsa, amá a velanaa ba ñane Yaisu.

Egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu fartareka áte ñane

7 Am iga á una ñanna maa, Yaisu anjka á já daba á ba am kwará á Galili, wayaaka de nja am Yahudiya mazla-aara, adaba Yahudiya-aha tá anjka tsagwada ba ñane ge ja ba shifa-aara. ² Herzhapteherzhe munri á Yahudiya-aha na tá daháná an munri á *bere á kacakaca maa, ³ a ba egdzar mama-aha-ñara tá elvan ge ñane: «Yánya dágave na mazla-aara, tsetse ezlálá á dem Yahudiya, a de naránna emnde á ña na tá áhuwa keni slera á ña. ⁴ Adaba edda una ni á kátá emnde bademme tá diyeddiye ñane wá, á shebeka ire-aara. Ábi ká maga najipu-aha á ba ka? Shagera ba ká de maganaamaga una ñanna á katafke á nalga á emnde wá, lauktu tá diyaksediye.» ⁵ Ba egdzar mama-aha-ñara keni fartareka áte ñane dekideki.

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza á kure wá, ma sarte-ara keni bademme ba shagera. Iya wá, yá duka á

dem muñri ñanna, adaba zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade. ⁷ Kure wá, emnde a duniya tá dzegwánka fákurá áte kelaadire. Amá iya wá, wayarika emnde a duniya, adaba yá mára shagerkire á slera-aatare á segashe. ⁸ Ekkure wá, daumbare á dem muñri. Amá iya wá, yá duka adaba zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁹ A ndaterse una ñanna, a njehe am kwára á Galili, ñane zlaalaaka.

Yaisu am muñri á *bere-aha á kacakaca

¹⁰ Zlarzlálá egdzar mama-aha-ñara á de zá muñri ñanna maa, shebanve ire-aara atuge ice-aatare ñane keni a duhe á dem muñri ñanna, amá wá, marateranka ire-aara ge emnde. ¹¹ Male-aha á Yahudiya-aha tá aŋkwa tataya ba Yaisu am muñri ñanna, tá aŋkwa endáva am dágave á emnde: «Kwa naaná áme Yaisu?» ¹² Daaci bademme á emnde am muñri ñanna, tá ndáhá ba elva á Yaisu am dágave-aatare an gá kwára. A ba emnde umele: «Yaisu ñanna wá, ura maggwe.» A ba emnde umele: «Zhel ñanna slekeɗa emnde.» ¹³ Amá bademme á una ñanna tá ndaaná á ba an ila, adaba tá kuwa a cenaraterka male-aha á Yahudiya-aha. ¹⁴ Amá am dagave á muñri wá, tá zhára ba dámda Yaisu á dem *mashidi yaikke am Urusaliima, aŋkwa á ndater elva ge emnde. ¹⁵ Tá maga ba najipu-aara Yahudiya-aha. Ta bántsa itare: «Zhel na mu a shanaa áme ñane diya estuwa na, wallá a ndaase laya á malumireka, uweka?»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Elva na yá tsakaná ya na wá, yá ndaaná ya an ire-aaruka, elva-aha ñanna á sáwá áza Dadaamiya na a belibela na. ¹⁷ Edda una ni á kátá mága názena á kataná Dadaamiya wá, á naba diyeddiye elva-aaruwa na, tara a sawa áza Dadaamiya, an tara yá ndaaná ba iya an ndzedá-aaruwa keni. ¹⁸ Edda una ni á ndáhá ba elva á ire-aara, á kataná yaikkire ge ire-aara. Amá edda una á kataná yaikkire ge edda una a belanaa ñane wá, slejirire ba ñane, baaka zlerma am ñane dekideki. ¹⁹ Sakuránka Muusa *tawraita emtu? Ay ábi ba palle á kure keni baaka edda una dabátedaba shairiya-aha na am hude-aara. Ya gu uwe kena kwá kátá jija na?»

²⁰ A ba emnde na tá am jáháva, tá elvan ge Yaisu: «Ká an shaitaine emtu? Ware ñane á kátá jagja na?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya magaa ba slera palle an kwaskwe á puwansepuwe, amá bademme á kure kwá maga ba najipu-aara. ²² A ba Muusa am *tawraita wá: Kwá belá egdzere am shedekwe am hare ge tiisire. Ge jirire wá, a fantauwa Muusa ka, ta fantau am eggye-aha á kure werre. Adaba elva á Muusa ñanna wá, kwá aŋkwa belá egdzere am shedekwe ma an kwaskwe á puwansepuwe keni. ²³ Má kwá aŋkwa maga una ñanna an kwaskwe á puwansepuwe geni a badzevka tawraita á Muusa, sakwa ura lapika vuwa-aara emtu? Labára kwá ica ervaunɗe áte ya geni labára ya mbá ura an kwaskwe á puwansepuwe, ura lapika vuwa-aara tsa? ²⁴ Yawánya mága jeba una. Zharauka kure názena áte iga na, amá magaumága jirire.»

Watse ba Yaisu una *Almasiihu na emtu?

²⁵ A ba emnde a Urusaliima: «Edda una tá tatayán ge ja ba shifa-aara na ñane ka una? ²⁶ Aŋkwa á ndá elva-aara ba parakke mazla-aara, baaka ura á piyantepiya. Watse diyareddiye male-aha á miya ganakini ba ñane una *Almasiihu ka? ²⁷ Amá keni estuweka. Má watse samsa Almasiihu wá, watse baaka ura á diyeddiye tate na a sawa átekwa. Amá náza á zhel na diyamidiya bademme tate na ni á sawa ñane átekwa.»

²⁸ Am sarte ñanna maa, Yaisu aŋkwa á ndater elva ge emnde am *mashidi yaikke. A kante kwára, a ba ñane á elvan ge itare: «Kina diyakuridiya emtu ba jirire? Diyakuridiya emtu tate na ya sawa átekwa? Iya wá, san-ka ba ya an ire-aaruwa, aŋkwa edda una a belibela, diyakurka ba kure. Edda-aara ñanna ura jirire seke ñane baaka. ²⁹ Iya wá, diyandiya edda-aara, adaba ya sawa ázerjara, a beliyaa ba ñane.» ³⁰ Tá kátá ekseksa, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva, adaba zlaɓe samka sarte-aara. ³¹ Mbate kwakya emnde na fartarefe áte ñane am jáháva ñanna. Ta bantsa itare: «Una ni ta bantsa watse á sawa *Almasiihu umele, á se maga najipu-aha na á jauje ge náza á zhel na zlaɓe ádaliye?»

Kwakwane-aha á *Farisa-aha antara male-aha á *liman-aha tá de eksa Yaisu

³² Cenarácena *Farisa-aha elva na tá aŋkwa ndaaná emnde áte Yaisu an ila maa, ta naba magaa sawari antara male-aha á *liman-aha, daaci ta naba puwaa emnde a ufa mashidi á de eksa Yaisu na. ³³ Nánná Yaisu estuwa, a ba ñane á elvan ge emnde: «Iya wá, yá haraaka kwakya ázekure mazla-aara, yá eptsá ádeza edda una a belibela na. ³⁴ Watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya.»

³⁵ A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á deme kena ñane ni, miya mi taa daaka na? Watse á zlála ádeza Yahudiya-aha á miya na zlarzlálá á dem dágave á Yunaniŋkau-aha na, ge magateraa waazu ge Yunaniŋkau-aha ka? ³⁶ Elva na a bantsa ñane ni, watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya, a ba ñane na mu, á kátá ba uwe ñane?»

Haye na á vante shifa ge ura

³⁷ Daaci kwaskwe na ni á zle muñri ñanna átekwa na wá, jauje ge hare-aha umele bademme am muñri ñanna. Vacite ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a tsaahé am dágave á emnde, a kante kwára ba shagera, a ba ñane á elvan ge emnde: «Ma á wáná ndera ge ware keni a se shushe ázerwa. ³⁸ Ma a fetaara ware áte ya keni, a jerje háye am edda-aara, háye na ni á vante shifa ge ura á degeza am edda-aara. Una názu a ndaana waki-ta á Dadaamiya.» ³⁹ Yaisu á ndá elva a Shedekwe Cudedde na watse tá sháná emnde a fetarfe. Am sarte

ɲanna zlaɓe sharánka Shedekewe Cudedde emtsaade, adaba zlaɓe demka Yaisu am yaikkire-aara.

Bademme an tega ye á emnde áte Yaisu

⁴⁰ Am sarte na cenarvaacena emnde a jáháva elva-aara ɲanna maa, a ba emnde umele-aatare: «Zhel na, ba jirire ba ɲane nabi na ta baa watse á sawa na.» ⁴¹ A ba emnde umele: «*Almasiihu na ba ɲane.» A ba emnde umele zlaɓe adaliye: «Almasiihu na tá enndá na á jesare am Galili ka.» ⁴² Adaba a ba wakita á Dadaamiya wá, Almasiihu á de jesare á ba am dágave á emnde a jeba á *Dawuda, á jesare am Baytilama ekse na ndza á njá amkwa Dawuda ɲanna.» ⁴³ Bademme á ye á emnde am jáháva gevge gergere am elva a Yaisu ɲanna. ⁴⁴ Emnde umele am dágave-aatare tá kátá eksa Yaisu, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva.

Male-aha á Yahudiya-aha fartarka áte Yaisu

⁴⁵ Daaci eptsaraapetsa kwakwane-aha á *Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha na ba estuwa á dezetare. Ta de ndavateruhe ge emnde na, a ba itare tá elvan ge itare: «Labára sakuránka Yaisu na?» ⁴⁶ Tá ɲwaterante ge emnde na, a ba itare: «Kay! Zhel ɲanna ba vaci palle keni cenarɲeránka ura á ndáhá elva seke ɲane.» ⁴⁷ A ba Farisa-aha tá elvan ge itare: «Kure keni watse badakurubade zhel na ka?» ⁴⁸ Kwa nanna fartarfe male-aha, antara Farisa-aha á ɲere áte ɲane emtu? ⁴⁹ Ábi sey tá fetaara ba ɲgudi-aha áte ɲane, emnde na diyarka *tawraita deki, tá an nyainye áza Dadaamiya na.»

⁵⁰ Amá anƙwa Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu an vayiya na am dagave-aatare, ɲane keni ba palle á Farisa-aha na tá áhuwa ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁵¹ «Ay degiya am tawraita á miya wá, mi taa ɲgudeka ura ba estuwa, sey máki cenamivaacena elva am mbuwe-aara antara názena a guwaa ɲane.» ⁵² A ba itare tá elvan ge Nikaudaimus: «Ekka keni ka ura á Galili emtu a gá? Eppákyá názu am huɗe á wakita má watse ká shánsha ba palle keni nabi na a jesaare am Galili!»

((⁵³ Am iga á una ɲanna maa, ma ware keni a eksaa ba baráma de mba-aara.

Mukse na ta ekseva am gwardzire

8 Yaisu wá, a dete ire á Wa Anyaranyara. ² Ba enjlya-waabere wá, a tsekwese, a eptsá á ba dem *mashidi yaikke suuwe, a de njehe, ta duhe ge emnde ádezenara, a fantau ge vaterte sera á elva. ³ Daaci malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha ta naba sanaa mukse ta ekseva am gwardzire, ta tsa mukse na á katafke á emnde bademme. ⁴ Daaci ta ndavanu elva ge Yaisu: «Malum,» a ba itare, tá elvan ge ɲane: «Náwa mukse na wá, ɲa eksevaa am gwardzire. ⁵ Názu a banjerna Muusa am *tawraita wá, mukse na á maga jeba una wá, ba tá ja shifa-aara an nákwá. Ekka mu ázara á ba elva á ɲa?» ⁶ Ta banaa una ba geni tá tsag-wadaná an ɲane, geni tá shánsha elva na an dzálá am

mbuwe-aara. Amá a gaavehe ge Yaisu, anƙwa á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁷ Am itare yaránka ndáva na, á kante ire Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki anƙwa edda una ndza maganaaka haypa deki am kure wá, a fantaufe edda-aara zuɲɲwe ge dzega mukse na an nákwá.» ⁸ A ndaase una ɲanna, a gaavehe zlaɓe adaliye, anƙwa á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁹ Ba ta cenaa elva ɲanna wá, ta fantau ge zlálá an palpale, ta fantuwa male zuɲɲwe, a jauwa ba mukse na palle á tse á katafke á Yaisu. ¹⁰ A kante ire Yaisu, a ba ɲane á elvan ge mukse ɲanna: «Tá áme emnde na? Baaka edda una dzegwándzegwa ɲgudakɲguda emtu?» ¹¹ A ɲwanante ge mukse na, a ba ɲane: «Baaka degiya malum.» A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Iya keni yá ɲgudanƙa. Ezzlálá, amá dalika á maga haypa.»))

Yaisu wá, parakkire ge duniya

¹² A ba Yaisu zlaɓe adaliye á elvan ge emnde: «Ba iya una ya parakkire ge duniya. Ma a dábiyaa ware keni á shánsha parakkire na á vante shifa ge ura na, edda-aara á zlaɓe am tabedammire mazla-aara.»

¹³ A ba *Farisa-aha tá elvan ge ɲane: «Ká anƙwa á maganá ba ka seydire áte ire á ɲa na wá, elva á ɲa ɲanna jirireka deki.»

¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma yá maganá ba ya seydire áte ire-aaruwa keni, elva-aaruwa jirire. Adaba diyandiya tate na ya sawa átekwa, diyandiya tate na yá zlálá ádetekwa. Amá kure diyakurka ma tate na ni ya sawa átekwa, ma tate na yá zlálá ádetekwa keni.

¹⁵ Kure kwá naba icanve elva áte ura, áte una kwá kataná kure emndimagwaha, amá iya yá ɲgudeka ura deki. ¹⁶ Ma ya icanve elva áte ura keni, yá maganá á ba an jirire, adaba ganewka an ire-aaruwa am elva ɲanna, amá anƙwa Edderwa na a belibela na antara ya. ¹⁷ Anƙwa an puwa am *tawraita á kure, a ba ɲane: Máki seyde-aha buwa ta ndaase ba elva palle wá, elva-aatare jirire. ¹⁸ Náwa yá anƙwa maga seydire áte ire-aaruwa. Edderwa na a belibela na keni anƙwa á maga seydire áte ya.»

¹⁹ A ba itare tá elvan ge Yaisu «Áma eddeɲa ɲanna?» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya keni diyakurika sakwa Edderwa emtu? Ma andze diyakuridiya wá, ma kwá naba diyeddiye Edderwa keni.»

²⁰ Kwaye ɲane elva na Yaisu a ndater ge emnde am *mashidi yaikke, am tate na tá fá sadake á nasherire átekwa na. Baaka ura a piyante elva-aara deki adaba zlaɓe samka sarte-aara emtsaade.

Kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa na

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe adaliye: «Iya wá, yá zlálá, watse kwá tatayitátaya, amá watse kwá shika. Watse kwá emtsa á ba am haypa-aha á kure. Kwá dzegwánka dem tate na yá detekwa na.»

²² A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á de já ire-aara ka? Adaba a ba ɲane, kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure kwa jesaare á ba am duniya na, amá iya wá, ya

sawa á sa am samaya. Kure kwa ba emnde a duniya na, amá iya wá, ya ura á duniya-ka. ²⁴ Ya bakurnaa adaba una nanna watse kwá emtsemtsa á ba am haypa-aha á kure. Adaba ba jirire watse kwá emtsa á ba am haypa-aha kure máki fakurtaareka ganakini ba iya una Iya.»

²⁵ A ba itare tá elvan ge nane: «Ka ware?» A nwater-ante, a ba nane: «Ya ba edda una kwaye am fantaufe ya ndaakur ba nane na. ²⁶ Yá an elva kwakya ge ndanaa áte kure, ba jirire kwá taa njezleka am elva nanna. Amá bademme ba jirire. Adaba yá ndaakur ba názena ya cenanaa áza edda una a belibela na.»

²⁷ Cenaránka dekideki geni á ndater elva á Eddeņara.

²⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vacite na ni kakuranteka *Ura á emnde bademme wá, kwá de dise ba vacite nanna, ganakini iya wá, ya ba Iya. Kwá de diyed-diye geni názena yá maganá ya bademme na wá, ba iya an ire-aaruwa ka. Ma yá ndáhá uwe keni, yá ndá ba názena a kwarisaa Edderwa. ²⁹ Edda una a belibela na anķwa antara ya, á yika ya palle dekideki, adaba ma vaataru keni yá magá ba názena á kataná nane.»

³⁰ Ba Yaisu a ndaase una nanna wá, emnde kwakya fartarfe áte nane.

Emnde a mága haypa ta náve-aha á haypa

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge Yahudiya-aha na fartarfe áte nane: «Máki tsakuraatse á ba áte elva-aaruwa wá, kwa emnde-aaruwa ba jirire, ³² kure kwá diyeddiye jirire, jirire á kure á palakuraapálá. Kwá kwaraná ba kure ire á kure.» ³³ A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ázara a ba ka? Nere nā eggye-aha á Ibrahimia miyenne, ba vaci palle keni danjeremka am erva á ura ni, watse kwá kwaraná ba kure ire á kure, á ba ka?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una á magá ba haypa na, edda-aara náve á haypa. ³⁵ Náve wá, ma estara keni á gevka ura á hude á há dekideki. Amá egdzere wá, ma vaataru keni ba ura á hude á há nanna. ³⁶ Daaci máki a palakuraa *Egdza á Dadaamiya am navire á kure wá, shakuránsha ire á kure ba jirire. ³⁷ Diyandiya degiya ganakini kwa eggye-aha á Ibrahimia. Amá labára kena kwá lyye-ka elva-aaruwa, kwá anķwa á tataya ja shifa-aaruwa na? ³⁸ Yá ndá ba názena ya naaná áza Edderwa, kure keni kwá magá ba názena a bakurnaa eddekure.»

³⁹ A ba itare, tá elvan ge Yaisu: «Eddeņere ba Ibrahimia ge nere.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa egdzara á Ibrahimia ba jirire wá, ma kwá maga ba názena ndza a maganaa nane. ⁴⁰ Amá náwa yá anķwa ndaakur ba jirire názena ya cenanaa ya áza Dadaamiya, aley kure kwá tataya ba já shifa-aaruwa. Ibrahimia wá, nane magaaka una dekideki. ⁴¹ Kure kwá maga ba slera á eddekure.» A ba itare tá elvan ge nane: «Nere nā masagwa-aha ka dekideki, Eddeņere ba Dadaamiya palle.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze ni kwa egdzara á Dadaamiya ba jirire wá, ma andze kwá wayi-wayá. Adaba iya ya sawa ázenara ge sezekure na. Sanka ba ya an ire-aaruwa, a beliyaa ba nane, yá njá á ba

áte nane áhuna na. ⁴³ Labára nane á duka elva-aaruwa á dem ire á kure dekideki? Á duka á dem ire á kure adaba kwá dzegwánka cena elva-aaruwa. ⁴⁴ Kure wá, eddekure ba Shaitaine. Kwá kátá maga názena á kataná eddekure. Adaba nane sleceba emnde kwaye am fakta, baaka jirire-aara dekideki, adaba baaka jirire am nane. Ndáhá fida wá, duksa-aara ge nane, adaba slera-aara ba fida, nane male á fida. ⁴⁵ Amá iya wá, yá ndáhá ba jirire. Adaba una nanna wayakurika. ⁴⁶ Emtu ware edda-aara am kure á sansese haypa-aaruwa parakke? Ay má yá ndá ba jirire bademme, labára kwá fetarka áte ya? ⁴⁷ Ura á Dadaamiya wá, á cená elva á Dadaamiya. Amá kure kwa emnde á Dadaamiya-ka. Adaba una nanna kwá feka hyema áte elva-aaruwa.»

Kwaye zlabé yareka Ibrahimia anķwa Yaisu

⁴⁸ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge Yaisu: «Ndanjeranķa emtu ganakini ka wá, ka ura *Samariya? Ndza danjeranķa emtu ganakini ká an jini am ire?» ⁴⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá an shaitaine ka dekideki, yá gálá ba Edderwa, amá kure kwá anķwa epsawipsawa. ⁵⁰ Iya wá, ndanka ya ganakini a galarigálá emnde. Amá anķwa edda una a wayiyantaa nane ganakini a galarigálá emnde. Daaci watse á ndaná ba nane elva á kure.

⁵¹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a magaa fesarefire am elva-aaruwa, nane á emtseka dekideki.»

⁵² A ba Yahudiya-aha tá elvan ge nane: «Kina wá, diyanderdiya mazla-aara geni ba jirire ká an jini am ire. Ibrahimia emtsametsa, nabi-aha umele keni matsar-matsa, ekka ni má ura á maga fesarefire am elva á nā, á emtseka, á ba ka? ⁵³ Eggymiya Ibrahimia an ire-aara maa, emtsametsa, jakuje ge nane emtu? Nabi-aha keni emtsaremetsa, ka mu ká zhára ire á nā ka ware?»

⁵⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki yá galaná ba iya ire-aaruwa wá, yaikkire-aaruwa hyepka duksa dekideki. Iya á galiya ba Edderwa. Ba nane edda una kwa bantsa kure Dadaamiya na. ⁵⁵ Amá diyakurka nane nanna dekideki. Iya wá, diyandiya. Ma ya bánba diyanka wá, ya slefida seke kure. Diyandiya ba parakke, yá anķwa á fansarefe am elva na á ndaná nane.

⁵⁶ Dadaamiya ndza a banánba ge eggyekure Ibrahimia ganakini watse á hyemhye am sarte-aaruwa, a higa jipu arge elva nanna. Am sarte na marannaamará Dadaamiya, ervaunđe-aara ndza ba seke nama.»

⁵⁷ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge nane: «Ba yáwe kul ilyebe keni ká hyefka ni, ka nána Ibrahimia, a ba ka?» ⁵⁸ «Yá ndaakur ba jirire,» a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwaye zlabé yareka Ibrahimia keni yá anķwa ya.» ⁵⁹ Ta naba halem nákwá am erva tá kátá eddzága maa, a naba shebevhe ge Yaisu, a sesehe am mashidi nanna.

Yaisu mbanaambe ura wulfe ta yán ba estuwa

9 Daaci anķwa á degashe Yaisu am tate umele wá, a naa ura wulfe ta yán ba estuwa. ² Ta ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge nane: «Malum, ta yanaa adaba haypa á ware zhel na wulfe? Haypa á tara eddeņara an emmeņara emtu? Emtu haypa-aara ba ge

ɲane he?»³ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ta yese wulfe adaba haypa-aara ka, tara eddeɲara an emmeɲara keni haypa-aatare ka. Una a gev ba geni a naránna emnde slera yaikke na á de maganá Dadaamiya áte ɲane.⁴ Am zlabé aɲkwa tsawe vaciya wá, magaumimága slera á edda una a belíbela na. Adaba aɲkwa á sawa yayiya, ura á dzegwánka mága slera mázla-aara.⁵ Am sarte na zlabé yá aɲkwa am duniya na wá, ya parakkire ge duniya.»

⁶ Ba a ndaase elva ɲanna, mazle-aara a naba kyefaa nyaihe á dem áhá, a wasletaa egdza haha cekwaɲgudí an nyaihe-aara, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na,⁷ a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Eztlálá de baraabará ice á ɲa am derve na tá daná an Silauwam na.» Silauwam ɲanna wá, amaana: slebela. A duhe ge wulfe na, a de baraa ice-aara wá, aɲkwa a nanna. Á sá wá, ba laɲge ice-aara.

⁸ Daaci emnde a slala-aara, antara emnde na ndza ta naa á ɲala na, a ba itare: «Una ni ba wulfe na á ɲala, á ɲjá áhuwa na ka?»⁹ A ba emnde umele; «Ba ɲane.» Amá a ba emnde umele: «Una ɲaneke, ba gáráva.» Amá «Una ba iya,» a ba ɲane á elvan ge itare.¹⁰ Ta ndavanu elva: «A wertaa estara ice á ɲa?» a ba itare tá elvan ge ɲane.¹¹ A ɲwaterante, a ba ɲane: «Aɲkwa ura zhera-aara Yaisu, a wasletaa haha cekwaɲgudí, a naba ndabinu ge ice-aaruwa wá, a ba ɲane á elvan ge iya, eztlálá de baraabará ice á ɲa am derve á Silauwam. Ya naba duhe á dete we á derve ɲanna, ya baraa ice-aaruwa wá, yá nanna ice.»

¹² «Áma zhel ɲanna?», a ba itare tá elvan ge ɲane. «Diyanka», a ba ɲane á elvan ge itare.

***Farisa-aha tá ndavanu elva ge ura wulfe ta yanaa an ɲane**

¹³ Daaci ta naba dá zhel na ndza wulfe, amá shánsha ice-aara na ádeza *Farisa-aha.¹⁴ Adaba háre na ni Yaisu a wasletaa egdza haha, a ndabananuhe ge ice á wulfe na wá, kwaskwe á puwansepuwe.¹⁵ Adaba una ɲanna, Farisa-aha ta ndavanu ge zhel ɲanna, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A mágava estara ɲane kina ká aɲkwa á nanna ice na?» A ɲwaterante, a ba ɲane: «Ba a wasletaa egdza haha, a ndabinuhe ge ice, ya de baraa ice-aaruwa wá, yá aɲkwa á nanna.»¹⁶ A ba emnde umele am dágave á Farisa-aha: «Ma a maganaa ware una ɲanna keni, a belanaa Dadaamiya ka dekidéki, adaba aɲkwa á badza kwaskwe á puwansepuwe.» Amá a ba emnde umele-aatare: «Slehaypa ni á dzegwándzegwa mága najipu-aha na?» Daaci ye-aatare gevge gergere.

¹⁷ *Farisa-aha ta ndavanu elva zlabé ádalíye ge wulfe na shánsha ice-aara na: «Ekka mu ázara a ba elva á ɲa áte edda una a werakanta ice ɲanna?» A ba ɲane: «Nabi á Dadaamiya.»

¹⁸ Mazla-aara eksararka male-aha á Yahudiya-aha ganakini zhel ɲanna ndza wulfe werre, a shanaa an sha ice. Ta naba detaa tara eddeɲara an emmeɲara.

¹⁹ Ta se ndavateruhe, a ba itare: «Una ba jirire ba

egdza á kure emtu? Ndaundá ba jirire ndza kwa yán ba wulfe emtu? Ay a sawa estara á nanna ice na?»

²⁰ Ta ɲwaterante ge tara eddeɲara an emmeɲara, a ba itare: «Egdzere wá, ba egdza á ɲere, ɲa yese ba wulfe.²¹ Amá ma a shanaa estara ice keni diyaneɲerka, ma a vantaa ware ice keni diyaneɲerka. ɲane keni egdzere-ka mázla-aara, ndavawanundave ba ge ɲane, a ɲwuterɲwa ba ɲane an ire-aara.»²² Ta ndaa una tara eddeɲara an emmeɲara na wá, adaba a wáterá lyáwá átuge male-aha á Yahudiya-aha. Adaba zlaruzle male-aha á Yahudiya-aha am sawari-aatare, geni ma a ndaasa ware Yaisu wá, *Almasiihu, tá ɲgyansenggye edda-aara am jeba-aatare ba dekidéki.²³ Ta ndaaná adaba una ɲanna tara eddeɲara an emmeɲara: ɲane keni egdzere-ka mázla-aara, a ɲwuterɲwa ba ɲane an ire-aara na.

²⁴ *Farisa-aha ta dante zhel na ndza wulfe, shánsha ice na ge buwire, a ba itare tá elvan ge ɲane: «ɲere wá, diyaneɲerdiya ganakini zhel ɲanna slehaypa. Azara á ba elva á ɲa? Enndá jirire á katafke á Dadaamiya!»²⁵ A ɲwaterante, a ba ɲane á elvan ge itare: «Iya wá, ma aɲkwa haypa-aara, ma baaka haypa-aara keni diyanka ya. Duksa palle ya disaa ya wá, ndza ya wulfe, kina wá, yá aɲkwa á nanna.»

²⁶ Ta ndavanuhe zlabé ádalíye, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A magakaa uwe lauktu a werthehe ge ice á ɲa na?»²⁷ A ɲwaterante, a ba ɲane: «Ábi ya ndakurndáhá cenakurka. Kwá kátá yá bakurá uwe kena ádalíye? Em-tu kure keni kwá kátá gev emnde a daba ɲane?»²⁸ Tá zlazlewahe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Ká sledaba ɲane ba ka! ɲere wá, ɲa emnde a dába Muusa.²⁹ Adaba Muusa wá, diyaneɲerdiya ta ndaa elva an Dadaamiya, amá ɲane ba tate na á sawa átekwa, diyaa ware?»

³⁰ A ba zhel na: «Kwaye kwa najipu! Zhel na a weritaa ice na ni diyakurka kure tate na a sawa átekwa?»³¹ Amá wá, diyamidiya slehaypa wá, Dadaamiya á ɲwanárka dekidéki, sey edda una ni á gálá ɲane, antara á maga namaari-aara.³² Kwaye á ba am fakta á duniya keni, vaci palle ndza cenamiyánka ta weranantaa ice ge wulfe na ta yanaa an ɲane.³³ Daaci zhel ɲanna, ma andze a belanaa Dadaamiya ka wá, ma andze á dzegwánka ba mága uwe keni.»

³⁴ «Ka wá, ka slehaypa kwaye á sawa am huđe á emmeɲa, ká kwaraɲersá ka duksa ge ɲere emtu?» Daaci ta naba ɲgyanse á segashe am mashidi.

Yaisu á ndáhá elva á wulfire am ervaunde

³⁵ Am sarte na cenáncena Yaisu ganakini ɲgyansenggye maa, a naba de tataya tate-aara. De shánsha, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Faktarefe áte *Ura á emnde bademme emtu?»³⁶ A ɲwanante a ba ɲane: «ɲane mu ware ɲane malum, geni yá fetarfe áte ɲane?»³⁷ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ká zhárá ba ɲane maa, ba edda una á ndaaka elva na.»³⁸ «Fanaktarfe Yaakadada», a ba ɲane á elvan ge ɲane, a ke-zlanaa ugje am áhá.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Sawa-aaruwa ge iya á sem duniya na wá, ya se lá wulfe-aha geni itare tá shánsha

tá náanna duksa. Amá emnde na ta bantsa itare tá nanna na wá, tá gevge wulfe-aha.»

⁴⁰ Cenarácena *Farisa-aha na tá ankwá áhuwa na, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Njere keni nja wulfe-aha emtu?» ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa wulfe-aha wá, ma baaka haypa á kure. Amá kwa bántsa kure ankwá ice á kure tsawe wá, haypa á kure ba nja-aara.»

Suni shagera an kyawe-aha-aara

10 A ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: má ura á dem gargare á kyawe-aha ni, daaka á kya we-aara, a naba tsekweme á kyá ire á ríya wá, edda-aara nanna neyle, slezá baráma. ² Amá edda una ni á duwa á kya we á gargare wá, ba nane una suni á kyawe-aha. ³ Daaci slewera gargare, á weranántewera gargare ge suni, nane á dáhá kyawe-aha-aara an zhera an zhera, kyawe-aha tá cenácena kwárá-aara, tá eddaba ásegashe. ⁴ Máki saterse ásegashe maa, á dedda nane á katafke, tá dábáná kyawe-aha-aara á kataliya, adaba diyardiya kwárá-aara. ⁵ Amá kyawe-aha tá dábeka edda una diyarka, á wáterá lyáwá átuge nane, adaba diyarka kwárá-aara.»

⁶ Kwaya nane naraje na a baterna Yaisu, amá cenaránka naraje-aara, ma a bateraa elva áte uwe keni.

Yaisu suni shagera

⁷ Lauktu a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ba iya una ya we á gargare á kyawe-aha. ⁸ Bademme á emnde na ta sawa ákatafke-aaruwa, ta ba neyle-aha, ta emnde a zá baráma. Adaba una nanna diyaraterka kyawe-aha, cenarka elva-aatare. ⁹ Ba iya una ya we á gargare. Ma ware una á dema á kya ya á dem gargare na, á shánsha ire-aara, á duwa á ba an enjkale-aara, á sesse keni á ba an enjkale-aara, á shánsha náza zá-aara á ba an unjule-aara. ¹⁰ Neyle wá, á sá ba mága neylire geni á icica, á kedánaakeda. Amá iya wá, ya sawa ganakini kyawe-aha tá shánsha shifa, tá njinja an shifa-aatare lanje.

¹¹ «Ba iya una ya suni shagera. Ya suni shagera na ni yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹² Amá suni na á piyá ba geni a shánsha mbera-aara, nane gevka edda á kyawe-aha wá, gevka suni shagera. Máki nanna ankwá á sawa indale wá, á zhagada ire-aara, daaci á kyateraakya indale kyawe-aha na, á dzadzatervedzadze. ¹³ Á zhagada shifa-aara, adaba nane baaka lambe-aara áte kyawe-aha. Á dzámá ba mbera-aara palle. ¹⁴ Ba iya una ya suni shagera, diyandiya kyawe-aha-aaruwa, itare keni diyaridiya ¹⁵ ba seke una ni a diyidiya Edderwa, iya keni diyandiya nane na. Yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹⁶ Iyau, zlabé tá ankwá kyawe-aha-aaruwa umele ágashe, saremka á sem walde. Shagera ba yá satersa itare keni á sem walde, tá se cena kwárá-aaruwa. Tá se njá am walde palle, suni á gev ba palle.

¹⁷ «Wayiwáya jipu Edderwa, adaba eksanarekse yá shifa-aaruwa, watse yá shánsha zlabé ádaliye. ¹⁸ Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa já shifa-aaruwa, ya eksera ba ya emtsa. Yá naba emtsemtsa, amá ya an hakuma á tse am faya. Yá magán ba seke una a binaa Edderwa.»

¹⁹ Elva-aara nanna a tsante elva yaikke zlabé ádaliye am dagave á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya emnde am dagave-aatare ta baa: «Ura an jini am ire, an wesha ire-aara, kwá cena uwe áte elva-aara?» ²¹ A ba emnde umele-aatare: «Una fida, ura an wesha ire-aara wá, á taa ndaaseka elva estuwa. Há! Ura an wesha ire-aara ni á weratertá ice ge wulfe-aha?»

Kwalarekwále Yahudiya-aha ge fetaare áte Yaisu

²² Daaci samsa sarte á mága muñri á wera *mashidi yaikke am Urusaliima maa, ta naba gyaa muñri. Sarte nanna, sarte á lailaiddire. ²³ Daaci vacite umele, ankwá á já daba Yaisu am dzadzáwe á mashidi, am tate na tá dáháná an dzadzawe á Suleymanu na maa, ²⁴ de jarammeje zlabé ádaliye Yahudiya-aha á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge nane: «Máki ba jirire ba ka una ka *Almasiihu á Dadaamiya wá, ndanerdá jirire-aara, geni a shunjnuleka ire á njere mázle-aara. Kinekineka njá ufa ba una ázeña.»

²⁵ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha fakurtaareka áte ya. Slera na yá ankwá á maganá ya na wá, yá maganá á ba an hakuma á Edderwa. Una nanna á bakurá ba elva ge kure áte ya, ma ya ware keni. ²⁶ Aley kwá fetareka áte ya, adaba kwa kyawe-aha-aaruwa. ²⁷ Kyawe-aha-aaruwa wá, tá cena kwárá-aaruwa, tá dábídába, iya keni diyanderdiya. ²⁸ Yá vaterte shifa na á zleka na, tá emtseka dekideki, baaka ura á dzegwándzegwa saterse am erva-aaruwa. ²⁹ Edderwa na a vite kyawe-aha nanna, yaikke ba nane arge duksa bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa sanse kyawe-aha nanna am erva á Edderwa. ³⁰ Iya antara Edderwa nja ba palle.»

³¹ Daaci Yahudiya-aha ta naba haletaa nákwá zlabé ádaliye, tá kátá ejja. ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náwa kwakya slera shagera shagera na ya maganaa ya am dagave á kure an hákuma á Edderwa. Kina kwá kátá jiyá an nákwá adaba ura-ara palle?» ³³ A ba Yahudiya-aha nanna tá elvan ge nane: «Njá jáká an nákwá adaba shagerire na ka maganaa ka ka. Amá njá jáká adaba elva mándzawe na ká ndaná ka áte Dadaamiya. Ka keni ka ba urimagwe, amá ka ganve ire á nja Dadaamiya.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am *tawraitá á kure, a ba Dadaamiya: Kure kwa dadaamiya-aha. ³⁵ Diyamidiya názu an puwa am wakitá á Dadaamiya wá, baaka ura á ebzebza. Dadaamiya a detaa emnde na ni a vaterte elva-aara ta dadaamiya-aha. ³⁶ Janateruka ya ge emnde nanna emtu, ya na a eksisaa ba Dadaamiya, a beliyaa á sem duniya? Kwa baa yá ankwá á zlazla Dadaamiya, adaba ya baa: ya *Egdza á Dadaamiya? Áma nane zláze nanna? ³⁷ Máki kwá ezzhárá slera na yá maganá ya slera á Edderwa

ka, fautareka áte ya. ³⁸ Amá máki yá mága ba slera á Edderwa ba jirire wá, ma kwá fetareka áte ya keni, fautarefe kure á ba áte slera-aaruwa ñanna, geni kwá diyeddiye jirire-aara, ganakini iya antara Edderwa ña ba palle.»

³⁹ Tá kátá ekseksa, amá sharánka zlabé ádaliye. ⁴⁰ A zlaléhe ge Yaisu á dete iga a guwa á Urdun, tate á mága baptisma á Yuhanna, a de njehe áhuwa. ⁴¹ Amá kwakya emnde ta kelaa á dezeńara. Ta bántsa emnde ñanna am dagave-aatare: «Yuhanna wá, baaka najipu na a maganaa ñane, amá bademme á názena a ndaanaa ñane áte zhel na bademme ba jirire.» ⁴² Emnde kwakya fartarfe áte ñane am tate ñanna.

Emtsamtsa Laajarus

11 Ankwá zhel emnde a Baytaniya umele zhera-aara Laajarus wá, lapika ba zlazlada. Egdzar ma-aha-ñara ñwasha, tara Marta antara Maari keni tá á ba am ekse ñanna. ² Maari ñanna wá, ba Maari na ndza a puwar náza se áte sera ge Yaakadada, a halanaahe an úgje á ire-aara na. Laajarus lapika na egdza emmenjara ge Maari ñanna.

³ Daaci egdzar mama-aha ñwasha buwa ñanna, ta naba belanve ura ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Yaakadada, náwa lapika ura á ña Laajarus.» ⁴ Cenán-cena Yaisu labare ñanna maa, a ba ñane: «Lapikere á Laajarus á taa jeka shifa-aara. Amá watse tá nanna emnde yaikkire á Dadaamiya, antara yaikkire á Egdza-aara keni, adaba lapikere-aara zhel ñanna.»

⁵ Yaisu wayatertewáyá jipu tara Maari antara Marta ira Laajarus. ⁶ Adaba una ñanna daaka watsewatse am sarte na a cenaa labare á lapikere á Laajarus na. A gaa háre buwa am tate ñanna, am iga-aara lauktu a tse, a duwa.

⁷ Am iga a háre buwa ñanna maa, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Mi zlaláwa, mi eptsá ádaliye á dem Yahudiya.» ⁸ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Malum, á ba am háre-aha na tá kátá jakjá Yahudiya-aha á ba an nákwá ni, ká kátá eptsá ádaliye á ba ádehuwa?» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya emtu ganakini ankwá saa kelaawa ju buwa am váha palle? Máki ura á zlalá an vaciya wá, á jeka ektápaare. Adaba ankwá parakkire am duniya. ¹⁰ Amá máki edda-aara á zlalá an vayiya wá, á naba ejja ektápaare, adaba baaka parakkire am ñane.»

¹¹ Am iga á elva-aara ñanna maa, a ba ñane zlabé ádaliye á elvan ge itare: «Ankwá á paa háre ura á miya Laajarus, amá yá de tsantetse am háre-aara ñanna.»

¹² A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada máki á pupe háre wá, una watse á mbembe.» ¹³ Yaisu ankwá á baterá baaka Laajarus emtsamtsa, pukura-aha ta kurken á ndater ba háre á jirire. ¹⁴ A naba ndaterse ba parakke Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka emtsamtsa Laajarus. ¹⁵ Iya wá, yá higa jipu adaba lámare ñanna a shaa Laajarus am iga-aaruwa. Una a magava estuwa na wá, adaba ba kure, geni a farfe zlabé adaliye fetarfire á kure áte iya. Daaci tsaumitse, mi zlaláwa mi dezeńara.» ¹⁶ A ba Taumas, (Wulhe keni ba

zhera-aara,) a ba ñane á elvan ge pukura-aha umele: «Mi keni mi zlalawa, mi de emtsa ba kerde antara ñane.»

Ba Yaisu una sletsa emnde am faya

¹⁷ Lauktu á daada Yaisu á dem Baytaniya maa, a de beraa hedarehe Laajarus zlauzle, háre-aara ufade am evege. ¹⁸ Ekse á Baytaniya ñanna ba herzhe an Urusali-ima á maga ba kilaumaiter keye. ¹⁹ Yahudiya-aha kwakya ta sem mba á tara Maari antara Marta, ta se gater use adaba a kedaa egdza emmetare.

²⁰ Am sarte na cenán-cena Marta ganakini sámssa Yaisu maa, a naba tsetehe, a zlala á de yainuye áte baráma a sawa. Maari wá, ñane a nja am mba. ²¹ A ba Marta á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, egdza emmerwa ma andze á emtseka dekideki. ²² Amá ba kina keni diyandiya ganakini Dadaamiya á yakveka názena ka ndavanuwa ka.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Sey á sesse egdza emmenja á ba an shifa-aara.» ²⁴ «Diyandiya,» a ba Marta. «Diyandiya ganakini watse á tsetse vaci tsa emnde á faya am halavuwa á duniya.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya una ya edda tsa emnde am faya, ba iya una ya slefaterem shifa na á zleka na am vuwa ge emnde. Má ura fetarfe áte ya wá, ma emtsamtsa keni á tsetse á ba an shifa-aara. ²⁶ Ma ware una an shifa, a fetaare áte ya, á emtseka edda-aara dekideki. Faktarfe emtu áte elva-aaruwa na?»

²⁷ «Ane fantarfe», á ba Marta, «fantarfe ganakini ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya, ba ka edda una diyanjerakdiya ganakini watse ká sawa á sem duniya na.»

Sesse yawe á kyuwa ge Yaisu

²⁸ Am iga á elva-aara ñanna Marta wá, ba eptsá-aara a detevege egdza emmenjara Maari, a de mbedanuhe an nasherire, a ba ñane á elvan ge ñane: «Samsa Malum ankwá á ndavakndává.» ²⁹ Ba tara cenán-cena, antara ba tsetse-aara ge Maari, a duhe ádezeńara.

³⁰ Amá zlabé samka Yaisu á sem hude á ekse emtsaade, zlabé á ba am tate ñanna a de yainuwa Marta na. ³¹ Tsetsa Maari an hádzala á segashe maa, bademme á Yahudiya-aha na tá njá ázeńara, ta de gater use na keni, tá sa eddaba. Itare ta kurken á de kyuwa áte irekhya.

³² Dámnda Maari á deza Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, ma andze á emtseka egdza emmerwa dekideki.» ³³ Daaci Yaisu á zhárá ba á kyuwa Maari na, Yahudiya-aha na ta daa eddaba na keni bademme tá ankwá kyuwa. Una ñanna wantewa jipu am ervaunđe ge Yaisu. ³⁴ A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa hedanaa áme ñane emtsa ñanna?» «Sawa njá marakanaamará Yaakadada», a ba itare tá elvan ge ñane. ³⁵ Daaci sessa yawe á kyuwa ge Yaisu keni. ³⁶ Daaci a ba Yahudiya-aha: «Kay, zhel na wayawáyá jipu an Laajarus na.» ³⁷ Amá a ba emnde

umele-aatare: «Ábi ba ñane una a weranante ice ge zhel wulfe na? Ay ábi ma andze á janviyaaka piyeta emtsa á Laajarus keni?»

Yaisu tsantetse Laajarus am faya

³⁸ Wantewa zlabé ádaliye am ervaunđe ge Yaisu, a naba duhe á dete irekhya ñanna. Irekya ñanna keni, ndza ta yese ba evege ba estuwa am uksuwe á palaha, ta hedanuhe an palame. ³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Tam-barawanvuwetámbara palame ge we á evege.» A ba Marta egdza emmenjara ge edda una am evege: «Yaakadada, watse á se kwakya degi mazla-aara, adaba háre ufade vatena eheda-aara.» ⁴⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ndza ndaananjka a ba iya, máki faktarefe watse ká nanna yaikkire á Dadaamiya?» ⁴¹ Daaci ta naba tambaranvuwe páláme na ge we á evege. A kante ice-aara á dem samaya Yaisu, a ba ñane: «Yá anjka á slafaká we-aaruwa Edderwa, adaba cenaki-vaarcene. ⁴² Diyandiya ganakini ká anjka cenivaarcene ma vaatara keni, amá ya ndaa una adaba emnde na náwa itare tá ázerwa na, geni a fartarfe ganakini ka beliyaa ba ka.»

⁴³ Am iga á maduwa-aara maa, á ba ñane á ba an ka kwará: «Laajarus, sesse á segashe!» ⁴⁴ A sessehe ge Laajarus antara ba kálpákane na ndza ta fademe am hude-aara na bademme. Sera-aha-aara, antara erva-aha-aara, ira ire-aara bademme á ba an fádá. A ba Yaisu: «Palawanaapále áte ñane, belawanaabelá.»

Yahudiya-aha tá anjka maga pute a eksa Yaisu

(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-12; Luka 22:1-2)

⁴⁵ Dikele á Yahudiya na ta de gater use ge tara Maari na, ba ta naa najipu na ni a maganaa Yaisu na wá, ta naba fetarhe áte ñane. ⁴⁶ Amá á ba am dagave-aatare, emnde umele ta de balaterse názena a maganaa Yaisu na bademme ge *Farisa-aha. ⁴⁷ Daaci Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha ta jemaa emnde a *kendekiyi yaikke, a ba itare: «Mí magáná estara kina? Náwa zhel na anjka a far ba mága najipu-aha?» ⁴⁸ Máki mí zharaná á ba an ice wá, watse bademme á emnde tá fetarfe áte zhele na. Daaci watse á tsetse elva yaikke, watse tá demda emnde a Rauma na tá an hakuma na á dem elva ñanna, watse tá mbedanaambeda mashidi á miya yaikke na, tá kedanaakeda larde á miya.»

⁴⁹ Daaci a ba Kayafas, ñane male á *liman-aha am sarte ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure wá, baaka názu kwa disaa kure emtsaade. ⁵⁰ Diyakurka ganakini máki jamija shifa-aara ñane palle á emtsemtsa adaba emnde, á shansha ire-aara larde á miya emtu?» ⁵¹ Amá wá, a ndanaa ñane an ire-aara ka una ñanna. Am ba ñane una a gev male á liman-aha am sarte ñanna, a maganaa ba Dadaamiya geni á maganaamaga nabiyire áte Yaisu, geni a emtsemtsa Yaisu am kela á Yahudiya-aha bademme. ⁵² Am kela á Yahudiya-aha ka palle, amá geni á jatermarje ge egdzara á Dadaamiya na tá am hude á duniya bademme tá gevge palle.

⁵³ Daaci male-aha á Yahudiya-aha ta magaa sawari á ja shifa á Yaisu ba vacite ñanna. ⁵⁴ Adaba una ñanna Yaisu dalika á jadaba am dagave á Yahudiya-aha áte parakkire. A naba zlalehe á dem ekse umele tá daháná an Aifrayim herzhe an kaamba, ta de nja áhuwa antara pukura-aha-aara.

⁵⁵ Herzhevteherzhe munri á Yahudiya-aha na tá daháná an *Paska na maa, bademme á Yahudiya-aha na tá am ekse-aha umele, tá anjka jahava á ba á dem hude á Urusaliima zlabé samka hare-aha á munri emtsaade, geni tá de maga náde á cudeddire ge ire-aatare, lauktu tá za munri. ⁵⁶ Am sarte na jarammeje emnde am mashidi wá, ta tátaya Yaisu. A ba itare am dagave-aatare: «Watse á ba á sawa zhel na á sem munri? Emtu estara a ba kure?» ⁵⁷ Ta ndanaa adaba uwe estuwa, adaba a ba male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha, ma a naanaa ware tate á Yaisu keni, a shebeka, itare tá de ekseksa.

Maari a puwanante náza se áte sera ge Yaisu

(Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9)

12 A juwaa ba háre unjkahe tá gyá munri á *Paska wá, damda Yaisu á dem Baytaniya ekse á Laajarus na a tsante am faya na. ² Ta naba gyanaa dafa ge Yaisu am ekse ñanna. Tara Yaisu antara Laajarus ira emnde umele tá arge dafa. Marta wá, ñane slevaterde dafa ñanna antara kazlanja-aara bademme.

³ Daaci duwa á Maari, a naba eksetaa náza se-aara kyalma á liter zlázláda gane-aara jipu. Náza se ñanna wá, tá gyaná an nardisa. A naba puwanante áte sera bedbedbede ge Yaisu, a halanaahe an úgje á ire-aara. Daaci bademme á hude á bere ba se á náza se na. ⁴ A ba Yahuda Iskariyaut palle á pukura-aha-aara, edda una watse á de valateru ge Yaisu kelaade-aha keni ba ñane ñanna, a ba ñane: ⁵ «Labára kwá maga una? Ma tá veluka náza se zlázláda seke una, ma gursa kul vuye keni, daaci ma tá tegatertega ge talage-aha!» ⁶ Nda-haaka una adaba slezatervaare ge talage-aha, amá adaba ñane neyle. Á ñáná ñane shunju-aatare, amá anjka á ilila. ⁷ A ba Yaisu: «Weshawananteka ire ge mukse na. Adaba anjka á maginá ñane zunjwe slera a vacite na má watse tá hediheđa na. ⁸ Talage-aha wá, ma vaatara keni tá á ba ázekure. Amá ya wá, watse ya baaka ázekure.»

Male-aha á *liman-aha tá ngwadá sawari á já shifa á Laajarus

⁹ Cenaráncena Yahudiya-aha ganakini anjka Yaisu am Baytaniya maa, bademme ta berdava á ba ádehuwa. A dátera ba wedere á Yaisu ka palle, ta de zharanaa antara Laajarus na a tsante am faya na. ¹⁰ Daaci male-aha á *liman-aha ta ngwadaa sawari-aatare geni sey tá kedanaakeda shifa á Laajarus keni. ¹¹ Adaba Yahudiya-aha kwakya eptsaratervepts a iga ge itare, ta fetaare áte Yaisu adaba ñane.

Yaisu á dem huđe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹² Makuralla-aara wá, bademme a nalgaadama á jamme am huđe á Urusaliima ta se za muŋri á *Paska na, cenarácena ganakini aŋkwa á sawa Yaisu á sem huđe á Urusaliima. ¹³ Bademme-aatare ta naba dátse-maa hyema á debina am erva, daredde á de lyiya Yaisu an ŋane áte barama. A ba itare á ba an ká kwara: «Galaugala Dadaamiya! A gagga Dadaamiya barka ge ekka na ká sawa an zhera á Yaakadada na. A gagga Dadaamiya barka ge ekka, ka slekse á *Iserayiila.»

¹⁴ Am sarte ŋanna, Yaisu shansha ezzeŋwa zlauzle, a njeŋe áte ezzeŋwa ŋanna, gevge á ba áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba ŋane:

¹⁵ «Ekkure emnde a berni á *Siyauna, a wakurka lyawa dekideki, kwaye á sawa slekse á kure áte úma á ezzeŋwa.»

¹⁶ Am sarte ŋanna wá, ndza cenaránka emtsaade pukura-aha jirire-aara. Sey am sarte na zlazlálá Yaisu á dem yaikkire-aara, lauktu saasa á sem ire-aatare bademme, geni názena ta magannaa emnde ge Yaisu na ba kalkale antara una a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ŋane.

¹⁷ Vacite na Yaisu a daase Laajarus am irekhya, a tsante am faya na wá, emnde kwakya tá aŋkwa áhuwa. Ta de balatersaa emnde ŋanna ge emnde umele názena ta nannaa itare. ¹⁸ Adaba una ŋanna emnde bademme ta se yainu ge Yaisu. Adaba cenarácena najipu na a maganaa ŋane. ¹⁹ A ba *Farisa-aha am dagave-aatare: «Zharauzhára, bademme á emnde tá zhagade á ba á dezeŋara! zhel na degiya mi danuka?»

Yunaniŋkau-aha tá kátá deza Yaisu

²⁰ Tá aŋkwa Yunaniŋkau-aha umele am dágave á emnde na ta sem Urusaliima ge se kezlan ugje ge Dadaamiya am muŋri na, ²¹ ta duhe ge Yunaniŋkau-aha ŋanna á deza Filip, ura Baytisayda am kwára á Galili, a ba itare tá elvan ge ŋane: «Malum njá kátá deza Yaisu». ²² A tsetehe ge Filip a de mbedanu elva ŋanna ge Andere, daaci bukerde-aatare ta duhe á deza Yaisu, ta ndaanhe.

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Hyephye sarte a zlalá *Ura á emnde bademme á dem yaikkire-aara. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire: Ice á hiya palle, máki jakemka am haha kedakanaakeda, ma vaatara keni ba ŋane palle ŋanna. Amá máki jakemja am haha kedakanaakeda wá, á yá egdzere kwakya. ²⁵ Daaci ma ware una a wayete shifa-aara keni á de kedanaakeda, amá edda una a yaa shifa-aara am duniya na wá, á shá shifa na á zleka na. ²⁶ Edda una má á kátá magiya slera ge iya wá, sey á dabidába. Daaci tate na ni ya átekwa ya na wá, sleslera-aaruwa keni á de njá á ba áhuwa. Ma ware una á magiya slera ge iya na, Edderwa á gálá ba ŋane.»

Yaisu aŋkwa á ndáhá elva a emtsa-aara

²⁷ A ba Yaisu kina wá: «Yá aŋkwa dzámá ire! Yá baná uwe kina ge Edderwa? Yá baná: Eddaaye, piyetepiya zlada-aaruwa na emtu? Yá ndaaka una dekideki. Adaba a siyaa ba una ŋanna á sem duniya. ²⁸ Arge una ŋanna wá, náwa názena ni yá banán ge Edderwa: Eddaaye, emmága slera á ŋa am emnde geni a diyared-diya yaikkire á ŋa.» Daaci tá cená ba kwára yaikke á ndáhá elva á sawa am samaya, a ba ŋane: «Maranateránmára zlauzle yaikkire-aaruwa ge emnde, amá yá marateránmára zlaŋe ádaliye geni a galarigálá emnde.»

²⁹ Emnde na tá aŋkwa áhuwa cenarácena kwára ŋanna, amá a ba emnde umele válaha á samaya, a ba emnde umele keni, aŋkwa á ndaan elva malika.

³⁰ Yaisu a ndaterse jirire-aara, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kwára ŋanna á biyá elva ge iya ka, amá á bakurán ge kure. ³¹ Sarte na náwa ŋane na wá, á kyaavekye shairiya á duniya na, tá eblyanseblye slekse á duniya na á degashe. ³² Iya wá, má watse kariteka ya áte haha na, a detire wá, bademme á emnde watse yá sátersa ásezerwa.» ³³ Kwaya ŋane sera á elva-aara na a pálá jeba á emtsa na ni á de emtsa ŋane na an ŋane.

³⁴ Daaci a ba emnde tá elvan ge ŋane: «Aŋkwa an puwa am *tawraita ŋa cenarácena wá, *Almasiihu wá, á emtseka dekideki. Ekka keni a ba ka sey tá kanteka *Ura á emnde bademme á detire. Ware ŋane *Ura á emnde bademme ŋanna?» ³⁵ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kina wá, zlaŋe aŋkwa parakkire am dágave á kure na wá, dawmbare á ba á de katafke, a se shakurka tabedammire. Adaba edda una á zlalá am tabedammire diyaaka ba tate na á detekwa keni. ³⁶ Adaba una ŋanna, fautarefe áte parakkire am sarte na ni aŋkwa parakkire ázekure, geni kwá gevge emnde a zlalá am parakkire.»

Kwalarekwale Yahudiya-aha ge fetare áte Yaisu

Ba a ndaase elva-aara Yaisu wá, a naba zlalehe ba yiyiye an itare, a de shebevhe duksa-aara. ³⁷ Yaisu maganaamaga tsa najipu-aha gergere naránna an ice-aatare, aley fartarka dekideki áte ŋane. ³⁸ Una ŋanna gevge á ba áte una ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ŋane:

«Yaakadada, aŋkwa ura a fetaare áte waazu á ŋere emtu? Yaakadada mu a maraná hákuma-aara ge ware ŋane?»

³⁹ Zlaŋe ádaliye, dzegwaránka fetarfe na wá, gevge elva na ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ŋane:

⁴⁰ «Dadaamiya a hadateraa ice geni a naránka an ŋane, a vaterfe degdegire á ire, geni a cenarvaaka elva-aara. Bademme á una ŋanna wá, ba geni a saremká ásezerwa geni yá mbateraambe.»

⁴¹ Nabi Aisaya a ndaa una ŋanna na wá, adaba á ba am date keni ŋane nanna Yaisu am yaikkire-aara lauktu a magaa nabiyire ŋanna áte ŋane.

⁴² Am una ñanna wá, á ba am dágave á male-aha á Yahudiya-aha keni kwakya emnde na fartarfe áte Yaisu, amá ndarseka parakke, adaba ta kuva ice á *Farisa-aha, geni a ngyaraterseka am jeba á Yahudiyire ba dekideki. ⁴³ Ta hayaa ba ngáhíre na tá sháná áza emnde, arge ngáhíre na á de vatertá Dadaamiya.

Am halavuuwa á duniya elva á Yaisu á de mbaɗa emnde am shairiya

⁴⁴ Daaci a kante kwará á ba an ndzedá Yaisu, a ba ñane: «Ma a fetaara ware áte ya keni, a fetaara áte ya palle ka, amá a fetaare áte edda una a belibela na keni. ⁴⁵ Ma a niyaa ware keni, edda-aara nánna edda una a belibela na keni. ⁴⁶ Sawa-aaruwa á sem duniya na wá, ya parakkire ge duniya, geni ma a fetaara ware áte ya keni, a njeka am tabedammire mázla-aara. ⁴⁷ Ma a cenanaa ware elva-aaruwa, amá magaaka fesarfíre wá, yá ngudaná ya ka edda-aara. Adaba sanká á se ng-waɗa emnde a duniya, amá ya se lyaterlya. ⁴⁸ Ma a yiyaa ware, ma a yanaa ware elva-aaruwa keni, ankwá názena ni á de mbeda edda-aara am shairiya. Ba elva-aaruwa ñanna a cenevaa ñane, amá fetareka na wá, á de mbedaná ba elva ñanna vaci shairiya. ⁴⁹ Adaba elva á ire-aaruwa ka. Bademme á názena yá ankwá ndaater ge emnde, antara názena ni yá ankwá kwaraterse ge emnde na wá, bademme ndza a binaa ba Edderwa. ⁵⁰ Diyandiya ganakini elva ñanna a beliya Edderwa an ñane na wá, á saterá shifa na á zleka na ge emnde. Daaci bademme ya se ndá ba názena ni a binaa Edderwa.»

Yaisu á baraterá sera ge pukura-aha-aara

13 Ay, a jauwaa ba háre palle mazla-aara tá gya munri á *Paska, Yaisu diyaadiya ganakini herzhavteherzhe sarte-aara jipu ge zlala á dem mba á Eddeñara, á yá duniya. Wayatertewáyá an tsáká ire emnde-aara na ni á yaterá am duniya na.

² Daaci, tá arge masane tara Yaisu antara pukura-aha maa, Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut wá, fanemfa Shaitaine am ervaunɗe zlauzle, ganakini a veluvele Yaisu. ³ Yaisu wá, diyaadiya ñane ganakini ndza a sawa áza Dadaamiya, watse á eptsá zlaɓe ádaliye á deza Dadaamiya. Diyaadiya geni bademme á hákuma á ba am erva-aara.

⁴ Daaci a naba tsanvaare ge masane na, a tsekwe am zane-aara, ankwá patele áhuwa a halante, a ngudese huɗe an ñane, ⁵ a kevaa yawe am tasa, daaci a fantau ge barateraa sera ge pukura-aha-aara, á halateraa yawe áte sera an we á patele na a ngudese huɗe an ñane na.

⁶ Daada áte Simaun Piyer maa, «Lyafka,» a ba ñane. «Ka ni ka bariya sera ge iya Yaakadada?» ⁷ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Názena yá ankwá maganá ya na diyanká emtsaade, amá watse ká diyeddiye.» ⁸ A ba Piyer: «Baaka, ká báreka sera-aaruwa dekideki.» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki

baranakaaka sera wá, ba icevice dágave á miya antara ka.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, máki estuwa wá, serka palle, antara ba erva-aha-aaruwa, antara ire-aaruwa, náwa barivebare.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ura barevbare wá, á bareka mazla-aara adaba tseɗaŋge vuwa-aara. Sey á bára ba sera. Kure wá, tseɗaŋge vuwa á kure. Amá wá, kure bademme ka.» ¹¹ Edda una ni watse á de vela Yaisu na wá, Yaisu diyaadiya, a ndaanaa adaba una ñanna: Bademme á kureka kwa tseɗaŋge.

¹² Am sarte na zlauzle am baratera sera maa, a tsekwe me am zane-aara zlaɓe adaliye, a de njehe am tate á nja-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kina diyakurdiya názena ya magakurnaa ya na emtu? ¹³ Náwa kwá ɗahiyá an malum antara Yaakadada. Shagera jipu, una ñanna ba unɗule-aara. Adaba ba jire ya ba estuwa.

¹⁴ Iya na ya malum antara Yaakadada ni náwa ya barakuraa sera ge kure na wá, daaci kure keni shagera baraubará sera-aha á kure am dagáve á kure. ¹⁵ Iya wá, maranakuránmárá gáráva-aara, geni kure keni kwá de magáná á ba áte una ya magakurnaa ya na.

¹⁶ Náwa yá ndakurndá kwa ádaliye: Ge jirire wá, walaadi á januka ge zánwe-aara, slebela keni á januka ge edda una ni a ebbela na. ¹⁷ Kina wá, cenakuráncena mazla-aara, máki kwa emmága áte una ñanna wá, á de jakurja geda.

¹⁸ «Elva-aaruwa na wá, yá ndaakur ge kure bademme á kure ka. Diyanaterdiya ya emnde-aaruwa na ya dzeratersaa ya. Názena ni an puwa am wakita á Dadaamiya na keni shagera ba a gevge. Adaba a ba ñane: Palle á emnde na ña zu ɗafa kerɗe á de gev ke-laade-aaruwa. ¹⁹ Ndaanakursendá ya mázla-aara, a njinja am vuwa á kure, geni má sámša duksa ñanna wá, kwá diyeddiye geni iya wá, Iya. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Ma a lyianaa ware slebela-aaruwa keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Iyau, edda una a lyevaa ya maa, a lyevaa ba edda una ni a belibela na.»

Ngyanmengye Shaitaine am ervaunɗe ge Yahuda

(Mat. 26:20-25; Mark. 14:17-21; Luka 22:21-23)

²¹ Ba a ndaase una ñanna Yaisu wá, mázla-aara damda dzámá ire yaikke á dem ñane. A ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure.»

²² Farantaufe pukura-aha ge zháráva á dem ice am dágave-aatare, diyarka edda una Yaisu á bálá nákwá áte ñane na dekideki. ²³ Ankwá pukura palle, ñane a nja herzhe an Yaisu, Yaisu a wayete ñane kwakya-aara.

²⁴ Simaun Piyer a maganaa nalaama, geni a ndavanundave: á bálá nákwá áte ware ñane. ²⁵ Pukura ñanna a naba ndavanu ge Yaisu an enkale, a ba ñane: «Yaakadada, ware ñane edda-aara?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kwaye watse yá ukcevaukca vanɗwala yá gar ɗále wá, edda una má ya fanem am erva na ba ñane.»

Daaci Yaisu a naba ukcevaa vanɗwala na, a gar ɗále, a vante ge Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. ²⁷ Ba a lyevaa ɗafa na Yahuda am erva á Yaisu wá, Shaitaine a

naba ngyanme am ervaunđe. A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ábi ká am niya á nja ge slera á nja na? Edduwa emmága watsewatse.»

²⁸ Amá ma a bannaa adaba uwe Yaisu elva nanna ge Yahuda keni, palle á ura diyaadiya baaka dekideki am dágave-aatare nanna. ²⁹ Adaba á njáná Yahuda shunđu maa, emnde umele-aatare ta kurken Yaisu a banaa de shekwamiveshekwe duksa na mí maga munri an nane, bi a banaa de tegatertega egdza duksa ge talága-aha. ³⁰ Am sarte na lyevaalya Yahuda vanğwala na am erva á Yaisu, antara ba degashe-aara ba watsewatse. Am sarte nanna vayiya.

Shairiya anğwaslire na a vatertaa Yaisu ge emnde-aara

³¹ Sesse Yahuda zlazlálá maa, a ba Yaisu: «Kina wá, á de marápsemará yaikkire á *Ura á emnde bademme mázla-aara, tá de zharaná áte nane emnde yaikkire á Dadaamiya keni. ³² Ba seke una ni marapsemará yaikkire á Dadaamiya áte Egdza-aara na wá, Dadaamiya keni á de marateránmára ba nane an ire-aara yaikkire á Egdza-aara ge emnde. Á de magán ba herzhe na duksa nanna, má watse á dáná á dem samaya. ³³ Daaci, yá haraaka antara kure kwakya mazla-aara egdzara-aaruwa. Kina wá, názena ndza ya ndaater ge Yahudiya-aha na, yá ndakurnda ge kure keni: Watse kwá tatayitátaya, amá kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya na. ³⁴ Náwa shairiya anğwaslire yá vakurte ya: Shairiya nanna wá, mága wáyávire am dágave á kure. Kure keni wayawaavewáye am dágave á kure á ba áte una ya wayakurtaa ya na. ³⁵ Máki kwá anğwa wayaavewáye wá, tá naba diyakureddiye emnde a duniya ganakini kure wá, kwa pukura-aha-aaruwa.»

Piyer á de pelaará we ge Yaisu

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ A ndavanu ge Simaun Piyer, a ba nane: «Ká zlálá a deme ka Yaakadada?» A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Kina zlađe ká dzegwánka emtsaade dabiyá á dem tate na yá detekwa ya, sey watse ká dabiyá á katafke.» ³⁷ A ba Piyer á elvan ge nane: «Yaakadada labára yá dzegwánka dabakdaba kina? Ya keni yá am niya-aaruwa, yá kátá ya shifa-aaruwa adaba ka.» ³⁸ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ba jirire ká am niya a ya shifa á nja adaba ya emtu? Yá ndak ba jirire: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de ndaasendá ka ser keye, diyakika, a ba ka.»

Ba Yaisu palle una baráma á deza Dadaamiya

14 A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «A gázleka ervaunđe á kure dekideki, fautarfe áte Dadaamiya, fautarfe áte ya keni. ² Kwakya sleđe am hude á há á Edderwa. Ma andze baaka wá, ma yá ndakurka. Yá zlálá, yá de tsatsakurá sleđe. ³ Má tsatsanakuraatsatse sleđe zlauzle maa, watse yá eptsá, yá se halakurá á dezerwa, geni kure keni kwá de njá á ba

am tate na ni yá njá ya átekwa. ⁴ Baráma á dem tate na yá detekwa ya wá, diyakurdiya.»

⁵ A ba Taumas á elvan ge nane: «Yaakadada, ba tate na ká detekwa nanna keni diyanjerka ni, diyanjerdiya baráma-aara? Njá dise estara kena?» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ya baráma nanna ba iya, jirire keni á ba ázerwa palle, shifa keni á ba ázerwa palle. Baaka ura á daada á deza Edderwa á kya baráma umele dekideki, sey máki a se daba ya. ⁷ Máki diyakurdiya iya wá, Edderwa keni ba diyakurdiya. Ba kina keni diyakurdiya, kwá anğwa zhárá ba nane.»

⁸ A ba Filip á elvan ge nane: «Yaakadada, maranjeránmára ka ba Eddenja na ge njeđe wá, zlauzle náza á njeđe.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Kinekineka yá am dágave á kure ni kwaasau diyakika Filip? Ma a niyaa ware keni, edda-aara a naa ba Edderwa, una ni maranjeránmára Eddenja, á ba ka? ¹⁰ Emtu faktarka ganakini yá anğwa am Edderwa, Edderwa keni anğwa am ya emtu? Bademme á názena yá bakurná ya na elva á ire-aaruwa ka, á bina ba Edderwa. Zlađe ádaliye bademme á názena yá maganá ya na keni, á maganá ba nane slera-aara am ya. ¹¹ Máki ya bakurnaa ba ya: Yá anğwa am Edderwa, Edderwa keni anğwa am iya wá, naba fautarfe. Máki una ka maa, fautarfe kure á ba áte slera-aha na yá maganá ya na. ¹² Yá ndakur ba jirire: Ma a fetara ware áte ya keni, ba kelaa názena yá maganá ya na, edda-aara keni á emmága. Jauje ba ge una yá anğwa á maganá ya na keni á de emmága nane, adaba yá anğwa duwa ya ádetevge Edderwa. ¹³ Ma kwa yeka uwe an zhera-aaruwa keni yá emmága, geni a naránna emnde yaikkire á Edderwa adaba Egdza-aara. ¹⁴ Máki kwá nala duksa an zhera-aaruwa wá, ma uwe keni yá emmága.»

A ba Yaisu watse á bela Shedekwe Cudedđe á sawa

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare zlađe ádaliye: «Máki wayakuriwayá wá, magaumága názena yá bakurná ya. ¹⁶ Iya wá, yá de nala Edderwa, ganakini á belakurá ura umele, á se melakurwa nane. Edda-aara nanna wá, Shedekwe na á kwaraterse jirire ge emnde na, á se njá nane antara kure ma vaatara keni. ¹⁷ Emnde a duniya wá, itare tá shánka Shedekwe nanna dekideki, adaba diyarka Shedekwe nanna, tá nánka keni. Amá kure wá, diyakurdiya nane adaba á njá antara kure, watse á njá am kure. ¹⁸ Amaana yá yakurka an ire á kure ba seke egdzar tahe-aha, sey yá sawa ásezekure. ¹⁹ Á katafke cekwaanğudí wá, tá de nika emnde a duniya mázle-aara, amá kure wá, watse kwá nina yá á ba an shifa-aaruwa. Adaba una nanna, kure keni kwá de shá shifa jirire. ²⁰ Watse kwá de dise ba vacite nanna ganakini njeđe an Edderwa wá, nja ba palle. Kure antara ya keni ma ba palle.

²¹ «Ma a nanaa ware názena ya bakurnaa ya na, anğwa á emmága, edda una wayiwáyá ba nane. Njeđe an Edderwa wayanjerwáya jipu an edda-aara, yá maranánmára ire-aaruwa ge edda-aara.»

²² Anƙwa Yahuda umele ɗane Yahuda á Iskariaut ka, a ba ɗane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, á geva estara kena ni, ká de maraɗerá ire á ɗa ba ge ɗere, tá naɗka emnde a duniya na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Máki wayitewáyá edda-aara, anƙwa á magá názená yá bakurná ya wá, Edderwa keni á wayetewaye edda-aara. Daaci ɗere an Edderwa ɗá de ɗjá an edda-aara. ²⁴ Máki wayika edda-aara wá, názena yá anƙwa bakurná ya na keni a maɗka deki. Amá a viyakurarka ganakini bademme á elva na yá bakurná ya na wá, elva á ire-aaruwa ka, a bina ba Edderwa na ni a belibela na. ²⁵ Yá anƙwa á bakurná ya elva-aha ɗanna adaba zlaɓe yá anƙwa antara kure emtsaade. ²⁶ Má zlalanzlálá iya wá, watse Edderwa á belakurá Shedekwe Cudedde slemelanu ge ura á de sawa an zhera-aaruwa. Má watse samsa ɗane wá, á se kwarakurse duksa bademme, á se yehakuranta ɗane názena ya bakurnaa ya na bademme.

²⁷ «Kina wá, yá zlalá, náwa yá yakurá hairire. Hairire-aaruwa ɗanna wá, gergere antara hairire na á vantá duniya ge ura. Yá vakurte ba hairire na yá an ɗane ya am ervaunɗe-aaruwa. Daaci a gazleka ervaunɗe á kure deki, dzamauka ire keni. ²⁸ Ábi kwa cenance-na elva-aaruwa, a ba ya ma zlalanzlálá keni watse yá eptsa zlaɓe adaliye ásezekure. Wayakuriwáyá tsawe wá, higauhiga áte zlalá-aaruwa keni, adaba yá anƙwa zlalá á dem mbá á Edderwa, yaikke ba Edderwa arge iya. ²⁹ Kina wá, fanakuremfa duksa-aha ɗanna am vuwa geni vacitu má de gevge duksa-aha ɗanna wá, kwá de fetarfe áte iya. ³⁰ Yá ndáka elva kwakya mazla-aara, adaba anƙwa á sawa slekse á duniya na. Amá á kwariyá ɗane ka deki, ³¹ á magava una ɗanna, ba geni a diyareddiye emnde a duniya, ganakini wayanwáyá an Edderwa, yá maganá á ba áte una a binaa ɗane ma uwe keni. Tsawetse mi zlaláwa áhuna!»

Anƙwa nafa tá dahaná an inabauhi, ya nafa ɗanna, a ba Yaisu

15 A ba Yaisu: «Ba iya una ya mama á inabauhi á jirire, Edderwa wá, ɗane edda á fe á nafa ɗanna. ² Daaci bademme á erva-aha na tá áte ya baaka nampire-aatare na, á datsaná á ba á dem áhá edda á fe. Á hyahyalaná antara ba erva-aha shagera shagera na keni cekwa cekwa, geni erva-aha ɗanna tá yá egdzere ɗgeláma. ³ Daaci kure kina wá, kwá an tsaatse, á tsatsakuraa názena ya kwarakursaa ya bademme na. ⁴ Gawevge emnde a nja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá ɗjá á ba átevege kure. Erva a nafa máki icaráyica áte mama wá, á taa yeka egdzere mazla-aara. Ba duksa-palle ge kure keni, kwá taa maganaaka ba náza keni máki kwa baaka atevege ya.

⁵ «Daaci ya mama á nafa ɗanna ba iya, kure kwa erva-aha-aaruwa. Edda una á ɗjá á ba átevege ya, iya keni yá anƙwa átevege ɗane wá, ɗane á magannaamaga námpire ge Dadaamiya. Amá máki kwa baaka átevege iya, ya baaka átevege kure wá, kwá taa maganaaka ba náza keni. ⁶ Edda una á ɗjá yiyiye an ya wá, á eblyansebelye Dadaamiya ádegashe, ba seke náza

erva á nafa na an ica na. Ta eblyanse á degashe, má welesewele tá fante kára. ⁷ Máki kwá nja á ba áte vuwa-aaruwa, elva-aaruwa keni kwá anƙwa emmága wá, naba ndavaundáva názena kwá kataná kure, kwá shánsha. ⁸ Máki anƙwa námpire na kwá maganá kure wá, tá de diyakureddiye emnde ganakini kwa pukura-aha-aaruwa ba jirire, tá de dise estuwa yaikkire á Edderwa keni. ⁹ Yá keni wayanakurwáyá ba seke una a wayitaa Edderwa na. Ma vaatará keni diyaweddiye ganakini wayanakurwayire. ¹⁰ Máki kwá anƙwa á fisarfe am názena yá bakurná ya wá, ma vaatará keni kwá diyeddiye ganakini wayanakurwáyá, ba seke una yá anƙwa á fansaara ya ge Edderwa, ma vaatará keni diyandiya geni wayiwáyá Edderwa.

¹¹ «Ya sakuransa una na wá, ganakini a naatená higaaaruwa na ni yá an ɗane na am ervaunɗe á kure, geni kure keni á natená ervaunɗe á kure an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹² Náwa názena yá bakurná ya: Wayawaawewaye am dagave á kure ba seke una ya wayakurtaa ya. ¹³ Máki ba mága wayavire wá, baaka arge una ni ura a naba yaa shifa-aara adaba slakate-aha-aara na. ¹⁴ Daaci kwa slakate-aha-aaruwa ba kure máki kwá anƙwa á maga názena yá bakurná ya. ¹⁵ Daaci estuwa wá, yá daakurka an walaadi-aha mázla-aara, adaba walaadi diyaaka sawári na am ire á zánwe-aara. Yá daakura á ba an slakate-aha-aaruwa, adaba shanakurushe sawari na ya shanaa áza Edderwa na bademme ge kure. ¹⁶ Kwa eksisaa kure ka lauktu ya gev Yaakadada á kure, amá ya dzerakursaa ba ya geni kwá se dábidaba. Ya fakuraare slera zlaɓe adaliye, geni kwá maganaamaga nampire na ni saksage na. Daaci ma kwa ndavanu uwe ge Edderwa keni á vakurteva, máki kwá ndavaná an zhera-aaruwa. ¹⁷ Wayawaawewaye am dagave á kure. Ba una názu yá fakuraará ya.»

Duniya yanaaya Yaisu antara emnde-aara

¹⁸ «Máki yarakuraaya emnde a duniya wá, diyaweddiye ganakini ta yaa ba ya zuɗɗe. ¹⁹ Ma andze kwa emnde a duniya wá, ma tá yákuraaka emnde-aara keni, adaba ma kwa ba palle. Amá kwa emnde a duniyeka, ya dzerakursaa ya, ya sakurse am itare. Adaba una ɗanna yarakuraaya na. ²⁰ Viyawanaaka kure ba elva-aaruwa na: Walaadi wá, á taa januka ge zanwe-aara an yaikkire. Máki ta faa zlada áte ya wá, watse tá fá zlada áte kure keni. Máki ta cena elva-aaruwa wá, náza á kure keni watse tá eccena. ²¹ Bademme á lámare ɗanna wá, tá de magakurte adaba ba zhera-aaruwa, adaba diyarka edda una ni a belibela na. ²² Ma andze sanemka á se ndaternda wá, ma haypa-aatare ka. Amá kina wá, watse baaka we-aatare mazla-aara, ba haypa-aatare. ²³ Ma a yiyaa ware keni, a yaa ba Edderwa. ²⁴ Ma andze magannaamaga slera-aha na ndza magaaveka am dagave á emndimagwaha deki na áte ice-aatare wá, ma haypa-aatareka. Amá náwa naranna slera-aaruwa bademme, aley yaraɗeraaya antara ba Edderwa keni. ²⁵ Mága-aatare ɗanna wá, a

gevaa ba názena an puwa am tawraitaaatare. Anƙwa an puwa am *tawraitaa, a ba ɗane: Yariyaaya ba dey.»

²⁶ A ba ɗane á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Watse á sawa Slemelakurumele á de vakurtá Edderwa, yá de belaná á sawa am mba á ɗere máki danaada ya. Slemelakurumele ɗanna wá, Shedekwe Cudedde á kwaratersá ɗane jirire ge emnde, á se maganá ɗane seydire áte ya. ²⁷ Kure keni watse kwá mága seydire áte ya, adaba ya fantuwa estuwa slera-aaruwa, sem ki na ba kerde.»

16 «Náwa yá anƙwa fakuremfa am vuwa á kure, ganakini a de kezlevka fetarfire á kure áte ya. ² Adaba watse tá ngyakurɗgye am jeba á Yahudiya ba dekiɗeki, kwá duka á dem mashidi. Anƙwa á sawa sarte umele wá, ma a janaa ware shifa á kure keni, á de banba am ervaunɗe-aara geni á maganá slera shagera ge Dadaamiya. ³ Una ɗanna tá de maganá adaba diyaraɗerka ma Edderwa, ma iya keni. ⁴ Kwaya ɗane, fanakuremfa am vuwa á kure zlauzle. Daaci má samsa sarte ɗanna wá, watse kwá diyeddiye ganakini ya ndakurndá.»

Slera á Shedekwe Cudedde am duniya

A ba ɗane á elvan ge itare: «Ndanakurka una am fantaufe na wá, adaba yá anƙwa ba ya an ire-aaruwa am dagave á kure. ⁵ Kina wá, ya ndakursende adaba yá anƙwa eptsá á deza edda una a belibela na. Amá baaka ura a ndaviyu elva am dagave á kure áte zlalaaaruwa ɗanna. ⁶ Kwá dzámá ire estuwa adaba ya bakuraa yá eptsá ádeza edda una á belibela na emtu? ⁷ Amá yá ndaakur ba jirire: Baira ge kure wá, shagera ba yá zlalá ɗanna. Adaba máki zlalanzlalá ya wá, yá de belá ɗane, á de sawa ɗane ásezekure. ⁸ Má watse samsa ɗane wá, á se weratertá ice ge emnde a duniya áte haypa-aatare, áte jirire-aaruwa antara áte shairiya na á de kyáná Dadaamiya. ⁹ Haypa-aatare ɗanna wá, adaba fartareka áte ya. ¹⁰ Ate jirire-aaruwa keni maa, adaba watse kwá nika mazla-aara yá eptsá ádeza Edderwa. ¹¹ Ate shairiya á Dadaamiya maa, adaba ɗateraana shairiya antara slekse á duniya na bademme.

¹² «Kwakya duksa na yá kátá bakurná ya, amá yá ndakurka adaba zlabé kwá dzegwánka. ¹³ Daaci má watse samsa Shedekwe Cudedde ɗanna á kwaranse jirire ge ura na wá, watse á se ndakursá ɗane jirire á duksa bademme. A se ndaakur elva á ire-aareka, amá á se ndáhá ba názena ni a cenáncena na, antara duksa na watse á magava á katafke na bademme. ¹⁴ Watse á se mbedakurwa ɗane elva-aaruwa, daaci estuwa emnde bademme watse tá nanna yaikkire-aaruwa. ¹⁵ Bademme á duksa á Edderwa ba náza-aaruwa. Ya bakurnaa adaba una, watse Shedekwe Cudedde á sakurá elva-aaruwa.»

Dzama ire á de gev higa yaikke

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Á de katafke cekwaangudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudi, watse kwá nina zlabé ádaliye.» ¹⁷ Daaci a bá pukura-aha umele am dagave-aatare: «A ba Yaakadada, á de katafke cekwaangudi wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaangudi wá, watse kwá nina zlabé ádaliye. A ba ɗane zlabé ádaliye: Yá zlala á dem mbá á Edderwa, watse kwá nika na mu, amaana estara ɗane elva ɗanna?» ¹⁸ A ba itare: «Á de katafke cekwa na á ndaana ɗane na wá, ɗá taa diseka dekiɗeki.»

¹⁹ Amá kerteɗ diyeddiye Yaisu ganakini anƙwa ndava-aatare azeɗara. Daaci a ba ɗane á elvan ge itare: «Kwá kátá dise elva-ara ɗane kwá anƙwa á ndava am dagave á kure na? Ba elva na ya bakurnaa ya, á bá ya: Á de katafke cekwaangudi watse kwá nika, má shekwaashekwa cekwaangudi, watse kwá nina zlabé ádaliye na emtu? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Kure wá, watse kwá kyuwa, watse kwá tsákáná á ba antara dakwa. Emnde a duniya wá, watse tá dzaka. Watse kwá dzámá ire kwakya, amá cekwaangudi á de katafke wá, á de gev higa yaikke ge kure. ²¹ Ba seke náza á mukse á huɗe, máki herzhe yá-aara wá, sey ba á dzámá ire adaba herzhe zlada-aara. Amá má yaaya wá, á shá higa yaikke, á gev ba seke ndza wanka duksa, adaba yaaya ura. ²² Watse ba duksa palle ge kure keni, kina wá, kwá anƙwa dzama ire, amá watse yá nakurná zlabé ádaliye ba kure ɗanna, kwá higa, watse baaka ura á dzegwándzegwa piya higa ɗanna am kure.

²³ «Má watse samsa sarte ɗanna wá, bademme á maana á duksa watse á ba bálá ázekure, baaka ura á de ndava elva ázerwa. Yá ndaakur ba jirire: Ma kwa ndava uwe an zhera-aaruwa keni, á vakurteva Edderwa. ²⁴ Zlabé ndavakurka emtsaade ba náza keni an zhera-aaruwa. Ndavaundáva, kwá shánsha duksa na kwá ndavaná kure, geni a natena higa am ervaunɗe á kure.»

Yaisu gaaga ndzedá arge duniya

²⁵ A ba ɗane á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Sem vatena wá, yá eksa duksa á duniya ganakini yá palakurá sera á elva á Edderwa an ɗane. Amá anƙwa á sawa sarte na ni watse yá ndaakur elva á Edderwa ba parakke. ²⁶ Má samsa sarte ɗanna wá, watse kwá ndavaná ba kure an ire á kure duksa áza Edderwa an zhera-aaruwa. Bawanka ni watse yá yekakurná ba iya duksa. ²⁷ Adaba Edderwa wayakurtewáyá kure keni. A wayakurte adaba kure wayakuriwaya, fakurtarfe geni ya sawa ázeɗara. ²⁸ Ba jire ya sawa á ba áza Edderwa, ya sem duniya. Kina wá, yá anƙwa ya duniya, yá eptsá á deza Edderwa.»

²⁹ A ba pukura-aha-aara: «Yawwaa, una wá, ndaksenda elva párákke, baaka naraje am huɗe-aara dekiɗeki. ³⁰ Kina wá, diyaraɗerdiya ganakini diyakdiya duksa bademme, diyakdiya ka názu am ire á ɗere, baaka ni

ɲá ndavaku an ndave emtsaade. Adaba una ɲanna diyaɲerdiya mázla-aara geni ka sawa áza Dadaamiya.»

³¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya mázla-aara ka? ³² Amá aɲkwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa wá, bademme watse kwá kyivaarkye, ma ware keni watse á zhadade á de cuwa há-aara, watse kwá yiya ba ya palle. Amá ge jirire wá, watse ya palle ka, adaba aɲkwa Edderwa antara ya. ³³ Bademme á una ɲanna yá aɲkwa fakurem am vuwa na wá, geni a gazleka ervaunđe á kure dekideki, adaba kwa ba palle antara ya. Am duniya na wá, kwá shushe zlada, amá tsawaatse ba shagera, adaba gannaaga ya ndzedá arge duniya.»

Maduwa á Yaisu arge pukura-aha-aara

17 Am sarte na zlanazle elva-aara Yaisu, a kante ice á dem samaya, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, kina wá, hyephye sarte mázla-aara. Marateranmára yaikkire á Egdza á ɲa ge emnde, geni ya keni ya marateranmára yaikkire á ɲa. ² Adaba ka vitaa ba ka hákuma áte emnde bademme, geni yá vaterte shifa na á zleka na, ge emnde na ka dzeratersaa ka ge se dabidaba. ³ Shifa na á zleka ɲanna wá, ba ni a diyaraksediya ba shagera, ka Dadaamiya á jirire baaka umele, a di-yariyeddiye iya Yaisu *Almasiihu na ka beliyaa ka. ⁴ Maranateránmára yaikkire á ɲa ge emnde am duniya, magannaamaga slera na ni ka fiyaara ka. ⁵ Daaci kina wá, eptsiyaptsa kwa á dem yaikkire-aaruwa na ndza yá am kwa átevege ekka kwaye zlaɓe nderaaveka duksa ba dekideki na.

⁶ «Kwaranatersekware zhera á ɲa bademme ge emnde na ka dzeratersaa ka am duniya, ka vite ge dabidaba na. Ta emnde á ɲa ba ge ekka, amá ka puwartermaa am erva-aaruwa. Itare wá, tá aɲkwa cena elva á ɲa, tá aɲkwa á faksarefe. ⁷ Kina wá, itare diyardiya bademme ganakini bademme á názena ya shanaa ya ázeɲa, a sawa á ba ázeɲa. ⁸ Mbedanaterumbede elva á ɲa bademme, lyarvaalya an ervaunđe-aatare palle, diyardiya ganakini ba jirire ya sawa ázeɲa, fartarefe geni ka beliyaa ba ka.

⁹ «Yá aɲkwa ɲaláká adaba itare. Yá ɲalák ge duniya bademme ka, amá adaba emnde na ni ka vite ge ya na. Ta emnde á ɲa ba ge ekka. ¹⁰ Duksa-aaruwa, ba duksa á ɲa. Duksa á ɲa keni ba duksa-aaruwa. Daaci emnde tá zharaná am itare yaikkire-aaruwa. ¹¹ Iya wá, yá aɲkwa yá duniya, yá eptsa á dezeɲa, amá itare wá, zlaɓe tá ɲjá á ba am duniya na. Edderwa ka cudedde, yá aɲkwa dá kina á dezeɲa na wá, yá aɲkwa ɲalakɲála geni ká tsufatertsufa an hákuma na ni aɲkwa am zhera á ɲa, zhera á ɲa na ka vite ge iya na, geni itare keni a garevge palle, ba seke una ni miya antara ka ma ba palle na. ¹² Am sarte na yá aɲkwa ya am dagave-aatare wá, tsufanateraatsufa an hákuma na aɲkwa am zhera á ɲa, zhera na ka vite ge ya na. Baaka ura kedaakedá am dagave-aatare, sey ba edda una aɲkwa elva-aara ta puwete am wakita á ɲa na. Gevge ba kalkale antara una a ndaanaa wakita. ¹³ Amá kina yá aɲkwa tse, yá zlala á dezeɲa na wá, yá aɲkwa ndaha

elva ɲanna antara ka emtsaade, geni ma zlananzlala keni, a naatenaha ervaunđe-aatare an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹⁴ Mbedanaterumbede elva á ɲa, lyarvaalya an ervaunđe-aatare palle. Amá wayaraterka emnde a duniya mazla-aara, adaba garevge gergere. Ba seke una iya keni ganevka ura á duniya na. ¹⁵ Yá ɲalák ganakini ká satersese am duniya bademme ka, amá geni ká tsufatertsufa, a magaterteka emtaɲkire slemándzawe. ¹⁶ Ba seke una ni ya ura á duniya ka ya na wá, itare keni ta emnde a duniya ka. ¹⁷ Emmága sleksire á ɲa am ervaunđe-aatare, barateraabará an jirire á ɲa. Ba elva á ɲa una jirire ɲanna. ¹⁸ Ba seke una ka beliyaa ka á sawa am samaya, á sem duniya na wá, iya keni yá aɲkwa á belaterbela á dem huđe á duniya. ¹⁹ Yá aɲkwa vakte ire-aaruwa bademme adaba itare, geni itare keni tá yaká ire-aatare á ba an jirire.

²⁰ «Kina wá, yá ɲaláká arge itare ka palle mazla-aara, yá ɲaláká arge emnde na ni watse tá de fetaare áte ya adaba waazu-aatare na keni bademme. ²¹ Yá aɲkwa ɲalakɲála Edderwa, geni bademme-aatare ɲanna, ká gatervege ba palle, lauktu tá gevge palle antara miya, ba seke una yá aɲkwa am ka, ka keni ká aɲkwa am ya na. Itare keni a garevge palle, lauktu tá de fetarfe emnde a duniya ganakini ka beliyaa ba ka. ²² Yaikkire na ni ka vitaa ka ge iya na wá, vanaterteva ya ge itare keni, geni a garevge palle, ba seke una miya antara ka ma ba palle na. ²³ Ba seke una ni ekka ká aɲkwa am ya, iya keni yá aɲkwa am ka na wá, itare keni a garevge ba palle. Á de dise áte una ɲanna duniya ganakini ka beliyaa ba ka, wayakaterwáyá itare keni ba seke una ka wayite ya na.

²⁴ «Daaci Edderwa, emnde ɲanna ka vitaa ka na wá, yá kátá itare keni tá de ɲjá á ba am tate na yá de ɲjá ya átekwa na, geni a naránna yaikkire na ka vitaa ka. Yaikkire-aaruwa ɲanna wá, adaba wayakitewáya kwaye zlaɓe nderaaveka duksa ba dekideki na. ²⁵ Eddaye-aaruwa, ka ura jirire, amá diyaraɲka emnde a duniya, ya diyaktsaa ba ya. Emnde ɲanna ka vitaa ka na keni diyardiya ganakini ka beliyaa ba ka.

²⁶ Kwaranatersekwáre zhera á ɲa ge itare, yá aɲkwa á kwartersekwáre zlaɓe adaliye dem katafke keni, ganakini wayava na ka wayitaa ka an ɲane na wá, itare keni tá wayaavewáye á ba áte una ɲanna, iya keni yá ɲjinja am itare.»

Ta eksanaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 Am sarte na zlanazle Yaisu mága maduwa ɲanna, mazla-aara ta naba zlalá antara pukura-aha-aara á dete iga a egdza guwa na tá daaná an Kaidairaun na. Aɲkwa fe áte iga a guwa ɲanna maa, ta demhe am fe ɲanna antara pukura-aha-aara. ² Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na wá, ɲane diyaadiya tate ɲanna. Adaba mbaasemba Yaisu ge dem tate ɲanna antara pukura-aha-aara. ³ Daaci a dateraa Yahuda ɲanna sawji-aha, antara emnde a ufa mashidi na ta belateraa male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha na. Daaci daredde, tá an kazlaɲa á wáva-aatare am erva,

antara kára á fanus-aha-aatare, ira kára á názam-bakara.

⁴ Yaisu wá, diyaadiya njane názu watse á shá njane bademme. A tsetehe, a ba njane á elvan ge itare: «Kwá anjwa tatayá ware kure?» ⁵ Ta njwanante, a ba itare: «Njá anjwa tatayá ba Yaisu ura Nasarátu.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya Yaisu njanna ba iya.» Daaci ta tsaahé kwa, antara Yahuda na a velanaa njane na á tse á katafke-aatare. ⁶ Am sarte na ni ya Yaisu njanna ba iya, a ba Yaisu á elvan ge itare na wá, bademme ept-saraapetsa an iganiga, reppe puwaraapuwa á dem áhá bademme.

⁷ Yaisu a ndavateruhe zlabé ádaliye: «Kwá anjwa tatayá ware kure?» Ta njwanante, a ba itare: «Njá anjwa á tatayá Yaisu ura Nasarátu.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha? Máki kwá anjwa á tatayá ba iya wá, yawáteryá emnde na a zlarzlálá, ya Yaisu njanna ba iya.»

⁹ Yaisu a ndaa una njanna, geni a gevge á ba áte elva-aara na a banán ge Eddeņara Dadaamiya na, adaba a ba njane: «Ba ura palle keni kedaaka am dagave á emnde na ka vitaa ka.»

¹⁰ Simaun Piyer maa, anjwa masalam ázeņara, a naba tedese masalam-aara njanna, a waa walaadí á male á *liman-aha an njane, a lanaa hyema á nađafa. Zhera á walaadí njanna Malkus. ¹¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge Piyer: «Femfa masalam á ņa am bere-aara. Ka kurken eksanarka shá zlađa na a fiyaara Edderwa emtu?»

Daránda Yaisu á dem mba á Hannas

¹² Daaci ta naba gwarhe ge sawji-aha antara male-aatare ira Yahudiya-aha emnde a ufa mashidi na, ta naba puwete zawa áte Yaisu. ¹³ Zuruņwe wá, ta daa Yaisu á dem mbá á Hannas emtsaade, shawleņara ge Kayafas male á *liman-aha am sarte njanna. ¹⁴ Ba Kayafas na ndza a baterán ge Yahudiya-aha, a ba njane: «Máki jamija shifa-aara njane palle, á shansha ire-aara larde á miya na.»

A ba Piyer: Ya pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:69-70; Mark. 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simaun Piyer antara pukura umele wá, ta daa daba Yaisu am sarte na eksarvaaksa na. Palle á Piyer njanna wá, male á *liman-aha diyaadiya njane ba shagera. Adaba una njanna a shaa baráma á daba Yaisu á de ba am huđe á há á male á liman-aha. ¹⁶ Amá Piyer wá, a tsaahé áte we á wakyiya. Daaci a naba eptsehe ge pukura palle na diyaadiya male á liman-aha na, ta se ndaave elva antara mukse na á ufa wakyiya na, daaci a dánme Piyer keni á dem huđe á há. ¹⁷ Mukse njanna sle-ufa wakyiya na a se ndavanu ge Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Ábi ka keni ka ba pukura á zhel njanna?» A njwete ge Piyer, a ba njane: «Iya ka». ¹⁸ Am sarte njanna anjwa ekhye maa, mbarantembe kára walaadi-aha antara emnde a ufa mashidi, tá anjwa á cena kára na. Piyer keni a de tsaahé ázetare, tá cena kára na kerde.

Yaisu á katafke á Hannas male á *liman-aha werre

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Hannas emgyegwe a male á *liman-aha a ndavanu elva ge Yaisu áte pukura-aha-aara, antara názena a kwaratersaa njane ge emnde. ²⁰ A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Bademme á elva-aaruwa ya ndahán ba párákke. Ya kwaraterse ge emnde am *mashidi yaikke, antara am egdzar mashidi-aha. Baa-ka elva na ya ndaanaa an shebe dekideki. ²¹ Labara ká ndaviyu elva áte una njanna? Nдавaterundave ba ge emnde na ni a cenanaa hyema-aatare elva am mbuwe-aaruwa, itare diyaardiya názena ya ndaanaa ya.»

²² Ba a ndaase una njanna Yaisu wá, palle á emnde a ufa mashidi na tá á tsatse áhuwa, a se vante babárva, a ba njane á elvan ge Yaisu: «Tá njwanante ba estuwa ge male á liman-aha?» ²³ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Máki ya ndaanaa an dzálá wá, naba ndaņerndaa tate na ni ya ndaanaa an dzálá na. Amá máki ya ndaanaa á ba áte unņule-aara wá, labara ká jija?»

²⁴ Daaci á bá liman Hannas: «Dawánda kwa á dem mba á Kayafas.» Ta daa Yaisu á ba an takwasa njanna á dem mba á Kayafas male á liman-aha.

Dalide Piyer ge baa njane pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:71-75; Mark. 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵ Am sarte njanna, zlabé Simaun Piyer á ba tse áte we á kára na, á cena kára. Ta ndavanuhe ge emnde a cena kára njanna, a ba itare tá elvan ge njane: «Ka keni ka ba palle á pukura-aha á zhel njanna ka?» A njwete ge Piyer a ba njane: «Ya pukura-aara ka.» ²⁶ Anjwa palle á walaadi-aha á male á *liman-aha, ba egdza emmeņara ge edda una Piyer a icanaa hyema an masalam na, a ba njane á elvan ge Piyer: «Ka ni nanaņka antara njane am fe áhuwa na?» ²⁷ «Aley ba ya pukura-aara ka», a ba Piyer. Ba njane keni ndaasende, tsaktsakwalikwaa a ba tsákálá.

Yaisu á katafke á sleksu *Pilaatu

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸ An enjya werre wá, ta danse Yaisu am mbá á Kayafas male á *liman-aha, ta dánaa á dem mbá á *Pilaatu slekse yaikke ta fanaa emnde a Rauma. Amá dar-ka Yahudiya-aha á dem huđe á há á slekse njanna, adaba tá an bára cudedde, anjwa muņri á *Paska á katafke-aatare geni tá shánsha zá muņri njanna. ²⁹ A segashe adaba una njanna sleksu Pilaatu ásetetare ágashe, a ba njane á elvan ge itare: «Kwa se puwaar ugje adaba uwe ge zhel na?»

³⁰ Ta njwanante ge slekse, a ba itare: «Ma andze baa-ka názu á maganá njane wá, ma njá sánka á sem mbá á njane.» ³¹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Máki ba estuwa wá, nawmbare dawánda, de kyawkya ba kure shairiya-aara áte una am *tawraitá á kure.» Ta njwanante ge male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge njane: «Adaba baaka baráma-aara ge njere, ganakini njá kyá shairiya a keda shifa á ura.» ³² Mága

ɲanna wá, sesse jirire á elva á Yaisu na a ndaanaa áte emtsa-aara na. Adaba a ba ɲane: Watse tá tsitetse áte dzangala.

³³ *Pilaatu a naba demhe am hude á há-aara, a daante Yaisu, a de ndavanuhe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?»
³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Una ba elva á ire á ɲa emtu, ta se ndaaka emnde he?»³⁵ A ba Pilaatu á elvan ge Yaisu: «Iya ya ura Yahudiya emtu? Ábi ta se puwakaare ugje ba emnde á kure antara male-aha á *liman-aha ázerwa, ka gu uwe ka?»

³⁶ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ya slekse, amá kwárá-aaruwa wá, am duniya ka. Ma andze tate na yá kwaná ya am duniya wá, ma tá sawa kwakwane-aha-aaruwa á se waviyuwave, ma tá eksivaaka Yahudiya-aha dekiideki. Amá tate na ni yá kwaná ya na wá, am duniya ka.»³⁷ A ba Pilaatu á elvan ge ɲane: «Máki estuwa wá, ka slekse kwa?» A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ba seke ndáhá ɲa. Ya slekse. Dalila á sawa-aaruwa á sem duniya na wá, a siyaa ba se maratera jirire ge emnde. Ta yiyaa adaba ba una ɲanna. Edda una aɲkwa jirire ázenjara wá, á cená elva-aaruwa keni.»³⁸ A ba Pilaatu á elvan ge ɲane: «Uwe ɲane jirire ɲanna?»

Am iga-aara maa, a naba sessehe zlobe ádaliye ge Pilaatu ɲanna áseza Yahudiya-aha na ágashe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Shanáka ya haypa áte zhel na ba palle keni.»³⁹ Am mbakurseme ganakini ba kelaa sakanderi yá belakurá dangay palle am muɲri á *Paska maa, wayakurwáya emtu an slekse á Yahudiya-aha yá belakurnaabela á da?»⁴⁰ Amá a ba itare bademme-aatare tá elvan ge ɲane á bá an ká kwárá: «A'aa ɲane ka, belanaaka ɲane. Njere ɲá hayá ká belanerá Barabas.» Degiya Barabas ɲanna sleceba shifa.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-31; Mark. 15:6-20; Luka 23:13-25)

19 Daaci a ba slekse á elvan ge sawji-aha-aara: «Dawánda Yaisu, de zawuze an ja.»² Ta dánhe ge sawji-aha Yaisu na, ta de nderse dáke, ta fadanse ire an ɲane, ákurá *dan̄kaula, ta tsekwanme am dira kyanɲe.³ Mazla-aara ta tsaahé ákatarfke-aara, ta gyanu rume: «A vakteva Dadaamiya shifa slekse á Yahudiya-aha!» Daaci ta naba vavante babárva.

⁴ Am iga-aara maa, sleksu *Pilaatu sesse zlobe ádaliye áseza zlamaakelaawa, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwaye yá de sansese zhel ɲanna á se katafke á kure, ba palle keni shanáka ya haypa-aara, ganakini yá ɲgudaná adaba ɲane.»

⁵ Daaci ta sanse Yaisu ásegashe wá, an tsekwa am dira kyanɲe, ta fadanse ire an dake. A ba slekse á elvan ge itare: «Kwaya ɲane zhel ɲanna.»⁶ Aley ba ta puwete ice-aatare áte Yaisu, *liman-aha antara emnde a ufa mashidi wá, ta kante kwara á ba á dem zhegela, a ba itare tá elvan ge slekse: Zlejelezlejele áte dzangala. Bademme-aatare tá ndaha ba ɲane. «Áy nâwmbare de zlejelawzlejele ba kure áte dzangala ɲanna, shanáka ya haypa na ni yá zlejelaná adaba ɲane.»⁷ A ba

Yahudiya tá elvan ge ɲane: «Máki áte shairiya na am *tawraitá á njere wá, á njeka an shifa dekiideki, adaba a bantsa ɲane: ɲane *Egdza á Dadaamiya.»

⁸ Am sarte na cenáncena sleksu *Pilaatu, a ba Yaisu ɲane Egdza á Dadaamiya na wá, farfe zlobe ádaliye gá-zla-aara.⁹ A eptsehe zlobe ádaliye á dem hude á há, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ka ura ekse-ara ka?» Amá ɲwanárka Yaisu dekiideki.¹⁰ A ba slekse á elvan ge ɲane: «Ká njeka ndza? Diyakika ganakini yá an hákuma ge belakaabela, bi ya zleje-lakhe áte dzangala emtu?»¹¹ A ba Yaisu á elvan ge slekse: «Hákuma ɲanna ká maganá ka áte ya na keni a vaktaa ba Dadaamiya. Ma andze vakteka Dadaamiya wá, ma baaka hákuma á ɲa áte ya ba cekwaɲgudí keni. Daaci kwakya ba haypa á edda una a se vite ge ekka na arge haypa á ɲa.»

¹² A fantau á ba am sarte ɲanna slekse, baaka názu magaaka ganakini á belanaabela Yaisu. Amá ta puwaar hula Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ɲane am hula-aatare: «Máki belakanaabela zhel na wá, ka ura á male á larde a Rauma ka dekiideki. Adaba ura ni a ganve ire-aara slekse na wá, ɲane kelaade á male á haha á Rauma.»

¹³ Ba a cenaa elva ɲanna sleksu *Pilaatu wá, a naba sanse Yaisu ádaliye, a njema am kurshi á shairiya áte egdza gavaye-aara ta maganaa án nákwá, an elva á Ibraniɲkau tá dáháná an Gabbata.¹⁴ Am sarte ɲanna wá, herzhe á maga vacitire. Ba makuralla-aara una muɲri á *Paska. Daaci a ba sleksu *Pilaatu á elvan ge Yahudiya-aha: «Náwa slekse á kure.»¹⁵ Amá a ba itare á bá an ká kwara á dem samaya: «A njeka an shifa! A njeka an shifa! Zlejelezlejele áte dzangala», a ba itare. A ba slekse á elvan ge itare: «Yá já slekse á kure emtu?» A ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Baaka slekse á njere umele arge male á larde á Rauma.»¹⁶ Daaci slekse a naba yateraa Yaisu, ganakini a de zlejelarzlejele áte dzangala, ta danhe ge sawji-aha.

Zlejelarzlejele Yaisu áte dzangala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷ Daaci daransede Yaisu á dete iga a ekse, a sepanaa ba ɲane dzangala-aara á dem tate na tá daaná an Gaulgauta an elva a Ibraniɲkau-aha na, amaana: Tate á delame á ire.¹⁸ Daraada áhuwa maa, sawji-aha na ta naba zlejele Yaisu áte dzangala. Aɲkwa zala buwa ta zlejelaterhe kerde. Palle ta zlejele áte dzangala am naɗafa á Yaisu, ura palle keni am nâzlaɓa, Yaisu am dagave, ma ware keni áte dzangala ge ire-aara.¹⁹ Sleksu *Pilaatu a puwete názena ni ta jaa Yaisu átuge na, a fete áte dzangala. Náwa názena a puwetaa ɲane: Yaisu ura Nasarátu, ɲane slekse á Yahudiya-aha.²⁰ Kwakya Yahudiya-aha na de ndarsende puwa ɲanna, adaba yiyiyeka an kevaye an berni. Puwa ɲanna keni ta puwete an elva a Ibraniɲkau, an elva a Yunaniɲkau, ira elva a Rauma.²¹ Amá a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge sleksu Pilaatu: «Puweka slekse á Yahudiya-aha na, puwetepuwa: A bantsa ɲane ya slekse á

Yahudiya-aha.» ²² Amá a ba slekse á elvan ge itare: «Názu puwantepuwa wá, á njá á ba áte una njanna.»

²³ Sawji-aha am sarte na zlaruzle am zlenjela Yaisu maa, ta tegaa nangyuwe-aara am dagave-aatare gergere ufade áte itare. Daaci a juwa zane-aara icarka an ica dekideki, ta hán ba estuwa. ²⁴ A ba sawji-aha am dagave-aatare: «Tataumika zane na, magaumimága njeri, watse á jesarje edda una á zaná njane na.» Daaci estuwa, gevge ba seke una an puwa am wakita á Dadaamiya. A ba wakita á Dadaamiya wá: Ta tegaa nangyuwe-aaruwa am dagave-aatare, ta magaa njeri áte zane-aaruwa.

²⁵ Tara emmenjara antara egdza emmenjara mukse ge emmenjara njanna, antara Maari mukse á Kaulaupas, ira Maari mukse na am Magdala na, itare tá á tsatse á ba áte vuwa á dzangala na Yaisu átekwa na. ²⁶ Yaisu a belanu ice ge emmenjara, tá antara pukura-aara na ni kwakya-aara a wayete ba njane na, a ba njane á elvan ge emmenjara: «Emmaaye, dawale njanna wá, egdza á nj ba njane.» ²⁷ A ba njane á elvan ge pukura njanna: «Emmenja ba njane.» Pukura njanna a naba eksante Maari á ba am sarte njanna, a danaahe á dem mba-aara.

Emtsa á Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Am iga a una njanna maa, am diyaadiya Yaisu ganakini zlauzle slera-aara bademme, a ba njane: «Á wiya ndera.» Estuwa gevge názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya. ²⁹ Daaci anjkwá hwámá ta netaa mbazla á egdza nafa am hude-aara danjanje mbazla njanna; duwa á sawji-aha, ta ngudete jeba á sausau umele áte lálá, ta shebeme am mbazla njanna, ta fante áte we ge Yaisu. ³⁰ Ba a shu una njanna Yaisu, a ba njane: «Kina wá, zlauzle slera-aaruwa bademme.» Mazla-aara a naba gá ire-aara, a emtsehe.

Zhel sawji a waa Yaisu an upa am slerpa

³¹ Vacite njanna maa, makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe á Yahudiya-aha, kwaskwe á puwansepuwe njanna keni jauje ge kwaskwe á puwansepuwe-aha umele, adaba munjri á *Paska. Adaba una njanna wayarka male-aha á Yahudiya ganakini kwaskwe á puwansepuwe á se berá emtsa á emnde áte dzangala. A deteraa una njanna á deza sleksu *Pilaatu, geni a kazlaratervekazla emnde na am sera, a tsekwarateraatsekwa áte dzangala-aha.

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta de kazlaa emnde buwa na ta zlenjelateraa antara Yaisu áte dzangala na am sera. ³³ Amá Yaisu wá, ta beraa baaka shifa am njane. Adaba una njanna kezlarka sera-aara ge njane. ³⁴ Amá palle á sawji-aha a naba wehe an upa am slerpa wá, kertenj a kelaa uzhe antara yawe ásegashe. ³⁵ Una a ndaanaa ba edda una a naanaa an ice-aara. Anjkwá á maga seydire-aara ganakini ba jirire. Njane wá, diyaadiya ganakini a geva ba estuwa ba jirire, geni kure keni kwá fetarfe.

³⁶ Una njanna gevge ba kalkale antara una an puwa am wakita: A ba wakita á Dadaamiya wá: Tá de kyabeka hyahya-aara dekideki. ³⁷ Am tate umele zlabé adaliye á ba am wakita á Dadaamiya njanna, a ba njane: Watse tá zhárá edda una ni ta wanaa an upa na.

Zlavarnaazlava Yaisu am irekhya

(Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Am iga á una njanna maa, anjkwá Yusufa umele ura Arimatiya, a de ndavanaa njane barama áza sleksu *Pilaatu, ganakini á tsekwanaatsekwa emtsa á Yaisu, á dándá. Yusufa njanna wá, fetarfe áte Yaisu, amá ndahaaka parakke adaba á wáná lyawa átuge Yahudiya-aha. A duwa njane ádeza slekse, slekse a vante barama. Daaci a de eksantaa njane emtsa á Yaisu. ³⁹ Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu vacite umele an vayiya na keni anjkwá áza Yusufa njanna. Nikaudaimus a duwa antara naavawe á nafa umele tá dahaná an Mirt, a weshaterte antara iga a nafa umele tá dahaná an Alauwe á se emtáke, á maga kilau kul keye. ⁴⁰ Ta tsekwanaa itare ta buwa njanna emtsa á Yaisu áte dzangala, ta eksante, ta de fademe am kalpakane. Tá effádá njanna wá, ta gete emtsaade naavawe á názase na áte kalpakane, lauktu ta fademe emtsa am hude-aara, ta magán ba seke una tá maganá Yahudiya-aha má tá heda ura. ⁴¹ Anjkwá fe ba herzhe an tate á zlenjela á Yaisu njanna maa, anjkwá irekhya anjwaslire ndza zlavarnaaka emtsa am hude-aara dekideki. ⁴² Am makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe-aatare, irekhya keni anjkwá ba herzhe na wá, ta naba hedaa Yaisu am hude-aara, adaba herzhe tá de maga niya á Yahudiya-aha.

Baaka Yaisu am irekhya

(Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Luka 24:1-12)

20 An enjya werre ge laade, zlabé ba ice keni á zháreka wá, dedde Maari mukse á emnde a Magdala á dete irekhya á Yaisu. Duwa á Maari maa, a de beraa irekya á ba an wacene baaka páláme átuge evege. ² Daaci ba eptsa-aara, a zhágade á deza tara Piyer antara pukura na wayaawayá Yaisu kwakya na, a ba njane á elvan ge itare: «Degiya tedarsetede Yaakadada am evege, ma ta dánaa á deme keni diyanjerka.» ³ Ta naba duhe ge tara Piyer antara pukura njanna á dete irekhya. ⁴ Bukerde-aatare ta dá á ba zhagade. Amá á tedáná ba pukura palle na zhágade arge Piyer, daada ba njane zunjwe áte irekhya. ⁵ A de zharaa ice á dem irekhya wá, a naa ba kalpakane á puwa ba dey. Amá wá, daaka á dem hude á irekhya. ⁶ Dámda Piyer keni, njane a naba demhe á ba dem hude-aara, amá njane keni a de beraa ba kalpakane á puwa. ⁷ Amá baukta na ndza ta fadanaa ire an njane na wá, an kazla, á bela á ba an ire-aara. ⁸ Daaci a naba demhe ge pukura na ni ndza a deme ba njane zunjwe á dete irekhya na, a zharanaahe, a naba fetarehe ganakini tsetsa Yaakadada. ⁹ Se ba am sarte njanna keni ndza cenaránka pukura-aha názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya áte Yaisu, ganakini watse á tsetse

am faya na. ¹⁰ Daaci ta naba dá-aatare ge pukura-aha buwa ñanna.

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Mark. 11:9-11)

¹¹ Am sarte ñanna wá, eptsapetsa Maari zlabé ádaliye á sete we á irekhya. A tsaahé wá, á kyuwa. Duwa-aara á de zharáa ice á dem irekhya wá, ¹² á zhárá ba malika-aha ta buwa, tá am nangyuwe dzayye dzayye, tá njanja am tate na ndza ta zlaváa Yaisu na. Palle á malika-aha ñanna a nja am tate á bela ire, palle keni ám tate á sera. ¹³ Daaci ta ndavanu elva malika-aha ñanna: «Labara ká kyuwa emmaaye?», a ba itare tá elvan ge ñane. A ñwaterante, a ba ñane: «Ya kyuwa Yaakadada-aaruwa, ma ta danaa á deme keni diyan-ka.»

¹⁴ Ba a ndaase una ñanna, estuwa a eptsetaa ice wá, á zhárá ba Yaisu á tse, amá wá, diyaaka ganakini una ñane. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká kyuwa uwe ka emmaaye? Ká tatayá ware ka?» Maari, ñane a kurken ba edda una á maga slera am fe. Daaci a ba ñane á elvan ge ñane: «Máki ka danaa ka wá, tasle á ña biyanba tate-aara eddaaye, yá de eksanteksa.» ¹⁶ «Maari!» a ba Yaisu á elvan ge ñane. A eptsaptse ge Maari á dezeńara: «Rabbuni,» a ba ñane á elvan ge ñane an elva a Ibraniñkau, amaana malum-aaruwa.

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Piyiyanteka, adaba zlabé zlalanka emtsaade á dem mba á Edderwa. Amá ezzlala de bateránba ge egdzar mama-aha-aaruwa: Náwa tsanetse, watse yá zláá á deza Edderwa, kure keni Eddekure ba ñane, yá deza Dadaamiya-aaruwa, kure keni Dadaamiya á kure ba ñane.»

¹⁸ Daaci ba ezzlala-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala na, a dateraa labare ñanna ge pukura-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya nanna Yaakadada!» A naba ndaterhe názena ni a bannaa Yaisu na.

Yaisu á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ Ba vaci laade ñanna maa, ta jamme ge pukura-aha am bere, am iga a mangaripu, ta naba zlanjete we á bere-aha bademme an tsekweram adaba lyawa á Yahudiya-aha wá, tá zhárá ba dámda Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare. «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare. ²⁰ Am iga a elva ñanna maa, a marateraa erva-aha-aara antara slerpa-aara. Daaci higa ge pukura-aha adaba naranna Yaakadada. ²¹ A ba ñane á elvan ge itare zlabé ádaliye: «A vakurteva Dadaamiya hairire. Ba seke una ni a beliya Edderwa á sem duniya na wá, iya keni yá anjwa belakurbela á dem huđe á duniya.» ²² Daaci a naba futateraare efiya an we, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwayaumbare Shedekwe Cudedde. ²³ Máki kwa yanaara kure haypa ge ura, Dadaamiya keni yanarye ge edda-aara. Máki yakuranaarka ge edda-aara, Dadaamiya keni yanaarka.»

Yaisu á maraná ire-aara ge Taumas

²⁴ Am sarte na a sawa Yaisu áseza pukura-aha na wá, baaka Taumas palle á pukura-aha, Wulhe keni ba zhera-aara. ²⁵ Samsa Taumas wá, a ba pukura-aha umele tá elvan ge ñane: «Ñere nanjeránna Yaakadada.» A ba Taumas á elvan ge itare: «Máki nanánka tate á kusa-aha na ta paslanmaa am erva-aha na á ba an ice-aaruwa, ya fem gulanda-aaruwa, máki fanemka erva-aaruwa am tate á upa na ta wanaa am slerpa na wá, ya fetareka ya dekideki ganakini tsetse am faya na.»

²⁶ Samsa máka-aara wá, jarammeje zlabé ádaliye pukura-aha am bere. Vacite ñanna wá, anjwa Taumas keni am dagave-aatare. Ta zlanjete we á bere-aha an tsekweram, amá tá zhárá ba samsa Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «A vakurteva Dadaamiya hairire.» ²⁷ Ba a ndaase una ñanna: «Sawa an gulanda á ña, náwa erva-aha-aaruwa,» a ba ñane á elvan ge Taumas. «Sánsa erva á ña, femfa am slerpa-aaruwa keni. Yánya mága shaige mazla-aara, fetarfe á ba an jirire.» ²⁸ A ba Taumas á elvan ge ñane: «Ka Yaakadada-aaruwa, ka Dadaamiya-aaruwa.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ábi ka fetaara áte ya adaba nakina? Gedá wá, tá sháná emnde na ni natika, amá ta naba fetarfe na.»

Názena ni ta puwete wakita na adaba ñane

³⁰ Yaisu a magaa najipu-aha gergere kwakya zlabé ádaliye áza pukura-aha, puwarteka najipu-aha ñanna bademme am wakita na. ³¹ Názena ni an puwa am wakita na wá, ta puwete ganakini kwá fetarfe áte Yaisu, geni ba ñane una *Almasiihu, *Egdza á Dadaamiya. An fetarfire á kure áte ñane wá, kwá shá shifa adaba ñane.

Yaisu á maraterá ire-aara am Galili ge emnde-aara vuye

21 Haraare cekwaangudí wá, Yaisu a de marateraa ire-aara zlabé ádaliye ge emnde vuye am pukura-aha-aara. A marateraa ire-aara áte we á haye á Tibairiyas. Náwa a marateraa estuwa ire-aara ñanna. ² Vacite ñanna jarammeje pukura-aha na am tate palle, tara Simaun Piyer an Taumas ba ñane una tá dahaná an Wulhe, antara Natanayail ura ekse á Kana am kwára á Galili, an egdzara á Jaibaidaiyus buwa, antara pukura-aha umele buwa. ³ A ba Simaun Piyer á elvan ge itare: «Iya yá zlála á de sluwá kelfe.» A ba emnde na: «Ñere keni ñá dabakdába.» Daaci ba tse-aatare, ta demhe am paare á yawe. Ta hare panje, amá sluwarvaaka kelfe dekideki. ⁴ Anjwa á wera ekse, palaahe slede maa, a naba jesarhe ge Yaisu áte we á haye, amá diyarseka pukura-aha dekideki ganakini ñane. ⁵ Yaisu a ndavateruhe elva: «Ba sluwakurvaasluwa kelfe dawalaa?» Ta ñwanante a ba itare: «Ba palle keni shanjeránka duksa.» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Puwawumpuwa narre á kure á dem yawe am dalbe á

nadafa á paare, kwá sluvaasluwa.» Ta naba puwumhe wá, slubarvaasluwa kelfe kwakya jipu, jaterviyaaaje ge teda narre na antara kelfe am hude-aara, á dem hude á paare.

⁷ A ba pukura na wayaawáya Yaisu kwakya na á elvan ge Simaun Piyer: «Una degiya Yaakadada!» Piyer ba a cenaa: Una degiya Yaakadada na wá, a tsakweme am nanjyuwe-aara, adaba ndza tsekwesetsekwe, daaci a ebzema á dem yawe. ⁸ Daaci ta semhe ge pukura-aha umele á se teda kelfe na am narre, ta yiyiyeka deme an keyaye an we á haye, á magá ba maiter deremke palle.

⁹ Saresse am yawe maa, tá zhárá ba kárá an mbe antara kelfe an puwa átekwa, anjka depainj zlabé á puwa. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawánsa kelfe na kwa sluwanaa kure kina na cekwaangudi.» ¹¹ Daaci a dalemhe ge Simaun Piyer á dem paare, a de tedante we á narre an naha an kelfe-aha sadadde am hude-aara na á sete haha. Kelfe deremke an kul ilyebe ju keye am narre njanna, aley tataaka narre dekideki.

¹² Daaci «Sawmbare zaumiyuze,» a ba Yaisu á elvan ge itare. Amá baaka pukura na a slásla ndavanu elva ganakini ka ware. Adaba bademme diyareddiye ganakini Yaakadada. ¹³ A gaptehe ge Yaisu, a eksetaa depainj, a tegaterhe, a tegateraa kelfe zlabé ádaliye.

¹⁴ Ge keyire una, Yaisu anjka á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara, am iga a tsetse-aara am faya.

Yaisu anjka á ndaan elva ge Piyer

¹⁵ Am sarte na zaruze duksa, Yaisu a ndavanu elva ge Simaun Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Simaun, egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu ba kwakya jakuje ge emnde na?» A njwanante, a ba njane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge njane: «Eppiya egdzar kyawe-aha-aaruwa.» ¹⁶ A ndavanuhe zlabé ádaliye ge buwire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?» A ba njane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge njane: «Faterufe hyema ge kyawe-aha-aaruwa» ¹⁷ A ndavanuhe zlabé ádaliye ge keyire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?»

Mazle-aara Simaun Piyer fantaufe ge dzámá ire, adaba ndáva njanna a ndavanuwaa Yaisu ge keyire, ganakini wayakiwáyáhe na. A njwanante ge Simaun, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, palle á názu

diyanká ka baaka, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge njane: «Eppiya kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁸ A ba njane á elvan ge njane zlabé ádaliye: «Yá ndak ba jirire: am sarte na zlabé ka dawale wá, ká eksantá ba ka kandá á nj, ká ngudese hude an njane, daaci ka zlalá á dem tate á wedere á nj. Amá má watse gakevge emgyegwe a zhele wá, watse ká pelanse er-va-aha á nj ge ura umele, á de takwasáká njane, watse á dáká á dem tate na ni wayanká na.» ¹⁹ Am hude á elva njanna wá, Yaisu anjka á bálá jeba á emtsa na ni má watse á emtsa Piyer na. Emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba emtsa-aara. Daaci «Sawa dábida-ba,» á ba Yaisu á elvan ge njane.

Elva á Yaisu áte pukura na wayaawaya kwakya na

²⁰ Daaci Piyer a zharaa ice á dem iga wá, á zhárá ba anjka á dábaterdába pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na am iga. Ba pukura na ndza á njá herzhe átevege Yaisu am sarte na tá anjka arge masane, a ndavanu ge Yaisu a ba njane: Watse á veláká ware njane Yaakadada na.

²¹ Am sarte na nanna Piyer anjka á dábaterdába pukura njanna maa, a ndavanu ge Yaisu, a ba njane: «Yaakadada, una mu watse á shaná uwe kena njane?»

²² A njwanante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge njane: «Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsa-aaruwa keni, una á shákaaka. Naba dábida-ba ka.»

²³ Daaci ta naba hyanme labare-aara am dágave á emnde a fetarfe bademme wá, ta bántsa watse á emtseka pukura njanna dekideki. Amá Yaisu ndahaaka una. Názu a bannaa Yaisu ge Piyer wá, a ba njane: Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsa-aaruwa keni, á shákaaka. ²⁴ Pukura njanna Yaisu a ndaha elva-aara na wá, anjka á maganá ba njane an ire-aara sey-dire á labare njanna, wakita na keni a puwetaa ba njane. Diyanjerdiya ganakini bademme á názena a puwetaa njane, bademme ba jirire.

Elva na tá zlá wakita na átekwa

²⁵ Kwakya jipu názena ni a maganaa Yaisu ádaliye na. Ma andze ta eppuwa bademme am wakita, ba palle keni yaranseka wá, yá tama ma andze á taa njanaaka duniya na wakita-aha njanna.

Slera-aha

Watse Edderwa á velakurte Shedekwe Cudedde

1 Ámbarka á ña Tiyaufilus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zunñwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ñane, antara názu ndza a kwarater-saa ñane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara, ² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlobe zlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cudedde. ³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ñane an shifa ba jirire; háre kul ufade á kwaraterse elva áte *kwará á Dadaamiya. ⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ñane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufawufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na. ⁵ Adaba Yuhanna wá, ñane a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

⁶ Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege ñane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte ñanna emtu sleksire á *Iserayiila Yaakadada?» ⁷ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha ñanna, slera á kure-ka ge dise una. ⁸ Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cudedde na á de vakurtá Dadaamiya na, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am hude á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem hude á duniya bademme.»

⁹ Ba a ndaase una ñanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a shebanvehe ge kumba. ¹⁰ Áma itare zlobe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta naba jesaarehe ge zala buwa, tá am nanjyuwe dzayye á katafke-aatare ba estuwa, ¹¹ a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu ñanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse á eptsa zlobe ádaliye ba seke una kwá ankwá zharaná kure á zlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

¹² Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa ñanna tá daháná an Wa Anyaranyara na, ta naba

eptsa-aatare á sem Urusaliima. Wa ñanna yiyiyeka dekideki, dágave-aatare á jauka am kilaumaiter palle antara Urusaliima. ¹³ Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bere-aatare na mbarsembe ña am hude-aara, bere átire ge bere umele na. Náwa itare zhera-aha-aatare: Piyer, Yuhanna, Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba egdza á Halfa, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta emnde a bela, ¹⁴ antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar mama-aha-ñára ge Yaisu, antara ñwasha umele. Emnde ñanna bademme tá ankwá jáháva ba kelaazare, tá ankwá ñala Dadaamiya átirpalle.

¹⁵ Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsaahé am dágave-aatare, ¹⁶⁻¹⁷ a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, Yahuda, ñane keni ndza ba palle á miya, a maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya, amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, ñane a gev slekatarfke-aatare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá Shedekwe Cudedde á kya *Dawuda ganakini watse á geva ñane slekatarfke á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

¹⁸ (Yahuda maa, a de shekweve fe an shungu na ta vanta adaba haypa-aara ñanna, amá a shaa emtsa am fe ñanna. Duwa-aara á dem fe ñanna, a de mbedehe á ba an ndzeda, a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara. ¹⁹ Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare ñanna. Adaba una ñanna, ta fanaa zhera á Akaildama ge fe ñanna an elva a ekse-aatare, amaana: Fáhe á uzhe.)

²⁰ Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlobe ádaliye, a ba ñane: «Elva á Yahuda wá, ankwá puwartepuwa am jabura, geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katafke keni, baaka ura á fá sera am slede-aara. Ankwá an puwa zlobe ádaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

²¹⁻²² «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá, daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara ñanna keni sey mi eksana am dágave á emnde na ni ndza tá ankwá antara miya ba kelaazare, am sarte na má ankwá já daba antara Yaakadada Yaisu am hude á larde na. Sey edda una ndza ankwá antara miya daga segashe á Yaisu am yawe á baptisma áza Yuhanna, dem sarte a zlálá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer. ²³ Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufu, ñane una a shaa zhera á

Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas. ²⁴ Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am hude á emnde bademme. Adaba una nanna, marañeránmárá edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na, ²⁵ ge mága slera na a yanaa Yahuda na. Adaba zlazlálá nane á dem tate na á zlayán ge nane.» ²⁶ Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, nane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

Sawa á Shedekwe Cudedde

2 Am samsa munri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe bademme am tate palle am munri nanna. ² Daaci cekwaangudi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am hude á bere na tá am hude-aara na. ³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gáráva an nara á kára wá, duksa nanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale bademme. ⁴ Ta nahete estuwa an Shedekwe Cudedde, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an haku-ma na a vatertaa Shedekwe Cudedde na.

⁵ Am sarte nanna maa, tá ankwá Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya bademme, tá njá am Urusaliima, narnaanja nadina-aatare á ba an jirire.

⁶ Am sarte na cenarácena hula á duksa nanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate nanna. Weshap-tewesha enkale-aatare bademme, adaba ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara. ⁷ Bademme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi bademme-aatare ta ba emnde a Galili?» ⁸ Ay a sawa estara kena bademmire á miya má ankwá á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am hude-aara na? ⁹ Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya, ¹⁰ emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfiliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa am larde á Rauma. ¹¹ Zlabe ádaliye, emnde umele kwaye ta sawa am Kairaita, antara Arabiya. Tá ankwá Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni bademmire á miya mi cena ma ware keni tá ankwá á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?» ¹² Najipu nanna jauje ge ndzeda-aatare, diyarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dagave-aatare. ¹³ Amá emnde umele-aatare ágire tá ep-sawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am enkale.

Waazu á Piyer

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a bela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwárá, a ba nane: «Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am hude á Urusaliima na bademme, fawfa hyema ba shagera, cenawácena názu yá ankwá á ndakurndaa na: ¹⁵ Emnde na wá, we-shateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Adaba zlabe ba gusere emtsaade. ¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba nane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Shedekwe-aaruwa áte emnde bademme. Egdzara á kure zála, an nwashá tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Shedekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Bademme tá de maga nabiyire am sarte-aha nanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaveka dekideki na am samaya antara áte haha. Watse ankwá tara uzhe, antara kára, ira yire á kára yaikke ba seke kumba.

²⁰ Zlabe ádaliye: Vaciya á de gev danjwe, tere keni á de gev kyanje ba seke uzhe. Am iga á una-aha nanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dárádza jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

²¹ Daaci ma a dantaa ware zhera á Yaakadada keni á lyelye shifa-aara. Kwaya nane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

²² Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlabe ádaliye, a ba nane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenaucena názu yá bakurná ya na: Yaisu ura Nasarátu na wá, a belanaa ba Dadaamiya á sezekure. Adaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva an nane am dagave á kure, ba kure keni diyakurdiya bademme. ²³ Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. Nane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Adaba una nanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzanjala. ²⁴ Amá a naba nejlese ge Dadaamiya am zlada á fáya, ankwá an shifa-aara zlabe ádaliye. Adaba baaka hákuma á emtsa ganakini á nanaanja. ²⁵ Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte nane:

Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, ankwá á njá am nadafa-aaruwa geni a gazleka ervaunde-aaruwa dekideki.

²⁶ Adaba una nanna, gedantegeda jipu am ervaunde-aaruwa, bademme a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá táma-aaruwa áte Dadaamiya.

²⁷ Adaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepse vuwa á sleslera á nja dekideki.

²⁸ Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká ankwá antara iya ba kelaazáre, adaba una njanna ervaunđe-aaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

²⁹ Piyer a eksetaa elva-aara zlabé ádaliye, a ba njane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggemiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurndaha jirire-aara: Njane wá, jaaveje hedárheda, sem vatena keni zlabé ankwá irekhya-aara. ³⁰ Njane ndza nabi á Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a bannaa Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba wada-aara, a ba njane: Yá de vante sleksire á njá ba ge palle á eggye-aha á njá, á de geva ba njane slekse am iga á njá. ³¹ Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una njanna Dawuda, a ba njane:

Dadaamiya yánka njane am fáyá, safka vuwa-aara ge njane dekideki.

³² Ba Yaisu njanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa njere njane emnde a mága seydire-aara.

³³ Njane a demanve ge Dadaamiya, a njanaahe am nadafa-aara, a de vante Shedekwe Cudedde na ndza a bántsa njane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Shedekwe Cudedde njanna a shanaa Yaisu na, a hyan-taa njane áte njere. ³⁴ *Dawuda an ire-aara wá, njane zlalaaka á dem samaya, amá a ba njane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njiinja ka am nadafa-aaruwa,

³⁵ dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á njá náza puwa sera á njá.

³⁶ «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, bademme á kure diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu njanna kwa naba zlanjelehe áte dzangala na wá, ba njane una a tsanaa Dadaamiya ge Yaakadadire, ba njane una *Almasiihu, edda una a eksesaa njane.»

³⁷ Ba cenarácena elva á Piyer njanna wá, ba palle a enkwale-aatare baaka njezlanjezla ervaunđe-aatare. Daaci a ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele: «Njá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?» ³⁸ A njwaterante ge Piyer, a ba njane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, a magarakurnaama-ga baptisma an zhara á Yaisu *Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedekwe-aara Cudedde. ³⁹ Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa njanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterte ge emnde na ta yiyiye, á de vaterteva ge emnde na ni watse á dahaterá njane á sezenjára na bademme.»

⁴⁰ Piyer a fateraare elva-aha umele gergere kwakya ge tsante enkwale-aatare, antara ge faterem ndzedá am vuwa. A ba njane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure am dagave á emnde a maga mándzawire.»

⁴¹ Vacite njanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe, magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye fartarfe ge emnde a fetarfe. ⁴² Ta faa hyema jipu ge cenaa waazu-aha na tá ankwá kwaratersa emnde a bela, ta wáva jipu ge gev palle am duksa bademme áte njá á egdzar mama, antara ge zá

dafa-aatare átirpalle, antara geni a icarseka am tate á maduwa dekideki.

Njá á emnde a fetarfe.

⁴³ Emnde bademme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a bela. ⁴⁴ Emnde a fetarfe bademme garevge ba palle, názu am erva-aatare keni ba palle. ⁴⁵ Tá njá á ba válá kazlanja-aatare, tá sá shungu-aara áseza emnde a bela, tá se teganá am dagave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ⁴⁶ Tá ankwá jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke, tá ankwá jáháva am mba-aha-aatare ge zá duksa-aatare átirpalle, tá ankwá za dafa-aatare an higa, ervaunđe-aatare palle. ⁴⁷ Tá ankwá á gala Dadaamiya, emnde bademme hayaráterháya. Daaci Yaakadada ankwá á lya emnde umele keni ba kelaazare, ankwá á sagatersága.

Mbaambe zhel nguryekwe

3 Vacite umele an lásar, tara Piyer, antara Yuhanna tá ankwá á dálá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á lásar maa, ² ankwá zhel nguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am hude á emmenjára, ankwá á njá átuge palle á we-aha á mashidi njanna, átuge una zhara-aara We á bere Zariya na. Zhel njanna wá, tá ankwá á dándá emnde-aara ba kelaazáre, á de njala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite njanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá ankwá duwa tá dem mashidi wá, a naba njalateru sadake. ⁴ Tá ezzhárá tara Piyer antara Yuhanna. «Zharanjerzhárá!» a ba Piyer á elvan ge zhel njanna. ⁵ A zharateraaha ge nguryekwe na ba shagera. Adaba a kurken watse á shá sadake ázetare. ⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «Ma gursa, ma shungu keni baaka ázerwa dekideki. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhara á Yaisu *Almasiihu ura Nasarátu, tsetse ezlala.» ⁷ Daaci a naba njanaahe an nadafa-aara, a tsante. Kertenj sharánsha dzandzanjire sera-aha-aara, ⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaaha áte sera-aha-aara, a fantau ge zlalá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á zlalá estuwa, á vaza, ankwá á gálá Dadaamiya. ⁹ Emnde bademme naránna ankwá á zlalá, ankwá á gálá Dadaamiya. ¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba nguryekwe na á njala áte we á mashidi na tá dahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel njanna.

Waazu á Piyer am *mashidi yaikke

¹¹ Am zlalaaka zhel njanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke njanna ba kerde, am dzadzáwe na tá daháná an dzadzáwe á Suleymanu na, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásetetare, adaba tá am najipu yaikke.

¹² Ba a naa emnde njanna Piyer, a ba njane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá ankwá á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharanjerzhárá es-

tuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedá á ñere emtu? Emtu adaba ñañernaña nadina á ñere emtu? ¹³ Una ñanna ka dekideki. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggje-aha a miya tara Ibrahimia, antara Isiyaaku ira Yakubu na, a vanta ba ñane demdemire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a bánba tsa ñane ganakini á belanaabela. ¹⁴ Kwa yaa ura cudedde, ura jirire, kwa ñála sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa. ¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, ñere ña seyde-aha-aara. ¹⁶ Zhel ñanna kwá ankwá á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vanta ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzedá. Ba fetarfire áte Yaisu una a mbanaahe ba dekideki, kwaya ñane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa adaba diyakurka. ¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa ñane am mbuwe á nabi-aha-aara werre bademme na. Adaba a ba ñane, sey *Almasiihu-aara á shushe zlada. ¹⁹ Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, magaumága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure. ²⁰ Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervaunđe, á vakurteva Almasiihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu. ²¹ Amá kina wá, zlahe Yaisu *Almasiihu á njá á ba am samaya emtsaade, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa bademme áñwaslire, ba seke una a ndahanaa ñane werre á kya an we á nabi-aha-aara cudedde na. ²² Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba ñane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á jesaare á ba am dágave á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná ñane bademme. ²³ Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am dágave á emnde á Dadaamiya, tá kedanaakeda shifa-aara ba dekideki. ²⁴ Nabi-aha umele keni ndza ta enndáha ba seke náza Muusa, bademme ndza ta ndaha ba názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara bademme. ²⁵ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baterna Dadaamiya ge nabi-aha ñanna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlahe ádaliye, am sarte na Dadaamiya ankwá á ñgudá namána antara eggjekure Ibrahimia, a ba ñane: Yá de gá barka áte duniya bademme adaba emnde á ña. Amaana: Namána ñanna a magakurán ba ge kure. ²⁶ Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaade zunñwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

4 Am sarte na tá ankwá á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare. ² Játerja ervaunđe jipu adaba emnde a

bela tá ankwá á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá ankwá á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlahe ádaliye. ³ Daaci ta naba sluwatervaahe, ta naba zlenjaterme am dangay ge ufa mákurálla-aara, adaba baaka sarte mázla-aara. ⁴ Amá am sarte ñanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágave á emnde na ce-narvaacena waazu na. Kezlakula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyebe ba zála.

⁵ Mákuralla-aara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraita, bademme jarammeje am hude á Urusaliima. ⁶ Ta magaa jáháva ñanna antara tara *liman Annas, ba ñane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am hude á há á Annas bademme. ⁷ Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakuma-ara kure nguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma ñanna?»

⁸ Naatená Shedekwe Cudedde am Piyer, a ñwater-ante, a ba ñane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara male-aha á ekse, ⁹ kwa vanjerte ndáva adaba shagerire na ña maganán ge nguryekwe na ka? Kwa ndavanjerwá ba kure geni ña maganaa estara, a ba kure? ¹⁰ Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila bademme kwá diyeddiye geni zhel ñanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba ñane una kwa janaa kure áte dzangala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá. ¹¹ Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyáña bere, mbate ñane jauje ge nákwá-aha umele bademme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu ñanna.

¹² Daaci ñá bakurá ba jirire: Baaka ura am hude á duniya na dekideki, a belanaa Dadaamiya ge se lyam-ilya, sey ba ñane palle.»

¹³ Bademme á emnde na tá am jáháva ñanna, tá maga ba najipu á dzanđzanjire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaterreddiye ganakini baaka dárádza-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlahe ádaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu.

¹⁴ Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Adaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye. ¹⁵ Ta ñgyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva ñanna zlahe adaliye am dágave-aatare.

¹⁶ A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Adaba emnde bademme am hude á Urusaliima diyareddiye geni najipu ñanna á zharaná ba ice á emnde na a mágava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe dekideki. ¹⁷ Amá geni a duka elva ñanna á de katafke wá, sey mi gyatertegye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu ñanna mazla-aara.»

¹⁸ Daaci ta detaa emnde a bela na, ta naba piyater-ante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenañeránka dekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.» ¹⁹ Ta ñwete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya

ba kure elva nanna á katafke á Dadaamiya, má shagera náj fakursaare ge kure arge una náj fansaare ge Dadaamiya. ²⁰ Duksa palle, njeré wá, náj dzegwánka yá ndater nájzu nja naaná an ice á njeré, náj cenaná an hyema á njeré na ge emnde.» ²¹ Ta valateraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraahé. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya adaba njane. Adaba emnde bademme tá anjkwá á gálá ba Dadaamiya adaba duksa nanna magaavemage na. ²² Zhel nanna ta mbanáa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufade.

Maduwa á emnde a fetarfe

²³ Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belarateraabela wá, ba zlalá-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na bademme. ²⁴ Ba cenáncena emnde a fetarfe una nanna, ta fantau ge njála Dadaamiya an ervauñde-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira nájzu am hude-aha-aatare bademme. ²⁵ Ka ndahanaa ba ka á kya an we á eggjenjere sleslera á nja *Dawuda, a ba njane an hákuma á Shedekwe á nja:

Labáre emnde a larde tá ngyaingyaare ice ba dey? Tá ngudaara ye ge nájzu baaka sera-aara na.

²⁶ Labára ngwadarápsenngwádá slekse-aha á duniya an fitenire, tá anjkwá á ngudaara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a ek-sesaa njane.

²⁷ «Samsa-kwa elva nanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayiila, ganakini tá gwaare ge ura cudedde, sleslera á nja Yaisu na ka ek-sesaa ka geni njane *Almasiihu na. ²⁸ Magarnaamaga itare nájzu ndza ka tsanaa ka an hákuma á nja, ka wayetaa ka zuññwe na. ²⁹ Ká cenáncena emtu elva na tá anjkwá á puwaná itare na Yaakadada? Vanjerteva hákuma á ndáhá elva á nja ge njere emnde a slera á nja, geni náj ndaaná á ba an dzanđzanjire, an baakire á lyawa. ³⁰ Marsemáre ndzedá á nja, geni a gevge nalaa-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á nja Yaisu ura cudedde.»

³¹ Ba zlaruzle am njála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagyete ge slede na ta jamme amkwa na njárnjare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cudedde, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzanđzanjire.

Emnde a fetarfe ta jema nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am enjkale palle, antara ervauñde palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Nájzu am erva-aha-aatare bademme gevge ba palle. ³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am

fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme. ³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa dekideki am dágave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara, ³⁵ ta saa shunngu-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ³⁶ Ba seke anjkwá zhel *Laiwiñkau umele ta yanaa am Kiprus, zhera-aara Yusufu, emnde a bela ta fante Barnabas, á kátá ba: slefanem ndzedá am vuwa ge ura. ³⁷ Njane keni ba velu-vele fe-aara, a saa shunngu-aara á ba áseza emnde a bela.

Labáre á tara Hananias an Safira

5 Anjkwá zhele umele zhera-aara Hananias, zhera á mukse-aara Safira. Njane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa, ² lauktu á dándá shunngu á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a bela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme. ³ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «A ngyemaa estara Shaitaine á dem ervauñde á nja estuwa Hananias, ká icaná fida ge Shedekwe Cudedde? Adaba ka icanme kyalma á shunngu á fe na ge ire á nja, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme. ⁴ Ábi am sarte na zlabé velakuka na ndza fe á nja ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shunngu á fe á nja? Ka magán ge uwe una Hananias? Fida na wá, ka maganjan ge njereka palle, amá ge Dadaamiya.» ⁵ Ba cenáncena una nanna Hananias wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cenaa labáre njanna bademme dándá lyawa am itare. ⁶ Daaci ta sem ge dawalaa, ta fademe emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashekwa cekwaangudi á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaada á nájzu a shaa zhele-aara. ⁸ A ndavanuhe ge Piyer, a ba njane: «Kwa velu fe á kure ba ge shunngu na náwa njane na emtu?» A njwete: «Ane, nja velu ba ge una njanna.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge njane: «Labára njane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á nja ge zhárá nájzu am hude á Shedekwe á Yaakadada na? Ká cenáncena emtu? Dawalaa ta zluwa á heda zhele á nja ba kina, tá anjkwá áte we á bere, ekka keni tá daksede.» ¹⁰ Ba we keni zlabé hedanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananias, a emtsehe njane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de hedanve ge zhele-aara.

¹¹ Daaci tá puwanu ba erva ge ervauñde emnde a fetarfe bademme, antara emnde na ta cenaa labáre njanna bademme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

¹² Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bademme á emnde a fetarfe tá anjkwá á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá daháná an dzadzawe á Suleymanu na. ¹³ Tá anjkwá á zlebater-zleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka dekideki am emnde na fartareka na. ¹⁴ Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an njwasha-ka, emnde

kwakya tá anƙwa á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe. ¹⁵ Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba shedekwe-aara keni emnde umele am itare. ¹⁶ Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bademme mbarembe.

Zlada na ta shateru ge emnde a bela

¹⁷ Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge njane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa. ¹⁸ Ta halartere, ta de puwatermhe am dangay, áte ice á emnde bademme. ¹⁹ Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante dangay njanna, a sanse emnde a bela, a ba njane á elvan ge itare: ²⁰ «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa ánjwaslire na ge emnde bademme.» ²¹ Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an enjlya-waabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaangudi á ba an enjlya njanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta dante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha bademme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am dangay. ²² Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa dangay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba eptsaa-aatare an labáre áseza male-aha na, ²³ a ba itare: «Duwa á njere á dem dangay, njane de shanaa á ba an zlenja kánjelánje, sawji-aha keni bademme tá á ba áhuwa, amá njane werante wá, shaneránka njere ura am hude-aara.» ²⁴ Ba ta cenaa una njanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaa estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

²⁵ Cekwaangudi wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem dangay áwaya na, tá anƙwa á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.» ²⁶ A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an enjkale, adaba ta kuva emnde bademme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

²⁷ Sarateremsa á se katafke á male-aha njanna, a naba valateraarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na. ²⁸ A ba njane á elvan ge itare: «Ábi njane piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale njanna, ma zhera-aara keni dekideki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure njanna am hude á Urusaliima, kwá kátá puwanjerem uzhe á zhel njanna am mbiye á njere ge njere emtu?» ²⁹ Ta njwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Njere wá, njane fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde. ³⁰ Kure kwa naba zlenjelaa Yaisu áte dzanjala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya

werre na am fáyá. ³¹ Njane a demanve ge Dadaamiya, kina anƙwa am nadafa-aara, a ganve slekse arge emnde bademme, a ganve slelya geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yateraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare. ³² Njere, antara Shedekwe Cudedde na Dadaamiya anƙwa á vaterte ge emnde na tá anƙwa á fansaarefe na, njane seyde-aha á labáre njanna bademme.»

³³ Ba ta cenaa una njanna, a naba jaterhe ge ervaunde, haa tá kátá ceba shifa á emnde a bela na bademme. ³⁴ Amá anƙwa ura *Farisa umele am dá-gave-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, njane malum á *tawraita, emnde bademme tá anƙwa á fá zherwe áte njane. A tsetehe ge njane, a ba njane: A daratersede emtsaade emnde njanna cekwaangudi. ³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba njane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aaruwa. ³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ire-aara male, ya slendzedá a ba njane, emnde tá hyephe deremke ufade ta dabete njane, amá jarejja. Emnde-aara njanna keni zadaratervezáde, ba uwe keni cenaránka mázla-aara. ³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda ura Galili, a jesaare am sarte á ja jembel á emnde. Njane keni ndza ta dabete ba estuwa emnde, amá ta naba ja njane, emnde-aara njanna keni zadarevzáde. ³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare njanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle. ³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare njanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare dekideki. Amá magaumága enjkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci bademme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail. ⁴⁰ Ta dahartere emnde a bela na zlabé ádaliye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenaneránka faikke kwá bálá waazu zlabé ádaliye an zhera á zhel njanna ba dekideki.» Daaci ta puwateraaha. ⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela am tate á shairiya njanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephey lauaktu a fateraar jeba á zlada njanna adaba zhera á Yaisu. ⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá anƙwa á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba njane una *Almasiihu.

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

6 Haraare cekwaangudi tá anƙwa far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunaniƙkau na farantaufe ge ica ervaunde áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza zá ge njwasha wegyegye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare. ² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe bademme, a ba itare: «Ganakini njere njane yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, njane shunŋjula tega náza zá wá, una zlayeka dekideki. ³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an enjkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naha an Shedekwe

Cudedde am itare na. Daaci nǎ faterem slera nǎna am erva ge itare. ⁴ Nere wá, nǎ shunǎnula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.» ⁵ Emnde a fetarfe bademme hayaránháyá elva nǎna. Daaci ta dzerse tara Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedde, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus nǎne ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha. ⁶ Ta tsatsaa emnde vuye nǎna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *er-va a barka. ⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am hude á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain nǎna wá, kwakya ngurna, antara hákuma na a shanaa nǎne. A magaa nalaama-aha, antara nǎn-ji-pu-aha kwakya am dágave á emnde. ⁹ Tá anǎkwa Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate nǎna, itare tá jáháva am mashidi na tá dahaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá anǎkwa Yahudiya-aha umele zlabé ádaliye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare bademme hayaránka elva á Aitiyain dekideki, tá anǎkwa á gan gajawe kwakya. ¹⁰ Amá baaka ura á danude dekideki, adaba Shedekwe Cudedde anǎkwa á vante enǎkale á ndahá elva.

¹¹ Adaba una nǎna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde nǎna: Nǎ cenaa Aitiyain á valya elva yayiaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni. ¹² Ta tsante estuwa ervaunǎde á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita bademme. Ta gwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha bademme. ¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida nǎna, geni tá datsa fida-aatare nǎna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa. ¹⁴ Nǎ cenán-cená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba nǎne: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara nade-aha na a mbamisaa Muusa na keni bademme watse á eptsanteptsá.» ¹⁵ Daaci bademme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhárá wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

Aitiyain anǎkwa á tsaka elva á katafke á zlamaha

7 Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba nǎne: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?» ² A nǎwete ge Aitiyain, a ba nǎne: «Cenawivaacena emtsaade egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge eggemiya Ibrahim wá, kwaye zlabé am Maisaupautamiya, zlabé daaka emtsaade á dem Haran. ³ A ba Dadaamiya á elvan ge nǎne wá: Tsetse am larde á nǎ, sesse am jeba á nǎ bademme, ezzlálá á dem larde na watse yá nǎgyekwakanvaa ya.

⁴ Daaci Ibrahim a kezlese am Kaldiya, kwaye a de nǎja am Haran. De kedaakeda eddenjara maa, a kezlansehe zlabé ádaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá nǎ kure am hude-aara kina na. ⁵ Am sarte nǎna wá, Dadaamiya vanteka slede ge Ibrahim ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba nǎne á elvan ge nǎne: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á nǎ. Amá zlabé ba egdzere nǎna keni nánka Ibrahim dekideki. ⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge nǎne zlabé ádaliye wá: Egdzara á nǎ tá de nǎ emtsaade am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva deremke ufade. ⁷ Amá watse yá shaterushe zladá ge emnde a larde nǎna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á nǎ am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na. ⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha nǎna Dadaamiya ge Ibrahim maa, a maganaa namána, a ba nǎne á elvan ge nǎne: Dem shedekwe una á gev nalaama á namána na. De shánsha Ibrahim Isiyaaku, a belemaa am shedekwe áte háre ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am shedekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una nǎna maa, eggye-aha a miya nǎna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza anǎkwa Dadaamiya antara nǎne.

¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zladá-aha-aara. Bairá a vante ngahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am hude á há-aara bademme. ¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaikke á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya nǎra tá shánka ba názu tá zuze keni dekideki. ¹² Cenán-cena Yakubu ganakini anǎkwa nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara nǎna ta duhe ser palle. ¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufa a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una nǎna emnde a jeba á Yusufa. ¹⁴ Daaci Yusufa a naba belaa ura, ta de sanaa eddenjara Yakubu an hude á há-aara bademme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiilyebe. ¹⁵ Daaci a naba de nǎja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni bademme ta matsaa á ba áhuwa. ¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya nǎna wá, bademme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de hedateraa am irekhya na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahim am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a bannaa Dadaamiya ge Ibrahim na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzedá. ¹⁸ Daaci faremfá slekse umele anǎwaslire diyaaka Yusufa dekideki maa, ¹⁹ slekse nǎna a naba eksaterve sawari ge eggye-aha a miya, a naba shateru zladá kwakya, a naba hyateraarhe an ndzedá, ganakini a puwaran-vepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa dekideki. ²⁰ A ba am sarte nǎna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháya Dadaamiya. Tere

keye kalkale tá ankwá á tsufaná á ba am hude á há á eddenjara, ²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shan-sha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa njane ba seke egdza-aara a yanaa ba njane. ²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera bademme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáhá elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara bademme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufade lauktu a shaa enjkale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila. ²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera ankwá á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel njanna. ²⁵ Njane a kurken watse tá cenáncena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an njane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenaránka emnde na dekideki. ²⁶ Makuralla-aara zlobe á daliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá ankwá á dagala. Njane á kátá tegatertega, a ba njane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure? ²⁷ Amá edda una njane ankwá á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekuda ge Muusa, a ba njane á elvan ge njane: Ka mu a gakvaa ware male arge njere geni ká se kyaná ka shairiya á njere? ²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a Misera áwaya na emtu? ²⁹ Daaci elva njanna ngýámngye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde njanna ba dekideki, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufade á ba am larde njanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kára á guzla. ³¹ Muusa ankwá á maga najipu á duksa njanna, ankwá á ganávtege ge guzla njanna geni á nanaana duksa njanna ba shagera wá, á cená ba kwára á Yaakadada, a ba njane: ³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggýe-aha a njana, ya Dadaamiya á Ibrahimia, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara, kwalevkwála ge zhára ice ádehuwa mázla-aara. ³³ A ba Yaakadada á elvan ge njane: Sadesesáde kimake á njana. Adaba tate na ká tsá ka átekwa na tate cudedde. ³⁴ Yanna zladá na tá sháná emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una njanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa njanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge njere, geni ká se kyaná ka shairiya á njere na wá, Dadaamiya a belaa ba njane geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera njanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kára á guzla na. ³⁶ A satersaa ba njane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera njanna, antara am Haye Kyanje. Dem yawe kul ufade, ndza slekafke-aatare ba Muusa njanna am kaamba. ³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba njane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya,

watse á belakurá ba ura jeba á kure. ³⁸ Ba Muusa njanna una ndza slekafke á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba njane una sledágave á eggýe-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A lyamivaa ba njane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggýe-aha a miya dekideki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta hayaa ba eptsa á dem Misera. ⁴⁰ Adaba una njanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí sepaterá á katarke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa njanna a samise am Misera na. ⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gáráva an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa munjri, tá higa á katarke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare. ⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba dekideki tá ankwá á kezlan ugje ge hele-aatare, tá ankwá á kezlater ugje ge terlyakwaha áte samaya keni, ba seke una ankwá ge puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puweta nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila:

Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufade kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka dekideki, *mashidi á kacakaca na kwá sepaná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa ba kure, gáráva á terlyakwa na. Kwaya njane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Adaba una njanna yá dakurda á de katarke átsaaka á ba an *Babila keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggýe-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una njanna ganakini ankwá Dadaamiya an itare. Ta dzebaa mashidi njanna a ba áte una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Adaba a banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa njane. ⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggýe-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekafke-aatare. Ta se dema itare an mashidi njanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katarke-aatare. Daaci mashidi á nalba njanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda. ⁴⁶ Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi. ⁴⁷ Amá a nderanaa Suleymanu mashidi njanna ge Dadaamiya. ⁴⁸ Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba njane á kya an we á nabi-aara:

⁴⁹ Samaya una tate á nja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slede na ni yá de puwansá ya am hude-aara na?

⁵⁰ Ábi duksa-aha njanna bademme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

⁵¹ «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya dekideki. Wayakurka cena názu á bakurná Shedefewe Cudedde, kwa ba kalkale antara

eggye-aha a kure werre na ndza kwalarevkwálá na. ⁵² Anjwa nabi na ni eggye-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba njane palle na. Ba njane una a yanaa ice á kure, jakurja na. ⁵³ Kure lyakurvaalya *tawraitá á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

⁵⁴ Am sarte na cenarácena una njanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunđe jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare. ⁵⁵ Amá Aitiyain, njane an naha an Shedekwe Cudedđe. Ba a ketaa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu anjwa á tse am nadafa á Dadaamiya. ⁵⁶ Daaci a ba njane: «Cenacena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde bademme á tse am nadafa á Dadaamiya.» ⁵⁷ Ta naba fu hula á dem zhegela geni a demka elva njanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe bademme-aatare, ⁵⁸ ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzaganaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puwehe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu. ⁵⁹ Daaci emnde na tá dzaga njane an nákwá, amá Aitiyain a magaa maduwa, a ba njane: «Yaakadada Yaisu! Iyevaalya shifa-aaruwa.» ⁶⁰ A kezlaa ugje am haha, a ba njane á ba an kaa kwárá: «Yaakadada! Yateraarye haypa na tá anjwa á maganá itare na.» Ba a ndaase una njanna wá, a naba emtsehe.

Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe

8 Vacite njanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am huđe á Urusaliima, bademme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samariya, sey ta juwaa ba emnde a bela. ² Emnde na dabartedaba Dadaamiya ta hedaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara. ³ Sawulu wá, anjwa á wava geni á zlanazle emnde a fetarfe bademme, á já dába sera á wakyiya sera á wakyiya, á halaterá á dem dangay bademme an zála-ka an njwasha-ka.

Labáre á Yaisu daada á dem *Samariya

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadaratervezade na, tá anjwa á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta de-maa itare bademme. ⁵ Filip maa, njane a dem berni á *Samariya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa. ⁶ Emnde bademme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa njane keni naránna bademme. ⁷ Jini-aha saresse am emnde kwakya tá ámbera hula, nguryekwe-aha antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe. ⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni njanna.

⁹ Am sarte njanna maa, ndza anjwa zhele umele am *Samariya njanna zhera-aara Simaun, njane haraare á maga namselkwe-aara, antara wadakire, emnde bademme tá maga ba najipu áte njane, a ganve ire-

aara ura ngaa. ¹⁰ Emnde bademme, an emnde a ngaanjga ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dekideki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel njanna. ¹¹ Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara anjwa á maga najipu-aha-aara am ice-aatare. ¹² Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlaná á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasiihu na wá, emnde kwakya fartarefe, an zála-ka an njwasha-ka lyarvaalya baptisma. ¹³ Ba Simaun njanna keni fetarfe, Iyevaalya baptisma. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na anjwa á maganaa Filip na.

¹⁴ Am iga á una njanna maa, cenarácena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare. ¹⁵ Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magaterar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cudedđe. ¹⁶ Adaba zlabé ta shaa ba baptisma an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlabé samka Shedekwe Cudedđe á sem itare á ba am palle-aatare keni. ¹⁷ Am sarte na ni puwarater-arpuwa erva-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cudedđe.

¹⁸ Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cudedđe adaba erva na ta puwataare emnde a bela na wá, a naba vaterte shungu ge tara Piyer antara Yuhanna, ¹⁹ a ba njane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma njanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erva-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cudedđe ba seke una.» ²⁰ A njwete ge Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «A kedakuraakeda Dadaamiya antara shungu á njanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vantaá Dadaamiya ge ura an nalmane. ²¹ Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á njane am slera á njere na dekideki, adaba shagerka ervaunđe á njane á katafke á Dadaamiya. ²² Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire njanna máki á gevge. ²³ Adaba njane naa ervaunđe á njane kelaade, gakevge náve á haypa.» ²⁴ A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawa á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure njanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

²⁵ Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una njanna maa, ta naba eptsaa-aatare á dem Urusaliima. Átira daa zlabé ádaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

Tara Filip antara zhel emnde a Aitiyaupiya

²⁶ Am iga á una-aha njanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem Gaza na.» ²⁷⁻²⁸ A naba tsetehe

ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate njanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura Aitiyaupiya umele nadima, átira dá. Zhel njanna nakawá yaikke. Nane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa njane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel njanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá njanna maa, anjwa á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tedaná belsa. ²⁹ «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa njanna ba shagera,» a ba Shedekwe Cudedde á elvan ge Filip. ³⁰ Daaci a naba tedante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel njanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká anjwa á cenáncena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge njane. ³¹ «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a dante Filip geni a dalem dálá á dezeńara am *darkwa, á njinja ázeńara. ³² Náwa názu a ndahesaa njane am wakita á Aisaya:

Njane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na, ba seke zhel kyawe na tá betá úgje áte njane keni á kyuweka dekideki, ba we-aara keni weraaka.

³³ Njane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire dekideki. Ware deme á de tsala wulfe-aara am duniya na? Adaba ta ján werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na tásle á njá, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu, á ndaná áte ura umele-he?» ³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva njanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu. ³⁶ Ba tá zláál, tá zláál, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, anjwa názu á piyite geni ká magiya baptisma emtu?» ((³⁷ A njwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yaisu an ervaunđe á njá palle wá, baptisma á njá a naba gevge.» A njwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yaisu *Almasiihu wá, njane *Egdza á Dadaamiya.»)) ³⁸ Daaci tsaatse, a ba njane á elvan ge sletedaná belsa. Ta naba tsekwise am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya njanna, ta tsekwise am yawe, Filip a naba maganaa baptisma. ³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shedekwe Cudedde a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlabé ádaliye an higa yaikke. ⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere, anjwa á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba njane.

Tuba á Sawulu (22:6-10; 26:12-18)

9 Am sarte-aha njanna bademme na maa, Sawulu wá, njane á mberá ba wáwa áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa njane sey á zlateraa-zle bademme. A naba deza male á *liman-aha, ² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an njane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare

áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri njanna wá, antara ba zlala-aara. Ba njane keni herzhanteherzhe berni á Dimaska njanna wá, a naba tsekwa ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete njane, ⁴ a naba mbedehe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á dahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina. ⁵ A njwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwárá njanna á elvan ge njane: «Ba iya Yaisu na ká anjwa á maganá palasa na. ⁶ Amá tsetse, edduwa á dem hude á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.» ⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu njanna diyarka názu tá ndaná itare dekideki. Tá anjwa cenáncena kwárá á ura, amá itare tá nánka edda-aara dekideki. ⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á nánka. Sey ta njanaa áte erva, ta tadanaa an tádá á dem Dimaska. ⁹ Hare keye, ba slerba-aara keni nánka dekideki. Am hare keye njanna wá, zawka shawka dekideki.

¹⁰ Anjwa slefetarfe umele am Dimaska njanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu, ¹¹ a dante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge njane: «Tsetse ba kina, eddaba ba baráma na tá daaná an baráma ndedde na, edduwa á dem mba á Yahuda, enndáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, njane anjwa átira mága maduwa kina. ¹² Zhel njanna a shaa wahayu, am wahayu njanna maa, anjwa á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á dezeńara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlabé ádaliye.» ¹³ A naba njwete ge Hananiyas, a ba njane: «Emnde kwakya ta se balise labáre á zhel njanna degiya Yaakadada. Em-tanjire na a magaternaa njane ge emnde á njá am Urusaliima keni ndarindaha bademme. ¹⁴ Ba sawa-aara ásehuna na keni a sanaa ba una njanna, ta vanta male-aha á *liman-aha hákuma á se hálá emnde na tá njala Dadaamiya an zhara á njá.» ¹⁵ Amá a ba Yaakadada á elvan ge njane: «Naba duwa ka. Adaba ya eksese zhel njanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa njane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayila, geni a diyariyeddiye ba shagera. ¹⁶ Yá de maran-naamará zlada-aha na watse á sháná njane adaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zláál ge Hananiyas, a de demá am hude á há njanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba njane á elvan ge njane: «Sawulu egdza emmerwa, a beliyaa ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká nánná ice á njá zlabé ádaliye, ká shansha Shedekwe Cudedde.» ¹⁸ Ba ndah keni zlabé ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlabé ádaliye. A tsetehe ta maganaa baptisma. ¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzedá-aara.

Sawulu anƙwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaanƙuđi áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska. ²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja dába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge bálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya. ²¹ Emnde na tá anƙwa á cena elva-aara na bađemme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a cebaa emnde a dába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásehuna keni a sánaa ba una ƙanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?» ²² Amá waazu á Sawulu anƙwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá am Dimaska na á katafke-aara, adaba anƙwa á maraterán-mará jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba demaa am sawari, ta naba njante geni sey tá kedanaakeda shifa á Sawulu. ²⁴ Amá cenáncena ƙane keni názu ta ƙg-wadanaa itare áte ƙane bađemme. An vayi vacika bađemme tá anƙwa á ufa we á ukvake á berni, tá tsag-wada ba ƙane geni sey tá kedanaakeda shifa-aara. ²⁵ Daaci vacite umele an vayiya maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am kenday yaikke, ta naba tsekwanse á kya biye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte ƙanna, eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsaa-aara wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá baaka ura a fanaa vuwa dekideki, adaba fartareka geni ƙane keni gevge slefatarfe ba jirire. ²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu ƙanna ádezenjara, a puwansaa ƙane ádeza emnde a bela, a de baterna ƙane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a bannaa Yaakadada ge Sawulu bađemme. A ndaterhe zlaɓe ádaliye dzaƙɗzaƙire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am huđe á Dimaska. ²⁸ A fantau á ba am sarte ƙanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa dába am huđe á Urusaliima ba seke una á kataná ƙane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an baakire á lyawa. ²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniƙkau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu, a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya keda shifa-aara. ³⁰ Cenaráncena egdzar mama-aha-ƙara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezzlála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá anƙwa á far ba mága dzaƙɗzaƙire am elva á Yaisu, tá anƙwa á fá zherwe áte Yaakadada, anƙwa Shedekwe Cudedde am dáɗave-aatare, á sagatersaga ba ke-laazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte ƙanna maa, Piyer á já ba dába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida. ³³ Duwa-aara á dem ekse ƙanna, a de bera ura umele zhera-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha dekideki, adaba gevge ƙguryekwe. ³⁴ Á ba Piyer á elvan ge ƙane: «Mbakaambe Yaisu *Almasiihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á ƙa.» Kerterj tsetsa Aynaiyas. ³⁵ Emnde na tá am Lida ƙanna, antara emnde a Saraun bađemme naránna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza anƙwa mukse umele slefatarfe am ekse á Jaupe, zhera-aara Tabita, an elva a Yunaniƙkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse ƙanna wá, ma vaatara keni ƙane á maga ba slera á magwire, anƙwa á melateru ge talaga-aha keni. ³⁷ Daaci a eksevaahge ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebáre, ta de zla-vanaahe am bere. Bere ƙanna átire ge bere-aha umele.

³⁸ Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an ke-vaaye. Daaci cenaráncena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini anƙwa Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watse-watse tasle-aara. ³⁹ Ba watsewatse a tsetehe ge Piyer, ta zlaɓa ba kerde antara emnde a de dáha na. Ba dam-da Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa weggege a ƙwasha bađemme tá anƙwa á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá anƙwa á kyuwa ásezenjara, tá ámberá ƙgyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlaɓe á ba an shifa-aara am dagave-aatare. ⁴⁰ Daaci Piyer a naba bakese emnde bađemme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba ƙane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe. ⁴¹ Piyer a ƙanaahe erva, a tsante bađemme, daaci a dante weggege a ƙwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara. ⁴² Labare ƙanna hyemhye am huđe á Jaupe bađemme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu. ⁴³ Am iga a una ƙanna maa, Piyer haraare zlaɓe ádaliye am huđe á Jaupe, am mba á slekkaɗa gwagwa umele zhera-aara Simaun.

Kaurnailiyus á dáhá Piyer á dem mba-aara

10 Anƙwa ura umele am Kaysariya zhera-aara Kaurnailiyus, palle á male-aha á sawji-aha á Rauma na tá daháterá an sawji-aha á Italiya na. ² Zhel ƙanna wá, ƙanaaƙa nadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. Ƙane an lyawa á Dadaamiya jipu, ƙane antara emnde-aara bađemme am huđe á há-aara tá iceka de ƙala Dadaamiya. Anƙwa á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kaurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á

Dadaamiya samsa ba ngayye ásezenjara. A ba malika njanna á elvan ge njane: Kaurnaailiyus! ⁴ A kante ice-aara Kaurnaailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba njane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A njwete ge malika na, a ba njane á elvan ge njane: «Dadaamiya lye-vaalya maduwa á ña, hayánháya slera á maggwire na ká anjwa á maganá ka átevege talaga-aha, njane viyakaaka dekideki. ⁵ Kina wá, naba ebbela emnde á ña á dem Jaupe, a de darakanteda dawale umele anjwa áhuwa zhera-aara Simaun Piyer. ⁶ Zhel njanna anjwa am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.» ⁷ Ba zlazlálá malika na, Kaurnaailiyus a naba dante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am hude á há, antara sawji palle am sawji-aha na tá ufa há-aara, sawji njanna keni dabetedaba nadina á Yahudiya-aha ba shagera. ⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na bademme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer njanna keni daltedálá áte ire á dzuguru ge mága maduwa. ¹⁰ Am sarte njanna keni njanaa waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá anjwa á tsatsaná náza za njanna maa, njane shánsha wáhayu á sawa áza Dadaamiya. ¹¹ Am wahyu-aara, á zhara ba samaya an wera wanje, anjwa á tsekwa duksa umele ba seke gwaɗau yaikke á sem áhá, an ñanja we á námbarwa-aha-aara ufaɗe kerɗe. ¹² Anjwa dabba-aha jeba gergere bademme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme am hude á duksa njanna. ¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksa, icantice, ezza.» ¹⁴ Amá a njwete ge Piyer, a ba njane: «A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.» ¹⁵ A ba kwara njanna á elvan ge njane zlabé adaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cudedɗe seke lipa.» ¹⁶ Ser keye anjwa á banánba estuwa. Am iga á una njanna, a naba eptsehe ge kazlaña njanna adaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, anjwa á dzama ba názena ni á kátá á banná Dadaamiya an wáhayu njanna. Daaci emnde a bela á Kaurnaailiyus keni tá anjwa á tsatse áte we á bercame-aara, tá anjwa á enndava. ¹⁸ Ta kante kwará, a ba itare: «Anjwa ura zhera-aara Simaun Piyer am mba na emtu?» ¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, anjwa á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wáhayu na, á cená ba tá anjwa á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge njane. ²⁰ Tsetse ettsekwa, de dabaterɗába ba kina, manjka gajawe dekideki adaba ya belateraa ba iya, a ba Shedekwe Cudedɗe. ²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde njanna, a ba njane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá anjwa á tatayaná kure, ázara á ba kure?» ²² Ta njwetehe, a ba itare tá elvan ge njane: «A belanjeráa Kaurnaailiyus male á sawji-aha, ura mággwe, an lyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A bannaa ba malika á Dadaamiya ganakini sey

á dakdáhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an njane ge ndanda na.» ²³ Daaci a lyatervaahe ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlala antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta dabaterɗába. ²⁴ Wergekse-aara lauktu daraada am Kaysariya. Daaci Kaurnaailiyus a dante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá anjwa ufa sawa á Piyer na. ²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercame Kaurnaailiyus, a kezlanaa ugje ba shagera á katafke-aara. ²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba njane á elvan ge njane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.» ²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kaurnaailiyus ta demaa ba estuwa á dem hude á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa. ²⁸ A ba njane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á belannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa. ²⁹ Adaba una njanna náwa sanemsa adaba dāha á ña, maganka gajawe dekideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka dahiyaa átugena na.»

³⁰ A njwete ge Kaurnaailiyus, a ba njane: «Hare ufadire-aara vatena, vacite njanna yá anjwa á maga maduwa á icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhárá ba ura á tse á katafke-aaruwa, nanjgyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe, ³¹ a ba njane á elvan ge iya: Kaurnaailiyus, lyevaalya Dadaamiya maduwa á ña, mela na ká anjwa á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka. ³² Kina wá, ebbela emnde á dem Jaupe, a de darakanteda Simaun Piyer, anjwa am mba á cepen-aara Simaun slekkeda gwagwa, há-aara anjwa áte we á guwa yaikke. ³³ Daaci ba watsewate ya naba belakvaa emnde á ba am sarte njanna ge de dakdāha, ka keni fanjka ervaunɗe, daaci yá slafaká we-aara adaba sawa á ña. Kina wá, bademme á ñere na, ña jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

Waazu á Piyer am mba á Kaurnaailiyus

³⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva a ba njane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya. ³⁵ Emnde bademme, máki ura á njá an lyawa á Dadaamiya, anjwa á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayánháya Dadaamiya. ³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva njanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, njane Yaakadada á emnde bademme. ³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva njanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna anjwa á balaterá waazu á baptisma ge emnde na; diyakurdiya názu a mágava am hude á Yahudiya bademme am sarte njanna. ³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Shedekwe Cudedɗe na a vantaa Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á maggwire na a maganaa njane, a naba mbateraahe emnde na tá an shaitaine, adaba Dadaamiya anjwa

antara ɲane. ³⁹ Ɗere wá, ɲa seyde-aha á názena a maganaa ɲane am huđe á Yahudiya bademme, antara am Urusaliima na. Ɗane maa, ta janaa áte dzaɲgala. ⁴⁰ Amá Dadaamiya a tsante am fáyá am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á maraɲeránmára ire-aara ge ɲere. ⁴¹ A marateraa ire-aara ge emnde bademme-ka, sey ba ge ɲere ɲa emnde na ni a dzeranjerse werre Dadaamiya ganakini ɲa seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáyá na wá, ɲere zaɲjeruze, shaɲerushe antara ɲane. ⁴² A baɲerna ba ɲane an we-aara ganakini ɲá ndaterndáhá elva-aara ge emnde bademme, ɲá maga seydire-aara geni ba ɲane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáyá bademme. ⁴³ Nabi-aha bademme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte ɲane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara adaba ɲane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Shedekwe Cudedde

⁴⁴ Am sarte na Piyer aɲkwa á maga waazu na wá, tsekwaterartsekwa Shedekwe Cudedde ge emnde a cenaa waazu-aara na bademme. ⁴⁵ Yahudiya-aha na ta saa á daba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vaterteva Shedekwe Cudedde ge emnde umele keni. ⁴⁶ Adaba tá cená ba tá aɲkwa á ndáhá elva-aha áɲwaslire, tá aɲkwa á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer: ⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Shedekwe Cudedde ba seke una ɲa shanaa ɲere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptisma an yawe?» ⁴⁸ Daaci a ba ɲane, a magarateranmaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ɲana maa, itare ta ndáva Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaɲgudi.

Piyer aɲkwa á vaterte sera á elva áte Kaurnaailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

11 Cenarácená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá aɲkwa emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya. ² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á Piyer, a ba itare tá elvan ge ɲane: ³ «Eƙka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am shedekwe, ka zu duksa antara itare!» ⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ɲanna bademme an pálpale. ⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhára ba duksa umele yaikke, á tsekwa á sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ɲanna ba seke gwadau, an ɲaɲa we á nambaɲwa-aha-aara ufade kerde. ⁶ Ya fete iceaaruwa ba yamme ge zhára názu am huđe-aara wá, aɲkwa dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere bademme, názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere

bademme. ⁷ Daaci yá cená ba kwára á biya elva á sawa am samaya: Piyer, tsetse, eksevaks, icantica, ezza. ⁸ Amá ya ɲwanante: A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba ser palle keni damka duksa harám, ma lipa keni am mbuwe-aaruwa. ⁹ A ba kwára ɲanna zlobe ádaliye á sawa am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cudedde seke lipa. ¹⁰ Ser keye aɲkwa á biyánba kwára ɲanna estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlobe ádaliye ge kazlaɲa ɲanna á dem samaya. ¹¹ Á ba am sarte ɲanna maa, saremsa zála ufade á sem mba na ya tsekwa am huđe-aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á sezerwa. ¹² A ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge iya: Ezzlálá antara itare, maɲka gajawe dekideki. Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha a miya na náwa itare ta uɲkwahe na keni, ta naba duhe antara ya á de ba am huđe á há á zhel ɲanna. ¹³ A ndaɲerhe sera-aara bademme, geni a tsekwa malika á Dadaamiya am huđe á há-aara ba ge ɲane, a ba malika ɲanna, ebbela zála, a de darakantedá Simaun Piyer am Jaupe, ¹⁴ watse á se bakánba ɲane elva na ni ká lyelye shifa á ɲa an ɲane, eƙka antara huđe á há á ɲa bademme. ¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá aɲkwa á magaterá waazu wá, a tsekwa ge Shedekwe Cudedde á setarge itare ba seke una ndza a tsekwayar ge miya am zuɲɲwire na. ¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ɲane: Yuhanna wá, a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptisma an Shedekwe Cudedde na. ¹⁷ Daaci estuwa, a vatertaa ba Dadaamiya an ire-aara Shedekwe Cudedde, ba seke una ndza a vamite ge miya adaba fetarfire á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ɲanna, lauktu daralika á hábaza sera á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza aɲkwa zlada áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zlalá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de bálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha. ²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Ta de ndaater labáre á higa, elva a Yaakadada Yaisu. ²¹ Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Adaba una ɲanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

²² Dámnda labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba bela Barnabas á dem Antakiya ɲanna. ²³ Duwa-aara, ba ɲane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe ɲanna, higa ge ɲane keni. A faterem

ndzedá am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka dekideki. ²⁴ Barnabas nanna wá, ura mággwe, slefatarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cudedde. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

²⁵ Am iga a una nanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu. ²⁶ Am sarte na shansha, ta saa ba kerde á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya nanna zunŋwe ge dáhá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

²⁷ Tá anŋkwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte nanna, ²⁸ a balese ge palle á nabi-aha nanna an hákuma á Shedekwe Cudedde, zhera-aara Agabus, a tsetehe, a tsaahé am dagave á emnde, a ba nane: Anŋkwa á sawa waya yaikke á sete duniya bademme. (Ba jirire ndza samsa waya nanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.) ²⁹ Daaci ta naba nŋgudaá sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa nane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an nane. ³⁰ Ta naba jemaa sadake nanna, ta belaa tara Barnabas tá antara Sawulu an nane ádeza male-aha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

*Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dangay

12 Am sarte nanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zlada ge emnde a fetarfe umele. ² A ba nane: A jareja Yakuba egdza emmenara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe. ³ Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á muŋri á depaiŋ na baaka shahi á makala am hude-aara na, a de zlenjma am dangay. ⁴ Am sarte na eksevaksa na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju unŋkwahe, ta tegese sawji-aha nanna gergere ufade ge ufufa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla muŋri á *Pas-ka nanna bademme. ⁵ Daaci ba njá á Piyer am dangay na, amá baaka puwansepuwe á emnde a fetarfe dekideki ge mága maduwa adaba nane.

Malika a sanse Piyer am dangay

⁶ Lauktu á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya nanna Piyer á pá ba hare-aara am dágave á sawji-aha buwa, erva-aara palle an nŋguda áte sawji na, erva palle keni an nŋguda áte una an kaderci bademme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dangay nanna keni tá anŋkwa bademme. ⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am hude á dangay nanna bademme. Daaci malika na a de gejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watse-watse!» a ba nane á elvan ge nane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erva-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha bademme. ⁸ A ba malika na á elvan ge nane: «Halantehála náza nŋguda hude á nane, nŋgude-senŋgude hude, puwempuwa kimake á nane am sera.» A naba maganaahe una nanna Piyer. A ba nane á elvan

ge nane: «Tsekwemtsekwa am kazlaŋa á nane, sawa mi zlala.» ⁹ A tsetehe ge Piyer ba estuwa, anŋkwa á daba malika na, amá njanteka nane áte jirire názena anŋkwa á maganá malika na, nane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre miyenne, má sakesse am una nanna ká de ba am hude á berni na. Saremsa áte wákyiya nanna, a wertaa ba nane an ire-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cek-waangudi áte barama á dem hude á berni wá, a mede-he ge malika na, a yaa Piyer ba nane palle. ¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba nane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a bela malika, a se njezlise am hákuma á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na bademme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága nanna bademme maa, a naba dem mba á Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhera-aara, a de beraa emnde kwakya tá anŋkwa nala Dadaamiya. ¹³ Daaci anŋkwa á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhera-aara Raude, a se cena labare wá, ¹⁴ á cena ba kwára á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere nanna wá, nane a eptsaa á dem hude á bere zlahe ádalaye ge ndahater ge emnde umele ganakini anŋkwa Piyer á tsá ágáshe. ¹⁵ A ba itare tá elvan ge nane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una ba shedekwe-aara. ¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhára ba irice á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara. ¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am dangay na, a ba nane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlahe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaaná sawji-aha na ta ufaa Piyer na baaka. Názu tá ndaaná itare, ba Piyer na mu a maganá estara? ¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer dekideki. A dateraa ndáva-aha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba nane, má ba estuwa wá, a cebareceba sawji-aha nanna am kelaa-aara. Ba a ndaase una nanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwaahe áhuwa.

Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus

²⁰ A ba am sarte-aha nanna maa, ndza anŋkwa erva-vaunŋde á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun bademme. Daaci emnde a ekse-aha nanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá nane á deza slekse nanna. Balastus nanna ura male. Hude á há á slekse nanna bademme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu Hirudus, ta de tataya hairire am dágave-aatare. Adaba zuze á emnde

a ekse-aha njanna bademme á segáshe á ba am kwárá á slekse njanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já ire-aatare. Samsa sarte njanna maa, Hirudus a tsekwemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva. ²² Amá ta naba njwete ge emnde bademme á ba an ká kwárá á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cenna una njanna sleksu Hirudus, a naba shafante ire-aara. ²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada á ba am sarte njanna an lapikere, adaba a eksetaa slede á Dadaamiya. A zanse hude záhe á hude, daaci a naba emtsehe. ²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem Urusaliima na, ta saa ba kerde antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

Tá an dzera tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

13 Am aiklaisiya á Antakiya wá, tá anjkwá nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhera-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Danjwe keni ba zhera-aara, Lukiyus, njane ura Siraine, Manahun, njane slenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu. ² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá anjkwá tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cudedde á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáteryá ge ire-aatare ge mága slera na ya daater ge njane na.» ³ Daaci ta tsufete ndera, ta magaterar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera njanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cudedde tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailaiwkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe. ⁵ Ta de tsekwá am Salami am haha njanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, anjkwá á melaterumele. ⁶ Ta jem dába praatte am haha á Kiprus njanna. Herzhe tá degáshe am haha njanna, kwaye ta dem Pafaus am halavuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa njane: Ya nabi, mbate fida. ⁷ Zhel njanna ta emnde a njá antara raizhauj á haha á Kiprus, zhera-aara Sairgiyus Paulaus slenkale jipu. Daaci raizhauj a dante tara Barnabas antara Sawulu á dezerjara, adaba á kátá cená elva á Dadaamiya. ⁸ Amá Ailimas, una zhera á slemaga namselkwe na an elva a Yunaniñkau-aha, njane ekserka duwa á tara Barnabas á deza raizhauj na dekideki. Á kátá piyantá fetarfire ba dekideki ge raizhauj.

⁹ Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cudedde, a ngyaingyainse ice, ¹⁰ a ba njane á elvan ge zhel njanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka

yaimyaimé, ká maga ba kemangerire, ka kelaade á jirire bademmeka? Ká yainya emtu badza slera á Dadaamiya na? ¹¹ Náwa Dadaamiya á fakar názu á fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaangudi, ká shekwaashekwa ká nánka vaciya an ice á nj.» Kertenj a naba wulfete ge Ailimas, á tatapaná an nadafa antara názlaba bademme ge tataya ura á tadaná an erva. ¹² Nanna raizhauj una njanna, njane a naba fetarehe áte Yaakadada, anjkwá á cená názu tá kwaransekwáre, anjkwá á maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha á Pisiidiya

¹³ Tara Paul yarányá Pafaus, daremda am paare á yawe, zlarzlálá á dem Pairge am haha á Pamfiliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, njane a eptsaa á dem Urusaliima. ¹⁴ Amá tara Paul wá, ta tsete am Pairge njanna, kwaye ta zlalá á dem Antakiya am haha á Pisiidiya. An vaci puwansepuwe maa, ta duhe á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de njanjehe. ¹⁵ Am sarte na ndarsende *tawraitá, antara wakita á nabi-aha, male-aha á mashidi njanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki anjkwá elva kwá ndaater ge emnde ge vaterte ndzedá an njane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

¹⁶ Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaa-ma an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba njane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme, cenaucena: ¹⁷ Dadaamiya na mí dabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba njane eggýe-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha á emnde, am Misera. Am iga á una njanna maa, a saterse am Misera njanna an hákuma-aara. ¹⁸ Yawe kul ufade á fá ba ervaunje an itare am kaamba. ¹⁹ Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare bademme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha. ²⁰ Bademme á una njanna wá, shekwaashekwa-aara á maga yawe deremke ufade an kul ilyebe. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane á nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza á Kis. Njane ura jeba á Bainjamain. A magaa iva kul ufade am sleksire.

²² Am iga á yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu, a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa á ba an háyá Dawuda egdza á Yaisa, diyandiya geni á de maganaamaga njane názena yá kataná ya bademme. ²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dágave á eggýe-aha á Dawuda njanna, a ganve slelyaterlya itare emnde a *Iserayiila bademme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse á vaterte ura, slelyaterlya na. Ura njanna wá, Yaisu. ²⁴ Am sarte na zlabé marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magat-

eraamaga baptisma. ²⁵ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba ñane: Kwa kurken ya ware ñane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. Ñane ankwá á sawa. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekideki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggye-aha á Ibrahimia, kure emnde na kwá an Iyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a belamiyán ba ge miya labare á Iya ura ñanna. ²⁷ Amá cenaránka emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una slelya ura, cenaránka názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba ñane tsa ba kelaa vaci puwansepuwe am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare ñanna zlabé adaliye elva a nabi-aha ñanna. ²⁸ Sharánka tsa haypa áte ñane hyephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme. ²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzangala ñanna, ta de hedehe. ³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá. ³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu ankwá á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara ñane na. Ankwá á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde ñanna una ta seyde-aha-aara. Tá ankwá á ndater elva-aara ge emnde a *Iserayiila. ³² Ba ñere na keni, ña sakuraa ba labare á higa ñanna. Ña se bakuraa duksa na ni ndza a baterna Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na. ³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa ñanna. Adaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una ankwá an puwa am jabura buwa na. A ba ñane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Ed-
dena.

³⁴ Ndza a bánba zlabé adaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara dekideki. A ba ñane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza ya banán ge *Dawuda ganakini watse yá maganaamaga na.

³⁵ A ba Dawuda zlabé adaliye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á ña dekideki.

³⁶ Ñane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzedá-aara, emtsamtsa, ta hedaterve ge eggye-aha-ñara. Ñane wá, sevse. ³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, ñane sevka vuwa-aara dekideki. ³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena njá ankwá ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey adaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde. ⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure. ⁴¹ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá ankwá á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni kedakurkedire. Adaba yá de maga názena, ma tá

palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka dekideki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi ñanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlabé adaliye am maka na á de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlabé adaliye waazu ñanna. ⁴³ Am sarte na tá ankwá kya emnde bademme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta dába tara Paul zlabé adaliye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a gazlarka dekideki, a tsaraatse á ba áte ñgurna na ni a magaternaa Yaakadada.

⁴⁴ Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere dekideki, bademme ta se cena ba waazu. ⁴⁵ Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am er-vaunđe-aatare áte emnde ñanna. Daaci ba elva na ankwá á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara. ⁴⁶ Tara Paul antara Barnabas ta naba sherse ice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni njá sakurán ge kure emtsaade zunñwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa ba kure tsawe wá, ñere zlanerzlaya á deza emnde a jeba umele. Emtu mándzawe ázekure Dadaamiya ankwá á vakurte shifa anwaslire na emtu? ⁴⁷ Cenaucena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a fanjeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya bademme, ká daterná ka elva a Iya shifa, ma ge emnde na tá áme keni bademme.»

⁴⁸ Ba ta cenaa una ñanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta fantau ge gálá Yaakadada adaba elva-aara. Daaci bademme á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa anwaslire na, garevge emnde a fetarfe. ⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde ñanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante er-vaunđe á male-aha á berni ñanna, antara ñwasha ñgangaha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zlada kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare.

⁵¹ Daaci ta naba papateraaha berbere á haha-aatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uksuwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya. ⁵² Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya ñanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedekwe Cudedéde, higa-aatare ba kela-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

14 Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe. ² Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante er-

vaunġe á emnde umele na itare keni zlabé fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

³ Amá keni hararaaháre jipu am Ikauniya njanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzanġzanġire ge emnde. Yaakadada keni a vaterte hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una njanna geni elva na tá anġkwa á kwaratersá itare ge emnde áte ngurna-aara na wá, jirire bademme. ⁴ Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

⁵ Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba dekideki an nákwá. ⁶ Ba cenarácena una njanna, mazla-aara zha-gade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha njanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara njanna bademme. ⁷ Ta de fantau ge bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

⁸ Am Listira maa, ndza anġkwa ura nguryekwe wá, á njá á ba am haha, á daba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela dekideki ge zlala, adaba ta yáná an mátsá ubiyya ba estuwa. ⁹ Vacite umele maa, zhel njanna anġkwa cena waazu á Paul. Slebela njanna a zharaa zhel njanna wá, a naba diyeddiye ganakini anġkwa fetarfe á zhel njanna ge sha ire-aara. ¹⁰ Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba njane á elvan ge njane. Hattse a naba tsete ge zhel njanna, anġkwa á zlala. ¹¹ Naranna dikele á emnde na najipu njanna, ta naba fu hula á ba an ndzedá, a ba itare an elva a ekse njanna, amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezejere! ¹² Barnabas ta dánaa an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul njane ta dáhanáa an dadaamiya-aatare *Hairmais adaba njane edda á ndáhá elva.

¹³ Hele-aatare njanna tá dáhaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele njanna tá dáhaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cada an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele njanna. Male á hele, antara emnde bademme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cada na ge tara Paul antara Barnabas.

¹⁴ De cenarácena una njanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dágave-aatare á ba an zha-gade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare: ¹⁵ «Nja baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi njere nj emndimag-waha ba seke kure. Njere nj sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha njanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. Njane wá, a nderanaa njane samaya, antara haha, antara yawe-aha bademme, ira názu am huđe á duksa-aha njanna bademme. ¹⁶ Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde bademme, ma emnde-ara keni ndza tá daba ba unġule-aatare. ¹⁷ Ba werre njanna keni wá,

Dadaamiya ndza anġkwa á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na anġkwa á maganá njane. Anġkwa á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, anġkwa á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaunġe, bademme ba Dadaamiya.» ¹⁸ Waazu njanna bademme demda tsa am hyema-aatare, aley ta piyat-erante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

¹⁹ Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaunġe á emnde bademme áte Paul. Daaci emnde bademme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tedese á dem iga a ekse, ta kurken emtsamtsa. ²⁰ Amá de jarmmejáhá emnde a fetarfe arge njane wá, a naba tsetehe, ta dema am huđe á ekse antara ba njane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsá á sem Antakiya am Pisidiya

²¹ Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya. ²² Ta se faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha njanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi bashubáshe zlada-aha kwakya emtsaadé, lauktu mi demda á dem zlaná á Dadaamiya. ²³ Bademme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlalá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dágave-aatare njanna, tá tsufa ndera, tá magaterar maduwa ge emnde njanna, daaci tá yaterya am erva a Yaakadada na ta fetara itare áte njane na, itare tá zlalá-aatare. ²⁴ Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya. ²⁵ Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya. ²⁶ Tsante áhuwa wá, ta zlalá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse njanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ngurna á mága slera na a fateraara njane na. Slera njanna una magarnaamaga, saraasa na.

²⁷ Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare bademme, antara baráma na a weratertaa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a fartarfe áte Yaisu. ²⁸ Njarinja áhuwa njanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

Jáháva yaikke am Urusaliima

15 Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka am shedekwe áte una a ndanaa *tawraitá a Muusa wá, kure kwá taa enġleska dekideki.» ² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha

ɲanna dekideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dá-gave-aatare arge elva ɲanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliima a de ndarndáhá elva ɲanna antara emnde a bela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta belateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba hude á Finikiya, antara hude á *Samariya praatte, tá aɲkwa á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni far-tarfe áte Dadaamiya. Una ɲanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme. ⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme. ⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá daba *tawraita a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva ɲanna zlobe ádaliye. ⁷ Shekwaraashekwa arge elva ɲanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cenarvaacena, a fartarfe. ⁸ Am Dadaamiya ɲane diyaadiya ervaunđe á emnde, a naba vaterte Shedekwe Cudedđe ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire. ⁹ ɲane magaaka gergerire dekideki am dágave á miya antara itare, a baraterse ervaunđe adaba fartarfe. ¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawraita na kwaye am eggye-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzeg-wándzegwa baaka na? Kwá tataya názu am hude á Dadaamiya emtu? ¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba adaba ɲgurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva bademme dárude tseriye, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dágave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare bademme, a eksante elva Yakuba, a ba ɲane á elvan ge emnde: «Cenaucena egdzar mama-aha-aaruwa: ¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun bademme, ganakini Dadaamiya aɲkwa á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am fantaufe á fetarfire, a dzere-saa ba ɲane emnde na, geni tá de gev emnde-aara.

¹⁵ Elva ɲanna wá, tá zlaláva antara elva-aha na ndza ta ndaanaa nabi-aha na. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

¹⁶ Am iga á una ɲanna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwa á há á *Dawuda na bademme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse bademme,

¹⁷ lauktu emnde umele tá de shantaushe ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a larde-aha umele na a datersaa ɲane am duniya bademme.

¹⁸ Kwaya ɲane názu a ndaanaa Yaakadada, edda una a sansaa ɲane vateneka duksa-aha ɲanna.»

¹⁹ Daaci a eksante elva-aara ádaliye Yakuba, a ba ɲane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterte shuɲɲula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya. ²⁰ Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una ɲanna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka. ²¹ Adaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá aɲkwa á bálá waazu am *tawraita a Muusa am ekse-aha gergere, tá aɲkwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepuwe.»

Nalmesheri na ta belanaa aiklaisiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya

²² Am iga á una ɲanna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dágave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerde-aatare ta ba emnde na tá an dárádza áza emnde a fetarfe bademme. ²³ Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an ɲane. A ba itare am nalmesheri ɲanna: «Wakita na ɲa puwetaa ba ɲere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ɲa egdzar mama-aha a kure, ɲá aɲkwa á gakur use á ɲere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.

²⁴ Cenaɲeráncena ganakini de sharakursha emnde á ɲere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shuɲɲula an elva-aha-aatare, amá ɲere wá, baaka we á ɲere am hude-aara ta duwa ba itare.

²⁵ Adaba una ɲanna, náwa ɲa dzerese emnde na ɲa diyatersaa ɲere áte ye á ɲere palle, tá aɲkwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.

²⁶ Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasihu na.

²⁷ Kwaye ɲá belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakurnaapálá itare názena ɲa puwetaa am nalmesheri á ɲere, we-aatare una, we á kure keni una.

²⁸ Namaari á Shedekwe Cudedđe, antara ɲere wá, njaɲerantenja ganakini ɲá fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa ɲane na; adaba degdega ba ɲane:

²⁹ Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha ɲanna wá, magakurnaamaga duksa shagera. Á jámimá shifa!»

³⁰ Daaci ta vaterte nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jemaa emnde a fetarfe

bademme, ta vaterte nalmesheri nanna. ³¹ Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri nanna, elva nanna zlavanaazlava ervaunđe-aatare, a faterem ndzedá kwakya am vuwa. ³² Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adaba itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzedá, antara midalire kwakya am vuwa. ³³ Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta belaterbela na. ((³⁴ Amá á njá áhuwa á ba Silas.))

³⁵ Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya nanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu baaka zlakte-aara.

Tegava á tara Paul antara Barnabas

³⁶ Haraare cekwaangudi wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Eptsamiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am huđe-aara na, mí de zhárá egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.» ³⁷ Ane, a ba Barnabas, amá nane wá, á kátá á dabaterdába Yuhanna Markus keni. ³⁸ Una nanna eksaaka ire á Paul, adaba ndza yaterya dawale nanna am Pamfiliya, zланаaka slera nanna antara itare. ³⁹ Daaci jammeka elva-aatare. Adaba una nanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus nanna antara nane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus. ⁴⁰ Paul wá, nane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada an maduwa, ganakini á magaternaamaga ngurna ge mága slera-aara, lauktu ta zlala. ⁴¹ Itare keni ta de kyá huđe á Siriya, antara huđe á Silikiya praatte, ta de faterem ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja dába kerde

16 Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhara-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiya slefetarfe. Amá eddenjara wá, ura Yunaniŋkau. ² Bademme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba nane. ³ Paul á kátá eksante Timaute nanna am dágave-aatare tá ja dába kerde. Daaci a eksante, amá a belema am shedekwe emtsaade, adaba ice á Yahudiya-aha. Adaba Yahudiya-aha na tá am ekse-aha nanna bademme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunaniŋkau.

⁴ Daaci bademme a ekse na má ta demá itare, tá anŋkwa á ndaater elva na ta tsanaa emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfire áte elva nanna. ⁵ Adaba una nanna, emnde a fetarfe bademme sharánsha ndzedá, ma emnde na tá áme keni ba ke-laazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwas

⁶ Am iga a una nanna maa, tara Paul tá kátá de bálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piy-aterterte ge Shedekwe Cuđedde. Adaba una nanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya. ⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevege Miziya wá, dawmbarka á ba Shedekwe á Yaisu. ⁸ Daaci ta desa am Miziya nanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke. ⁹ An vayiya wá, shansha wáháyu Paul. Á zhárá ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel nanna á elvan ge nane: Tásle á nana sawa ásehuna, sawa melanjerumele am Makiduniya. ¹⁰ Am iga a wáháyu nanna wá, nana magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya nanna, adaba diyarjardiya ganakini ba jirire á dahánjerá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha nanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á njere am Terauwas, nana demá am paare, kwaye nana de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á haye. Makuralla-aara nana tsetehe, nana de tsekwa am ekse á Niyapauli. ¹² Tsante áhuwa wá, nana de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zuŋŋwire am haha á Makiduniya. Una nanna berni na tá kwaraná emnde a Rauma kwakya-aara am haha á Makiduniya bademme. Haraŋjeraaháre jipu am ekse nanna. ¹³ An vaci puwansepuwe maa, ba zlálá á njere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adaba njá an tama ganakini watse njá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, nana de bera jarammeje njwasha-aha-aatare. Nana njehe ázetare, daaci nana vaterte egdza elva. ¹⁴ Anŋkwa palle á njwasha nanna zhara-aara Lidiya, mukse nanna á tsakala baukta kyanŋe zlazlada gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Nane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na anŋkwa á ndaaná Paul na, Yaakadada a vante enjkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevalya. ¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptisma, nane antara emnde na tá am huđe á há-aatare bademme. Daaci a danjerte á dem mbá-aara, a ba nane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fanjerarhe ganakini sey njá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am dangay

¹⁶ Vacite umele njá áte baráma a dem tate á njála Dadaamiya wá, nana naba ja ire antara mukse kwatena, an jini am nane, amá jini-aara nanna anŋkwa á baná názena watse á magava á katafke na. Daaci mukse nanna anŋkwa á saterá nalmane kwakya ge dada-aha-aara. ¹⁷ A njanermá am iga mukse nanna wá, á dabanjerá an hula, á baterán ge emnde, a ba nane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba nane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.» ¹⁸ Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele

naatenáha am ervaunǵe á Paul, a eptsavte á deza mukse ɳanna, a ba ɳane á elvan ge jini na am ɳane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kertenǵ a naba desehe ge jini na am mukse na.

¹⁹ Naránna dada-aha á kwatena ɳanna ganakini tá shánka duksa áte ɳane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tadaterá á deza male-aha á duniya. ²⁰ Emnde a hákuma ɳanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya. ²¹ Tá se kwarǵerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. Náj dzegwánka ɳere dábá náde-aatare ge itare.»

²² Bademme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare: A zarateruze an ja ba shagera. ²³ Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á danǵay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa danǵay-aha: Ngwadateraanǵwadá ba shagera. ²⁴ Ba a cenaa una ɳanna sle-ufa danǵay, a daterhe á ba á dem huǵe-aara am danǵay ɳanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

²⁵ Á maga huǵe á vayiya wá, tara Paul, antara Silas tá anǵwa á maga maduwa, tá bela láhe, tá gálá Dadaamiya. Danǵay-aha-aatare tá anǵwa á eccena.

²⁶ Cekwaanǵuǵí wá, njaanja gejava á haha yaikke, antara ba ekte á bere á danǵay gajaptegeja ba ɳárnǵare. Kertenǵ an wárá bere á danǵay bademme, tsavayt-savaye na áte erva á danǵay-aha palaapala bademme.

²⁷ Ba tsetse á sle-ufa danǵay-aha na am háre wá, á zhárá ba we á bere-aha á danǵay an wárá bademme. ɳane a kurken baaka zhagadarzhagade danǵay-aha. A naba tedese masalam-aara am bere, á kátá já ire-aara.

²⁸ Amá a kante kwárá an ndzedá-aara bademme Paul, a ba ɳane á elvan ge ɳane: «Jeka ira á ɳa ba dey, ɳere ɳá anǵwa bademme.» ²⁹ Daaci sle-ufa danǵay-aha ɳanna anǵwa á tataya kárá, zhagade-aara á dem huǵe á danǵay, a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas, á gyagya vuwa-aara bademme. ³⁰ Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba ɳane á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa, lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?»

³¹ Ta ɳwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á ɳa, antara huǵe á há á ɳa bademme.» ³² Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am huǵe á há-aara bademme. ³³ Á ba an vayiya ɳanna, sle-ufa danǵay-aha ɳanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptisma, ta magaternaahe ge emnde na tá am huǵe á há-aara keni bademme. ³⁴ A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterte náza za. ɳane, antara emnde-aara bademme tá anǵwa á higa, adaba fartarfe áte Dadaamiya.

³⁵ Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa danǵay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na. ³⁶ Duwa á sle-ufa danǵay-aha á deza tara Paul, a ba ɳane á elvan ge itare:

«Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belaku-raabelá. Sawesse, zlauzlálá á ba an hairire.» ³⁷ Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha ɳanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zanǵeruhe an ja ba dey áte ice á emnde bademme, ɳere keni ɳa ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á ɳere keni baaka, tá puwánǵerá an ila? Una wá, á taa gevka dekideki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwanǵeraapuwa.» ³⁸ Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cenarácena ganakini tara Paul keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu. ³⁹ Adaba una ɳanna, ta tsetehe á ba an sera-aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de slapala ire-aatare emt-saade, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawa á kure, dawedde am ekse á ɳere.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am danǵay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emt-saade. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedá am vuwa, lauktu ta yáteryá ta zlala.

Tara Paul antara Silas am Taisalauniki

17 Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. Anǵwa *mashidi á Yahudiya-aha am ekse ɳanna. ² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi ɳanna. Maka keye anǵwa á duwa ba kelaa vaci puwansepuwe, tá anǵwa á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa. ³ Anǵwa á palateraa maana-aara Paul, anǵwa á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zláda, á emtsemtsa, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba ɳane á elvan ge itare: «Yaisu na yá anǵwa á bakurá elva-aara na wá, ɳane una Almasiihu.» ⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta dábete tara Paul, antara Silas. Yunaniǵkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira ɳwashá na anǵwa dárádza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jemaa budari-aha á sa am huǵe á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am huǵe á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tadaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme. ⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwárá áza male-aha na, a ba itare: «Emnde ɳanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am huǵe-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni! ⁷ Amá Yasaun a naba vaterte slede am mba-aara! Bademme-aatare na itare dábarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na dekideki. Ta bántsa itare: Anǵwa slekse umele zlábe ádaliye yaikke, zhera-aara Yaisu.»

⁸ Elva ɳanna a tsante ervaunǵe á male-aha, antara emnde a ekse bademme. ⁹ Daaci male-aha á duniya ta

hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwateraaha.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha. ¹¹ Shagera ba ervaunđe á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá ankwá á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándzawe dekideki. Ba kelaa wera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire. ¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dá-gave-aatare. Nwasha-aha á Yunaniŋkau-aha na tá an dárádza na, antara Yunaniŋkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenarácena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul ankwá á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se fantau ge wesha elva, ta tsante ervaunđe á emnde. ¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya. ¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zlála ba kerde, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsa-aatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbedateru ge tara Silas antara Timaute. A ba nane á elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsewatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul ankwá á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunđe-aara ba kwakya adaba kwakyaire á hele-aha na an cepa am ekse nanna. ¹⁷ Adaba una nanna, ankwá á ndaha elva nanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni, ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una nanna ba ke-laazare.

¹⁸ Tá ankwá emnde a nadina umele tá dahaná an Aipikauri, umele zlobe adaliye tá dahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlobe ádaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na ta jesaare anwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, adaba Paul ankwá á ndaater waazu á elva a Yaisu, antara tse á emnde am faya. ¹⁹ Adaba una nanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza wa-aatare umele ankwá tá dhá an Ariyaupagus. Tate nanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge nane: «Ndaanerndáhá jirire á tsáha á nana ka shanaa ka anwaslire. ²⁰ Adaba názu nánkwá á cenáná ázena na nana wayve-aha-aara, ndza cenaneránka dekideki. Amá wá, nánkwá kátá diyed-

diye.» ²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare bademme wá, itare ta emnde a wáyá cena elva-aha na a jesaara anwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deppe á ba arge elva.

²² Daaci a tsahe ge Paul áte Ariyaupagus-aatare nanna, a ba nane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánkwá wá á kure bademme ge mága nadina á kure. ²³ Adaba am sarte na yá ankwá já daba am ekse á kure, ya nánkwá tate-aha á mága nadina á kure bademme. Ya nánkwá áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una wá, náza a dadaamiya na zlobe diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlobe diyarkurka tsa, amá kwá ankwá eddábá na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya nanna.

²⁴ Ankwá Dadaamiya a jirire, ba nane edda una a nderaa duniya, antara názu am hude-aara bademme; ba nane una Yaakadada á samaya, antara haha, nane á njeka am bere-aha na tá nderaná emndimagwaha.

²⁵ Tatayaaka nane ma uwe keni áza emndimagwaha dekideki. Adaba á vatertá ba nane duksa ge emndimagwaha, á vaterte shifa, antara duksa bademme.

²⁶ Emnde na tá am duniya bademme a nderateraa ba nane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba nane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde nanna keni, kertenj ndza an dátsa slede-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare bademme ázenara. ²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde nanna bademme, tá puwantá erwa ba ge nane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya bademme. ²⁸ Adaba ankwá puwartepuwa am wakita-aara, a ba nane: Mi shaa shifa adaba nane, gamiyevge emnde adaba nane, má ankwá puwa shifa adaba nane. Shagera názena ta ndasaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsa itare: Njere keni nana ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika dekideki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke din-dar, antara lipela, bi seke nákwá. Adaba duksa-aha nanna bademme, tá tsatsaná ba emndimagwaha an enkwale-aatare, daaci tá ganve hele. ³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á njeka am ervaunđe, adaba am sarte nanna ndza diyarka. Amá kina wá, ankwá á dháhá emnde bademme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázenara. ³¹ Adaba kertenj faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya bademme átekwa na. A ek-sese edda una ni watse á de kyaná nane shairiya nanna á ba an jirire, a tsante edda-aara nanna am fáyá, ganakini a diyareddiye emnde bademme.»

³² Am sarte na ni Paul ankwá á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayanjerwáyá ká ndaanjerndáhá zlobe ádaliye vacite umele keni.»

³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dá-gave-aatare, a zlalehe. ³⁴ Amá wá, tá ankwá emnde na ni ta dabete Paul, de fartarfe. Emnde nanna wá, tara Diyaunisiyus, nane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus,

antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

Waazu á Paul am Kaurintus

18 Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a zlála á dem Kaurintus. ² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á Pauntus. Njane keni zlaabe ba unjule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Adaba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma dekideki. Am iga a já ire-aatare njanna maa, a duhe ge Paul á dezetare, ³ a de berater tá anjwa á maga ba saniya na á maganá njane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca. ⁴ Ba kelaa vaci puwansepuwe, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunaniŋkau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timaute á dem Makiduniya wá, Paul magaaka slera umele mázla-aara, a yaa sarte-aara bademme ba ge bálá waazu, anjwa á ndaaterndáha jirire-aara bademme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu.

⁶ Amá Yahudiya-aha liyarka elva-aara, ta zlazlese antara ba ire-aara keni. Adaba una njanna, Paul a naba hyadaa erva-aara áte itare, a ba njane: «Máki kedakurkeda watse kwá diyeddiya ba kure, á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá zlála á deza emnde a jeba umele.» ⁷ A yateraa estuwa Paul, a zlála á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, njane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an *mashidi á Yahudiya-aha njanna. ⁸ Kirispus, njane *liman na á maga slera am mashidi njanna, njane antara hude á há-aara bademme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cenarácena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateraamaga bap-tisma.

⁹ Vacite umele an vayiya wá, Paul a naba shaa waha-yu. A ba Yaakadada á elvan ge njane: «A wanka lyáwá dekideki! Emmága slera á nj, duka dekideki, naba ndaaterndaha. ¹⁰ Baaka ura á de fá erva áte ka dekideki, adaba iya yá anjwa antara ka. Emmága slera, adaba kwakya emnde na tá átuŋe iya am ekse na.» ¹¹ Paul a magaa sakanderi an kyalma am Kaurintus, anjwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, njane slekse yaikke am kwara á Akaya bademme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Paul, ta daná á dem shairiya. ¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na anjwa á kwaraterse njála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraita.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zuŋjwe, a ba njane á elvan ge Yahudiya-aha njanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa. ¹⁵ Amá una ba gajawe á kure

áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraita na wá, una ba elva á kure, kyaukya ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha njanna.» ¹⁶ Daaci a naba ngyaterse á segashe am bere á shairiya. ¹⁷ Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde bademme, á ba am tate á shairiya njanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau dekideki.

Eptsa á Paul á sem Antakiya

¹⁸ Á ba am iga á una njanna keni, Paul haraare zlaabe ádaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kaiŋkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adaba ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse njanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlála á dem Antakiya am haha á Siriya. ¹⁹ Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á Dadaamiya. ²⁰ Ta njála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalekwale Paul. ²¹ Daaci a naba yaterhe, amá a ba njane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsa zlaabe ádaliye áseze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus njanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, njane a dema am paare á yawe, a zlála á de katafke.

²² De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlála á ba á dem Urusaliima emtsaade, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya. ²³ Shekwaashekwa cekwaanjudi maa, a tsetehe zlaabe ádaliye, a de jem dába praatte am hude á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte njanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhera-aara Apaulaus. Njane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni.

²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawáyá jipu ndáha elva á Dadaamiya. Anjwa á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an unjule-aara, amá wá, njane a dise ba bap-tisma na ndza a maganaa Yuhanna. ²⁶ Daaci anjwa á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cenarvaacena waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba dante á dem mba-aatare, ta de palannahe zlaabe ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa njane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzedá kwakya am vuwa, adaba ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya, ta vante am erva ba ge njane geni a lyarvaalya ba shagera am dágave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa njurna, a de melateru

kwakya ge emnde a fetarfe. ²⁸ Adaba a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternaahé ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasiihu, a haslat-eraahé á katafke á emnde bademme, dzegwaránka ba wera we keni.

Waazu á Paul am Aifaisus

19 Am sarte na Apaulaus anjwa am Kaurintus na wá, Paul a jem dába am wa-aha á kwárá nanna praatte, kwaye a de tsekwe á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe umele am Aifaisus nanna, ² a ndavateruhe, a ba nane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cudedde?» Ta nwanante, a ba itare: «Ba ganakini anjwa Shedekwe Cudedde keni diyarjeka njere.» ³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta magakuraa jeba á bap-tisma-ara kena?» A ba itare: «Njere nja shaa bap-tisma na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.» ⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Baptisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Adaba a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Faw-tarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.» ⁵ Cenarvaacena una nanna, daaci ta lyevaa bap-tisma an zhera á Yaisu. ⁶ Daaci Paul a puwateraare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwa ge Shedekwe Cudedde á sete itare. Ta fantau ge ndáhá elva-aha á nwaslire, antara mága nabiyyire bademme. ⁷ Kezlakula á emnde nanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am hude á tere keye nanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaa kwaskwe á puwansepuwe. Anjwa á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzanjanjire ge emnde, anjwa á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara. ⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, liyarka waazu-aara dekideki, baira ta valyesaa elva na zlayeka dekideki na áte elva a dába baráma á Yaakadada. Adaba una nanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zlalá antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá am hude-aara. Anjwa á shateru waazu ba kelaazáre am bere nanna. ¹⁰ Yawe buwa kalkale anjwa á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya bademme cenarácena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzedá á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka dekideki na á kya erva an Paul. ¹² Ta dateraa ba nanjyuwe na a tsekwe Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ngudeffire an nane ge emnde na tá lapika-aha, mbarembe bademme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, sarsesse shaitaine-aha nanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte nanna maa, tá anjwa Yahudiya-aha umele tá ngyá jini-aha am emnde, tá anjwa á já dába ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ngyá ji-

ni-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «Njá anjwa ndaakur an zhera á Yaisu na Paul anjwa á ndáhá elva-aara na: Dawedde.» ¹⁴ Emnde a mága una nanna wá, ba egdzara á limán Sikaiwas, nane male á *Iiman-aha. Egdzara-aara nanna ta vuye. ¹⁵ Amá a nwaterante ge jini, a ba nane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?» ¹⁶ Zhel na an shaitaine nanna a naba slakalemhe am itare an ndzedá-aara bademme, jateruje an ndzedá bademme-aatare, ta njezlese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-aara an ukhyiye dey, ta zlalá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cenarácena labáre nanna, dámda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte nanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare. ¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kárá áte ice á emnde bademme. Ta magaa lisaafi á gáne á wakita-aha nanna wá, gursa debu kul ilyebe. ²⁰ A zanaa estuwa elva a Yaakadada slede á ba an ndzedá, emnde bademme naránna ndzedá á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

²¹ Am iga á labáre nanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá hude á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa nane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhárá berni á Rauma keni.

²² Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zunjwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shekwaahe zlahe adaliye cek-waangudi am kwárá á Aziya.

²³ Á ba am sarte nanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada. ²⁴ Anjwa edda egzla umele zhera-aara Daimaitriyus, nane á já egdzar bere-aha an lipela, gáráva á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá daháná an *Artaimis, ba seke gáráva á mukse, a ba itare. Daaci nane antara emnde a slera-aara tá anjwa á shá nalmane kwakya. ²⁵ A jemaa emnde a slera-aara nanna, antara emnde umele na tá anjwa á maga jeba á saniya nanna bademme, a ba nane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedamitaa ba nane. ²⁶ Amá ba kure an ire á kure keni zharauzhara emtsaade názena anjwa á maganá zhel nanna tá daháná an Paul na? A bántsa nane: Duksa-aha na tá jáná ba emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley anjwa á dzegwardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara. ²⁷ Máki estuwa wá, zhel nanna á badzamiyanvebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una nanna, ba

bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má ankwá á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de demédema mázla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya bademme, emnde tá ankwá á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenarácena elva-aha njanna wá, mberátembera ervaunđe-aatare ba seke kára. Ta kante kwára á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke. ²⁹ Elva njanna de gyantegya hude á ekse bademme, emnde bademme ta de gwaterar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá ankwá á puwa Paul am shula-aha-aara na, daaci ta tadátera á ba an zhagade á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa. ³⁰ Á kátá dabaterdába Paul, amá ta naba njanaahe ge emnde a fetarfe. ³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a duka njane á dem tate á gusa njanna.

³² Jáháva njanna weshaptewesha jipu. Emnde na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa dekideki. ³³ Daaci ankwá zhel Yahudiya umele zhera-aara Alaikzanderi am jáháva njanna, njane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre njanna bademme, Yahudiya-aha umele tá ankwá á hyairhye ganakini a mbedaterumbede elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde bademme, ankwá á magaterá nalaama ganakini a darufe á ndaater elva. ³⁴ Amá de diyareddiye ganakini njane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephe saa buwa tá ankwá á ndaha ba una njanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyaterahe zlahhe ge ura-aatare male njane saikeraitair yaikke náza á berni á Aifaisus. A ba njane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya bademme, diyardiya emnde bademme ganakini ankwá bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a eblyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya. ³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba shagera.

³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere cudedde á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva mándzawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka. ³⁸ Máki tá ankwá emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, ankwá sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá ankwá bademme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya. ³⁹ Ma ankwá ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare. ⁴⁰ Amá náza vate-na na wá, ba kina mi shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedá á miya. Tá de bamiya ankwá dugune á kure ba giraara. Adaba baaka bará-

ma á miya ge mága duksa estuwa dekideki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

⁴¹ Daaci a zlanaahe elva-aara áte una njanna. Am iga-aara maa, a ba njane: Ma ware keni a ezzlála á dem mba-aara mazla-aara.

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

20 Am sarte na ekhyaakhya elva njanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedá am uwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge njane á dem Makiduniya. ² A de jem dába praatte am hude á haha á Makiduniya njanna, a de ndzedaterfe emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya. ³ A de magaa tere keye am haha á Akaya njanna. Ba njane keni maganaa-maga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá ankwá á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante emtanjkire. Adaba una njanna, a dába ba tate á sawa-aara njanna zlabé ádaliye á kyá Makiduniya. ⁴ Ankwá Saupate egdza á Pirus ura Bairiya, njane a duwá antara Paul. Zlabé ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus njane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute. ⁵ Emnde njanna bademme ta desaa itare á katafke á njere, kwaye ta de ufaneraa am Terauwas. ⁶ Am iga á muñri á depain na baaka shahi á makala am hude-aara na wá, njere keni njane dema am paare á yawe am Filipi, njane dabaterdába. Njane ga hare ilyebe, lauktu njane de shateraaha am Terauwas, njane de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare panje á maga waazu am Terauwas

⁷ Njane jamme an icavaciya ge sebde ge za dáfa á Yaakadada wá, a ndaanaa Paul elva am jáháva njanna. Am diyaadiya ganakini watse á zlalá má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem hude á vayiya keni á maga ba waazu. ⁸ Bere na njane jahava am hude-aara njanna wá, átire ge bere-aha umele, hude-aara bademme ba kára á fanus-aha. ⁹ Ankwá egdza dawale, zhera-aara Aiwitikus, njane a njanu ge we á fainaiter á bere njane njane am hude-aara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzedá. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa. ¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de unjmbare ge egdze njanna, a njanaahe an erva-aha buwa, a ba njane: Gazlauka dekideki, á ba an shifa-aara egdzere. ¹¹ Daaci a eptsehe zlabé ádaliye, a dála á dem bere njane, a de kezlanve dáfa, ta zuhe. Am iga a dáfa keni yánka ndaater elva dekideki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a zlala. ¹² Egdze dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a ervaunđe á emnde ba seke nama adaba njane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una njanna maa, njere nj dema am paare á yawe, nj degásha njere zunjwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Adaba a ba njane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara njere á ba am Assaus. ¹⁴ De shanjeraasha am Assaus, a de dema am paare antara njere, nj zlála kerde á dem Mitilaine. ¹⁵ Nj tsetehe zlábe ádaliye áhuwa, makuralla-aara lauktu nj de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, nj desa am slerpa-aara nj vante názlaba. Wergekse wá, danjeraada am Samaus. Wergekse-aara zlábe ádaliye lauktu danjeraade am Milaitus. ¹⁶ Amaana: Nj yesaa Aifaisus am iga, adaba magaaka niya a dem ekse njanna, wayaaka á kedanaakeda sarte am haha á Aziya. Njane á kátá á de maga munji á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus

¹⁷ Sanjeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklaisiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezenjara. ¹⁸ Saremsa, a ba njane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nj-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure. ¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya maganna ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera njanna, antara yawe á kyuwa na ta belimá am ice, emtanjire na ta magive Yahudiya-aha na bademme. ²⁰ Diyaakurdiya ganakini shebanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurndáhá bademme, am zlamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme. ²¹ Ya ndaaterndáhá ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele an ndzedá-aaruwa bademme, ganakini a yaránja mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu. ²² Daaci kina wá, yá anjwa dem Urusaliima una laaire áte ya, a binaa Shedekwe Cudedde geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa. ²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba kelaa má de tsekwantsekwa am ekse wá, anjwa á ndindaha Shedekwe Cudedde geni anjwa á pakaaka dangay, ká de shá zláda am tsavaytsavaye. ²⁴ Ate ya wá, ma yá anjwa an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba kálkale. Iya wá, yá kátá ba yá maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka dekideki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ngurna na a maganaa Dadaamiya.

²⁵ «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara. ²⁶ Yá ndaakur adaba una njanna kina vatena: Máki kedaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiye-aaruka. ²⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe. ²⁸ Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa

Shedekwe Cudedde am erva ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaade, lauktu ta jesaara emnde njanna.

²⁹ Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka dekideki. ³⁰ Á ba am dágave á kure keni watse tá anjwa emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge dabaterdába. ³¹ Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, vayi vacika yá anjwa á kwarakursekwáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseká dekideki.

³² «Daaci kina wá, yá anjwa yakurá am erva á Dadaamiya, á de tsufakurá ba njane áte ngurna-aara, á de fakurwa ba njane hyema an elva-aara. An hákuma ba njane ge ndzedakurtendzedá, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na. ³³ Iya wá, tatayanka duksa á ura dekideki. Ma shungu, ma dindar, ma zane keni. ³⁴ Ba kure keni, ábi kwna nanna ya mága slera á ba an erva-aaruwa ge tá-taya náza já wedera á njere antara emnde na tá ázerwa. ³⁵ Iya wá, maranakuránmárá am názena ya maganaa ya bademme, geni kure keni magaumága slera ba estuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba njane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza slelyiya sadake.»

³⁶ Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, njane a magaa maduwa. ³⁷ Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta njannaa erva ge Paul, a ba itare tá elvan ge njane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire. ³⁸ Anjwa á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwe á Paul, a ba njane tá puweteka ice-aatare áte njane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

Shula á Paul á dem Urusaliima

21 Am iga á tegava á njere antara itare maa, nj zlála ba suuwe an paare á yawe, kwaye nj de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, nj de tsekwa am Raudaus. Tsante am Raudaus, nj de tsekwa am Patara. ² Duwa á njere, nj de shaa paare na á dem Finikiya, daaci nj naba demhe am hude-aara. ³ Danjeraada átevege haha á Kiprus, nj nána haha njanna am názlaba á njere, njere nj zlála ba suuwe á dem haha á Siriya, nj de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlanja á paare njanna. ⁴ Nj de shaa emnde a fetarfe am ekse njanna, daaci nj ga hare maka ázetáre. Shedekwe Cudedde a naba ndaaterhe názena ni watse á de shá Paul am Urusaliima na ge emnde a fetarfe njanna, itare keni ta naba mbedanu ge Paul geni a duka mázla-aara. ⁵ Amá ba zlauzle hare maka njanna wá, nj na ba tsetehe, nj anjwa á zlála. Daaci itare, antara njwasha-aha-aatare, ira egdzara-aatare, bademme ta puwanjerse á dete iga a ekse, áte we á háye, nj kezlaa

ugje áte we á háye nanna, nja magaa maduwa átir-palle.

⁶ Am iga á maduwa wá, nja magaa ájámimá shifa, nja daleme am paare, itare keni ta naba da-aatare.

⁷ Tsante am Tirus, nja de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaranjervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, nja váha deppe ázetare. ⁸ Makuralla-aara nja tsetehe, nja de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, nane palle á emnde vuye na ndza ta dzer-aterse am Urusaliima na. ⁹ Filip nanna wá, an gyaale-aha-aara ufade darka á de gá zhele, tá anjkwá á maga nabiyire.

¹⁰ Am haranjeraahare cekwaanjudí áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhera-aara Agabus. ¹¹ Samsa áseze nje wá, a naba lyevaa náza nguda hude á Paul wá, a naba takwasaa sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an nane, a ba nane: «Náwa názu a ndaanaa Shedekwe Cudedde: Edda á náza nguda hude na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.» ¹² Ba nja cenaa una nanna wá, ba nje an ire á nje, antara egdzar mama-aha a nje na tá am Kaysariya na keni, nja nantaa ba sera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mázla-aara.

¹³ Amá a ba nane á elvan ge nje: «Labára nane kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá anjkwá átekwa adaba Yaakadada á miya Yaisu.»

¹⁴ Janjerviyaaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndanjeranka elva umele mázla-aara, a ba nje: A gevge ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Haranjeraahare cekwaanjudí áhuwa maa, am iga-aara nja naba tse, nja zlála á dem Urusaliima. ¹⁶ Ta daa á puwanjerpuwa emnde umele am dagave á egdzar mama-aha a nje emnde a Kaysariya. Ta danjerhe ba suuwe á dem mba á Manasaun zhel emnde a Kiprus umele, haraahare am fetarfire, daaci nja nja am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Danjeraada am Urusaliima maa, lyaranjervaalya egdzar mama-aha a nje emnde a fetarfe á ba an higa. ¹⁸ Makuralla-aara, a naba danjerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, nja de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklaisiya bademme am mba-aara. ¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya bademme am slera-aara na a maganaa nane am dagave á emnde a jeba umele na. ²⁰ Cenar-vaacena una nanna bademme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá bademme-aatare ta tsaa á ba áte *tawraitá a Muusa. ²¹ Amá cenaráncena emnde nanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawraitá, a farka egdzara-aatare am shedekwe, a dabarka nade-aha á yahudiyire dekideki. ²² Mí maganá

estara kina? Adaba náwa watse tá cenáncena ganakini sakaasire. ²³ Ekka wá, eccena názena nja bakaná nje. Náwa tá anjkwá emnde ufade, itare ta maganaa *waa-da ge Dadaamiya. ²⁴ Anjkwá á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bára, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa antara itare, de baraabára ire á nja antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenáncena tá anjkwá ndaaná áte ka na, baaka jirire am hude-aara dekideki, mbate ekka keni ká anjkwá á daba ba tawraitá á Muusa. ²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá, baaka elva. Adaba nja puwa-tertepuwa nalmesheri, nja ndaterndaha názu mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwardzire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufade nanna, ta de baraa ire-aatare áte nade á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cudeddfire nanna, Paul a de ndaanhe ge *liiman am hude á mashidi, a ba nje: «Am iga a hare vuye wá, watse nja eptsá, nja sawa an sadake-aha á nje, á se zlauzle slera á bára á nje.»

Ta eksevaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye nanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa nane zhel na jemje dába am slede bademme, anjkwá á balaterá waazu-aara ge emnde bademme, a bantsa nane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawraitá á Muusa, ma mashidi á miya yaikke na, bademme baaka nampire-aara dekideki á bina! Zlabe ádaliye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem hude á mashidi, a se badzanve slede cudedde na.» Daaci ta tsante ervaunje á emnde, ta naba eksevaa Paul. ²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem hude á mashidi na wá, adaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am hude á berni, daaci ta kurken a daa zhel nanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labára nanna de gyantegya hude á berni bademme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta eksevaa Paul, ta tedese am mashidi, ta hadanu ge mashidi ba watsewatse. ³¹ Itare tá kátá zlanazle shifa am Paul, amá kertenj damda labára á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha hude á Urusaliima. ³² Ba watsewatse, nane keni a dante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaa sawji-aha ta dem tate á elva nanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara. ³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevaahe, a ba nane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte nane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel nanna, a ba nane: Zhel ekse-ara nane? A gu uwe? ³⁴ Amá emnde bademme ma ware keni á ndáhá ba náza-aara, ura umele á hula ba dey.

Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba njane á elvan ge sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure. ³⁵ Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á dálá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, adaba wáva na tá ankwá á dabaterá emnde a ekse an njane. ³⁶ Adaba tá ankwá á dabaterá á ba an ndzedá, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul ankwá á ndáhá jirire á ire-aara

³⁷ Herzhe sawji-aha tá dándá Paul á dem huđe á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniŋkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaŋgudí?» A njwanante a ba njane: «Iyau, diyakdiya elva a Yunaniŋkau? ³⁸ Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaŋde, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufađe, tá an náza erva-aatare bademme na, una watse ka njane ka?» ³⁹ A njwete ge Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á nj viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.» ⁴⁰ Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsahe ge Paul áte tate a dala á dem dala á sawji-aha, a katerante erva ge zlamaakelaawa, a magateraa nalaama ganakini a darufe. Tseriye daruda emnde bademme, ba seke ndza baaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraniŋkau, amaana: elva a ekse-aara.

22 «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.» ² Am sarte na tá ankwá á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraniŋkau na wá, ta farhe ge mága tsekaddire, baaka ura á geja vuwa dekideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa njane daba *tawraitá á eggye-aha á miya áte una an puwa. Ndza ya dába Dadaamiya an ndzedá-aaruwa bademme áte una kwá ankwá á dabaná kure keni na. ⁴ Ndza ya shateru zlada kwakya ge emnde a dába unjule á Yaisu, ya sluvaa emnde njanna an zála-ka an njwasha-ka, ya puwateremhe am danjgay. ⁵ Male á *Iiman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá ankwá á ndaaná ya na bademme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una njanna ya duwa. Ya duwa ge sluva emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte Yaakadada

(9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Am sarte na yá ankwá á dem Dimaska njanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwa ge parakkire yaikke

á sa am samaya á sete ya, ⁷ ya naba mbedehe, yá cena ba kwará á ura ankwá á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiya palasa? a bina. ⁸ Ya ndavanuhe: Ka ware njane ka Yaakadada? A njwiyante, a ba njane: Ba iya Yaisu, ya ura Nasarátu una ká ankwá á magiya palasa na. ⁹ Emnde na tá antara ya na wá, naránna parakkire, amá cenaránka kwará á edda una a biyaa elva na. ¹⁰ Ya naba enndáva: Yá maganá estara kina Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya: Tsetse ez-zlálá á dem Dimaska, watse tá de bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya bademme. ¹¹ A naba wulfiyaahe ge parakkire yaikke na a tsekwiyaare á sawa am samaya na, ta tadiya an táda emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

¹² «Ankwá ura Yahudiya á miya áhuwa, zhera-aara Hananiyas, njane sledaba Dadaamiya an ndzedá-aara bademme, njanaŋa *tawraitá á miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na tá am Dimaska hayaránhayá jipu. ¹³ A duhe ge njane ádezerwa, a de tsiyarhe, a ba njane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa, a wertewera ice-aha á nj. Ba watsewatse a naba werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna njane. ¹⁴ A ba Hananiyas njanna á elvan ge iya: A saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre, geni ekka ká nanna edda una slejirire ba njane palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena elva á slejirire njanna am mbuwe-aara ba ge njane, ira ká diyeddiye namaari-aara. ¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka cenaanaa ka ge emnde. ¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptisma, ennda-va Yaisu geni a melakumele, a barakaabará Dadaamiya haypa-aha á nj.»

Paul ankwá ndaha elva á duwa-aara á dem dágave á emnde á jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsá á sem huđe á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá ankwá á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu. ¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa njanna, a ba njane á elvan ge iya: Tsetse watsewatse dedde am huđe á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de lyyeka seydire na ká de maganá ka áte iya am dágave-aatare. ¹⁹ Ya njwete, a ba ya á elvan ge njane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya njanna á dem mashidi-aha gergere, ya sluva emnde a fetarfe á nj, ya jaterja, ya dateraa á dem danjgay bademme. ²⁰ Am sarte á ja sleslera á nj Aitiyain keni ndza yá ankwá, ya hayáterháya jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya nanjyuwe-aha-aatare. ²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adaba watse yá belakbelá yiyiye, á dem dágave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

²² Emnde bademme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elva á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una njanna wá, ta naba puwar hula, a

ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa dekideki. ²³ Daaci tá ankwá á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dága haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

²⁴ Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem hude á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde bademme tá slatsa ba erva áte njane. ²⁵ Daaci ta naba puwete zawa áte njane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji njanna: «Ankwá baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlobe kyareka shairiya-aara emtu?» ²⁶ Ba a cenaa una njanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba njane á elvan ge njane: «Ázara á ba sawari á njá áte zhel na, adaba njane keni ba ura Rauma ba miyenne?» ²⁷ A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A njwete ge Paul, a ba njane: «Ya ura Rauma ba miyenne.» ²⁸ A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya degiya danedde am nalmane kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge njane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.» ²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul njanna njane a puwete záwa áte njane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, njane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul dekideki na. Adaba una njanna, makuralla-aara wá, a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23 Paul a zharaa emnde na tá am jáháva njanna ba shagera, daaci a ba njane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zlááláva-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cudedde duksa-aaruwa.» ² A ba Ananias male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara njanna! ³ A ba Paul á elvan ge njane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á danjwa hude. Ka njehe ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraitá, amá ka ebzu tawraitá, adaba a ba ka a jarija!» ⁴ A ba emnde na ta herzhe an njane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?» ⁵ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyan-ka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte male á ekse á kure dekideki.»

⁶ Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva njanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una njanna, a kante kwárá á ba an ndzedá, a ba njane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am hude-aara. Ta se puwiyar ugje

ázekure adaba fetarfire-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

⁷ Ba ndasendáha njane una njanna wá, njaanja gajawe yaikke am dagave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kertenj an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva njanna. ⁸ Saduki-aha, itare fartareka dekideki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka dekideki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini ankwá duksa-aha njanna bademme.

⁹ Am garanvege gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwárá á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraitá na ta Farisa-aha, ta ngyaingyesaa ice, a ba itare: «Shanjeránka njere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!» ¹⁰ Tsarantetse gajawe yaikke zlobe ádalije, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara, ta tsekwehe á dem jáháva njanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta dálese an njane á dem dala-aatare. ¹¹ An vayiya ba vacite njanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Gazleka dekideki! Maga-kanaamága seydire áte ya am hude á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An enjya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba wada-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka dekideki, sey má jareja shifa á Paul. ¹³ Emnde na ta ngudaa sawari á una njanna ta kul ufade an duksa. ¹⁴ Daaci ba zláálá-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa njere njá zu ba wada-aara, ganakini ma uwe keni njá feka áte we á njere dekideki, sey máki janjerja shifa á Paul. ¹⁵ Kina kure wá, belawanvebela ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuránsa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa njere njá de puwanve buwe, njá zlanazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure dekideki.»

¹⁶ Amá ankwá egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, njane cenáncena lámare njanna. Daaci ba zláala-aara ge njane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva njanna am vuwa ge Paul. ¹⁷ Paul a dante sawji palle, a ba njane á elvan ge njane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, adaba ankwá názu á de ndaaná njane.» ¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba njane á elvan ge njane: «Ankwá danjgay palle zhera-aara Paul, a bántsa njane yá saká egdze na, adaba ankwá názu á se ndakndáha.» ¹⁹ «Ane!» a ba male na, a njaa egdze njanna áte erva, a gapse antara njane ba itare ta buwa, a ba njane á elvan ge njane: «Enndáha elva á njá.» ²⁰ A ba egdze na á elvan ge njane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á njere

yaikke, tá se magán ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekeyiya, ²¹ amá ceneka ndáva-aatare dekideki. Adaba emnde kul ufade ju duksa tá de puwa buwe áte Paul, ta zu ba wada-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka dekideki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlarauzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.» ²² «Anel!» a ba male á sawji-aha na. «Ezslála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbede.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhauŋ

²³ Am iga á una ŋanna maa, a detaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba ŋane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá duwa an upa am erva keni deremke buwa. Bademme á kure ŋgwaɗawápsenŋwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmana á vayiya. ²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a kedeka, sey kwá de fanem am erva ba ge raizhauŋ, ba ge Failikus an ire-aara.» ²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterte am erva, a ba ŋane:

²⁶ «Ambarka á ŋa sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá aŋkwa gak use-aaruwa. ²⁷ Zhel na kwaye tá aŋkwa á dakánda na wá, ta eksevaa Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenanáncena ya ganakini ŋane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erva-aatare. ²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel ŋanna adaba ŋane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekeyiya. ²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare ŋanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ŋgudanaa am dangay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawraitaaatare. ³⁰ Amá a sem ge ura a se mbediyuhe wá, a ba ŋane: Yahudiya-aha ŋgudarnaŋguda sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una ŋanna, yá aŋkwa bela emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel ŋanna ge eka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel ŋanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázeŋa arge ŋane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya ŋanna, ta danhe emtsaade á dem Antipatris. ³² Maku-ralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá aŋkwa á dánda. ³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhauŋ, ta yaa Paul am erva-aara. ³⁴ Raizhauŋ a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba ŋane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya. ³⁵ Daaci a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Watse yá kya shairiya á ŋa má saremsa emnde a dágala á ŋa.» Daaci a ba ŋane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hudga na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

Yahudiya-aha tá aŋkwa á puwar ugje ge Paul

²⁴ Am iga á háre ilyebe, lauktu a semhe ge Ananiyas male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, ŋane edda una diyaadiya shairiya-aha á ŋgumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge Paul ázeŋara. ² Daaci darantedáhá Paul á sawa, Tairtulus ŋara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba ŋane á elvan ge Failikus: «Ambarka á ŋa, adaba barka á ŋa una aŋkwa hairire am larde na; adaba kwakyire á enjkale á ŋa am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya. ³ Ná aŋkwa á slafaká we á ŋere kwakya adaba názena ŋa shanaa ŋere ázeŋa bademme na. ⁴ Hyainefka ba názena keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ŋa, amá adaba kemaarire á ŋa wá, tásle á ŋa cenarervaa-cena egdza elva á ŋere na ba cekwaŋgudi. ⁵ ŋere wá, ŋa bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am hude á duniya a weshatertaa ba ŋane. Ba ŋane ŋanna zlaɓe ádaliye una male á emnde a dá-ba náza tsaha á ura Nasarátu. ⁶ Zlaɓe ádaliye, á kátá á nyamala mashidi á ŋere. Mázla-aara wá, ŋa naba eksevaahe. ((Ná kátá maganá shairiya áte una am *tawraita á ŋere, ⁷ amá a se lyevaahe ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndzedá am erva á ŋere. ⁸ Daaci a baner-naa ba Lisiyas ganakini ŋá sawa ásezeŋa.)) Máki ká aŋkwa á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ŋa emnde a jirire ba ŋere.» ⁹ Yahudiya-aha ta farhe zlaɓe ádaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni baaka fida am hude-aara, bademme ba jirire.

Paul aŋkwa á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

¹⁰ Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ŋane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ámbarka á ŋa, diyandiya ganakini gákga yawe kwakya ka sle-shairiya am larde na. Adaba una ŋanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa. ¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háre kelaawa ju buwa. ¹² Sharika am gajawe antara ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am hude á ekse keni dekideki. ¹³ Ba emnde ŋanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiyaa adaba ŋane na. ¹⁴ Názu yá an ŋane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ŋa wá, iya yá aŋkwa á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta dabanaa eggye-aha á ŋere na palle, yá aŋkwa maganá an uŋŋule aŋwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraita, antara elva á nabi-aha bademme. ¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá aŋkwa á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme. ¹⁶ Adaba una ŋanna yá aŋkwa á wava geni

a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya baaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shungu ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya. ¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta eksiyeksa nanna: Emtsaade wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá anjwa á bára na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula dekideki. ¹⁹ Amá ndza tá anjwa Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki anjwa duksa mándzawe ta naana itare am mága-aaruwa. ²⁰ Emtu máki anjwa haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde nanna náwa itare. ²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwára, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatená na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáya baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya nanna á de katafke, a ba nane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.» ²³ Daaci a ba nane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel na á dem bere, de fawanufe hema ba shagera, amá wá, fawarka zlada, yawáteryá slakate-aha-aara, a darduwa á dezerjara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaangudi maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta dahanante Paul ge cena elva a fetarfire áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara. ²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándzawe áte edda-aara dekideki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba nane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá dákdáha zlabé ádaliye vacite umele má shanásha sarte.» ²⁶ Zlabé ádaliye, Failikus maa, nane a kurken watse Paul á vante egdza shungu. Adaba una nanna, máki shekwaashekwa wá, ba á eddáhá ádezerjara tá de shá uya kerde.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am danjay, dem sarte na ta naba daa Failikus nanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am danjay, adaba a kataa háya áza Yahudiya-aha.

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

25 Sawa á Faistus á sem haha nanna keni zlabé ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima. ² Daaci male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus: ³ «Máki ká bashaneraabasha wá,

sanjeránsa Paul á sem Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlarauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma. ⁴ Amá a njwete ge Faistus, a ba nane á elvan ge itare: «Paul anjwa am danjay, iya keni yá eptsá ba kina á da. ⁵ Máki anjwa haypa na a maganaa zhel nanna wá, a dbaridába male-aha á kure á dem Kaysariya nanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

⁶ Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hyephye, lauktu a eptsehe á sem Kaysariya, ta saa á dabaná male-aha á Yahudiya-aha nanna. Makuralla-aara, a de njehe am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul. ⁷ Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na áte nane. Ta icaar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare nanna dekideki. ⁸ Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba nane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya dekideki, ma áte *tawraitá á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

⁹ Am Faistus á kátá háya áza Yahudiya-aha, a ba nane á elvan ge Paul: «Wayak-wáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á nana á ba áhuwa, adaba ugje na ta puwakarpuwe na?» ¹⁰ A njwete ge Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ngumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme. ¹¹ Ma andze anjwa haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa dekideki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am erva ba estuwa. Tasle á nana dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.» ¹² Daaci Faistus a dáhaterte male-aha na tá am ekte ge nane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a njwanante ge Paul, a ba nane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezerjara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

¹³ Haraahare cekwaangudi wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus. ¹⁴ Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba nane á elvan ge nane: «Anjwa zhel umele an ngudá áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlabé kyaaveka shairiya-aara. ¹⁵ Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlabé ádaliye male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedanaambedá am shairiya. ¹⁶ Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá manjka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje na, nane keni á shánsha baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má baaka una

wá, á taa gevka. ¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva njanna dekideki; ba makurala-aara wá, ya naba dem bere á shairiya. ¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel njanna, ta ndaase elva-aatare bademme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaa njane keni baaka. Iya wá, ndza ya kurken anjwa elva yaikke a guwaa njane. ¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Anjwa zlabé adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu njane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, anjwa an shifa. ²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare njanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká ek-saareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á njana áhuwa? ²¹ Amá a ba Paul: Tasle á njanda shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaade á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.» ²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge njane: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an hyema-aaruwa elva á zhel njanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurálla,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá anjwa á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dágave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe. ²⁴ Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara njere am huđe á bere na bademme: Zhel na náwa njane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha bademme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel njanna an shifa. ²⁵ Amá iya wá, shanáka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare njanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba njane tsawe geni yá dándá shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa. ²⁶ Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una njanna á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á njana sleksu Agaripa, geni yá shansha názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva njanna. ²⁷ Adaba eksaaka ire-aaruwa dá danggay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba njane keni, yá taa palanaaka na.»

Paul anjwa á baná jirire-aara ge Agaripa

26 A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á njana.» Daaci a ketaa erva-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba njane:

² «Ámbarka á njana sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke á njana, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adaba njane na bademme. ³ Kwakya-aara wá, ervaunđe-aaruwa á higa adaba ekka diyakdiya nade-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adaba una njanna, tasle á njana fifa ervaunđe, cenivaarcene elva njanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya njana-aaruwa, diyardiya njana-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara njana-aaruwa am Urusaliima bademme. ⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende njana-aaruwa werre am sarte na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza njannaanja nadina á miya an ervaunđe-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele. ⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggye-aha á miya werre, a bántsa njane watse á de vaterteva ge emnde-aara na. ⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá anjwa á tama ba duksa njanna am ire-aatare. Adaba una njanna, an vayi vacika tá anjwa á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adaba ba tama áte duksa njanna ámbarka á njana slekse! ⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara keni kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu. ¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge njane, geni ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem danggay. Ya ngwadaa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera! ¹¹ Bademme á tate na anjwa *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am huđe-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaunđe-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya dabateremhe, ya de magateraa palása.»

Paul anjwa á ndáhá elva a fetarfire-aara

(9:1-19; 22:6-10)

¹² «A tsitaa ba una njanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma bademme, antara nalmesheri am erva, geni yá de magá hákuma-aaruwa áhuwa. ¹³ Daaci ba njana anjwa á zlalá antara kwakwane-aha-aaruwa, magaamaga vacitire wá, a naba tsekwanjerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuuwe an wulwulire, a se janertaavehe; ¹⁴ kreppe mbađanjermbáda á dem áhá bademme. Daaci yá cena ba kwará á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká anjwa á maganá ka na wá, ká anjwa á maganá palasa ba ge ire á njana, seke názá á dalau na á shá wáwa áza edda-aara an serawda. ¹⁵ Ya njwanante: Ka ware njane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká anjwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada. ¹⁶ Amá wá, naba tsetse, tsaatse an sera á njana. Ya marakaa ire-aaruwa, adaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha bademme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha bademme ge emnde. ¹⁷ Yá beláká á dem dágave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele,

yá lyakselya am zlada-aha na watse tá fáná itare áte ka. ¹⁸Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de satersese am tabedammire, ká saterá á sem parakkire, ká njezlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwará á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde nanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bára haypa-aha-aatare, tá shánsha slede-aatare am dágave á emnde á Dadaamiya.»

Paul ankwá á ndáhá elva á slera-aara

¹⁹«Adaba una nanna, ámbarka á nja sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfire ge Yaakadada am názena a mari-naa nane á sá am samaya bademme na. ²⁰Ya naba fantau ge magatera waazu ge emnde a Dimaska emtsaáde, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa dába am larde á Yahudiya-aha bademme, lauktu ya fantau ge dem larde á emnde a jeba umele. Ya dáterdáhá bademme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága shagerire, ta de disa áte una nanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire. ²¹Ta eksiyaa adaba ba una nanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele dekideki. ²²Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlabé yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una nanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare: ²³Watse *Almasi-ihu á shu zlada kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezuŋŋwe á emnde ge tsete am fáyá, geni á se bater-ná nane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a sariesse am tabedammire á sem parakkire.»

Paul ankwá á dáha sleksu Agaripa á sem fetarfiré

²⁴Am Paul ankwá á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á nja na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵A nŋwete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á nja, yá á ba an enkale-aaruwa. Elva a jirire una yá ankwá á ndaaná ya. ²⁶Sleksu Agaripa wá, nane diyaadiya elva-aha nanna bademme, baaka názu á keđanarkedé, adaba gavka duksa na ta maganaa an shebe. Adaba una nanna, yá ankwá enndáhá ba parakke á dem hema-aara. ²⁷Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarka á nja sleksu Agaripa? Diyandiya ganakini faktarfe áte itare bademme.» ²⁸A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givége slefatarfe áte watse-watsire ba estuwa?» ²⁹A ba Paul á elvan ge nane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashekwa keni, iya wá, yá ankwá á njala Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá ankwá á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhauŋ, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa. ³¹Zlarzlálá áhuwa wá, tá ankwá á ndahaná am dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem danŋay keni. ³²A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaabela.»

Tá ankwá á dánda Paul á dem Rauma

27 Am njarantenja geni watse njá zlalá á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara danŋay-aha umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá daháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse njá zlalá an paare á yawe.

²Daaci nja demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, ankwá á eptsa á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci nja zlala am hude-aara, ankwá Aristarkus antara nje, nane ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya. ³Makuralla-aara wá, danjeraada am Sidaun. Am Yuliyus ankwá á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am hude á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa. ⁴Eptsapta á sawa am hude á ekse maa, nja demhe zlabé adaliye am paare, nja dába ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kiprus á kya dalbe nanna baaka effeya, adaba kwakya effeya am dágave á haye, á berhánerá á sem kataliya. ⁵Daaci nja ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfiliya, danjeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya. ⁶Daaci male á sawji-aha na a naba shanjerá paare umele áhuwa, paare nanna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba nane, daumiyemda am paare na, nja demhe.

⁷Amá nja zlalá á ba an enkale an enkale, hare wan-yara wanyara, lauktu zlahhe danjeraada am Kinidus. Pijanertepiya effeya mazla-aara ge zlala am ndanŋire, daaci nja naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, nja desa á kya we á haha nanna, tate na tá dahaná an Salmauni na. ⁸Daaci nja dába ba we á haye átevege ha-ha nanna, an zlada campaukkwe, lauktu danjeraada am tate umele tá dahaná an tate á tsekwa paare shagera, tate nanna herzhe an ekse á Laseyya.

⁹Kedaakeda sarte á nje kwakya am shula nanna, haa dedde munri á bára haypa, zlabé nje njá á ba áhuwa. Zlazlada jipu ge baka paare am sarte nanna, adaba kwakya effeya. Adaba una nanna a ba Paul á elvan ge itare: ¹⁰«Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zlazlada jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazlanja na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.» ¹¹Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, nane a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare nanna. ¹²Emnde kwakya tá kátá zlala á ba á de katafke, adaba tate á tsekwa paare nanna shagerka am sarte á ekhye á vátá effeya kwakya. Ma estara keni máki á gevge wá,

tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita ñanna. Tate ñanna banñire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa ñanna dem sarte na má zlauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³ Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zlauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyansha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese íre na tá tsa paare an ñane na am haye, ta dába we á haye á Kiraita ñanna an enjkale an enjkale. ¹⁴ Cekwaangudi wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá dahaná an effeya á gedi wá, a danjerhe yiyiye antara paare á ñere á dem dágave á haye. Effeya ñanna a tsekwa á sawa áte íre á wa á Kiraita ñanna. ¹⁵ Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare ñanna, amá jater-viyaja, adaba valale ñanna an ndzedá jipu. Daaci ta naba yanhe á danjerá effeya antara paare bademme. ¹⁶ Ba anjwa á danjerda effeya ñanna wá, ña naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhara á haha ñanna Kawda. Ña dem am ice á haha ñanna am dalbe na á dem manem, lauktu ña shaa íre á ñere cekwaangudi. Ta pelaa egdza paare á ñezla íre-aatare na an nguda áte paare yaikke. ¹⁷ Zlahhe ta femhe am paare yaikke geni a kedeka. Daaci ta naba ngwadaa paare yaikke ñanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an ñane na. Am sarte ñanna wá, diyareddiye ganakini anjwa jáhá shiili á sehuna-aara ge haha á Libiya. Adaba una ñanna, jaterja iyawa átuge shiili ñanna geni a de ñanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kakakaca na á ñá effeya ge báká paare yawe á ba an ndzedá na, ta tsekwa náza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an enjkale. ¹⁸ Amá válale anjwa á far ba sawa á ba an ndzedá. Makuralla-aara wá, ta naba válya kazlaña na am paare na á dem haye. ¹⁹ Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare ñanna kazlaña na tá tsufa paare an ñane, ta puwanve á dem haye. ²⁰ Hare wányara-wányara puwanterteka ice á ñere áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzedá, ba shifa á ñere keni ndza tamanjerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba náza keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba ñane á elvan ge itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenaa názá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dekideki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na. ²² Amá táslawa á kure, gazlauka. Mi kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara. ²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá anjwa á maganá slera na a belive malika-aara an vayiya vate-na, ²⁴ a ba ñane á elvan ge iya: Paul, gazleka dekideki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am hude á paare na bademme ge ekka. ²⁵ Adaba una ñanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse

á magava á ba áte una a se binaa ñane. ²⁶ Amá wá, watse á dámida válale, á de puwámíyá áte haha umele anjwa am dágave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufade á danjerá ba effeya átire á haye ñanna tá dahaná an Maiditairaine na. An hude á vayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni ña herzhe an haha umele. ²⁸ Daaci ta naba kuraa sladdire á yawe ñanna an zawa ta ngudete íre átekwa wá, uksuwe kul buwa. Á katafke cekwaangudi ta ekkura ádaliye wá, ba uksuwe kelaawa jiilyebe. ²⁹ Gazlarga-zla jipu geni a berhante effeya na paare á ñere ádete nákwá umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an ngwada daada íre-aha átekwa ge tsa paare na ufade á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse. ³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá ñezla shifa-aatare, ta naba tsekwa egdza paare á ñezla shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni. ³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am hude á paare, ba palle á kure keni kwá ñezleka dekideki.» ³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an nguda egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare ñanna á dem dágave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufade vatena, ba náza keni fakurteka áte we, kwá fá ba ervaungde, taslawa á kure, sawmbare zawuze egdza duksa. ³⁴ Zawuze egdza duksa geni kwá shansha ndzedá ge ñezla shifa á kure an ñane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úgje á íre á kure palle keni á kedeka.» ³⁵ Ba a ndahese una ñanna Paul, a eksante dáfa, a tsetehe an ñane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a kezlanve dáfa na, a fantau ge ezza. ³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya ervaungde-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara. ³⁷ Kezlakula á emnde na tá am hude á paare ñanna bademme, ta deremke buwa an kul vuye ju unjwahe. ³⁸ De natenáhá hude-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a demanteka paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni diyarka emnde a paare dekideki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili ñanna, a de geyegeya áhuwa má mi dzegwándzegwa.»

⁴⁰ Daaci ta naba datsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha ñanna am haye, ta palaa zawa áte duksa-aha na tá já kwána an ñane, ta ngudaa kakakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem hude-aara ge baka paare. Daaci tá anjwa á zlalá á dem tate á shiili na ba suuwe.

⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jáhá á shiili am tate á jaja íre á yawe am haye ñanna, adaba gulaagula sladdire á yawe wá, a naba tsahe ge paare am tate ñanna, a nggemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzedá a se kazlanve ukhyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceba dangay-aha-aatare geni a ñezlareka bi diyardiya wá yawe. ⁴³ Amá a naba piyateretehe ge male-aatare, adaba ñane wayaaka á emtsa Paul. Daaci ñane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe emtsaade zunñwe geni a warwa yawe, a de ñjarinja áte haha, ⁴⁴ lauktu a ba ñane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá ñawanaaŋa ba shagera, dabaudába ba emnde na á dete haha.» Ña segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shañerka dekideki.

Paul am haha á Malta

28 Am sessa shifa á ñere am haye ñanna ba layye, daaci ta bañeraa zhera á haha ñanna am dágave á haye ñanna, geni zhera-aara Malta. ² Emnde a larde ñanna ta lyañervaahe an ervaunñe-aatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse ñanna ta mbañerante kárá yaikke, lauktu ta fantau ge gañer use miyenne áte we á kárá ñanna. ³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge kárá ñanna maa, mbate aŋkwa záhe na zlazlada jipu na am hude-aara. Ba a cenaa hureffire á kárá na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalle. ⁴ Ba naranna emnde a ekse ñanna záhe na an zleñela áte erva á Paul na wá, a ba itare am dágave-aatare: «Baaka shaige-aara dekideki zhel na sleceba shifa á emnde. Adaba una ñanna ma ñezlaañezla deme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka ñane keni an shifa.» ⁵ Amá Paul a slatsaa záhe na á dem hude á kárá, ba cekwaañgudi wanteka dekideki. ⁶ Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbeda á ba am tate ñanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, baaka názu á maganmága ge Paul dekideki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate ñane keni dadaamiya.

⁷ Añkwa slekse á emnde a larde ñanna zhera-aara Publiyus, aŋkwa slede-aara yiyiyeka an tate ñanna, a dañerhe ádehuwa, a de vañerte tate a zláva, ña gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaade, lauktu ña segashe á sem hude á ekse. ⁸ Añkwa eddeñjara ge sleksu Publiyus ñanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa hude na zlazlada jipu na, a duhe ge Paul á de ez-zhara. Daada Paul ázeñjara, a magar maduwa, a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe. ⁹ Am iga á una ñanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha ñanna bañemme áseza Paul, itare keni a mbateraaha. ¹⁰ Ta vañerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte ñere. Am sarte na tsañeretse am haha-aatare watse ña dem paare ñá zlála keni, ta vañerte duksa camballe ge mága shula á ñere an ñane.

Paul daada am Rauma

¹¹ Ña gaa tere keye zlañe adaliye am iga-aara lauktu ña tse, ña zlala an paare umele, paare ñanna tá daháná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. Ñane keni a se zu sarte á ekhye á ba

am haha ñanna am dágave á haye na. ¹² Dañjeraada am Sirakus, ña de gaa hare keye áhuwa. ¹³ Ña tsante áhuwa, ña dába ba we á haye we á haye, ña daahe á dem Rigiyus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza effeya á sawa am manem, ña daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa. ¹⁴ Ña de shaa emnde a fetarfe am ekse ñanna, ta ndavunñeruhe geni ñá gá hare maka ázetare. Kwaya ñane, ña daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenarácena egdzar mama-aha a ñere na tá am Rauma labáre á ñere, ta naba se yañeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yañeru am ekse umele tá daháná an Kampemañ keye. Ba a puwete ice-aara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervaunñe-aara, ususe Dadaamiya á ba ñane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Dañjeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á ñá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufufa.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba dáhetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezeñjara. Jarammeje, a ba ñane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka, amá ta naba eksivaaha am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nade-aha á eggye-aha a miya, ázareka. ¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge keda shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabela. ¹⁹ Amá eksararka Yahudiya-aha dekideki ganakini tá beliyaabela na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa ásehuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa dekideki. ²⁰ Ya ndavakuraa adaba una ñanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha bañemme keni tá aŋkwa á tamaha ba ñane na.»

²¹ A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «Ñere wá, shañeránka ñere labáre á ña á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedañeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nañeránka ñere. ²² Amá wayañerwáyá ñá cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyañerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde ñanna ká am itare kina na.»

²³ Daaci ta naba faa sarte. Vacite ñanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á ñá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an eñlya, dem lasar, aŋkwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a ñá am *kwará á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa *tawraitá á Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bañemme, geni itare keni a lyarvaalya. ²⁴ Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá emnde umele lyiyarka dekideki. ²⁵ Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlañe kyareka emtsaade, a vaterte elva na náwa ñane na, a

ba ɲane á elvan ge itare: «Elva na a baternaa Shedekwe Cudedde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezzhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Adaba degdege ire á emnde ɲanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degdegire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbater-aambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlaɓe ádaliye Paul, a ba ɲane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini

Dadaamiya a belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((²⁹ Ba a ndahese una ɲanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha ɲanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dá-gave-aatare á ba an ndzedá.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa ɲane, bademme á emnde na tá dezeńara keni, á lyiyaaterá á ba am ervaunđe-aara. ³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwárá á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge emnde á ba an enjkale-aara, gazlaaka dekideki.

Rauma-aha

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu. A dáhite ba Dadaamiya, a give slebela-aara, a fi geni yá balaterá elva-aara ge emnde, amaana labare á higa.

² Labare á higa nanna wá, Dadaamiya a magamiyaa waada-aara daga werre á kya nabi-aha-aara. Daaci ta puwete ba estuwa am wakita-aara. ³ Labare á higa nanna wá, elva arge Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Má ge urimagwire wá, nane ta yanaa am emnde á sleksu *Dawuda. ⁴ Am sarte na tsetetse am fáyá, Dadaamiya a farehe zlobe ádaliye á ba an ndzedá geni nane wá, Egdza-aara. Una nanna bademme ndza an hákuma á Shedekwe Cudedde.

⁵ Adaba ba nane palle una Dadaamiya a magiyaa ngurna ge iya, a naba give slebela-aara ge de balatera elva-aara ge emnde a jeba umele keni bademme, geni a fartarfe an nane, a faransaarefe keni. Ba estuwa Yaisu *Almasiihu á de geva án dárádzá. ⁶ Kure emnde a Rauma na a dzerakursaa Dadaamiya geni kwa geve emnde á Yaisu *Almasiihu na keni, kwá am dagave á emnde nanna ni Dadaamiya a beli ge itare na.

⁷ Daaci yá anƙwa gakur use-aaruwa bademme, kwa emnde na á wayakurta Dadaamiya, a dahakurte geni kwá nja ba cudedde átuge nane na. Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu a magarakurnaamaga ngurna, a varakurteva hairire.

Paul á kátá de zhara emnde a Rauma

⁸ Emtsaade wá, yá anƙwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya ádaba kure, yá slafaná we-aaruwa an zhara á Yaisu *Almasiihu, adaba ma áme keni am duniya bademme tá ndaha ba labare á fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. ⁹ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa-aaruwa á deza Dadaamiya, yá anƙwa yehakuryeha keni am hude-aara, una yá ndaha ba jirire, Dadaamiya diyaadiya bademme. Adaba iya wá, yá maganá slera-aara ge bala labare á higa, elva a Egdze-aara ge emnde á ba an ervaunde-aaruwa palle. ¹⁰ Ba kelaazare, yanánka nala-aaruwa áza Dadaamiya, geni a viteva baráma mázla-aara yá daada á dezekure an namaari-aara. ¹¹ Wayanwáyá jipu ge yá daada á dezekure, yá dakuránda barka na á vaterta Shedekwe Cudedde ge emnde na, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá am fetarfire. ¹² Una nanna yá kátá bakura ba geni mi de femfa ndzedá am vuwa á miya ma ge ware á miya keni; yá de fakuremfa ndzedá am vuwa ge

kure ádaba yá slefetarfe an Yaisu *Almasiihu, kure keni kwá de fiyemfa ndzedá am vuwa an fetarfire á kure.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kure keni kwá diyeddiye geni ndza ya magaa niya-aaruwa ser kwakya ge dezekure, amá sem vatena sey ba jerje názu á piyitepiya. Waya-aaruwa ge dezekure nanna wá, ba geni a sesse námpire á slera-aaruwa am dagave á kure keni, ba seke una na am dagave á emnde á jeba umele bademme na. ¹⁴ Una wá, slera na a beliyara Dadaamiya ge iya, geni sey yá balaterá waazu á labare á higa ge emnde bademme. Ge emnde na an wera ire-aatare na, antara emnde na weraaka ire-aatare, ge emnde a diya, antara ge emnde na baaka diya-aatare na bademme. ¹⁵ Adaba una nanna, wayanwáyá jipu am ervaunde-aaruwa geni yá de balakursebale ge kure keni kwa emnde á Rauma.

Anƙwa hákuma á Dadaamiya am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu

¹⁶ Iya, emtake ervaunde-aaruwa jipu ge bala waazu á labare á higa nanna, adaba anƙwa hákuma á Dadaamiya am hude-aara ge lya emnde na fartarfe an nane na bademme. Emtsaade wá, áza Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele keni bademme. ¹⁷ Am waazu á labare á higa wá, Dadaamiya anƙwa a marat-eran ge emnde geni nane á vantá estara jirire ge urimagwe á katafke-aara. Anƙwa á emmara geni una nanna sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle, barama umele baaka, ba seke una ni anƙwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una shansha jirire áza Dadaamiya ádaba fantarfe, ba nane una an shifa á jirire na.

Emnde bademme tá an haypa

¹⁸ Dadaamiya am samaya wá, anƙwa á emmára ba parakke geni haypa á emnde á wanwa jipu am ervaunde, adaba ta yaa kezlan ugje ge nane. Nateraanja shairiya emnde bademme adaba tá anƙwa keda jirire á Dadaamiya an emtanƙire na tá anƙwa á maganá itare. ¹⁹ Nateraanja shairiya emnde bademme na wá, adaba názu ma andze tá dise Dadaamiya átekwa na anƙwa bademme, a maratersaa ba Dadaamiya an ire-aara, ta yanaa ba itare. ²⁰ Ge jirire wá, baaka ura ndza nanna Dadaamiya an ice ngayye, amá wá, á fantuwe áte sarte na Dadaamiya a nderaa duniya na sem vatená, emnde diyardiya geni Dadaamiya wá, anƙwa an sleksire-aara adaba kazlanja na a nderanaa nane

na; emnde diyardiya geni nane wá, saksage, ba nane palle una Dadaamiya. Adaba una nanna, tá de dzegwánka banán ge Dadaamiya geni baaka haypa-aatare. ²¹ Diyardiya tsa ge anjwa Dadaamiya, aley kezlaranánka ugje, slafaranánka we am duksa áte una zlaya-aatare ge tá maganá una nanna ge Dadaamiya. Ta yá mága una nanna, itare ta eksante ngudiire am ire-aatare, tá taa diseka jirire dekideki, tá an naha an tabedammire bademme am itare. ²² Ta bantsa itare ta emnde a enjkale, mbate ta uce-aha ba dey. ²³ Zlaya tá kezlaná ugje ge Dadaamiya saksage am sleksire-aara, amá itare tá kezlan ugje ge hele-aha, umele ba garava urimagwe ba dey, umele ba yiye, umele dabba, antara názu á hulmba am áhá.

²⁴ Adaba una-aha nanna, Dadaamiya a naba yaterhe geni a magarmága shagerkire nanna á kátána ervaunđe-aatare na, tá anjwa á maga duksa zherwe jipu am dagave-aatare. ²⁵ Ta yaa jirire á Dadaamiya, ta naba mbedese an fidire. Zlaya ma tá kezlaná ugje ge slendera duksa wá, itare tá kezlaná ugje ge duksa-aha na a nderanaa nane, tá magaterá slera ge duksa-aha nanna. Ay degiya, emnde tá kezlarankezla ugje ba ge nane palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

²⁶ Dadaamiya a yátera adaba una geni a magarmága duksa zherwe nanna á kátáná ervaunđe-aatare nanna. Nwasha yaránya nja antara zála, tá maganá ba itare am dagave-aatare duksa na zherwe jipu zlayeka dekideki na. ²⁷ Zála keni tá magán ba estuwa, ta ya nja antara nwasha, tá cebá ire-aatare an mbagrire, tá zlanu ba ge ire-aatare ákure muksire, tá anjwa á maga duksa na zherwe jipu na. An una-aha nanna, tá anjwa fáná ba itare ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, hyarephye ge zatera an shairiya, ádaba magarnaaka duksa áte unjule-aara.

²⁸ Ba seke una itare yarnaaya diya Dadaamiya á jirire wá, Dadaamiya a yateraa ádaba una nanna, geni a sharánka enjkale ge dzamete duksa áte unjule-aara, a magarmága ba duksa na zlayeka dekideki na. ²⁹ Daaci ervaunđe-aatare nahetenahe an jeba á duksa-aha nanna shagerka na bademme, ba seke: Fa ice am duksa á ura, danjwire á huđe áte ura, mága shelha áte ura, ja shifa á ura, dágala an ura, zlerma ura, mága fitenire, antara mága paysada bademme; ³⁰ tá anjwa á jaja zherwe-aatare ba dey, ta kelaade-aha á Dadaamiya. Itare tá pesha ba emnde an zlazle, tá gálá ire-aatare, tá maga kuravire, tá njá á ba tataya jansaare ge haypa-aha umele ánjwaslire, tá fatersaareka dekideki ge dada-aha-aatare, antara mama-aha-aatare. ³¹ Itare baaka zherwe áte ice-aatare dekideki, tá an nara-aha kelawa-ju, tá emnde ndaha elva bu-buwa. Elva a háyáva baaka ázetare, tá zanvaareka ge ura dekideki. ³² Diyardiya tsa ba jirire geni á bá shairiya á Dadaamiya: Bademme á emnde a mága jeba á duksa-aha nanna tá de shá ba emtsa. Aley itare ta faare ba emmága-aara. Baira tá anjwa zleba emnde na tá anjwa á maga jeba á duksa-aha nanna.

Shairiya a Dadaamiya shairiya á jirire

² Ekka edda una ká anjwa faare shairiya ge emnde na wá, watse ká de dzegwánka bá baaka haypa á nja ma ka ware keni. Adaba ekka, ká anjwa faare shairiya ge emnde, mbate ká keni ká anjwa á maga ba shagerkire nanna. Daaci an una nanna wá, ká anjwa nguda ba ka ire á nja áza Dadaamiya. ² Diyamidiya Dadaamiya wá, nane á maga ba jirire ge njá emnde a mága shagerkire nanna an shairiya. ³ Ekka edda una ká faare shairiya ge emnde na, ka kurken ekka wá, watse ká de nejla am shairiya á Dadaamiya emtu, ka keni ká anjwa magán ba seke itare nanna tsa? ⁴ Emtu ká epsawa maggwire yaikke na a magakanaa Dadaamiya na, a hedanu ba ge we-aara antara anjwa á faká ervaunđe geni ká eptsá am tuba na emtu? ⁵ Amá ekka ká anjwa far ba ge degdegire á ire arge eptsá am tuba. An una nanna, ká anjwa faná ba ka ire á nja á dem shairiya vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á emnde bademme. Nane wá, á de kyaná á bá áte jirire-aara. Vacite nanna wá, Dadaamiya á de marateránmára ge emndimagwaha geni tá anjwa am ervaunđe-aara. ⁶ Watse á de pelatersepele ge emnde bademme áte názena ndza ta maganaa itare na. ⁷ Emnde na ndza ta wáva ge mága maggwire na wá, Dadaamiya á de vaterte shifa na á zleka na, adaba itare ndza tá kátá shá shifa nanna antara haya ira yaikkire á ba azenara. ⁸ Amá emnde na yarnaaya jirire á Dadaamiya, tá fansáreka dekideki, ta eksese mága ba shagerkire na wá, tá anjwa am ervaunđe á Dadaamiya, anjwa zlada watse á de faterar ge itare. ⁹ Watse bademme á emnde na ta eksese ba shagerkire na, tá de nanna zlada áza Dadaamiya. Watse zunjwe ba Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹⁰ Amá emnde a mága maggwire wá, itare tá de shá háyá, antara yaikkire, ira hairire áza Dadaamiya; watse zunjwe á de vaterte ge Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹¹ Adaba bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya.

¹² Emnde na ni garevka Yahudiya-aha na, antara tá anjwa á maga haypa an baakire á diya *tawraitá na keni, Dadaamiya á de kedateraakedá áte una diyarka tawraitá na. Amá emnde na diyardiya tsa tawraitá, aley tá maga ba haypa na wá, Dadaamiya á de kedateraakedá áte una a ndahese am tawraitá. ¹³ Adaba Dadaamiya á de vanteka jirire ge ura ádaba cenancenázu am tawraitá, amá sey ma edda-aara anjwa maga názu a ndahesa tawraitá. ¹⁴ Má emnde na garevka Yahudiya-aha, diyarka tawraitá dekideki, amá tá anjwa á maganá ba itare an ire-aatare názu a ndahesa tawraitá wá, ma diyarka ba tawraitá a Muusa keni, áte maga-aatare nanna wá, daaci ba seke tá an tawraitá am vuwa-aatare. ¹⁵ Ate názena tá anjwa á maraná itare am zlaláva-aatare na wá, ba seke anjwa tawraitá am vuwa-aatare a faterma Dadaamiya. Adaba tá anjwa diyeddiye maga-aatare, tara ta magaa shagerire, an shagerkire keni. ¹⁶ Una nanna á de sesse ba parakke vacite na Yaisu *Almasiihu á de kya shairiya á

emnde áte una á de banná Dadaamiya na. Bademme á názena am huđe á emnde á de sesse áte parakkire. Labara á higa na yá anƙwa bálá waazu-aara na keni á ndaha ba una.

Yahudiya-aha, antara *tawraitá á Muusa

¹⁷ Ekka, á bá ka, ká ura Yahudiya, ká gálá ire áte *tawraitá, ká kuráva áte Dadaamiya, ¹⁸ á bá ka diyakdiya namaari á Dadaamiya, tawraitá anƙwa ge kwarakse duksa bademme geni ka eksese barama jirire, ¹⁹ ká anƙwa zhara ire á ɲa ba seke hyakephye tádá ura wulfe, ka ba seke parakkire ge maranaa baráma ge edda una am tabedammire, ²⁰ ká zhara ire á ɲa ba seke hyakephye kwaraterse duksa ge emnde na diyarka duksa, hyakephye giya emnde na zlabé ta ba seke egdzara mesheshe am elva á Dadaamiya na, á bá ka diyakdiya jirire, diyakdiya duksa bademme adába diyakdiya tawraitá. ²¹ Haá! Ekka ká kwaraterse ba ge emnde umele, labára ká kwaranseka ge ire á ɲa keni? Ká magaterá waazu ge emnde geni a yaránya neylire, labára ekka ká ila ná? ²² Ká elván ge emnde yawánya mága gwardzire, labára ekka ká emmága? Á bá ka, ka kelaade á hele, labára zlabé ká ila duksa á hele ɲanna? ²³ Ekka, ká kuráva áte tawraitá, mbate keni ká maɲka áte náza á tawraitá ɲanna. An mága á ɲa ɲanna wá, ká anƙwa maganá ba ka geni emnde tá nyanya Dadaamiya. ²⁴ Anƙwa puwartepuwa ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Adába ba kure Yahudiya-aha, emnde a jeba umele tá anƙwa nyanya Dadaamiya.

²⁵ Má kwá maga názu am tawraitá wá, dem shedekwe á kure keni á magakuránmaga nampire. Amá má kwá maɲka názu am tawraitá, una ba seke dakuremka am shedekwe deƙideƙi. ²⁶ Má edda una daaka am shedekwe, amá dabetedaba tawraitá ba shagera, ma baaka am shedekwe keni, Dadaamiya á zhara una ɲanna emtu mázla-aara? ²⁷ Edda una daaka am shedekwe, amá ma dabetedaba názu am tawraitá ba shagera wá, á de fakerfe zherwe ge ekka edda una ta puwakte tawraitá ɲanna ge ekka, amá dabarɲka na, una ma ká ba am shedekwe ɲanna keni. ²⁸ Geva ura Yahudiya áte ice á emnde-ka, una á gakve ura Yahudiya á jirire, una estuweka. Zlabé adaliye, dem shedekwe keni, á gakve-ka ura á Dadaamiya, una estuweka. ²⁹ Yahudiyire á jirire wá, edda una ura Yahudiya á sáwá am ervaunđe, an belá am shedekwe am ervaunđe-aara an hákuma á Shedekwe Cudedde, gevka adába ta puwete estuwa am tawraitá na. Daaci ɲane una Yahudiyire á jirire; ɲane wá, á ufa-ka gálá áza emndimagwaha, á de galáná ba Dadaamiya ɲane.

3 Má estuwa wá, Yahudiyire á farka ge duksa emtu? Ma bela ura am shedekwe keni baaka názu á fanaare ge ura emtu? ² Duksa wá, á farfe ba kwakya ma am uwe keni. Yá ndahana adába uwe una? Emtsaade wá, Dadaamiya a yateraa elva-aara am erva ba ge Yahudiya-aha. ³ Ay mi ba uwe kina, má emnde umele-aatare tsaraaka áte elva-aara ɲanna wá, Dadaamiya keni á de eptsante elva adába itare emtu?

⁴ Una estuweka deƙideƙi; ma emnde bademme yaránya jirire keni, Dadaamiya wá, á eptseka elva-aara buwa. Anƙwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, á bá ɲane:

Ekka wá, má ndahaksendahe elva á ɲa, ma ware keni sey a cenancena jirire á ɲa. Má tá kátá eksáká áte elva, shansha ba ka jirire.

⁵ Haypa á miya á maraterá jirire á Dadaamiya ge emnde, mi bá uwe kena mázle-aara? Mi bánba geni baaka jirire á Dadaamiya, adába á fá zlada áte miya emtu? Una wá, ya ndahese áte una ta bántsa emndimagwaha na. ⁶ Amá una estuweka deƙideƙi, adába ma andze baaka jirire á Dadaamiya, watse á de kyáná estara keni ɲane shairiya á emnde?

⁷ Zlabé adaliye má gevge ni baakire á jirire-aaruwa anƙwa á melateru ge dise jirire á Dadaamiya ge emnde, antara anƙwa á vaterte baráma á gálá Dadaamiya ge emnde wá, tá ɲiya adába uwe zlabé mázle-aara ge yá an haypire? ⁸ Daaci ta bántsa emnde umele, mbate mága emtanƙire shagera, geni a sesse jirire á Dadaamiya, á piyanjerta uwe mazle-aara ge emmága-aara? Baira emnde umele keni ta naba ndahese emtanƙire áte iya, a bá itare: iya keni ndansendahe estuwa. A njá ɲane á maga uwe, watse á de ndavaterundave Dadaamiya am shairiya.

Baaka ura an jirire ba palle keni

⁹ Estara á bá kure? ɲere Yahudiya-aha ɲá jateruje ge emnde umele emtu? Baaka, ɲá taa jateruka deƙideƙi. Ábi am zunɲwire keni ndza ya bakuránba geni Yahudiya-aha antara emnde umele bademmire-aatare tá á ba am erva á haypa. ¹⁰ Adába anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, á bá ɲane:

Baaka ura an jirire, baaka ba palle keni.

¹¹ Baaka edda á enƙale ge cenva jirire, baaka edda una á kátá daba Dadaamiya na.

¹² Emnde bademme dzalarevdzále áte unɲule á Dadaamiya, bademmire-aatare badzarevbadze. Baaka ura mággwe, baaka ba palle keni.

¹³ Názena á segashe am kwárá-aatare ba seke á segashe se á emtsa am huđe-aara, we-aatare á ndáhá ba zlerma, názena á segashe am mbuwe-aatare ba seke wenye á záhe.

¹⁴ We-aatare sey á ndáhá ba elva yayiaihe, antara elva nyanya ura.

¹⁵ Sera-aatare tsafsafe jipu ge de ceba shifa á emnde.

¹⁶ Ba kelaá tate na tá degashe itare átekwa bademme, sey tá yaterá ba bádza antara emtanƙire ge emnde.

¹⁷ Itare diyarka njá lapiya antara emnde deƙideƙi.

¹⁸ Baaka ma lyáwá á Dadaamiya keni am ervaunđe-aatare.

¹⁹ Iyau, ge miya wá, diyamidiya geni bademme a názena á ndahaná *tawraitá wá, á ndahater ba ge emnde na tá am erva á tawraitá ɲanna. Daaci baaka edda una á de dzegwándzegwa bá baaka haypa-aara ge ɲane. Má estuwa, nálgaadama bademme tá de ba am shairiya á Dadaamiya. ²⁰ Baaka ura á shá jirire áza

Dadaamiya á ba an dāba tawraitā. Amá tawraitā wá, á mara ba geni ura á diyeddiye haypa-aara.

Uṅṅule na emnde tá de shá jirire áza Dadaamiya

²¹ Amá kina wá, Dadaamiya aṅkwa á maramiyá uṅṅule na ni watse mí de shá jirire á katafke-aara an ṅane na, baaka elva á dābate *tawraitā emtsaade am una ṅanna dekidēki. Tawraitā á Muusa, antara nabī-aha ndza ta enndaha una ṅanna baḍemme. ²² Uṅṅule na ni watse emnde tá de shá jirire an ṅane áza Dadaamiya na wá, ba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle. Una wá, gavka adāba emnde a jeba umele palle, amá ma ge emnde-ara keni, baḍemme emnde na má fetarfe áte Yaisu Almasiihu na. Adāba emnde baḍemme ta ba kalkale áza Dadaamiya. ²³ Emnde baḍemme ta ba emnde a mága haypa, ta yiyiye an parakkire á sleksire á Dadaamiya. ²⁴ Amá Dadaamiya an maggwire-aara wá, a naba magaterāa ṅurna, a vaterte jirire ba dey á kya erva an Yaisu Almasiihu na a lyaterse am haypa na. ²⁵ Dadaamiya wá, ṅane a tsaa Yaisu Almasiihu, geni á ya shifa-aara ba seke sadake, daaci Dadaamiya á baraterá haypa-aha-aatare an uzhe á Egdze-aara ṅanna ge emnde a fetarfe baḍemme. A magaa una ṅanna ge maraterá jirire-aara ge emnde. Werre wá, a magaa ba seke diyaaka haypa á emnde, ndza á fá ba ervaṅḍe. ²⁶ Amá kina wá, a wayte maraterán ge emnde geni ṅane wá, edda á jirire, á kátá nja á ba áte jirire-aara ṅanna, á kátá vaterte jirire-aara ṅanna ge emnde na tá aṅkwa fetāare áte Yaisu na keni.

²⁷ Má gevge estuwa, aṅkwa dalila á gálá ire á miya emtu mazle-aara? Baaka dekidēki. Labára baaka? Adāba Dadaamiya vamiteka jirire á katafke-aara adāba mi dābete *tawraitā, amá a vamite jirire adāba famitarfe áte Yaisu *Almasiihu. ²⁸ Adāba diyamidiya geni emnde tá shá jirire áza Dadaamiya sey ma fartarfe áte Yaisu Almasiihu, tá taa shánka adāba ta dābete tawraitā. ²⁹ Emtu, Dadaamiya ṅanna sey ba ge Yahudiya-aha palle, ge emnde umele wá, Dadaamiya-aatare-ka emtu? Una estuwēka, itare keni Dadaamiya-aatare ba ṅane ṅanna. ³⁰ Adāba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Má fartarfe Yahudiya-aha áte Yaisu Almasiihu á vaterteva jirire á katafke-aara. Ge emnde a jeba umele keni ba estuwa ṅanna; má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, itare keni á vaterteva jirire á katafke-aara. ³¹ Emtu má ṅa ba: Dadaamiya á vaterte jirire ge emnde sey má fartarfe ate Yaisu Almasiihu wá, ṅa ganve tawraitā ba seke duksa dey emtu? Estuwēka dekidēki. Baira ṅá aṅkwa njante tawraitā.

Náwa ba seke estara Ibrahimā a shāa jirire áza Dadaamiya

⁴ Dzamawamidzámá áte eggemyiya Ibrahimā, mi ba uwe kina áte ṅane? Ndza a shāa uwe ṅane áza Dadaamiya? ² Ma andze Ibrahimā shánsha jirire áza Dadaamiya adāba shagerire á slera-aara wá, ma andze á gálá ire-aara átekwa. Amá ṅane ndza shánka dalila á

gálá ire-aara á katafke á Dadaamiya. ³ Aṅkwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ṅane: Ibrahimā a fetāare áte Dadaamiya, daaci, adāba ba fetarfire-aara ṅanna, Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara. ⁴ Diyamidiya geni má ura aṅkwa á maga slera wá, duksa na tá de vanta am iga á slera ṅanna gafka dey mázle-aara, una ṅanna mbera-aara, zlayá-aara. ⁵ Una keni ba estuwa: Edda una má dzamaaka de shá jirire áza Dadaamiya á ba an shagerire á slera-aara, amá a fetāare á ba áte Dadaamiya, ge ṅane wá, Dadaamiya á vanteva jirire ba dey. Adāba Dadaamiya wá, á dzegwándzegwa vanteva jirire ge slehaypa. ⁶ *Dawuda keni ndza a ndahese elva áte edda una a shāa jirire ba dey á katafke á Dadaamiya, a bá ṅane: Edda-aara ṅanna wá, gedetegeḍa.

⁷ Gedartegeḍa emnde na Dadaamiya a yateraare emtanṅkire-aatare, á zhareka haypa-aha-aatare na.

⁸ Gedetegeḍa zhele na má Yaakadada Dadaamiya á jaheka haypa-aha-aara na.

⁹ Geḍa ṅanna á tsakaná Dawuda na wá, sey tá sháná ba emnde na tá am shedekwe emtu? Una estuwēka, antara ba emnde na tá baaka am shedekwe keni baḍemme. Adāba a bá miya ba kina: Dadaamiya a vante jirire ge Ibrahimā adāba a fetāare áte ṅane.

¹⁰ Emtu Ibrahimā ndza a shāana am sarte-ara geva edda á jirire á katafke á Dadaamiya? Am sarte na demda am shedekwe emtu, kwaye am sarte na zlabē daaka am shedekwe he? Ábi kwaye am sarte na zlabē daaka am shedekwe ba dekidēki. ¹¹ Dem shedekwe na ndza a maganaa Ibrahimā wá, ndza ba nalaama ge marese fetarfire-aara áte Dadaamiya, antara jirire na a shāana ṅane am zunṅwire á katafke-aara na. Daaci Ibrahimā a geva estuwa dada arge emnde na daremka am shedekwe, amá fartarfe na. Dadaamiya á vaterte jirire á katafke-aara keni, ba seke una ni ndza a vante ge Ibrahimā werre na. ¹² Zlabē adaliye keni ba ṅane una dada arge emnde na tá am shedekwe, amá tá aṅkwa dāba fetarfire á eddemiya Ibrahimā na, ṅane a fetāare kwaye zlabē daaka dem shedekwe na.

Sha duksa á Dadaamiya an fetarfire

¹³ Werre wá, Dadaamiya ndza a maganaa *waada ge Ibrahimā, antara wulfe-aha-aara, geni watse á de vaterte duniya baḍemme ba seke warita. Dadaamiya maganáka waada ṅanna ge Ibrahimā adāba a dābete *tawraitā, amá adāba ṅane fetarfe áte ṅane haa a ganve edda á jirire á katafke-aara. ¹⁴ Ma andze Dadaamiya a magaterāa waada ṅanna ba ge emnde na ta tsaahē áte tawraitā wá, ma andze baaka nampire á fetarfire, antara ba waada na a maganaa Dadaamiya na keni ma andze á gevá ba dey. ¹⁵ Ya ndahanaa adāba uwe una: adāba tawraitā wá, ṅane á maramiya ba ni ervaṅḍe jaaja Dadaamiya áte emnde, adāba faransárka. Baira am tate na emnde diyarka tawraitā dekidēki na wá, tá dzegwanka maganá baakire á fesarfirē, adāba baaka ahuwa.

¹⁶ Daaci estuwa, *waada na a maganaa Dadaamiya na wá, a magán ge fetarfire, geni baḍemme á wulfe-

aha á Ibrahimia tá de shá duksa njanna názá ba dey. Amaana: emnde a fetarfe na ta tsaa á ba áte tawraitana, antara emnde umele na itare tá anjwa daba fetarfire á Ibrahimia na keni, bademme tá de shansha á ba an jirire. Adaba Ibrahimia wá, njane gevge eddemiya bademme. ¹⁷ Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya ba estuwa, a ba Dadaamiya á elván ge Ibrahimia wá: Yá gakvege dada arge emnde a jeba-aha gergere ba kwakya á bina. Daaci Ibrahimia a geva estuwa eddemiya bademmire á miya á katafke á Dadaamiya, adaba a fetaare áte njane. Ba Dadaamiya una edda á tsante ura am fáyá, antara edda á ganve duksa na ndza baaka dekideki na keni á ba an elva na á segashe am mbuwe-aara na.

¹⁸ Ibrahimia wá, ndza gulanaaka njane fetarfire-aara dekideki. Ma ndza emnde umele ta dzamán ba seke *waada á Dadaamiya á de gevka mazle-aara keni, Ibrahimia gulanaaka njane fetarfire antara tama-aara dekideki. A geva estuwa dada arge emnde a jeba-aha gergere kwakya ba seke una ni ndza a bannaa Dadaamiya, a ba njane: Náwa watse egdzara á njá tá de kwakye kwakye na. ¹⁹ Am sarte njanna, iva á Ibrahimia á maga deremke. Ma Ibrahimia á zhara ire-aara gevge emgyegwe kurcumme, diyaadiya geni mukse-aara Saraatu á taa yeka egdzere mázle-aara keni, aley Ibrahimia gulanaaka fetarfire-aara dekideki áte názena a bannaa Dadaamiya. ²⁰ Njane ndza diyaadiya geni ba jirire, watse á shánsha duksa na a ba Dadaamiya á de vanteva na. Njane magaaka shaige-aara dekideki. Baira fetarfire-aara njanna a vante ndzedá kwakya, á gálá ba Dadaamiya duksa-aara. ²¹ Njane ndza njantenja am er-vaunđe-aara geni Dadaamiya an hákuma ge mága názena a maganaa waada-aara na. ²² Kwaye njane dalila na ni Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara ge Ibrahimia.

²³ Iyau, elva njanna keni puwartepuwe am wakita á Dadaamiya, geni Dadaamiya ganvege edda á jirire ákyiye na mu, a halavuwa á ba áte njane palle emtu?

²⁴ Elva njanna wá, ta puwete ádaba miya keni, mi emnde na famitarfe áte edda una ndza a tsante Yaakadaa Yaisu am fáya, geni miya keni watse á vamiteva jirire á katafke-aara. ²⁵ Njane a naba tsanaahe ge Dadaamiya, geni á emtsemtsa ádaba haypa-aha á miya. Am iga á emtsa-aara maa, a tsantehe zlahe ádaliye am faya, geni á vamite an una njanna ge miya keni jirire á katafke-aara.

Shamiyansha mela antara Dadaamiya

5 Daaci am shamiyánsha jirire á katafke á Dadaamiya, adaba barka á fetarfire á miya áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, melamimela antara Dadaamiya mazle-aara. ² Ba Yaisu njanna palle una a weramitaa baráma geni mi shansha ngurna áza Dadaamiya adaba famitárfé áte njane. Kina wá, tsamiyaatse áte ngurna á Dadaamiya, gedamitegeda jipu, adaba anjwa tama á miya ge de nja antara Dadaamiya am sleksire-aara. ³ Gedá á miya zlahe tsaa-ka áte una njanna palle. Una ma anjwa zladá áte miya

keni, gedá á miya ba kela-aara, adaba diyamidiya geni zlada njanna á mbamise farvaunđe. ⁴ Má shamiyánsha farvaunđe, am iga-aara mí de gevege emnde na hyarephye am duksa bademme. Má gamiyevge estuwa, daaci má á ba an tama áte duksa á Dadaamiya. ⁵ Tama á miya njanna wá, á tekamika dekideki, adaba Shedekwe Cudedde anjwa á ndahamindaha am er-vaunđe geni Dadaamiya á wayámiwaya kwakya.

⁶ Ge jirire wá, werre ndza baaka dabari á miya dekideki. Daaci am iga á una njanna, de hyephye sarte na ndza a tsanaa Dadaamiya na, lauktu a naba tsekwehe ge Yaisu *Almasiihu a emtsehe adaba haypa-aha á emnde-bademme. ⁷ Zlazlada jipu geni ura á emtsa am kela á ura umele, una ma edda-aara dabetedaba jirire bademme keni. Má edda una kwakya maggwire-aara áte emnde wá, ámbane ura umele á naba eksaarekse emtsa am kela-aara. ⁸ Amá Yaisu Almasiihu njane a naba emtsehe am kela á miya, kwaye zlahe ma emnde a haypa emtsaade. Daaci mi naba diyeddiye áte una njanna geni Dadaamiya wayamiwaya ba kwakya. ⁹ Adaba emtsamtsa Yaisu Almasiihu am kela á miya wá, daaci mi shaa jirire áza Dadaamiya an uzhe-aara. Kina wá, njamitenja áte jirire-aara, geni watse á de lyamiya-lye am názena watse á de magaterta Dadaamiya ge emnde adaba tá anjwa jána an er-vaunđe. ¹⁰ Werre wá, ndza mi kelaade-aha á Dadaamiya, amá kina wá, baaka duksa am dágave á miya antara njane mázla-aara, zlanazle an emtsa á Egdza-aara. Sakwa kina deme melamimela na wá, njamitenja áte jirire-aara keni geni á de lyamilya ba ge dekideki, ádaba tsettse Egdza-aara am fáyá. ¹¹ Aley keni zlahe á tsaaka an una gedá á miya: Gedamitegeda jipu áte Dadaamiya adaba názena a magaminaa njane á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu, shamiyánsha mela antara njane kina.

Názu ndza a sanaa Naadama, antara una a sanaa Yaisu *Almasiihu

¹² Ndza adaba ba haypa á ura palle una samsa haypa á sem duniya, haypa njanna a sateraa emtsa ge emnde. Daaci a hyete estuwa emtsa áte emnde bademme, adaba emnde keni bademme tá maga ba haypa. ¹³ Ndza ba lauktu Dadaamiya á tsekwaná *tawraita ge nabi Muusa keni, kertenj ndza njánja tsuwe haypa am duniya bademme. Amá am zamáne na ndza zlahe baaka tawraita, Dadaamiya keni ndza ndavaaka haypa-aha á emnde. ¹⁴ Aley keni wá, kwaye am zamáne á Naadama, sem zamáne á Muusa, emtsa á maga ba sleksire-aara áte emnde bademme. Ma hyepka haypa-aha-aatare ba seke názá Naadama na a kwaleve cena elva á Dadaamiya na keni, emtsa wá, yaterka dekideki.

Nja á Naadama wá, ba gáráva á zhele na ndza a sáwa am iga-aara na. ¹⁵ Amá wá, zala buwa njanna ta gergere jipu. Haypa na ndza a ganaa Naadama wá, náza slanveka dekideki ge yaikkire á ngurna na a velanaa Dadaamiya á sáwa ba dey na. Ba jirire, adaba ba haypa á ura palle una emnde bademme sharánsha

emtsa, amá jatermeka duksa an yaikkire á ngurna na á magaterná Dadaamiya ba dey ge emnde bademme. Una keni a maganaa á ba á kya erva an ura palle zlaabe ádaliye: Ura nanna Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Duksa na á vantá Dadaamiya ge ura wá, námpire-aara keni ba tsekemme, ká slateraaka antara una ndza a sanaa haypa á ura palle na. Názena a sanaa haypa á ura palle na wá, a saa ba záwa á sem mbiye á emnde bademme á katafke á Dadaamiya. Amá má Dadaamiya magaterán-maga ngurna-aara ge emnde wá, ma a kwakyaave estara haypa-aatare keni, nane vaterteva jirire á katafke-aara geni a mbedateraaka shairiya. ¹⁷ Ge jirire wá, adaba ba haypa á ura palle, emnde bademme daremde am erva á emtsa. Una bademme ba lámare á ura palle nanna. Amá ura ge buwire, amaana: Yaisu Almasiihu, nane a naba se magaa pute umele. Adaba barka-aara emnde sharánsha ngurna yaikke áza Dadaamiya, á vaterteva jirire ba dey á katafke-aara. Itare wá, watse tá dem sha sleksire an shifa na á zleka na.

¹⁸ Daaci ba seke una emnde bademme daremda am záwá á katafke á Dadaamiya ádaba haypa á ura palle na wá, ba estuwa zlaabe ádaliye una keni: Adaba jirire na a maganaa ura palle, ura nanna Yaisu Almasiihu, emnde bademme sharánsha effeya, a halaterse am záwá, a vaterte shifa. ¹⁹ Zlaabe ádaliye: Ba seke una emnde bademme daremda am erva ge haypa ádaba ura palle kwalekwale cena elva á Dadaamiya na wá, ba estuwa zlaabe ádaliye una keni: Dadaamiya á vaterteva jirire ge emnde bademme ádaba fesarfira á ura ge buwire na.

²⁰ Amá Dadaamiya a naba saa *tawraitá zlaabe ádaliye á sem duniya, geni á se kwakypkwakya haypa-aha á emnde. Má kwakya haypa á emnde, Dadaamiya keni á magaterá ngurna kwakya. ²¹ Ba seke una ndza a maganaa haypa sleksire-aara áte emnde bademme, á cebaterá an emtsa na wá, ngurna á Dadaamiya keni an hákuma jipu zlaabe ádaliye ge vaterta jirire ge emnde. Dadaamiya á kátá daterá á dem tata á shifa na á zleka na. Amaana tá de shá sleksire á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

Má an emtsa áza haypa, amá má an shifa áza Yaisu

6 Mí bá uwe kina áte jeba á elva nanna? Mí bánba kina ganakini naba magawamimága haypa á miya, geni Dadaamiya keni á de sagamiyanvesage ngurna-aara emtu? ² Estuweka dekideki. Má ge elva á haypa wá, miya má an emtsa. Daaci mí dzezwáná estara kena mága haypa mázle-aara? ³ Emtu diyakurka geni miya bademmire á miya, am sarte na tá ankwá baramibara am yáwe á baptisma na, miya gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Diyakurka geni am sarte nanna ba seke emtsamimtsa kerde antara nane emtu? ⁴ An bára á miya am yawe á baptisma na wá, emtsamimtsa kerde antara nane, hedaramiheda kerde keni. Daaci ba seke una ndza tsetetse Yaisu Almasiihu am fáya an hákuma á Eddenjara na, ba estuwa shifa á miya keni á eptsaptepsa, gamiyevge anwaslire am njá á miya bademme.

⁵ Daaci má gamiyevge palle antara nane estuwa, an emtsa na ba seke názá-aara na, daaci ba jirire, ge tse am fáya keni ma ba palle. Dadaamiya á tsamitetse am fáya ba seke una ndza a tsantaa nane. ⁶ Diyawamiyed-diye una ba shagera: Am sarte na tá ankwá zlejela Yaisu Almasiihu áte dzangala, cebarateraceba kerde antara shifa a haypire á miya werre na, geni shifa a haypire nanna á zlauzle, mí sesse am erva á haypa mázle-aara. ⁷ Adaba má ura gevge emtsa wá, baaka názu á eksaná haypa áte edda-aara mázle-aara. ⁸ Má diyamidiya ge emtsamimtsa kerde antara nane wá, ge tsete am fáya keni diyamidiya geni mi de tsettse antara nane. ⁹ Zlaabe ádaliye: diyamidiya geni Yaisu Almasiihu wá, nane tsetse am fáya, á emtseka mázle-aara, adaba á danuka emtsa ge nane. ¹⁰ Adaba emtsa-aara nanna wá, ndza a emtsa ádaba haypa-aha á emnde, a emtsehe ba ser palle, hyephe ge bademme. Amá shifa na an nane kina na wá, atuge Dadaamiya. ¹¹ Ba duksa palle ge kure keni: Diyaweddiye ba shagera am ire á kure, geni kure wá, kwá an emtsa á katafke á haypa. Amá shifa na kwá an nane kina na wá, kwá átuge Dadaamiya, adaba kwa ba palle antara Yaisu Almasiihu.

¹² Daaci yawanánka baráma dekideki ge haypa á maga sleksire-aara áte kure, geni sey kwá maga ba shagerkire na á kátáná vuwa á kure na watse á de ba am haha na. ¹³ Yawanánka ba kure an ire á kure vuwa á kure ge haypa, geni ubiya-aha á kure á gevge kazlaña á mága emtanjkire. Arge una nanna, fawanemfa ire á kure am erva ge Dadaamiya, kwa emnde na ndza kwá an emtsa, tsakuretse am fáya na, geni bademme á ubiya-aha á kure, á gevge kazlaña á mága slera á jirire. ¹⁴ Daaci fawanemka ire á kure am erva ge haypa ba dey, adaba kure gakurevka am erva á *tawraitá, kure kwa emnde na kwá áte ngurna á Dadaamiya.

Geva náve á haypa, bi sha jirire áza Dadaamiya

¹⁵ Ázara á bá kure kina? Mí bánba ganakini miya mi baaka am erva á *tawraitá, má áte ngurna á Dadaamiya, naba magaumimága haypa á miya emtu? Estuweka dekideki. ¹⁶ Emtu diyakurka geni má kwa yanaa ba kure ire á kure am erva á ura geni kwá daba ba názá-aara, kure gakurevge náve-aha á edda-aara emtu? Ndza diyakurka estuwa emtu? Daaci má kwa nave-aha á haypa, kwá daba ba názá á haypa, amá nane á dákurá á de cebakurceba. Amá má kwá daba názá á Dadaamiya, nane wá, á de gakurvege emnde a jirire á katafke-aara. ¹⁷ Galaumigála Dadaamiya ádaba sakuresse am návire á haypa, kwá ankwá fansárfé ge Dadaamiya, kwá ankwá lyiya názu tá tsahakurse áte nane an ervaunde á kure palle. ¹⁸ Kina wá, sakuresse am erva á haypa, gakurevge náve-aha á Dadaamiya geni kwá maga ba jirire mázle-aara. ¹⁹ Yá ankwá vakurte gera á elva an návire am duniya na wá, ádaba ba yiyiyire á hyema á kure ge cenva elva áte watsewatsire. Werre, kure ndza kwa yaa ire á kure bademme ge mága ba shagerkire, ba kelaazare ndza kwa fare ba ge mága emtanjkire. Una keni magaumága á ba áte una

ɲanna: Yawanánya ire á kure bademme ge Dadaamiya, gawuvge náve-aha-aara ge mága ba jirire bademme. Estuwa, kwá ɲjinja áte cudeddire.

²⁰ Am sarte na ndza zlabé kwá am návire á haypa, kure ndza baaka lámbe á kure áte elva á mága jirire. ²¹ Ndza kwa shaa uwe am mága á kure werre ɲanna, kina ba enndaha-aara keni á wakurwa zherwe na? Ábi ndza baaka? Baira ma andze kwá shánsha emtsa am iga á una ɲanna. ²² Amá kina wá, sakuresse am erva á haypa ɲanna mázle-aara, gakurevge náve-aha á Dadaamiya. Námpire-aara keni shakuránsha jipu, gakurevge emnde cudedde kwá átuge Dadaamiya. Am iga á una ɲanna keni, watse kwá shá shifa na á zleka na. ²³ Ádaba má ura á maga ba haypa wá, edda-aara á de shá ba emtsa ge mbera-aara. Amá názu á vanta Dadaamiya ba dey ge ura wá, á vanta shifa na á zleka na, má garevge palle antara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Gáráva an mukse á zhele

7 Ge diyakurkire emtu egdzar mama-aha-aaruwa geni *tawraitá aɲkwa á maga hákuma-aara áte ura sey má zlabé edda-aara an shifa? Una elva-aaruwa una yá vakurte ge kure adaba kure diyakurdiya názu am tawraitá. ² Ba seke mukse á zhele, má zlabé zhele á mukse ɲanna an shifa, an piya jipu geni á verɲa mukse ɲanna ge de ga zhele umele. Amá má baaka zhele-aara an shifa wá, daaci á kwaráná ba ɲane ire-aara mázle-aara, á piyanteka tawraitá mázle-aara. ³ Má gevge ni zlaazlálá mukse ɲanna, de gaaga zhele umele a ya ba zhele-aara an shifa wá, mukse ɲanna maganaamaga gwardzire. Amá má kedaakeda zhele-aara, ma de gaaga zhele umele keni, baaka gwardzire áte ɲane, an piyeka mázle-aara.

⁴ Ge kure keni ba estuwa ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, á kwarakurá tawraitá-ka mázle-aara, ádaba kwá an emtsa á katafke-aara, emtsakuremtsa kerde antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, gakurevge átuge edda una ɲanna ndza emtsamtsa, tsetsetse am fáya na. Miya bademme keni am njá á miya kina antara kure na wá, mí maga ba duksa shagera na watse an námpire aza Dadaamiya na. ⁵ Ádaba am sarte na ndza mi maga ba názena á katáná ire á miya wá, ndza mi maga ba haypa. Sámsa tawraitá keni a se tsante eɲkale á miya zlabé ádaliye ge mága ba haypa. Estuwa, ma andze mi shánsha emtsa am iga-aara. ⁶ Ndza werre wá, mi ba seke dangay-aha á tawraitá, amá kina shamiyánsha ire á miya ázeɲara. Ádaba miya má an emtsa á katafke-aara. Daaci kina wá, mí an shifa áɲwaslire, mi dzegwándzegwa magannaamaga duksa ge Dadaamiya áte uɲɲule na á maramiyá Shedekwe-aara na. Gafka áte uɲɲule werre na ndza á yanaa názu am tawraitá na.

***Tawraitá á maraterá ba haypa-aha-aatare ge emnde**

⁷ Mi bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí banba ganakini an haypa *tawraitá emtu? Estuweka dekideki. Aley

keni wá, a se balisaa ba tawraitá názena tá dahaná an haypa na. Ma andze biyánka shairiya á Dadaamiya: Feka ice am duksa á ura, ma andze yá dise ka geni una ɲanna haypa. ⁸ Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya ɲanna, haypa shánsha baráma áte iya mázle-aara, berhiyemberha am fa ice am duksa-aha gergere ba kwakya. Ma andze baaka tawraitá, haypa keni ma á dzegwánka mága kelaadire áte ura. ⁹ Werre, am sarte na ndza zlabé diyanka tawraitá wá, ndza ya kurken ya ba ura an shifa. Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya wá, náwa ya keni, á bá haypa, tsetse an shifa, ¹⁰ iya emtsanemtsa. Dadaamiya wá, ɲane a saa tawraitá ge vaterte shifa ge emnde, amá áte názá-aaruwa na wá, a siyaa ba emtsa. ¹¹ Ya ndahanaa ádaba uwe una? Ádaba am sarte na diyaneddiye shairiya á Dadaamiya, haypa keni shánsha baráma áte iya, a jiyaa eɲkale-aaruwa bademme geni yá farfe ge mága haypa-aha umele. A jiyaa estuwa haypa, amá a ɲgudansaa ba tawraitá hude. ¹² Amá tawraitá an ire-aara wá, ɲane cudedde, shairiya-aha á Dadaamiya na am hude-aara bademme cudedde, bademme ba jirire, bademme shagera.

¹³ Daaci duksa shagera estuwa emtu á siya emtsa ge iya? ɲane-ka dekideki. Iya wá, a jiyaa ba haypa. Ba ádaba dzegwanánka daba shagerire á názena am tawraitá, daaci a naba cavadietehe ge haypa, a tedese shifa am ya, an duksa shagera ɲanna. Tá dise áte una ɲanna ganakini haypa wá, haypa ba jire. Daaci, adaba barka ba tawraitá, haypa maresemáre ire-aara geni ɲane wá, mándzawe ba jire.

Ura á kátá á maga shagerire, amá á daaka ndzedá-aara

¹⁴ Diyamidiya *tawraitá wá, a sawa áza Dadaamiya, amá iya, ya ba urimagwe, ba seke tá veliwe an vela ge haypa, ganevge náve-aara. ¹⁵ Názena yá maganá iya na wá, ba iya keni cenanseka. Názena yá kátá maganá iya, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga una wayanka na. ¹⁶ Má ganuge názu wayanka emmága-aara wá, yá dise áte una ɲanna shagerire á tawraitá. ¹⁷ Daaci má estuwa, mándzawire ɲanna yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na aɲkwa am vuwa-aaruwa na. ¹⁸ Diyandiya ganakini baaka shagerire azeruwa, amaana: ázeruwa urimagwe na. Ádaba ba jirire geni am ervaunde-aaruwa wayanwáyá mága shagerire, amá á daaka ndzedá-aaruwa. ¹⁹ Shagerire na yá kátá maganá ya wá, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga ba mándzawire na wayanka na am kela-aara. ²⁰ Má ganuge názu wayanka emmága-aara na wá, yá dise áte una ɲanna geni yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na aɲkwa am vuwa-aaruwa na. ²¹ Názu yá aɲkwa tapaná iya am vuwa-aaruwa wá, má yá kátá maga shagerire, kerten ba jarje shagerkire á katafke-aaruwa, yá maganaamaga una ɲanna am kela-aara. ²² Ate una am ervaunde-aaruwa wá, wayanwáyá yá dabetedaba tawraitá á Dadaamiya ba shagera. ²³ Amá aɲkwa duksa mándzawe am vuwa-aaruwa, ɲane wayiyanteka dekideki ganakini yá maga-

naamaga shagerire na diyandiya am ire-aaruwa. Duksa ɲanna a give ba seke yá náve-aara geni sey yá maga ba haypa na am vuwa-aaruwa na, baaka duksa umele. ²⁴ Kay! yá baaka degiya! An vuwa á haypire-aaruwa na wá, á shisha emtsa! Á lysisá ware-aaruwa? ²⁵ Dadaamiya wá, aɲkwa, yá slafaná we-aaruwa ba ge ɲane palle á kyá erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Daaci ba seke una ya enndaha na: Iya an ire-aaruwa wá, tsanaatse á ba áte una a ndahesa Dadaamiya am tawraita na. Amá an vuwa a urimagwire-aaruwa na wá, yá aɲkwa maganá áte názá á haypa.

Emnde na tá maga ba názu á kataná Shedekwe Cudedde na

8 Daaci kina wá, baaka zává mazla-aara am mbiye á emnde na garevge palle antara Yaisu *Almasiihu na. ² Adaba Shedekwe Cudedde na aɲkwa vaterte shifa ge emnde na tá am erva á Yaisu Almasiihu, sisese am erva á haypa, sisese am erva á emtsa. ³ *Tawraita wá, ɲane dzegwánka halese emnde am erva á haypa, adaba baakire á payda á emndimagwaha ge mága názu a ndavateruwa ɲane. Amá wa, Dadaamiya maganaamaga duksa ɲanna janviyaaja ge tawraita na. A maganaa estara ɲane? A naba bela Egdza-aara á sem duniya, áte nderáva á miya emndimagwaha na má an haypa na, geni á se lyamivaare ɲane haypa-aha á miya. Dadaamiya a puwanem estuwa zawa am mbiye ge haypa na am vuwa á emnde na. ⁴ Dadaamiya a magaa una ɲanna wá, ba geni mí maɲka názena á kataná ba ire á miya, amá mí maganaamaga jirire na á ndavaná tawraita na bademme, miya emnde na á kwaramiya Shedekwe Cudedde na. ⁵ Adaba emnde na tá maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dzama ba názena á kataná ire-aatare ɲanna. Emnde na tá maga ba názena a baternaa Shedekwe Cudedde, itare tá dzama ba názena á kataná Shedekwe Cudedde na. ⁶ Daaci emnde na itare tá maga ba názu á kataná ire-aatare, itare tá shánsha emtsa. Amá emnde na tá dzáma ba názu á kataná Shedekwe Cudedde, itare tá shá shifa na á zleka na, antara hairire. ⁷ Emnde na ni tá dzama ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dabeka tawraita á Dadaamiya, itare tá dzegwánka dabba Dadaamiya dekideki, ta kelaade-aha-aara. ⁸ Bademme á emnde na tá njá á maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá shánka háya áza Dadaamiya dekideki.

⁹ Amá kure wá, kwá maganá áte una á kataná ire á kureka, á kwarakurá ba Shedekwe Cudedde, adaba aɲkwa Shedekwe ɲanna am kure. Má ura baaka an Shedekwe ɲanna wá, edda-aara gevka átuge Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Ma kwa an emtsa adaba lámare á haypa keni, amá má aɲkwa Yaisu Almasiihu am kure wá, Shedekwe Cudedde á vakureteva shifa jirire, adaba kure gakurevge emnde a jirire á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Má aɲkwa Shedekwe á Dadaamiya na ndza a tsetaa Yaisu Almasiihu am faya na am kure wá, una ba jirire ganakini ba ɲane zlaɓe una watse á de femfa shifa am

kure keni, an hákuma á Shedekwe-aara aɲkwa am kure na.

¹² Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, má estuwa wá, ba seke má an gema am vuwa geni sey mi maganaamaga názena á kataná Shedekwe Cudedde na, mi maɲka una á kataná ba ire á miya na. ¹³ Adaba uwe, má kwá dabaná áte una á kataná ire á kure na, kure kwá de shá ba emtsa. Amá má kwá ganapteka dekideki ge kazlaɲa-aha na á kataná vuwa á kure, á kwarakurá ba Shedekwe Cudedde, daaci estuwa wá, kwá shánsha shifa á jirire. ¹⁴ Bademme á emnde na tá dabaná áte una á maraterná Shedekwe Cudedde na wá, itare ta egdzara á Dadaamiya. ¹⁵ Adaba uwe, Shedekwe Cudedde na kwa shanaa kure áza Dadaamiya na, kwa shan geni á eptsakurá ádalije á dem návire á kure werre-ka, geni kwá njá an lyawa zlaɓe ádalije-ka, amá kwa shan geni á gakurvege egdzara á Dadaamiya, á vamita ɲane baráma a dáhá Dadaamiya an dada. ¹⁶ Iyau, aɲkwa á bamianba Shedekwe Cudedde ɲanna am ervauɲde á miya, geni miya wá, ba jirire ma ba egdzara á Dadaamiya. ¹⁷ Am gamiyevge egdzara-aara estuwa, daaci miya keni má de shánsha dza á miya am duksa shagera na a fater ge emnde-aara na. Ba miya antara Yaisu Almasiihu una má de shánsha duksa ɲanna. Adaba má eksamiyaarekse sha zlaɓa seke ɲane, daaci má shánsha de nja am yaikkire keni antara ɲane.

Yaikkire na má ufaná miya áza Dadaamiya

¹⁸ Una wá, diyandiya ba jirire ganakini zlaɓa na má aɲkwa shaná miya kina wá, hyafka ba názara keni ká slaterka an yaikkire na watse á de vamita Dadaamiya na. ¹⁹ Adaba bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya, tá aɲkwa á tsakwa ba hyema á sarte na má watse Dadaamiya á mara egdzara-aara áte parakkire am sleksire-aara na. ²⁰ Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na wá, garevge ba seke duksa ba dey ázeɲara. Amá namaari-aatare-ka, a fater-aare ba Dadaamiya ɲanna adaba haypa á emnde. Aley, duksa-aha ɲanna tá á ba an tama-aatare áte shagerire na watse á de magaterná Dadaamiya. ²¹ Elva ɲanna wá, amaana: Bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na, watse tá shánsha ire-aatare. Adaba watse tá sesse am erva á emtsa, watse tá lebe-ka mázle-aara, itare keni watse tá shá yaikkire ba seke egdzara á Dadaamiya. ²² Miya wá, diyamidiya ganakini sem ba vatená keni, bademme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na tá aɲkwa basha ba zlaɓa emtsaade. Am ervauɲde-aatare tá aɲkwa ɲiya ba seke mukse na am zlaɓa á yá na. ²³ Amá tá ɲiya ba duksa-aha ɲanna-ka palle, antara ba miya. Amá Dadaamiya vamiteva Shedekwe-aara. Shedekwe ɲanna wá, duksa zunɲwe am nazena mí de shaná miya ázeɲara bademme. Daaci mí ámbera á ba ɲiya ɲanna am ervauɲde á miya, má aɲkwa tsákwa ba hyema á sarte na watse á se halamisehale Dadaamiya náza á ba ge dekideki am zlaɓa ɲanna, á gamivege egdzara-aara. ²⁴ Dadaamiya wá, ɲane a lyamise vatene-ka, amá miya zlaɓe má aɲkwa tamaná á ba an tama emtsaade. Áda-

ba uwe, má ura á nanna názu anƙwa á tamaná ɗane wá, á tamaná an tameka mazla-aara adaba shansha. Emtu ware edda una zlaɓe á tamaná an tama duksa na am erva-aara ba ge ɗane? ²⁵ Tama wá, mi fánaa áte duksa na zlaɓe namiyánka emtsaade na. Una wá, mí tsakwa hyema-aara ba shagera, mí farvaunɗe ba shagera am huɗe-aara.

²⁶ Daaci estuwa, Shedekwe Cudedɗe keni á sáwá á se melamiyumele adaba baaka ndzedá á miya ge miya. Miya wá, ba mága maduwa áte unɗule-aara keni diyamika, amá Shedekwe Cudedɗe á kyuwanva ba ɗane ge Dadaamiya am kela á miya, á ɗalamiyunɗale ɗane áte una á taa tsakeseka ura na. ²⁷ Dadaamiya wá, ɗane diyaadiya názu am ervaunɗe á emnde. Daaci ɗane diyaadiya názena á kataná Shedekwe Cudedɗe na keni, adaba Shedekwe Cudedɗe ɗane á ɗalateru ba ge emnde á Dadaamiya, á ɗalateru áte namaari á Dadaamiya.

²⁸ Daaci má estuwa, diyamidiya ganakini Dadaamiya wá, anƙwa antara emnde na a dzeratersaa ɗane ma am uwe keni. Itare keni wayarwáyá an Dadaamiya jipu. Ma jebara-aatare keni á zlauzle á ba áte shagerire. ²⁹ Emnde na Dadaamiya ndza a dzeraterse werre na wá, a ba am werrire ɗanna zlaɓe adaliye a tsateraahé ganakini watse tá de gáráva antara Egdza-aara, lauktu Egdza-aara á de geva makaji am dagave á egdzara ɗanna bademme. ³⁰ Bademme á emnde ɗanna á dzeratersa Dadaamiya werre na, a datersehe bademme, a vaterte jirire á katafke-aara, a naba vaterte nja antara ɗane am sleksire-aara.

Dadaamiya wayamiwaya baaka halavuwa-aara

³¹ Má Dadaamiya anƙwa antara miya estuwa, anƙwa názu mí ndahaná miya zlaɓe adaliye arge una ɗanna emtu? Ware edda una á dzegwándzegwa geva kelaade á miya mázla-aara? ³² Dadaamiya, ɗane shebaaka Egdza-aara, amá a naba yananuhe ge emtsa adaba miya. Má Dadaamiya á vamite Egdza-aara estuwa, sakwa duksa-aha umele emtu? duksa-aha umele bademme keni watse á de vamiteva. ³³ Ware edda una á dzegwándzegwa icateraare sera ge emnde na a dzeraterse Dadaamiya? Baaka dekiɗeki, adaba ba ɗane an ire-aara una a vaterte jirire na. ³⁴ Daaci estuwa, anƙwa ura a dzegwándzegwa mbedamimbeɗa am shairiya emtu? Baaka á jerka dekiɗeki. Adaba Yaisu *Almasiihu ɗane emtsamtsa adaba miya, zlaɓe adaliye keni tsetetse am fáyá, anƙwa am nadafa á Dadaamiya, á ndahaná ɗane elva am kela á miya. ³⁵ Nja wayáwa na á wayámiya Yaisu Almasiihu na, anƙwa názu á dzegwándzegwa tegamiya an ɗane emtu? Baaka una á jerka dekiɗeki. ɗane ba á wayamiwaya. Una ma palasa, ma beccire, ma zlaɗa na tá fáná emnde áte miya, ma waya am huɗe, ma petekkire á erva, ma nasáre na áte ura, una ma duksa na á zlanaazle shifa am miya keni á dzegwánka dekiɗeki. ³⁶ Zlaɗa á miya ge miya wá, ba seke una anƙwa puwartepuwe am wakita á Dadaamiya na, a bá ɗane:

Ádaba ba ekka Dadaamiya, ɗere ba kelá á váha ba seke tá zlanaazle shifa am ɗere, ganjerevge ba seke kyawe-aha na tá dáterá á de cebaterceba na áza emnde.

³⁷ Nja una-aha ɗanna bademme na, aley miya wá, má vaatara keni sey mi gana ba miya midalire, adaba ndzendzedire á edda una wayamiwáyá jipu na. ³⁸ Una ba jirire diyandiya ganakini baaka dekiɗeki duksa na á dzegwándzegwa tegamiya antara Dadaamiya, adaba wáyava-aara kwakya jipu áte miya. Una ma má emtsa, ma má ba an shifa á miya layye keni ba duksa palle ázeɗara. Ma malika-aha antara duksa-aha na am samaya na, ma duksa na anƙwa a magava kina, ma una watse á de magava á katafke na, ³⁹ ma duksa-aha na tá am zhegela átire, ma una am ekte á samaya keni, am duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme á jerka dekiɗeki una á dzegwándzegwa tegamiya an Dadaamiya, áte wáyáva-aara na á wayámiya ɗane á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

Iserayiila-aha jirire na a dzeratersaa Dadaamiya

9 Náwa elva-aaruwa na yá bakurná ya, yá ndaakur ba jirire, baaka fida amƙwa, adaba ya sledaba á Yaisu *Almasiihu. Ba iya keni an hakuma á Shedekwe Cudedɗe, diyandiya am ire-aaruwa ganakini ba jirire baaka fida am elva-aaruwa ɗanna dekiɗeki. Yá bakurá geni ² yá áte paláse an tsaka ire, á wiwa jipu am ervaunɗe-aaruwa baaka ekhye-aara. ³ Á wiya adaba uwe? Ádaba emnde a jeba-aaruwa diyareka Yaisu Almasiihu ge ɗezla shifa-aatare. Ate iya kina wá, ma seke á naba gevge wá, wayanwaya geni á nyainyivenyainye Dadaamiya am kela-aatare, á mariyánka daba Yaisu Almasiihu ɗanna mazla-aara, mákini itare tá shansha shifa ba jirire. ⁴ Itare ta emnde a *Iserayiila, a dzeratersaa ba Dadaamiya, a gaterve egdzara-aara, ba Dadaamiya ɗanna a marateraa demdemire-aara ge itare, a magateraa namána, a vaterte *tawraitá, antara baráma á nja am sera-aara ba kelaazare, am magateraa *waada ganakini watse á de vaterte duksa; aley, itare eksaranteka dekiɗeki. ⁵ Itare ta wulfe-aha á Ibrahimá tsa, am yá á vuwa, baira ta ba emnde a jeba antara Yaisu. Yaisu Almasiihu wá, ɗane Dadaamiya, duksa bademme á bá am erva-aara. Galaumigálá ba ɗane dem ba ge dekiɗeki. *Aamin.

⁶ Dadaamiya eptsanteptsá elva-aara emtu? Una estuweka. Duksa na a ndahese Dadaamiya wá, baaka pekye-aara. Amá Iserayiila-aha kwakya diyarka Yaisu Almasiihu. Estuwa bademme-aatare-ka una garevge Iserayiila-aha á jirire. ⁷ Zlaɓe adaliye, Ibrahimá wá, kwakya wulfe-aha-aara, amá áte una ndza a ndahanaa Dadaamiya wá, bademme-aatare-ka ta wulfe-aha-aara ba jirire á katafke á Dadaamiya. Adaba a bá Dadaamiya á elvan ge Ibrahimá: Sey ba eggye-aha á Isiyaaku palle una ta wulfe-aha á ɗa ge ekka. ⁸ Elva ɗanna wá, amaana: Am wulfe-aha á Ibrahimá bademme, tá anƙwa emnde umele-aatare garevka egdzara á Dadaamiya. Sey ba emnde na Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimá emtsaade lauktu á

shatersha na. ⁹ Náwa ndza a maganaa estuwa Dadaamiya waada nanna ge Ibrahim: Ndza a banaa: Má watse hyephye sarte-aaruwa, watse yá sawa, Saraatu á de ya egdzere zhele.

¹⁰ Zlabe halavuka áte una nanna palle. Raibaika keni ndza a yanaa egdzara wulhe-aha buwa ge eggemiya Isiyaaku. ¹¹⁻¹² Á ba am una zlabe yaraterka emtsaade keni kertej mbedanumbede tsawe Dadaamiya ge Raibaika, ganakini watse á malaavemale ba kudere arge male, watse male na á de maganá slera ge kud-erejara. Baaka názu ta maganaa itare emtsaade, ma shagerkire ma shagerire keni. Dadaamiya a magaa una nanna ge marese ganakini ma vaataru keni njane á maga duksa á bá áte una á kataná njane. Daaci má á dzera ura keni, á eksese ura-aara á ba áte una á kataná njane, adaba slera á edda-aara-ka. ¹³ Daaci de sesse una nanna am wakita á Dadaamiya, a bá njane: Iya ya hayá ba Yakubu, wayanka an Isuwa.

¹⁴ Daaci, mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí bánba ganakini baaka jirire á Dadaamiya emtu? Na keni estuweka dekideki. ¹⁵ Ábi ndza banánba Dadaamiya ge Muusa, a bá njane: Iya, yá diya ba magan shagerire ge edda una yá kata maganá shagerire na, yá diya ba zanvaareze ge edda una yá kata zanvaareze, á bina. ¹⁶ Daaci má Dadaamiya ekseseke ura wá, adaba a katanaa edda-aara-ka, adaba slera-aara-ka, amá a wayta ba Dadaamiya maganá shagerire ge edda-aara. ¹⁷ Zlabe ádaliye, anjwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá Dadaamiya á elvan ge sleksu *Firawna: Ganakveka slekse yaikke ba dey, ya gakve slekse yaikke geni watse yá marese hakuma-aaruwa áte ka, yá hyanmehye zhera-aaruwa am duniya bademme an una nanna. ¹⁸ Kwaye njane zlaláva á elva nanna, geni Dadaamiya á maganá shagerire ge edda una á kataná njane, á vante degdegire á ire ge ura umele, bademme á magán á ba áte una á kataná njane.

Shagerire na á magaterná Dadaamiya ge emnde, antara má jaaja ervaunde

¹⁹ Ambane ura umele má cenáncena estuwa, á de biyá: Labára Dadaamiya á njá emnde an shairiya adaba shagerkire na tá maganá itare má ba zlauzle á sawa ázejára? ²⁰ Ya bá ba ka ura-aaruwa: Ka urimagwe keni ká hyep uwe, baira ká gan jáwe ge Dadaamiya? Gahe keni á dzegwándzegwa maganá jáwe ge slendera-aara, á baná: ká nderi ge uwe estuwa emtu? ²¹ Slendera á gahe wá, á diya ba emmága názena á kataná njane an ebbehye-aara. Á bá an ebbehye palle, á naba tegansetege buwa, á nderendera gahe na an daradza na an kyalma-aara, an umele keni á nderendera zhera ba gahe an njane.

²² Daaci má Dadaamiya keni á kata magán ba seke náza slendera á gahe, á shákaashá emtu ge ekka? Náwa njane, á kátá maraterá ervaunde na á ja njane na, antara kwakyire á hakuma-aara ge emnde. Aley keni wá, zlabe anjwa á ebbasha emtsaade emnde na a nderateraa njane na, antara ba emtanjire na tá maganá itare na keni, njane á faterá ba ervaunde. Amá

vacite umele wá, emnde njanna tá de shá ba emtsa.

²³ Ba estuwa njanna zlabe ádaliye, Dadaamiya á kátá maraterá sleksire-aara ge emnde na a magateraa shagerire, a tsatsater kwaye am fantaufe geni watse tá de njá kerde am sleksire-aara. ²⁴ Emnde njanna wá, ba miya, a dzeramisaa njane. A dzeramise á bá am Yahudiya-aha-ka palle, a dzerese am jeba-aha umele keni bademme. ²⁵ Una wá, ba seke una anjwa a ndahese am wakita-aara a puwetaa nabi Hausiya na, a bá njane:

Emnde na ndza ta emnde-aaruwa-ka na watse yá gatervege emnde-aaruwa; emnde a jeba na ndza wayanaterka na watse yá gatervege náwiyá-aha-aaruwa, a bá njane.

²⁶ Ba emnde njanna ndza ya baterna ba iya am larde-aatare geni ta emnde-aaruwa-ka dekideki na, á bá am larde njanna watse yá bateránba zlabe ádaliye: Ekkure, kwa egdzara-aaruwa ge iya, ya Dadaamiya slefa shifa am emnde.

²⁷ Anjwa názu ndza a balesaa nabi Aisaya keni áte Iserayiila-aha, a ba njane: Ma Iserayiila-aha yaireya ba kwakya, garevge ba seke shiili na am guwa na keni, aley watse cekwa emnde na tá de njezlesenzle na am dagave-aatare, a bá njane. ²⁸ Dadaamiya Yaakadada wá, á haraaka, watse á se emmága názena a ndahesaa njane na bademme.

²⁹ Una keni ndza a balesaa ba nabi Aisaya njanna zlabe ádaliye, a bá njane:

Dadaamiya wá, slekse ba njane palle. Ma andze dzere-seka emnde umele am dagave á egdzara á miya wá, miya keni ma andze mi baaka ba seke tara ekse á *Saudauma antara *Gaumaura, ma andze miya keni á shamisha lámare ba seke itare.

Yaisu *Almasiihu gevge ba seke nákwá á ceba emnde an ektápaare áza Yahudiya-aha

³⁰ Estara njane zlaláva á elva njanna? Sera á elva njanna wá, náwa estuwa: Emnde a jeba umele itare tata-yarka geva emnde a jirire am ice á Dadaamiya dekideki. Amá kina wá, ta geva ba itare emnde a jirire áza Dadaamiya, adaba fartarfe an njane. ³¹ Yahudiya-aha maa, itare ta tatayanaa á bá an ndzedá ge zla názena á ndahaná *tawraitá, ge sha jirire an njane áza Dadaamiya, amá dáaka ndzedá-aatare. ³² Labára daa-ka ndzedá-aatare? Adaba fartareka am ervaunde. Itare tá slaslán ba seke watse tá shá jirire áza Dadaamiya, má watse zlarinaazle mága názena á ndahaná tawraitá bademme. Daaci a cebateraa estuwa nákwá njanna an ektápaare. ³³ Anjwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá njane:

Cenacena bademme: Náwa yá belá nákwá palle am larde á *Siyauna, watse á de cenaná njane emnde an ektápaare, watse njane á geva palaha na tá mbaá emnde átekwa na. Amá edda una a fetaare áte njane wá, á haslanaaka.

10 Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya kwakya am ervaunde-aaruwa, yá anjwa njalaná áza Dadaamiya wá, yá kátá ba a saremsa Yahudiya-

aha á n̄ere keni á sem sera á Dadaamiya, tá lyelya shifa-aatare. ² Ge jirire wá, yá endáhá ba parakke itare keni tá an̄kwa wava ge mága názena á kataná Dadaamiya, amá sharantauka ba emmága-aara. ³ Am sharantauka ge názena tá maganá emnde ge sha jirire an n̄ane aza Dadaamiya, itare ta naba njeta áte slera-aatare ge sha jirire. Daaci an una n̄anna, itare sarka á sem sera á Dadaamiya ge sha jirire. ⁴ Am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu, slera á *tawraita keni zlauzle mazle-aara. Estuwa, má á fetaare ware áte n̄ane keni edda á jirire ba n̄ane áza Dadaamiya.

Ma á fetaare ware áte Yaisu *Almasiihu keni á lyelye shifa-aara

⁵ Werre wá, ndza a puwetaa nabi Muusa áte elva á sha jirire áza Dadaamiya an názena am *tawraita, a bá n̄ane: Má ura maganaamaga názena am tawraita wá, á shansha shifa. Amá wá, a yanseka ba palle keni, á bina. ⁶ Amá á ba am wakita á Dadaamiya n̄anna zlabé ádaliye, una tá puwete ge sha jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, estuweka. A bá n̄ane: Bánka am ervaun̄de á n̄a ganakini ware una watse á kapte á dem samaya na. Elva n̄anna wá, amaana á kata bá: ware una á de dáha Yaisu *Almasiihu am samaya. ⁷ Zlabé ádaliye: Bánka am ervaun̄de á n̄a ganakini ware una á duwa á dem faya na. Amaana: a duwa ware á de dáha Yaisu Almasiihu na am faya. ⁸ Bánka estuwa, adaba a ba wakita á Dadaamiya wá: elva á Dadaamiya ba herzhe an ka, yiyiyeka deki. Elva n̄anna wá, á ba am mbuwe á n̄a keni ndaksendahe, faktarefe am ervaun̄de á n̄a, a bina. Adaba elva umele-ka, ba elva na má an̄kwa balaterá waazu-aara ge emnde geni a fartarfe áte Dadaamiya na. ⁹ Má ndaksendahe an we á n̄a parakke ganakini ba Yaisu una Yaakadada, fakatarfe keni am ervaun̄de á n̄a geni Dadaamiya tsantetse am faya wá, ekka ká n̄ezlesen̄zle. ¹⁰ Máki famitarefe áte Yaisu Almasiihu a ba an jirire, ira mí ndahaná an we á miya geni Yaisu Almasiihu wá, n̄ane Yaakadada, Dadaamiya á vamiteva jirire, á n̄ezlamisen̄zle. ¹¹ An̄kwa á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá n̄ane: Ma a fetaare ware áte n̄ane keni, á tekanaaka, á bina. ¹² Una n̄anna wá, a ndahanaa áte emnde bademme, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, Yaakadada-aatare ba palle, á magaterá shagerire ge emnde na tá n̄ala ázen̄ara na. ¹³ Adaba an̄kwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá n̄ane: Bademme á emnde na tá n̄ala Yaakadada na, tá n̄ezlesen̄zle.

¹⁴ Amá elva na wá, bibiya. Tá n̄ala estara ázen̄ara má fartarka áte n̄ane? Ge fetarfe keni, tá fetaara estara keni áte n̄ane má cenaránka labáre-aara? Ge cena-aara keni, tá cenáná estara keni má de barateránka emnde umele? ¹⁵ Ge de ndaterndaha n̄anna keni, tá de baterá estara keni má belarka emnde a bala waazu? Ba seke una an̄kwa ta puwete am wakita á Dadaamiya a bá n̄ane: An̄kwa názu shagera seke sawa á emnde a bálá waazu á labáre á higa-he, á bina. ¹⁶ Amá keni wá, ta cekwa emnde na lyarvaalya an ervaun̄de-aatare palle labáre á higa n̄anna, ba seke una a bantsa nabi Aisaya

na. A ba n̄ane á elvan ge Yaakadada: Yaakadada-aaruwa, tá an̄kwa-he deme emnde na fartarfe áte elva á n̄a na n̄a de balatersebále na, á bina. ¹⁷ Daaci diyaweddiye ba shagera ganakini, lauktu ura á fetarfe wá, á fetaare áte názena a cenanaa n̄ane am waazu. Má ura cenán̄cena waazu keni, á ba an̄kwa ura á balanse elva á Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Daaci mi bánba ganakini cenaránka emnde a *Iserayiila waazu á labáre á higa n̄anna emtu? Ba jirire cenarán̄cena. Am wakita á Dadaamiya keni an̄kwa an puwa, a bá n̄ane: Ma áme keni emnde ta cena ba kwara-aatare tá bálá elva á Dadaamiya, labáre-aatare hyemhye am duniya bademme. ¹⁹ Una ni ba jirire mi bánba ganakini emnde a Iserayiila diyarka labáre á higa emtu? Ba jirire diyardiya, amá lyiyarka. Emtsaade wá, ndza a bánba nabi Muusa werre, geni a bantsa Dadaamiya:

An̄kwa názu watse yá maganá ya, kwá de kuma shagerire á njá á emnde na ndza hyarefka ba názara keni na, watse á mbertembera ervaun̄de á kure ba seke kárá, adaba itare ta emnde na ndza baaka en̄kale-aatare na, á bina.

²⁰ Am iga á una n̄anna, nabi Aisaya keni shebaaka deki, a ndaha zlabé ádaliye geni a bantsa Dadaamiya:

Emnde na ndza tatayarika na wá, sharisha, ya marat-
eraa ire-aaruwa ba ge emnde na ndavarika deki
na, a bá n̄ane.

²¹ Amá a ba n̄ane áte emnde a Iserayiila wá:

Váha deppe yá an̄kwa maraterá erva-aha-aaruwa
geni yá daháterá ásezerwa, amá kwalariyarkwale, ta
magiya degdegire á ire.

Dadaamiya yanka emnde a *Iserayiila

11 Daaci má estuwa wá, an̄kwa ndava-aaruwa zlabé ádaliye. Una á bánba ganakini Dadaamiya á yateraaya emnde-aara n̄anna emtu? Yateraaka deki. Adaba ba iya an ire-aaruwa keni, ya ba ura *Iserayiila n̄anna miyenne, n̄a emnde a jeba palle antara emnde á Bainjamain, ya ba wulfe á Ibrahimia miyenne. ² Dadaamiya yateraaka emnde-aara na á dzeraterse kwáye am fantaufe á duksa bademme na. Caamane ábí diyakurdiya názena a ndasaa wakita á Dadaamiya áte nabi *Ailiya? Am sarte n̄anna Ailiya a de kyuanve ge Dadaamiya geni a valateraarvala ge Iserayiila-aha, a bá n̄ane á elvan ge n̄ane: ³ Yaakadada-aaruwa, baaka cebareceba nabi-aha á n̄a bademme, kyabarnaakyaba tate á faká sadake ge ekka, náwa ya juwá ba iya palle kina ge dabakdába, ba iya n̄anna keni tá kata ba jija. ⁴ Zlanaazle náza-aara, a naba n̄wanánte ge Dadaamiya, a bá n̄ane: Ka juwa ka palle-ka, yá an zála debu vuye una magarka hele, kezlaranka ugje ge Baal.

⁵ Daaci am zamáne á miya kina keni, tá á ba an̄kwa Yahudiya á n̄ere na Dadaamiya a magateraa n̄gurna, a dzeratersehe na. ⁶ Má kwa cenán̄cena ganakini Dadaamiya a magateraa n̄gurna wá, a dzeraterse adaba shagerire á slera-aatare-ka. Ma andze adaba slera-aatare wá, daaci n̄gurna na gafka n̄gurna mázle-aara.

⁷ Ay á kátá bamiya uwe ñane elva ñanna? Amaana wá: Bademme á emnde a Iserayiila-aha-ka una sharánsha názena tá tatayaná itare na. Sey ta shanaa ba emnde cekwa am dágave-aatare, ta shanaa ba emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na. Emnde umele-aatare wá, ta magaa degdegire á ire. ⁸ Una ñanna gevge á bá áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Dadaamiya a gaterve ba seke emnde na tá an ice á háre, ice-aatare keni á geva an hádá, tá nánka an ñane, hyema-aatare keni ba greñje ba estuwa, tá cenánka na. Sem ba vatená keni ta ba estuwa ñanna, á bina. ⁹ *Dawuda keni ndza a nyanyaterve ba estuwa, a bá ñane:

Kwakyire á náza zuze-aatare na a nyaterfenye zlegde na watse á ñáteráña kappe, tá segasheka dekideki am hude-aara na, sey tá mbadembaða bademme, lauktu watse tá tapántápa názena á de magaterná Dadaamiya na.

¹⁰ A garevge wulfe-aha ba uwe keni a naránka dekideki. Sey Dadaamiya á faterarfe zlada ba kelaazare, watse á zlanazle ndzedá am itare bademme na.

¹¹ Ankwa ndáva-aaruwa zlahe ádaliye, a bá iya wá: Am sarte na jaterja ektápaare ge Yahudiya-aha na wá, mbedarmbeða ba kereppe á dem haha emtu? Estuweka. Sera á elva ñanna náwa estuwa: amaana: Itare garega haypa. Daaci Dadaamiya a yaterehe, a maraterán ge emnde a jeba umele mazle-aara uñjule á sha shifa ñanna. A magaa una ñanna, ba ganakini a kumarkuma áza emnde a jeba umele. ¹² Baakire á jirire na ta maganaa Yahudiya-aha na, a sateraa barka ge emnde bademme. Keða-aatare áte uñjule á Dadaamiya na ni, a sateraa rezegire estuwa ge emnde. Sakwa má watse eptsareptsa á sem sera-aara deme wá, watse kwakya shagerire na á de magaterná Dadaamiya ge emnde bademme na.

Paul á fater magiya ge emnde na ta Yahudiya-aha-ka na

¹³ Kina wá, yá elvan ge kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na: Iya, ganevge slebela á Dadaamiya ásezekure. Yá higa jipu áte slera-aaruwa ñanna á fiyaare ñane na. ¹⁴ Yá kátá geni tá kumetekuma Yahudiya-aha á ñere námpire na á magaterná slera-aaruwa ge emnde umele na, watse yá lyelya emnde umele am itare kena. ¹⁵ Am sarte na Dadaamiya a yaa Yahudiya-aha na wá, kwakya emnde na melaremele antara Dadaamiya am duniya. Sakwa má watse lyaterválya Dadaamiya ádaliye deme wá, watse kwakya emtakire na tá de shansha emnde bademme na. Ba itare na ndza ba seke tá an emtsa na keni, watse á saasa shifa á sem itare bademme.

¹⁶ Má á bá am dafa palle, takwala zuñjwire tá fán tsekemme ge slera á Dadaamiya, daaci dafa ñanna bademme keni ba náza á Dadaamiya. Zlahe adaliye, má tara slalwe-aha antara uksuwe á náfa keni ba náza á Dadaamiya wá, daaci erva-aha á náfa ñanna keni ba náza á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa náfa umele zhera-aara an-yaranyara an dzeba am fe á ura, ta naba dátsa umele-

aha am erva-aha-aara, daaci ta saa erva-aha á umele á sawa am kaamba ba dey, ta se fafanuhe. Erva-aha á náfa na ta sanaa á sawa am kaamba na wá, una ñanna á ndahá ba kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na. Daaci duksa shagera na ndza tá sháná ba Yahudiya-aha na wá, kina kure keni kwá shánsha, ba seke una ni erva-aha á náfa tá shá ndzedá-aatare áte tara uksuwe antara slalwe-aha á náfa na. ¹⁸ Adaba una ñanna, ep-sawaterka dekideki emnde na ta ba seke erva-aha á náfa na ta datsateraahe áte mama na. Kwá dzegwánka magateraare kurávire dekideki, adaba kure keni kwa slalwe-aha-ka, kwa ba erva-aha áte mama náfa, ba erva-aha una tá shá ndzedá áte tara uksuwe, antara slalwe-aha á náfa. Erva-aha tá taa vaterteka ndzedá ge tara uksuwe antara slalwe-aha.

¹⁹ Ámbane á de bánba ura umele ganakini ta dátsa erva-aha náfa ñanna áte mama na wá, ba geni tá puwa ñere á dem slede-aatare. ²⁰ Una ñanna keni ba jirire, amá wá, itare ta tsekwateraahe áte mama adaba fartareka. Ekka na shakánsha slede na keni ka shanaa adaba faktarefe. Effa hyema ba shagera, mañka kurávire. Arge una ñanna, njinja á ba an lyawa á Dadaamiya am erva-aha. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba má Dadaamiya a magaterá estuwa ge Yahudiya-aha na itare ta ba seke erva-aha ñanna á ba an jirire wá, ká kurken ekka wá, watse á yakya emtu má faktareka an jirire? ²² Diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya wá, slemággwe jipu, amá sle-zlada zlahe ádaliye: slezlada jipu áte edda una má á dábeka uñjule-aara na. Ge kure kina wá, slemággwe jipu áte kure, amá sey má kwá ankwá dabaná áte náza-aara. Má baaka una, kure keni watse á tsekwa-uraatsekwa ba estuwa. ²³ Náza Yahudiya-aha wá, má yaránya mága degdegire á ire wá, una hyefka duksa ázenjara, á eptsateraptsa zlahe ádaliye á sem slede-aatare ba seke una á kataná ñane. ²⁴ Ekkure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na wá, kwa ba seke erva-aha á náfa á mbeba na tá se fafanu ge náfa na shagera a dzebanaa ura na. Una duksa na á magaaveka dekideki áza emndimagwaha. Má janviyaaka mága duksa estuwa ge Dadaamiya, á de janviya eptsa Yahudiya-aha á sem slede-aatare emtu? Itare ta emnde na á bá am fantaufe keni ta erva-aha á náfa ñanna an jirire ba itare!

Iserayiila-aha bademme watse tá de ñezlesenjezle

²⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde na gakurevka Yahudiya-aha na wá, yá kátá marakuránmára názena ndza nasherire na. Zlahe ádaliye yá kátá kwá maga enjkale, bawanka: Ná áte ire ba ñere arge Yahudiya-aha. Náwa nasherire ñanna: Yahudiya-aha umele ta naba maganaa degdegire á ire ge Dadaamiya, amá wá, geni tá njá ba estuwa dem ba ge dekideki-ka. Am sarte na má de fartárfé emnde a jeba umele na a dzeratersaa Dadaamiya am duniya na bademme, itare keni tá de eptsa á sem sera-aara. ²⁶ Daaci má estuwa wá, *Iserayiila-aha bademme

watse tá n̄ezlesen̄zle ba seke una á ndahanaa wakita á Dadaamiya na. Am wakita, a bá n̄ane:

Watse á jesaarje slelya ura am berni á *Siyauna, á de bezaterá n̄ane haypa-aha-aatare ge emnde á Yakubu. ²⁷ Zlabe ádalije, a bá Dadaamiya: Watse yá nguda namána-aaruwa antara itare am sarte na má watse yá yateraare haypa-aha-aatare na.

²⁸ Má ge cená labáre á higa wá, Yahudiya-aha cenarka dekideki, garevge kelaade-aha á Dadaamiya. Una n̄anna keni á wayakurantá ba Dadaamiya ge kure. Amá má áte dzera emnde-aara na a maganaa n̄ane wá, ta náwiyá-aha ba itare, adaba ndza ta shan werre eggye-aha-aatare áza Dadaamiya. ²⁹ Adaba má Dadaamiya dzersedzere emnde-aara, a gaterar barka wá, una n̄anna náza dem ba ge dekideki, n̄ane á eptseka elva-aara dekideki. ³⁰ Werre, ndza kwá emnde na fakuransáreka ge Dadaamiya na ba kure. Amá kina adaba degdegire á ire á Yahudiya-aha wá, Dadaamiya á magakurá zezarizire. ³¹ Watse ba estuwa ge Yahudiya-aha keni. Kina wá, zlabe itare tá maganá ba degdegire á ire n̄anna emtsaade ge Dadaamiya, n̄ane keni á magakurá shagerire ba ge kure. Amá wá, á magán ba geni a diyareddiye Yahudiya-aha á n̄ere ganakini hyarephye geni á zatervárze Dadaamiya, a sarsawa á sem sera-aara. ³² Daaci á belaterná ba Dadaamiya baráma ge emnde bademme geni a faransáreka na. Adaba am iga-aara, á kátá maraterá zezarizire-aara ge emnde bademme.

Yaikkire á Dadaamiya wá, jauje ge duksa bademme

³³ Dadaamiya wá, duksa bademme á bá ázerjara, slemággwe jipu áte emnde. Baaka ura á diyeddiye en̄kale-aara, antara diya-aara, ira názena a njeta n̄ane ganakini á emmága na, baaka edda una á dzegwándzegwa pakya sera á názu am ire-aara dekideki. ³⁴ Ba seke una ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya, a bá n̄ane: Ware edda una diyaadiya názena á slaslaná Yaakadada na? Áme edda una á dzegwándzegwa geva slesawari-aara na? ³⁵ Emtu an̄kwa edda una ndza a vanta duksa ge Dadaamiya, an̄kwa á dabaná áte gema emtu? Ura estuwa á jarka dekideki, á bina. ³⁶ Adaba duksa bademme a nderanaa ba n̄ane. Má uwe keni á n̄aná ba n̄ane, bademme ba náza-aara. Galaumigálá ba n̄ane palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

Elva á shifa á edda una átuge Dadaamiya

12 Yá n̄alákurá adaba una n̄anna egdzar mama-aha-aaruwa, geni kwá yaná ire á kure bademme ge Dadaamiya. Shifa á kure a gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná sadake-aara ge n̄ane na. Njawinja an cudedd̄ire áte una á kataná n̄ane. Magaumága á ba áte una n̄anna, adaba n̄ane a zamivarhe, a magamiyaa maggwire kwakya. Un̄jule á kezlaná ugje ge Dadaamiya an jirire wá, baaka arge una n̄anna. ² Dabauka mága á emnde a duniya na. Amá yawányá a eptsakurteptsá ba Dadaamiya an hakuma-aara, a vakurteva ba n̄ane en̄kale á jirire, kwá gevge ba seke

ndza kure-ka. Daaci má gakurevge estuwa, watse kwá naba diyeddiye názena á kátáná n̄ane keni. Nazena á kátáná n̄ane na wá, amaana: duksa na shagera na, antara una má hayánháya n̄ane na, ira duksa na áte un̄jule-aara na.

³ Adaba ngurna na a maginaa Dadaamiya, a naba give slebela-aara na wá, yá naba ndakurndaha iya ma ge ware á kure keni, ganakini ma ware á kure keni a kanteka ba n̄ane ire-aara an kurávire, amá a tsaatse á bá áte deydey á ndzedá-aara na a vanta Dadaamiya ge mága slera am fetarfire-aara. ⁴ Vuwa á urimagwe wá, ba palle zelette. Amá wá, an ubiya-aha antara duksa-aha gergere kwakya, daaci ma uwe keni slera-aara ba tsekemme am vuwa n̄anna. ⁵ Nj á miya keni ba es-tuwa n̄anna. Ma kwakya, amá mi ba seke vuwa á ura palle. Bademmire á miya má á ba an másláva an másláva. Adaba gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu keni. ⁶ Zlabe ádalije, Dadaamiya a magamiyaa ngurna kwakya, a tegamiyaa hákuma á mága slera-aha keni gergergre bademme. Daaci ma ware á miya keni a emmága slera-aara an hákuma na a vanta Dadaamiya ge n̄ane. Daaci edda una a shaa hákuma á mága slera á nabiyire, sey a emmága á ba áte un̄jule-aara ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁷ Edda una n̄ane a shaa hákuma á melateru ge emnde, n̄ane keni a emmága slera-aara. Edda una a shaa hákuma á kwaraterse duksa ge emnde keni, a n̄án̄a slera-aara. ⁸ Edda una a shaa hákuma á faterem ndzedá am vuwa ge emnde áte un̄jule á Dadaamiya, a emmága. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde an nalmáne-aara, sey a emmága an ervaun̄de-aara palle. Edda una n̄ane a shaa hákuma á geve slekatakfe á emnde keni, a emmága slera-aara an shagerire á ervaun̄de. Edda una a shaa hákuma á mága maggwire, n̄ane keni a emmága á ba an higa.

⁹ Wayauka emnde á ba áte we ba dey, amá wayauterwáyá an ervaun̄de á kure palle. Fauka vuwa á kure am tata á mága shagerkire dekideki, ma vaatara keni kure magaumága ba shagerire. ¹⁰ Magaumága wáyáva am dágave á kure áte wáyáva á egdza mamire; ma ware á kure keni a effa zherwe áte emnde umele an shagerire á ervaun̄de. ¹¹ Gawuvka emnde á masefe am slera á Yaakadada, amá gawuvge emnde a ndzendzedá am slera n̄anna, kwá maganá an ervaun̄de á kure palle. ¹² Ma vaatara keni gulawanaaka higa á kure dekideki, adaba kwá an̄kwa an tama áte duksa á Dadaamiya. Ma am zlada-ara keni, faufa ervaun̄de ba shagera, ma vaatara keni gulawanaaka maduwa á kure dekideki. ¹³ Melawaterumele ge egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na tá taa hyanveka ge wedera-aha-aatare na. Lyyauyliya wayve-aha á kure keni an erva buwa.

¹⁴ Gawaterga barka ge emnde na tá an̄kwa fá zlada áte kure, yekawaterarka emtan̄kire dekideki. ¹⁵ Má tá am gedá emnde, kure keni higauhiga antara itare; má tá an yawe á kyuwa am ice itare, kure naba kyuwaukyuwa antara itare. ¹⁶ Njawinja á ba áte ye palle antara sleriya-aha á kure. Magauka kurávire dek-

ideki, ma slera-ara keni naba magaumága, bawánka ganakini slera na zlaya á ñere-ka. Zharauka ire á kure ba seke kwa emnde na kwakya diya á kure.

¹⁷ Má ura a magakuraa emtañkire, eptsawannaaka an emtañkire. Ekkure wá, tatayautátáya mága shagerire na watse emnde bademme tá de zlebakur-zleba átekwa na. ¹⁸ Ekkure wá, mákini kwá shánsha wá, ma estara keni magaumága názena kwa dzeg-wanaa kure ganakini kwá njinja an hairire antara emnde bademme. ¹⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, eptsawaternaaka emtañkire na tá magakurná emnde na an emtañkire, yawánya, watse á eptsaterná ba Dadaamiya má watse nahetenáhá am erwaunđe-aara. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini: A bántsa Yaakadada Dadaamiya: Watse yá eptsaternáptsa ba iya emtañkire-aatare, yá de peláná ba iya degun-aara. ²⁰ A bá ñane zlahe ádaliye: Má á wáná waya ge slekeláade á ña wá, naba vanteva ka názu á zuze; má á wáná ndera, vanteva názu á shushe. Má ekka magakanaamaga una ñanna, jakja an lindi zlauzle. ²¹ Yawanánka baráma dekideki ganakini emtañkire á egga midalire arge kure, amá gawegga ba kure midalire an mága maggwire.

Fawatersarfe ge emnde na tá an hakuma á ngumna

13 Sey emnde bademme tá fatersaarefe ge emnde na tá an hakuma á ngumna. Adaba bademme á emnde á hakuma, a vatertaa ba Dadaamiya hakuma ñanna, a fanaa ba ñane ngumna ñanna. ² Daaci ma ware una á maganá garda ge edda á hakuma á ngumna keni, edda-aara a ebzu ba elva á Dadaamiya. Emnde a mága una ñanna tá ankwá fa ire-aatare á dem zawa. ³ Má ura á maga ba shagerire, ñane baaka lambe-aara átuge emnde a hakuma. Sey ba emnde a magá shagerkire una tá njá á bá an lyawa átuge itare na. Daaci má wayanka nja an lyawa átuge male-aha á duniya wá, emmága ba shagerire, watse tá hayák-haya. ⁴ Adaba itare keni ta emnde a slera á Dadaamiya, tá ankwá mbakurse ba mága shagerire. Má gakúge emtañkire wá, una wá, sey ká kuvaterkuva, adaba hakuma na a vatertaa Dadaamiya na gavka ba dey. Itare keni a tsateraa ba Dadaamiya ganakini tá gevá emnde a slera-aara. Edda una má á maga emtañkire wá, itare tá pelansepele an emtañkire-aara. Daaci una ñanna á mara ba duksa na am erwaunđe á Dadaamiya na. ⁵ Adaba una ñanna, shagera ba kwá fatersarefe ge male-aha á duniya. Una keni, a gevka adaba kwá kuva zlada, amá adaba diyakurdiya am ire á kure ganakini una ñanna an unñule-aara.

⁶ Hadáma keni kwá puwaná adaba ba una ñanna. Adaba itare emnde a ngumna ñanna keni, a bazlateraa ba Dadaamiya geni a magarmága slera ñanna áte shagerire. ⁷ Vawaterteva ma ge emnde-ara-aatare keni bademme. Adaba á belateraa ba ngumna. Vawaterteva hadáma-aatare ge *emnde a jáhá hadáma; ma emnde a jaha uwe keni, vawaterteva ge emnde a jaha názena a tsanaa ngumna na bademme. Faufa dárádza áte emnde na hyarephye geni kwá fa dárádza áte

itare, faufa zherwe áte emnde na máki zlaya-aatare na keni.

Wáyávire áte sleriya

⁸ Njawka an gema áte kure dekideki. Názena á njá áte kure ba seke gema na baaka halavuuwa-aara dekideki na ge kure wá, ba mága wáyávire áte emnde. Máki ura wayawáya an emnde wá, edda-aara maganaamaga názena am shairiya-aha á Dadaamiya na bademme. ⁹ A bá shairiya-aha á Dadaamiya wá: Manka gwardzire, jeka shifa, ileka, feka ice á ña am duksa á emnde. Bademme á shairiya-aha ñanna náwa itare na, antara ba umele-aha na zlahe tá ankwá na keni, tá á bá am huđe á shairiya palle na a bá: Ewwáyá sleriya á ña ba seke ire á ña, á bina. ¹⁰ Edda una má wayawáya an sleriya-aara wá, á maganánka emtañkire. Daaci máki wayak-wáya an sleriya á ña wá, ekka magakanáamaga názena á ndahaná shairiya-aha á Dadaamiya na bademme.

Tsakwawamitsakwa hyema ankwá á sawa Yaisu

¹¹ Daaci estuwa, wavauwáva ba shagera ge mága una ñanna, adaba ba kure keni diyakurdiya ganakini zamáne na, zamane á kwá pá hare amkweka. Áza Dadaamiya wá, herzhapteherzhe sarte á lya shifa á miya náza ba ge dekideki. Seke una am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na ka mazla-aara. ¹² Kina wá, gevge ba seke má herzhe á wera ekse, á zlalá tabedammire mázle-aara. Daaci halaumiyantehálá kazlaña na mí de wava an ñane na am erwa, yawamiyánya shagerkire na tá maganá am tabedammire na mázle-aara. ¹³ Njauminja áte unñule-aara ba seke emnde na tá zlalá an vaciya na. Faumifa hyema mázle-aara, gaumiyevka emnde a mbazla, bi emnde a mága máme, antara gwardzire, an dágaldagala, an shelha áte ura, ira mága dakarire. ¹⁴ Amá eksawanteksa hala-aha á Yaakadada Yaisu Almasiihu ba seke kazlaña á wáva á kure. Shagerkire na á kataná erwaunđe á kure na, á ba an ire keni dzamauka mázle-aara.

Habazauka sera á emnde

14 Má áte elva á wáyávire am dágáve á kure wá, viyawanaaka edda una zlahe gypka am fetarfire na, habazauka sera á názena a fetaara ñane am erwaunđe-aara ge shagerire na. ² Náwa yá bakurá jeba á elva-aha ñanna áte náza za: Ura umele, ñane gypgye am fetarfire, diyaadiya ganakini ma uwe keni á diya ba ezza bademme. Daaci ñane, baaka názu á yainya, á ezza bademme. Mbate, edda una zlahe gypka am fetarfire na, bademme á hyuwa ñane á feka áte we-aara dekideki. ³ Daaci edda una baaka názu a yanaa ñane na keni, a epsaweka edda una á dzeraná an dzera duksa na. Iyau, edda una ñane á zá ba daugdza-aara na keni, a habazeka sera á edda una bademme hyuwa á ezza na. Adaba baaka edda una a yanaa Dadaamiya am itare. ⁴ Há! Ábi ñane nave á

Dadaamiya. Ekka edda una ká habaza sera á náve á ura na, ka hyef ware ka? Ma á maganá áte unjule-aara njane, ma á manka áte unjule-aara watse á de mbeda keni, naba yainya ka watse á banánba ba edda-aara ge njane. Njane keni á mbedeka deme. Á hyefhye ndzedá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge tsanmártse.

⁵ Zlabe ádaliye, áza ura umele, váha umele jauje ge háre-aha umele bademme. Amá áza ura umele wá, bademme háre-aha ta ba kalkale. Ge jirire wá, shagera ba ma ware keni a diyeddiye ba njane názena am ervaunđe-aara ge daba barama shagera. ⁶ Edda una njane á fá dárádza á ba áte váha palle am háre-aha á bere na keni, á kátá zleba ba Yaakadada an njane, ba seke náza edda una á dzereka na. Iyau, edda una bademme hyuwa á ezza na keni á zleba ba Yaakadada an njane, adaba zuññwe á slafaná we ba ge njane emtsade. Edda una njane wayaaka zá duksa bademme na keni, njane keni á magán ba ge zleba Yaakadada, á slafaná we-aara ba ge Dadaamiya njane keni adaba názena á záná njane.

⁷ Nawa yá bakuranba zlabe ádaliye geni, baaka edda una am dagave á miya á njá an shifa ge ire-aara, baa-ka edda una watse á emtsa ge ire-aara keni. Miya wá, ma má an shifa keni, má an shifa ba ge Yaakadada á miya. ⁸ Ma má an emtsa keni, má an emtsa ba ge njane. Daaci ma má á bá an shifa á miya, ma má an emtsa keni, bademme á miya ma ba náza-aha-aara. ⁹ Adaba njane ndza a emtsehe, amá tsettse am fáyá geni á gevge Yaakadada á emnde na tá an shifa, antara emnde na tá am fáyá keni bademme. ¹⁰ Ay a dakmá uwe ge ekka, ká habaza sera á egdza emmeña na? A dakmá uwe geni ká epsawa egdza emmeña na? Ábí watse bademme á miya mí de tse á katafke á Dadaamiya á de kyáná ba njane palle shairiya á miya?

¹¹ Adaba ankwá ndahán ba estuwa wakita á Dadaamiya, a bá njane:

Á bántsa Dadaamiya Yaakadada: Bademme á emnde, watse tá se ba am sera-aara, tá se ndahaná ba itare an we-aatare geni ya Dadaamiya ba iya.

¹² Daaci estuwa, ma ware keni watse á de ndahaná ba njane an we-aara á katafke á Dadaamiya názena ndza a maganaa njane na.

Manka názena á de vanta ektápaare ge egdza emmeña

¹³ Daaci má estuwa wá, ma ware keni a yanya hábaza sera á egdza emmeñara na mázla-aara. Náwa názena kwá de maganá kure arge una njanna: Bademme a názena máki watse á vanta ektápaare ge egdza emmekure, watse á mbeda á dem haypa adaba kure na, magauka duksa njanna dekideki. ¹⁴ Am ganjerevge palle an Yaisu *Almasiihu, diyandiya ba jirire ganakini baaka duksa na gevge haram ba ge ire-aara na. Amá ge edda una njane á zharán ba seke shagerka na wá, má zuze keni á zu ba haram njanna ba jire. ¹⁵ Máki ká ankwá za duksa na watse á de fanem shunñula am ervaunđe ge egdza emmeña wá, daaci ekka dzalakevdzala áte baráma á wáyávire á katafke-aara. Yaisu Almasiihu a naba

yá ire-aara, a naba emtsehe adaba egdza emmeña njanna, mbedanaaka ka adaba duksa na ká záná á ba á dem hude na. ¹⁶ Ekka wá, ndavakanundave ge ervaunđe á njane, amá má diyakdiya ganakini watse tá de weshá elva emnde adaba ekka wá, shagera ba ká yainya. ¹⁷ Adaba am tate na á nja Dadaamiya an sleksire-aara wá, duksa yaikke ba kazlaña na á vaterta Shedekwe Cudedde ge emnde na. Kazlaña njanna wá: Ba nja an jirire, antara hairire, ira higa. Yaikke ba una-aha njanna arge elva á náza za, antara elva á náza sha. ¹⁸ Edda una máki ankwá á maganá slera ge Yaisu Almasiihu áte una njanna wá, njane shánsha háyá yaikke áza Dadaamiya, ba emnde keni tá de zleba ba njane.

¹⁹ Adaba una njanna, wavaumíwáva ba shagera ge mága názena watse á samiya ba hairire, watse á dá emnde á Dadaamiya á de katafke na. ²⁰ Badzanveka ka názena a maganaa Dadaamiya á ba adaba elva á náza za. Náza za wá, diyamidiya ganakini baaka una haram ba ge ire-aara na. Amá máki watse á de magaterá ektápaare ge emnde wá, zlaya á njane-ka mázla-aara ba ge faná áte we keni. ²¹ Duksa na ká maganá ka wá, máki watse á de vaterte ektápaare ge egdzar mama-aha á njane wá, ma hyuwa, ma mbazla, ma uwe keni, yáinya ba dekideki. ²² Názena ni ka disaa ka am ervaunđe á njane áte jeba á duksa-aha njanna wá, a njinja á ba am hude á njane, am dagave á kure an Dadaamiya. An barka ba edda una á njá á ba an higa áte názena a maganaa njane. ²³ Amá edda una a naba zu duksa an shaige am ervaunđe, njane wá, femfa ire-aara am zává, adaba a gu duksa na baraaka am ire-aara. Bademme á názena á maganá ura, má njanteka ba shagera am ervaunđe-aara ganakini gevge halál wá, una njanna haypa.

Elva a mága duksa na watse emtáke áte emnde

15 Daaci miya emnde na gyainjerebgye am fertarfire na wá, shagera ba mí melaterumele ge emnde na zlabe cekwa ndzedá-aatare na, zharaumika ba ire á miya palle. ² Ma ware á miya keni, magau-mimága názena watse emtáke áte egdzar mama-aha á miya, watse á dáterá á de katafke am elva á Dadaamiya na. ³ Ba seke una Yaisu *Almasiihu, njane ndza zharaaka ire-aara. Ankwá elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Zlázle na ta zlazláká emnde na a eptsiyaare ge iya, a ba njane. ⁴ Bademme á názena ta puwetaa am wakita á Dadaamiya werre na, ndza ta puwete ba ge kwaramise duksa áte njane. Dadaamiya á kátá famiyem ndzedá am vuwa, á kátá kwaramise farvaunđe, á weramita estuwa ice áte duksa-aara, geni mi fetefa tama á miya átekwá. ⁵ Dadaamiya edda á vanta farvaunđe, antara edda á fanem ndzedá am vuwa ge ura, a jakurammeje ye á kure, lauktu ma uwe á kure keni kwá maganá á ba áte názá á Yaisu Almasiihu. ⁶ Zlabe ádaliye, lauktu bademmire á kure kwá de galá Dadaamiya Eddenjara ge Yaisu Almasiihu an ervaunđe á kure palle, kwará á kure keni átirpalle.

A higarihiga emnde bademme am duniya

⁷ Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba lyakurvaahē ge Yaisu *Almasiihu ge kure na wá, kure keni lyiyauliyi emnde an ervaunđe á kure palle. Magaumága una nanna, geni bademme á emnde a galargálá Dadaamiya. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, Yaisu *Almasiihu wá, nane a se melateru ge Yahudiya-aha, geni á maraterá jirire á Dadaamiya, geni nane á eptseka elva-aara dekidēki áte duksa na ndza a ndaater ge eggye-aha-aatare werre, ganakini watse tá shánsha na. ⁹ Zlabe ádaliye, a sawa geni emnde a jeba umele keni a galargálá Dadaamiya adaba zezarzi-aara. Ba seke una ankwā ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Yá de galáká am dágave á emnde a lárde-aha á duniya bademme, watse yá galakgálá am láhe-aaruwa.

¹⁰ A ba am wakita á Dadaamiya nanna zlabe ádaliye, a ba nane:

Ekkure emnde a lárde-aha á duniya bademme, higauhiga antara emnde a lárde na a eksesaa Dadaamiya na.

¹¹ Zlabe zlauka emtsaade, a ba nane zlabe ádaliye:

Bademme á kure kwa emnde a lárde-aha umele, galaugálá Dadaamiya Yaakadada, a jerka ura dekidēki ni nane galaaka na.

¹² Nabi Aisaya keni ndza a enndáhá, a ba nane:

Watse a jerje ura am emnde á Yaisa, nane á se gev slekse arge emnde a jeba umele keni bademme. Bademme á emnde a jeba umele keni tá de shá táma á shifa adaba nane.

¹³ Daaci Dadaamiya edda á vante táma ge ura, a vakurteva hairire geni kwá higetehiga am ervaunđe á kure, adaba fetarfire á kure áte nane. Daaci estuwa, táma á kure na áte nane na keni, watse a gyevgye ba seke duksa-aha nanna dámnda am erva á kure zlauzle. Á de vakurte jeba á táma nanna an hákuma á Shedekwe Cudedde.

Názena a berha Paul ge puwete elva na

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, diyandiya ba jirire ganakini shagera ervaunđe-aha á kure, diyakurdiya unḡule á Dadaamiya bademme, hyaikurefhye ge tsanmaaretse ge ire á kure am dagave á kure. ¹⁵ Aley keni wá, á piyiteka duksa geni yá puwakurtepuwa elva-aha umele am wakita-aaruwa nanna náwa nane na, yá ndaakur elva-aha nanna á ba an ndzedá, geni yá sanaasa enkale-aha á kure áte duksa na ba kure keni diyakurdiya na. Iya nanna yá bakurá elva estuwa na keni, a maginaa ba Dadaamiya ngurna-aara. ¹⁶ Ngurna na a maginaa Dadaamiya na wá, adaba a give sleslera á Yaisu *Almasiihu am dágave á emnde na garevka Yahudiya-aha na. Nannaanḡa slera á balaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha na an ervaunđe-aaruwa palle ba seke *liman á Dadaamiya. Yá kátá itare keni shifa-aatare á gevge shagera am ice á

Dadaamiya, ba seke sádáke na tá vantá emnde-aara áte namaari-aara, an hákuma á Shedekwe Cudedde. ¹⁷ Adaba una nanna, am nja-aaruwa am erva á Yaisu Almasiihu na wá, gedantedeḡa jipu am slera á Dadaamiya na yá ankwā maganá ya. ¹⁸ Baaka elva na yá ndahaná ya an ndzedá-aaruwa bademme seke názena a maganaa Yaisu Almasiihu am slera-aaruwa ge sa emnde na garevka Yahudiya-aha á sem sera á Dadaamiya, geni itare keni a faransaarefe. A magaa duksa nanna á kya slera-aaruwa, antara elva-aha na a segáshe am mbuwe-aaruwa na. ¹⁹ Shedekwe Cudedde keni marsemáre hákuma-aara, ya magaa najipu-aha gergere kwakya, baaka názu ya shebanvaa ya am labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na ya balanaa iya. Ya fantau am Urusaliima, kwaye ya de halavuwa átevege Iliriya. ²⁰ Wayanwáyá jipu bálá labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu am ekse-aha na ndza cenaránka emnde elva-aara dekidēki na, arge am ekse-aha na emnde cenaráncena zlauzle na, geni a danka á de dzegwanu ge slera á ura umele. ²¹ Yá kátá maganá áte una ankwā ta puwete am wakita á Dadaamiya na, a ba nane:

Emnde na ndza barateránka elva áte nane dekidēki na, baira watse tá zharanaazhara á ba an ice-aatare. Emnde na ba uwe keni ndza cenaránka áte nane na keni, watse tá cenáncena.

Paul maganaamaga niya a dem Rauma

²² Ser kwakya ndza yá kátá dezekure, amá shanapteka adaba ba una nanna. ²³ Iva wányara-wányara una yá kátá ba dezekure, amá shapteka dekidēki, á piyita ba slera-aha. Amá kina wá, zlauzle slera-aaruwa am ekse-aha nanna. ²⁴ Kina wá, njanantenja mázla-aara geni sey yá dem larde á kure emtsaade, yá de puwansepuwe ázekure, lauktu watse yá zlalá á dem Aispaniya. Daaci má watse yá tse ázekure wá, yá kátá ma kwá meliyumele am shula-aaruwa nanna.

²⁵ Amá am kinire na wá, zlabe yá eptsa á dem Urusaliima emtsaade, adaba ankwā egdza slera yá de magaterán ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. ²⁶ Slera nanna wá, amaana: Emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, antara emnde na tá am Akaya, ta magaa niya á melateru ge emnde a fetarfe na tá am Urusaliima cekwa duksa-aatare na, an názena a shanaa erva-aatare. ²⁷ Una nanna keni ta shantuwa ba itare an ire-aatare. Ge jirire wá, ta magaa duksa shagera, zlaya jipu. Adaba ndza ta melateruwa ba Yahudiya-aha zunḡwe, lauktu tá shá barka estuwa áza Dadaamiya. Daaci itare keni zlaya ba ta melaterumele an nalmáne na am erva-aatare. ²⁸ Ba seke una ya ndakurndáha na, máki zlannaazle slera á da sadake nanna, má danateránda nalmáne nanna sesse am erva-aaruwa wá, watse yá dedde emtsaade á dezekure, lauktu watse yá meláná á dem Aispaniya. ²⁹ Ba jirire diyandiya ganakini ma watse danemda ya am dágave á kure, nja na ni watse mí de njá antara kure na wá, Yaisu *Almasiihu á de gamiyar barka an tsaka ire.

³⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá ñalákurá adaba Yaakadada Yaisu Almasiihu, antara adaba wáyávire na a vamitaa Shedekwe Cudedde na, melawiyumele an maduwa-aha á kure, ñalaumiñálá Dadaamiya an er-vaunđe á miya palle, yawamiyánka dekideki. ³¹ Magaumága una ñanna, geni a ñezliyaañezla Dadaamiya áza Yahudiya-aha á ñere na fartareka áte Yaisu Almasiihu na am Urusaliima, antara geni wedere na á diye á dehuwa na keni a lyarvaalya emnde a fetarfe na tá áhuwa an erva buwa. ³² Daaci estuwa, má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá de shákurá á ba an higa am er-vaunđe, yá de puwansepuwe am dágave á kure. ³³ Dadaamiya wá, edda á hairire ba ñane, a ñinja an kure bademme. *Aamin.

Paul á gater use ge emnde an zhera an zhera

16 Náwa yá ankwá bakurá elva áte egdza emmemiya mukse, zhera-aara Faibe, ñane egdza emmemiya am elva á Yaisu *Almasiihu. Yá ndaakurá ba iya una: Ñane sleslera á Dadaamiya jipu am Kaiñkairiya. ² Daaci má daada mukse ñanna am dágave á kure wá, lyauvaalya an erva buwa áte una ni á lyayáter ge emnde a fetarfe na. Melawanumele am wedere-aha-aara bademme. Adaba ñane keni á magaterá maggwire ge emnde kwakya, ba iya na keni tapannaatápá maggwire-aara.

³ Gawaterga use-aaruwa ge tara Piriskila, antara zhele-aara Akilas, itare ta emnde na ndza ña magaa slera á Yaisu Almasiihu kerde. ⁴ Ndza ta hayaa ba á keda shifa-aatare adaba iya. Itare wá, yá zlebáterá ya palleka, bademme á emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na tá zleba ba itare. ⁵ Yá ankwá gater use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá jáháva am mbaaatare ge cena waazu na keni bademme. Yá ankwá gan use-aaruwa ge ura-aaruwa Aipaynaitus, slezuññwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu am haha á Aziya. ⁶ Gawanga use-aaruwa ba kwakya ge Maari keni, ñane mukse na wawaawáva jipu ge melakurumele am slera. ⁷ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a jeba-aaruwa tara Andaraunikus, antara Yuniyus na ndza ñgwadarañeráñgwada am danğay antara itare na. Má ge fetaare áte Yaisu Almasiihu wá, ta emnde a zuññwe ba itare arge iya, ta emnde a belá á Dadaamiya, diyardiya emnde a fetarfe una ñanna bademme.

⁸ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Ampliyatus, ñane ura-aaruwa jipu, a jañermaa ba Yaakadada. ⁹ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Urbanus ñane keni sleslera á Yaisu Almasiihu ba seke miya, ira ura-aaruwa Istaki. Gawaterga use-aaruwa bademme-aatare. ¹⁰ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Apailais, ñane edda una bashubáshe duksa adaba zhera á Yaisu Almasiihu, marsemáre ba parakke ganakini ñane fetarfire. Gawaterga use-aaruwa ge tara Aristubul antara emnde a hude á há-aara bademme. ¹¹ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Hirudiyaun, ñane keni ña ba palle, antara emnde na tá am hude á há á Narkisu na tá ankwá daba Yaakadada na keni, gawaterga use-aaruwa bademme. ¹² Yá ankwá gater

use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya ñwasha, tara Tarifina, antara Tarifusa, ñwasha na tá ankwá wava jipu an slera á Yaakadada na, ira Pairsis, ñane keni ba egdza emmemiya mukse na wayamiwáyá jipu, ankwá á wava jipu ge maganá slera ge Yaakadada na. Yá ankwá gan use-aaruwa ba kwakya. ¹³ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Rufus, ñane sleslera á Yaakadada na an diya na, tá antara emmenjara na ya gev ba seke egdza á hude-aara na. ¹⁴ Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Asinjkiritus, an Filigaun, an Hairmais, an Patraubas, an Hairmas, ira egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá antara itare, yá ankwá gater use-aaruwa bademme-aatare. ¹⁵ Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Filaulaugus, antara Yuliya, ira Nairiyus tá an egdza emmenjara mukse. Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Aulimpas, tá antara emnde a daba Dadaamiya na ta kerde na, yá ankwá gater use-aaruwa bademme-aatare.

¹⁶ Gauga use-aaruwa am dágave á kure an ekhya er-vaunđe á egdza mamire. Bademme á emnde a daba Yaisu Almasiihu na tá am ekse-aha áhuna tá ankwá gakur use-aatare ba kwakya.

Tsufautsufa ire á kure tá ankwá emnde a mbádá ura

¹⁷ Yá ndaha ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Tsufautsufa ire á kure ba shagera, adaba tá ankwá emnde na tá sá ba náza tega ye á emnde, ta mbaadaa egdzar mama-aha-aatare kwakya, itare tá njá á ba maga ba gá jáwe arge elva na kwa tsahesaa kure zlauzle na. Njauka antara jeba á emnde ñanna dekideki. ¹⁸ Jeba á emnde ñanna tá wavanu ba ge ire-aatare, palle á názu tá maganán ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, baaka dekideki. Tá ekhyaterá kwára lailaidde ge emnde an elva-aha emtáke emtáke, tá jaterá estuwa enkale ge emnde na zlabé cekwa diya-aatare na. ¹⁹ Amá ázekure wá, una ñanna á taa gevka dekideki. Bademme á emnde diyardiya fesarefire á kure áte Yaakadada. Ekkure wá, higakuritehiga jipu. Daaci yá kátá á farfe zlabé adaliye enkale á kure ge mága maggwire, weshawanteka an mága kelaadire. ²⁰ Áza Dadaamiya edda á hairire wá, a juwa ba keskiya mázla-aara ganakini á de ñgerdanáñgerda Shaitaine, watse kwá de puwa sera á kure áte ñane.

A magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ñgurna ge kure bademme.

²¹ Á ankwá á gakur use-aara Timaute sleslera á Dadaamiya ázerwa. Emnde a jeba-aaruwa tara Lukiyus, antara Yasaun, ira Sausipaterus, itare keni tá ankwá gakur use-aatare.

²² Kina wá, iya Tairtiyus na ya gev erva á Paul, yá puwaná ya wakita na keni, yá ankwá gakur use-aaruwa bademme á kure an zhera á Yaakadada.

²³ Ankwá á gakur use-aara patuma-aaruwa Gayus; emnde a fetarfe umele na tá áhuna na keni bademme tá tsekwa á ba am mba-aara. Tara Airastus patáka á ñgumna am berni na, tá antara egdza emmemiya Kawartus, tá ankwá á gakur use-aatare itare keni.

((²⁴ A hyantehya Yaakadada Yaisu Almasiihu ngurna-aara áte kure bademme á kure. *Aamin)).

Elva a gálá Dadaamiya

²⁵ Galaumigálá Dadaamiya, edda á hákuma ba njane ge ndzedakurte-ndzedá áte una tá ndahaná am labáre á higa na yá anjwa balaterná iya ge emnde na. Elva njanna wá, á maramiya názena ndza a slanaa Dadaamiya werre, ndza nasherire-aara ba ge njane palle na. Amaana wá, ndza marateránka Dadaamiya

elva njanna ge emndimagwaha estuwa. ²⁶ Amá kina wá, adaba barka á puwa na ndza ta puwetaa nabi-aha werre áte elva á labare á higa na wá, sesse jirire-aara mázla-aara parakke áza emnde. Gevge á ba áte una ndza a ndahesaa Dadaamiya saksage, a ba njane: Emnde a duniya bademme tá de fetaare á ba áte njane, tá de fansare ba ge njane palle. ²⁷ Ba Dadaamiya palle una edda á ilmu; adaba barka á Yaisu Almasiihu wá, ma vaatara keni galaumigálá ba njane palle. *Aamin.

1 Kaurintus-aha

Ga use á Paul

1 Ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte waya á ervaunde-aara geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ná ankwá puwakurtá ba nhere wakita na, ná antara egdza emmemiya Saustainais. ² Ná ankwá gakur use á nhere ge kure emnde á Dadaamiya am Kaurintus. Adaba ngurna na a magakurnaa Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde á Dadaamiya, a dakurtaa ba nane geni kwá gevge cudedde antara emnde na tá yeka an zhera á Yaakadada Yaisu ma áme keni bademme, ba nane una Yaakadada ge itare, Yaakadada ge miya bademme na. ³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakur-naamaga ngurna, a varakurtevá hairire.

Sláfá we á Paul adaba názena a velanaa Dadaamiya á kyá erva an Yaisu *Almasiihu

⁴ Ba kelaazare, yá yanka slafanaa we-aaruwa ge Dadaamiya adaba kure, adaba ngurna na a magakurnaa nane á kyá erva an Yaisu *Almasiihu na. ⁵ Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde na ni hyakurevhye am duksa bademme áte unjule-aara. Daaci kina wá, diyakurdiya jirire, hyakurephye kwaraterse jirire nanna ge emnde umele keni bademme. ⁶ Labare á Yaisu Almasiihu njaanja am kure, adaba kwa lyiyanaa án ervaunde á kure palle am sarte na ná ankwá balakursebále na. ⁷ Adaba una nanna, baaka názu á ektsevuktse ázekure ge dába unjule á Dadaamiya, kwa emnde na ni kwá ankwá ufa eptsa á Yaisu Almasiihu na. ⁸ Ba kelaazare, dete halavuwa á duniya, á de ndzedakurtaa ba nane, geni á de mbedakuraaka shairiya vaci sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu. ⁹ Dadaamiya a naba dakurte, geni kwá gevge palle an Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. Názena ni a ndaasa nane na wá, bademme watse á de gevge, adaba Dadaamiya á eptseka elva-aara dekideki.

Dágala antara tegáva á emnde a fetarfe am Kaurintus

¹⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá yekaná iya ázekure an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, a tegevka dágáve á kure, bademme á kure njawinja á ba áte ye palle, jawammeje am enjkale palle, we á kure keni palle. ¹¹ Yá ndahaná adaba uwe una egdzar mama-aha-aaruwa, adaba ta se ndahiya emnde á Kaulauwe, una ba emnde á kure, geni ankwá dágala-aha am dágave á kure. ¹² Náwa názena yá kátá

bakurná iya: Labára ankwá tegáva gergere am dágave á kure? Adaba ta bántsa emnde umele am kure: Itare tá daba ba iya Paul. A ba emnde umele: nhere wá, ná daba Apaulaus. A ba emnde umele zlaabe adaliye, nhere keni ná daba ba Piyer. A ba emnde umele zlaabe adaliye: nhere wá, ná daba *Almasiihu. ¹³ Uwe? Kwá kurken Almasiihu an tega gergere kwakya emtu? Emtu kwa cenáncena wá, iya Paul ta zlenjeliyaa áte dzangala, ya emtsehe adaba kure emtu? Emtu ndza ta magakurraa baptisma na wá, an zhera-aaruwa iya Paul emtu? ¹⁴ Iya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba ndza maganakuránka baptisma ma ge ware á kure keni, má dedde ge tara Kirispus, tá an Gayus njaijñe-ka. ¹⁵ Daaci ware edda-aara ni, baira á de bá ya magakuraa baptisma an zhera-aaruwa na? ¹⁶ Ane, a viyarka una ndza ya magateraa baptisma ge tara Aitiyain, antara emnde-aara na keni. Am iga a una wá, diyanka máki ndza ya maganaamaga baptisma ge ura umele. ¹⁷ Yaisu Almasiihu belika geni yá se magaterá baptisma ge emnde, a beli ge se bálá elva-aara, labáre á higa ge emnde bademme, wallá yá wesháná an ilmu á duniya-ka, geni a ganveka emtsa á Yaisu áte dzangala seke duksa ba dey.

Hákuma antara ilmu á Dadaamiya ankwá am elva á Yaisu

¹⁸ Áza emnde na tá an keda áte unjule á Dadaamiya wá, má ká ndáhá elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala wá, tá zharák ba seke ká ndáhá elva a uk-sañwire, amá ázemiya mi emnde na má áte unjule a jirire wá, ankwá hákuma á Dadaamiya am hudé á elva nanna. ¹⁹ Adaba uwe, ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Emnde na tá an ilmu á duniya, yá de kedaternaakeda ilmu nanna, yá de já enjkale á emnde na tá an diya jipu na.

²⁰ Daaci máki estuwa wá, emnde na tá an ilmu á duniya, áma edda á ilmu mázla-aara? Ma emnde na tá an diya kwakya am wakita, áma edda á diya kwasau? Antara emnde a gá jawe arge njá á zamane na, áma zhera-aatare? Dadaamiya ganvege ilmu á duniya názu baaka námpire-aara. ²¹ Dadaamiya a marateraa ilmu-aara ge emnde geni tá diyeddiye nane, ganakini ba nane una Dadaamiya á jirire, amá an ilmu á duniya, emnde diyarseka nane dekideki. Adaba una nanna, Dadaamiya a eksetaa barama umele an elva na mí balaná miya kina, itare tá zharán ba seke elva a uk-sañwire na, amá Dadaamiya tsaatse áte elva-aara njan-

na, geni á lyaterlya an ñane, emnde na tá fetaare áte ñane bademme. ²² Yahudiya-aha itare tá ankwá ndava naláama, geni tá nanna duksa an ice-aatare emtsaade, lauktu tá fetarfe. Yunaniñkau-aha maa, itare tá kátá dise Dadaamiya an ilmu á ire-aatare. ²³ Amá miya wá, mí bálá ba elva a Yaisu Almasiihu na ta zlenjelaa áte dzangala na. Ge Yahudiya-aha wá, waazu ñanna á jaterja an ervañde. Am hyema á emnde na garevka Yahudiya-aha keni maa, tá cenán ba seke elva a uk-sañwire. ²⁴ Amá áza emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni tá gevge emnde-aara an jirire wá, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, elva ñanna gevka duksa dey, diyardiya geni ba jirire ankwá hákuma, antara ilmu á Dadaamiya am Yaisu Almasiihu. ²⁵ Á ba emnde umele: Názena a maganaa Dadaamiya na wá, una ba uk-sañwire, mbate jauje ge ilmu-aatare. Itare tá slán ba seke baaka payda á Dadaamiya, mbate baakire á payda ñanna jauje ge ndzedá-aatare. ²⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure na a dahakuraa Dadaamiya ge slera-aara na keni, zharauhára ba shagera; ge ilmu na ta tsaa átekwa emnde a duniya wá, ábi am kure cekwa emnde a ilmu ñanna? Ábi cekwa emnde a hákuma am kure? Cekwa emnde na tá an dárádza keni bademme. ²⁷ Amá ba emnde na ni emnde a duniya tá zharáter ba seke uk-sañwa-aha na wá, Dadaamiya a dzeraterse geni tá gev emnde-aara. An una ñanna, a fateraar zherwe jipu ge emnde na tá an ilmu á duniya. A dzerese emnde na baaka payda-aatare, geni á fateraar zherwe ge emnde a ndzedá. ²⁸ Dadaamiya a dzerese ba emnde na baaka dárádza-aatare am duniya, emnde tá zharáter ba seke ma ta baaka keni ba kalle na, geni á gatervege emnde na tá an dárádza na. ²⁹ Dadaamiya a dzerese jeba á emnde ñanna, geni ma ware keni a galeka ire á katafke-aara. ³⁰ Ba Dadaamiya una a gakurve palle antara Yaisu Almasiihu, ba ñane una a magaa puta, geni Yaisu Almasiihu á gev edda á ilmu á miya. Adaba barka á Yaisu Almasiihu ñanna zlafe ádaliye, Dadaamiya a eksamite ge ma emnde a jirire á katafke-aara, a lyamisehe, a gamive emnde-aara. ³¹ Adaba una ñanna, gevge ba seke una am wakita á Dadaamiya ankwá an puwa, a ba Dadaamiya: Má ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.

Paul á bálá elva a emtsa á Yaisu áte dzangala

2 Egdzar mama-aha-aaruwa, am duwa-aaruwa á dezekure ge ndakur názena a marañeraa Dadaamiya na wá, ba iya keni ndanakurka elva ñanna an elva na zlazláda tá kátána emnde a duniya na, ndaanakurka an ilmu á duniya keni. ² Ba lauktu yá dezekure keni, ndza njanantenja ya geni yá de ndakur ba elva a Yaisu *Almasiihu, kwakya-aara ba elva a emtsa-aara, yá de farka umele dekideki. ³ Daaci am una ndza yá am dágave á kure keni, ndza ya tapaa ba baakire á payda am vuwa-aaruwa, ndza á wiwa lyawa jipu, yá ámbera gyaigya ba seke maagara. ⁴ Am sarte na yá ankwá á kwarakurse duksa áte elva á Dadaamiya na, belanakuremka ilmu á duniya, antara

elva-aha na emtake am hyema na geni sey kwá lyevalya, amá a maganaa ba Shedekwe Cudedde slera-aara am kure, an hákuma á Dadaamiya, kwa naba diyeddiye geni elva-aha-aaruwa jirire. ⁵ Daaci estuwa, fetarfire á kure a gevka áte ilmu á emndimagwaha, amá a gevge áte slera á Dadaamiya, an hákuma-aara.

Ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde

⁶ Ge jirire wá, ge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya wá, yá ankwá kwaraterse ilmu á jirire, amá wá, ilmu á urimagweka, ilmu á male-aha na tá an hákuma am duniya, watse tá de zle na ka. ⁷ Ilmu na ni yá ankwá ndahaná iya na wá, ilmu á Dadaamiya. Una ndza ba nasherire á Dadaamiya, ndza diyarka emndu werre. Amá wá, kwaye zlafe am fakta á duksa bademme, kertenj ndza an tsatse ázeñara geni watse mí de njá antara ñane am demdemire-aara na á maga wulwulire jipu na. ⁸ Ba palle keni baaka ura am male-aha á duniya na una diyaadiya jeba á ilmu ñanna. Ma andze diyardiya wá, ma andze tá jeka Yaakadada áte dzangala. Adaba ba ñane una edda á demdemire ñanna wulwule jipu na. ⁹ Dadaamiya a magaa ba seke una ankwá an puwa am wakita-aara, a ba ñane:

Názena zlafe nánka ice á urimagwe, názu zlafe cenánka hyema á urimagwe, názena slaslaaka urimagwe dekideki na, Dadaamiya a tsatsateraa una ñanna ge emnde-aara na wayarwáya na.

¹⁰ Amá ge miya wá, Dadaamiya a maramiyaa nasherire á duksa-aha ñanna á ba an Shedekwe Cudedde, adaba Shedekwe Cudedde diyaadiya duksa bademme, antara ba názu á slaslaná Dadaamiya keni bademme. ¹¹ Ba emndimagwaha keni wá, ankwá ura ni á dzegwándzegwa dise názu am huđe á ura emtu, má edda á vuwa-ka? Ba duksa palle an Dadaamiya keni, sey ba Shedekwe á Dadaamiya palle una diyaadiya názu am Dadaamiya. ¹² Amá miya wá, Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara ñanna diyaadiya názu am ñane na, Shedekwe umeleka. Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara geni á melamiyumele ge cena názena á vami-ta ñane. ¹³ Daaci má njá ankwá á kwaratersa elva ge emnde áte jeba á elva-aha ñanna wá, njá kwaratersa an ilmu na ta mbanjersa emndimagwahaka, á banjerna ba Shedekwe Cudedde ñanna ankwá am ervañde-aatare keni na. ¹⁴ Edda una má baaka Shedekwe Cudedde am ervañde-aara wá, á dzegwánka lyiya jirire na á baterná Shedekwe á Dadaamiya ge emnde. Ba eccena-aara keni á cenánka. Baira am hyema-aara, ñane á cenán ba seke elva ucire, adaba sey ba emnde na tá an Shedekwe á Dadaamiya una tá cenáncena duksa-aha ñanna. ¹⁵ Edda una ankwá Shedekwe Cudedde am ñane, á diyeddiye duksa bademme, tara una jirire, antara una mándzawe keni bademme, amá edda una baaka Shedekwe Cudedde am ñane wá, á taa diseka názu am edda una an Shedekwe Cudedde na. ¹⁶ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ware edda una diyaadiya názu á slaslaná Yaakadada a bina. Amá miya na má an Shedekwe á

Dadaamiya na wá, diyamidiya názu á slaná Yaisu *Almasiihu.

Njere ña ba emnde a slera á Dadaamiya

3 Egdzar mama-aha-aaruwa, ge jirire wá, am duwa-aaruwa na ya dezekure na wá, ndza dzegwanánka ndakur elva áte una tá ndahater ge emnde na ankwá Shedekwe á Dadaamiya am itare na. Ndza ya bakuraa elva ba seke una tá ndaater ge emnde na ni zlaɓe tegaraaveka antara emnde a duniya dekideki na, adaba ndza kwa ba seke egdzara mesheshe, zlaɓe kwá fantau an fe ge dába Yaisu *Almasiihu. ² Názu ndza ya kwarakursaa iya, ndza ba seke uba na tá fanu ge egdzere áñwaslire, ndza vanakurteka dafa á jirire, adaba ndza zlaɓe kwá dzegwánka ezza-aara. Sem ba kina keni ba zlaɓe kwá dzegwánka ñanna. ³ Ádaba zlaɓe njá á kure geraraaveka antara njá á emnde a duniya. Kwakya shelha, antara dágala-aha am dágave á kure. An jeba á hala á kure ñanna, kwa ba seke emnde a duniya-ka emtu? Una ba jirire, kwa ba kalkale antara itare. ⁴ Am ta bántsa emnde umele am kure: itare ta dába iya Paul, a ba emnde umele, itare tá dába Apaulus, an jeba á mága á kure ñanna, kwa ba kalkaleka antara emnde umele am duniya emtu?

⁵ Ware Apaulus keni? Iya Paul, ya hyeb ware kena? Bukerde á njere ña ba emnde a slera á Dadaamiya, a beláñgeraa á sem dágave á kure ge fakurá áte barama á Yaisu *Almasiihu, geni kwá gevge emnde a fetarfe. Ma ware á njere keni á maga ba slera na a faara Dadaamiya na. ⁶ Njere, ndza ña ba seke emnde a herdá. Iya, ya dzeɓaa duksa, Apaulus maa, a fanu yáwe, amá á walantá ba Dadaamiya palle duksa ñanna. ⁷ Daaci ma slejeba duksa, ma slefanu yáwe keni hyarebka duksa, sey ba Dadaamiya palle una átire, adaba á walantá ba ñane duksa na an dzeɓa. ⁸ Edda una a dzeɓaa duksa, an slefanu yawe, ta ba kalkale. Dadaamiya á de vaterte ba laɗa-aatare ma ge ware-aatare keni áte názena ndza a maganaa edda-aara. ⁹ Njere njá maganá ba slera ge Dadaamiya, slera á njere ba darame palle. Kure keni maa, kwa ba seke fahe á Dadaamiya, zlaɓe ádalije, kwa ba seke bere na a fanaa Dadaamiya.

¹⁰ Iya wá, Dadaamiya a magiyaa ñgurna kwakya ge fantau ge slera-aara am dágave á kure. Ndza ya ba seke slefa haha na diyaadiya fa haha ba shagera na, ya fanaa ekte shagera ge bere, daaci emnde umele keni tá de katafke an slera ge ndera bere átekwa. Daaci bademme á emnde a ndera bere ñanna, ma ware-aatare keni a maga enkwale ba shagera áte slera na á maganá ñane ge ndera bere ñanna. ¹¹ Ekte á bere wá, an fa zlauzle, ba ñane una Yaisu *Almasiihu, tá taa farka ekte á bere umele ge ñane dekideki. ¹² Ate ekte á bere ñanna, emnde umele tá de nderanu an dindar, emnde umele tá de nderanu náza-aatare an lipela, emnde umele tá de nderanu an nákwá na an dárádza jipu na. Emnde umele zlaɓe ádalije, ma tá de nderanu náza-aatare an hazla, antara názambakará, emnde umele ma tá de maganu an kwatsape. ¹³ Vaci tsa fáyá,

ma slera á ware keni á de shebaaveka mázla-aara. Adaba vacite ñanna wá, Dadaamiya á de maresemáre ma slera á ware keni, á de fanu slera-aha ñanna ge kára emtsaade. Daaci mí de zhara gergerire á slera-aha á miya bademme tara una shagerire, antara una shagerkire keni. ¹⁴ Edda una má kára zaaka tate na ndza a maganaa ñane wá, Dadaamiya á de vante laɗa-aara. ¹⁵ Amá edda una má kára zawza tate na ndza a nderanaa ñane, ñane wá, kedanaakeda laɗa-aara, shifa-aara wá, á de shansha, amá wá, á de enzla ba zlahhe á sa am huɗe á kára.

¹⁶ Diyakurka geni kure wá, kwa ba seke bere á Dadaamiya, á njá Shedekwe á Dadaamiya am kure emtu? ¹⁷ Ay degiya, ma a kyabanaa ware bere á Dadaamiya ñanna, Dadaamiya á de kedenaakeda edda-aara keni. Adaba bere ñanna, bere cufedde ge Dadaamiya. Daaci ba kure una kwa bere á Dadaamiya ñanna.

¹⁸ A darka shaitaine ge ura umele am kure, a de sláná am erwañde-aara geni ñane gevge edda á ilmu am duniya na. Arge una ñanna, a ganvege ire-aara ba seke edda una cekwa enkwale-aara am ice á emnde, daaci á de shá ilmu á jirire. ¹⁹ Ya ndaanaa adaba uwe una, ilmu na ta disaa emnde a duniya, una ba ucire am ice á Dadaamiya. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Á shatertuwa ba Dadaamiya ge emnde a ilmu, am yaimyaimire na tá maganá itare.

²⁰ Ankwá an puwa á ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlaɓe ádalije, a ba ñane: Nazu tá sláná emnde a ilmu á duniya wá, baaka nampire-aara áza Yaakadada. ²¹ Adaba una ñanna, ma ware edda-aara keni a galeka ire áte ura umele ba dey. Diyaweddiye geni bademme á duksa á ba ázekure. ²² Ma iya Paul, ma Apaulus, ma Silas, bademme á njere njá á ba am erwa á kure. Ma shifa, ma emtsa, duksa na ankwá kina, antara una á de sawa á katafke, bademme ba náza á kure. ²³ Amá kure an ire á kure wá, kwa emnde á Yaisu *Almasiihu, Almasiihu keni ñane náza á Dadaamiya.

Elva a slera á emnde a bela

4 Daaci estuwa, diyaweddiye ba shagera geni njere emnde a bela á Yaisu *Almasiihu wá, ña ba emnde a slera-aara, Dadaamiya a fanjarar de sateranse nazu ndza diyarka am elva-aara ge emnde. ² Diyakurdiya geni názu á kataná zánwe áza sleslera-aara wá, ba dzayyire á erwañde áte slera na a faara ñane. ³ Ázerwa ge iya wá, baaka lámbe-aaruwa áte názena kwa sliva kure, ma emndimagwaha tá nderita elva-ara ge dise dzayyire á erwañde-aaruwa keni, iya baaka lámbe-aaruwa átekwa. Ba iya an ire-aaruwa keni njananteka ya am erwañde-aaruwa geni dzayye erwañde-aaruwa. ⁴ Diyanka dekideki, má sem ba kina keni kwasau ba zlaɓe ankwá duksa mándzawe am erwañde-aaruwa. Amá yá taa bánka ganakini ya cufedde bademme. Sey á de kyáná ba Yaakadada palle shairiya-aaruwa. ⁵ Adaba una ñanna, hadzalauka am elva dekideki geni kwá njanta kure názu am huɗe á ura. Amá ufaufa ba náza á Yaakadada Yaisu *Almasiihu

ihu palle. Vacite na má de samsa njane, bademme á názena an shebe kina, antara názena am hude á emnde, bademme á de sansese. Daaci ma ware keni á de galaná ba Dadaamiya adaba slera-aara, ma ndza a magaa kwakya, ma ndza a magaa ba cekwaɗgudi keni.

⁶Ya ndaase elva-aha njanna estuwa áte ire á njere antara Apaulaus na wá, ba geni kure keni kwá zharaná áte njere názena á kátá ndahana elva njanna. Názena yá kataná iya ázekure wá, ma am uwe keni dabaudába á ba áte una am wakita á Dadaamiya, geni ma ware á kure keni a galeka ire áte ura mázle-aara, a epsaweka ura umele keni. ⁷A gakvaa ware male arge emnde? Ábi bademme á názena ka shanaa ka a vaktaa ba Dadaamiya? Ay labára keni ká gálá ire átekwa ba seke ka ganaa ba eeka an ndzedá á njana?

⁸Ekkure, kerten njakurantenja am ervaunđe á kure geni shakuránsha názena kwa katanaa kure bademme, an emtsa waya á kure, gakurevge slekse-aha an ire á kure. Amá njere wá, estuweka. Wayanwáya geni kwá gevge slekse-aha ba jirire am ice á Dadaamiya, lauktu watse mí de njá átirpalle antara kure am yaikkire-aara. ⁹Njere emnde a belá á Yaisu *Almasiihu wá, yá zharán ba seke Dadaamiya a danjer-aa á dem kataliya á emnde ba cakcake, njana ba seke emnde na njáteraan shairiya a emtsa, tá de ceba shifa-aatare áte ice á zlamáha na áza emnde. Am duniya bademme ganjerevge ba seke názá ezshara, tá ámbera eddzaka na, antara ba malika-aha keni tá zhara ba njere. ¹⁰Njere ganjerevge ba seke uksanwa-aha áza emnde adaba zhera á Yaisu Almasiihu, amá kure wá, kwa bántsa kure, kwa emnde a enjkale adaba kwa náza-aha-aara. Njere njana emnde na baaka payde á njere, amá kure wá, kwa emnde a ndzedá, kwa emnde a dárádza, njere, njana emnde na baaka demdemire á njere. ¹¹Se ba am kina keni á cebanerá ba lámbe, á wánjerá ba waya antara ndera, náza tsekwa á njere keni baaka, baaka há á njere keni ge njere. ¹²Njá maga mbera á njere geni njá shansha ba názu njá zuze ge we á njere. Má tá zla-zlanerzláze emnde, njere njá gater barka, ma tá fá ba zladá-ara áte njere keni ba njá fá ervaunđe. ¹³Má emnde tá za vuwa á njere, njere njá eptsaterá an elva lailaidde. Njere ganjerevge ba seke dugje áza emnde, se ba am kina keni tá zharánjer ba seke názu tá de puwanve áte dugje.

¹⁴Ya puwakurte una ge gula higa á kure an njane ka, amá yá vakurte ba sawari-aha-aaruwa, adaba wayanakurwáyá an ervaunđe-aaruwa palle. ¹⁵Ma kwa shaa ba emnde debu ge kwarakurse elva á Yaisu *Almasiihu keni wá, edda una gevge ba seke eddekure am emnde njanna wá, sey ba palle. Eddekure njanna ba iya. Adaba ndza ya dakurnaa ba iya zuññwe elva á Dadaamiya. ¹⁶Daaci, táslawa á kure, gawevge ba seke iya. ¹⁷Adaba una njanna kina yá bela Timaute ádezekure, á de yehakuranteyeha njane njá-aaruwa am elva á Yaisu Almasiihu. Názena á de kwarakursa njane ba palle antara una yá anjkwa maganá iya am dagave á emnde a fetarfe ma áme keni bademme. Ada-

ba njane gevge ba seke egdza-aaruwa, slewaya-aaruwa, dzayye ervaunđe-aara áte elva á Yaakadada.

¹⁸Kwakya emnde tá gálá ire am dagave á kure, itare ta kurken watse yá duka ádezekure ba dekideki.

¹⁹Amá má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá anjkwa duwa ba herzhe na. Daaci yá de nanna názena ta maganaa itare emnde a gálá ire njanna, baaka wedere-aaruwa áte názena ta ndahanaa itare, nampire wá, ba názu ta maganaa itare. ²⁰Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya á ganveka sleksire-aara adaba nara á urimagwe, sey má anjkwa hákuma-aara am edda-aara. ²¹Kwá kátá uwe kure kina ázerwa? Kwá kátá yá duwa an kurpe am erva emtu? Yá duwa an hairire, antara háyáva-he?

Shairiya á emnde a mága gwardzire

5 Ma áme keni yá cena tá ndaha ba elva á kure geni kwa emnde a mága gwardzire, ba emnde na dabarka Dadaamiya keni tá manjka jeba á una njanna. Adaba yá cena anjkwa ura am dagave á kure á zlava an mukse á eddenjara. ²Kelaa ma kwá kyuwa adaba haypa na jesarje am dagave á kure, amá kure kwá gálá ire zlabé ádaliye. Naba ngyawansenngye edda una a magaa laakire njanna am dagave á kure. ³Iya wá, baaka irice-aaruwa am dagave á kure, amá am ervaunđe-aaruwa wá, yá á ba am dagave á kure. Yá bakurá ba jirire: Edda una a magaa duksa estuwa am dagave á kure na, ba kalkale irice-aaruwa keni anjkwa am dagave á kure, áte náza-aaruwa wá, belanarbelá ya shairiya ge edda-aara zlauzle. ⁴Ya belaar shairiya njanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Náwa názu yá bakurná iya: naba jawammeje am dagave á kure, una ba jirire geni am ervaunđe-aaruwa iya keni yá á ba am dagave á kure, hákuma á Yaakadada Yaisu *Almasiihu anjkwa am dagave á kure. ⁵Daaci ura estuwa, naba yawanánya ge Shaitaine geni a kedekeda vuwa-aara, amá á de shá shifa vacite na má watse Yaakadada Yaisu Almasiihu á se kyá shairiya á emnde bademme na. ⁶Aley ni kure kwá gálá ba ire na wá, ábi una unññule-aara-ka. Emtu diyakurka ganakini egdza shahi á makala ba cekwaɗgudi á naba tsantetse ukpa na an wáslá na bademme emtu? Amaana: Egdza haypa ba cekwaɗgudi, á naba hyemhya am kure bademme. ⁷Daaci sawansese emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na am dagave á kure, daaci kwá gevge emnde cudedde duksa á kure. Diyandiya tsa geni Dadaamiya a gakurve vatene-ka emnde cudedde, adaba Yaisu Almasiihu emtsamtsa adaba miya, njane gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná am munñri á *Paska na ge miya. ⁸Daaci zaumiza munñri á Paska á miya, amá wá, baaka shahi á makala am hude-aara. Amaana: magaumika emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na, amá njauminja cudedde, magaumimága jirire.

⁹Am wakita na ndza ya puwakurte zuññwe keni, ndza ya bakuránba geni njauka an emnde a mága gwardzire. ¹⁰Dzamanka iya áte emnde a mága gwardzire na ta baaka am elva á Yaisu *Almasiihu, bi

emnde a fá ice am duksa á ura, bi neyle-aha, bi emnde a mága hele. Ndanka ya áte emnde a duniya bademme, adaba ká taa piyeteka una, sey má ká njeka am duniya ba dekideki. ¹¹ Elva-aaruwa ge iya wá, edda una ni ankwá á daba Yaisu Almasiihu, mele zlabé ádaliye ni á de maga gwardzire, bi á maga wáya á duksa á ura an ervaunde-aara bademme, bi á de maga hele, bi á pesha emnde an zláze, bi á gev slembazla, bi á ila duksa á emnde na wá, ura estuwa njauka kerde, baira ba ge zá duksa keni fauka erva á kure á dem tasa palle antara nane. ¹² Shairiya á emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu wá, una slera-aaruka, banakuránka una nanna. Ay emnde na tá am kure keni kwá kyeka shairiya-aatare emtu? ¹³ Náza emnde na fartareka áte Yaisu Almasiihu wá, á de kyaná ba Dadaamiya an ire-aara shairiya-aatare. Ekkure wá, magaumága ba una am dágave á kure áte una a ndaasa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Bakausebáke slemaga duksa mándzawe am dágave á kure na.

Dawánka shairiya á kure á deza emnde a duniya

6 A ba iya wá: má tsekwaatsekwa dagala am dá-gave á kure, kela ma kwá dándá á deza emnde á Dadaamiya ni, kure kwá de puwa ugje áza emnde na fartarka áte Yaisu *Almasiihu dekideki na wá, una ni ba shagera? ² Diyakurka ganakini ankwá á sawa sarte umele, watse tá de kyaná ba emnde á Dadaamiya shairiya á emnde a duniya na bademme emtu? Má watse kwá de kyaná kure shairiya á nalgaadama ni, kwá dzegwánka ba egdza shairiya cekwaangudí emtu? ³ Diyaweddiye una ba shagera: am sarte nanna, ba malika-aha á Dadaamiya keni watse mí de kyaná ba miya shairiya-aatare. Máki estuwa, labára mi kyeka shairiya á miya á ba am zamane á miya na keni? ⁴ Daaci má jerje lámare á duniya am dágave á kure wá, kwá dándá elva nanna á deza emnde a duniya na baaka slera-aatare dekideki am aiklaisiya na, geni tá de kyaná itare shairiya á kure emtu? ⁵ Jeba á una wá, zherwe jipu. Há! Ba palle keni baaka slenkale am dágave á kure geni á tsanaatse elva am dágave á emnde a fetarfe emtu? ⁶ Kwa emnde a fetarfe ni kwá de puwar ugje ge ire á kure áza emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu, una ni ba shagera? ⁷ Ge jirire wá, ankwá haypa á kure bademme, ma kwá de puwa ugje nanna á ba áza emnde á Dadaamiya keni. Una nanna á mára ba tsafsaafire á kure áte barama á Dadaamiya. Ma ura a magakte kelaadire, ma a ilu duksa á nana keni, shagera ba farvaunde, arge dá ura á dem shairiya. ⁸ Baira deme, kure keni kwá maga ba kelaadire nanna tsa am ekte ge emnde umele, kwá ankwá zlerma duksa-aatare ma gakurvege ba egdzar mama-aha am elva a Yaisu Almasiihu keni. ⁹ Diyakurka geni bademme á emnde a mága kelaadire tá taa demka á dem zlaná á Dadaamiya emtu? Jawanaaveka ge unjule a jirire: Emnde a mága dákarire, emnde a kyula hele, emnde a mága gwardzire, an emnde na tá zlava an zála ba seke itare ákurá mukse, ¹⁰ zlabé ádaliye neyle-aha, antara emnde a fá ice am duksa á ura, emnde a mbazla, em-

nde a pesha ura an zláze, ira emnde a za baráma, bademme á kelaade-aha nanna, itare tá shánka zlaná á Dadaamiya. ¹¹ Emnde umele á kure, njá-aatare ndza ba estuwa werre. Amá kina wá, adaba zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, kwá an bara áza Dadaamiya, a gakurve emnde-aara, a gakurve emnde cudedde an hákuma á Shedekwe-aara.

Dadaamiya nderaaka urimagwe ge mága dakarire an vuwa-aara

¹² Ta bántsa emnde umele á kure: ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál. Una ba estuwa, amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte itare. Iya keni yá slaslán ba estuwa geni ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál ge iya, amá wá, yá eksarka dekideki gev náve á duksa umele. ¹³ Kwa bántsa kure zlabé ádaliye: náza za wá, ba ge zana á dem huđe, huđe keni ba ge za náza za á demkwa. Una keni ba jire ba estuwa. Ay degiya, vacite umele, tara huđe antara náza za nanna bademme tá de keda bademme. Ay vuwa á urimagwe keni Dadaamiya a nderán ge mága dakarire an nane emtu? A'aa estuweka, Dadaamiya a nderami ba ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, Yaakadada keni ge vuwa á urimagwe, adaba á nánmiya ba nane. ¹⁴ Dadaamiya wá, tsantetse Yaakadada Yaisu am faya, á de tsamitetse miya keni an vuwa á miya bademme an hákuma-aara.

¹⁵ Diyakurka ganakini vuwa á kure ubiya á Yaisu Almasiihu emtu? Mi dzegwándzegwa tevaa ubiya á Yaisu Almasiihu, mi de jaterme an vuwa á záware emtu? Una á taa gevka dámmaru. ¹⁶ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a demaa am mukse záware, garevge ba vuwa palle antara nane. Una wá, a ndaana wakita á Dadaamiya, a ba nane: Emnde buwa nanna, tá gev ba vuwa palle. ¹⁷ Ba duksa palle ge edda una a vante ervaunde-aara ge Yaakadada keni, nane, tá an Yaakadada, tá gev ba palle am shifa-aatare.

¹⁸ Adaba una nanna, camarauka tate á gwardzire dekideki. Nja á haypa na á maganá urimagwe na, bademme á taa gevka palle antara vuwa á edda-aara, amá edda una a de magaa gwardzire wá, a maganta ba nane kelaadire ge ire-aara. ¹⁹ Diyakurka geni vuwa á kure bere á Shedekwe Cudedde emtu? Shedekwe Cudedde na a vakurtaa Dadaamiya na á njá am kure. Kwá kwaraná kure-ka vuwa á kure. ²⁰ Dadaamiya a varakurse an duksa na jauje ge ndzedá á urimagwe. Adaba una nanna, an vuwa á kure bademme, magaumága ba názena ni kwá zleba ba Dadaamiya palle an nane.

Elva áte nika

7 Nawmbare jawápa á ndáva á kure, ndza kwa puwite áte nalmesheri á kure: Ate iya wá, máki zhele á camareka tate á mukse ba dekideki keni ba shagera. ² Amá adaba sabaaba á gwardzire wá, ambane ma ware keni á gá mukse palle, mukse keni á de

gá zhele geni nane tá njá kerde. ³ Daaci sey zhele á vante wedere-aara ge mukse-aara, mukse keni á yanveka wedere-aara ge zhele-aara. ⁴ Adaba baaka hákuma á mukse arge vuwa-aara, á kwaraná zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, baaka hákuma á zhele arge vuwa-aara, á kwaraná ba mukse-aara. ⁵ Daaci kure, tara zhele an mukse, piyawapteka dekideki am dágave á kure, sey má zlakuruzle am ndáhá geni kwá de njá gergere am sarte cekwaanjudi, geni kwá yeka áza Dadaamiya. Am iga-aara wá, jawammeje zlobe adaliye geni a mbedakuraaka Shaitaine á dem haypa, adaba cekwire á farvaunje á kure.

⁶ Elva na yá ankwá bakurná iya na wá, gevka laarire, yá kátá bakurá ba ni ma ura-ara keni ba shagera ba una a eksesaa edda-aara. ⁷ Ate iya wá, yá kátá emnde bademme tá njá ba seke iya. Amá á taa gevka, adaba ma ware keni á ba an názena a wayanantaa Dadaamiya; ge ura umele á vante waya nika, ge umele á vante ndzedá ge nja an ire-aara ba nane palle.

⁸ Kina wá, yá elvan ge emnde na zlobe gareka nika na, antara njwasha na a kedaa zála-aha-aatare; itare wá, shagera tá njinja ba seke iya. ⁹ Amá má kwá taa kwaruka vuwa á kure wá, ambane kwá nguda nika. Ngulme ba una nanna arge njá an mbagerire ba ke-laazare.

¹⁰ Ge emnde na tá an nika zlauzle wá, una elva-aaru-ka, a fakuraara ba Yaakadada, geni mukse, a tegaraaveka dekideki an zhele-aara. ¹¹ Má gevge ni tegaraavetege an zhele-aara wá, sey á njá baaka zhele, bi á se mela antara zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, a belanaaka mukse-aara dekideki.

¹² Náwa una wá, yá ndahater ge jugená á emnde umele: una Yaakadada-ka, yá baterná ba iya: máki ankwá zhele na fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, an mukse na fetareka, a belanaaka mukse-aara. ¹³ Ba duksa palle ge mukse na fetarfe, máki á mba á zhele na fetareka, má zhel nanna wayaawáyá an mukse-aara, a njinja am mba á zhele-aara. ¹⁴ Ya ndahanaa adaba una ka, adaba zhel nanna zlobe fetareka na, nane keni ba gevge cudedde adaba mukse-aara. Mukse keni má zlobe fetareka, nane keni ba gevge cudedde adaba zhele-aara. Má baaka una wá, egdzara-aatare tá gevka cudedde, amá estuweka, egdzara keni ta cudedde-aha. ¹⁵ Amá má gevge ni edda una fetareka na á kátá tegaava an slefatarfe wá, naba vawanteva baráma. Daaci una jauje na, ma mukse, ma zhele keni am iga á lámare nanna, nane gevge ba egdza zhele, adaba Dadaamiya a dhákur geni kwá njinja an hairire. ¹⁶ Ekka mukse, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelya zhele á nane emtu? Ma ka zhele keni, diyakdiya ba jirire ganakini ká de lyelye mukse á nane emtu?

Ma ware keni a njinja á ba áte njá-aara na a dhanaa Dadaamiya

¹⁷ Duksa palle wá, ma ware keni a eddaba barama á Dadaamiya áte una á maranná nane, a tatayeka gev seke ura umele, a tsaatse á ba áte njá-aara nanna ndza a dantaa Dadaamiya am kwa na. Kwaya nane

názena yá fateraare ya ge aiklasiya-aha na ma tá áme keni bademme. ¹⁸ Má ura a shaa dāha á sawa áza Dadaamiya am sarte na an bela am shedekwe, a eptseka elva, a tsaatse á ba áte nja-aara nanna. Edda una a dantaa Dadaamiya am sarte na zlobe demka am shedekwe keni, a dzameka elva a dem shedekwe mázla-aara. ¹⁹ Ma edda una demka am shedekwe keni, dem shedekweka una duksa, edda una an belá am shedekwe keni, dem shedekwe hyepka ba názara keni. Duksa yaikke wá, sey ba dāba názu a ndahanaa Dadaamiya. ²⁰ Daaci ma ware keni, a tsaatse á ba am tate-aara na ndza a dantaa Dadaamiya am kwa ge se dāba nane na. ²¹ Dāha á Dadaamiya a de beráká am návire emtu, geni ká se dāba nane? Má estuwa, dzameka ire á návire mázla-aara, amá máki jerje pute umele geni ká gevge egdza zhele wá, una keni ba shagera ge ekka. ²² Yá ndahaná adaba uwe dzameka ire, adaba má ura am návire, Yaakadada a dante geni á dāba nane, edda-aara gevge ba seke egdza zhele áza Dadaamiya. Ba estuwa ge edda una á kwaraná nane ire-aara am duniya na keni, má a dantaa Dadaamiya geni á dāba nane, edda-aara keni gevge náve á Yaisu *Almasiihu. ²³ Dadaamiya á varakurse an duksa yaikke jauje ge ndzedá á urimagwe, daaci gawevka náve-aha á emnde dekideki. ²⁴ Estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ma ware á kure keni njawinja á ba am tate na ni ndza a dakurtaa Dadaamiya átekwa na, njawinja ba estuwa á katafke-aara.

Elva a emnde na zlobe gareka nika an mukse na a kedaa zhele-aara

²⁵ Ate elva a gyaale-aha, antara dawale-aha wá, una wallá ya cenaná áza Yaakadada, wallá uwe, yá vakurte ba sawari-aaruwa. Diyakurdiya geni Yaakadada a magiyaa ngurna, ganevge ura-aara, daaci hyainevhye geni kwá cena názu yá bakurná iya. ²⁶ Adaba kwakyire á wahála na yá zharaná ya na wá, má ura á njá ba estuwa keni mándzaweka, a ba iya. ²⁷ Daaci ekka edda una ká an nika á nja zlauzle wá, tatayeka ica nika á nja. Amá ekka edda una zlobe ngudanja nika wá, sleka elva á nika mázla-aara. ²⁸ Ma ká gá mukse keni mándzaweka, ma gyaale keni máki á de gá zhele haypa-ka, amá duksa palle wá, emnde na garega nika na wá, ankwá wahála ázetare ma vaatara keni. Daaci yá kátá lyakurse á ba am wahála nanna.

²⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya wá, náwa zamáne á miya na á de haraaka kwakya mázla-aara. Daaci kure emnde na kwá an njwasha keni, magawanaamaga duksa ge Dadaamiya ba seke kwa baaka an njwasha. ³⁰ Kure emnde na kwá am laruwa keni, gawevge ba seke ndza shakurka emtanjire; emnde na tá am gedá, a zhararzhára higa-aatare ba seke hyefka duksa; emnde a shákwa kazlanja á duniya keni a garevge ba seke baaka duksa-aatare. ³¹ Daaci bademme á názena á maga slera á ba an kazlanja á duniya na, fauka ire á kure átekwa, adaba duniya na á de zle.

³² Wayanka kwá hyá lyuwa an duksa umele dekideki. Edda una gaaka mukse, ñane á fá hyema á ba áte názu á kataná Yaakadada, á kátá maga ba názu á de hayánháya Yaakadada. ³³ Amá edda una an mukse wá, estuweka. Ñane á shunñula ba kazlaña á duniya geni á gedantede dá mukse-aara an ñane, ámbera á dzámá slera á Dadaamiya keni. ³⁴ Daaci ñane ire-aara gevge bubuwa. Ba duksa palle ge ñwasha keni. Mukse má gaaka zhele ba dekideki, antara una zlahe gyaale wá, itare ire-aatare á ba áte namaari á Yaakadada, tá tataya vante ire-aatare, antara ervaunñde-aatare bademme ge Dadaamiya. Amá mukse á zhele wá, ñane á hyá lyuwa á ba an kazlaña á duniya, á kátá á gedante zhele-aara an ñane. ³⁵ Bademme á elva-aha na, yá tsakán ge piyakurte duksa umeleka, yá kátá ba njá á kure, yá kátá kwá maganaamaga názu zlaya, ira kwá vante ire á kure bademme ge Yaakadada.

³⁶ Kina wá, mí ndáhá elva á dawale, má tá kátá pákyáva an gyaale na á shebaná ñane. Amá má er-vaunñde-aara ndunde gyaale ñanna, diyeddiye geni ba gyaale ñanna keni á de zlada ervaunñde-aara kwakya áte una ñanna, ervaunñde-aara á kátá ba tá nguda nika an gyaale, daaci baaka haypa am hude-aara dekideki, ba á gá gyaale-aara, a piyaraterteka názu njarantenja am ervaunñde-aatare. ³⁷ Áma máki egdza dawale njarantenja am ervaunñde-aara geni á pekyá ge sheba gyaale mazla-aara, baaka sawari á emnde umele am hude-aara, a tapanaa ba ñane am vuwa-aara geni á dzeg-wándzegwa nja estuwa, á ñanaaña vuwa-aara, daaci ma gaaka mukse keni a magaa ba shagera. ³⁸ Jirire á elva ñanna wá, edda una gaaga mukse keni a magaa duksa shagera, amá átira ba edda una má gaaka mukse na.

³⁹ Ge mukse á zhele, am sarte na zlahe zhele-aara ankwá an shifa, an piya ganakini á pakyaava an zhele-aara, á de gá umele, sey má kedaakeda zhele lauktu mukse á gevge egdza zhele; amá keni sey á de gá ba slefatarfe seke ñane. ⁴⁰ Amá áte iya wá, á de shá higa kwakya má á njá an há-aara mázla-aara, arge una á de ga zhele umele na. Iya keni yá tama a binaa ba Shedekwe á Dadaamiya.

Elva a za názu ta icanante ge hele

8 Kina wá, mí habaza elva a hyuwa na tá icanante ge hele na. A ba kure, bademme á miya diyamidiya jirire á elva ñanna, una ba jire. Ay degiya, diya ñanna á dá ura á dem kuraavire, sey ba wayavire palle una á dá emnde a fetarfe á de katafke. ² Má bán-ba edda-aara, iya wá, diyandiya duksa mázle-aara, ñane zlahe shanka ñane enkwá á jirire. ³ Amá edda una ankwá á daba Dadaamiya áte waya á ervaunñde-aara wá, ñane an diya áza Dadaamiya.

⁴ Ate elva a zá názu tá icanante ge hele wá, kwá kátá yá bakurá uwe? Náwa, bademme á miya diyamidiya geni zhera ba hele tá maganá emnde am duniya na, baaka námpire-aara. Diyamidiya zlahe ádaliye geni Dadaamiya wá, buweka sey ba palle. ⁵ Gevge wá, duksa-aha na áte samaya, una áte haha, kwakya názu em-

ndimagwaha tá kezlater ugje ba seke dadaamiya. Kwakya duksa-aha na garevge dadaamiya-aha áza emnde umele am duniya. Duksa-aha umele kwakya garevge ba seke Yaakadada-aha arge emnde. ⁶ Amá ázemiya wá, baaka Dadaamiya umele sey ba palle, Ed-demiya na duksa bademme a nderanaa ba ñane, shifa á miya, a nderamiya ba ñane, mi emnde-aara. Yaakadada keni sey ba Yaisu *Almasiihu palle, Dadaamiya ndza a nderaa duksa bademme áte erva an ñane; shamiyánsha shifa kina adaba ñane.

⁷ Amá kure, emnde umele á kure zlahe diyarka jirire á elva ñanna, geni baaka námpire á hele dekideki na. Daaci má tá ankwá zá názu ta icanante ge hele wá, kertenj tá fetarfe am ervaunñde-aatare geni itare keni tá á ba am hele ñanna. Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba emnde ñanna ndza mbarsembe mága hele ba estuwa, mele zlahe ádaliye keni zlahe gyarebka am elva á Dadaamiya. Daaci itare ma ta zu vaatara hyuwa ñanna keni, tá fetarfe á ba an jirire am ervaunñde-aatare geni ta magaa duksa shagerka. ⁸ Má ge jirire wá, á badzámiya náza za-ka an Dadaamiya. Ma zamiyuze keni á sagamika, ma zamika keni baaka názu á gula áte miya.

⁹ Ekkure wá, kwá kwaraná kure ire á kure, ge zá názu kwá kataná kure. Amá wá, magaumaga enkwá, geni a mbedeka edda una zlahe gyebka am fetarfire na adaba kure. ¹⁰ Amaana: ba seke edda una zlahe gyebka am fetarfire na, máki á zhara ka edda una gyakebgye na, ká ankwá njá am tate á maga hele, ká ámbera zá duksa á hele, daaci fakanemfa ndzedá am vuwa ge ñane na zlahe gyebka am fetarfire na, ge eptsa á dem hele ka emtu? ¹¹ Daaci diyeddiye ba shagera geni ñane ñanna zlahe gyebka am fetarfire á eptsa á dem kataliya na wá, adaba ba ka na gyakebgye na. Ay degiya egdza emmerwa ba ge ekka, Yaisu *Almasiihu a yaa shifa-aara adaba ñane. ¹² Má njá á kure ba una wá, kwá ankwá maga kelaadire áte egdzar mama-aha á kure na zlahe gyarebka am fetarfire na; an una ñanna, kwá ankwá puwaterpuwa á dem dzámá ire. Diyaweddiye geni kwá magaterán ge egdzar mama-aha á kure-ka palle kelaadire ñanna, amá kwá maganán ge Yaisu Almasiihu. ¹³ Máki watse á mbeda egdza emmerwa adaba názu ya zuwa iya á dem hude, ambane yá zeka hyuwa ñanna, geni a vananteka ektápaare ge egdza emmerwa.

Slera á slebelá an názu á zlayán ge ñane

9 Ba iya na kwá ankwá zharizhárá na keni wá, ábi yá kwaraná ba iya ire-aaruwa. Emtu ya slebela á Yaisu *Almasiihu-ka emtu? Ndza nanánka Yaisu Almasiihu an ice-aaruwa ngayye emtu? Ekkure na náwa gakurevge emnde a fetarfe na keni barka ba slera na ya magannaa ya ge Yaakadada ka emtu? ² Ma hyainefka slebela áza emnde umele keni wá, ázekure wá, hyainefhye. Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaakadada keni á mára ba jawapa ganakini ya slebela á Yaakadada Yaisu Almasiihu, kwa jesaare na keni adaba slera na ya magannaa iya. ³ Yá de baterá ba una ya

ge emnde na tá ankwá á habaza názu am iya na.

⁴ Adaba slera na ya maganaa ya am dágave á kure na, zlayika ge yá zuze, yá shushe áte kure emtu? ⁵ Emtu ta piyite an piya ge iya ga mukse, geni ma andze njá ja dába kerde an mukse-aaruwa ge mága slera á Dadaamiya, seke una tá ankwá á maganá tara Piyer, antara emnde a bela umele, an egdzar mama-aharara ge Yaakadada na emtu? ⁶ Emtu kwa dzeranjerse ba ntere njainjere antara Barnabas geni njá gelaná ba ntere ire á ntere emtu?

⁷ Ndza kwa cenáncena ser palle, geni zhel sawji ankwá á wavanu ge larde ni á gelaná ba ntere ire-aara? Á ba á jerje sleherdá, á maga slera am fe, amá má magaaamaga duksa áte fe wá, á feka áte we-aara? Emtu ankwá suni na á piyá walda ni á sheka uba áte dabba-aha na á piyaná ntere?

⁸ Emtu garáva-aha njanna ya tsakese ba názena tá ankwá á slaslaná emndimagwaha emtu? Una, á ba am *tawraitá keni mi ndaha ba una. ⁹ Ankwá an puwa am tawraitá á Muusa, a ba ntere: Ngudanaanuka *japa ge we á dalau na ankwá á maga slera na, á bina. Emtu Dadaamiya a ndahese una á ba áte dalau ba jirire emtu? ¹⁰ Ba jirire, Dadaamiya á tsaka elva-aha njanna á ba áte miya. Sleherdá wá, á maga slera-aara an tama. Ba duksa palle ge emnde na tá gyega hiya keni, shagera jipu geni ta fetefa tama áte názu zlaya-aatare ge itare keni. ¹¹ Ay náwa ntere ntere se hyanme elva á Dadaamiya am kure ba seke ta hyanme wulfe am fe. Daaci máki ntere njá lyyi ba kazlaná á duniya na am erva á kure ge zuze á ntere, una mándzawe emtu? ¹² Má zlaya á emnde umele ge sha náza zuze-aatare am erva á kure, sakwa ntere emtu? Má áte jirire wá, zlaya á ntere ge ntere keni, amá nja ba palása na njá ankwá maganá ntere na, ba njá farvaundeka, ndavanjerka ntere geni kwá melanjerumele, njá kuva ba ni a eptsarka emnde na tá se cena labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na.

¹³ Diyakurdiya emtu geni emnde na tá maga slera am mashidi, á gelaterá ba názu emnde tá danán ge Dadaamiya á dem mashidi? A ba am mashidi njanna zlabé ádaliye: Emnde na tá maga slera á ica dabba keni tá á ba an dza-aatare am hyuwa njanna? Diyakurka una njanna emtu? ¹⁴ Náza á emnde a bálá waazu keni ba estuwa. A ba Yaakadada an we-aara: Náza njá shifa á emnde bálá elva-aaruwa á segashe á ba am slera-aatare. ¹⁵ Jirire tsa, aley keni iya katanka ya názu yá njá shifa-aaruwa an ntere áte una njanna. Ba kina keni, banakuránka una ge kátá duksa ázekure. Una ma yá emtsa keni, ya hayaa ba una njanna, arge una tá kedinaakeda názu yá gedá átekwa na. ¹⁶ Yá shánka zleba adaba yá bálá labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu, una gevge laarire áte iya, má yá báleka, watse laruwa ge iya. ¹⁷ Ma andze ya eksesaa ba iya an ire-aaruwa slera njanna wá, ma yá ndava mbera-aaruwa keni. Amá una estuweka, a fiyaara ba Dadaamiya ge iya. ¹⁸ Ay wá, ázara kena mbera-aaruwa ge iya? Mbera-aaruwa ge iya wá, ba yá balaterá elva á Yaisu Almasiihu ba dey ge emnde, yá lyyeka názu á zlayizláyá am slera-aaruwa.

¹⁹ Iya, yá kwaraná ba iya ire-aaruwa, ya náve á uraka. Amá ya ganvaa ba iya ire-aaruwa ba seke ya náve á emnde bademme, geni yá sá emnde ba kwakya áseza Yaisu *Almasiihu deydey á ndzeda-aaruwa.

²⁰ Diyandiya tsa ganakini yá kwaraná ba iya ire-aaruwa am názena á ndahaná *tawraitá á Muusa, amá má yá am dágave á Yahudiya-aha wá, yá njá áte njá á Yahudiyire, geni a fartaarfe itare keni áte Yaisu Almasiihu. Má yá áza emnde na tá ankwá dába náde á Yahudiya-aha bademme áte laarire na, iya keni ba yá eddába antara itare, geni yá gatervege emnde á Yaisu Almasiihu. ²¹ Zlabé ádaliye: Má yá am dágave á emnde na diyarka tawraitá á Muusa dekideki na keni maa, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una á bánka ni janaaveje áte tawraitá á Dadaamiya, una estuweka, adaba fanansaarfe ge una a ndasaa Yaisu Almasiihu na. Amá yá magán ba geni a shanátersha ge dába Yaisu. ²² Ba estuwa njanna zlabé ádaliye, má yá am dágave á emnde na zlabé gyarebka am fetarfire, iya keni yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una ma yá am dágave á emnde na nja-aatare estara keni, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare, geni yá lyye emnde umele am itare an jeba á pute-aha njanna. ²³ Bademme á una njanna, yá magán ba geni a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am slede bademme, geni iya keni yá de shánsha dza ladá-aaruwa am hude-aara.

²⁴ Diyakurdiya emtu geni má emnde tá ankwá degeza zhágade geni á de icaná ware ire, emnde kwakya una tá zhagade, amá sey ba emnde na ta ica ire una tá lyyi duksa? Daaci kure keni wawauwáva ba seke náza-aatare, kwá de shánsha názá á kure keni. ²⁵ Bademme á emnde na má watse tá de zhagade na wá, ma ware-aatare keni á ettsaha, á sala vuwa-aara ba kelaazare geni a mbesmbe vuwa-aara, lauktu á de icaná ntere ire vaci lámare. Bademme a wava-aatare njanna wá, ba geni tá shánsha zleba á hare palle. Amá miya wá, wavaumiwáva am slera á Dadaamiya geni mí de shánsha *danjkaula na á zleka dekideki na. ²⁶ Adaba una njanna, iya wá, yá zhagade á ba á de katafke. Zlabé adaliye, ya ba seke edda una ni ankwá á ja dedekwa na, amá wá, yá jeka á dem kaamba ba dey. ²⁷ Iya ya ba seke sleja dedekwa, a ba iya na wá, amaana: Yá hereka vuwa-aaruwa dekideki, sey ba yá kwarukware vuwa-aaruwa ma vaatara keni, geni iya edda á balaterán ge emnde vatena, a de velyariseka á degáshe adaba hyainefka.

Gawevka emnde a mága hele zlabé ádaliye

10 Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanka kwá viyanaaviya názena ndza a shaa eggie-aha a miya werre am sarte na ndza tá antara Muusa. Dadaamiya ndza a shebatervehe bademme-aatare am kumba am sarte na tá átira zlalá; bademme-aatare, baaka una ndza ebzuka Haye Kyanjere na. ² Am zlalá-aatare am kumba, ira degashe-aatare am guwa njanna, ndza ba seke magarateraamaga baptisma geni tá gevge emnde á Muusa á ba an jirire. ³ Itare bademme, ndza baaka una zauka dafa na ndza a vatertaa

Dadaamiya á sa am samaya na. ⁴ Baaka una shauka yawe na ndza a vatertaa ba Dadaamiya an hákuma á Shedekwe-aara á segáshe á sawa am palaha na, bademme-aatare ndza sharushe yawe ñanna. Palaha na ndza a ñgyekwateraa Dadaamiya ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. Ñane ndza ankwá antara itare ba ke-laazare. ⁵ Aley, nja ba una ñanna bademme na, ndza kwakya emnde am dagave-aatare hayáterka Dadaamiya adaba shagerkire á mága-aatare. Adaba una ñanna, zateruze duniya á ba am kaamba.

⁶ Daaci bademme á una ñanna, á bamiyá ba elva ge miya keni, geni kataumika jeba á hala ñanna ta maganaa itare werre na. ⁷ Gawevka emnde a mága hele zlobe ádaliye seke una ndza ta maganaa itare werre, daaci ta puwetehe am wakita á Dadaamiya geni emnde njarinja á katafke á hele, tá ankwá ezza, tá ámbera eshsha, daaci ta tsetehe tá shekela á bina. ⁸ Magauka gwardzire seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci ta naba matsehe, emnde debu kul buwa ju keye una ta kedaa áte váha palle na. ⁹ Adaliye, tatayaumika gyá hala á Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde ñanna werre, adaba una ñanna a cebateraahé ge záhe na. ¹⁰ Zlobe ádaliye, magaumika dugune áte Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci a naba kedateraahé ge Dadaamiya á kya erva an malika na á belaná á de ceba emnde na.

¹¹ Bademme á lámare na ndza a shaa itare na wá, ba ge faterem am vuwa ge emnde umele geni itare wá, a magarmága enkale. Ta puwete am wakita á Dadaamiya, ge fami magiya ge miya emnde na mi herzhe an kataliya á zamane na. ¹² Daaci faufa hyema ba shagera, sakwa edda una ñane á tapán ba seke ñane wá, tsaatse ba shagera na, sey á fa hyema ba shagera geni a mbedeka. ¹³ Lámare na á badakurá shaitaine an ñane bademme na, ndza a fantau vatene-ka. Emnde umele keni ndza ta bashaa ba una ñanna. Dadaamiya wá, ñane dzayye ervaunđe-aara am názu ndza a ndaase ñane bademme. Á de belanaaka dekideki geni á shakursha názu á jauje ge ndzedá á kure. Báda á shaitaine wá, á ba ankwá, amá ma a shakur vaatará lámare ñanna keni, Dadaamiya á de vakurte midalire, á de magakurná ba ñane puta, geni á fer-takuraferta an ñane.

¹⁴ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, gawanápteka dekideki ge elva á mága hele. ¹⁵ Elva-aaruwa ba una ge kure, wallá kwa egdzara-ka, uweka, lawanaale ba kure elva-aaruwa ñanna, tara jirire an fida keni. ¹⁶ Slawanaasle á ba áte náza sha na mi gan barka ge Dadaamiya argena má mi za dafa á Yaakadada na. Má mi eksante, mi shuhe na wá, gamiyevka palle antara Yaisu *Almasiihu adaba uzhe-aara na ndza a puwanvaa ñane na emtu? Adaliye, má mi ke-zlanve dafa mi ezza na wá, gamiyevka palle antara Yaisu Almasiihu adaba shifa-aara na ndza a yanaa ñane na emtu? ¹⁷ Dafa wá, ba dagwala palle, amá mi kwakya mi zá ba una ñanna; amaana: am kwakyaire á miya ñanna wá, gamiyevge ba seke ura palle.

¹⁸ Zharauzhára áte una tá ankwá maganá emnde a *Iserayiila: Tá icanante dabba ge Dadaamiya áte tate-aara seke una a kwaratersaa ñane, daaci emnde na má zaruze hyuwa ñanna, bademme-aatare garevge emnde á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Kwá á ba á cenáncena ndza názu yá ankwá bakurná iya na? Emtu kwá cenán ba seke hyuwa na tá icanante ge hele keni duksa emtu? Ba hele ñanna deme, duksa á jirire emtu? ²⁰ Una duksa á jirireka dekideki. Arge una ñanna, názu yá bakurná iya wá: Má emnde na zlobe dabarka Yaisu *Almasiihu ta icataa duksa wá, tá vante ge Dadaamiya-ka, amá tá vaterte ge jini-aha. Adaba una ñanna, wayanka kwá gev palle antara jini-aha. ²¹ Una á taa gevka dekideki, kwá de shá názena ni tá fater ge jini-aha, ádaliye kwá se sha una á katafke á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Zlobe ádaliye: Kwá dzegwánka de zá názena tá gyater ge jini-aha, kwá se zá náza á Yaakadada Yaisu Almasiihu keni ba kure. ²² Má gevge ni mi magán estuwa wá, mi kátá elva á Yaakadada, emtu kwa kurken mí januje an ndzedá emtu?

Ma am uwe keni magaumága adaba hairire á emnde umele

²³ A ba emnde umele á kure: Ábi duksa bademme gevge ba halál? Una ba jire-aatare. Amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte miya. Ta bántsa itare: Ankwá baráma á mága ma uwe keni. Ay degiya, duksa na watse á melamiyuka dekideki ge daba Dadaamiya keni ankwá. ²⁴ Ma ware á kure keni maga-umága názena ni watse emtake áte emnde umele, zharauka názu watse emtake ba ge kure palle na. ²⁵ Bademme á hyuwa-aha na tá ankwá valaná am kwaskwe wá, ma ndza ta icanante ge hele keni ndaveka ka, dzameka ire átekwa dekideki, ká naba esshekwa, ká de ezza duksa á ña. ²⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Haha, antara názu átekwa bademme ba náza á Yaakadada.

²⁷ Ma a dahakte vaatará ura á ña na zlobe fetareka áte Yaisu ge de za náza za am mba-aara keni, má ba eksakaarekse duwa wá, ndaveka, dzameka ire áte náza za ñanna dekideki, ká naba ezza. ²⁸ Amá má a se balaksehe ge ura umele geni hyuwa ñanna ndza ta icanante ge hele wá, naba yanya, zeka mázla-aara, adaba á de sha shunñula edda una a se balaksebale na. ²⁹ Ya ndaaná adaba uwe una: Yá kuva ba názu watse á de dzamaná ñane na. Ekka wá, yá kuva náza á ña ka mázla-aara.

Bánka zlobe: Má ba mbate duksa bademme ba halál, ay labára yá zeka adaba edda una a se balisebála na?

³⁰ Bánka zlobe ádaliye, a ba ka: Má ba ganarge maduwa ge náza za-aaruwa an zhera á Dadaamiya, labára tá tsakiyaare elva arge názu ya magar maduwa lauktu yá ezza?

³¹ Duksa yaikke na yá bakaná iya wá: ma ka ján vaatará ire an náza za, bi náza essha, ma ká maga ba uwe keni, emmága á ba áte una ni watse emnde bademme tá de zleba Dadaamiya adaba ekka na. ³² Ma am uwe keni magaumága á ba áte una ni watse kwá

de magateránka emtaŋkire ge emnde umele an ñane, ma ge Yahudiya-aha, ma ge emnde a fetarfe, ma ge emnde-ara keni egdzara á nálgadama bademme. ³³ Magaumága á ba áte una yá ankwá á maganá iya na. Am názu yá maganá ya bademme wá, yá ankwá wava geni a gevge áte shagerire, emnde keni tá de hayánhaya. Yá manka názu watse emtake ba ge iya palle na, amá yá maga názu watse emtake áte emnde bademme, geni itare keni a lyarlya shifa-aatare áza Dadaamiya.

11 Dabaudába ba sera-aaruwa, ba seke una iya keni yá ankwá daba sera á Yaisu *Almasiihu na.

Fáda ire á ñwasha á katafke á Dadaamiya

² Iya yá zleba ba kure, adaba danseka am ire á kure am názu kwá maganá kure bademme, kwá ankwá maga ba názu ndza ya bakurnaa iya na. ³ Amá náwa názu yá kátá kwá diyeddiye zlafe ádaliye: Yaisu *Almasiihu wá, ire ba ñane arge zala bademme, zhele keni ire ba ñane arge mukse, Dadaamiya ñane ire arge Yaisu Almasiihu. ⁴ Má zhele á ñala áza Dadaamiya, bi ankwá á mbedateru elva na ndza a shanaa ñane áza Dadaamiya ge emnde wá, sey á eksevarekse dzakwa emtsaade. Má magaaka una ñanna wá, a epsawaa Yaisu Almasiihu na ire arge ñane na. ⁵ Amá mukse wá, estuweka. Má mukse ankwá á ñala áza Dadaamiya, bi ankwá á mbedateru názu a shanaa ñane áza Dadaamiya ge emnde, an ire dey, ñane keni ankwá á epsawa zhele-aara na ire arge ñane na. Ñane gevge ba seke mukse na a sehese ire na, una zherwe jipu. ⁶ Ha! Má mukse ñanna wayaaka fáda ire, labára á icanvaareka, bi á sehesehe úgje ñanna ba dekiðeki? Ay degiya, una duksa zherwe náza enndaaka. Daaci má estuwa, sey mukse á fadesefade ire-aara.

⁷ Amá ge zhele wá, má ankwá á ñala áza Dadaamiya wá, á fádeka ire. Adaba Dadaamiya a nderaa zhele áte ndera-aara ge ñane, zhele á mara yaikkire á Dadaamiya. Amá mukse wá, á mara ba yaikkire á zhele. ⁸ Diyamidiya geni Dadaamiya ndza sanseka zhele am vuwa á mukse, amá ndza a sanse ba mukse am vuwa á zhele. ⁹ Zlafe ádaliye: Dadaamiya ndza nderaaka zhele adaba mukse, amá ndza a nderaa mukse adaba zhele. ¹⁰ Adaba una ñanna, sey ba mukse una á fada ire-aara, ge marese zherwe na á fáná ñane áte zhele-aara, ira adaba malika-aha keni. ¹¹ Amá keni ge njá á miya am elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ma mukse keni á ba an dárádza-aara ba seke zhele, zhele keni á ba an dárádza-aara, ma ware-aatare keni á hyepka má baaka palle-aatare. ¹² Ba seke una ni Dadaamiya ndza a tedese mukse am vuwa á zhele na wá, kina keni ba mukse una á yá zhele, duksa bademme á maganá ba Dadaamiya slera-aara.

¹³ Lawanaale ba kure an ire á kure má shagera geni mukse á sem jáháva ge ñala Dadaamiya an ire dey. ¹⁴ Zhele maa, áte názu mi zharanaa miya á ba am njá á emnde am duniya keni wá, úgje sladde am ire wá, á gev duksa zherwe ge ñane. ¹⁵ Amá má mukse a shaa úgje sladde am ire wá, á fanaare ge dárádza. Adaba

Dadaamiya ndza a vanta úgje sladde ba ge mukse ba seke lafaya ge sheba ire-aara an ñane. ¹⁶ Má ankwá ura á kátá gá jáwe arge elva ñanna wá, náwá názu yá banná iya ge edda-aara: ma ñere, ma aiklaisiya-aha á Yaisu Almasiihu na tá áme keni, nade á miya ba una baaka umele.

Elva a dáfa á dzámá Yaakadada

¹⁷ Am názu yá bakurná iya kina na wá, yá galakurka mázla-aara. Adaba am jáháva á kure á katafke á Yaakadada, kwá maga ba mandzawire, arge mága shagerire ge dákurá á de katafke. ¹⁸ Emtsaade wá, ta bántsa: Ba kelaa má jakurammeje á katafke á Dadaamiya wá, sey ba gergere ye á kure. Una ba iya keni kyalma-aara fantaarefe. ¹⁹ Baira deme, shagera ba kwá tegava ñanna, geni tá sesse emnde na tá ankwá daba Yaisu *Almasiihu an jirire na. ²⁰ Má kwá jáháva á kure ñanna wá, kwá zá dáfa á Yaakadada ka kure dekiðeki. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba ma ware keni á de berda ba dáfa-aara ge ñane, daaci á zuze, á shushe á ba áte huðe-aara haa á weshanante ire, amá emnde umele á waterá ba waya. ²² Má kwá maga ba una, baaka há á kure ge zá dáfa á kure ñanna, kwá shá duksa á kure am huðe-aara emtu? Emtu kwá kátá epsawa aiklaisiya á Dadaamiya emtu? Emtu kwá kátá fateraare zherwe ge talága-aha emtu? Kwá kátá yá bakurá uwe kina? Kwa kurken yá galakurgála emtu arge una? Yá galakurka dekiðeki.

²³ Náwa duksa na yá kwarakursa iya na wá, iya keni ndza a kwarisaa ba Yaakadada emtsaade. Lauktu tá velateru Yaakadada Yaisu ge kelaade-aha-aara wá, ba vacite ñanna an vayiya, a eksetaa dáfa, ²⁴ a slafan we-aara ge Dadaamiya argena, a ba ñane á elvan ge emnde-aara: Una degiya vuwa-aaruwa, yá yanya shifa-aaruwa adaba kure. Kure keni magaumága ba estuwa ganakini kwá dzamidzáma an ñane. ²⁵ Am iga á masane, a eksetaa náza sha keni, a ba ñane: Una wá, namána anwasliire na watse á de ngudaterá Dadaamiya ge emnde an uzhe-aaruwa. Ma kwa jamme vaatará ge sha jeba á una keni, magaumága ge kwá dzamidzáma an ñane.

²⁶ Elva á Yaakadada ñanna wá, amaana: ma kwa jamme vaatará ge zá dáfa ñanna, ira sha náza sha ñanna, kwá ankwá bálá elva a emtsa-aara dem sarte na má de saasa ñane.

²⁷ Adaba una ñanna, ma ware una a zu dáfá á dzámá Yaakadada, a sharhe náza sha-aara an baakire á zherwe, daaci edda-aara gaaga haypa áte Yaakadada antara uzhe-aara. ²⁸ Daaci ma ware keni sey á zlauzle am hábaza názu am ñane emtsaade ba shagera, lauktu á ezza, á essha. ²⁹ Má edda-aara lanaaka ba shagera geni una vuwa á Yaakadada, ma a zuhe, a shuhe keni, a zaare ba shairiya ge ire-aara. ³⁰ Adaba ba una ñanna, emnde á kure kwakya ta lipa-aha, emnde umele keni garevge lipa-aha baaka ndzedá-aatare, emnde umele deme emtsaremtsa. ³¹ Amá ma andze mi habazesaa ba miya emtsaade názu am huðe á miya lauktu mi ezza, mi essha wá, daaci Dadaamiya ma andze á zamika

an shairiya mázla-aara. ³² Ma Yaakadada Dadaamiya á fá zlada áte miya keni geni duksa umeleka, una ba geni á fámiya am enjkale, lauktu á de ñamika am shairiya mázla-aara seke emnde bademme am duniya.

³³ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, má kwá jáháva ge zá dáfá á Yaakadada wá, faufa er-vaunđe geni a saremsa emnde bademme emtsaade. ³⁴ Má anƙwa ura á taa bashuka waya, sey á zuze duksa am mba-aara emtsaade, geni tedawanteka shairiya áte ire á kure am jáhava á kure. Jugena á elva-aha umele wá, watse yá de palakurnaapálá ma danemda ázekure.

Hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá

Shedekwe Cudedde ge emnde

12 Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, mí ndáhá elva áte hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá Shedekwe Cudedde ge emnde na. Yá kátá kwá cenevaacena una ba shagera. ² Diyaweddiye geni am sarte na zlobe fakurtareka áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ndza á tedakura ba Shaitaine an hákuma-aara á de maga hele, názu wallá á ndáhá elva ka. ³ Adaba una ñanna, yá kata kwá diyeddiye ba shagera: geni má ba jirire anƙwa Shedekwe á Dadaamiya am ura ñanna wá, edda-aara á dzegwánka nyanya Yaisu Almasiihu. Zlobe ádaliye: ura ba dey, á taa ndaaseka áte Yaisu Almasiihu geni ba ñane una Yaakadada, sey á banná ba Shedekwe Cudedde ge edda-aara. ⁴ Anƙwa hákuma á maga slera-aha gergere ge emnde, amá á tegaterá ba Shedekwe Cudedde palle. ⁵ Anƙwa slera-aha gergere á fateraare Yaakadada Yaisu Almasiihu ge emnde-aara, amá tá maganán ba ge Yaakadada palle. ⁶ Zlobe ádaliye: anƙwa hákuma á mága slera-aha gergere, amá ba Dadaamiya palle una á dá slera-aha ñanna á de katafke geni a gevge. ⁷ Shedekwe Cudedde anƙwa máráva am kure an jeba á hákuma-aha ñanna, geni kwá magateránmaga nám-pire ge emnde an ñane. ⁸ Ge ura umele, Shedekwe Cudedde á vante hákuma á pálá sera á elva-aha an il-mu na a vantaa Dadaamiya. Ge ura umele, Shedekwe ñanna á vante hákuma á dise elva shagera ge ennda-ha. ⁹ Ge ura umele, ba Shedekwe ñanna, á vante hákuma á fetarfire áte duksa geni a de gevge ba jirire. Ge ura umele, á vante hákuma á mba ura áte lapikere. ¹⁰ Ba Shedekwe ñanna palle, ge ura umele á vante hákuma á mága najipu-aha; ge ura umele, á vante slera á nabiyire; ge ura umele á vante hákuma á lanaale-aara, tara una jini, an tara Shedekwe Cudedde keni; ge ura umele á vante hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni diyaaka na; ba Shedekwe ñanna, á vante hákuma ge ura umele geni á palanaapálá elva ñanna. ¹¹ Bademme á hákuma-aha ñanna, ba slera á Shedekwe Cudedde palle, á tegaterá ge emnde-aara bademme áte una á kataná ñane.

Ubiya-aha kwakya am vuwa palle

¹² Diyamidiya geni vuwa á urimagwe wá, ñane palle ba ñane, amá ubiya-aha kwakya, antara duksa-aha gergere anƙwa an dzagwa am ñane. Ma kwakya ubiya-aha, an duksa-aha ñanna am ñane keni, zhera-aara ge ñane wá, ba vuwa palle. Vuwa á Yaisu *Almasiihu keni ba estuwa ñanna, amaana: aiklaisiya-aara. ¹³ Miya bademme á miya, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele, ma náve-aha, ma emnde na tá kwará ire-aatare na, bademme am sarte na magaramiyaamaga bap-tisma, mi naba jamme, gamiyevge ba palle. Una keni á ba an hákuma á Shedekwe Cudedde ñanna palle, ba Shedekwe ñanna palle una anƙwa am ma ware á miya keni bademme. ¹⁴ Vuwa á urimagwe gevka ba ubiya palle, amá ubiya-aha, an dzágwa á duksa-aha umele kwakya anƙwa am ñane. ¹⁵ Má bánba sera: Iya wá, yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka erva, una á ba magaavemage emtu, geni á njinja yiyiye áte vuwa? ¹⁶ Má bánba hyema: Iya keni yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka ice, una ba jirire geni ñane gevka tate umele áte vuwa emtu? ¹⁷ Ma andze vuwa á urimagwe deme surumme ni ba ice palle wá, ma andze á cenáná an uwe kena duksa? Bi ma andze Dadaamiya a nderaa ba hyema palle geni ura wá, ma andze á sáná an uwe kena duksa? ¹⁸ Amá Dadaamiya nderaaka ura estuwa. Dadaamiya a ndera vuwa á urimagwe wá, an duksa-aha umele gergere bademme an dzagwa am ñane, áte una á kataná ñane. ¹⁹ Ma andze Dadaamiya a nderaa ba duksa palle am njá á duksa-aha na mí zharaná miya áte vuwa á urimagwe na wá, una ma andze vuweka dekideki. ²⁰ Amá gevka estuwa; anƙwa ubiya-aha gergere, antara duksa-aha gergere an dzagwa am vuwa á urimagwe, bademme á duksa-aha ñanna, ta jemaa ba vuwa palle.

²¹ Daaci má estuwa, ice á taa banánka ge erva: baaka wedere-aaruwa an ka. Ire keni á dzegwánka baterán ge sera-aha: baaka wedere-aaruwa an kure. ²² Baira ba egdzar duksa-aha na tá am vuwa á miya, miya mi fateruka hyema geni baaka payda-aatare na wá, tá njáná ba itare shifa á miya. ²³ Zlobe ádaliye, duksa-aha umele keni tá anƙwa áte vuwa á urimagwe, amá miya mí feka dárádza áte itare, ira duksa-aha umele keni mí maga zherwe-aara jipu, mí njá á ba tsufatertsufa, tá njáná ba itare zlobe adaliye shifa á urimagwe. ²⁴ Duksa-aha na áte vuwa á ura bademme, duksa na shagera ge ezzhára-aara, á famika am zherwe, baaka wedere á miya ge etsufa-aara na keni, a nderanaa Dadaamiya ba estuwa áte una ndza a katanaa ñane. Daaci a naba fa dárádza áte duksa na á fá ura am zherwe na kwakya-aara. ²⁵ Dadaamiya a naba jemaa duksa-aha ñanna am vuwa á urimagwe, wayaaka an tegava-aatare dekideki, á kátá tá maga duksa bademme átir-palle.

²⁶ Má anƙwa zlada áte duksa palle am vuwa á ura, vuwa bademme á tápá ba zlada ñanna. Má ubiya palle shansha gedá, bademme á vuwa á eggeda.

²⁷ Daaci ba ekkure na una kwa vuwa á Yaisu *Almasiihu. Ma ware á kure keni ñane duksa palle áte vuwa ñanna. ²⁸ Náwa Dadaamiya á bazláter estuwa emnde am aiklaisiya-aara: Zuhñwe wá, a dzerese emnde a belá á Yaisu Almasiihu. Ge buwire, a dzerese emnde a mága nabiyire. Ge keyire, a dzerese emnde a kwaratersa duksa ge emnde. Am iga á emnde ñanna, a dzerese emnde a mága najipu-aha, antara emnde na a vaterte hákuma á mba emnde na ta lapika-aha na. Ge emnde umele, a vaterte hákuma á melateru ge emnde. Ge emnde umele a vaterte hákuma á gev emnde a sawari á aiklaisiya. Ge emnde umele zlaabe ádaliye, a vaterte hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni diyarka na.

²⁹ Am názu kwa cenanaa kure kina na wá, emnde bademme ta ba emnde a belá emtu? Emtu emnde bademme tá dzegwándzegwa mága nabiyire emtu? Emtu bademme tá dzegwándzegwa mága malumire, bi mága najipu-aha gergere emtu? ³⁰ Emtu, itare wá, bademme ma ware-aatare keni an hákuma á mba ura áte lapikere emtu? Emtu bademme-aatare tá an hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni tá cenánka na emtu? Emtu má ndarsendáhe elva áñwaslire ñanna wá, ma ware keni á naba palanaapálá emtu? ³¹ Názu yá bakurná iya wá, kataukátá ba hákuma-aha na ni an námpire jipu na. Amá wá, yá marakuránmárá ba iya ñanna zlaabe ádaliye uññule á duksa umele na ni jauje ge duksa bademme na.

Shá wayavire jauje ge duksa bademme

13 Ma yá an hákuma á ndaha elva an we á emnde na tá am duniya na bademme, antara ba elva á malika-aha keni, máki baaka tsawe ba wáyávre am iya wá, nara-aaruwa á gev ba dey. Baira yá gev ba seke hula á ganña, an nalgaita na baaka sera-aara dekideki, á waterwa am hyema ge emnde na. ² Una ma Dadaamiya a vite hákuma á nabiyire keni, ma diyandiya duksa bademme, ma ya shaa hákuma á dise nasherire-aha bademme, ma ya shaa fetarfire na yá naba tsantetse wa an ñane keni, má baaka wáyáva am iya wá, hyanevka ba názara keni. ³ Zlaabe ádaliye, ma ya tegaterse nalmane-aaruwa bademme ge talágá-aha, ma ya yaa shifa-aaruwa bademme geni a zariyuze an kára adaba fetarfire keni, má yirye mága wáyávre wá, una-aha ñanna bademme na á magiyánka námpire dekideki.

⁴ Wáyávre wá, á vante farvaunđe ge ura; wáyávre, á vante maggwire ge ura. Sleyawava á feka ice am duksa á ura; wáyávre á feka ura am kurávre, á feka ura am gálá ire keni. ⁵ Wáyávre á manña baakire á zherwe. Ura anñkwa wáyáva-aara wá, á magaterteka emtanjire ge emnde, á iceka ervaunđe watsewate, á manña dugune áte ura. ⁶ Ura an wáyáva, á higarka ge mandzawire, amá á higa arge jirire. ⁷ Wáyávre, á faná ervaunđe ge duksa bademme. Wáyávre á vante fetarfire á jirire ge ura, á vante tama ge ura; ura anñkwa wayava-aara á ñanaañja ervaunđe-aara am duksa bademme.

⁸ Wáyávre wá, dem ba ge dekideki á njá ba kela-aara. Amá tara hákuma á mága nabiyire, antara hákuma á ndaha elva na ni ba edda-aara keni á cenánka na, ira hákuma á dise ndáhá elva shagera na, bademme watse á zlauzle. ⁹ Adaba kina wá, ma diya á miya, ma nabiyire á miya keni, bademme zlaabe mí maga ba kyalma-aha-aara. ¹⁰ Amá má de samsa una hyebhye bademme na, daaci una kyalma kyalma na bademme watse á zlauzle.

¹¹ Am sarte na zlaabe ndza ya ba seke egdzere wá, ma yá ndáhá elva, ma yá dzámá duksa, ma fa hyema-aaruwa áte duksa keni, ndza ya magán ba seke egdzere ñanna. Amá am sarte na ganevge ura wá, yanánya hala á egdzarire mázla-aara. ¹² Am kinire na wá, ma uwe keni zlaabe mí zhára ba kyalma-aha-aara ba seke má tá zhára duksa am kweteram na á zhareka shagera na. Amá vacite umele wá, watse mí de nanna duksa ñanna ba tseññe átuwa á ice á miya. Kina wá, ma uwe keni ya dise ba kyalma-aara, amá vacite ñanna wá, yá de diyeddiye bademme, ba seke una a diyisaa Dadaamiya na.

¹³ Amá anñkwa duksa-aha keye wá, baaka zle-aatare dekideki: Ba fetarfire, táma, ira wáyávre. Amá yaikke-aatare wá, ba wáyávre.

Hákuma á mága nabiyire an hákuma á ndáha elva áñwaslire

14 Wavauwáva ba shagera geni kwá gevge emnde a wáyáva, kataukátá hákuma-aha na á vatertaa Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na keni. Kwakya-aara wá, kataukátá ba hákuma á mága nabiyire. ² Má ura á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, á baterán ge emndimagwaha ka, á banán ba ge Dadaamiya an ire-aara, adaba ba Dadaamiya palle una á cenáncena. Adaba edda una ñanna keni á ndaha ba nasherire na ni a vantaa Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde. ³ Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ñane á baterán ba ge emndimagwaha geni á magaterá námpire, á faterem ndzedá am vuwa, ira á ekhyaterá ervaunđe zlaabe ádaliye. ⁴ Daaci edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, ñane á vante ndzedá ba ge ire-aara palle am fetarfire-aara. Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ñane á faterem ndzedá am vuwa ge emnde á Dadaamiya bademme am fetarfire-aatare. ⁵ Ate iya wá, ma bademme á kure shakuránsha hákuma á ndáha elva na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na keni ba shagera. Amá una yá kataná ya kwakya-aara wá, ma ware á kure keni á shánsha hákuma á mága slera á nabiyire. Adaba átire ba nabiyire, arge edda una á tsáká elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na. Sey máki jesarje edda una á pálá elva ñanna, lauktu á maganá námpire ge aiklaisiya keni.

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina má danemda á dezekure, daaci yá de tsakakurse elva-aha, amá cenakuránka dekideki, ázara námpire-aaruwa ge kure? Shagera-aara wá, yá tsakakurse názu ndza a binaa Dadaamiya, bi yá vakurte diya-aha umele am elva á

Dadaamiya, bi yá bakurá sera á elva á nabiyire-aaruwa, bi yá kwarakurse elva á Dadaamiya an elva na kwá cenáncena. Má baaka una ñanna wá, daaci nám-pire-aaruwa ge kure keni ba baaka.

⁷ Kina ba seke kazlaña á gá gwesa, seke tara nalgaita, an gadzavera, diyamidiya tsa geni tá ndaaka elva. Amá má edda á fertá nalgaita ñanna á ferteka an uññule-aara, má edda gadzavera keni á jeka an uññule-aara, má tá weshusha ba dey, á cenáná ware sera-aara, antara emtakire á gwesa? ⁸ Ge dáhá emnde á dem wáwa keni ba estuwa. Má edda á fertá derkwák-wá fertaaka náza wáwa ba shagera á dem hyema á emnde, ware edda una á de ngwádáwa ge dem wáwa ba dekiideki keni? ⁹ Ba duksa palle ge kure keni, má kwá ndáhá elva áñwaslire na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na, tá de cenákurá estara kena emnde? Daaci elva á kure kwá ndahaná á dem kaamba ba dey.

¹⁰ Ankwa elva-aha gergere kwakya am duniya, amá bademme á elva-aha, emnde a ndáhá-aara tá cenáncena maana-aha-aara bademme. ¹¹ Amá má gevge ni ura á biya elva, amá yá cenánka elva-aara dekiideki wá, edda-aara gevge ba seke wayve ázerwa, iya keni ya ba seke wayve ázeñara.

¹² Daaci ba seke una ni wayakurwáyá jipu an hákuma-aha na ni á vatertá Shedekwe Cudedde ge emnde á Dadaamiya na wá, kwakya-aara kataukátá ba hákuma á mága duksa na ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

¹³ Adaba una ñanna, edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na wá, sey á ñala Dadaamiya zlahe ádaliye geni á vante hákuma á eppálá-aara keni. ¹⁴ Má yá ankwa maga maduwa an elva áñwaslire na ni ba iya keni yá cenánka na, am erwaunde-aaruwa yá maga ba maduwa á jirire, amá an enkale-aaruwa, baaka duksa dekiideki. ¹⁵ Ay yá maganá estara? Sey yá ñala hákuma á eppálá-aara keni áza Dadaamiya. Estuwa, yá maga maduwa an elva na tá cenáncená emnde na, yá emmága an elva á ekse-aaruwa keni. Ba estuwa ge belá láhe keni, yá beláná an elva na tá cenáncená emnde na, yá ebbela an elva á ekse-aaruwa keni. ¹⁶ Má baaka una, edda una ñane zlahe ba seke wayve na keni, má diyaaka sera á názu ká tsakaná ka am slafawe á ña á deza Dadaamiya, adaba elva ñanna á cenánka ñane á de ñuta estara kena *Aamin? ¹⁷ Ekka wá, ma ká ankwa slafaná we á ña á ba an uññule-aara ge Dadaamiya keni, á melanuka dekiideki ge edda una á cenánka na.

¹⁸ Yá ankwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba janakuruuje ge kure bademme an ndaha elva áñwaslire na ni ba iya keni diyanka na. ¹⁹ Amá má am jáháva á emnde a fetarfe wá, ya hayaa ba ndaase elva buwa, bi keye na tá cenáncena emnde na, geni yá kwaraterse duksa an ñane, arge elva-aha na tá cenánka na. Ma ya ndaase elva debu keni á hyefka ba názara keni.

²⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, gawevka ba seke egdzara mesheshe an enkale. Má áte elva a haypa wá, gawevge ba seke egdzara mesheshe na zlahe ta dzeg-

wánka mága haypa na. Amá an enkale wá, gawevge ba seke zala na hyairefhye na. ²¹ Ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Yá de bateránba elva-aaruwa ge emnde-aaruwa an elva na tá cenánka itare na; watse yá bela wayve-aha, tá de bateraa elva-aaruwa an elva na diyarka itare dekiideki na, aley tá de fisaareka á bina.

²² Daaci estuwa, bateraa elva na tá cenánka emnde dekiideki na ge emnde, una ñanna gevge nalaama ge emnde na kwalarevkwále ge fetaare áte Yaisu *Almasi-ihu na, geni itare garevka emnde á Dadaamiya, una ge emnde a fetarfe ka. Amá hákuma á mága nabiyire wá, una keni nalaama ge emnde na fetarfe na, geni Dadaamiya ankwa antara itare, una ta baaka emnde umele amkwa.

²³ Máki seke jarammeje emnde á Dadaamiya am tate palle, daaci itare bademme farantaufe ge tsaka elva-aha na ni diyarka dekiideki, má daremda emnde na zlahe gyairebka am fetarfire, antara emnde na zlahe fartaareka dekiideki na, tá bánka emnde na tá an shaitaine emtu? ²⁴ Amá má am jáháva-aatare ni, bademme tá maga ba nabiyire, tá bálá waazu na ta cenanaa itare áza Dadaamiya am dagave-aatare an elva a ekse-aatare wá, una ma ta demaa ba emnde na zlahe gyarebka am fetarfire, an emnde na zlahe fartaareka dekiideki na keni, ba vacite ñanna itare keni tá diyeddiye haypa-aatare adaba názu ta cenanaa an hyema-aatare am jáháva ñanna, tá diyeddiye am erwaunde-aatare geni ñáteraaña shairiya á Dadaamiya. ²⁵ Daaci nasherire na am erwaunde-aatare bademme á semsa á sem enkale-aatare, tá demda am sera á Dadaamiya, tá de ganaaga ire-aatare á dem áhá, tá de bánba ganakini ba jirire ankwa Dadaamiya antara emnde na.

Duksa bademme magaumága á ba an enkale an uññule-aara

²⁶ Daaci yá bakurá uwe kina egdzar mama-aha-aaruwa? Názu yá bakurná iya wá: Ma kwa jamme vaatara ge cena elva á Dadaamiya keni, edda una má ankwa láhe ázeñara na ba á belá láhe. Iyau, edda una ni ankwa elva á Dadaamiya ázeñara ge kwaraterkwárá ge emnde na, ba á emmága. Ba estuwa ge edda una an názu ndza a maransaa Dadaamiya am wahayu keni. Adaliye: Edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na, ñane keni ba á ebbálá, lauktu á dabaná edda una an hákuma á pálá elva áñwaslire ñanna. Bademme á názu kwá de maganá kure wá, magaumága á ba áte una ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na. ²⁷ Náza á emnde a ndáhá elva-aha na á cenánka ura na wá, sey tá ndahaná ba emnde buwa, kwakya-aara a jauka am emnde keye. Zlahe ádaliye keni, sey tá ndahaná an palpale, á másá sey á jesarje edda una ni an hákuma á pálá elva-aha-aatare ñanna ge eptsepsa-aara. ²⁸ Má gevge ni jesarka edda una an hákuma á palatera elva-aha ñanna ge emnde wá, a kabalarka vuwa-aatare á katafke á jáháva, amá a

ndarndáhá á ba am ervaunđe-aatare antara Dadaamiya. ²⁹ Ba duksa palle ge emnde na tá an hákuma á mága nabiyire keni. Itare keni sey tá ndahaná ba emnde buwa, bi keye, emnde umele tá cenáná á ba an hyema, daaci tá lanaale tara elva ñanna jirire, an fida keni. ³⁰ Má gevge ni á ba am sarte ñanna, Dadaamiya a naba maranse duksa ge ura umele am dágave-aatare wá, daaci edda una an elva áte we na, sey ba á farvaunđe emtsaade, á ndasendaha edda una a shaa nabiyire na. ³¹ Ábi bademme á kure, ma ware keni kwá de ndasendáhe nabiyire á kure? Amá ndaundaha á ba an palpale, geni kwá cenevaacena duksa am hudeaara, lauktu kwá de shá ndzedá an ñane am fetarfire á kure. ³² Emnde na Shedekwe Cudedde a vaterte hákuma á mága nabiyire wá, tá naba kwarukwáre ervaunđe-aatare keni, ma tá kátá dúde keni tá naba dúde.

³³ Ya ndanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya wayaaka wesha elva am dágave á miya, ñane a wayamiyante ba hairire.

Ba seke una ni am aiklaisiya-aha á Dadaamiya bademme, ma áme keni ³⁴ ñwasha a ðaranufe ge we-aatare ba tseriye am jáháva á emnde a fetarfe na wá, daaci ñwasha-aha á kure keni a ðabardába á ba áte una ñanna. An piya ge ñwasha, geni tá ndaha elva am jáháva. Sey ñwasha tá ganaaga ire-aatare ba seke una a ndahesa wakita á Dadaamiya na. ³⁵ Má anjwa názu cenaránka tá kátá enndáva keni maa, a de ndavarndáva áza zála-aha-aatare am mbá. Adaba zherwe geni mukse á ndáhá elva am jáháva á aiklaisiya.

³⁶ Emtu kwa kurken elva á Dadaamiya ñanna a fantau ázekure zunñwe emtu? Emtu kwa kurken ba kure palle una kwa emnde a cena elva á Dadaamiya ñanna emtu? ³⁷ Má edda-aara á slaslán ba seke ñane wá, anjwa hákuma á nabiyire ázerjara, ñane shánsha hákuma áza Shedekwe Cudedde wá, sey á diyeddiye edda-aara geni názu yá bakurná iya na keni, a banjerna ba Yaakadada. ³⁸ Má edda-aara cenaaka, ma ware keni a cenanarvaareka ge edda-aara áte jirire.

³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya kina wá, yá bakurá ba kataukátá mága nabiyire, kataukátá an ervaunđe á kure palle. Amá emnde na tá an hakuma á ndáha elva-aha na tá cenánka emnde, ba itare keni tá cenánka na keni, piyawaterteka, a naba ndarndáha. ⁴⁰ Amá, duksa bademme, magaumága á ba an enjale, magaumága an unñule-aara.

Elva a tse á Yaisu *Almasiihu am faya

15 Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, yá kátá yekuranteyeha labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na ndza ya balakurse iya na. Kure keni ndza lyakurvaalya, ñakurnaanya an ervaunđe á kure palle. ² Ba seke una ndza ya ndakurndáhá ñanna wá, á de lyakurá ba elva ñanna má kezlakuranveka fetarfire á kure. Amá máki magakurka áte una ñanna wá, fetarfire á kure na á de gev ba dey.

³ Emtsaafe wá, náwa iya, názu ndza ya cenaana iya, ya bakuránba bademme, geni *Almasiihu yanya shifa-

aara, a lyamivaare haypa ge miya ba seke una ta puwete am wakita á Dadaamiya werre na. ⁴ Ta hedehe emtsa-aara, amá am hare ge keyire a naba tsetehe am faya ba seke una a ndahanaa wakita á Dadaamiya na. ⁵ Am iga a tse-aara am faya ñanna maa, a de marese ire-aara áza Piyer, lauktu a de maraterse ire antara pukura-aha umele ta kelaawa ju buwa. ⁶ Am iga a una ñanna, a maraterse ire-aara ge emnde-aara tá tsaaka an emnde deremke ilyebe una ta naanaa átirpalle, baira emnde umele-aatare kwakya zlabé tá á ba an shifa-aatare, ma emnde umele zlauzle hairire-aatare keni. ⁷ Am iga a una ñanna zlabé ádalije a marese ire-aara áza Yakuba, lauktu a maraterse ire-aara tá antara emnde a bela-aara umele bademme.

⁸ Am iga-aatare bademme, a marise ire-aara ge iya keni. Iya vacite ñanna, ndza ya ba seke egdze na ta yese áñwaslire, amá zlabé hyafka sarte-aara na. ⁹ Iya wá, ya cekwa ba iya am dágave á emnde a bela á *Almasiihu. Baira ba ganakini tá dáhiya an slebela ñanna keni, hyanevka ya dekideki, adaba ndza ya shateru zlada kwakya ge emnde a dába Almasiihu. ¹⁰ Amá Dadaamiya, am magwire-aara, a naba magiya ngurna wá, kwaye ñane ganevge ura estuwa vatená. Ngurna na a maginaa ñane na gavka dey, baira janateruje ge emnde a bela umele bademme an mága slera-aara. Ate jirire wá, una ndzedá-aaruka, a maginaa ba Dadaamiya ngurna ge emmága-aara. ¹¹ Daaci labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu na, ma ya ndakursaa iya, ma ta ndakursaa emnde a bela umele keni, baaka gergerire-aara, njá balakurá ba duksa palle na kwa fetara kure am ervaunđe á kure na.

Elva a tse á emnde am faya

¹² Náwa yá anjwa balaná am waazu-aaruwa, ganakini Yaisu *Almasiihu wá, tsetse am faya. Ay a sawa estara zlabé ni, tá bántsa emnde umele am dágave á kure: tá taa tseteka emnde a faya, geni tá gev an shifa adaliye na? ¹³ Ma andze jirire geni tá taa tseteka emnde a faya wá, daaci amaana Almasiihu keni ba tseteka am faya. ¹⁴ Ay degiya, ma andze ba jirire geni tseteka Almasiihu am faya wá, daaci waazu á ñere na keni ma andze njá maganá á dem kaamba ba dey. Fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu na keni ma andze ba dey. ¹⁵ Ma andze estuwa wá, ñere keni ma andze ña emnde a mága fida áte Dadaamiya. Adaba ña bántsa ñere: Dadaamiya tsantetse Yaisu Almasiihu am faya. Daaci ma andze baaka tse á emnde am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ñane Yaisu Almasiihu keni am faya. ¹⁶ Ma andze jirire geni tá de tseteka emnde na zlauzle hairire-aatare na am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ñane Almasiihu keni am faya dekideki. ¹⁷ Ay ma andze ni tsateka Almasiihu am faya wá, fetarfire á kure áte ñane na keni ma andze á de gev ba dey, sem ba kina keni ma zlabé ba njá á kure am haypa-aha á kure. ¹⁸ Zlabé ádalije: Emnde na ndza ta matsa am zhera á Yaisu Almasiihu na keni, ma ba baaka elva-aatare, ma ba kedarekeda ba dekideki. ¹⁹ Má fetarfire á miya na ni ba ge melamiyumele am duniya na zlauzle wá, una

wá, emnde bademme ma andze tá zamivaare ba ge miya kwakya-aara.

²⁰ Amá una ba jirire geni Almasiihu tsetetse am faya, ñane slezuññwe á emnde a faya ge tseta am faya, gev an shifa. ²¹ Amaana: ba seke una ndza a sanaa ba urimagwe emtsa á sem duniya na wá, ge tseta am faya keni á fantuwa ba ura zlabé ádaliye. ²² Ba seke una ni egdzara á Naadama tá emtsa ba seke ñane na wá, emnde na tá ankwá daba Yaisu Almasiihu na keni bademme tá de tsetse am faya ba seke ñane. ²³ Amá tseta am faya ñanna wá, ma ura-ara keni á ba an sarte-aara. Almasiihu wá, ñane slezuññwe. Adaliye tá de tsa emnde na ta fetaare áte ñane vacite na má de eptsaptsa ñane. ²⁴ Am iga a una ñanna maa, Yaisu Almasiihu á de kedateraakeda jini-aha, antara male-aha-aatare bademme, ira emnde na tá an hákuma am duniya na keni bademme, lauktu á de yaná sleksire ge Eddeñara Dadaamiya zlabé ádaliye. Zlakta á duniya watse á ba áte una ñanna mázla-aara. ²⁵ Adába sey Almasiihu á njá an hákuma emtsaade, dem sarte na ni má Dadaamiya gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara. ²⁶ Kelaade na ni watse á de jáná Dadaamiya am iga a kelaade-aha umele bademme na wá, ñane emtsa na á ceba emnde na. ²⁷ A ba wakita á Dadaamiya wá: Dadaamiya a ganve duksa bademme á dem sera á Egdza-aara. Ma a ndaase estuwa Dadaamiya am wakita-aara keni, una á bánka ganakini edda a jema duksa á dem sera á Egdza-aara na keni ankwá am duksa-aha ñanna. ²⁸ Má duksa bademme demda am sera á Egdza-aara maa, daaci ñane ire-aara keni á de dáná á dem sera á Eddeñara na ndza a vante hákuma na. Estuwa, duksa bademme á de kwaraná ba Dadaamiya.

²⁹ Ankwá elva umele wá, slaslauminaaslasle elva ñan na ba shagera: tá ankwá emnde umele tá lyyaterá baptisma ge emnde na emtsaremtsa na. Ma andze ba jirire geni baaka tse á emnde am faya wá, tá lyaterva ge uwe baptisma á emnde ñanna mázla-aara? Ay má estuwa wá, názu tá maganá itare na watse ba dey kwaye kele? ³⁰ Ba ñere ire á ñere keni, labára ña naba eksarhe zlada áte ire á ñere estuwa, náwa ba ke-laazare njá njá á ba an emtsa am slerpa na? ³¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ba kelaa wera á ekse, njá-aaruwa ge iya wá, ba watse yá vatevahe an shifa, ba watse yá haretéhárehe an shifa. Una yá ndakur ba jirire duksa ñanna ba estuwa. A gedítaa ba njá á kure kina gakurevge emnde á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na. ³² Wáva yaikke na yá ankwá maganá iya am Aifaisus áhuna, ba seke yá ankwá slakala an dabb-aha á kaamba na ni, ma andze baaka tse á emnde am faya una, watse yá de shá uwe kena am wáva-aaruwa ñanna? Una ma andze estuwa wá, ma andze jire á naraje na a ba ñane: zaumiyuze, shaumiyushe ba vatena, adaba mákuralla názá á mika na.

³³ Degiya kedawanaaka ire á kure ba dey, adaba mbapse an ura ñgudi wá, á badza enkale á ura shagera. ³⁴ Magauka jeba á baakire á enkale ñanna! Magauka haypa degiya! Ya ndanaa adaba uwe una:

Adaba tá ankwá emnde na zlabé diyarka Dadaamiya na am kure. Yá bakurá una geni ma andze á wakursewe ba zherwe.

Elva a vuwa á emnde má tsaretse am faya

³⁵ Ámbane ankwá ura á enndáva geni watse tá tse estara emnde am faya, bi watse á de gevá estara vuwa-aatare? ³⁶ Ekka edda una ká ndava jeba á ndáva ñanna wá, yá baká ba ka uce! Diyanka wulfe á duksa emtu? Má ka nanna sesse duksa na ndza ka jema am haha wá, ba diyakdiya ganakini una ndza ka janaa ka na lebaaleba. ³⁷ Wulfe na ká de janá ka á dem haha na keni, una ma hiya, ma wulfe á uwe keni, ekka ká de ja ba ice á duksa ñanna á dem haha, ká de ja duksa ñanna surumme an waleka. ³⁸ Daaci á de maganá ba Dadaamiya slera-aara, ma ge wulfe á uwe keni á vante nderáva-aara ba gergere antara nderáva á wulfe-aha umele, áte una a katanaa ñane.

³⁹ Zhera ba názu an shifa am vuwa, hyuwa-aha-aatare gergere bademme. Hyuwa á vuwa á urimagwe keni ba giraara, hyuwa á dabba keni ba giraara, hyuwa á yiye keni ba giraara, náza á kelfe keni ba giraara. ⁴⁰ Ankwá kazlaña áte samaya, áte haha keni ankwá duksa-aha, amá wulwulire á názu áte samaya keni ba giraara, zariyire á názu áte haha keni ba giraara. ⁴¹ Wulwulire á vaciya, ñane ba giraara. Wulwulire á tere keni ba giraara, náza á terlyakwa keni ba giraara, ba wulwulire á terlyakwa-aha keni ba gergere bademme.

⁴² Vaci tse á emnde am faya keni watse ba estuwa. Jeba á vuwa ñanna, watse ba giraara tsekemme. Má hedereheda ura wá, á de ba leba. Amá vuwa na á de vanta Dadaamiya ge tse an ñane á sa am faya na wá, á kedeka mázla-aara. ⁴³ Má tá ankwá heda ura wá, vacite ñanna, zlauzle payda á edda-aara, gevge shagerka am ice á emnde. Amá am sarte na má de tsetetse am faya wá, hákuma-aara keni á de gev umele, an zariyire keni watse ba ka heđu we.

⁴⁴ Zlabé ádaliye: Má tá heda ura wá, ta hedaa ba vuwa na á shekwaaka leba na, amá má á de tse edda-aara am faya wá, Dadaamiya á de vante vuwa á samayire. Má diyamidiya ganakini ankwá vuwa a nja am duniya na wá, daaci diyauyediye keni geni vuwa a de nja am samaya keni watse ankwá ba jirire. ⁴⁵ Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Dadaamiya ndza fem shifa am Naadama ura zuññwe, amá Naadama na á de sawa am iga-aara na, amaana: *Almasiihu, ñane Shedekwe á Dadaamiya, á de vatertá ñane shifa na á zleka na ge emnde. ⁴⁶ Kina am zuññwire na wá, emnde tá nánka vuwa a de nja am samaya, amá tá zhárá ba vuwa na á shekwaaka leba na emtsaade, lauktu watse tá de ná vuwa á samayire. ⁴⁷ Urimagwe zuññwe wá, Dadaamiya ndza a nderanaa an haha, ñane ura á duniya, amá ura buwire na ndza a sawa am iga-aara na wá, ñane ura á samaya. ⁴⁸ Daaci emnde bádemme am duniya na, ta de eksa ba edda una ñane ura duniya na. Emnde na watse tá de njá am samaya keni, watse tá eksa ba ura samaya. ⁴⁹ Kina wá, zlabé mí ba seke edda una ñane

ura duniya na emtsaade, amá vacite umele, watse mí de gev seke ura samaya.

⁵⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kátá bakurná iya: Urimagwe á taa demka á dem zlanna á Dadaamiya an vuwa na mí zharaná miya kina. Vuwa na watse á de leba na, á taa másláveka an una baaka keda-aara dekideki na.

⁵¹ Náwa yá ankwá sakuranse nasherire umele: Bademme á miya ka una watse mí emtsa. Amá wá, bademme á miya watse á de eptsapteptsu vuwa-aha á miya. ⁵² Vacitu má de fertaranteferta derma á halavuwa á duniya, ba seke ndaha á miya na, ba tara hedanu ge ice, antara werura-aara, kertenj á eptsapteptsu vuwa-aha á miya bademme. Má fertaranteferta derma nanna wá, emnde na ndza zlauzle hairire-aatare na bademme tá de tsetse an vuwa na baaka leba-aara dekideki na. Miya emnde na zlobe má an shifa keni vuwa-aha á miya á de eptsapteptsu ba estuwa.

⁵³ Amaana: Vuwa á miya na náwa nane á se máki emtsamimetsa na wá, sey á gevge vuwa na baaka se-aara na emtsaade, lauktu á de njá náza ba ge dekideki.

⁵⁴ Daaci vuwa á miya na má emtsamtsa ura á sepse na wá, má eptsapteptsu estuwa wá, názu ndza ta puwete am wakita á Dadaamiya na gevge mázla-aara. Adaba a bántsa wakita á Dadaamiya:

Garega midalire arge emtsa, kedaranaakeda ba dekideki.

⁵⁵ A ba nane zlobe ádalije:

Ekka emtsa, áma upa á nja na ká ceba emnde an nane na? Áma ndzedá á nja kina? Zlauzle kwa hákuma á nja vatena.

⁵⁶ Amá kina wá, haypa-aha á emnde ankwá ngudanse huđe ba ge emtsa emtsaade, lauktu á de cebaná nane emnde. Haypa keni á ngudansa ba *tawraitu huđe, lauktu nane á de magaterá emtanjire ge emnde na.

⁵⁷ Amá bawamiyánba ususe ge Dadaamiya, adaba midalire na a vamitaa nane arge emtsa keni na. A vamite áte erva an Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

⁵⁸ Daaci adaba ba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde-aaruwa keni ba kure, ma vaatara keni njawinja ba dzanjzane, tsawaatse ba shagera, dzalauka dekideki, yawánka maganaa slera ge Yaakadada an ervaunđe á kure palle. Diyakurdiya, slera na kwá ankwá maganá kure ge Yaakadada na wá, slera á nampire ba nane.

Elva a jáhá sadake ge melateru ge aiklaisiya-aha am Urusaliima

16 Kina wá, yá ankwá kwarakurse elva a jáhá sadake ge melateru ge emnde á Dadaamiya am Urusaliima. Ekkure keni magaumága á ba áte una ndza ya kwaraterse ge aiklaisiya-aha am Galatiya na. ² Elva nanna wá, amaana ba kelaa má samsa vaci laade wá, ma ware á kure keni sey á sansese shungu áte názena ndza a shanaa nane, daaci á fá una nanna an ire-aara, watse á melateru ge emnde á Dadaamiya an nane. Magaumága una nanna, ufauka sey sarte á duwa-aaruwa emtsaade á dezekure. ³ Má danemda ya

á dezekure wá, kwá de dzeratersá ba kure emnde a dá sadake á kure nanna á dem Urusaliima. Daaci iya maa, yá de vaterte nalmesheri am erva ge emnde a dándaaara. ⁴ Máki mi nanna zlaláva á elva nanna ni, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa maa, daaci tá de puwisá emnde nanna á dem Urusaliima ge da shula nanna.

Ngwádáva á Paul ge dem slera á Dadaamiya

⁵ Kina wá, zlobe yá dem Makiduniya emtsaade, lauktu watse yá dezekure. Adaba yá de kya ba larde nanna, lauktu yá daada á dezekure. ⁶ Máki danemda ádezekure wá, bi watse yá de shekwaashekwa ba cekwaangudi, bi watse yá de zlanazle sarte á lailaidfire bademme ázekure. Daaci má watse hyephye sarte a zlalá-aaruwa ázekure wá, kwá de meliyumele am shula-aaruwa ge dem tate na watse yá detekwa na bademme. ⁷ Wayanka yá de gá ba hare cekwa na má danemda ázekure. Má wayetewáya Dadaamiya wá, yá kátá de shekwaashekwa ba shagera ázekure. ⁸ Amá kina wá, yá kátá nja am Aifaisus áhuna emtsaade, dem sarte á muñri á *Pantaikausta. ⁹ Adaba Dadaamiya a weritaa baráma á slera yaikke áhuna, slera nanna keni slera á námpire zlobe ádalije. Diyandiya tsa ganakini kelaade-aha-aaruwa keni tá á ba ndaaka.

¹⁰ Má dámda Timaute ádezekure, lyauvalya am dá-gave á kure, a njeka an lyawa am dá-gave á kure, adaba nane keni sleslera á Yaakadada ba seke iya. ¹¹ Ep-sawauka dekideki. Baira deme, melawanumele ba shagera geni á maga shula-aara á ba an higa, melawanumele geni a se beribera. Náwa iya, an emnde a fetarfe na tá áhuna, bademme njá ufa ba sarte a sa-aara.

¹² Amá náza á egdza emmemiya Apaulaus wá, ser kwakya yá njalaná á ba an njálá, geni a darduwa antara emnde a fetarfe umele ge de tsakurartse, amá zlobe eksarka ire-aara emtsaade dekideki. Má watse eksarekse ire-aara lauktu watse á duwa.

Ga use á Paul antara názu am halavuwa á elva-aha

¹³ Ma vaatara keni puwawanaaka vuwa á kure, tsawátse ba dzanjzane am elva á Dadaamiya, gazlauka dekideki, gawevge ba seke zála na gyarebgye na.

¹⁴ Ma kwá maga ba uwe keni magaumága á ba an wáyáva.

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi kure diyakurdiya Aitiyain antara emnde a há-aara bademme? Diyakurdiya geni ta emnde zunñwe ba itare am larde á Akaya ge dába Yaisu *Almasiihu? Itare ta vante ire-aatare ge mágá slera á Dadaamiya am dá-gave á emnde-aara. Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya ázekure wá: ¹⁶ Táslawa á kure, cenaucena názu tá bakurná jeba á emnde nanna, fawatersaarefe ge itare, antara ge emnde na tá ankwá á maga slera nanna antara itare na bademme. ¹⁷ Yá higa jipu áte sawa á tara Aitiyain, antara Faurtunatus, ira Akaius na. Adaba am sarte na saremsa ásezerwa na, a naba ekhyehe ge ervaunđe-aaruwa wá, ba seke ya ná ba kure. ¹⁸ Se

ekhyarinakhya ervaunđe ba lailaidde, ba seke una ndza ta ekhyakuraa ge kure na. Diyawatersediye ba shagera jeba á emnde nanna, geni itare nanna wá, hyairebhye geni kwá fá zherwe áte itare.

¹⁹ Aiklaisiya-aha na tá am larde á Aziya bademme tá anƙwa gaku use-aatare. Tara Akila, tá antara Piriskila, ira emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare bademme, tá anƙwa gaku use-aatare kwakya, adaba njá á kure antara itare na gakurevge ba palle am sera á Yaakadada. ²⁰ Bademme á emnde á Yaisu *Almasiihu na tá áhuna, tá anƙwa gaku use-aatare. Gawga use-

aha á nje am dágave á kure bademme, áte wáyáva á egdzar mama.

²¹ Náwa una wá, yá anƙwa puwetá ba iya an erva-aaruwa mázla-aara: Iya Paul keni yá anƙwa á gaku use-aaruwa.

²² Má ura yanaaya Yaakadada, sey á nyainyain-venyainya Dadaamiya edda-aara. «Maranata», amaana: Yaakadada á miya, sawa!

²³ Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu a magakurnaa-maga ngurna. ²⁴ Wáyáva-aaruwa bademme, yá wayakurá an nane, ekkure emnde na gamiyevge palle am sera á Yaisu Almasiihu na.

2 Kaurintus-aha

Ga use á Paul

1 Náwa wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte namaari-aara, a give slebela á Yaisu *Almasiihu. Njá ankwá puwaná antara egdza emmemiya Timaute. Njá ankwá á puwakurte ge kure emnde a fetarfe am Kaurintus, antara emnde a fetarfe na tá am kwárá á Akaya bademme. ² A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ngurna, a varakurteva hairire.

Dadaamiya á ekhyaná ervaunđe ge ura kwakya am sarte á zlađa

³ Ususe ge Dadaamiya, Eddenjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Dadaamiya wá, slemággwe áte emnde, sle-ekhyamiyá ervaunđe ma vaatara keni. ⁴ Njane ankwá á ekhyamiyá ervaunđe am zlađa-aha á miya bademme. Á magamiyá una njanna, geni miya keni mi ekhyaternaakhya ervaunđe ge emnde umele, áte una a ekhyaminaa njane ge miya. ⁵ Almasiihu wá, ndza shushe zlađa kwakya. Njere keni njá ankwá á shá zlađa kina ba seke una ndza a shanaa njane. Daaci Dadaamiya keni ankwá á ekhyamiyá ervaunđe ba kwakya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁶ Ma njere njá ankwá á shá zlađa keni, ba geni kure kwá shánsha ndzedá, a lyakurselye Dadaamiya ma vaatara keni. Zlabe adaliye, máki Dadaamiya ankwá á ekhyađerá ervaunđe ge njere, ba geni a balasebale ervaunđe á kure, kwá gevge emnde a farvaunđe ge básha jeba á zlađa-aha njanna. ⁷ Baaka shaige á njere dekideki áte kure, diyanđerdiya ganakini baaka mbedá á kure áte barama á Dadaamiya. Na disaa adaba kwa palle antara njere am zlađa-aha. Daaci ma ba palle am ndzedá na á vamiťá Dadaamiya keni.

⁸ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názena ni njá kataná njere wá, njá kátá kwá diyeddiye zlađa yaikke na njá shuwaa njere am kwárá á Aziya na. Shađerushe zlađa an tsáká ire. Ndza tamaanjerka dekideki ganakini watse njá njá an shifa. ⁹ Una njá enndaha ba parakke, á ba áte vuwa á njere keni ndza njá tapántápa ganakini watse njá njeka an shifa na. Mbate wá, Dadaamiya a magaa una njanna, ganakini a fanjertarka áte ndzedá á njere, amá njá fetarfe á ba áte njane. Adaba njane wá, ma emtsaremtsa emnde keni, sletsatertetse ba njane am fáyá. ¹⁰ Daaci a lyanjersaa ba njane am zlađa yaikke njanna á kátá eksá shifa á njere na. De katafke keni á de lyanđerá ba njane. Una ba jirire njá fá táma á njere á ba

áte njane palle, diyanđerdiya geni ma vaatara keni á de lyanđerá ba njane. ¹¹ Amá keni wá, naba melawanjerumele an maduwa-aha á kure. Estuwa, emnde kwákya tá de melanjerumele an maduwa-aha-aatare. Máki lyevaalya Dadaamiya njála á miya, shamiyánsha barka-aara wá, watse emnde kwákya zlabe adaliye tá de gálá njane adaba njere.

Pekyaapekya Paul ge de Kaurintus

¹² Náwa una dalila á higa á njere: Njere wá, diyanđerdiya am ire á njere ganakini shagera zlaláva á njere, baaka duksa mándzawe áte njere dekideki, baaka deme seke am dágave á kure. A vanjertaa ba Dadaamiya una njanna, enjkale á emndimagwahaka dekideki, ba Dadaamiya una a maganjeráa ngurna-aara. ¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na njá ankwá puwakurtá njere bademme na wá, njá ankwá ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándzegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlabe kwá cenevaaka elva á njere shagera. Yá tamaa ákatafke cekwaanjudí wá, watse kwá diyeddiye bademme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaunđe á kure watse ba seke nama áte njere, náza á njere keni watse ba seke nama áte kure. ¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa dekideki áte duksa-aha njanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaade, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsá á ba ásezekure adaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una njanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte we emtu? Estuweka dekideki. Emtu am sarte na yá ankwá maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu? ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katafke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara dekideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaunđe-aaruwa palle. ¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na njá balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá, njane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire. ²⁰ Baaka shaige-aara dekideki, ba njane una a njamiyante názena ni a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba njane una *Aamin á miya á katafke á Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya. ²¹ Zlabe adaliye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, ankwá á ndzedamítá ba njane an ire-aara áte barama á

Yaisu Almasiihu. ²² Arge una nanna zlabé ádaliye, a vamite Shedekwe Cudedde am ervaunđe. Á maraná an una nanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una nanna zlabé ádaliye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zladanakurveka ervaunđe kwakya. ²⁴ Tatayanjerka njere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una nanna. Duksa na njá kataná njere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2 Adaba una nanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba njante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zladanakurveka ervaunđe ádaliye. ² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtanjka ervaunđe-aaruwa. Baaka edda una á de ekhyiyá ervaunđe, adaba kure keni bademme watse á de zlada ervaunđe á kure. ³ Adaba una nanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zlada ervaunđe-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de vitá itare higa keni ba kure nanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake ervaunđe-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa ervaunđe á kure bademme. ⁴ Am sarte na yá anjwa á puwakurte wakita nanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zlada ervaunđe-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyua am huđe-aara. Bawánka zlabé a ba kure, ya kátá ba zladakurve ervaunđe an puwa-aaruwa nanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul anjwa á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini anjwa slezladaná ervaunđe ge ura am dagave á kure. Amá diyaweddiye ganakini á zladiyán ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtake ba jirire, ge kure bademme ka. ⁶ Kwakya ba emnde na ta puwara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara. ⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya ervaunđe geni a demka dzámá ire yaikke am njane, a kedanaaka táma-aara bademme. ⁸ Adaba una nanna, táslawa á kure marawanánmára ba wáyáva mázla-aara. ⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita nanna wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlabé kwá á ba an fesarfire á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme. ¹⁰ Daaci máki kwá anjwa yanaare haypa-aara ge slehaypa nanna wá, naba yawanaarye, iya keni yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara keni, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure. ¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzedá arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná njane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlalá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nánna ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa. ¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas nanna, ya naba fanuhe á dem kwára á Makiduniya.

Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzedá na a ganaa Yaisu *Almasiihu na anjwa á vamite midalire ba kelaa wera á ekse. A puwamimaa ba njane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme keni bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajiji, hyemhye am slede bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Ba jirire njere wá, njane ba seke se á kajiji na emtake se-aara jipu na, á dizaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba njere njane emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte unjule a lya, antara emnde na tá áte unjule a keda keni bademme. ¹⁶ Áza emnde na tá áte unjule a lya wá, njane emtake jipu, tá shá shifa am elva á njere. Amá áza emnde na tá áte unjule a keda wá, njane emtanjka dekideki, elva á njere á teda shifa am itare ba dekideki. Ware edda una hyephye ge mága slera nanna an ndzedá á ire-aara? Baaka dekideki. ¹⁷ Njere wá, a belanjeraa ba Dadaamiya ge mága slera nanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá njere wá, ganjerfka estuwa. Njá bálá ba elva á Dadaamiya an ervaunđe á njere palle á katafke-aara, adaba njane emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána anjwaslire

3 Emtu máki njane bakuraa una wá, watse kwá banjerá njá maga kurávire njára emtu ádaliye? Njere wá, njane baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyanjersá átekwa. Ge kure keni, njane ndavakuruka nalmesheri nanna ge dem tate umele an njane. Tá maganá ba emnde nanna ka wá, njere njá manjka, njane gergere. ² Adaba ba kure una kwa nalmesheri á njere, an puwa áte njere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervaunđe á miya. ³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita nanna, a vanjerte ge njere. Amá wakita nanna wá, a puwanaa an narkalam ka, a puwanaa an hákuma á Shedekwe Cudedde á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya nanna á ba anjwa na. Puwa nanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwá ka, a puwanaa am ervaunđe á emndimagwaha.

⁴ Njane ndaanaa adaba uneka, adaba njane fanjertarfe an Dadaamiya am duksa bademme, adaba Yaisu Almasiihu. ⁵ Diyanjerdiya an ire á njere ganakini ba njere an ire

á ñere wá, á daaka ndzedá á ñere ge mága slera ñanna, ñá maganá an ndzedá á Dadaamiya. ⁶ A ganjervaa ba ñane emnde a slera-aara, geni ñá bálá namána-aara áñwaslire na a ngudaterán ge emnde bademme na. Am namána áñwaslire ñanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraitá werre ka, á maganá Shedekwe Cudedde mázla-aara slera. Adaba tawraitá wá, slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya, amá Shedekwe Cudedde wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte ñanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka kalle-aara dekideki na. Emnde a *Iserayiila dzegwaránka zharaná á dem ice dekideki. Parakkire ñanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraitá na slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara estuwa wá, ⁸ sákwa máki á maganá Shedekwe Cudedde slera emtu, ñane slevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya! ⁹ Tawraitá wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya áñwaslire na emnde tá shá jirire am huđe-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na anjwa á maraná Dadaamiya am huđe-aara na! ¹⁰ Daaci mí naba bánba ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am huđe-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre ñanna hyepka ba názara keni, má mí sláterá an náza vatena. ¹¹ Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kertenj dedde maa, Dadaamiya marsemáre sleksire-aara am huđe-aara, sákwa am una á zleka dekideki na emtu? A jater-maa uwe?

¹² Njá anjwa á enndáhá ba parakke na wá, adaba fanjertarfe an duksa ñanna geni jirire. ¹³ Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, adaba anjwa á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá ñere wá, ña baaka an wedere á mága una ñanna mazla-aara. ¹⁴ Iserayiila-aha werre wá, ndza cenaránka maana á duksa-aha ñanna dekideki. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenánka maana-aara dekideki, ba seke an fada enjkale-aatare an nalbuta á Muusa werre ñanna. Adaba sey edda una lye-vaalya *Almasiihu, lauktu á sesse enjkale-aara am nalbuta ñanna. ¹⁵ Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenánka maana-aha-aara dekideki, ba seke an fada enjkale-aatare an nalbuta. ¹⁶ Amá anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Ma a semaa ware áseza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta ñanna.» ¹⁷ Daaci ba estuwa. Adaba tara Yaakadada antara Shedekwe Cudedde wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni anjwa Shedekwe á Yaakadada wá, emnde ñanna tá shánsha ire-aatare, á

kwaraterka mázla-aara *tawraitá. ¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya fadaaka an nalbuta werre ñanna, má anjwa á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada anjwa á gamive ba seke ñane. Yaikkire-aara am miya anjwa á far ba máráva am miya ba kelaazare keni. Kwaya ñane názana á maganá Shedekwe á Yaakadada am miya.

Baaka payda á ñere ge ñere amá anjwa ndzedá á Dadaamiya

4 A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera ñanna. Adaba una ñanna ña ba dzanjzanje am slera ñanna. ² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeká emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. Ñere wá, ñá vaterte ba jirire á Dadaamiya parakke ge emnde. Názana ni anjwa á tataya jirire á Dadaamiya wá, ñane á diyeddiye jirire á ñere. ³ Labáre á higa na ña sanaa ñere na, tá cenánka emnde umele dekideki, ba seke an fádá enjkale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an keda na. ⁴ Itare wá, anjwa á piyatertá Shaitaine, ñane slemándzawe na á kwára duniya na. Á piyaterte ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire ñanna anjwa á mára Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Máki ura a naa ñane, a naa ba Dadaamiya. ⁵ Njá bálá elva á ire á ñerka, ñá bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba ñane una Yaakadada arge emnde bademme. Ñere wá, ña ba emnde a slera á kure ge melakurumele, adaba ña emnde a dába Yaisu. ⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabedam-mire. Kina keni ba Dadaamiya ñanna una á mára parakkire-aara á sem ervaunje-aha á ñere. Á marañerá yaikkire á Dadaamiya na anjwa á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ Ñere wá, ña ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, ñá an rezegire yaikke na a vanjertaa Dadaamiya na am ñere. Tá disá áte una ñanna emnde, ganakini hákuma yaikke na ña shanaa ñere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á ñereka, náza á Dadaamiya. ⁸ Tá anjwa á becañerbeca an zlada-aha gergere, amá zlarañeraaka bademme. Ma a weshetaa estara ire á ñere keni, ñá á ba an táma á ñere am ervaunje. ⁹ Emnde tá anjwa á shañeru zlada jipu, amá yáñeraaka Dadaamiya. Tá magañerá palása am haha, amá ñere ñá emtseka. ¹⁰ Kelaazare emnde tá tataya ba cebá shifa á ñere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba ña ñere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni Yaisu á ba an shifa-aara. ¹¹ Ñere emnde na zlabé ñá an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadañjertsagwada ge cebañerbeca, adaba ña emnde a dába Yaisu Almasiihu. Amá náwa ba njá á ñere an shifa, ñá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni á ba an shifa-aara Yaisu. ¹² Amaana elva ñanna wá, áte vuwa á ñere wá, anjwa á wava ba emtsa, emtsa seke

náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa áñwaslire na kwa shanaa ázeñará na.

¹³ Ankwá elva am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Adaba una ñanna yá ankwá á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ñere keni, ñere keni shañeránsha fetarfire áte Dadaamiya; adaba una ñanna ná ankwá á bálá elva-aara. ¹⁴ Diyamidiya ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáya na wá, watse á tsamitetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Bademme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara. ¹⁵ Bademme á duksa-aha ñanna ankwá á maganá Dadaamiya na wá, á maganá adaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ñgurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a gálá zhera-aara.

Baaka lámbe á ñere, ñere enkale á ñere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Adaba una ñanna, ña ba dzañdzañe. Diyañerdiya tsa geni ankwá á far ba gulá ndzedá á ñere ba ke-laazare, amá am ervañde á ñere wá, ña emnde dza-ñdzañe jipu. Adaba Dadaamiya ankwá á fanjerem ndzedá am vuwa. ¹⁷ Zláda wá, ná ankwá á essha, amá watse á zlauzle. Ankwá yaikkire ná de sháná ñere adaba zláda ñanna. Yaikkire ñanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa bademme. Máki yehañerteyeha una ñanna, ná zhárá zláda á ñere kina hyapka ba názára keni. ¹⁸ Adaba enkale á ñere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Adaba bademme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka dekideki wá, tá zharaná an ice ka.

5 Diyañerdiya ganakini má mbedaambeda bere á haha á ñere na ná am hude-aara kina, amaana vuwa laakire á ñere na wá, Dadaamiya á de vañerte bere umele áñwaslire am samaya. Amaana: á de vañerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge dekideki. ² Njá á ñere am duniya kina na wá, laruwa jipu, ná kumá ba daa á dem bere á ñere áñwaslire na am samaya na. ³ Adaba máki shañeránshá tsekwanjeremtsekwa am vuwa áñwaslire na wá, shedekwe á ñere á gevka an ukhyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya. ⁴ Amá am kinire na zlabé ná á ba am bere á haha á ñere na wá, ná am zláda an tsáká ire, á vañerte ba kyuwa. Tatayañerka ñere ganakini ná kátá tsekwe am vuwa a laakire á ñere ñanna ba dekideki. Estuweka. Ná kátá ma ña tsekwarhe una áñwaslire, vuwa á samayire na, daaci ma andze á shebanveshebe emgyegwe-aara na ñane á emtsa na. ⁵ A tsatsañerá ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áñwaslire ñanna ge ñere. A vañerte Shedekwe Cudedde na wá, á maraná an una ñanna ganakini duksa na a baa watse á vañerteva na wá, ba jirire watse ná shánsha.

⁶ Adaba una ñanna, ñere ña ba dzañdzañe. Máki zlabé ná á ba am vuwa laakire na wá, diyañerdiya ganakini zlabé ña yiyiye an tate na átekwa Yaakadada. ⁷ Kina wá, zlabé ná nánka emtsaade an ice á ñere. Njá á ñere antara ñane wá, á ba an fetarfire. ⁸ Ba jirire baa-

ka shaige á ñere dekideki. Máki ná shánsha ná tsekwe-setsekwe am vuwa laakire na, ná zlála ádeza Yaakadada wá, wayañerwáyá jipu. ⁹ Duksa palle ná kataná ñere wá, ma zlabé ná á ba am duniya na, ma dañjeraada ádezeñará keni, ná maga ba názena á kataná ñane.

¹⁰ Adaba bademme á miya watse mí de katafke á *Almasiihu am yaikkire-aara, á de kyáná ñane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá lada-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde bademme tá melemela an ñane

¹¹ Adaba una ñanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, ña dise vateneka ñere. Daaci ná ankwá á wava ba ge maraterá jirire á ñere ge emnde. Dadaamiya wá, baaka názu diyaaka ñane am ervañde á ñere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya. ¹² Emtu watse kwá banjerá ná gálá ire ná emtu ádalije? Una ná gálá ire-ka, ná kwarakurse ba sera á elva, geni a ñjeka lambe á kure dekideki, naba fautarfe an ñere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhárá ba iga á duksa, baaka lámbe-aatare áte ña-aatare am ervañde. ¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde umele, kwá zharáñer ba seke ná an shaitaine ná emtu? Máki estuwa wá, ña shaa shaitaine ñanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á ñere. Daaci an enkale á ñere ñanna wá, ná melakuru ba ge kure an ñane. ¹⁴ Dalila á slera á ñere wá, ná maganá adaba wáyávíre yaikke na a magami-naa *Almasiihu na. Ñane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde bademme. Daaci áza Dadaamiya wá, bademme á emnde emtsaremtsa kerde antara Almasiihu. ¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde bademme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná ñane, adaba ñane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáya keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázeñere mázla-aara, emnde bademme ta ba kalkale, ná zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza ña zhárá *Almasiihu an ñane na wá, ndza ná maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, ná mañka mázla-aara.

¹⁷ Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, ña-aara werre bademme dedde, ma jeba-ara-aara keni gevge áñwaslire bademme.

¹⁸ Bademme á una ñanna, a maganaa ba Dadaamiya. Ñane a belaa Almasiihu, a se melamiya ahe an ñane. Daaci a famiyar slera ñanna ge miya, geni á kátá emnde bademme tá shánsha mele an ñane. ¹⁹ Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde bademme tá melemele an ñane. Á ñaterka am ervañde mázla-aara adaba haypa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de balaterá una ñanna

ge emnde bademme, geni anƙwa baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰ Daaci n̄ere wá, n̄a we á Almasiihu, á dahákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á n̄ere. N̄á anƙwa á magaterá ba tásle ge emnde adaba barka á Almasiihu, táslawa á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya. ²¹ Almasiihu n̄ane maganaaka haypa deƙideƙi, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge n̄ane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevge palle antara Almasiihu.

Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu

6 Náwa n̄á anƙwa á bakurá elva: N̄ere wá, n̄a emnde na ni Dadaamiya anƙwa á maga slera-aara á kyá erva an n̄ere. Dadaamiya wá, magakuránmaga n̄gurna. Táslawa á kure, gawanveka n̄gurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey. ² Ábi bánba Dadaamiya anƙwa an puwa am wakita-aara, a baa n̄ane:

«Am sarte na hyephye sarte á n̄gurna-aaruwa, ya cenakvaarcene.

Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.»

Daaci diyaweddiye ganakini sarte á n̄gurna n̄anna ba una, sarte á lya emnde n̄anna ba una.

³ Wayan̄erka n̄ere vante ektápaare ge ura, wayan̄erka an duksa mándzawe am slera á n̄ere deƙideƙi.

⁴ Názena n̄á kataná n̄ere wá, n̄á kátá tá diyan̄ereddiye emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Una názena n̄á maganá n̄ere am duksa bademme. Ma n̄á anƙwa á shá zlada yaikke, ma n̄á am emtan̄kire, ma kwakya palása na n̄á maganá n̄ere keni, ba n̄á farvaun̄de, n̄á ebbásha. ⁵ Ja keni hyan̄erhya áza emnde, á dem dan̄gay keni darán̄erda, ervaun̄de á zlamaa bademme keni tsarantetse áte n̄ere. Máki ba slera wá, wavan̄erwava an n̄ane. Am sarte umele ba háre keni n̄a puka, zu náza za keni baaka deƙideƙi. ⁶ N̄á anƙwa á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini n̄a emnde a slera á Dadaamiya. Diyan̄erdiya jirire á Dadaamiya, n̄á anƙwa n̄á ba cudedde, n̄á farvaun̄de am duksa bademme, n̄á anƙwa á maga kemaarire, Shedekwe Cudedde keni anƙwa an n̄ere, n̄á anƙwa á maga wáyávire an ervaun̄de á n̄ere palle, ⁷ n̄á anƙwa á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, anƙwa á van̄erteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlaŋa á wáva á n̄ere ge n̄ere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an n̄ane, ma ge lyá ire á n̄ere keni á ba an n̄ane. ⁸ Emnde umele tá zleban̄erzleba, emnde umele tá ep-sawan̄erepsawa. Emnde umele tá galan̄ergálá, emnde umele tá zlazlan̄erzázle. Emnde umele tá zharán̄er ba seke n̄a emnde a fida, amá n̄a emnde a jirire tsa. ⁹ Tá zharán̄er ba seke diyaran̄erka, amá diyaran̄erdiya tsa emnde bademme. Emnde tá zharán̄er ba seke irekhya-aha, amá baaka duksa umele áte n̄ere, n̄a ba lapilayye. Tá shan̄eru zlada an tsáká ire, amá n̄á emtseka, náwa ba n̄á á n̄ere an shifa. ¹⁰ Emnde tá kátá tsekwanaat-sekwa higa á n̄ere ba deƙideƙi, amá ma vaatara keni n̄ere n̄á á ba an higa á n̄ere. N̄a ba talage-aha am

duniya na, amá n̄á gatervaa ba n̄ere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharán̄er ba seke baaka duksa á n̄ere, amá baaka názu eksan̄eraarektse deƙideƙi.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, n̄a ndaakurndáhá ba parakke, sheban̄erakurvuweka názu am ervaun̄de á n̄ere deƙideƙi. ¹² N̄ere wá, n̄á wayákurá an ervaun̄de á n̄ere palle, kwa yan̄eraa ba kure. ¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddekure, yá ndaakur elva. Kure keni shebawan̄ervuweka názu am ervaun̄de á kure, wayawan̄erwáyá ba seke una n̄a wayakuraa n̄ere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure deƙideƙi. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá n̄á estara tara parakkire, antara tabedammire am tate palle? ¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefetarfe an edda una fetarka? ¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni n̄ane á ba anƙwa na. Ba seke una a ndaanaa n̄ane anƙwa an puwa am wakita-aara, a baa n̄ane:

«Watse yá n̄á á ba am dágage-aatare, yá n̄á antara itare.

Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa adaba una n̄anna Yaakadada Dadaamiya zlabé adaliye, a ba n̄ane: Sawesse am dágage-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cudedde, lauktu yá lyiyakurlyiya;

¹⁸ Yá de gev Eddekure, kure keni zála an n̄wásha bademme kwá de gev ba egdzara-aaruwa.

Kwaya n̄ane elva á Yaakadada na hákuma bademme á ba ázenárá na.»

7 Bademme á waada-aha n̄anna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una n̄anna, barawamiyaabará ire á miya cudedde. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya deƙideƙi am zlaláva á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yan̄eraaka ervaun̄de á kure ba dey, adaba baaka emtan̄kire na n̄a magakurtaa n̄ere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una n̄ere n̄a maganaa ektápaare am kure deƙideƙi, baaka edda una n̄a zlermuwa n̄ere deƙideƙi am dágage á kure. ³ Bawánka zlabé ganakini n̄á kátá fakurar ba zherwe an elva na n̄á anƙwa á tsakaná n̄ere, una ka deƙideƙi. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba n̄ane ganakini n̄a wayakurtaa an ervaun̄de á n̄ere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure deƙideƙi. Una ma zlabé ma á ba an shifa á miya, ma zlauzle shifa á

miya am duniya na keni. ⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure dekideki. Bademme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bademme á zlada na ya shuwaa ya na, aley yá á ba an higa-aaruwa am ervaunđe.

⁵ Zlada wá, ba jirire shaŋerushu. Á ba am Makiduniya keni se shaŋeránka hairire dekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shuŋgula, emnde tá dabanjerá á ba an elva. Ekhyaaaka ervaunđe á nje dekideki, ná dzámá ba ire. ⁶ Amá sle-ekhyaterá ervaunđe ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyaŋeraa ba nane ervaunđe an sá á Titus. ⁷ Dadaamiya a ekhyaŋeraa ervaunđe an sá á Titus ka palle, a ekhyaŋeraa ervaunđe an elva na a melanuwa nane ge Titus ge tsakanersetsake na. Adaba se tsakanersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya ervaunđe ge nane keni. Zlabe ádaliye, a ndaŋernda ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme kwa á ba am iga-aaruwa, kwá ankwá á waviyuwave. Labáre á kure higitehiga jipu zlabe ádaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba kalle. Yá kátá dem am nambane geni ma yá puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya. ⁹ Amá kina wá, ekhyaakhya ervaunđe-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá ankwá dzámá názena ndza zlalaaka an uŋgule-aara na, eptsakureptsa am tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtaŋkire na nje magakurtaa nje dekideki. ¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á Dadaamiya wá, dzámá ire nanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire nanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emnde duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire nanna! Nawanaana wáva á kure ganakini kwá kátá bárá ire á kure am elva nanna! Nawanaana emtsaade ganakini ba kure keni ankwá á wakurwá am ervaunđe mázla-aara! Kwá ankwá á tapanaatápa emtu lyáwa á kure, antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaade wáva á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaade shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva nanna mázla-aara kwá an bárá?

¹² Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita nanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una nanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáva á kure yaikke na kwa wayaŋeraa kure an ervaunđe á kure palle na. ¹³ Adaba una nanna, kina wá, ekhyakuraŋeraakhya ervaunđe mázla-aara.

An ekhya ervaunđe á nje ba parakke! Názu a ekhyaŋeraa ervaunđe zlabe ádaliye kwakya-aara wá, Titus a se beranjerá an higa yaikke, adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedá am vuwa. ¹⁴ Am sarte na yá ankwá belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázeŋará. Kina wá, yá ankwá á nanna ganakini zleba nanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza nje banán ge Titus áte kure na, jirire. ¹⁵ Ba kelaa má yeheteyeha Titus názena kwa maganaa kure am sarte na a tsekwaá ázekure, kwa lyevahe am dágave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa nane bademme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare. ¹⁶ Daaci yá higa jipu, adaba baaka shaige-aaruwa dekideki áte kure ma am uwe keni bademme.

Elva á náza melateru ge emnde na tá am baakire

8 Egdzar mama-aha-aaruwa, ná kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganaa emnde a fetarfe am kwárá á Makiduniya na. A magaternaa ba Dadaamiya ngurna á maga duksa nanna. ² Sharushe zlada an tsáká ire, amá baaka názu a eksanaa zlada nanna áte itare dekideki, higa-aatare ba kelaa-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaa sadake-aatare ba kwakya. ³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare ka dekideki, hyahya ndzedá-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezeŋere, ⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwárá á Yahudiya na. ⁵ Emnde nanna ta magaa názena tamaŋerka nje dekideki. Emtsaade, duksa zuŋŋwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahe ákatafke á nje keni. Bademme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Adaba una nanna maa, ná ankwá á ndavanundave zlabe adaliye kina, geni a eptseptsá ádezekure, á de zlanazle slera á jirire na a fantuwa nane am dágave á kure na. ⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hyaikurephye am duksa bademme. Ma fetarfire á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma enjkale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzaŋdzanire am slera á Dadaamiya keni bademme. Wayakuraŋerwáyá an ervaunđe á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire nanna keni, magaumága an ervaunđe á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laarire ganakini sey ba kwá fá sádeke nanna. Una yá vakurte ba sey-dire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera nanna, itare tá ankwá á effá na. An una nanna wá, yá kátá diyeddiye máki ankwá wáyáva á kure áte emnde umele. ⁹ Duksa palle wá, kure diyakurdiya ngurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Nane, bademme á duksa á ba am erva-aara, amá a ganve ire-aara talaga adaba kure. A magante una ge

ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

¹⁰ Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakyyi wá, ndza kwa hayanaa ba kure zuññwe mága slera á jirire ñanna, kwa fantuwa ba kure zlábe ádaliye zuññwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlánaazle slera ñanna fakurantaufe zláuzle na. ¹¹ Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera ñanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an ñane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure. ¹² Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzeda á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una ankwá am erva á kure. Ñane á ndavakuruka názena baaka am erva á kure na.

¹³ Bawánka zlábe a ba kure: Paul á kátá puwanjerem am zláda á emnde ñanna, itare tá de shá ire-aatare. Una ñanna ka dekideki. Yá kátá emnde bademme tá gevge palle. ¹⁴ Kina wá, ankwá duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterteva ge emnde na tá am baakire kina, daaci mákuralla má watse baaka ázekure, amá ankwá ázetare, itare keni tá de vakurteva ba estuwa. Máki estuwa, bademmire á kure kwa ba palle. ¹⁵ Máki estuwa, gevge á ba áte una ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya a ba ñane:

«Emnde na tá hálá dáfá á samaya na, halarvaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem huđe ñanna.

Emnde na ta halante ba cekwaanğudi keni, ta yanaa ba itare náza za.»

Titus antara emnde a puwansepuwe

¹⁶ Njá ankwá á slafaná we á ñere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ñane slera am Titus. Njanğára ankwá á wava Titus ba seke ñere ge melakurumele na. ¹⁷ Njanğávanu ganakini a eptseptsa ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ñere ka palle, amá ba ñane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunđe-aara ge eptsa ádezekure, ge de melakurumele zlábe ádaliye.

¹⁸ Náwa njá ankwá á belante egdza emmemiya umele, tá ankwá á duwa kerde. Egdza emmemiya ñanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ñane adaba waazu na ankwá á balaná ñane. ¹⁹ Zlábe ádaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á dabañerá ñane am shula-aha á ñere, a melañerumele ge mága slera á jirire ñanna. Daaci slera ñanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ñanna emnde, niya á ñere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunğú wá, janjeranmejaha ba kwakya. Njá ankwá á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunğú ñanna, geni a tsalarañerka emnde adaba shagerkire á mága. ²¹ Njá kátá á baraavebára shagerire na njá maganá ñere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni. ²² Náwa njá ankwá á belaterte egdza emmemiya umele ge emnde buwa ñanna. Ñane keni marañeránmára wáva-aara ser kwakya, ña nanna

ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina deme cenáncena labáre á kure, geni shagera zlááva á kure wá, ankwá á wava jipu ge de melakurumele. ²³ Titus wá, ñane edda una njá ankwá á ja dábá kerde ge mága slera á Dadaamiya am dágave á kure. Amá emnde buwa na tá ankwá á duwa antara ñane na wá, ta belatereaa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá ankwá gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare. ²⁴ Marawateránmára wáyáva á kure ge emnde ñanna. Daaci bademme á emnde a fetarfe na tá duwa ádzetare ge dezekure na, tá de cenáncena labáre á kure, tá de dise áte una ñanna ganakini zleba na ña zlebakuraa ñere na wá, an unğule-aara.

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

⁹ Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka deme wedere kwakya ge puwakurte elva ñanna áte nalmesheri. ² Adaba diyandiya ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraazleba ya zláuzle áza emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwára á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwára á Yahudiya. Kwaye mbakyyi tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwakya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ Njanğára yá ankwá á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zláuzle am slera á kure bademme ge jáha shunğú ñanna, lauktu njá daada ñere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida. ⁴ Adaba máki danjeremda antara emnde a Makiduniya, ña de berakur zlábe baaka názena kwa maganaa kure wá, watse zherwe ge ñere, adaba ña bateraa baaka shaige á ñere áte kure. Náza á kure deme wá, náza ndaaka. ⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zuññwe, lauktu watse njá dabaterá ñere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu njá daada ñere. Daaci una ñanna á de mára názena am ervaunđe á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ñanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herdante ba cekwaanğudi, á sem mbá keni, á sá ba cekwaanğudi. Edda una a herdáa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ñanna dekideki. ⁷ Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ñane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adaba Dadaamiya á háyá ba edda una á fáná an higa. ⁸ Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa bademme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlábe ádaliye ge mága slera á shagerire bademme. ⁹ Estuwa, kwá gevge áte una ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza ta-lage-aha. Maggwire-aara á zleka dekideki.»

¹⁰ Bademme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba njane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlabé ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlabé ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya. ¹¹ Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure bademme, geni kwá magateránmaga zlabé ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba duksa á barka na kwá anjwa vatertá kure ge emnde njanna á kya erva an njere.

¹² Adaba slera á barka njanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlabé ádaliye tá de gálá Dadaamiya adaba njane. ¹³ Slera á barka njanna kwá de maganá kure na wá, á de maraná una njanna shagerire á ervaunje á kure, tá de diyakursá áte una njanna emnde, ganakini iyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá anjwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba njane. Zlabé ádaliye, tá de galaná adaba shagerire na kwá de magaterán ge itare, antara ge emnde umele keni bademme na. ¹⁴ Bademme á una njanna, watse kwá maganá an ndzedá á kure ka, á de magakurná ba Dadaamiya ngurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlabé ádaliye an maduwa. ¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya adaba duksa yaikke na a vamitaa njane, baaka názena mí slátera an njane.

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vantaa Dadaamiya

10 Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dá-gave á kure wá, ya tsekadde, amá máki ya yiyiye an kure wá, ya danjanje. Adaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá, ² wayanka yá gev danjanje. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dá-gave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de maganá an itare. ³ Ge jirire wá, njane ba emndimagwaha, amá wáva á njere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara. ⁴ Adaba kazlanja á wáva na njá wava njere an njane na wá, gevka kazlanja á wáva á emndimagwaha, á vanjertá Dadaamiya kazlanja á wáva á njere. Kazlanja á wáva á njere an ndzedá jipu, á dzegwándzegwa kyábá dala yaikke na tá an shabe am hude-aara kelaade-aha á Dadaamiya. Amaana: njá naba kezlanvekezele fidire na tá tsakaná emnde njanna, ⁵ antara kurá-vire na tá maganá itare, tá anjwa piyaterte dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. Njá kátá jemaa enjale á emnde bademme, njá gaterve ba seke danjay-aha, geni sey tá

fansar ba ge *Almasiihu palle. ⁶ Ba máki njane fesarfire á kure, kwa emnde umele wá, njere njá anjwa átekwa ge giya emnde na baaka fesarfire ázetare dekideki na.

⁷ Kure kwá zhára ba iga á duksa. Tá anjwa emnde umele am dá-gave á kure, ta bántsa itare ta emnde á *Almasiihu. A diyareddiye emnde njanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu. ⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma njanna geni yá zadakurzáda an njane ka, a vite ge dákurá á de katafke an njane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, adaba yá galaná an unjule-aara. ⁹ Amá bawánka zlabé a ba kure: Paul á kátá ganjerte ba lyáwa an elva na á tsakaná njane am wakita-aara na. ¹⁰ Ta bántsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiyiye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva sadadde, antara elva-aha na zlazada áte emnde na. Amá máki danemda am dá-gave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva. ¹¹ Náwa elva na njá baterná njere ge emnde njanna; a cenarácena ba shagera: Bademme á názena njane puwakurtaa njere na wá, má watse danjeremda am dá-gave á kure keni, njá de maganá á ba áte una njanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci njane gergere an emnde njanna, njere njá sleka ire á njere an itare dekideki. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhára ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde njanna. ¹³ Amá njere wá, njá gáleka njere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á njere á tsaatse á ba áte slera na a fanjeraara Dadaamiya ge njere, njá ebzeka ná-kwe dekideki. Slera na a fanjeraara Dadaamiya ge njere wá, njá daada ádezekure an labáre á higa. ¹⁴ Daaci duwa á njere ádezekure na njane dakuraa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzanjeruka ná-kwe á una a kwanjersaa Dadaamiya dekideki. ¹⁵ Daaci estuwa, galanjerka ire áte slera á ura, adaba ebzanjeruka nakwe á una a kwanjersaa Dadaamiya. Njá tama kwá anjwa á wálá ba lapiya am fetarfire, geni a farfe zlabé ádaliye slera á njere am dá-gave á kure. Bademme á una njanna, ebzanjeruka nakwe dekideki. ¹⁶ Má zlanjeruzle ázekure maa, lauktu bi watse njá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayanjerka njere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.» ¹⁸ Adaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá háyá áza Dadaamiya, sey emnde na ni a galateraa njane.

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

11 Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa ervaunje. Ba es-tuwa, naba fawifa ervaunje. ² Yá anjwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlabé

ádaliye, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauzle, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá njá an enjkale á kure, baaka duksa mándzawe áte kure, dem sarte na ni watse njá jakurmeje na. ³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuge Almasiihu palle, kwá de wayeka an ervaunde á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte njane. Amá yehauteyeha Hawwa, njane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara. ⁴ Yá an lyawa ba párákke áte kure. Adaba kure, ba a duhe ge ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte njane keni gergere tsa antara una kwa cenanaa ázenjere, shedekwe na njane á maga slera an njane keni gergere antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

⁵ Ay degiya, emnde njanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare njanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an njane. ⁶ Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá anjkwa an njane. Ba kure keni diyakurdiya diya-aaruwa, ya marakurán-mará ser kwakya am duksa bademme.

⁷ Am sarte na yá am dagave á kure, yá anjkwa á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure dekideki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an unjule-aara. Emtu badzanevbadze emtu? ⁸ Am sarte na yá anjkwa á maga slera am dagave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shungu. Una njanna gevge ba seke ya zlaa ndzedá á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure. ⁹ Am sarte na yá anjkwa á maga slera am dagave á kure, ma yá an wedere á shungu keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sínaa emnde á Dadaamiya na tá am kwárá á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa dekideki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya lyuwa. ¹⁰ Yá ndaakur adaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una njanna názu yá gálá ire átekwa. Am hude á Akaya bademme, baaka ura á dzegwándzegwa piyitepiya. ¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka dekideki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá lyyeka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bántsa itare ta emnde a bela, slera á njere ba palle, mbate fida na. ¹³ Emnde njanna ta emnde a bela á Yaisu *Almasiihu ka dekideki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá mareka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a bela. ¹⁴ Magauka najipu-aara. Adaba ba Shaitaine an ire-aara keni anjkwa á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya. ¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá anjkwa á maganá itare na bademme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zlada-aha-aara

¹⁶ Yá enndáhá zlabé ádaliye elva-aaruwa njanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zharawika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zharawizhárá á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá anjkwa á zharáterá á ba an ice emnde umele na. ¹⁷ Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa njanna wá, ganevge ba seke yá an shaitaine. ¹⁸ Yá zhárá ba emnde kwakya tá anjkwa á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an njane na wá, daaci iya keni shagera yá galantegálá ire-aaruwa. ¹⁹ Há! kwa bántsa kure kwa emnde a enjkale tsa, aley kwá zharáterá á ba an ice emnde njanna tá an shaitaine na, baaka lámbe á kure! ²⁰ Tá anjkwa á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá anjkwa á zlermakurzlerma, tá anjkwa á fakurar uksanwire, tá anjkwa á magakurá palasa keni, aley kwá ndaaka elva! ²¹ Mbate njere na njane gakurmarge na, a maganeraa ba baakire á hákuma á njere ndza! Yawanerarye kwaye baakire á hákuma á njere njanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe keni, iya keni yá naba gálá ire an duksa njanna. ²² Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahimia; ay degiya, iya keni ya ba palle á emnde á Ibrahimia. Ta bántsa itare wá, ta Iserayiila-aha; iya keni ya ba ura *Iserayiila. Ta bantsa itare, ta eggye-aha á Ibrahimia; iya keni ya ba palle á eggye-aha á Ibrahimia. ²³ Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasiihu, amá janateruje ya. Unjule-aara ka tsa ndáhá una njanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáva am slera á Almasiihu. Iya wá, ser kwakya tá ngudinguda jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na. ²⁴ Ser ilyebé Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju masel-mane, kul keye ju masel-mane. ²⁵ Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwánjerá paare á dem háye; anjkwa ser palle, ya vaha, ya háre am hude á háye; anjkwa ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá. ²⁶ Zlabé ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanushe zlada kwakya am erva á emnde a zá baráma, shanushe zlada kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa keni ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zlada kwakya átira háye keni. Tá anjkwa zlabé emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfire, amá ba fida. Ázetare keni shanushe zlada kwakya. ²⁷ Máki ba wáva an slera njanna wá, ya wáva. Shanushe zlada an tsáká ire. Am sarte umele ba háre keni, yá taa puka dekideki. Am sarte umele, ma dafa, ma yawe keni, ádeteka áte we-aaruwa dekideki, yá njaa-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa njanna keni baaka. Shanushe wahála á lailaiddire keni kwakya, antara zlada á baakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zlada-aha-aaruwa umele keni zlabé anjkwa ba kwakya, amá yá tsanjka mazla-aara. Duksa palle yá

anƙwa á shunƙulaná ya wá, yá shunƙula ba emnde a fetarfe, ma vaatara keni yá dzámá ba itare. ²⁹ Máki yá zhára tsaftsafé ndzedá á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedaaumbeda palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á mára baakire á payda-aaruwa. ³¹ Dadaamiya Ed-denjara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa bademme. Galaumigálá ba nane ma vaatara keni.

³² Anƙwa zlaɓe ádaliye zlada palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte nanna wá, ndza á kwaraná Araitas larde-aatare. Slekse yaikke na a fanaa Araitas am Dimaska, a naba bazlaa sawji-aha áte we á wakiya-aha á ukvake ge tsagwaditságwada.

³³ Amá ta naba njimhe am ílila emnde a fetarfe, ta ngudite áte zává-aha, daaci ta naba velise á kya biye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde nanna.

Paul á gálá ire áte názena a marannaa Dadaamiya

12 Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire nanna wá, zlaɓe yá anƙwa átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marinaa Dadaamiya, antara wahayu-aha na ya shanaa ya bademme. ² Anƙwa slefetarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe kelaawa ju ufadé vatena a mágava duksa nanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ³ Yá enndáhá zlaɓe ádaliye: Edda-aara nanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlan-na-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ⁴ Anƙwa elva-aha ya cenanaa am zlan-na, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha deki-deki. Zlaɓe ádaliye ba enndáhá-aara keni an piya. ⁵ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya nanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire deki-deki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á mára baakire á payda-aaruwa. ⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa nane na keni, á jeviyaaka názena ni yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, adaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá manƙa una, yá kuva a kariteka emnde kwakya adaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya adaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa bademme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke adaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa nanna wá, yá maga ba palasa. Adaba una nanna, baaka kurávire ázerwa. ⁸ Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere nanna am vuwa, ⁹ amá a njiwiyante, a ba nane: «Yá magaká ngurna ba ge ebbásha-aara. Adaba má baaka payda á ura, hákuma-aaruwa á márava kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunđe-

aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payda-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya. ¹⁰ Adaba una nanna, am baakire á payda-aaruwa nanna, amá ervaunđe-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlízlaɓle emnde, ma tá fá zlada-ara áte ya, ma a shiyaa lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa deki-deki. Diyandiya ganakini a shiyaa zlada nanna adaba zhera á *Almasiihu. Adaba am sarte na ni baaka ndzedá am ya deki-deki na wá, yá shá ndzedá á jirire keni á ba am sarte nanna.

¹¹ Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Adaba ma andze kwá maganá kure seydire áte ya, tara hyainephe ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janjerammeka an male-aha á kure nanna ta bantsa itare ta emnde a bela na. ¹² Adaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunđe jipu, Dadaamiya keni maganaa-maga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemáre ba parákke ganakini ya slebela á ba an jirire. ¹³ Emtu anƙwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka deki-deki, kure keni yanakuraaka ya. Duksa palle magan-ka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shunƙu á kure, iya yá kátá ervaunđe á kure. Egdzara wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare. ¹⁵ Iya wá, yá wavakuruwave an ndzedá-aaruwa bademme; ma ya kedaa nalmane-aaruwa antara ire-aaruwa bademme adaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulá wáyáva á kure áte iya adaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa bademmire á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlaɓe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaim Paul, a zu shunƙu á miya á ba an zlerma. ¹⁷ Ya zlermákuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera.

¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksa á kure emtu? Tamanka una deki-deki. Nere antara Titus wá, na ba palle am slera á nje, enƙale á nje keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlaɓe a ba kure, njá kátá lya ire á nje an elva na njá tsakaná nje kinekineka na. Nja emnde á *Almasiihu wá, estuweka. Elva na njá tsakaná ákatafke á Dadaamiya. An elva nanna njá tsakaná nje bademme na wá, njá kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mama-aha-aaruwa. ²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayi-ika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunđe-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dágaldagala, kwá anƙwa á shelha am dágave á kure, kwá anƙwa á maga

ervauŋde, gergere ye á kure bademme, kwá aŋkwa á zlazlava, kwá aŋkwa á za vuwa á emnde, kwá aŋkwa á maga kurávire, bademme á duksa á ba an weshu. ²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbadarmbádá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlabé tá maga ba názu zlayeka dekideki, tá maga ba dákárire, antara zawarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

Elva-aha na á zle átekwa

13 Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte sey-dire á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándzawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una ŋanna. ² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ŋanna kwásau yaránka maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni bademme. Kina ya yiye an kure keni, yá aŋkwa á ndaakurndáhá zlabé ádalije ba parakke: Má watse danemda ya wá, watse baaka zatervaare ge emnde ŋanna dekideki. ³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! Njane wá, gavka ura cekwa payda-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá ŋane am kure. ⁴ Am sarte na ta zlejelanaa áte dzanjala wá, ba jirire ndza baaka payda-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, ŋere antara ŋane ganjerevge ba palle. Daaci ŋere an ire á ŋere wá, baaka payda á ŋere. Amá ma watse danjerevka ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an ŋere, am slera na ná de maganá ŋere am dágave á kure. Adaba ganjerevka an ire á ŋere, aŋkwa Almasiihu antara ŋere.

⁵ Amá njawinja emtsaade kure am áhá, habaza-uhábaza názu am zlalava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, baaka shaige-

aara, diyakurdiya ganakini aŋkwa *Almasiihu am kure. Sey máki aŋkwa názu a mbedakuraa áte baráma-aara. ⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini ŋere ŋa emnde a bela á jirire. ⁷ Amá ŋere wá, ŋa baaka an wedere á marakurá názena ma andze kwá diyanjersá átekwa ganakini ŋa emnde a bela á jirire. Názena ná yekaná ŋere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire bademme. Ma shaneránka ŋere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyanjere átekwa keni, baaka lambe á ŋere. Njere ná kátá ba kwá maga shagerire. ⁸ Adaba ná taa yanaaka jirire, ŋere keni ná maga ba slera á jirire ŋanna. ⁹ Máki hyakurephyu kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápseka hákuma á ŋere mazla-aara keni, ŋere ná higa ba jipu. Daaci nála á ŋere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni baaka duksa mándzawe áte itare dekideki na.

¹⁰ Wakita ŋanna yá aŋkwa á puwakurtá ya kina, ya yiye an kure na wá, ba geni kwá eptsepta am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma ŋanna ge zadakurzádeka, a vite ge dákurá á de katafke an ŋane.

Halavuwa á elva an gá use

¹¹ Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáva, gawansege duksa mándzawe am zlaláva á kure bademme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáva ba ŋane palle, á vatertá ba ŋane hairire ge emnde na.

¹² Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya bademme. Bademme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá aŋkwa á gakur use-aatare. ¹³ A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha ŋgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ma vaatara keni, kwá shánsha wáyáva na a wayamiyaa Dadaamiya an ŋane na am kure. A janmeje Shedekwe Cudedde ye á kure bademme.

Galatiya-aha

Ga use á Paul

1 Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Paul ya slebela á Yaisu *Almasiihu. A givaa urimagweka slebela ɗanna, a beliyaa urimagweka, a beliyaa ba Yaisu an ire-aara tá antara Eddenjara Dadaamiya na a tsante am faya na. ²Iya, ɗá antara emnde a fetarfe na tá áhuna bademme, ɗá anƙwa á gaku use á ɗere ge kure kwa emnde a fetarfe na kwá am larde á Galatiya bademme. ³A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ɗgurna, a varakurteva hairire. ⁴Yaisu Almasiihu a yaa ba shifa-aara ge enɗlamise miya am haypa-aha-miya, geni a shanka adaliye duniya laakire na hakuma áte miya mazla-aara. A maganaahe á ba áte una á kataná Eddemiya Dadaamiya. ⁵Galaumigálá Dadaamiya dem ba ge dekideki. *Aamin.

Baaka labare á higa umele sey ba palle na

⁶Yá maga ba najipu áte kure, adaba Dadaamiya a magakuraa ɗgurna á kya erva an Yaisu *Almasiihu, a gakuve emnde-aara, aley kerten eptsakuranveptsiga, kwa cenvaa labare á higa umele. ⁷Amá baaka labare á higa umele sey ba palle ɗanna ya balakursebale na. Ya ndanaa adaba uwe una, adaba tá anƙwa weshakurweshu emnde umele, tá kátá ept-sante labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. ⁸Amá ma a de balakursaa ware labare á higa umele arge una ɗa dakurnaa ɗere na wá, ma ba ɗere ɗanna, ma malika a sawa am samaya keni, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara. ⁹Ndza keni ya ndakurndaha. Kina keni yá ndakurndaha zlaɓe adaliye: ma ware una a de balakurse labare á higa umele, gergere antara una kwa cenanaa kure, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

¹⁰Emtu kwa kurken yá tsáká una ganakini a zlebari-zleba emnde emtu? Iya yá kátá á zlebiyá ba Dadaamiya. Emtu kwa kurken yá kátá haya áza emnde emtu? Máki yá kátá haya áza emnde zlaɓe adaliye wá, yá taa gevka waladí á Yaisu Almasiihu.

Náwa a gevaa estuwa Paul slebela á Yaisu *Almasiihu

¹¹Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanwaya ge kwa diyeddiye ganakini labare á higa na ya balakursaa iya na wá, elva ɗanna elva á urimagweka. ¹²Adaba a binaa urimagweka elva ɗanna, a kwarisaa urimagweka, a binaa ba Yaisu an ire-aara.

¹³Ábi kwa cenáncena nja-aaruwa werre am sarte na ya tse á ba áte nadina á ɗere Yahudiya-aha. Am sarte ɗanna ndza ya shateru zlaɓa kwakya ge emnde a fetarfe. Baaka názu ndza maganka ganakini yá kedanaakeda elva ɗanna ba dekideki. ¹⁴Am jeba-aaruwa ndza ya jateruwa ba iya ge ukfe-aha-aaruwa umele ge mága názena am nadina á ɗere. Dabanteda-ba nade-aha na ta kwaranersaa eggye-aha á ɗere an ervaunɗe-aaruwa palle.

¹⁵Dadaamiya a eksise vateneka, a eksise kwaye zlaɓe yarika, a magiya ɗgurna, a naba dahite geni yá gevge sleslera-aara. Samsa sarte na a wayetaa ɗane maa, ¹⁶a naba marise Egdza-aara geni yá balaterá labare-aara ge emnde na ta baaka am nadina á Yahudiya-aha. Am sarte na a marise Egdza-aara ɗanna, danka ya ma ádeza ware keni ge ndava sawari. ¹⁷Ma á dem Urusaliima keni danka ya dekideki ge de ndava sawari áza emnde na ta gevaa itare zunɗwe emnde a bela á Yaisu *Almasiihu. Ya naba tse am Dimaska ɗanna, ya naba zlaɓa á dem haha á Arabiya. Daaci ya eptsehe zlaɓe adaliye á dem Dimaska. ¹⁸Ya magaa yawe keye kalkale, lauktu ya dem Urusaliima, ya de mbapse antara Piyer, ya magaa ba maka buwa ázenjara. ¹⁹Amá puwanteka ice-aaruwa dekideki áte emnde a bela umele, sey ya naa ba Yakuba egdza emmenjara ge Yaakadada.

²⁰Náwa Dadaamiya, icanka fida am názena yá bakurná ya na ba palle keni.

²¹Am tsa-aaruwa am Urusaliima, kwaye ya zlaɓa á dem haha á Siriya, antara haha á Silikiya. ²²Am sarte ɗanna maa, zlaɓe diyarika emnde a fetarfe na tá am kwara á Yahudiya. ²³Sey ta cenaa ba labare-aaruwa áza emnde a fetarfe umele. Ta bantsa emnde ɗanna: Edda-una ndza a shaɗeru zlaɓa werre na wá, ept-sapteptsu. Kina wá, ɗane keni á anƙwa bala labare á higa na ndza a kátá kedanaakeda ba dekideki na. ²⁴Daaci ta fantau ge gálá Dadaamiya adaba slera-aaruwa.

Zunɗwire á jammeje á Paul antara emnde a bela umele

2 Daaci ya magaa yawe kelaawa ju ufaɗe ágashe ɗanna, ya naba eptsu adaliye á dem Urusaliima, ɗa saa antara Barnabas, anƙwa Titus ázenjere. ²Eptsu-aaruwa ɗanna keni, ndza a marisaa ba Dadaamiya geni sey yá eptsu. Am saasa á ɗere ɗanna wá, ɗa magaa jahava sey ba ɗere antara male-aha á emnde a fetarfe. Daaci ya palaterse sera á labare á higa na ya balateraa ya ge emnde na ta baaka am nadina á ɗere

Yahudiya-aha. Adaba má jammeka elva á ñere antara itare, bademme á slera-aaruwa na ya maganaa ya werre, antara una ya maganaa am sarte ñanna, ma andze a gev ba dey. ³ Titus na ña jaa daba kerde na wá, ñane ura Yunaniŋkau, amá hyarareka ganakini sey ba laari á demda am shedekwe, á gevge emtsaade ura Yahudiya. ⁴ Mbatu wá, tá aŋkwa emnde na ta bantsa itare ta emnde a fetarfe, mbate fida na, am jahava á ñere ñanna. Ta bantsa itare wá: Sey a demda emtsaade am shedekwe. Emnde ñanna wá, ta sarjerte á ba an ila ge se gya gyada á ñere. Adaba ñá kwaraná ba ñere ire á ñere áte názena am nadina á ñere Yahudiya-aha, adaba barka á Yaisu *Almasiihu. Daaci tá kátá eptsarjerá á dem *tawraita ñanna zlabé ádaliye. ⁵ Amá ñere eksarjereareka elva-aatare dekideki ba cek-waangudi keni. Wayarjeka tá badzanvebadze labare á higa na, adaba ñanna elva a jirire, geni kure keni kwá cenvaacena jirire ñanna, kwá tsaatse átekwa.

⁶ Amá emnde na ta male-aha ba itare am emnde a fetarfe na wá, ma ta male-aha, ma ta male-aha ka keni, ba duksa palle ázerwa. Adaba Dadaamiya wá, ñane á zhareka ice á ura. Am sarte na ya palateraa labare á higa na ya balateraa ge emnde na wá, male-aha ñanna ndaharika geni yananseye elva am waazu-aaruwa. ⁷ Baira ta naba diyeddiye ganakini a fiyaara ba Dadaamiya slera á de balaterá labare á higa ñanna ge emnde na ta baaka am nadina á ñere Yahudiya-aha. Ba seke una a far ge Piyer ge de balateran ge Yahudiya-aha. ⁸ Ta naba lansauke geni ba Dadaamiya na a vanta hakuma ge Piyer, a belanaa á dem Yahudiya-aha na wá, ba duksa palle ge iya keni, a beliyaa ba ñane á dem dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha. ⁹ Daaci ba tara Yakuba antara Piyer ira Yuhanna una, ta male-aha á emnde a fetarfe ñanna, naranna itare geni ba jirire a fiyaara ba Dadaamiya slera ñanna. Ta naba vite erva, ta vante ge Barnabas keni, jammeje elva á ñere áte una ñanna. Daaci ña zluhe am sawari geni ñere, ñá de balaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha, itare tá de balaterán ge Yahudiya-aha. ¹⁰ Elva palle ta banjerna itare wá, a ba itare: Viyawateraaka talage-aha á miya áhuna. Una ñanna, duksa na ni yá maganá ya keni an ndzedá-aaruwa bademme.

Paul a valaare ge Piyer á katafke á zlamaha

¹¹ Haraare am iga á una ñanna maa, samsa Piyer á sem Antakiya, ya naba valaarehe á katafke á zlamaha, adaba magaaka duksa an unjule-aara. ¹² Adaba am zunjwire wá, ta zaa dafa ba kerde an emnde na ta baaka am nadina á ñere. Am sarte ñanna maa, Yakuba a belaa emnde á dezerere. Ba saremsa emnde ñanna wá, mele Piyer zaaka dafa antara ñere mazla-aara. Adaba a wanaa lyawa átuge itare. Adaba itare ñar-naanja nadina á ñere an tsaka ire. ¹³ Yahudiya-aha umele na fartarfe na keni, garevge an dzama ire bubuwa ba seke Piyer. Ba Barnabas an ire-aara keni gazlaagazla, a magan ba seke náza-aatare. ¹⁴ Ba ya nanna dzalaranvedzale jirire á labare á higa, a ba iya,

yá elvan ge Piyer á katafke-aatare bademme: Ekka, ka ura Yahudiya, amá ka sem ba estuwa ásehuna, ka ganve ire á ña ba seke ka ura Yahudiya ka, ñanŋka áte njá á Yahudiyaire. Máki ba estuwa, ká dzegwaná estara hyaterar ge emnde umele geni a ñarinja áte njá á Yahudiyaire?

Emnde bademme tá enjlese á ba an fetarfire

¹⁵ Ñere wá, ña Yahudiya-aha miyenne. Ña emnde na baaka nadina-aatare, ña dahaterá an emnde a haypa na ka. ¹⁶ Amá diyarjerdiya ganakini ura á shánka jirire áza Dadaamiya an daba *tawraita, sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Ba ñere keni, ña fetaare á ba áte ñane, lauktu ña shaa jirire áza Dadaamiya. Ña shanaa adaba ña dabete tawraiteka. Baaka ura á shá jirire adaba á dabete tawraita. ¹⁷ Daaci kina wá, ñá aŋkwa shá jirire á ñere áza Dadaamiya an fetarfire áte Yaisu Almasiihu. An una ñanna wá, ñere keni ñá an haypa ba seke emnde bademme. Máki estuwa wá, amaana a sepunarjermá ba Yaisu Almasiihu emtu am haypa ñanna? Estuweka dekideki. ¹⁸ Amá má ya eptsarhe zlabé ádaliye, yá habaza názena ya eptsarhe iga wá, yá maga duksa laake á katafke á Dadaamiya.

¹⁹ Máki áte elva á tawraita wá, iya ba seke yá an emtsa ázerjara. Una keni a jiyaa ba tawraita ñanna, geni yá shá shifa umele ge daba Dadaamiya. Am sarte na ta zlenjelaa Yaisu áte dzangala, gevge ba seke ta cebaaŋer kerde antara ya. ²⁰ Shifa na yá an ñane kina na wá, shifa-aaruweka, yá njá an shifa á Yaisu Almasiihu. An shifa na yá njá an ñane am duniya na wá, yá njá an fetarfire áte *Egdza á Dadaamiya. A wayitaa ba ñane, haa a naba yaa shifa-aara adaba iya. ²¹ Iya wá, ya taa yanaaka ngurna á Dadaamiya, geni sey yá daba ba tawraita. Adaba ma andze tá naba shansha emnde jirire áza Dadaamiya an daba tawraita wá, daaci emtsa á Yaisu Almasiihu na ma andze á gev ba dey.

Daba *tawraita bi fetarfire áte Yaisu *Almasiihu

3 Kure emnde a Galatiya wá, baaka enjale á kure. A kedakuraa ware estuwa? Ya palakurna tsa sera-aara bademme geni a emtsa estara Yaisu *Almasiihu áte dzangala. ² Ndava-aaruwa ba palle ázekure, vawiteva jawapa! Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde; kwa shaa Shedekwe ñanna adaba kwa dabete *tawraita emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunde á kure palle he? ³ A kedakuraa uwe estuwa áte enjale? Am fantaufe wá, kwa tsaa á ba áte hakuma á Shedekwe Cudedde, amá kina wá, kwá kátá zlanazle an ndzedá á ire á kure emtu? ⁴ Kwakya názena a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara am dagave á kure, bademme á una-aha ñanna á gev ba dey emtu? ⁵ Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde, a magaa najipu-aha kwakya am dagave á kure. A magaa una-aha ñanna adaba kwa dabete tawraita emtu? Emtu

adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an er-
vaunde á kure palle he?

⁶Yahauteyeha názena a ndanaa wakita á Dadaamiya áte Ibrahimia, a ba ñane: Ibrahimia a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una ñanna a shaa jirire áza Dadaamiya. ⁷Daaci diyaweddiye geni, bademme á emnde na fartarfe áte Dadaamiya á ba an jirire, ba itare una ta wulfe-aha á Ibrahimia. ⁸Ndza a ndaase vatene-ka Dadaamiya názena a ganvaa ñane kina. A ba ñane am wakita-aara wá, ba emnde na garevka Yahudiya keni, tá de fetarfe áte ñane. Adaba fetarfire-aatare ñanna wá, á de gatervege emnde a jirire á katafke-aara. Adaba una ñanna, a ndanse labare á higa ñanna ge Ibrahimia emtsaade, a ba ñane á elvan ge ñane: Yá de ga barka áte nalgaadama bademme adaba ka. ⁹Ibrahimia a fetaare áte Dadaamiya, daaci Dadaamiya a gan barka. Diyaweddiye ganakini bademme á emnde na ta fetaare áte Dadaamiya, Dadaamiya á de gater barka ge itare keni.

¹⁰Adaba bademme á emnde na ta tsaa á ba áte *tawraitá, geni tá shá jirire an ñane áza Dadaamiya na wá, bademme tá an nyainye áza Dadaamiya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Edda una maganaaka názena á ndaaná tawraitá na bademme wá, an nyainye áza Dadaamiya. ¹¹Baaka shaige-aara, diyamidiya ganakini baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya an dāba tawraitá. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Edda una a shaa jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, ba ñane una an shifa a jirire. ¹²Tara dāba tawraitá an fetarfire wá, tá maslaaveka. Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Edda una a tsaa á ba áte mága názena am tawraitá wá, shifa keni á shaná á ba an tawraitá ñanna.

¹³Amaana wá, má an nyainye áza Dadaamiya, adaba dzegwamiyánka mága názena a ndahanaa tawraitá na bademme. Amá *Almasiihu a se lyamivaare nyainye ñanna ge miya, a demaa ñane am slede á miya. Ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, geni máki zleñelazleñela ura áte nafa wá, amaana an nyainye edda-aara. ¹⁴Yaisu Almasiihu a magaa una ñanna wá, geni barka na a ba Dadaamiya á elvan ge Ibrahimia á de gater ge nalgaadama bademme na wá, á gevge á kya erva an ñane. Zlabe ádaliye a magaa una ñanna geni mí shá Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva má famitaarfe na.

*Tawraitá á badzeka namána á Dadaamiya

¹⁵Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena, náwa yá palakurá elva an garava á názena mí maganá miya emndimagwaha. Máki njarinja emnde buwa am haha, ta ngudaa namána wá, baaka slepekyateraapekya, baaka slefateraarfe keni. ¹⁶Ba duksa palle an namána á Dadaamiya keni. Werre wá, Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia. Waada ñanna a maganan ge ñane antara wulfe-aara. Adaba a ba ñane: Watse yá gan barka ge nalgaadama bademme á kya erva an wulfe á ña. Ndahaaka wakita á Dadaamiya: á kya erva

an wulfe-aha á ña, amá a baa: wulfe á ña. Wulfe-aara ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁷Náwa názena yá kátá bakurná ya: Duksa zunñwe wá, Dadaamiya a maganaa waada ge Ibrahimia. A magaa yawe deremke ufade an kul keye, lauktu a vaterte *tawraitá ge Yahudiya-aha. Aley keni tawraitá ñanna á badzeka názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia werre. Tawraitá á pekyeka namána á Dadaamiya dekideki, á pekyeka názena a magateraa waada-aara ge emnde keni. ¹⁸Amá ma andze vaterteva Dadaamiya ge emnde názena a magateraa waada-aara na adaba ta dābete tawraitá wá, daaci ma a gevka adaba namána mazla-aara. Amá Dadaamiya a gan barka ge Ibrahimia, adaba a ngudanaa namána-aara.

¹⁹Máki estuwa, ázara dalila á *tawraitá ñanna ba dekideki? Dalila á tawraitá ñanna a fateraa Dadaamiya ge emnde arge názena a magateraa waada-aara na wá, ba ge maraterá haypa-aha-aatare parakke. Dadaamiya a vaterte tawraitá ñanna ba ge sarte cekwañgudí ge emnde. Ba ge ufa wulfe á Ibrahimia na a ngudateraa namána ge emnde bademme á kya erva an ñane na. Ba samsa ñane wá, baaka hakuma á tawraitá mazla-aara. Tawraitá wá, Dadaamiya ndza a belaa ba malika-aha an ñane, ge saterán ge emnde. Amá ndza ankwá sledagave á emnde antara malika-aha ñanna. ²⁰Deme keni wá, sledagave wá, á tseme am dagave á emnde buwa. Amá am sarte na Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia wá, ba ñane antara Dadaamiya, baaka sledagave-aatare.

Ázara dalila á *tawraitá

²¹Una ñanna á bánba ganakini tara *tawraitá tá gyaaveka an namána á Dadaamiya emtu? Estuweka dekideki. Adaba ma andze a dzegwándzegwa tawraitá vaterte shifa ge emnde wá, ma andze a dzegwándzegwa vaterte jirire keni á katafke á Dadaamiya. Amá baaka una áza tawraitá. ²²Baira deme a ba wakita á Dadaamiya wá, bademme á emnde a duniya tá á ba am erva á haypa. Estuwa ankwá á vaterte názena a magateraa waada-aara na ge emnde adaba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Á vaterte adaba fetarfire-aatare.

²³Amá am sarte na ndza zlabe baaka barama ge emnde geni tá fetarfe áte Yaisu wá, ndza a kwaramiyaa ba tawraitá, dem sarte na Dadaamiya a weramitaa barama á fetarfire. ²⁴Una ba estuwa, ndza a giyamiyaa ba tawraitá sem sarte na samsa Yaisu Almasiihu. Daaci shamiyánsha jirire áza Dadaamiya adaba famitarfe. ²⁵Daaci kina wá, sarte á fetarfire áte Yaisu Almasiihu; á giyamiyá tawraitá ka mazla-aara.

²⁶Bademmire á kure kwa ba egdzara á Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu an fetarfire á kure áte ñane. ²⁷Bademmire á kure kwa emnde na magarakuránmaga baptisma an zhera á Yaisu Almasiihu na wá, kina wá, kwa de eksa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara. ²⁸Mazla-aara wá, baaka gergerire am dagave á Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele bademme. Baaka gergerire am dagave á nave-

aha antara emnde na tá kwaraná itare ire-aatare. Baa-ka gergerire am dagave á zhele an mukse. Bademme á kure kwa ba palle adaba kwa emnde a Yaisu Almasiihu. ²⁹ Zlabe ádaliye máki kure gakurevge kwa emnde á Yaisu Almasiihu wá, daaci kure keni kwa wulfe-aha á Ibrahimima. Daaci kwá de shaná ba kure názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimima antara wulfe-aha-aara na.

4 Amaana elva ñanna wá, egdzere wá, á de zaná ba ñane tsa waráta á há á eddenjara bademme, amá am sarte na zlabe egdzere wá, tá kwaraná ba emnde ba seke nave. ² Am sarte na zlabe egdzere wá, tá fanuwa ba emnde hyema, tá giyaná ba itare, á cená ba náza-aatare, dem sarte na má banba eddenjara ñane keni hyephye ura. ³ Ba duksa palle ge miya keni. Am sarte na zlabe ma ba seke egdzara wá, ndza tá kwarámiya ba jini-aha á shaitaine. ⁴ Daada áte sarte na a tsanaa Dadaamiya, a naba belaa Egdza-aara á sem duniya, a se yanaa ba mukse, ta yanaa á ba am *tawraitá ñanna, ⁵ geni a varsevare emnde na á kwaraterá tawraitá, á gamivege egdzara á Dadaamiya.

⁶ Kure wá, kwa ba egdzara á Dadaamiya. Adaba una ñanna a vakurte Shedekwe á Egdza-aara anjwa am kure. Máki kwá daha Dadaamiya an Dada á daha ba Shedekwe-aara ñanna á kyá an we á kure. ⁷ Bademmire á kure kwa nave-aha ka mazla-aara, kwa egdzara á Dadaamiya. Máki kwa egdzara-aara wá, bademme á názena am huđe á há-aara ba náza á kure.

Názena á kataná Paul áza emnde a fetarfe

⁸ Werre am sarte na diyakurka Dadaamiya wá, ndza kwa nave-aha á dadaamiya-aha á fida gergere kwakya. ⁹ Amá kina wá, diyakurdiya Dadaamiya á jirire, baira deme kwá an diya áza Dadaamiya. Kwá eptsaná estara zlabe ádaliye ire á kure ádeza jini-aha á laakire ñanna, baaka nampire-aatare na? Labara kwá kátá gev nave-aha-aatare zlabe ádaliye? ¹⁰ Ya ndaanaa adaba uwe una? Adaba kure kwá dzámá ba muñri-aha, hare-aha á umele, tere-aha á umele, lauktu-aha á umele, ira sakanderi-aha bademme. ¹¹ Yá dzámá ire jipu, yá kuvá geni slera-aaruwa na ya maganaa ya am dagave á kure na a gevka dey.

¹² Ate elva á *tawraitá wá, taslawá á kure gawevge ba seke iya, egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba iya, ya ura Yahudiya, amá ganevge ba seke kure. Sem vatena keni zlabe baaka emtanjire na kwa magitaa kure dekideki. ¹³ Diyakurdiya ba kure keni zunñwire á labare á higa na ya de vakurtaa ya wá, ndza a ñiyaa ba lapikere am ekse á kure, lauktu ya magakuraa waazu ñanna.

¹⁴ Ge jirire wá, ndza shakurushe zlada arge iya am lapikere-aaruwa ñanna. Amá yakurika, zharakurika seke ura dey. Baira deme lyakurivalya ba seke ya malika á Dadaamiya, ba seke ya Yaisu *Almasiihu an ire-aara. ¹⁵ Am sarte ñanna wá, ndza kwakya higa á kure. A jaara uwe an higa á kure kina? Am sarte ñanna wá, diyandiya geni ma andze kwá dzegwándzegwa wá, ba ice á kure keni, ma kwá sansese, kwá viteva. ¹⁶ Kina

wá, kwá eksiya áte kelaadire mazla-aara, adaba ya bakuraa jirire emtu?

¹⁷ Diyandiya ganakini tá anjwa emnde na tá badakurbada geni kwá daba ba itare an enjkale á kure bademme, amá ganakini kwá shá shifa ka. Tá kátá ba tegakuraahe an ya zlauzle. ¹⁸ Máki an unñjule-aara wá, shagera jipu geni tá wayavewayá emnde am dagave-aatare. Amá iya keni, a yiyaaka ervaunđe á kure, ma yá anjwa am dagave á kure, ma ya baaka am dagave á kure keni. ¹⁹ Iya wá, zlabe yá shá ba zlada adaba kure egdzara-aaruwa. Ya ba seke mukse na am zlada á ya egdzere. Lauktu á zlauzle zlada-aaruwa wá, sey má njánja Yaisu *Almasiihu am kure ba shagera. ²⁰ Kina wá, ervaunđe-aaruwa á kátá ma ba ya am dagave á kure, lauktu ma yá shantaushe ge názena yá bakurná ya. Adaba kina na wá, an wesha ire-aaruwa jipu.

Tara Hajara an Saraatu ta garava-aha á namána gergere buwa

²¹ Ekkure emnde na kwa bantsa kure kwá kátá á kwarakurá *tawraitá na, cenakuránka názena a nda-hanaa tawraitá emtu? Vawiteva emtsaade jawapa?

²² Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya wá, a ba ñane wá, Ibrahimima ndza a shaa egdzara buwa. Egdzere palle a yanaa an kwatena, palle-aara a yanaa an mukse-aara. ²³ Egdza á kwatena na wá, ta yan ba seke emnde bademme. Amá mukse-aara wá, a yan estuweka náza-aara. Dadaamiya ndza a maganaa *waa-da-aara ge Ibrahimima geni watse á shá egdze ñanna.

²⁴ Anjwa názu á baminá elva ñanna. Nwasha buwa ñanna, tara Hajara an Saraatu na keni, tá maramiyá namána-aha gergere buwa a ngudanaa Dadaamiya. Hajara wá, ñane kwatena, á maramiyá namána na a ngudanaa Dadaamiya áte ire á wa Sina. Ñane a yayaa egdzara-aara am navire. ²⁵ Adaba Hajara wá, ñane gevge ba seke wa Sina am haha Arabiya. Adaliye ñane gevge ba seke berni á Urusaliima vatena. Adaba bademme á emnde na tá am huđe-aara, ta ba nave-aha á tawraitá. ²⁶ Mukse á há wá, ñane gevge ba seke Urusaliima á jirire na am samaya na. Á kwaraná ba ñane ire-aara, ñane una emmemiya ge miya. ²⁷ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Ekka mukse dziire na yanjka egdzere dekideki, tapakanaaka zlada á yá egdzere dekideki na, kina wá, ehliga an ervaunđe á ña bademme. Adaba mukse á keliya wá, tá hwiya ba egdzara-aara arge egdzara á mukse á nawiya.

²⁸ Adaba una ñanna kure keni yarakursiye ge buwire, gakurevge ba egdzara á Dadaamiya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya am waada-aara. Werre keni ndza a maganaa waada-aara ba estuwa ge Ibrahimima geni á de shá Isiyaaku. ²⁹ Am zamana á Ibrahimima werre ñanna wá, egdze na a yanaa Hajara ba seke náza á emnde bademme na, a faa zlada áte egdze na a yanaa Saraatu an hakuma á Shedekwe Cudedde na. Am dagave á miya vatena keni ba duksa palle. ³⁰ Amá ázara a ba wakita á Dadaamiya? A ba ñane: Ngyainsenggye mukse á kwatena na, a ez-

zlálá an egdza-aara. Adaba egdza á kwatena á taa fetka erwa-aara áte waráta á eddenjara, sey á záná ba egdza á mukse á há. ³¹ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, miya wá, ma egdzara á mukse á kwatena ka, ma egdzara á mukse á há na a kwaranaa ba njane ire-aara na.

Eptsauka á dem navire dekideki, kwaraukwara ba kure ire á kure

5 Yaisu *Almasiihu a enjlamise am *tawraitá wá, geni mí kwaraná ba miya ire á miya. Adaba una nanna, tsawaatse ba shagera, a eptsarakuraaka zlafe adaliye á dem navire.

² Náwa názu yá bakurná iya Paul: Máki eksakuraarekse geni tá puwakurá á dem shedekwe wá, baaka názena kwá shaná kure am elva á Yaisu Almasiihu dekideki. ³ Náwa yá ndakurndá, ma a de demá ware á kure am shedekwe njanna keni, famfa ire-aara am laaire, sey a maganaamaga edda-aara názu am tawraitá bademme. ⁴ Kure emnde na kwa bantsa kure, kwá shá jirire áza Dadaamiya an dába tawraitá na wá, tegakurevtege antara Yaisu Almasiihu, eptsakuranveptsa iga ge ngurna á Dadaamiya. ⁵ Amá njere wá, fanjertefa tama á njere áte Dadaamiya ganakini watse á vanjerte jirire adaba fanjertarfe, adaba duksa umeleka. Una názena njá ufáná njere an ndzedá na á vanjerte Shedekwe Cudedde. ⁶ Máki gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu wá, ma damiyemda am shedekwe, ma damiyemka keni ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba fetarfire. Amá wá, a naranna emnde fetarfire á miya. Una njanna slera á wayavire.

⁷ Am zunjwire ndza shagera zláláva á kure. Á, salikataliya na wá, shagerka zláláva á kure. A piyakurtaa ware ge mága jirire? ⁸ Edda-aara ba fida-aara, a belanaa Dadaamiya na a dakurdaha na ka. ⁹ Una ba jire, egdza shahi á makala ba cekwaangudi á tsantetse ukpa na an wasla bademme. ¹⁰ Adaba barka á Yaakadada wá, fantarfe an kure á ba an jirire, geni á de geraavka elva á miya. Amá edda una anjkwá á weshakurweshá njanna wá, ma ware edda-aara keni, á de njezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya yán vateneka balaterá elva a dem shedekwe ge emnde, geni tá shá jirire an njane áza Dadaamiya. Ma andze yá bálá ba una njanna sem vatena wá, ma tá feka Yahudiya-aha zlada áte ya mazla-aara. Daaci elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzanjgala na keni, ma andze á taa yanaaka ervaunde-aatare. ¹² Emnde njanna tá weshakurweshá na wá, a dátsaraadátsá kwa náza-aatare bademme, a garevge nadima-aha.

¹³ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dahakurtaa ba Dadaamiya, geni kwá kwaraná ba kure ire á kure. Am kwara ire á kure njanna maa, magauka názena á kataná ire á kure bademme. Arge una njanna wá, ma ware keni a maganánmaga duksa ge ura an wayavire. ¹⁴ Adaba shairiya-aha-aara bademme jammeje am shairiya palle, a ba njane: Ewwáya sleriya á njaba seke ire á njaba. ¹⁵ Amá má kwá dagala am dagave á

kure, kwá wawa vuwa á kure an slare ba seke dabba-aha á kaamba wá, faufa kwa hyema, kedawanaaka shifa á kure bademme.

Yawanya a tedakurteda ba Shedekwe Cudedde

¹⁶ Názena yá bakurná iya na wá, yawanya a tedakurteda ba Shedekwe Cudedde. Magauka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁷ Adaba názena á kataná ire á urimagwe wá, tá gyaaveka antara náza á Shedekwe Cudedde. Názena á kataná Shedekwe Cudedde keni tá gyaaveka antara una á kataná ire á urimagwe. Duksa-aha buwa njanna wá, tá jammeka dekideki. Daaci kwá taa maganaaka názena ni á kataná ba ire á kure.

¹⁸ Daaci má á tedaakurá Shedekwe Cudedde wá, kwa baaka am erwa á *tawraitá mazla-aara.

¹⁹ Bademme á názena á kataná ire á urimagwe á ba áte parakkire. Duksa-aha njanna ba tara gwardzire, dakarire, zavarire, ²⁰ kyula hele, mága namselkwa, mága kelaadire, dagala, shelha, ica ervaunde, gardire, tega ye á emnde, antara mága gergerire am dagave á emnde. ²¹ Zlafe adaliye, danjwire antara gev slembazla ira mága slakwatsire. Anjkwá zlafe adaliye jeba á duksa-aha njanna kwakya á kataná ire á urimagwe. Ba seke una ya ndakurndaha na, yá fakuremfe zlafe adaliye am vuwa, bademme á emnde na tá maga ba jeba á duksa-aha njanna, tá shánka á dem zlaná á Dadaamiya dekideki.

²² Amá nampire á slerá á Shedekwe Cudedde wá, tara wayavire, higa, hairire, farvaunde, zavarzire, magwire, dzayyire á ervaunde, ²³ kemaarire ira tá kwarukware vuwa-aatare. Bademme á duksa-aha njanna wá, piyaaka shairiya á Dadaamiya. ²⁴ Emnde á Yaisu *Almasiihu wá, cebaarceba sunu-aatare bademme áte dzanjgala, baaka am itare mazla-aara.

²⁵ Ba Shedekwe Cudedde una slevamite shifa. Daaci yaumiyányá á tadamitádá ba njane palle. ²⁶ Yaumiyányá gálá ire, tatayaumika dagala an emnde, she-laumika keni.

Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure

6 Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, máki kwá nanna dzalevdzale palle á kure á dem haypa wá, kure na kwá an Shedekwe á Dadaamiya na wá, na ba melawanumele, eptsawanaaptsa zlafe adaliye ásete barama. Amá wá, magauka an ervaunde. Daaci ma ware á kure keni, a effa hyema geni a demka njane keni á dem hude-aara. ² Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure. Má kwá anjkwá maga una njanna wá, kwá anjkwá maga názena a fakuraara Yaisu *Almasiihu am shairiya-aara. ³ Má ura anjkwá slaslaná am ervaunde-aara ganakini njane hyephe am duksa, mbate keni hyepka ba náza keni, an una njanna á kedaná ba njane ire-aara. ⁴ Daaci ma ware keni a zharanaazhárá názu am zláláva-aara, máki shagera slera-aara, a vante higa ba ge njane, amá adaba a

jateru ge emnde umeleka. ⁵ Adaba ma ware keni á ba an názena a faraa Dadaamiya ge njane.

⁶ Edda una á tsaha elva á Dadaamiya wá, a tegansetege názu am erva-aara bademme, a vanteva ge malum-aara keni.

⁷ Diyaweddiye ba shagera geni ura á dzegwánka á zlerma Dadaamiya. Bademme á názena ni a jema edda-aara am haha, á de shá ba una njanna. ⁸ Edda una á maga ba názena á kataná ire-aara, á de shá ba emtsa. Amá edda una á maga ba názena á kataná Shedekwe á Dadaamiya wá, njane á de shá shifa na á zleka na. ⁹ Yaumiyánka mága maggwire. Adaba má samsa laukete-aara, zlobe yamiyánka wá, mí de shánsha nampire-aara. ¹⁰ Adaba una njanna, vacitu má njaanja slera á mága maggwire á katafke á miya wá, magaumimága una njanna áte emnde bademme. Baaka deme seke emnde na fartarfe.

Halavuwa á elva

¹¹ Náwa una wá, yá ankwá puwetá ba iya an erva-aaruwa, yá ankwá puwan ba yaikyaike. ¹² Emnde na tá kátá hyakuraare á ba áte laarire, geni sey kwá demda am shedekwe na wá, tá kátá haya á ba áza emnde.

Una njanna tá magan ba geni a shaterka zlada má tá maga waazu áte emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaŋgala. ¹³ Adaba ba emnde na tá am shedekwe njanna keni, njarnaaka názena am *tawraitá bademme. Tá kátá puwakurá am shedekwe, ba geni tá gálá ire an kure, adaba kwá ankwá dabaterdába. ¹⁴ Amá iya wá, yá galaná á ba áte emtsa á Yaisu Almasiihu palle ire-aaruwa. Adaba emtsa-aara áte dzaŋgala njanna wá, ka-zlaŋa á duniya gevge ba seke emtsa á katafke-aaruwa, iya keni, ganevge ba seke emtsa á katafke á kazlaŋa á duniya. ¹⁵ Adaba áte barama á Yaisu Almasiihu wá, ma damda edda-aara am shedekwe, ma damka keni, ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba gev ura anjwaslire. ¹⁶ Bademme á emnde na ni tá njá á ba áte una njanna wá, ba itare una ta emnde á Dadaamiya an jirire. Dadaamiya a zatervarze, a vaterteva hairire.

¹⁷ Fetu vatena, edda-aara a siyanka fitenire na mazla-aara. Adaba ververe-aha na áte iya na wá, á maraná ba una njanna ganakini iya wá, ganevge ya náza á Yaisu.

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, a magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ngurna-aara ge kure bademme. *Aamin.

Aifaisus-aha

Ga use á Paul

1 Náwa wakita na yá anƙwa puwetá bá iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa gákur use ge kure emnde á Dadaamiya am Aifaisus, ge kure emnde na ƙakur-naaƙa elva á Yaisu Almasiihu an ervaunƙe á kure palle na. ² Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu, a magarakuránmaga ƙgurna, a varakurteva hairire.

Barka na á gaterá Dadaamiya ge emnde na garevge

palle antara Yaisu *Almasiihu

³ Galaumigála Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba a gamiyar barka am duksa bademme á sá am samaya, áƙaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁴ Dadaamiya ndza a dzeramise werre, kwaye zlaƙe ba duniya keni zlaƙe nderaaka emtsaade, geni mí de geva emnde cudedde, mí de gev palle antara Yaisu Almasiihu, watse baaka duksa mandzawe áte miya á katafke-aara. ⁵ Adaba wayami-wayire, Dadaamiya a dzeramise werre geni á de gamive egdzara-aara á kya erva an Yaisu Almasiihu. A maganaa á ba áte namaari-aara. ⁶ Daaci galaumigala Dadaamiya adaba kwakya á ƙgurna na a magaminaa ƙane ba dey á kya erva an Egdza-aara na a wayanaa ƙane na. ⁷ Adaba emtsa á Egdza-aara, Dadaamiya a naba lyamisehe, a yamiyaare haypa-aha á miya. Á maraminá an una ƙanna kwakya á ƙgurna-aara na á magamiyán ge miya. ⁸ Dadaamiya a magamiyaa ƙgurna kwakya ge miya á bá iya na wá, adaba a vamite ilmu, a gamive emnde a enƙale geni mí diyeddiye názena á kátá maganá ƙane na. ⁹ A maramise nasherire á duksa na anƙwa á slaslaná ƙane kwaye kinekinaka, a njante geni á de maganá á kya erva an Yaisu Almasiihu na. ¹⁰ Duksa na á kátá maganá ƙane na wá, amaana á de jemá duksa bademme, una am samaya, antara una áte haha bademme, á de yaná am erva á Yaisu Almasiihu. Daaci á de geva ƙane slekse arge duksa-aha ƙanna bademme má samsa laukte-aara.

¹¹ Dadaamiya anƙwa á maga duksa bademme áte una ndza a slaslanaa ƙane, a njante ganakini á de emmága na. Daaci a naba dzeramise kwaye kinekinaka geni watse á de gamive emnde-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu, á de vamite dza á miya keni am duksa shagera na watse á de vaterte ge emnde-aara na.

¹² Daaci ƙere Yahudiya-aha na ƙa emnde zurƙwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu na wá, galaumigála Dadaamiya adaba una ƙanna bademme na. ¹³ Ba estuwa ge kure keni. Am sarte na cenakuráncena elva a jirire, elva a Yaisu Almasiihu na Dadaamiya a lyakurse an ƙane na, kwa naba fetarehe áte Yaisu Almasiihu. Daaci adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, Dadaamiya a naba fete damshe-aara áte kure, amaana Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁴ Dadaamiya a vamite Shedekwe Cudedde ƙanna wá, ba seke namána. Una ƙanna ba seydire geni duksa shagera na a ba ƙane á de vaterte-va ge emnde-aara na keni watse mí shansha bademme. Watse mí shá una ƙanna má lyamiselye náza ba ge dekideki na. Daaci galaumigála Dadaamiya am yaikkire-aara.

Paul á ƙalateru ilmu antara diya ge emnde a fetarfe

¹⁵ Adaba una-aha ƙanna egdzar mama-aha-aaruwa, yá anƙwa slafaná we-aaruwa kwakya ge Dadaamiya áƙaba kure. Adaba cenanáncena labare á kure ganakini shagera fetarfire á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, cenanáncena zlaƙe ádaliye ganakini wayakurwáyá an emnde á Dadaamiya kwakya. ¹⁶ Ma vaatara keni yá anƙwa slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya áƙaba kure, yá anƙwa yehakuryeha jipu am maduwa-aha-aaruwa. ¹⁷ Yá anƙwa ƙala Dadaamiya Saksage, Dadaamiya á Yaakadada Yaisu Almasiihu na, geni á gakurvege emnde a ilmu, á marakuránmára ire-aara an pute na kwá de diyeddiye ƙane ba shagera na. ¹⁸ Zlaƙe ádaliye yá anƙwa ƙalán ganakini á werakurta ice áte duksa-aha na a dáhakur ge ƙane na, antara geni kwa diyeddiye ganakini duksa-aha ƙanna jauje ge duksa bademme, a fakúr ge kure, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁹ Zlaƙe ádaliye: Yá kátá kwá diyeddiye hákuma yaikke na jauje ge duksa bademme anƙwa á maga slera ám miya emnde-aara na. Hákuma ƙanna wá, ba una ndza a magaa slera yaikke am Yaisu Almasiihu, ²⁰ am sarte na a tsantaa Dadaamiya am fáyá, a danaa á dem naƙafa-aara am samaya na. ²¹ Am samaya ƙanna wá, Yaisu Almasiihu de gevge slekse á malika-aha, antara male-aha-aatare, antara duksa-aha na tá án hákuma am samaya bademme. Ba ƙane palle una átire ge emnde bademme, una ma edda-aara a shaa eksle-ara keni. Ba ƙane palle una á kwára emnde am duniya na, antara am duniya na watse á de sáwá na keni bademme. ²² Dadaamiya a fanem duksa bademme am erva ge ƙane. Zlaƙe ádaliye: a ganve

slekse arge aiklaisiya-aara. ²³ Aiklaisiya wá, ñane vuwa á Yaisu Almasiihu. Bademme á duksa na am Yaisu Almasiihu, anƙwa am aiklaisiya. Yaisu Almasiihu wá, ma am tate-ara keni, ñane anƙwa bademme.

Tseta am emtsa geva an shifa

2 Werre wá, ndza kwa ba seke emtsa á katafke á Dadaamiya adaba shagerkire an haypa-aha na kwa maganaa kure. ² Ma am zlalava á kure keni, ndza kwa ba palle antara emnde umele am duniya. Ndza kwa daba ba male á jini-aha na an hakuma am zhegela na. Á maganá ba ñane slera-aara am emnde na tá fansareka ge Dadaamiya dekideki na. ³ Werre wá, ba miya keni ndza mi ba seke emnde ñanna, ndza mi maga ba názena á kataná ire á miya ge vuwa á miya. Adaba una ñanna, miya keni ma andze mí de shá zladá kwakya áza Dadaamiya ba seke emnde a haypa umele. ⁴ Amá gafka estuwa, adaba Dadaamiya wayamiwaya kwakya, daaci a naba zamivarehe.

⁵ Ma ndza mi ba seke emtsa am ice-aara adaba haypa keni, adaba wayava-aara áte miya na wá, a naba shifamite átirpalle antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, lyakurla shifa á kure adaba ñgurna á Dadaamiya. ⁶ Adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, Dadaamiya a naba tsamite átirpalle antara ñane, kwaye a damiyaa á dem samaya, geni mí de njá am yaikkire áhuwa antara Yaisu Almasiihu. ⁷ Dadaamiya a naba magamiyaa shagerire estuwa á kya erva an Yaisu Almasiihu na wá, geni ma vaatara keni á maraterná an una ñanna ge emnde bademme ñgurna yaikke na jauje ge duksa bademme na. ⁸ Ba jirire Dadaamiya a lyakurse adaba slera á kure-ka, ñane a lyakurse adaba ñgurna-aara. Una duksa dey na a vakurtaa ñane adaba kwa fetare áte ñane. ⁹ Adaba slera á kure-ka, una dekideki, una ba ñgurna-aara, geni ma ware edda-aara keni a galeka ire ba dey. ¹⁰ Dadaamiya wá, a nderamihe, a vamite shifa áñwaslire á kya erva an Yaisu Almasiihu geni mí maga ba duksa na shagera na. Shagerire ñanna keni, a tsatsaminaa ba ñane kwaye am fakta.

Am erva á Yaisu *Almasiihu gamiyevge ba jeba palle

¹¹ Adaba una ñanna, yehauteyeha ba shagera geni kwaye am fantaufe, am jeba á kure bademme ndza kwa ba emnde na baaka nadina á kure. Yahudiya-aha itare ta emnde na tá am shedekwe, ndza tá zharakur ba seke duksa ba dey adaba kwa baaka am shedekwe. Amá una ba duksa na tá maganá ba emnde áte vuwa-aatare. ¹² Yehauteyeha zlabé adaliye ganakini am sarte ñanna, kure ndza diyakurka elva a *Almasiihu dekideki, ndza kwa baaka am kezlakula á *Iserayiila-aha. Dadaamiya a ngudateraa namána-aha ge emnde-aara Iserayiila-aha, amá kure ndza kwa baaka am hudefaara, ndza baaka tama á kure áte duksa á Dadaamiya dekideki, kure keni kwa ba emnde tsa am duniya na, aley ndza diyakurka Dadaamiya. ¹³ Werre, ndza kwa yiyye an Dadaamiya. Amá kina wá, kwa herzhe an

Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na ñane a naba yaa shifa-aara áte dzangala adaba kure na.

¹⁴ Shamiyansha hairire am dagave á miya antara kure kina keni, adaba ba gamiyevge emnde-aara. Werre wá, ndza anƙwa tegava am dagave á Yahudiya-aha antara emnde na baaka nadina-aatare, amá ñane a naba se magaa pute geni mí gevge ba palle. A janaa-he ge ñane dugune na ndza ba seke riya am dagave á miya na an emtsa-aara áte dzangala. ¹⁵ Shairiya á Yahudiya-aha na a ba ñane: Sey ká maga una bi mañka una na, a bezanaahe ge ñane, geni á jaterme Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele na baaka nadina-aatare na átirpalle. Ba seke una garevge palle am elva-aara na wá, daaci baaka gergerire-aatare mazla-aara, garevge ba palle, jeba áñwaslire. A feme estuwa hairire am dagave á miya. ¹⁶ An emtsa-aara áte dzangala ñanna wá, Yaisu *Almasiihu a naba janaahe dugune na ndza am dagave á jeba-aha gergere ñanna, a magaa pute geni tá gevge ba jeba palle. Zlabé adaliye: a slapalaterahe bademme-aatare áza Dadaamiya. ¹⁷ Sawa-aara á sem duniya na wá, a se bala ba elva a hairire, geni kure emnde na baaka nadina á kure, ndza diyakurka Dadaamiya na, antara ñere Yahudiya-aha na diyanjerdiya Dadaamiya na, bademmire á miya mí shansha hairire ñanna. ¹⁸ Adaba ñane, ñere antara kure bademme á miya shamiyansha baráma á deza Eddemiya Dadaamiya an hákuma á Shedekwe Cudedde. Ba Shedekwe Cudedde palle una slemlamiyumele bademmire á miya.

¹⁹ Máki ba estuwa wá, kwa wayve-aha-ka mazla-aara, bi kwa emnde na ndza kwa sáwá an sawa, amá gakurevge ba emnde a larde miyenne, kwa emnde á Dadaamiya ba miyenne, kwa ba palle antara emnde umele na tá am hudefaara na. ²⁰ Nabi-aha antara emnde a bela Yaisu *Almasiihu ta fantau ge slera ñanna ba seke má tá faná ekte ge bere. Daaci kure wá, kwa ba seke nakwa-aha am dagave á nakwa-aha á nyaña bere ñanna. Yaisu Almasiihu an ire-aara wá, ñane nakwa na á ñá ndzedá á bere ñanna bademme. ²¹ Adaba barka-aara, bademme á bere á njá ba degdege, ámberá anƙwa á wálá, geni á gevge bere cudedde na watse á njá Dadaamiya am hudefaara na. ²² Ba seke una ni kure gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, kure keni gakurevge dalbe palle am bere ñanna. Kure antara emnde umele, bademmire á kure wá, gakurevge ba seke bere ñanna á nja Shedekwe á Dadaamiya am hudefaara na.

Slera na a faara Dadaamiya ge Paul

3 Adaba ba una ñanna, yá anƙwa maga maduwa arge kure. Iya Paul yá am dangay kina, adaba ba slera á Yaisu *Almasiihu ñanna, ya maganaa am dagave á kure kwa emnde na baaka nadina á kure. ² Diyandiya ba jirire ganakini cenakurancena slera na a fiyaare Dadaamiya am dagave á kure, ba ñane ñanna zlabé adaliye una a magiyaa ñgurna geni yá maganaa-maga slera ñanna. ³ Dadaamiya a naba marise názena

am ire-aara, ba kinamina na keni ya zluwa á puwakurte ba ñane cekwaangudí.

⁴ Má kwá ankwá ndaha egdza elva-aaruwa ñanna ya puwakurtaa ya ba kina na wá, watse kwá naba diyed-diye átekwa ganakini diyandiya ya názena an shebe am elva a Yaisu *Almasiihu na bademme. ⁵ Am z-mané-aha na dedde na wá, Dadaamiya ndza marater-anka nasherire ñanna ge emndimagwaha. Amá am salikataliya na wá, a naba magaa pute geni Shedekwe-aara Cudedde á maratersemare duksa ñanna ba parakke ge nabi-aha-aara antara ge emnde a belaaara. ⁶ Nawa ñane nasherire ñanna: Dadaamiya a fateraa duksa shagera ge Yahudiya-aha geni á de geva átuge itare. Amá kina wá, kure emnde na ndza kwa baaka am nadina na keni, kwá ba am hude-aara, ankwá dza á kure. Kure, antara Yahudiya-aha gakurevge ba emnde a jeba palle mázla-aara. Daaci duksa na á ba Dadaamiya á de vaterteva ge Yahudiya-aha na wá, ge kure keni á de vakurteva. Bademme á duksa ñanna wá, ba nampire á elva á Yaisu Almasiihu. Kwaya ñane nasherire ñanna.

⁷ Ganevge sleslera á Dadaamiya kina ge balatera labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde keni, una ndzedá-aaruwa-ka, ba hakuma á Dadaamiya. Ba ñane una a magiyaa ngurna á una ñanna. ⁸ Yá á kataliya ba iya am emnde á Dadaamiya bademme, aley Dadaamiya a naba magiyaa ngurna ba ge iya ñanna keni, a give slebalatera rezegire na á zleka dekideki na ge emnde na baaka nadina-aatare. Rezegire ñanna wá, a sanaa Yaisu Almasiihu, jauje ge diya á emnde bademme. ⁹ Zlabe ádaliye maa, a magiyaa ngurna á palaterná názu a slaslanáa ñane am ire-aara na ge emnde bademme. Ba ñane Dadaamiya na a nderanaa ñane duksa bademme una ndza a shebanve duksa ñanna kwaye am fakta á duksa bademme. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya maresemáre duksa ñanna am aik-laisiya-aara, geni tá nanna malika-aha na tá am samaya, antara male-aha-aatare bademme, lauktu tá de diyeddiye geni ilmu á Dadaamiya wá, ankwá gergere ba kwakya baaka zlakta-aara. ¹¹ Daaci Dadaamiya a maganaa á ba áte una ndza a njantaa ñane kwaye am fakta geni watse á de emmága na. Bademme á una ñanna a maganaa á ba á kya erva an Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹² Ba ádaba famitarefe áte Yaisu Almasiihu, gamiyevge palle antara ñane na wá, daaci shamiyánsha barama á deza Dadaamiya an baakire á lyawa. ¹³ Adaba una ñanna, gazlauka dekideki ádaba zlada na yá ankwá shaná ya ádaba kure na, táslawa á kure. Baira una ñanna ankwá á melakurumele ge kure.

Háyáva na á wayámíyá Yaisu *Almasiihu an ñane

¹⁴ Adaba una ñanna, yá ankwá kezlan ugje ge Ed-demiya Dadaamiya, yá maga maduwa arge kure. ¹⁵ Bademme á emnde-aara na tá am samaya na, antara emnde na tá am duniya, tá á ba an dada-aha-aatare. Bademme tá njá á ba áte ndzedá á Eddemiya Dadaamiya palle. ¹⁶ Yá ankwá ñala áza Dadaamiya geni á ndzedakurtendzedá ba ñane an hákuma á Shedek-

we-aara, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá áte unñule-aara. Á magakurá una ñanna áte yaikkire-aara ge ñane. ¹⁷ Yá ankwá ñala ázenara geni a njiinja Yaisu *Almasiihu am kure, ádaba fetarfire á kure áte ñane. Zlabe ádaliye yá yekakuru wayavire, geni kwá wayaavewáye á ba an jirire am dagave á kure. Má kwá ankwá wayaavewáya am dagave á kure wá, kwá de gevge emnde ndzendzedá áte unñule-aara. Estuwa kwá tsaatse degdege ba seke náfá na má dámda slalwe-aara ba shagera á dem haha na. ¹⁸ Daaci antara emnde a fetarfe umele átirpalle wá, kwá dzegwándzegwa eccena-aara ba shagera, geni Yaisu Almasiihu wá, ankwá á wayamiwáya á ba an jirire. Una ma kwá dálá á detire, ma kwá tsekwá á dem áhá, ma kwá deme keni, kwá de bera wáyáva á Yaisu Almasiihu wá, á ba ankwá ba estuwa. ¹⁹ Yá ankwá ñala Dadaamiya zlabe ádaliye: geni kwá diyeddiye wáyáva á Yaisu Almasiihu na jauje ge diya á emnde bademme na. Má shakuransha una ñanna wá, názena an ñane Dadaamiya wá, am kure keni ba una ñanna.

²⁰ Dadaamiya wá, baaka názu á janviyaaja ge ñane. Baira ñane á januje am duksa na mí ndavanuwá miya, antara una mí slaslaná miya na. Bademme á una ñanna á maganá á ba an hákuma-aara na ankwá á maga slera am miya na. Galaumigálá ba ñane palle. ²¹ Ma vaatara keni dem ba ge dekideki, yaikkire ba názá-aara palle am aiklaisiya-aara, adaba Yaisu Almasiihu.

*Aamin.

Geva vuwa palle

4 Daaci, yá ankwá ñalákurá ba iya Paul, ya dangay ádaba slera á Yaisu *Almasiihu, taslawá á kure: dábau dábau unñule á jirire áte una a dahakuraa Dadaamiya ge ñane na. ² Ma vaatara keni gauga ire á kure á katafke á emnde umele, gawevge emnde a kemaare, gawevge emnde a farvaunđe, ma uwe keni na-ba bashaubasha am dagave á kure, kwá ámbera á wayaavewaye ba kelaazare. ³ Wavauwáva an ervaunđe á kure palle, geni a tegevka ye á kure na a jakurmaare Shedekwe Cudedde, a vakurtaa antara hairire na. Ma vaatara keni njawinja á ba áte una ñanna. ⁴ Aiklaisiya wá, ñane gevge ba seke vuwa á Yaisu Almasiihu, daaci baaka vuwa umele sey ba palle ñanna. Shedekwe Cudedde keni sey ba palle, tama á miya áte duksa na a dahamiyaa Dadaamiya ge ñane na keni ba palle. ⁵ Yaakadada palle, fetarfire palle, baptisma keni baaka umele sey ba palle, ⁶ Dadaamiya palle, ba ñane una Dada arge emnde bademme, á kwaraná ñane duksa bademme, ankwá am tate-aha bademme, am dagave á emnde bademme.

⁷ Yaisu *Almasiihu a naba magamiyaa ngurna bademmire á miya, a tegaamiyaa hakuma á mága slera-aha gergere, ma ge ware á miya keni bademme. ⁸ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Am sarte na ñane gaaga ndzedá arge kelaade-aha-aara na wá, a naba sluwatervaahe, daaci a naba kapte an itare á detire. Á sáwá áhuwa maa, a dzerese emnde

a slera-aara, a tegateraa hákuma á mága slera-aha gergere.

⁹ Elva na a ba njane: a kapte á detire na mu, á kátá bá uwe njane? Elva njanna wá, á kátá bá: ndza a tsekwe á sem duniya áhuna emtsaade. ¹⁰ Daaci edda una ndza a tsekwe á sem duniya na wá, ba Yaisu Almasiihu. Ba njane njanna zlabé ádaliye una a kapte á detire ge samaya geni á jemá duksa bademme, ma una am tate-ara keni, á kwaraná ba njane palle. ¹¹ Daaci a tegateraa slera-aha ge emnde-aara, ma ware keni á ba an slera-aara. Emnde umele a gaterve emnde a bela, ge emnde umele a vaterte slera á nabiyire, ge emnde umele a vaterte slera á bala waazu ma am tate-ara keni bademme, ge emnde umele a vaterte slera á malumire, ge emnde umele zlabé ádaliye a vaterte hákuma á kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹² A bazlaa emnde njanna bademme geni tá fatermá itare ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe am slera-aatare, geni aiklaisiya na gevge ba seke vuwa á Yaisu *Almasiihu na, á far wálá ba kelaazare. ¹³ Daaci miya bademmire á miya mí de gev ba palle, fetarfire á miya palle, diya á miya áte *Egdza á Dadaamiya na ba palle. Daaci mí de gevge emnde na gyamiyebgye am fetarfire, mí de gev ba kalkale antara Yaisu Almasiihu an ire-aara. ¹⁴ Má gamiyevge estuwa, enjkale á miya á de gevka seke náza á egdzara mesheshe mazla-aara. Daaci tá de dzegwánka zlermamizlerma emnde a fida an yaimyaimire-aatare, tá de dzegwánka jamiyaa áte unjule á jirire an tsaha fida. ¹⁵ Miya wá, magaumimága ba jirire am dagave á miya, wayaumiyaavewáye an ervaunđe á miya palle, lauktu mí de far an wálá am duksa bademme, mí de gevge kalkale-aara ge Yaisu Almasiihu na njane ire á aiklaisiya na. ¹⁶ Ba njane una a jatermaare ge emnde-aara a gaterve palle, áte ye palle, ba seke una vuwa á urimagwe: ubiya-aha antara duksa-aha umele tá an dzagwa átirpalle na. Daaci, má vuwa njanna ba lapilayye, duksa-aha na tá am njane tá maga ba slera wá, vuwa bademme á wálá ba shagera. Ba duksa palle ge emnde a fetarfe keni: má tá anjkwa wayaavewáye ba shagera wá, á wálá aiklaisiya.

Shifa ánjwaslire na mi shanaa áza Yaisu *Almasiihu

¹⁷ Adaba una njanna, náwa názu yá ndahakurá ya an zhera á Yaakadada: táslawa á kure, dawalika mága názena tá maganá emnde na baaka nadina-aatare na. Adaba itare tá dzama ba názena ni baaka nampire-aara dekideki na. ¹⁸ Tá taa cenevaaka jirire dekideki, tá shanka shifa anjwaslire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde na, adaba degdegire á ire na tá maganá itare, baaka duksa na ta disaa itare áte unjule á Dadaamiya. ¹⁹ Itare baaka zherwe-aatare dekideki. Názena tá kataná itare an ervaunđe-aatare bademme wá, sey ba dakarire, antara duksa zherwe bademme.

²⁰ Amá ekkure wá, kwa tsahese une-ka áza Yaisu *Almasiihu. ²¹ Ekkure emnde na gakurevge palle antara njane na wá, ba jirire cenakurancena elva-aara. Ekkure wá, kwararakursekware jirire na a saminaa njane na. ²² Daaci ekkure wá, eptsawaneptse iga ba dekideki ge

duksa-aha njanna shagereka ndza kwa maganaa kure werre na. Adaba am njá á kure werre njanna, ndza a jakuraa enjkale ba duksa-aha mandzawe na a katanaa ervaunđe á kure na, a kedakuraa ba njane. ²³ Amá yawánya a mbedakursembeda Dadaamiya ervaunđe á kure bademme, á gakurvege ánjwaslire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. ²⁴ Daaci gawuvge ánjwaslire am ervaunđe á kure bademme áte una a mbedakursaa Dadaamiya, geni kure keni kwá gevge ba seke njane ám njá á kure bademme. Ba jirire, jeba á nja njanna wá, cudedde, wayaawáya Dadaamiya.

²⁵ Adaba una njanna, yawánya fida mazla-aara. Ma ware á miya keni a enndaha ba jirire áza ukfejara, adaba gamiyevge palle, mi ubiya-aha á vuwa á ura palle. ²⁶ Ma jákurja ervaunđe ba jipu keni, magauka haypa am hude-aara. Zlabé ádaliye: a belyakuraareka vaciya kwásau zlabé kwá maga ba ervaunđe njanna. ²⁷ Yawanánka baráma ge Shaitaine dekideki. ²⁸ Ma edda una neyle keni, a yánya mazla-aara. Arge una njanna ambane njane keni a emmága slera á jirire, geni njane keni á vaterte duksa ge emnde na tá anjkwa zartervaare emnde. ²⁹ Valyauka elva yayiaihe am mbuwe á kure, ndahaundaha ba elva á námpire, elva na emnde tá de shá ndzedá an njane, tá wálá an njane áte unjule á Dadaamiya na. ³⁰ Becawanteka Shedekwe Cudedde na anjkwa am ervaunđe á kure na. Shedekwe Cudedde njanna, njane gevge ba seke damshe á Dadaamiya áte kure geni kwa emnde-aarire. Daaci vacite umele watse á lyamiselye náza dem ba ge dekideki. ³¹ Daaci duksa mándzawe, sawansese am ervaunđe á kure bademme: ma dugune, ma ica ervaunđe, ma zláza ura, ma dágala, ma danjwire, sawansese jeba á duksa-aha njanna bademme am ervaunđe á kure. ³² Kure wá, magaumága ba shagerire á ervaunđe am dagave á kure, magaumága kamaarire, yawanáreye haypa ge ura am dagave á kure, ba seke una Dadaamiya a yakuraare haypa ge kure ádaba Yaisu *Almasiihu na.

Zlálá ám parakkire

5 Ekkure wá, kwa egdzara á Dadaamiya, a wayáku-raa njane. Adaba una njanna, dabaudaba ba sera-aara am názena kwá maganá kure bademme. ² Am duksa na kwá de maganá kure bademme wá, yawánka wáyávre, ba seke una a wayámitaa Yaisu *Almasiihu ge miya, a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya adaba miya na wá, a magaa duksa na a katanaa Dadaamiya.

³ Kure wá, kwa emnde á Dadaamiya. Adaba una njanna, duksa ba seke gwardzire, fa ice am duksa á ura, antara jeba á duksa-aha njanna shagerka dekideki na, ba ettsála-aara keni zlayeka dekideki am dagave á kure. ⁴ Zlabé ádaliye elva-aha na á maga zherwe, antara elva-aha na baaka sera-aara dekideki na, ira elva-aha na á de waterwá am ervaunđe ge emnde na bademme, una-aha njanna zlayeka am dagave á kure. Arge una-aha njanna wá, slafawanánsrafe ba we á kure ge Dadaamiya ádaba duksa na a magakurnaa njane

na. ⁵ Diyaweddiye una ba shagera: emnde a maga gwardzire, bi jeba á duksa-aha nanna shagerka dekideki na, antara fa ice am duksa á ura, baira una nanna ba kalkale antara mága hele, emnde a mága duksa-aha nanna wá, ba palle-aatare keni á shanka dem zlan-na á tara Yaisu *Almasiihu an Dadaamiya.

⁶ A kedarakuraaka emnde ba dey an elva-aha na baa-ka nampire-aara dekideki na. Adaba ba una-aha nanna, an zládá ervaunđe á Dadaamiya jipu áte emnde a maganaa gardire bademme. ⁷ Daaci a jakurmeka duksa antara jeba á emnde nanna dekideki. ⁸ Werre wá, ndza kwá am tabedammire. Amá kina wá, kwá am parakkire adaba gakurevge palle antara Yaakadada. Daaci kure keni magaumága ba duksa na ni tá maganá emnde na tá am parakkire na. ⁹ Adaba parakkire wá, nane á sá ba shagerire antara maggwire, ira jirire. ¹⁰ Wavauwáva an ervaunđe á kure palle ge diya názena á kataná Yaakadada. ¹¹ Gawaterápteka ge emnde a mága názu watse baaka nampire-aara dekideki, una ba slera á tabedammire na. Amá marawateránmara shagerkire na tá anƙwa maganá itare na ba parakke. ¹² Duksa na tá maganá jeba á emnde nanna an nasherire wá, ba enndaha-aara keni zherwe ge miya. ¹³ Amá má mí ndaaternda duksa-aha á zherwe nanna ba parakke wá, emnde bademme tá de diyeddiye nja-aatare ba shagera. ¹⁴ Adaba duksa na má sesse am parakkire, duksa nanna keni gevge parakkire. Adaba una nanna, ta bantsaa: Ekka na ká am hare na, tsetse am hare, tsetse am emtsa, Yaisu *Almasiihu á maraká parakkire.

¹⁵ Adaba una nanna, magaumága enƙale ba shagera am njá á kure bademme, geni de gawevka emnde a cekwire á enƙale, amá gawevge emnde a enƙale. ¹⁶ Zamane á miya na degiya badzávbadze. Kedawanaaka sarte ba dey, magaumága shagerire. ¹⁷ Adaba una nanna, gawevka emnde a cekwire á enƙale, cenaucena názena ni á kataná Yaakadada ázekure na.

¹⁸ Zlabe ádaliye: a dakurseka mbazla am enƙale dekideki, adaba á kedákurá ba una nanna. Kure wá, nawantenaha ervaunđe á kure an Shedekwe Cudedde. ¹⁹ Ma ware á kure keni galaugálá Yaakadada am dagave á kure. Galaugálá an jabura, galaugálá an lahe-aha na á vakurtá Shedekwe Cudedde na, antara lahe-aha umele bademme. Galaugálá Yaakadada an ervaunđe á kure palle. ²⁰ Slafawanánsrafe we á kure ge Eddemiya Dadaamiya ba kelaazare adaba duksa-aha na a maganaa nane na bademme, slafawanánsrafe we an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Nwasha antara zála-aha-aatare

²¹ Ma ware á kure keni, faufa zherwe am dagave á kure, adaba kwa emnde na kwá an lyawa á Yaakadada. ²² Yá elvan ge kure nwasha: Faufa zherwe áte zala-aha á kure áte una á kataná Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. ²³ Adaba ba zhele una á kwará mukse, ba seke una á kwaraná Yaisu Almasiihu aiklaisiya, aiklaisiya gevge ba seke vuwa-aara na. Nane wá, ire antara slelya. ²⁴ Adaba una nanna, sey nwasha tá fa zherwe áte zála-

aha-aatare am duksa bademme, ba seke una anƙwa fáná aiklaisiya zherwe áte Yaisu Almasiihu am duksa bademme na.

²⁵ Ekkure keni zála: wayauwáyá nwasha-aha á kure ba seke una a wayanaa Yaisu Almasiihu aiklaisiya-aara, a naba yaa shifa-aara adaba nane, ²⁶ a baranve tseďanƙe an yawe, antara elva-aara, geni á ganvege cudedde. ²⁷ A magaa una nanna bademme na wá, adaba á kátá zhara aiklaisiya-aara ba tseďanƙe á katafke-aara, zariya jipu, cudedde, á gevge an daradza baaka duksa mandzawe áte nane. ²⁸ Ba duksa palle ge zála keni: Wayauwáyá nwasha-aha á kure ba seke shifa á kure. Ma ware una zhele, wayetewáyá mukse-aara, a wayete ba shifa-aara. ²⁹ Baaka ura á magantá ke-laadire ge ire-aara, amá á zanu duksa, á fanu hyema ba seke una anƙwa á fanuwa Yaisu *Almasiihu hyema ge aiklaisiya na. ³⁰ Adaba bademmire á miya na wá, mi ba seke ubiya-aha antara duksa-aha umele na am vuwa-aara na. ³¹ A ba wakita á Dadaamiya wá: A sesse zhele am mba á eddenjara, a njarinja antara mukse-aara. Itare ta buwa nanna tá de gev ba vuwa palle. ³² Elva na am wakita á Dadaamiya nanna wá, a sanse elva yaikke. Ate iya wá, anƙwa á pálá elva a Yaisu Almasiihu antara aiklaisiya-aara. ³³ Amá wá, antara ba názá á kure keni, geni ma ware á kure keni a ewwáyá mukse-aara ba seke shifa-aara, mukse keni a effa zherwe áte zhele-aara.

Náwa tá nja estuwa egdzara antara emnde a há-aatare

6 Ekkure egdzara, cenaucena elva á dada-aha á kure an mama-aha á kure, adaba una nanna duksa na á kataná Yaakadada ázekure, zlayákurzláyá ge kure na kwa emnde-aara. ² A ba palle á shairiya-aha á Dadaamiya wá: «Effa zherwe áte tara eddenja an emmeŋa.» Zunƙwe ba una nanna am shairiya-aha á Dadaamiya na a ba Dadaamiya, á de vaterte duksa ge emnde na má dabartedaba an jirire na. ³ Duksa nanna wá: Ká de gedetegeďa, ká de shekwaashekwa am duniya, á bina.

⁴ Ekkure dada-aha á egdzara keni, zladawaterveka ervaunđe ge egdzara á kure, amá kwarawatersekwáre duksa, kwá ámbera giyatergiya áte una á de kwarakursá Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

Náwa tá nja estuwa náve-aha antara dada-aha-aatare

⁵ Ekkure náve-aha, fawatersarefe ge dada-aha á kure am duniya. Faufa zherwe áte itare, gawanaaga ire á kure á katafke-aatare, magaumága slera á kure an ervaunđe á kure palle, ba seke una kwá anƙwa fansaare ge Yaisu *Almasiihu na. ⁶ Magauka slera adaba ice-aatare geni a galarakurgálá, amá zharauzhárá ire á kure ba seke kwá náve-aha á Yaisu Almasiihu. Magaumága názena á kataná Dadaamiya an higa á kure campaukkwe am ervaunđe. ⁷ Magaumága slera á kure an ervaunđe palle, ba seke kwá magaterán ge emndeka slera nanna, amá kwá maganán ge Yaakadada. ⁸ Diyaweddiye una ba shagera: ma ware una á maga

ba shagerire na, edda-aara ma náve, ma á kwaraná ñane ire-aara keni, watse á de pelansepele Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Ekkure dada-aha á náve-aha keni: Magaumága shagerire á ervaunđe áte náve-aha á kure, gawaterte-ka lyáwa, diyaweddiye geni kure antara náve-aara á kure bademme Edda á kure ba palle, anƙwa am samaya. Ñane wá, bademme á emnde ta ba kalkale ázeñára.

Kazlaña á wáva á emnde a fetarfe

¹⁰ Náwa jugená á elva na yá bakurná ya ge kure. Ekkure wá, tatayautátaya ndzeđa á kure á ba áza Yaakadada, yawánya a ndzedakurtendzeđa ba ñane an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na.

¹¹ Ngwadawápsenƙwáda ba shagera an kazlaña na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, tsawaatse ba shagera an ñane, geni ma watse á sawa am laukte-ara Shaitaine ge badakurbáda keni, kwá gáná ba kure ndzeđa. ¹² Wáva á miya ñanna wá, degi mí wava an emndimagwaha-ka, mí wava an male-aha á jini-aha, antara jini-aha-aatare na tá an hákuma am zhegela antara am duniya bademme na. ¹³ Adaba una ñanna, ngwadawápsengwáda ba shagera an kazlaña na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, lauktu kwá de tsaatse degdege am sarte á emtañkire, kwá de dzegwándzegwa, kwá de gevá midala-aha dete halavuwa-aara bademme.

¹⁴ Daaci, njawinja am niya á kure ba kelaazare; tsawaatse á ba áte jirire. Adaba jirire wá, gevge ba seke náza nguda huđe á kure ge kure. Zlabe ádaliye, magaumága dzayyire á ervaunđe. Má kwá anƙwa maga dzayyire á ervaunđe wá, una ñanna ba seke kwá tsekweme am kebebbe. ¹⁵ Balaubálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á de vatertá ñane hairire ge emnde. Yawánka dekiđeki. Una ñanna keni maa, gevge duksa na kure kwá tse átekwa, ba seke kimake na am sera á kure ge dába unñule á Dadaamiya. ¹⁶ Ma

vaatara keni, gulawanaaka fetarfire á kure. Una ñanna ba seke tsakuraatse am gulakwa ge lyiya gurme-aha na á devaná Shaitaine á se wakurwa an ñane na. ¹⁷ Eksawanteksa am ervaunđe á kure geni á lyákurlye Dadaamiya. Una ñanna ba seke tunƙur ge tsufakura ire á kure. Zlabe ádaliye, ñawanaaŋa elva á Dadaamiya an ervaunđe á kure palle. Una ñanna keni ba seke masalám á kure a vakurtaa Shedekwe Cudedđe.

¹⁸ Njalaunála Dadaamiya ba kelaazare am laukte-aha bademme. Njalaunála an ervaunđe á kure palle áte una á de marakurná Shedekwe-aara. Ma vaatara keni melawaterumele ge emnde a fetarfe umele an maduwa-aha á kure, yawanka una dekiđeki. ¹⁹ Magaumága maduwa arge iya keni, geni yá ndáh elva á Dadaamiya ba parakke, yá palaternaapálá labare á higa na a tsekwanaa Dadaamiya na ge emnde. ²⁰ Adaba una ñanna, una ma yá am dangay keni, ya ba slebela á Yaisu Almasiihu. Daaci melawiyumele an maduwa geni a gazlanka dekiđeki, amá yá enndaha bademme áte una á kataná Dadaamiya.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²¹ Egdza emmemiya Tikikus na mí wayaná an ervaunđe á miya palle, ñane keni ba sleslera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an ervaunđe-aara palle na wá, á de palakurnaapálá ba ñane labare-aaruwa, antara duksa na yá anƙwa maganá ya bademme. ²² Yá belán ba ge una á dezekure, geni kure keni kwá diyeddiye zlaláva á ñere áhuna, antara geni á de ekhyakurnaakhya ervaunđe.

²³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a varakurteva hairire, a faremfa háyáviye am dagave á kure, a magarakurnámaga ngurna geni kwá farfe ge fetar áte Yaisu Almasiihu á ba an jirire. ²⁴ A magateránmaga Dadaamiya ngurna ge emnde na wayarwáya an Yaisu Almasiihu ge shifa-aatare am duniya bademme na.

Filipi-aha

Ga Use á Paul

1 Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, njá antara Timaute, ña emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Njá puwakurte ge kure emnde a dába Dadaamiya am Filipi, ge kure bademme á emnde na kwá átuge Yaisu Almasiihu na. Njá puwakurte ge kure male-aha á emnde á Dadaamiya, antara emnde na tá an slera-aha am aiklaisiya bademme. ² Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, á varakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge emnde a Filipi

³ Ba kelaa má dzamanakurtedzámá, yá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya. ⁴ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa arge kure, yá ñalakuru Dadaamiya an higa am ervaunƙe. ⁵ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba kure. Adaba kwáye ba vacite na gakurevge emnde á fetarfe na, sem kina, kwa ba palle antara ya am slera á bálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. ⁶ Diyandiya ba jirire geni Dadaamiya na a fantau ge mága slera jirire am ervaunƙe á kure na wá, á de yanka am dagave, sey á de zlanazle, á yanka dekideki dem sarte á sawa Yaisu Almasiihu. ⁷ Shagera jipu yá anƙwa á dzámá una ñanna am ervaunƙe-aaruwa arge kure. Wayanakurwáyá an ervaunƙe-aaruwa palle. Adaba kure antara iya wá, bademme á miya Dadaamiya a gamiyaare barka. Adaba una ñanna melawiyumele. Ma kina yá am dangay na, ma am sarte na watse yá de katafke á shairiya na keni, melawiyumele geni yá palanaapálá labara á higa elva a Yaisu Almasiihu. Melawiyumele geni yá marateránmárá jirire ge emnde. ⁸ Dadaamiya diyaadiya bademme geni wayanakurwáyá an ervaunƙe-aaruwa palle. Yaisu Almasiihu na am iya na á wayakúra ba ñane.

⁹ Dalila á una ni yá anƙwa ñalakuru Dadaamiya na wá, yá kátá kwá wayaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni, lauktu kwá de diyeddiye jirire á Dadaamiya ba shagera, kwá de diyeddiye shagerire antara shagerkire bademme. ¹⁰ Daaci, kwá de dzegwándzegwa lanaale názena gevge shagerire antara shagerkire, kwá de geva estuwa emnde na dzayye ervaunƙe-aatare, dem vaciya á sawa á Yaisu *Almasiihu keni á de jerka shagerkire am kure dekideki. ¹¹ An ndzedá á Yaisu Almasiihu watse kwá de maga ba duksa shagera bademme. Daaci estuwa, bademme á em-

nde na tá de zhára una ñanna, tá de fa zherwe á ba áte Dadaamiya, tá de gálá zhara-aara.

Sey ba Yaisu *Almasiihu palle una slefa shifa am ura

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kwá diyeddiye geni masiba-aha na á shá ya na wá, á piyeka labare á higa ge de katafke, amá á dáná á ba de katafke. ¹³ Adaba una ñanna, bademme á sawji-aha na tá ufa há á male á lárde, antara emnde umele kwakya, diyardiya ganakini yá am dangay kina adaba zhara á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Zlabe ádaliye: Yá am dangay tsa, aley anƙwa á vaterte ndzedá ge emnde a fetarfe kwakya áte uñgule á Yaakadada Yaisu Almasiihu, jauje ge una werre. Sharánshá ndzedá jipu ge bálá elva á Dadaamiya á de katafke, baaka lyawa-aatare.

¹⁵ Amá tá anƙwa emnde umele-aatare wá, tá bálá waazu á elva á Yaisu Almasiihu, tá ámbera shelha áte iya. Amá emnde umele wá, tá bálá ba elva á Dadaamiya an shagerire á ervaunƙe. ¹⁶ Itare na tá maganá an shagerire á ervaunƙe na wá, adaba wayarwáyá an Yaisu Almasiihu. Diyardiya geni a siyaa ba Dadaamiya ásehuna, geni yá se palaternaapala elva-aara ge emnde, geni una ñanna jirire. ¹⁷ Emnde umele na tá shelha áte iya na maa, tá maga waazu á elva á Yaisu Almasiihu tsa, mele tá kátá gev male arge iya zlabe. Amá ervaunƙe-aatare shagereka, tá kátá fiyaare ba ge zlaƙa zlabe ádaliye am dangay. ¹⁸ Mbate, ma tá maganá an dangwire á ervaunƙe-aatare keni, tá bálá ba elva á Yaisu Almasiihu, daaci á vite ba higa ge iya. Yá ndaakur ba jirire, ma vaatara keni yá á ba an higa-aaruwa ya. ¹⁹ Adaba diyandiya geni bademme á una ñanna ba barama ge ñezliñezla. Una ñanna keni adaba ba maduwa á kure antara Shedekwe á Yaisu Almasiihu, bademme á meliyuwa ba una ñanna.

²⁰ Názena yá kataná ya an ervaunƙe-aaruwa kwakya wá, ma andze á wika zherwe, ma yá gazleka ba cekwañgudi keni tsete am vatená dem ba ge dekideki, ma yá an shifa, ma yá an emtsa keni. Adaba an názena yá anƙwa maganá ya na wá, yá kátá ba maratera yaikkire á Yaisu *Almasiihu ge emnde, geni a galargálá ba ñane palle. ²¹ Iya wá, ma yá an shifa keni, shifa-aaruwa ba Yaisu Almasiihu palle. Sakwa má emtsanemtsa, una vayvaya zlabe ádaliye. ²² Amá am sarte na zlabe yá an shifa wá, yá naba melaterumele ge emnde. Daaci diyanka názena yá eksesa ya, ma njá an shifa, ma emtsa keni. ²³ Am duksa-aha ñanna buwa na wá, ire-aaruwa gevge bu-buwa, amá yá kátá ba emtsa,

geni njá de njá antara Yaisu Almasiihu, ya hayaa ba una njanna arge njá an shifa. ²⁴ Amá nja-aaruwa an shifa keni wá, anjwa nampire-aara ge kure. ²⁵ Estuwa, diyandiya ba jirire geni zlaabe yá njá an shifa. Mí nja kerde an shifa, geni kwá farfe ge ndzedá á kure áte unjule á Dadaamiya, antara kwá farfe ge higa á kure am fetarfire. ²⁶ Daaci, vacite na má sanesse am dangay danemda zlaabe ádaliye á dem dagave á kure wá, kwá de gálá Yaisu Almasiihu adaba una njanna.

²⁷ Duksa palle wá, zlalava á kure a gevka gergere antara una kwa cenanaa am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na. Yá kátá ba cena geni kwá an ndzedá áte unjule á Dadaamiya, we á kure palle, kwá wava an ervaunđe á kure palle geni kwá da labare á Yaisu á de katafke, ma yá anjwa am dagave á kure, ma ya baaka keni. ²⁸ A wakurka lyawa átuge kelaade-aha á kure ma-zla-aara. Estuwa, ba itare an ire-aatare keni tá de diyeddiye geni tá an keda ba itare, amá kure wá, an lya shifa á kure ba jirire. Una njanna keni á de maraterná ba Dadaamiya. ²⁹ Ge kure wá, Dadaamiya a magakurraa ngurna geni kure keni kwá fetarfe áte njane adaba Yaisu Almasiihu. Una njanneka palle, amá a magakurraa ngurna geni kwá shushe zlađa adaba njane. ³⁰ Á ba am nja-aaruwa keni, kure nakuranna wava-aaruwa. Ba kina keni kwá cená ba njane geni yá á ba am wáva njanna. Kina wá, kure keni dakuremda am wáva njanna ba seke iya.

Yaisu a shanaa estuwa yaikkire áza Dadaamiya

2 Am gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na, a ndzedakurtaa ba una njanneka emtu? Wáyáva-aara áte kure na anjwa á vakurteva emtu ndzedá? Anjwa emtu Shedekwe á Dadaamiya á maga slera-aara am kure? Kwá anjwa wayaavewáye emtu kure keni? Anjwa emtu zavarzire am dagave á kure? ² Máki estuwa wá, wayawaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni. Enjale á kure á gevge palle, we á kure keni á gevge palle. Má magakurnaamaga una njanna wá, iya keni á de higetehiga ervaunđe-aaruwa kwakya. ³ Zharauka sey ba ire á kure, galauka ire, amá arge una njanna wá, gawanaaga ire á kure, zharauzhára emnde umele ba seke ta male-aha arge kure. ⁴ Ma ware keni a emmága názena ni á de melateru ge emnde umele, zharauka sey ba ire á kure palle ge maga názena á de melakuru ba ge kure palle na. ⁵ Eksawanteksa enjale á Yaisu Almasiihu á dem ire á kure.

⁶ Njane wá, ba jirire geni njane antara Dadaamiya tá ba palle, amá njane tatayaaka gev kalkale an Dadaamiya dekideki.

⁷ A yaa dzámá una njanna ba dekideki, a ganve ire-aara urimagwe. Á ba am urimagwire njanna keni, a geve sleslera á emnde zlaabe ádaliye.

⁸ Án una njanna wá, a ganve ire-aara cekwa, a fansaarfe ge Dadaamiya, haa a danaa á dem emtsa. Emtsa njanna keni, baira ta janaa á ba áte dzangala.

⁹ Adaba una njanna, a naba walantehe ge Dadaamiya, a vante yaikkire arge duksa bademme, a fanaa zhera

na jauje ge zhera-aha bademme ba seke zawa á slera-aara.

¹⁰ A vante una njanna geni bademme á názena am samaya antara názena áte haha antara ba názena am ekte á haha keni, má cenarácena zhera-aara wá, tá se kezlan ugje á katafke-aara.

¹¹ Zlaabe ádaliye ma ware keni á de ndahaná á ba an we-aara geni Yaisu Almasiihu wá, Yaakadada. Estuwa tá de gálá Eddejarara Dadaamiya keni.

Gawuvge ba seke parakkire

¹² Adaba una njanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure keni fawansarfe ge Dadaamiya. Am sarte na ndza yá anjwa ázekure wá, kwa fansaare ge Dadaamiya. Kina na yá baaka ázekure na keni, fawarfe zlaabe ádaliye ge fesarfire á kure. Adaba Dadaamiya a lyakursehe, daaci kure keni magawanánmaga slera na ni á de mára geni a lyakursaa njane. Magaumága una njanna an lyawa-aara. ¹³ Adaba Dadaamiya wá, anjwa á maganá ba njane slera-aara am kure, geni kwá wáyá ba názena á kataná njane kwá ámbera emmága.

¹⁴ Bademme á názena kwá maganá kure, magauka an ga jawe bi an ervaunđe. ¹⁵ Daaci estuwa kure egdzara á Dadaamiya, kwá gev emnde na dzayye ervaunđe á kure, baaka laakire am kure ge mága mandzawire. Gawuvge kwa parakkire-aha ba kure am dagave á emnde a mága kemaŋgerire, ¹⁶ kwá baterná ba kure elva á shifa na, an shagerire á ervaunđe. Má magakurnaamaga una njanna wá, yá de nanna geni zlađa á slera na ya maganaa iya na gevka dey.

¹⁷ Ervaunđe á kure na kwa vante ge Yaisu *Almasiihu na wá, una njanna gevge ba seke sadake á nasherire á kure na kwa vante ge Dadaamiya. Iya wá, ámbane tá de ja shifa-aaruwa bademme, amá ma jarija keni, ba higa ge iya. Adaba uzhe-aaruwa keni á de gevge sadake na yá fakuraare ge náza á kure na. Má gevge estuwa, yá de higa jipu, yá kátá higa á kure keni a gevge ba seke náza-aaruwa. ¹⁸ Estuwa higauhiga bademme á kure, higaumihiga átirpalle.

Timaute antara Aipafrauditus

¹⁹ Má wayetewaye Yaakadada Yaisu wá, yá tama bela Timaute ba herzhe na á dezekure, geni watse á se mbediwá njane labare á kure. Watse yá shá ndzedá átekwa ba seke una á de vakurte ge kure na. ²⁰ Áhuna wá, baaka ura enjale á njere palle seke njane, adaba njane wá, á dzamakurdzámá jipu. ²¹ Amá emnde umele wá, ma ware keni á magá ba názena watse shagera ba ge njane na, tá dzameka názá á Yaisu *Almasiihu dekideki. ²² Amá Timaute wá, ba kure keni diyakurdiya shagerire á zlaláva-aara. Njá anjwa maga waazu á labare á higa á ba antara njane, á meliyumele jipu am slera njanna, ba seke egdzere á melanu ge eddejarara am slera. ²³ Daaci yá paka ba má icaranvice shairiya-aaruwa, yá de bela njane á dezekure ba watsewatse.

²⁴ Má wayetewaye Yaakadada wá, ba iya keni, diyandiya yá anjwa duwa á dezekure ba herzhe na.

²⁵ Egdza emmeruwa Aipafrauditus na kwa belanaa kure á sezeruwa an náza ja wedera-aaruwa na wá, ma-gañernaamaga slera kwakya antara ñane. Kina wá, shagera ba yá belanaabela, á eptsá á dezekure zlabé ádaliye. ²⁶ Adaba ñane keni wesheteweshe ire-aara, wayaawaya jipu geni á de zharakurzhará, adaba diyaadiya ganakini cenakuráncena lapikere-aara ge ñane. ²⁷ Ba jirire geni ndza lapika ba zlazláda, a juwa ba cekwaañgudí ge emtsa. Daaci a zanvaare ba Dadaamiya, a mbanaahe. A zanvaare ge ñane palleka, a zivaare ge iya keni, geni a shananka shunñula umele zlabé ádaliye. ²⁸ Adaba una ñanna, wayanwaya jipu geni yá eptsanaaptsa zlabé ádaliye á dezekure, geni má de puwakurtepuwa ice á kure áte ñane, kwá de higa jipu, iya keni á de ekhya ervaunñde-aaruwa. ²⁹ Daaci má de damda am dagave á kure, lyauvaalya an higa á kure bademme, adaba egdza emmekure áte uññule á Yaakadada, faufa zherwe áte jeba á emnde ñanna. ³⁰ Adaba ñane a juwaa ba cekwaañgudí ma á emtsa adaba slera á Yaakadada. Dzameka shifa-aara dekideki, geni á zlanazle slera na ma kwá maginá kure.

Tá shaná estara dzayyire á ervaunñde á katafke á Dadaamiya

3 Egdzar mama-aha-aaruwa, higauhiga mazla-aara adaba kwa emnde á Yaakadada. Elva ñanna yá ekkudeka ya dekideki ge endáhá-aara, yá añkwa faku-raarefe zlabé ádaliye eppuwa-aara adaba baaka shaige-aara kwá de shá ndzedá an ñane. ² Faufa hyema áte emnde á bala labare á fida, ñgudí-aha na tá kátá ba puwa emnde á dem shedekwe na. ³ Dem shedekwe á jirire áza Dadaamiya wá, á ba am miya, itare diyarka. Adaba miya wá, mí ñala Dadaamiya an hakuma á Shedekwe Cudedde. Mí gala ba Yaisu *Almasiihu palle, mí fetarka áte názena mí maganna miya geni mí de shá dzayyire á ervaunñde áza Dadaamiya. ⁴ Ma seke nade-aha á emnde am duniya na á maga nampire wá, iya keni ma andze yá gálá ire an ñane. Má bánba edda-aara geni añkwa nampire á daba nade-aha á emnde am duniya na wá, náza-aaruwa ma andze á tsaaka. ⁵ Adaba iya wá, yá ba egdza á *Iserayila miyenne, yá egdza á Bainjamain am jeba á Ibraniñkau-aha miyenne, ta fiya am shedekwe am hare tiisire. Má ge daba *tawraitá á Yahudiya-aha, baira iya ndza ya ura Farisá. ⁶ Ndza ñannaañja á ba áte kalkalire-aara bademme názena am tawraitá á Yahudiya-aha, de ba am zláda keni puwanaterempuwa emnde na tá daba Yaisu Almasiihu na. Má ge daba tawraitá wá, baaka ura á biyá: dabanñka tawraitá. ⁷ Bademme á duksa-aha ñanna ndza ya zharater ba seke duksa á nampire, amá kina wá, adaba yá añkwa daba Yaisu Almasiihu na wá, yá zharater ba seke duksa ba dey mazla-aara. ⁸ Eptsanaterveptsá iga ba dekideki ge duksa-aha ñanna, adaba diyandiya Yaakadada Yaisu Almasiihu. Una ñanna jauje ge duksa bademme. Eptsanaterveptsá iga ge duksa-aha ñanna adaba ñane, yá zharater ba seke dugje mazla-aara am ice-aaruwa, geni a jauje ba Yaisu Almasiihu palle am er-

vaunñde-aaruwa. ⁹ Ma yá njá an shifa keni, yá njá á ba an ñane palle. Ya ndahaka mazla-aara geni yá ura dzayyere ervaunñde áza Dadaamiya adaba yá fansaare ge tawraitá, amá názena á givege sledzayyere á ervaunñde áza Dadaamiya wá, sey ba yá fetaare áte Yaisu Almasiihu. Ba Dadaamiya palle a giyanvege ervaunñde dzayyere, adaba yá fetaare áte ñane. ¹⁰ Názena yá kataná iya kina wá, ba yá diyeddiye Yaisu Almasiihu antara haku-ma-aara na a tsete am faya an ñane na, antara yá shushe laruwa ba seke una a shanaa ñane; má yá emtsa keni, yá emtsa ba seke náza-aara, ¹¹ geni má a ewwáyá Dadaamiya wá, á shifiteshifa ba seke una a shifante ñane na.

Yá zhagade á ba á de katafke ge báká názena á katafke-aaruwa

¹² Ndahanka ya geni iya wá, damda duksa ñanna yá bakaná ya na am erva-aaruwa, ndahanka keni ganvege ura cudedde, amá yá ámbera á ba wava geni a demda duksa ñanna am erva-aaruwa, adaba lyivalya Yaisu *Almasiihu, ya am erva-aara ge ñane. ¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, ndahanka ya geni iya wá, shaná-sha duksa ñanna zlauzle, amá duksa palle yá maganá ya wá, yá eptseka wafke-aaruwa ge zhárá názena ya eptsanve iga, amá yá zhagade á ba á de á katafke geni a shaná-sha duksa ñanna yá bakaná ya na. ¹⁴ Yá zhagade á ba á de á katafke, geni a danemda á dem tate ñanna á kataná ervaunñde-aaruwa, yá de lyevalya láda na á dahamiya Dadaamiya ge ñane na, á ba ñane: Sawmbare á sem mba-aaruwa am samaya, adaba fakurtarfe áte Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Adaba una ñanna, miya emnde na gyaimiyebgye am elva á Dadaamiya na wá, shagera enkale á miya a gevge palle áte duksa ñanna. Máki tá añkwa emnde na elva ñanna daaka á dem enkale-aatare, watse á de marateránmárá Dadaamiya ba parakke. ¹⁶ Duksa yaikke wá, uññule ñanna mí dabaná miya sem vatená na wá, eptsaumika á dem iga, amá mí zlaláwa á ba á de katafke.

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure bademmire á kure dabaudaba ba sera-aaruwa, zharauzhárá gárava á zlala ñanna áte náza á emnde na tá añkwa magán ba kalkale antara náza á ñere na. Ekkure keni magaumá-ga á ba áte una ñanna. ¹⁸ Adaba tá añkwa emnde umele kwakya, labare-aatare keni ndza ya bakuránba ser kwakya, kina keni yá bakuránba zlabé ádaliye an yawe kyuwa am ice: mága-aatare ñanna wá, tá ke-laade-aha á emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzañgala. ¹⁹ Vaci shairiya wá, watse tá dem kárá, adaba dabarka Dadaamiya. Dadaamiya-aatare ge itare sey ba hude, tá maga ba názena zherwe bademme, amá á waterka dekideki, baira tá gala ire an ñane, tá dzama ba ka-zláña á duniya. ²⁰ Miya wá, watse mí dem mba á Dadaamiya, mí páká ba sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu Slelyamilya, á sawa am samaya. ²¹ Am sarte na má de samsa ñane an hakuma-aara, á se ganvege duksa bademme am sera-aara, á se eptsamiyanteptsá

vuwa a laakire á miya na, geni vuwa á miya keni á gevge an dárádza seke náza-aara.

Higauhiga, baaka lámbe á kure, kwá am erva á Yaakadada

4 Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, tsawaatse ba dzañdzañe, adaba kure wá, kwá am erva á Yaakadada. Á higa jipu ervaunđe-aaruwa áte kure, yá kátá ba ya pute ice-aaruwa áte kure, adaba kure wá, ngahire-aaruwa ya shanaa á ba áte kure.

² Ekkure tara Aiwaudiya antara Sintike keni, yá nhalakurñala taslawá á kure melaumela. Adaba buk-erđire á kure kwa ba emnde á Yaakadada. ³ Daaci yá bakanba ge ekka keni sleslera palle antara iya: Melaterumele ge nwashá na, adaba wavanjeruwava jipu antara itare ge balateraa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde. Iya, nwashá nanna, Kelementus, antara emnde a Yaakadada umele na ankwá zhera-aatare am wakita á Dadaamiya na keni, badem-mire á nere ndza nã magaa slera átirpalle.

⁴ Higauhiga ba kelaazare, adaba gakurevge am erva á Yaakadada. Yá ndahakurndaha zlabé ádaliye: Higauhiga. ⁵ Magaumága názena tá de diyeddiye emnde átekwa geni kwa emnde a farvaunđe. Yehauteyeha geni Yaakadada á eptsa ba herzhe na. ⁶ Dzamauka ire deki-deki, bawanánba názena eksakuraarektse bademme ge Dadaamiya, nhalauñála ba nane palle geni á melakurumele, antara slafa we á kure ge nane campaukkwe. ⁷ Daaci Dadaamiya á de vakurteva hairire-aara na jauje ge diya emnde bademme na, á de tsufakurná ba hairire nanna ervaunđe á kure antara enkwá á kure, adaba kwá am erva á Yaisu Almasiihu.

Dzamaudzama duksa-aha na

⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa una halavuwa á elva-aaruwa. Bademme á názena gevge shagera, antara názena á wayaná Dadaamiya, viyawanaaka. Dzamaudzama názena gevge jirire, názena hyafhye geni emnde tá fa zherwe áte nane, názena áte unñule-aara, názena gevge cudedde, názena an dárádza, názena á de maga námpire, bademme. ⁹ Bademme á názena kwa tsahesaa kure ázeruwa kwa lyevaahé na, antara názena kwa cenanaa am mbuwe-aaruwa, názena ya maganaa ya zharakurnaazhara na, magaumága áte unñule-aara. Daaci Dadaamiya slevamite hairire na á de tsufakurtsufa.

Paul á slafater we ge Filipi-aha adaba sadake á nasherire-aatare

¹⁰ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, antara higa-aaruwa campaukkwe, adaba zlabé danseka am ire á kure. Á ba am zunñwire keni, ba jirire kwa dzamidzama, amá shakuranka ba barama á velita duksa, haa harahare estuwa. ¹¹ Banakuranka una adaba yá am baakire, mbansembe njá an higa ma ankwá duksa-aaruwa, ma baaka duksa-aaruwa keni. ¹² Diyandiya nja ma yá am baakire, ma yá berba keni. Diyandiya nja ma yá estara keni, ma ankwá duksa ge zuze-aaruwa, ma baaka ba názena yá zuze keni, ma yá berba, ma ektsiyarektse náza ja wedera-aaruwa keni. ¹³ Yá dzegwándzegwa mága una-aha nanna bademme adaba barka á Yaisu Almasiihu nane slevita ndzedá. ¹⁴ Aley keni, kwa magaa ba shagera ge una ni kwá ankwá meliyumele am laruwa-aaruwa na.

¹⁵ Ekkure emnde a Filipi wá, diyakurdiya ba kure keni geni kwaye á ba am sarte na ya fantuwanfe ge balakura elva á Yaisu *Almasiihu am Makiduniya na keni, ya zlaléhe ba estuwa am larde á kure, sey ba kure palle una kwa meliyumele, ba kure palle una kwa vitaa duksa. ¹⁶ Am sarte na ya am Taisalauniki keni, ndza kwa velitaa ba kure duksa ser buwa ge ja wedera-aaruwa. ¹⁷ Yá ndahakur una geni yá kátá duksa-ka, amá yá higa adaba diyandiya geni Dadaamiya á de ga barka áte kure adaba sadake á nasherire á kure. ¹⁸ Lyanvalya názena kwa velitaa kure na bademme am erva á Aipafrauditus, hyafhye jipu, jauje am názena ndza ya katanaa ya. Duksa-aha nanna shagera jipu ge sadake á nasherire á katafke á Dadaamiya, ervaunđe á Dadaamiya emtake jipu. ¹⁹ Dadaamiya na bademme á kwakyire á duksa á ba azenara na, á de hyakuranvehye wedera-aha á kure bademme an zhera á Yaisu Almasiihu. ²⁰ Demdemire ge Eddemiya Dadaamiya dem ba ge deki-deki. *Aamin.

Use á tara Paul an emnde umele

²¹ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá am erva á Yaisu *Almasiihu bademme. Egdzar mama-aha á miya na tá antara iya áhuna keni tá ankwá gakur use-aatare. ²² Bademme á emnde a fetarfe tá ankwá gakur use-aatare, kwakya-aara ba emnde na tá á mba á male á larde á Rauma. ²³ Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu á gakurarga barka ge kure bademme.

Kaulausiya-aha

Ga use á Paul

1 Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, a ek-sisaa Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ná anƙwa puwaná antara Timaute egdza emmemiya am elva á Yaisu Almasiihu. ² Ná puwakurte wakita na ge kure emnde á Dadaamiya na kwá am Kaulausiya. Ekkure, kwa egdzar mama-aha á miya na kwa dabete Yaisu Almasiihu an ervaunƙe á kure palle, Eddemiya Dadaamiya a magakuranmaga ngurna, a vakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge Kaulausiya-aha

³ Ba kelaa ma ná anƙwa maga maduwa adaba kure wá, ná slafaná we á nƙere jipu ge Dadaamiya Eddeƙara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, ná slafaná we adaba kure, ⁴ adaba cenanƙerancena labare á fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu, antara wayakurwaya an emnde na tá anƙwa daba Dadaamiya bademme. ⁵ Kwá anƙwa maga una, adaba fakurtefa tama á kure áte duksa shagera na a fakuraa Dadaamiya am samaya na. Duksa nanna keni kwa cenán kinekinaka am labare á higa na elva a jirire na. ⁶ Labare á higa nanna wá, nane wá, ba seke njá á nafa, á wálá, daaci á yá egdzere shagera. Adaba hyemhye am duniya bademme. Am kure keni hyemhye ba estuwa. Adaba kwaye ba vacite na kwa cenvaa ge zuƙƙwire geni Dadaamiya magakuranmaga ngurna jirire na, sem vatena kwá far ba maga ba duksa na shagera.

⁷ Ba Aipafras una a de mbakurse labare nanna, wayanƙerwáyá jipu dawale nanna an ervaunƙe á nƙere palle. Nere antara nane, na emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Nane á anƙwa maganá slera ge Yaisu Almasiihu an ervaunƙe-aara palle. Daaci ba nane una gevge sera á nƙere antara we á nƙere am dagave á kure. ⁸ Ba nane una a se mbedanƙeru labare á kure geni Shedekwe á Dadaamiya a vakurte mága wayavire ge kure.

Jirire á názena á nƙalaterwa Paul ge emnde a Kaulausiya

⁹ Adaba una nanna, kwaye ba vacite na cenanƙerán-cená labare á kure, sem vatena, ná nala ba Dadaamiya adaba kure, geni kwá diyeddiye názena á kataná Dadaamiya ázekure bademme, antara geni kwá shan-sha ilmu na á vatertá Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na, geni a ektsakuraareka enƙale am duksa bademme. ¹⁰ An ilmu nanna maa, kwá de shá zlá láva na ni á zlayáter ge emnde á Yaakadada, zlá láva na á

kataná nane. Daaci bademme á názena kwá de maganá kure, kwá de maga ba názena á de maganá nampire ge nane. Diya á kure áte Dadaamiya keni á de farfe ba kelaazare. ¹¹ Ná anƙwa nala Dadaamiya zlaƙe adaliye geni á gakturvege midale-aha an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na, lauktu kwá de gevge emnde a farvaunƙe. Daaci kwá de dzegwándzegwa basha duksa bademme. ¹² Slafawananslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an higa á kure bademme, adaba ba nane una a magakuraa pute, geni kure keni kwá de lyevalya dza á kure am duksa shagera na a fater ge emnde cudedde. Duksa nanna wá, am zlan-na-aara na anƙwa parakkire jipu na. ¹³ Ba nane una a lyamise am erva á slekse á tabedammire, a samiya á sem kwára á Egdza-aara na wayaawaya jipu na. ¹⁴ Daaci á ba kya erva an Egdza-aara palle, a varamise, a yamiyaarhe.

Ngahire á *Almasiihu antara slera-aara

¹⁵ Baaka edda una á nanna Dadaamiya an ice, amá Yaisu *Almasiihu wá, ndza naranna emnde. Nane garava á Dadaamiya, á maramiya njá á Dadaamiya. Ba nane una *Egdza á Dadaamiya, male arge duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Adaba nane wá, ndza anƙwa am fakta á duksa bademme. ¹⁶ Dadaamiya a nderaa duksa bademme á kya erva an nane. Duksa-aha na tá am samaya antara una-aha áte haha, duksa-aha na tá nanna emnde antara una tá nanka emnde, malika-aha na tá an hakuma am samaya antara male-aha-aatare bademme, Dadaamiya a nderateraa á kya erva an Egdza-aara nanna bademme, a nderater ba ge nane. ¹⁷ Zuƙƙwe á ba nane arge duksa bademme. Duksa bademme á njá an unƙule-aara keni, á nƙáterá ba nane an hakuma-aara. ¹⁸ Ba nane una á kwára emnde na fartarfe áte nane. Nane wá, ba seke ire, emnde a fetarfe keni ta ba seke vuwa-aara. Ba nane una fakte á duksa bademme, zuƙƙwe á ba nane zlaƙe adaliye ge tseta am faya, geni a gevge ire arge duksa bademme. ¹⁹ Wayetewáyá Dadaamiya geni Egdza-aara á de ek-sa ba nane am duksa bademme. ²⁰ A naba magaa pute geni bademme á názena a nderanaa nane, názena am samaya antara una áte haha, a sharánsha mela antara nane bademme, adaba uzhe na a puwanvaa Egdza-aara áte dzanƙala na. A magaa una nanna geni duksa bademme a sharánsha hairire antara nane.

²¹ Werre wá, ndza tegakurevtega antara Dadaamiya, ndza kwa kelaade-aha-aara adaba shagerkire á názena kwa maganaa kure. ²² Amá kina wá, Dadaamiya a mag-

akuraa pute umele ge kure, shakuránsha mela antara njane adaba emtsa á Egdza-aara am sarte na gevge urimagwe a emtsehe na. A magaa una njanna geni kwa gevge emnde na dzayye ervaunđe á kure; watse kwá de katafke-aara baaka kwazlambire am ervaunđe á kure dekideki. ²³ Amá wa, yawánka dába Yaisu *Almasiihu, tsawaatse ba dzánđzane, gazlauka dekideki, fautefa tama á kure áte názena tá ndahaná emnde a bala labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. Labare á higa njanna wá, balaratersebele ge emnde bademme am hude á duniya. Ba iya Paul keni ya sleslera á Dadaamiya ba ge balaterá waazu á una njanna ge emnde.

Slera na a faraa Dadaamiya ge Paul

²⁴ Yá higa jipu am zlada-aaruwa na yá shaná adaba kure. Ba seke una ni Yaisu *Almasiihu shushe zlada werre na wá, iya keni yá shushe zlada kina, geni yá zlanazle slera-aara na a shu zlada adaba njane na. Yá shá zlada adaba emnde na ta fetaare áte njane garevge ba seke vuwa-aara na. ²⁵ Iya, ganevge sleslera á emnde a fetarfe, ba Dadaamiya una a fiyaare slera njanna geni yá melakurumele, yá magaterá waazu á elva-aara ge emnde, yá gulanaaka. ²⁶ Werre wá, Dadaamiya ndza maraaka elva njanna dekideki ndza á ba an shebe. Amá kina wá, a naba maraterse ge emnde na tá ankwá daba njane na. ²⁷ Dadaamiya wayetewáyá maratera slera shagera na watse á de maganá njane na ge emnde-aara. Slera njanna wá, baaka argena dekideki an shagerire, ankwá á maganá am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Amaana: Yaisu Almasiihu ankwá am kure, baaka shaige geni kwá dem zlanazle na átekwa Dadaamiya an yaikkire-aara. ²⁸ Ba Yaisu Almasiihu una njá ankwá balaterá elva-aara ge emnde, njá ankwá faterem am tada-aatare ge emnde bademme, njá mbaterse duksa áte njane an ilmu na a vanjertaa Dadaamiya, adaba njá kátá emnde bademme tá vante ervaunđe-aatare ge Yaisu Almasiihu, tá gyebgye am elva á Dadaamiya. ²⁹ Adaba una njanna ngudansenjude hude geni yá zlanazle slera njanna an ndzedá na á vitá Yaisu Almasiihu.

2 Yá kátá kwa cenancena wava yaikke na yá ankwá maganá ya adaba kure, antara emnde á Lawdikiya ira emnde na itare keni narika an ice-aatare. ² Yá ankwá á maga una njanna geni bademme á kure kwa shansha ndzedá ge daba Yaisu Almasiihu, kwa wayaavewayá am dagave á kure áte ervaunđe palle, antara geni kwa cenvaacena elva na a sakuransehe ge Dadaamiya, daaci kwá tsaatse átekwa, njane keni á gá barka áte kure. Elva njanna ndza an shebe, a sakuransehe ge Dadaamiya na wá, ba Yaisu Almasiihu. ³ Tara enjkale antara ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde na keni bademme ankwá am njane.

⁴ Yá bakurá una, geni a badakuruka ura umele ba dey an elva emtakemtake. ⁵ Ma baaka ba ire-aaruwa am dagave á kure keni, am ervaunđe-aaruwa yá á ba am dagave á kure. Daaci yá higa jipu áte kure adaba

duksa bademme kwá ankwá maganá á ba áte unjule-aara, antara adaba dzanđzanjire á fetarfe á kure áte Yaisu Almasiihu.

Shifa jirire wá, á ba am Yaisu palle

⁶ Ba seke una ni lyakurvalya Yaisu *Almasiihu ge Yaakadadire na wá, zlááva á kure keni a gevge ba seke una á kataná njane. ⁷ Ba seke nafa, máki á wálá, á vela slalwe-aara á dem haha lauktu á tse degdege na wá, ge kure keni ba estuwa, njawinja degdege am erva-aara, ekhyawanaaka fetarfire á kure, dabaudaba á ba áte una ta mbakurseme na. Slafawannaaslafa we á kure ge Dadaamiya ba kelaazare.

⁸ Faufa hyema geni a kedakuraaka ura umele ba dey an diya na tá mbesa emnde á ba am duniya na, baaka nampire-aara dekideki, adaba saaka á sawa aza Yaisu Almasiihu, á sawa aza jini-aha antara male-aha-aatare. ⁹ Ba Yaisu Almasiihu palle una a de eksa Dadaamiya am njá-aara bademme. ¹⁰ Daaci am njá á kure antara Yaisu na wá, shakuransha duksa bademme am shifa á kure. Njane wá, malika-aha na tá an hakuma am samaya bademme, tá á ba am erva-aara.

¹¹ Gakurevge tsawe palle antara Yaisu Almasiihu wá, dakuremda am shedekwe. Amá dema am shedekwe na tá maganá emndimagwaha-ka, á maganá Yaisu Almasiihu an hakuma-aara. Amaana: a mbedakurse ervaunđe á kure na ndza á dákurá á dem haypa na.

¹² Am sarte na ta magakuraa baptisma, una njanna á mára una ni kwa tsetaa am faya átirpalle antara njane. Fakurtarfe geni Dadaamiya a tsante njane am faya an hakuma-aara, fakurtarfe geni á de tsakurtetse kure keni. ¹³ Werre, ndza kwa ba seke emtsa-aha am ice á Dadaamiya adaba haypa-aha á kure, antara adaba ndza diyakurka shairiya-aha-aara. Amá kina wá, Dadaamiya a vakurtaa shifa anwaslire átirpalle antara Yaisu Almasiihu, a naba yamiyaare haypa-aha á miya bademme. ¹⁴ Haypa-aha njanna wá, ndza ba seke gema áte miya, hyephye ge mbedamiya am shairiya. Amá Dadaamiya a naba yamiyaa gema njanna, á ndavamiyuka mazla-aara adaba emtsa á Yaisu Almasiihu áte dzanđgala. ¹⁵ A ganaa á ba áte dzanđgala njanna midalire arge jini-aha antara male-aha-aatare bademme, a sluwatervaahe, a jaterse zherwe á katafke á emnde bademme.

¹⁶ Máki estuwa, a mberzarakurka geni labara kwa za una? Bi labara kwa sha una? Labara magakurka munri na? Bi náza ja tere na antara kwaskwe á puwansepuwe? ¹⁷ Bademme á una-aha njanna ndza miyenne-aareka emtsaade, ndza ba ge ufa duksa shagera na á de sawa na. Duksa njanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Tá ankwá emnde umele, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde na wayarka gálá ire, tá ankwá baterán ge emnde umele keni geni gálá ire wá, shagerka, tá baterán ge emnde geni a yekaryeka an zhera á malika-aha, wayarwáyá jipu ge bálá názena tá zharaná am shene-aha-aatare keni. Jeba á emnde njanna wá, ta gala ire ba dey, dzama ire-aatare ba dzama ire á emnde am duniya. Vawaterteka barama ge maga

una nanna am dagave á kure, a tegarakuraaka antara duksa shagera na á katafke á kure. ¹⁹ Itare, ta yiyiye an Yaisu Almasiihu na nane ire na, emnde na tá daba nane bademme ta vuwa-aara. Daaci máki mí daba ba nane, vuwa bademme, dzagwa á ubiya-aha antara perde-aha tá wálá á ba áte unjule-aara, áte una á kataná Dadaamiya.

Emtsa átirpalle antara Yaisu, tsete átirpalle antara Yaisu

²⁰ Diyakurdiya geni emtsakuramtsa átirpalle antara Yaisu *Almasiihu, daaci baaka hakuma á jini-aha áte kure mazla-aara emtu? Ay ba estuwa wá, labara kwá njá ba seke mága á emnde na diyarka Yaisu Almasiihu na? Labara kwá fatersarfe ge shairiya-aha na a ba itare: ²¹ Gawanávteka ge duksa estuwa, zauka duksa estuwa, fauka erva áte duksa estuwa na? ²² Adaba jeba á shairiya-aha nanna, tá ndaha ba elva á názena á de zlauzle á ba am duniya na. Ta jansaara ba emnde ge una-aha nanna. ²³ Ge jirire wá, má ká cena shairiya-aha nanna wá, ká cenán ba seke náza vante enkale ge ura. Adaba a ba itare: sey kwá maga duksa ba kwakya ge daba Dadaamiya, sey kwá ganaaga ire á kure ba shagera, kwá ámbera maganá laruwa ge ire á kure. Amá una-aha nanna bademme á de melakuruka dekideki geni kwá kwarukware ervaunđe á kure am emtanjkire á názena á kátá maganá vuwa á kure bademme.

3 Diyakurdiya geni Dadaamiya a tsakurtehe am faya átirpalle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Adaba una nanna tatayautátaya kazlaŋa na am samaya am tate na anjwa á njá Yaisu Almasiihu am nadafa á Dadaamiya. ² An enkale á kure bademme, dzamaudzama ba kazlaŋa na am samaya na, dzamauka kazlaŋa na am duniya. ³ Adaba diyakurdiya geni shifa á kure werre na wá, emtsamtsa, Dadaamiya a tsakurtehe átirpalle antara Yaisu Almasiihu. Daaci shifa á kure anjwaslire anjwa antara Yaisu Almasiihu, a shebaku-ranvehe ge Dadaamiya ázenara. ⁴ Ge jirire wá, shifa á kure ba Yaisu Almasiihu. Má de jesarja nane, kure keni kwá de jesarje an nane átirpalle am yaikkire-aara.

Zláláva werre antara náza vatena

⁵ Adaba una nanna, shagerkire á názena jauje am ervaunđe á kure na sawansese bademme, a gevge ba seke lipa á katafke á kure. Yawanya dakarire antara gwardzire antara mága emtanjkire na á kátá maganá vuwa á kure bademme, antara waya duksa an ervaunđe á kure bademme. Adaba má kwá waya duksa an ervaunđe á kure bademme, duksa nanna gevge ba seke dadaamiya á kure. ⁶ Kwaya nane názena ni á piyaterge ge emnde geni a faransareka ge Dadaamiya. Adaba una nanna tá anjwa am ervaunđe á Dadaamiya. ⁷ Kure keni, am sarte na zlaŋe sakurseka am duksa-aha nanna, zláláva á kure ndza ba estuwa.

⁸ Amá kina wá, puwanvepuwe kazlaŋa-aha na bademme, mága ervaunđe, mága kemaŋgerire, zlazla

ura antara elva yaihyaihe. ⁹ Magawaterka fida ge emnde, adaba kure sakurresse am zláláva werre, puwaku-ranvepuwe kazlaŋa werre bademme, ¹⁰ kwa eksante zláláva umele anjwaslire. Una nanna keni a eptsakuranta ba Dadaamiya. Ba nane una a de gakuranvege ervaunđe á kure anjwaslire ba kelaazare, geni á gevge ba seke náza-aara, daaci kwá de diyeddiye Dadaamiya ba shagera. ¹¹ Daaci estuwa, baaka una Yahudiya-aha, una emnde á jeba umele. Baaka una emnde na ta am shedekwe, una emnde na ta baaka am shedekwe. Baaka una emnde na weraaka ire-aatare, una emnde na tá á kataliya á emnde bademme. Baaka una nave-aha, una emnde na tá kwára ire-aatare. Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya. Adaba ba Yaisu *Almasiihu palle una ura yaikke, anjwa á njá am ervaunđe á emnde-aara bademme.

¹² Diyakurdiya geni zunjwe a wayakurtaa ba Dadaamiya emtsaade, daaci a naba dzerakursehe geni kwá gevge emnde-aara. Adaba una nanna, gawevge emnde a zevarze, emnde a magwire á sawa am ervaunđe, gawevge emnde a kemaare, emnde a ga ire á katafke á emnde umele, ira emnde a farvaunđe. ¹³ Fafu ervaunđe am dagave á kure. Má ura a naba magakurte emtanjkire, naba yawanarye haypa-aha-aara. Yaakadada á miya a naba yamiyaare ge miya. Adaba una nanna, kure keni yawateraarye ge emnde umele. ¹⁴ Duksa yaikke wá, wayawawewayaya am dagave á kure. Adaba ba wayava palle una á jatermaare ge emnde bademme. ¹⁵ Hairire na a vakurtaa Yaisu Almasiihu na wá, yawanya a shapteshe am ervaunđe á kure. Adaba Dadaamiya a dahakur ba ge una nanna, geni kwá gevge ba seke vuwa á ura palle. Daaci slafawanaslafa we á kure ge nane. ¹⁶ Yawanya a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am vuwa á kure. Tshahutsáha ba shagera am dagave á kure. Fawanemfa am vuwa ma ge ware á kure keni am dagave á kure, an ilmu na a vakurtaa Dadaamiya. Galaugala Dadaamiya an jabura, galaugala an lahe á emnde-aara, galaugala an lahe na ni kwa jansaare an hakuma á Shedekwe Cudedde. Galaugala Dadaamiya an lahe-aha nanna kwá ámbera slafaná we á kure an higa am ervaunđe. ¹⁷ Slera á kure antara názena kwá ndahaná kure bademme, magaumága an zhera á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Slafawanaslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an zhera-aara.

Shairiya-aha geni a njarinja emnde a fetarfe áte unjule-aara

¹⁸ Ekkure njwasha-aha, faufa zherwe áte zala-aha á kure, ba seke una á zlayater ge emnde a daba Yaakadada. ¹⁹ Ekkure keni zala-aha, wáyáuwaya an njwasha-aha á kure, fauka zlada áte itare.

²⁰ Kina wá, yá elvan ge kure egdzara: Fawatersarfe ge dada-aha a kure antara mama-aha a kure am duksa bademme. Adaba má kwá maga una nanna, Yaakadada wayaawayaya jipu. ²¹ Ekkure dada-aha á egdzara, fauka zlada áte egdzara á kure ba dey, adaba má estuwa, á de nejla ervaunđe á egdzara jipu.

²² Yá elvan ge kure kina nave-aha: Fawatersarfe ge dada-aha á kure am duksa bademme. Magawaterka slera adaba ice-aatare geni tá de zlebakurzleba, amá magawateranmaga slera an ervauñde á kure palle adaba fa-zherwe á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. ²³ Ma ta fakuraare ba slera-ara keni, maga-umága an ervauñde á kure palle ba seke ta fakuraara emnde-ka slera ñanna, kwá maganán ba ge Yaakadada Yaisu Almasiihu. ²⁴ A viyakuraareka geni ba Yaakadada Yaisu Almasiihu una á de vakurte laða á kure. Názena a fater ge emnde-aara am samaya na wá, á de vakurteva ge kure keni. Daaci edda á kure na kwá maganá slera kina wá, ba Yaisu Almasiihu. ²⁵ Amá edda una á magá emtañkire, ñane keni á de pelanse-pele Yaakadada emtañkire-aara ma ware edda-aara keni, adaba Yaakadada wá, á de eggerka emnde deki.

4 Yá elvan ba ge kure dada-aha á nave-aha: Nawat-
eraañja nave-aha á kure an jirire, magaumaga an-
tara itare an ñjule-aara. A viyakuraareka geni kure
keni ankwá Edda á kure am samaya.

Magaumága maduwa

² Yawánka mága maduwa dekiðeki, ekkudauka ge maga maduwa kwá ámbera slafaná we á kure ge Dadaamiya. ³ Má kwá maga maduwa á kure wá, maga-umága maduwa arge ñere keni, geni Dadaamiya a vañterteva barama antara nara shagera ge balatera waazu á elva-aara ge emnde, ña palaternaapala jirire á elva á Yaisu *Almasiihu na ndza an shebe werre na bademme. Diyakurdiya yá am danğay kina keni, ta siya adaba ba una ñanna. ⁴ Magaumaga maduwa geni a meliyumele Dadaamiya, ya palaternaapala elva-aara ge emnde an ñjule-aara.

⁵ Magaumága enkale am zlááva á kure am dagave á emnde na zlábe ðabarka Yaisu Almasiihu. Kedawanaa-ka sarte shagera na a vakurtaa Dadaamiya geni kwá melaterumele na. ⁶ Tsatsawanaatsatse elva am mbuwe á kure ba shagera, a gevge emtake ba seke izhe. Diyaweddiye geni kwá de vanta estara jawapa shagera ge edda una á de ndava elva ázekure bademme.

Ga use á Paul am halavuwa á elva

⁷ Tikikus, ba ñane una egdza emmemiya na wayamiwaya jipu, ñane keni ankwá á maga slera á Yaisu *Almasiihu an ervauñde-aara palle, ñere antara ñane wá,

ñá maga ba slera á Yaakadada palle. Á de bakuránba ñane labare-aaruwa bademme. ⁸ Yá bela ñane á dezekure, geni á de bakuránba ñane labare á ñere, á de vakurte antara ndzeða. ⁹ Ya ankwá bela Unaizimus egdza emmemiya na wayamiwaya jipu na á duwa antara ñane á dezekure. Unaizimus wá, palle á kure ba ge kure, ñane keni ba sledaba Yaisu Almasiihu an ervauñde-aara palle, tá de bakuránba itare názena á magavá áhuna bademme.

¹⁰ Tá ankwá gakur use-aatare tara Aristarkus, ñane una ña kerde am danğay, ta antara Markus ñane palle á kudere-aha-ñara ge Barnabas. Má dámda Markus á dezekure wá, lyauvalya á ba an higa ba seke una ndza ya ndakurndaa na. ¹¹ Ankwá á gakur use-aara Yaisu na tá ðahaná an Yustus na ñane keni. Sey ba emnde keye ñanna njanje am Yahudiya-aha una tá ankwá maga slera antara iya áhuna ge sa emnde á sem *kwara á Dadaamiya. Ba itare una tá ankwá vite ndzeða jipu ahuna. ¹² Á ankwá gakur use-aara Aipafra keni, ñane keni palle á kure ba ge kure, sleslera á Yaisu Almasiihu. Ba kelaazare á maga ba maduwa arge kure an ervauñde-aara palle, geni kwá tsaatse danğazanje, kwá gevge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya, antara geni kwá ðabetedaba názena á kataná Dadaamiya. ¹³ Yá ankwá zharaná á ba an ice-aaruwa wáva-aara ge magakuru slera ge kure antara emnde á Lawdikiya, antara ge emnde á Hiyairapaulis bademme. ¹⁴ Tara Lukas, dauktar á miya na wayamiwaya jipu na, ta antara Daimas, tá ankwá gakur use-aatare itare keni.

¹⁵ Gawaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá am Lawdikiya. Gawanga use-aaruwa ge Nimfa keni antara emnde a fetarfe na ta jahava á mba-aara na bademme. ¹⁶ Ma ndakursendahe nalmesheri na am dagave á kure wá, vawaterteva ge aiklaisiya á Lawdikiya keni, itare keni a de ndarndaha am dagave-aatare. Emnde á Lawdikiya keni, a velarakurtevela umele na ta shanaa itare na, geni kure keni kwá se ndaha una ñanna zlábe ádaliye am dagave á kure. ¹⁷ Bawanánba ge Arkipus wá: Slera na a faara Yaakadada Yaisu Almasiihu geni a maganaamaga na wá, a ewwáva geni á zlanazle.

¹⁸ Am tate na náwa ñane na wá, yá ankwá puweta ba iya Paul an erva-aaruwa geni yá gakur use. A viyakuraareka geni yá am danğay na. A vakurteva Dadaamiya hairire.

1 Taisalauniki-aha

Ga use á Paul

1 Wakita na yá ankwá puwaná ba iya Paul, njá antara Silwanus, ira Timaute. Njá puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ngurna, á vakurteva hairire.

Njá á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

2 Njere, njá ankwá slafaná we á njere ba kelaazare ge Dadaamiya adaba kure bademme. Ba kelaa má njá ankwá maga maduwa á njere ádeza Dadaamiya, njá ankwá yehakuryeha kure keni am hude-aara. **3** Am maduwa á njere njanna, njá ankwá yeha názu kwá ankwá maganá kure adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáva á kure ge mága hayavire adaba zhera-aara, ira tama yaikke na kwá ankwá maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme. **4** Egdzar mama-aha-aaruwa, njere njá ankwá slafaná we á njere ge Dadaamiya adaba kure na wá, adaba njá dise á ba an diye geni a wayakurtaa njane, a dzerakursaa njane ge kwa emnde-aarire. **5** Am sarte na njá balakuraa labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na wá, banjerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza njá bakurnaa an hakuma á Shedekwe Cudedde. Njere diyanjerdiya geni bademme á názu njá bakurná njere njanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza njá maganaa njere ázekure na, njá wayakurante ba shagerire. **6** Ekkure wá, dabakurtedaba sera á njere, dabakurtedaba náza á Yaakadada keni. Adaba shakurushe zlada kwakya adaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Shedekwe Cudedde na.

7 Daaci, an una njanna wá, kwá ankwá á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme. **8** Adaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am slede bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una njanna ma ndahanjerka njere keni ba kalle. **9** Tá ankwá ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyanjervaahe, kwa njanjerjaa á ba an jirire am sarte na njá am mba á kure. Zlabe tá ankwá á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba dekideki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa ankwá á maganá slera ba ge njane na ni an shifa na. **10** Ira paka na ni kwá ankwá pakaná kure Egdza-aara na ni watse á ept-

sa á sawa am samaya na. Egdza-aara njanna wá, ba Yaisu na ndza a tsantaa njane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare njanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunje Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

2 Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á njere ádezekure na gavka dey. **2** Diyakurdiya geni ba lauktu njá dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlanjerse emtsaade, magaranjeránmaga palase kwakya am Filipi. Danjeremde ázekure keni, njá de beraa ba kelaade-aha zlabe ádaliye kwakya, aley Dadaamiya a fanjerem ndzedá keni kwakya am vuwa, geni njá balakursebale labare á higa na a sawa ázenjara na. **3** Waazu na njá magaterá njere ge emnde na wá, gevka elva á fida, baaka elva á danjwire am hude-aara, ma zlerma keni baaka am hude-aara dekideki. **4** Njere wá, njá bala ba názena á kataná Dadaamiya, adaba zunjerwe a habazesaa njane názu am ervaunje á njere, lauktu a fanjerar de balatera labare á higa njanna ge emnde. Estuwa njere keni njá bálá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Adaba njane wá, diyaadiya ervaunje á njere. **5** Ba kure keni diyakurdiya ganakini banjerakuranka elva-aha na emtakemtake áte we ge badakurba da an njane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme. **6** Emtu kwá kurken ndza njá kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, katanjerka njere yaikkire ma ázekure, ma áza emndeara keni dekideki. **7** Má áte jirire wá, ma andze njá naba marakuranmárá hakuma á njere ge kure, adaba njere njá emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslanjerka njere una njanna dekideki, baira am sarte na njá ázekure na, ndza njá marakuraa ba tsekadire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara. **8** Adaba njá wayakuraa njere an ervaunje á njere palle na wá, ba shifa á njere keni ndza wayanjerwaya njá yainya adaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, njá de balakursaa njere na, amá ndza njá wayakurte ba seke shifa á njere. **9** Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zlabe viyakurarka zlada á slera na ndza njá shanaa njere am dagave á kure am sarte na ndza njá de balakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza njá maga ba slera geni njá shansha ba názu njá zanuze ge we á njere keni, geni a ganjerfka gwatama arge kure.

¹⁰ Emtsaade wá, kure kwá diya ba njiinja ge seyde-aha á ñere, Dadaamiya keni diyaadiya bademme geni ndza shagera zlaláva á ñere am dagave á kure, ndza baaka duksa mándzawe na ña maganaa ñere, ndza emtake njá á ñere áte kure bademme. ¹¹ Ekkure bademme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza ña magakurán ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara, ¹² ndza njá vakurte sawari-aha gergere, njá ekhyakurá ervaunđe, ba kelaazare ndza njá bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a dahakur ge de ña antara ñane am zlan-na-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlabé ádaliye wá, njá yainka slafana we ge Dadaamiya adaba ñane: Am sarte na ndza ña de balakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvaahe, kwa lyevaahé an ervaunđe á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba ñane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na. ¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhera á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Adaba tá ankwá shakuruwa ba emnde a larde á kure zlada seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zlada ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ¹⁵ Degiya ba Yahudiya-aha ñanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta cebaa nabi-aha werre na. Ki-na keni tá ankwá maganjerá palase ge ñere ma áme keni bademme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde bademme, tá maga ba názu wayaaka ervaunđe á Dadaamiya dekideki na. ¹⁶ Adaba ta ettapa bademme ge piyanjerte de balatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba umele. Itare keni wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare ñanna jauje ge ndzedá, nahetena-ha am ervaunđe á Dadaamiya mazla-aara, tá de ñezleka am shairiya á Dadaamiya dekideki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlabé ádaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, ñere ekhyaaka ervaunđe á ñere dekideki, ire á ñere á ba ázekure. Baaka pute na maganjerka ñere geni a shanersha de tsakurartse na. ¹⁸ Ge eptsá ádezekure na wá, ñere ndza wayanjerwáyá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shanansha eptsá ádezekure na, amá bademme una ñanna ndza a piyetaa ba Shaitaine. ¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázenjere ge melanjeru ge fa tama á ñere áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á ñere; zlabé ádaliye gakurevge dalila á geđa á ñere má de samsa Yaisu *Almasiihu. ²⁰ Una ba estuwa, njá de gedetegedá adaba kure, njá de higa á ba áte kure.

3 Am haraare cenanjeránka labare á kure dekideki, dzegwanjeránka ñere farvaunđe mazla-aara. Daaci ña naba njante, a ba ñere: Ambane njá bela Timaute

ádezekure, ñere njá njiinja emtsaade an ire á ñere am Ataina. ² Timaute na ña belanaa ñere á dezekure na wá, ñane egdza emmemiya na njá ankwá maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. Ña belanaa ñere ge de fakurem ndzedá am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu. ³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zlada na kwá ankwá bashaná kure na. Má ba zlada wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe. ⁴ Am sarte na ña ázekure keni, ndza ña ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí ñezleka am zlada. Ñane una a shaa kure am iga á ñere na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme. ⁵ Adaba una ñanna dzegwanánka farvaunđe mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenanjervacena ñane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á ñere gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezenjere, a sanjeraa labare emtakemtake á sawa ázekure, a banjerantsa ñane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyáviere am dagave á kure. A ba ñane zlabé ádaliye: Shagera ervaunđe á kure áte ñere, kure keni kwá kumá ba kwa nanjerhe an ice, seke una ni ñere keni njá kumá ba puwete ice áte kure na. ⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ña ba palase, antara zlada na njá naana ñere na, aley am sarte na saasa Timaute ásezenjere, bademme saasa higa á ñere adaba labare á fetarfire á kure na ña cenáncena farfe na. ⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am ñere mazla-aara, adaba diyanjerdiya geni tsakuraatse degdege, emtake njá á kure an Yaakadada. ⁹ Adaba ña shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma njá slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba náza keni. ¹⁰ Vayi vacika njá ñala ba Dadaamiya geni á melanjerumele njá daada á de zharakurzhará, we á ñere una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlabé kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vanjertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhará na. ¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá waya emnde bademme, ba seke una ni njá ankwá wayakurá ñere na. ¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzedá, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaunđe-aatare, baaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cudedde á ba an jirire áza Dadaamiya.

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

4 Náwa elva na njá zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwanjerakursekwáre bademme geni tá njá es-tara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyanjerdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una ñanna, amá njá ankwá á ñalakurnjála zlabé ádaliye an zhera á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlabé adaliye á de

katafke á de katafke. ² Náwa názu ndza a kwarajersaa Yaakadada Yaisu ge njere. Njere keni nja kwarakursaa á ba an ndzedá-aara diyakurdiya bademme. ³ Názu á kataná Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cudedde á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire. ⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe njá mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na. ⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka ádába ndzedá á mbagriire seke una ni tá ánkwa maganá emnde na dabarka Dadaamiya na. ⁶ Ma ware á kure keni a maganáka kelaadire an gwardzire dekideki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure dekideki. Baira ge kure, njá fantau vatene-ka ge bakuránba-aara, ndza fanjerakuremfé am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire njanna. ⁷ Dadaamiya damiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a damite ge gev emnde-aara, ge nja am cudeddíre. ⁸ Kwáye njane elva njanna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shedekwe Cudeddíre.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma banjerakuránka elva njanna mázla-aara keni ba kalle. Adába ba kure an ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávire. ¹⁰ Ba kina keni má ba háyávire wá, a'aa kure kwá ánkwa emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na bademme. Aley keni njere njá bakurá ba magaumága zlabé ádaliye á de katafke. ¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaa-gusa dekideki ge tátaya nja áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara. ¹² Daaci má kure gakurevge estuwa wá, ba emnde na zlabé fartarka áte Yaisu *Almasiihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de njaleka duksa áze itare.

Vaci eptsá á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu njá bakurná njere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na baaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na. ¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsettse am fáya. Estuwa, mí naba fetarfe zlabé ádaliye geni emnde na tá emtsa am fetarfíre na wá, Dadaamiya keni á de tsatertetse geni tá de njá antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza nja shanaa njere áza Yaakadada, a ba njane wá: Vaci eptsá-aara á sawa am samaya njana wá, watse mí desá mi-ka zunjwe arge emnde na emtsaremtsa na, á bina. ¹⁶ Vacite njanna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una njanna maa, tá de tsettse

emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáya, ¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalle antara miya emnde na watse má an shifa na bademmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye njane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge dekideki. ¹⁸ Kwa cenáncenka-he una bademme? Ekhyawakhya er-vaunđe á kure an elva njanna ma vaatara keni am dagave á kure.

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha njanna átekwa na maa, kure, ma banjerakuranka mazla-aara keni ba kalle. ² Adába kure keni diyakurdiya bademme, geni vacite na Yaakadada á de eptsá á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle. ³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, ánkwa hairire na, kedá-aatare ba ge dekideki na keni á de tsekwateraare á ba am sarte njanna, am bressire ba estuwa seke má á tsekwaara yá egdzere ge mukse á hude. Vacite njanna wá, watse baaka njzla-aatare dekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte njanna am bressire ba estuwa.

⁵ Bademmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlalá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bademmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlalá am tabedammire á vayiya na.

⁶ Adába una njanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamianteka enjkale á miya an duksa umele dekideki. ⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vayiya na hare. Am larde-aha á miya, enjkale am ire á emnde tá weshante á ba an vayiya njanna. ⁸ Amá miya wá, samiyesse am vayiyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Adába una njanna, njawaminja an enjkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyávire. Duksa-aha njanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlabé ádaliye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de njzlamisenjzle Dadaamiya ba ge dekideki na. Táma njanna keni gevge ba seke tunjur ge tsufa ire á miya. ⁹ Njauaminja ba estuwa, adába Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervaunđe, amá a dzeramise geni á njzlamisenjzle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa adaba miya. Ndza a emtsaa adaba miya geni watse mí de njá kerde antara njane. Una ma emtsamimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaade keni, watse mí de njá kerde má eptsáptsá á sawa. ¹¹ Kwa cenancenka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedá am vuwa ge ura umele an njane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá ánkwa maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, njá ankwá á ñalakurñála: taslawá á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na. ¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure adaba slera na tá maganá itare am dagave á kure na. Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Njá ankwá á ñalakurñála zlabé adaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawá á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedá am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka paydá-aatare; fawaterfe ervaunđe ge emnde bademme. ¹⁵ Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, ept-sawannaaka emtanƙire ge ura an emtanƙire. Arge una ñanna wá, ma vaatara keni wavauwáva ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una ñanna áte emnde bademme.

¹⁶ Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure. ¹⁷ Magaumága maduwa, icawanseka dekideki. ¹⁸ Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge

Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtanƙire keni. Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

¹⁹ Piyawanteka dekideki ge Shedekwe Cudedde slera-aara. ²⁰ Estuwa, má ura á ndahá nabiyire keni, ept-sawannaaka elva-aara. ²¹ Ma uwe keni lawanaale emt-saade ba shagera, lauktu kwá ñanaaŋa una shagera am hude-aara. ²² Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am hude-aara.

²³ Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba ñane zlabé adaliye emnde cudedde bademme, am enƙale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure dekideki vaci eptsa á Yaakadada Yaisu *Al-masiihu. ²⁴ Dadaamiya na a dzerakursaa ñane ge gakurve emnde-aara na wá, ñane á eptseka elva-aara dekideki, á de gakuranvege ba ñane una ñanna.

²⁵ Nja baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: maga-umága maduwa arge ñere keni.

²⁶ Gauga use-aha á ñere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe. ²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ngurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Al-masiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

2 Taisalauniki-aha

Ga use á Paul

1 Wakita na yá ankwá puwaná ba iya Paul, njá antara Silwanus, ira Timaute. Njá ankwá gakur use ge kure emnde á Dadaamiya an Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na.

²Tara Eddemiya Dadaamiya tá an Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Shairiya á emnde vaci eptsa á Yaakadada Yaisu

³Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Njere wá, ma vaatara keni sey njá yanka slafaná we á njere ge Dadaamiya ádaba kure. Una zlaya jipu, adaba farfe zlabé ádaliye fetarfe á kure áte Yaisu *Almasiihu, háyáviye na am dagave á kure keni farfe ba kwakya.

⁴Adaba una njanna, njere njá higa á ba an higa ge ndaha labare á fetarfire á kure áza emnde á Dadaamiya bademme, adaba tá shakuru zlada kwakya, aley gazlakurka dekideki, kwá á ba an fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu.

⁵Una njanna á maramiya shairiya á jirire na watse á se maganá Dadaamiya áte emnde na. Iyau, ba kwakya á zlada na kwá ankwá bashaná kure kina na keni, á maramiya ba duksa, geni kure hyaikurephye emnde a dem zlaná á Dadaamiya, zlaná na kwá ankwá basha zlada adaba njane na. ⁶Una ba jirire, Dadaamiya wá, á de kyá shairiya-aara á ba áte jirire. Njane á de eptsaternaaptsa zlada njanna ge emnde na tá ankwá magakurá palase kina na. ⁷Amá kure emnde na kwá ankwá shá zlada am erva-aatare kina na, antara njere, ge miya wá, á de vamiteva puwansepuwe, má eptsaptsa Yaakadada Yaisu á sa am samaya antara malika-aha-aara tá an demdemire na. ⁸Má watse á sáwá Yaakadada Yaisu njanna wá, á de sáwá am dagave á nara á kára yaikke, ge se kya shairiya á emnde na dabarka Dadaamiya, antara emnde na eksaranteka labare á higa, elva á Yaakadada á miya Yaisu na. ⁹Ba seke bikere-aatare, Dadaamiya á de faterare laruwa yaikke, tá de njá am laruwa njanna ba ge dekideki, yiyiye an njane, tá de puweteka ice-aatare dekideki áte sleksire á Yaakadada á miya an daradza-aara jipu na. ¹⁰Bademme á una-aha njanna á de magava ba vaci á eptsa á Yaakadada Yaisu á sa am samaya. Vacite njanna, bademme á emnde na ta fetaare áte njane wá, tá de gálá ba njane á ba an ká kwara, tá de eddema bademme. Daaci, kure wá, watse kwá ankwá am da-

gave á emnde njanna keni, adaba eksakuranteksa elva-aara na ndza njá balakursebale na.

¹¹Adaba una njanna wá, ma vaatara keni njá yanka njála Dadaamiya adaba kure. Njá ankwá njala ba njane geni á gakuranvege zlalava á kure áte una a dzerakurse geni kwá zlalá estuwa. Njá ankwá njala zlabé ádaliye geni a melakurumele ge mága názu kwá kátá maganá kure ge shagerire, antara slera na kwá ankwá maganá adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. Njá ankwá njala zlabé geni a magakuránmaga una-aha njanna an hakuma-aara. ¹²Daaci, adaba ngurna á tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu na wá, bademme á emnde tá shánsha gálá Yaakadada Yaisu adaba kure. Kure keni, watse tá galakurgála emnde adaba njane.

Sesse á edda una zlazlada hala-aara na lauktu á de sawa Yaisu

2 Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kwarakursá ya áte sarte a eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na, watse bademme á miya mí de jammeje ázenjara na. Njá ankwá njalakurnjala, taslawá á kure, ²ma a se bakurnaa ware geni hyephye sarte á tsekwa á Yaakadada keni, kure magauka najipu-aara emtsaade, gazlauka dekideki. Una ma edda-aara a se balakurse am nabiyire, ma kwa cenanaa am waazu á malum-aha, bi watse á de bánba ura umele geni ndza a puwetaa ba Paul, dabauka kure dekideki. ³A kedaku-raaka ura umele ba dey sele, adaba vacite njanna á de sawka am tsekadire ba estuwa. Am sarte njanna, emnde kwakya watse tá de dzámka áte Dadaamiya dekideki. Zlabé ádaliye keni sey má sesse edda una mándzawe hala-aara na watse tá dá ba njane zurjwe á dem tate á shá zlada á emnde a mága haypa na. ⁴Má sesse edda una mándzawe hala-aara njanna maa, watse á ganvege ire-aara ba seke Dadaamiya, watse á piyateritepiya ge emnde bademme geni a yaránya názu tá ankwá kezlán ugje na bademme, una ma emnde na tá ankwá kezlán ugje ge Dadaamiya an jirire na, ma emnde na tá kezlán ugje ge uwe keni, bademmire á emnde. De bá am mashidi á Dadaamiya na yaikke na keni, watse á naba duwa njane á de njá am hude-aara, geni emnde tá kezlán ugje ba ge njane palle na. ⁵Ábi am sarte na yá ázekure keni, ndza ya ndakurnda duksa njanna bademme. Una njanna dedde am ire á kure emtu?

⁶Amá kina wá, zlabé ankwá názu a piyetaa lámare njanna ge mágava kina. Kure keni diyakurdiya una

ɲanna bademme. Estuwa, sey má hyephye sarte na a tsanaa Dadaamiya na, lauktu á de sesse edda una mándzawe hala-aara ɲanna áte parakkire. ⁷ Adaba ba kina na keni, ɲane á ba átira mága emtaŋkire-aara ɲanna am ervaunɗe á emnde kwakya, amá emnde ɲanna diyarka emtsaade. Watse á sawa, amá zlabé kineka emtsaade, sey má Dadaamiya ndansendahe ge edda una ni anƙwa á piyantepiya na, geni a yanánya barama. ⁸ Am iga á una ɲanna wá, daaci á de sesse ɲane. Amá á se kedanaakeda Yaakadada Yaisu *Almasiihu á ba an effeya na watse á segashe am mbuwe-aara na, má samsa ɲane an hákuma-aara á sawa am samaya. ⁹ Sawa á edda á hala ɲanna wá, watse an hákuma á Shaitaine, á se mára nalaama-aha gergere, an najipu-aha gergere, amá watse bademme ba fida. ¹⁰ Má samsa ɲane wá, á se maga jeli á emtaŋkire gergere ge jateraa enƙale ge emnde na tá áte uŋjule á keda na. Daaci tá de keda náza ba ge deƙideki, adaba itare kwalarevkwale ge dába jirire, wayarteka geni jirire á lya ura am lámare ɲanna. ¹¹ Adaba yarnaaya jirire á Dadaamiya na wá, Dadaamiya keni a naba magaa hákuma-aara áte itare, a hedateraa enƙale, ta naba fetaare áte duksa na fida ba dey. ¹² Kwa cenánceneka-he una bademme? Daaci bademme á emnde na ervaunɗe-aatare yanaaya fetaare áte jirire, tá kátá mága ba emtaŋkire bademme na wá, tá de ɲezleka vaci shairiya.

Dadaamiya a dzerakurse ge lyakurselye

¹³ Ɗere wá, ma vaatara keni ɲá yanka slafaná we ge Dadaamiya adaba kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Dadaamiya wá, wayakurwaya, ndza a dzerakurse kwaye zlabé am fantaufe á duksa bademme, geni watse á lyakurselye an hakuma á Shedekwe Cudedde. Estuwa a gakurvaa ɲane emnde-aara, adaba kure eksakuranteksa jirire-aara. ¹⁴ Adaba una ɲanna Dadaamiya a ɗakurte am sarte na ɲa de balakursaa labare á higa na. Daaci kure keni, watse kwá á ba an slede á kure ge higa antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu am yaikkire-aara na an daradza jipu na.

¹⁵ Adaba una ɲanna, tsawaatse ba degdege am fetarfire á kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Ɗawanaaɲa ba shagera názu ɲa kwarakursaa ɲere na bademme, ma una ndza ɲa kwarakurse á ba an we, ma una ndza ɲa puwakurte áte nalmesheri keni, a seska am ire á kure deƙideki.

¹⁶ Eddemiya Dadaamiya wayamiwaya. Am ɲgurna-aara a naba vamite tsekadɗire am ervaunɗe náza ba ge deƙideki, anƙwa á melamiyumele ge fete táma á miya áte ɲane. ¹⁷ A fakuremfa ba ɲane palle, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu tsekadɗire am ervaunɗe; ma vaatara keni a varakurteva ba itare ndzedá ge ndáhá názu shagera, ma ge mága duksa jirire keni bademme.

Magaumága maduwa arge ɲere

3 Anƙwa duksa palle jauje, egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge ɲere, geni a hyemhye elva á Yaakadada am slede bademme áte watsewatsire. Magaumága maduwa geni emnde keni a farfe zherwe áte elva á Yaakadada ba seke názá á kure. ² Zlabé ádaliye, ɲalaunɗála Dadaamiya geni a daɲeremka am erva á emnde a mándzawe. Adaba tá anƙwa emnde na yanaaya ervaunɗe-aatare fetaare áte Yaakadada.

³ Yaakadada á yakurka an ire á kure. Á de fakurma ba ɲane ndzedá am vuwa, á de tsufakurtsufa am masiba-aha na á de saná shaitaine á sete kure bademme na. ⁴ Ɗere keni a melanɲerwa ba Yaakadada geni a maganɲerka shaige áte kure deƙideki. Diyanɲerdiya ganakini kwá anƙwa maga ba názu ndza ɲa kwarakursekware na, diyanɲerdiya geni kwá de yánka ma vaatara keni.

⁵ A melakurumele Yaakadada Yaisu *Almasiihu am ervaunɗe á kure geni kwá diyeddiye háyáva na á wayakurá Dadaamiya an ɲane na. A melakurumele geni kure keni kwá gevge emnde á farvaunɗe ba seke ɲane.

Shagera ma ware keni a emmága slera

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu ɲá bakurná ɲere an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ɲá bakurá ba ni: má kwa naa ura fetarfe á maga masefire, ɲane cenaaka elva á ɲere na wá, ura estuwa, naba yawánya tate-aara. ⁷ Ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya sera-aara bademme ge nja áte náza á ɲere. Adaba am sarte na ɲá ázekure na wá, maganɲerka masefire deƙideki. ⁸ Ɗere zanɲerka dáfa áte ura ba dey. Ɗere keni ndza ɲá maga ba ɲgedepa á ɲere vayi vacika, geni a ganɲerevka gwatame arge kure ge zanɲeru náza za.

⁹ Una ɲanna keni ndza ɲá magán geni baaka hakuma á ɲere ge zá dáfa áte kureka. Amá ndza ɲa magán ge marakura gáráva shagera. ¹⁰ Am sarte na zlabé ɲá ázekure keni, ndza ɲa ndakurndaha bademme, a ba ɲere: Má edda-aara kwalevkwale ge mága slera, a zeka dáfa keni. ¹¹ Ɗa ndahanaa ádaba uwe una ɲanna? Adaba ɲá anƙwa cena: tá anƙwa emnde na wayarka mága slera deƙideki na am dagave á kure, slera-aatare ba dem elva-aha á emnde umele. ¹² Náwa elva na ɲá baterán ge jeba á emnde ɲanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu: Ekkure keni eksawanteksa mága enƙale, magaumága slera á kure ge gela ire á kure.

¹³ Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, ma vaatara keni yawánka mága maggwire deƙideki. ¹⁴ Má kwa naa ura ni cenaaka názu ɲá anƙwa kwarakursá ɲere am wakita na wá, diyaweddiye edda-aara ba shagera, yawánya tate-aara, geni a jeɲa zherwe.

¹⁵ Amá wá, eksauka áte kelaadire; ekkure wá, bawanánba áte njá á egdza mamire.

Use antara barka am halavuwa á elva-aha

¹⁶ Yaakadada wá, edda á hairire ba ñane. Ma vaatara keni a vakurteva hairire áte una a disaa ñane; a yáku-raaka deme Yaakadada.

¹⁷ Náwa una wá, yá anjwa puwaná ba iya Paul an er-va-aaruwa mazla-aara ge gakur use-aaruwa zlaɓe

ádaliye, ba seke una ni yá magán ba estuwa am waki-ta-aha-aaruwa bademme na. Kwaye ñane fantefa er-va-aaruwa áhuna.

¹⁸ A hyetehye ñgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu áte kure bademme á kure.

1 Timaute

Ga use á Paul ge Timaute

1 Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya slebela á Yaisu *Almasiihu na mí fete tama á miya áte nane na. Ya slebela-aara adaba ta eksisaa ba itare antara Dadaamiya Slelyamilya. ²Yá ankwá puwaktá ge ekka Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba ka fetare áte Yaisu Almasiihu ázeruwa. Ed-demiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakánmaga ngurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Faufa hyema, tsahauka názena á zlaleka an elva á Dadaamiya

³Am sarte na yá zláá á dem Makiduniya keni, ndza ya bakánba geni njinja am Aifaisus. Kina keni ya bakánba zlahe ádaliye: njinja á ba áhuwa, geni ká piy-aterantá ka ge emnde na tá kwaraterse názena á zlaleka an elva á Dadaamiya na ge emnde. ⁴Ká baterná ka geni a yaránya shunḡula á labare á eggye-aha an ervaunḡe-aatare bademme na. A yaránya pákyá *kerge-ma á eggye-aha baaka halavuwa-aara dekideki na. Adaba á melateruka ge emnde dekideki ge mága namaari á Dadaamiya, á saterá ba gá jawe ge emnde. Namaari á Dadaamiya nanna wá, mí dise á ba an fetarfire á miya áte nane. ⁵Dalila una ni ká de bateraná ka una nanna maa, ba geni a wayarwaya an emnde an ervaunḡe-aatare palle. Ge wáyá emnde umele keni maa, ervaunḡe-aatare a gevge an bara, tá maga ba duksa shagera na á kataná Dadaamiya na, antara tá fetarfe á ba an jirire. ⁶Emnde umele wá, dzalarevdzále áte unḡule á jirire, yaranya mága shagerire nanna, tá shunḡula ba elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. ⁷Wayarwáya geni tá gevge malum-aha á *tawraita, tá kwaraterse ge emnde á ba an ndzedá, amá ba itare keni tá cenánka duksa nanna tá ndahaná ba itare an we-aatare, tá ámbera kwaraterse ge emnde na.

⁸Diyamidiya ganakini shairiya-aha á Dadaamiya wá, shagera má ura á eddaba an unḡule-aara.

⁹Diyamidiya geni Dadaamiya wá, a saterán ge emnde a jirireka shairiya-aha-aara, amá ge emnde na kwalarefkwale daba nane. A saterán ge emnde na baaka lyáwá á Dadaamiya am ervaunḡe-aatare, ge emnde na ta feka zherwe áte nane, antara emnde a mága haypa, antara ge emnde na ta epsawa názu a ndahanaa wakita-aara, antara ge emnde a ceba shifa á da-da-aha-aatare antara mama-aha-aatara, ge emnde a ceba shifa á emnde bademme. ¹⁰Zlahe ádaliye:

Dadaamiya a sateraa shairiya-aha-aara ge emnde a mága gwardzire, antara emnde na tá zlava an zala-aha umele ba seke itare ge muksire; ge emnde na tá ila emnde ge de valateraa am tate umele, ira ge emnde a fida. Dadaamiya a saa shairiya-aha-aara wá, adaba bademme á duksa-aha na á badza názu a kwaramisaa nane. ¹¹Bademme á duksa-aha nanna wá, á kwaramisá ba labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. Labare á higa nanna wá, á sawa áza Dadaamiya Sak-sage, ba nane una edda á barka, a fiyaare de balaterá labare á higa nanna ge emnde.

Paul á gálá Dadaamiya adaba ngurna na a magannaa nane

¹²Yá ankwá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba diyeddiye ganakini watse yá maganá slera-aara an ervaunḡe-aaruwa palle, daaci a naba eksise, a give slebela-aara. Adaliye yá slafaná we-aaruwa adaba ndzedá na ankwá á vitá nane am slera nanna. ¹³Werre wá, ndza kwakya elva yaiyaihe na ya velyanaa ya áte nane, ya naba zlazla zhera-aara, antara ba zláda keni fanaterarfe ge emnde-aara. Bademme á una nanna, aley Yaisu Almasiihu a naba zivaarhe, adaba zlahe fantarka áte nane, ndza diyanka názu ya maganaa ya. ¹⁴Yaakadada Yaisu wá, magiyánmaga ngurna kwakya. A naba vite fetarfire, antara wáyáva ganakini yá wayetewayá nane. ¹⁵Náwa elva a jirire na baaka arge nane dekideki, shagera tá lye-vaalya emnde bademme an ervaunḡe-aatare palle: Yaisu Almasiihu a sawhe á sem duniya, a se lyá emnde a mága haypa, kwakya-aara ba iya edda á mága haypa nanna. ¹⁶Amá Yaisu Almasiihu wá, ba iya na janateruje ge emnde bademme an haypa na keni, a naba zivaarhe. De katafke keni, á maraterná an una nanna ge emnde ganakini nane wá, slefarvaunḡe jipu, a fartarfe áte nane, tá shansha shifa na á zleka na. ¹⁷Dadaamiya wá, ma vaatara keni Sleksa ba nane palle. Nane ankwá ba jirire, amá ura á nánka an ice. Ba nane una Dadaamiya, baaka kalle-aara. Emnde bademme a galargálá ba nane palle. *Aamin.

¹⁸Ekka Timaute wá, gakevge ba seke egdza-aaruwa. Daaci náwa elva na yá bakaná ya: Elva na ta ndanaa nabi-aha werre na wá, nanaaḡa elva nanna ba shagera am ire á nana, lauktu ká de tsaatse an dzaḡdzaḡjire. ¹⁹Ma vaatara keni tsaatse á ba áte fetarfire á nana, a demka duksa á baakire á zherwe á dem ervaunḡe á nana. Emnde umele wá, cenarka názu á baterná ervaunḡe-aatare. Adaba una nanna, garevge yiyiye an

Dadaamiya. ²⁰ Náwa tara Himainaiyus, antara Alaikzandere ta dabete sera á emnde ñanna. Adaba una ñanna yanateraaya am erva á Shaitaine, geni a sharánsha enjkale-aatare, lauktu watse tá dalika á valya elva yayiaihe áte Dadaamiya.

Melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure

2 Duksa zuññwe na yá bakurná ya ge kure emnde a fetarfe wá: melawaterumele ge emnde bademme an maduwa-aha á kure. Njalawateruñale Dadaamiya an slafa we á kure campaukkwe, adaba názu á magaterná ñane ge itare. ² Magaumága maduwa arge slekse-aha, antara male-aha umele na tá an hakuma na bademme, ganakini mí njinja an lampire, mí njinja an hairire am larde á miya. Má shamiyánsha una, lauktu mí shá fa-zherwe áte Dadaamiya, mí njá an lyawa-aara am ervaunđe. ³ Mága maduwa arge emnde wá, shagera jipu. Adaba á higarhiga Dadaamiya Sleyamilya. ⁴ Adaba ñane wá, wayaawaya emnde bademme tá diyeddiye jirire á elva-aara, tá fetarfe, tá lyelye shifa-aatare. ⁵ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Slemela emnde antara Dadaamiya keni sey ba palle. Ñane keni ba urimagwe, ba ñane una Yaisu *Almasiihu. ⁶ A se yaa shifa-aara, geni á lyelye emnde bademme am sarte na a wayetaa Dadaamiya na. An emtsa-aara ñanna wá, á maraterán ge emnde geni Dadaamiya wayaawaya á lyelye emnde bademme. ⁷ Adaba una ñanna, Dadaamiya a give slebela-aara, geni yá de balaterá elva ñanna ge emnde á larde umele, yá de kwaratersekwere jirire á elva ñanna, geni itare keni a fartarfe áte ñane. Una yá ndaha ba jirire, icaneka fida dekideki.

⁸ Daaci duksa na yá kataná ya wá, ma am tate-ara keni yá kátá zala bademme tá welaavewele an mága maduwa. Amá wá, sey ervaunđe-aatare an bara, an ekhya, baaka ga jawe keni am dagave-aatare.

⁹ Ge ñwasha keni maa, yá kátá tá ñguda patele-aatare ba deydey-aara, a magarka jeba á ñguda patele na ni tá maganá an niya, ganakini a zhararaterzhara emnde bademme na. Zlabe ádaliye wayanka tá keda sarte-aatare bademme ba ge tataya ndera ire an lawa gergere, antara ñguda náza ñgelawire, antara tataya kacakaca na zlazlada jipu na. Amá, a tsekwartsekwa kazlaña-aatare an uññule-aara. ¹⁰ Ñgelawire-aatare ge itare wá, a gevge an mága shagerire. Zlaya-aatare ba una ñanna ge ñwasha na tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunđe. ¹¹ Daaci, máki kwá anjwa tsaha duksa á katafke á Dadaamiya wá, a njarinja ñwasha ba tsekadde, a magarmaga fesarfere an ervaunđe-aatare bademme. ¹² Vananteka ya baráma ge mukse ganakini á kwaratersá ñane duksa ge zala, bi á geva male ñane arge itare, amá a njinja ba tsekadde. ¹³ Adaba Dadaamiya a nderaa ba Naadama zuññwe, lauktu a nderaa Hawwa. ¹⁴ Zlabe ádaliye maa, Shaitaine a de janaa enjkale ge Naadama ka, amá a de janaa enjkale ba ge mukse. Daaci ba mukse una fansarka ge Dadaamiya. ¹⁵ Amá mukse wá, á de shá shifa áza

Dadaamiya adaba egdzara na á yáná ñane. Amá wá, sey á fetarfe áte ñane, á maga wayavire áte emnde, á maga názena á kataná Dadaamiya, ira zlalava shagera.

Male am aiklaisiya

3 Nawa elva yaikke, jirire zlabe ádaliye: Edda una wayaawaya mága slera á gev male am aiklaisiya wá, slera shagera una á kataná ñane. ² Male am aiklaisiya wá, sey zlalava-aara a gevge ba kalkale, baaka duksa mándzawe am ñane. Edda á mukse palle. A gevge edda una á kwarukware vuwa-aara am duksa bademme, slenjkale am duksa na a maganaa ñane bademme, a gevge edda á daradza, a gevge slelyiya wayve-aha am mba-aara an higa, a gevge slediya ge kwaraterse duksa an uññule-aara ge emnde. ³ Male am aiklaisiya wá, a gevka slembazla, bi sledagala, bi slegá jawe, bi slewáyá nalmane, amá a gevge slefarvaunđe. ⁴ Zlabe ádaliye sey edda una ni a kwarukware hude á há-aara keni, egdzara-aara tá cená elva-aara, tá fansarfe an ndzedá-aatare bademme. ⁵ Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba má edda-aara diyaaka kwara hude á há-aara, á de tsanmaare estara kena ge aiklaisiya á Dadaamiya?

⁶ Zlabe ádaliye: A gefka edda una a fetaare ba herzhe na áte Yaisu *Almasiihu, geni a demka am gala ire. Máki estuwa wá, shairiya-aara á de gev ba palle an náza á Shaitaine. ⁷ Edda una gevge male am aiklaisiya wá, a shánsha seydire shagera á sawa áza emnde na ta ágashe geni shagera zlalava-aara. Má baaka una ñanna wá, tá de epsawepsawa emnde, daaci á de demda am erva á Shaitaine zlabe adaliye.

Emnde a sawari á aiklaisiya

⁸ Daaci, ba duksa palle ge emnde a sawari á aiklaisiya keni. Sey a garevge emnde na shagera zlalava-aatare, a garevka emnde na tá an nara bu-buwa. A garevka emnde a mbazla, bi emnde a gá nalmane an zlerma. ⁹ Itare wá, a tsaraatse á ba áte elva a fetarfere na a kwaramisaa Dadaamiya am wakita-aara na palle, a magarmága názena á kataná Dadaamiya. ¹⁰ Zlabe ádaliye: Lauktu kwá dzera emnde a sawari á aiklaisiya wá, sey kwá zlazle am gya hala-aatare emtsaade. Má shakuránka duksa mándzawe am itare wá, lauktu kwá faterar slera ñanna.

¹¹ Ñwasha-aha-aatare keni maa, a garevge ba ñwasha na ni shagera zlalava-aatare na. A garevka emnde a paysada, bi emnde a mbazla. Itare wá, a garevge emnde na dzayye ervaunđe-aatare am duksa bademme.

¹² Slesawari á aiklaisiya wá, mukse-aara sey ba palle, diyaadiya tsatermaare ge egdzara-aara, antara hude á há-aara bademme. ¹³ Emnde a sawari á aiklaisiya wá, má shagera slera-aatare wá, tá an daradza jipu áza emnde. Itare tá dzegwándzegwa ndaha elva á Yaisu *Almasiihu ba parakke á katafke á emnde, adaba fartarfe an uññule-aara.

Jirire á elva na a samiyansaa Dadaamiya

¹⁴ Yá tama dezeṅa ba herzhe na, amá keni náwa yá puwakte nalmesheri na wá, ¹⁵ ganakini ma danaaka watsawatse keni, ká naba diyeddiye geni tá njá estara emnde na tá am huḍe á há á Dadaamiya. Huḍe á há á Dadaamiya ṅanna wá, amaana aiklaisiya á Dadaamiya, Dadaamiya na ni aṅkwa ba jirire na. Aiklaisiya ṅanna wá, á ṅaná ba ṅane jirire á Dadaamiya, ba seke náza á kawe á bere á ṅaná ṅane ire á bere na. ¹⁶ Elva na ni a samiyansaa Dadaamiya am nadina á miya na wá, elva a jirire jauje ge duksa na am duniya baḍemme, baaka ura á gan jawe ḍekideki. Elva ṅanna ba Yaisu *Almasiihu:

ṅane a naba gev urimagwe, a maresaa ba Shedeḱwe Cudedḱe geni ṅane slejirire, malika-aha keni naránna, emnde keni balarsebale waazu-aara am larde-aha gergere, emnde kwakya fartarfe áte ṅane am duniya, daaci a eksante ge Dadaamiya á dem samaya, á dem tate na an daradza jipu na.

Má herzhapteherzhe zla á duniya, emnde umele tá de yá fetarfire

4 Shedeḱwe á Dadaamiya a enndaha ba parakke, geni má herzhapteherzhe zla á duniya wá, emnde umele tá de yá fetarfire, tá de cena elva á emnde na kedateraakeda shaitaine, tá de ḍabete shagerkire na a kwaratersaa shaitaine ge emnde ṅanna. ² Emnde a fi-da ṅanna baaka jirire-aatare ḍekideki, gaaga shaitaine ervaunḱe-aatare, tá de kedáterá ba itare emnde áte uṅṅule a jirire. ³ Ta bantsa emnde ṅanna: Ba gá mukse keni shagerka. Zlabe ádaliye, tá aṅkwa piyaterante ge emnde geni a zarka náza za-aha umele aṅkwa gergere. Amá Dadaamiya a nderaa náza za gergere wá, ba geni tá de záná emnde. Daaci emnde na fartarfe, diyareddiye jirire á Dadaamiya wá, ta naba za duksa ṅanna, má slafarannaaslafa we-aatare ge Dadaamiya. ⁴ Adaba baḍemme á názu a nderanaa Dadaamiya shagera, baaka una laake am huḍe-aara, má mí lyiyaná an slafa we á miya ázeṅara. ⁵ Adaba elva á Dadaamiya, antara maduwa am zhera-aara á ganvege náza za ṅanna cudedḱe.

Sleslera á Yaisu *Almasiihu an jirire

⁶ Naba kwaraterseḱware elva ṅanna ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ká gevge sleslera á Yaisu *Almasiihu á ba an jirire, ká gevge ndzendzedá áte uṅṅule á Dadaamiya, adaba ṅakanaaṅa jirire an ervaunḱe á ṅa palle, hyemhye elva-aara am vuwa á ṅa. ⁷ Yanánka ervaunḱe á ṅa ge narwandza-aha na á melakuka ḍekideki áte uṅṅule á Dadaamiya na. Ekka wá, ma vaatara keni emmága ba názena á kataná Dadaamiya an ndzedá á ṅa baḍemme. ⁸ Á ba am duniya na keni, edda una aṅkwa á sala vuwa-aara wá, aṅkwa nampire-aara cekwaṅgudi. Amá slewava ge maga názena á kataná Dadaamiya wá, kwakya nampire-aara. Adaba á ba am duniya na keni diyaadiya

ganakini á shansha shifa aṅwaslire, diyaadiya geni shifa ṅanna á zleka ḍekideki. ⁹ Elva ṅanna wá, elva a jirire, shagera tá lyeválya emnde an ervaunḱe-aatare palle.

¹⁰ Adaba una ṅanna, má aṅkwa wava an ndzedá á miya baḍemme ge mága slera ṅanna, adaba mi fete tama á miya áte Dadaamiya na aṅkwa ba jirire na. Diyamidiya ganakini ba ṅane una Slelya emnde baḍemme, kwakya-aara ba emnde na ta fetare áte Yaisu Almasiihu. ¹¹ Bateránba elva ṅanna ge emnde, kwaraterseḱware edḱaba-aara keni.

¹² Tsaatse ba dzaṅdzaṅe, a farakarka uksaṅwire adaba ka egdzere. Ekka wá, gevge gáráva shagera ge emnde a fetarfe baḍemme, ma am ndaha elva, ma am zlalava shagera, ma ge waya emnde, ma ge fetare áte Dadaamiya, ma ge nja cudedḱe keni, gevge garává shagera ge itare. ¹³ Tsaatse ba shagera ge ndahater wakita á Dadaamiya ba kelaazare, ká palaternaapala sera-aara. Kwaraterseḱware á ba áte una ṅanna dem sarte na má danemda ya. ¹⁴ Maṅka slera an hakuma na a vaktaa Dadaamiya na an iga á erva. Adaba vacite ṅanna nabi-aha á Dadaamiya, ta magaa nabiyye áte ka, emnde a sawari á aiklaisiya keni ta puwakarhe *erva a barka-aatare. ¹⁵ Una ṅanna slera á ṅa, emmága an ervaunḱe á ṅa palle, a naranna emnde baḍemme ganakini ká aṅkwa wálá á ba de katafke. ¹⁶ Effa hyema áte ire á ṅa, emmága eṅkale am názena ká kwaratersá ka ge emnde na. Yanka una ṅanna ḍekideki, naba emmága. Má magakanaamaga una ṅanna wá, ká de lye-lye shifa á ṅa, antara emnde na tá cenakvaare elva ṅanna keni baḍemme.

Slera á Timaute am aiklaisiya

5 Emgyegwe a zhele wá, valarka an ndzedá. Ma aṅkwa názu a guwa ṅane keni, ndandaha á ba an eṅkale ba seke eddeṅa. Ma dawalaa keni, giyatergiya á ba an eṅkale ba seke egdzar mama-aha a ṅa. ² Ma emgyegwar ṅwasha keni, ba seke mama-aha a ṅa. Máki gyaale-aha, ba seke egdzar mama-aha a ṅa. Gevge edda á jirire á katafke á gyaale-aha ṅanna.

³ Fanufe hyema ge wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire ge fanu hyema na. ⁴ Má tá aṅkwa egdzara á wegyege a mukse ṅanna bi eggye-aha-ṅara wá, kwaraterseḱware emtsaade ge egdzara ṅanna fa zherwe áte emnde-aatare. A faranufe hyema ge emmetare, ba seke una ndza ta fateruwa dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare hyema ge itare am sarte na zlabe ta egdzara mesheshe na. Una ṅanna duksa na á kataná Dadaamiya ázetare. ⁵ Wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire na wá, ṅane a fetefa tama-aara á ba áte ndzedá á Dadaamiya palle. Vayi vacika á ṅala ba Dadaamiya ge melanumele. ⁶ Amá wegyege a mukse na á maga ba názena á kataná ire-aara na wá, ma zlabe á ba an shifa-aara keni, am ice á Dadaamiya ba seke an emtsa. ⁷ Kwaraterseḱware elva ṅanna, a ṅarnaṅa ba shagera am ire-aatare, geni ma ware-aatare keni a jerka duksa mándzawe am ṅane. ⁸ Zlabe ádaliye: edda una á fateruka hyema ge vara-aha-ṅara, sakwa emnde na tá am huḍe á há-aara ba

ge ñane, ñane wá, dzalevdzale áte unñule á Dadaamiya, ñgulme ba edda una dabaaka Yaisu *Almasiihu dekideki na arge ñane.

⁹ Má ká ankwá farfe zlabé ádaliye ge puwa wegýegwar ñwasha áte nalmesheri geni kwá de melaterumele wá, sey ká puwa ba edda una hyephye iva kul unkwáhe, ámaslán ndza zlalaaka á de gá zhele umele.

¹⁰ Adaliye: máki emnde keni ndza hayaranhaya slera-aara, máki ndza a fateru hyema ge egdzara-aara, ndza a lyiya wayve-aha am mba-aatare an unñule-aara, ndza a baraternaabara sera ge emnde a Dadaamiya, ndza a melaterumele ge emnde na ndza ta shaa zlada, máki ndza a magaa ba slera á maggwire.

¹¹ Amá wegýege a mukse na zlabé gyaale á mukse wá, puwéka zhera-aara, diyanjka ambane watse á wáyá de gá zhele zlabé ádaliye, estuwa demda am fida yaikke, dzalevdzala áte unñule á Yaisu *Almasiihu.

¹² Daaci estuwa tá de ñezleka am shairiya, adaba badzaranvebadze elva na ndza ta ndaasa ba itare an we-aatare ganakini wayarka an ga zhele mazla-aara na. ¹³ Zlabé ádaliye: Ma de garka ba zhele umele keni, tá de gev masefe-aha, tá de daba sera á wakýiya á emnde ge ja daba ba dey. Á tsaaka an masefire, tá de bala paysada, tá de bala ice á dem duksa á emnde, tá de dem am elva-aha á emnde ba dey, tá de maga ba názu zlayeka dekideki na. ¹⁴ Adaba una ñanna maa, wegýege a mukse, má ba zlabé gyaale á mukse wá, wayanwaya geni á de ga zhele ádaliye, á de yaya egdzara-aara, á de fanufe hyema ge hude á há-aatare, geni a tateraaka barama ge kelaade-aha á miya ge zlazla zhera á miya. ¹⁵ Adaba tá ankwá emnde umele-aatare, kertenj dzalarevdzále áte unñule á Dadaamiya, ta dabete Shaitaine. ¹⁶ Mukse a fetarfe wá, máki jerje wegýege a mukse am dagave á vara-aha-ñara wá, a fanufe hyema ge wegýege a mukse ñanna, a farka gwatame ñanna ge aiklasiya, geni aiklasiya wá, á fateru hyema ge wegýegwar ñwasha na baaka emnde-aatare dekideki na.

¹⁷ Nazu yá bakaná ya áte emnde á sawari á aiklasiya wá, má tá ankwá maga slera-aatare an unñule-aara wá, slafawatera we á kure ba kwakya. Baaka deme seke emnde a bala waazu, antara emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde. ¹⁸ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ngudawanaanuka *japa ge we á dalau má ankwá á magakurá slera. A ba ñane zlabé ádaliye: Sleslera wá, zlayanlaya ganakini á zuze mbera-aara. ¹⁹ Má ura a se icar sera ge slesawari á aiklasiya wá, lyiyeka elva-aara dekideki, sey má jerje seyde-aha buwa bi keye. ²⁰ Ge emnde na tá ankwá maga haypa na wá, naba valaterarvále á katafke á emnde bademme, geni a waterwa lyáwa ge emnde umele.

²¹ Náwa názu yá bakaná ya á katafke á Dadaamiya, antara Yaisu *Almasiihu, antara á katafke á malika-aha na a dzeratersaa ñane na, ñanaañja elva ñanna ba shagera am ire á ña: kuveka ice á emnde, eggerka emnde dekideki. ²² Hadzalka ge puware *erva a barka ge ura geni á maga slera á aiklasiya, amá ká zlauzle am gya hala á edda-aara emtsaade. Ekka wá, dauka ka á

dem haypa á emnde dekideki, ettsufa ire á ña am cudeddire.

²³ Sheka sey ba yawe danñwe mazla-aara, naba kuke egdza mbazla keni cekwañgudí. Adaba uwe, ba ke-laazare ka lapika, á wáká hude á ña na wá, naba kuke geni ká shansha ñgulmire.

²⁴ Haypa-aha á emnde umele wá, má zlabé kyarka ba shairiya-aatare keni, diyardiya emnde. Amá náza á emnde umele wá, tá taa diseke, sey tá dise am iga á shairiya. ²⁵ Slera shagera keni ba estuwa, tá ankwá nanna emnde. Ma naránka áte watsewatsire keni, á de shebeka dekideki.

6 Una wá, yá baká elva á náve-aha. Bademme á náve-aha, a faratersarfe ge dada-aha-aatare ba shagera, geni a zlazlarka emnde zhera á Dadaamiya, antara elva-aara na má ankwá kwaratersá miya ge emnde na. ² Daaci náve-aha na dada-aha-aatare garevge emnde a fetarfe na wá, a baránka am ire-aatare ganakini: ñá gulanaagula fatersarfe, adaba gamiyevge egdzar mama-aha am elva á Yaisu *Almasiihu, mi ba kalkale mazla-aara. Una estuweka. A magarmága slera-aatare, baira a jaranauje ge una werre. Adaba dada-aha-aatare ñanna wá, itare fartarfe á ba an jirire áte Yaisu Almasiihu, daaci náve-aha-aatare keni wayaraterwaya ba kwakya. Kwaya ñane duksa na ká baterná ka ge emnde, ká kwaratersekwere emmága-aara keni.

Berbire a jirire

³ Má ankwá ura á kwaraterse elva umele tsekemme ge emnde, dabaaka jirire á elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na mí kwaratersá miya ge emnde na wá, ⁴ edda-aara baaka duksa na a disaa ñane, á gálá ire ba dey, a dise ba gá jawe antara dzágwa elva an emnde. Jeba á emnde ñanna wá, bademme á emnde tá ankwá cenatercena na, itare keni tá kátá gev ba seke itare. Ta gá jawe, tá zlazla emnde, tá dzamaterve duksa shagerka ge ukfe-aha-aatare. ⁵ Jeba á emnde ñanna wá, gá jáwe á zleka ázetare dekideki, adaba shagerka enjkale-aatare, diyarka jirire. Itare, tá kurken má daremda am elva á Dadaamiya wá, watse tá geva emnde a berba.

⁶ Ge jirire wá, má dakemda am elva á Dadaamiya wá, gakevge sleberba ba jirire. Amá wá, sey máki ká ankwá á higa arge una ankwá am erva á ña na. ⁷ Mi sem duniya an erva dey, mí de eptsa keni á ba an erva dey. ⁸ Daaci má shamiyansha kacakaca-aha á miya antara náza za wá, higaumihiga arge una ñanna. ⁹ Amá emnde na tá ankwá á kuma berbire na wá, tá átire á wáyá duksa na ni á badza emnde ba dekideki na. Tá ankwá mbeda á dem bada á shaitaine, ta ba seke emnde na ni ta fem sera-aatare am zlegde. Tá de kedanaakeda shifa-aatare ba dekideki. ¹⁰ Wáyá á shunngu wá, bademme á haypa-aha á ba am hude-aara. Emnde umele, dzalarevdzale áte unñule á Dadaamiya adaba ba wáyá á shunngu ñanna. Ta naba yaa fetarfire ba dekideki, kina keni njaaka ervauñde-aatare dekideki.

Sawari-aha umele am halavuwa á elva

¹¹ Timaute, ekka wá, ka ura á Dadaamiya, ettsufa ire á ña, ganávteka ge duksa ñanna dekideki. Gevge slejirire á katafke á Dadaamiya, ká maga ba názena á kataná ñane, ekhyanaaka fetarfire á ña, antara wáyáva á ña, ira farvaunđe á ña. Gevge ura kemaare áza emnde. ¹² Tsaatse ba shagera áte unjule á Dadaamiya, geni ká shánsha shifa na á zleka dekideki a dāaká Dadaamiya ge ñane na. Adaba una ñanna ka magaa seydire á katafke á emnde kwakya áte elva na ka fe-taara ka átekwa na. ¹³ Yá ndaaka adaba Dadaamiya na a femaa ñane shifa am duksa bademme na, antara adaba Yaisu *Almasiihu na a magaa seydire á katafke á sleksu *Pilaatu na. ¹⁴ Effa hyema am názena a ndaaka Dadaamiya, emmága an ervauñde á ña palle. Ettsufu ire á ña, a jerka duksa mándzawe áte ka. Njinja á ba áte una ñanna dem vacite na á de saasa Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Á de sawa ñane vacite na má bánba Dadaamiya Saksage, ba ñane palle una Dadaamiya, ba ñane palle una edda á barka, Slekse arge slekse-aha, Yaakadada á male-aha bademme na. ¹⁶ Ba ñane palle una á njá an shifa dem ba ge dekideki. Ankwá á njá am tate á parakkire na baaka sleganavtege dekideki na. Baaka ura a naa Dadaamiya. Zlabe ádalije baaka edda

una á de nanna. Yaikkire antara hakuma wá, ba náza-aara palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

¹⁷ Náwa názu ká baterán ge emnde a berba: ma garevge emnde a berba am duniya na keni, a magarka kuravire, a farka tama-aatare keni áte berbire. Adaba diyarka laukte na ni watse á zlala nalmáne ñanna am erva-aatare. Itare keni a farfa tama-aatare á ba áte ndzedá á Dadaamiya na á vamiťá ñane duksa bademme, ganakini mí njinja an higa na. ¹⁸ Bateranba geni a magarmága maggwire ba kwakya an berbire-aatare, a magarmaga shagerire. A magarka wadahire, a varaterteva duksa-aatare ge emnde keni. ¹⁹ Má tá ankwá maganá áte una ñanna wá, tá ankwá jahaná nalmane á jirire na á zleka dekideki na ge ire-aatare, tá de shansha shifa a jirire keni.

²⁰ Ekka Timaute wá, effa hyema am slera na a fakaara Dadaamiya na. Gateravteka ge emnde na wayarwaya beďa nara ba dey, antara mága duksa na á zlalaaveka an elva á Dadaamiya dekideki na. Emnde ñanna ta bantsa itare ta emnde a diya, amá diya-aatare ñanna gevka diya jirire dekideki. ²¹ Ya ndaanaa adaba uwe estuwa? Adaba ndza ta bantsa emnde umele ba estuwa ganakini ta emnde a diya; cek-waangudi wá, ta naba yaa fetarfire ba dekideki.

A magakuránmaga Dadaamiya ngurna-aara.

2 Timaute

Ga use á Paul ge Timaute

1 Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya slebelá á Yaisu *Almasiihu. Ya slebela áte namaari á Dadaamiya geni yá bálá elva á shifa na a baa Dadaamiya á vaterteva ge emnde na má garevge palle antara Yaisu Almasiihu na. ² Yá puwakte ge ekka wakita na Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu na. A magarakanaamaga tara Ed-demiya Dadaamiya, antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ngurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Paul ankwá á fanem ndzedá am vuwa ge Timaute

³ Yá ankwá á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba ka. Ba Dadaamiya na yá ankwá á maganá slera an shaigerire á ervaunđe-aaruwa ba seke názá á eggye-aha-aaruwa werre na. Vayi vacika, ba kelaa má yá ankwá á maga maduwa wá, yá ankwá á yehakayeha ekka keni am hude-aara. ⁴ Am sarte na ya zlalá ázekure, ekka ndza ka kyuwa á ba an yáwe á kyuwa, una nanna zlobe ankwá am ire-aaruwa. Wayanwáyá an ervaunđe-aaruwa bademme, ganakini yá puwetepuwa ice-aaruwa áte ka, á naatenáhá ervaunđe-aaruwa an higa. ⁵ Yá ankwá á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya á ba ya na wá, adaba diyandiya ganakini faktarfe áte Yaisu *Almasiihu ba jire. Fetarfire á nã ba seke názá á mama-aha á nã tara Luwiz, antara emmenã Aiwnike. Kina wá, diyandiya ganakini fetarfire á nã keni ba seke náza-aatare.

⁶ Adaba fetarfire á nã nanna wá, yá ankwá á yehakanteyeha zlobe adaliye hákuma na a vaktaa Dadaamiya ge mága slera-aara am sarte na ya puwakar *erva a barka-aaruwa na. Emmága slera an hákuma nanna, ⁷ gazleka dekideki. Adaba Dadaamiya vamiteka shedekwe na á puwaná vuwa ge ura, amá Shedekwe na ni á vante dzañdzañire ge ura, á vante wáyávire ge ura, ira enkale ganakini mi nãana vuwa á miya.

⁸ Adaba una nanna, manka lyawa dekideki ge mága seydire á Yaakadada á miya. Ma iya na náwa yá am danğay adaba nane na keni, manka lyawa ge ba diyakidiyire. Naba eksarekse ba seke náza-aaruwa, zlada na má a fakaara Dadaamiya adaba slera á labare á higa. Emmága una nanna an hákuma na a vaktaa Dadaamiya na. ⁹ Dadaamiya wá, a dahamitaa ba nane, a lyamisaa nane geni mi gevge emnde-aara. A magamiyaa una nanna adaba shagerire á slera á miya ka, a magamiyaa ba ngurna-aara, a wayetaa ba ervaunđe-

aara. A magamiyaa ngurna nanna kwaye am fakta á duksa bademme á kya erva an Yaisu *Almasiihu.

¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya marsemáre ngurna-aara nanna ba parakke mazla-aara an sawa á Yaisu Almasiihu Sleyamilya. A se kedanaa nane hákuma á emtsa, a marese ganakini má lyamivalya labare á higa wá, mi shansha shifa na á zleka na.

¹¹ Iya wá, Dadaamiya a give slebela á Yaisu Almasiihu nanna deme, geni yá balaterá labare á higa nanna ge emnde, antara geni yá kwaratersekwáre. ¹² Kina yá am zlada adaba ba una nanna. Amá baaka lámbe-aaruwa dekideki, adaba diyandiya edda una ya fetaara ya áte nane. Baaka shaige-aaruwa dekideki, diyandiya ganakini nane á dzegwándzegwa fanu hyema ge duksa nanna a yinaa am erva na, dem vaci zla á duniya.

¹³ Ekka keni ndaaternda ka ba elva a jirire na ya ndakndaa na ge emnde an wáyávire, ká ámbera á fetarfe am ervaunđe á nã. Hákuma á emmága una nanna wá, mi shanaa á ba áza Yaisu Almasiihu. ¹⁴ Fanufe hyema ba shagera ge labare á higa na Dadaamiya a yanaa am erva á nã na. Fanufe hyema an hákuma na a vaktaa Shedekwe Cudedde na ankwá á njá am miya na.

¹⁵ Bademme á emnde á Dadaamiya na tá am haha á Aziya yariyaaya, diyakdiya ba ka keni una nanna. Antara ba tara Figailus antara Hairmauzhaine keni tá á ba am emnde nanna. ¹⁶ Amá Aunaizifaur wá, yá ankwá á yekanu barka á Yaakadada ge nane, antara emnde na tá am hude á há-aara bademme. Adaba nane a ekhyiyaa ervaunđe ba kelaazare, magaaka lyawa dekideki ge ndavindáva, yá am danğay tsa. ¹⁷ Am sarte na samsa nane á sem Rauma, a tatayiyaa an enkale-aara bademme, a naba se beribera am tate na yá amkwa.

¹⁸ Nane keni a yánka Yaakadada. Kwakyire á slera na a maginaa nane am Aifaisus wá, ba ka keni diyakdiya. Sey watse á pelansepela Yaakadada vaci tsafaya.

Sawji á Yaisu *Almasiihu an jirire

2 Daaci ekka wá, eccena názena yá bakaná ya egdza-aaruwa: Yánya a ndzedaktendzedá ba Yaisu *Almasiihu an ngurna na a magaminaa nane adaba gamiyevge palle antara nane na. ² Elva na ka cenananaa ázerwa, ya balanaa á katafke á zlamaakelaawa na wá, ekka keni vaterteva ge emnde a jirire na ni watse tá dzegwándzegwa kwaraterse ge emnde umele keni.

³ Zlada na má a fakaara Dadaamiya adaba zhara á Yaisu Almasiihu wá, naba eksarekse, gevge sawji á jirire, sawji á Yaisu Almasiihu. ⁴ Sawji á jirire wá, má á

kátá háyá áza male-aatare, á duka á dem elva á emnde a ekse dekideki. ⁵ Ba duksa palle ge emnde a zhagade ganakini á de icaná ware ire. Diyeddiye geni máki edda-aara magaaka názena ta kwaratersekwáre ge maganaa am zhagade-aatare, ñane á shánka duksa na ni tá vaterte ge emnde na ta icanaa itare ire. ⁶ Zlabe ádaliye, sleherda na ni ankwá á herdaná fe ge zanweaara wá, zlaya á lyevaalya ba ñane zuññwe dza á ñgedepa-aara am duksa na ta halanaa am fe ñanna. ⁷ Eppuwa sawari am ire á ña áte elva-aha ñanna ya tsakanaa ya na, a melakumela Yaakadada am hudeaara ganakini ká diyeddiye bademme.

⁸ Yeheteyeha Yaisu *Almasiihu na a naba tsetaa am faya, ñane ndza wulfe á *Dawuda na. Kwaya ñane názu ni ya beranaa ya am labáre á higa na yá ankwá balaná ya na. ⁹ Yá ankwá shá zlada kina, náwa ta se ñgudiyaa am dangay keni, adaba ba una ñanna palle. Ta give ba seke ya gu duksa mándzawe. Amá ta dzegwánka ñgudá elva á Dadaamiya, ñane á zlala á ba á de katafke. ¹⁰ Adaba una ñanna, ma vaatara keni yá bášhá ba zlada ñanna. Yá bashaná adaba emnde na tá an dzera áza Dadaamiya na, geni itare keni a sharánsha lya shifa-aatare áza Yaisu Almasiihu, a sharánsha de nja antara ñane am yaikkire-aara. ¹¹ Náwa elva a jirire zlabe ádaliye yá bakaná ya:

Máki emtsamimtsa kerdé antara ñane, ge tse keni, watse mí tsetse zlabe ádaliye an shifa antara ñane.

¹² Máki mí basha zlada wá, watse mí de nja ba kerde am yaikkire-aara keni. Amá máki yaminaaya ñane wá, ñane keni watse á de yamiyaaya.

¹³ Ma mi eptsantaa miya elva ge daba ñane keni, ñane á eptseka elva-aara na a ndaasa áte miya na dekideki, ñane á taa badzanveka elva-aara.

Sleslera na shagera zlááva-aara

¹⁴ Yehateranteyeha elva-aha ñanna ya bakanaa ya na ge emnde a fetarfe, faterfa magiya ba shagera á katafke á Dadaamiya, geni a magarka gájáwe am elva. Adaba gájáwe wá, á melanuka ge ura dekideki, baira á badza emnde a eccena-aara. ¹⁵ Ekka wá, tsaatse ba shagera áte una á kataná Dadaamiya. Gevge sleslera á jirire na á mañka zherwe am slera-aara dekideki na. Bateránba elva a jirire na ge emnde an unñule-aara.

¹⁶ Amá gájáwe wá, ekka feka we á ña á dem hude-aara, adaba baaka nampire-aara, wayaaka Dadaamiya. Emnde a mága una ñanna ta far ba bádza an Dadaamiya.

¹⁷ Itare ka palle, elva-aatare ñanna á far ba za slede, ba seke wige na ankwá á hwiya na. Tara Himainaiyus, antara Filaistus wá, tá ankwá am emnde ñanna. ¹⁸ Itare wá, jaraaveje áte unñule á jirire. Adaba ta bántsa itare baaka tse á emnde am faya mazla-aara, dedda zamanee-aara. Daaci emnde umele yarányá unñule á Dadaamiya adaba lámare-aatare. ¹⁹ Amá jirire á Dadaamiya wá, njaanja degdege ba seke ekte á bere na ni an mága shagera na, baaka gejava-aara. Ta puwetaa áte ekte á bere ñanna, a ba itare: Yaakadada diyaadiya emnde-aara. Ta puwete zlabe ádaliye, a ba

itare: Ma a ndasaa ware parakke ganakini ñane wá, átuqe Yaakadada, a mañka mandzawire mazla-aara.

²⁰ Am mba á emnde a berba wá, ankwá kazlaña gergere: Gahe-aha gergere antara tasa-aha gergere. Kazlaña ñanna wá, umele ta maganaa an dindar antara lipela, amá umele-aha-aara wá, ta maganaa á ba an haha, antara náfa. Mága slera an kazlaña ñanna keni gergere bademme. Kazlaña na an dárádza na, tá maga slera na an dárádza na an ñane. Amá kazlaña na cekwa dárádza-aara na wá, tá maga slera na cekwa dárádza-aara keni an ñane. ²¹ Ba duksa palle ge miya keni. Edda una an bara ervaunñde-aara, ñane cudedde am shagerkire ñanna yá ankwá á ndahaná ya na wá, ñane an fa giraara áza Dadaamiya ba seke kazlaña na an dárádza na, ge maganaa slera á jirire ma vaatara keni. Adaba ñane a yanaa ire-aara bademme ge Yaakadada-aara.

²² Adaba una ñanna, ekka wá, kumeka názena tá kumaná dawale-aha umele an ervaunñde-aatare bademme na, njeka antara jeba á emnde ñanna dekideki. Ekka wá, emmága ba jirire an ervaunñde á ña palle, fetarfe an ervaunñde á ña palle, emmága wáyávire, njawinja lapiya antara emnde na an bára ervaunñde-aatare, tá ankwá á ñala Yaakadada. ²³ Amá máki tá gá jawe am fida ba dey emnde, bi tá gá jawe arge náza laakire ba dey, duka á dem hude-aara dekideki. Adaba diyakdiya geni á sa ba dágala. ²⁴ Sleslera á Yaakadada wá, á zlayánka dágala. Ñane wá, shagera a gevge slefaterá ervaunñde ge emnde bademme, slekwaraterse duksa an unñule-aara, slekemaare áza emnde bademme. ²⁵ Ñane wá, a kwaratersekwáre duksa an shagerire á ervaunñde ge emnde na tá nyanya elva-aara na keni, ámbane watse Dadaamiya á magateránmaga ñgurna, tá de diyeddiye jirire, tá de maga tuba. ²⁶ Daaci estuwa, watse tá diyeddiye názu am shifa-aatare, watse tá sesse am zlegde na a tsagwadatervaa Shaitaine, ma uwe keni tá maganá á ba áte náza-aara na.

Názu watse á magava má herzhapteherzhe zla á duniya

3 Diyeddiye ganakini má herzhapteherzhe zla á duniya wá, watse ankwá sarte-aha na ni zlazlada jipu na. ² Adaba bademme á emnde, ma ware keni watse á dzámá ba ire-aara palle, emnde tá de gevá emnde a wáyá shunñu an ervaunñde-aatare bademme, tá de maga ba kurávire antara gálá ire, tá de valya elva mándzawe áte Dadaamiya, tá de fathersarka ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare dekideki. Ma tá melaterumele emnde umele keni, tá de slafateránka we, tá de feka zherwe áte názu am dalbe á Dadaamiya dekideki. ³ Emnde tá de gevá mándzawe-aha á ba am hude á há-aatare keni, watse baaka zezarzire ázetare dekideki, tá de valya ba elva mándzawe, watse slera-aatare ba dágala. Emnde tá de tsufeteka we-aatare dekideki, ervaunñde-aatare á de yanaaya jirire ba dekideki. ⁴ Zlabe ádaliye, emnde tá de ndaha ba elva á fitenire áte ura, tá de dzameka názu á katafke watse á

saterná mága-aatare nanna, itare tá de gálá ba ire, tá de daba ba emtakire á duniya arge daba Dadaamiya. ⁵Jeba á emnde nanna wá, watse ta ba seke emnde á Dadaamiya deme, amá wá, eksaranteka hákuma-aara ganakini á gatervege emnde-aara á ba an jirire. Ekka wá, njauka antara jeba á emnde nanna dekideki.

⁶Jeba á emnde nanna wá, ba kina keni emnde umele-aatare tá ámberá á ba ngyangye á dem hufe á há á emnde an nasherire, tá de zlerma nwashá na tsemarka ire-aatare na, ganakini tá lyevaalya elva-aatare, tá maga ba názena á kataná ire-aatare na, tá tegaavka an haypa dekideki. ⁷Nwashá nanna keni ba kelaazare tá tsaha ba duksa tsa, amá tá cenvaaka jirire á Dadaamiya dekideki. ⁸Emnde a de zlerma nwashá nanna wá, ta yanaa á ba an ervarva jirire á Dadaamiya ba seke náza tara Yannais antara Yambairais na ndza ta yaa elva á Muusa werre na. Emnde nanna badzavbadze enkale-aatare, tá fetarka an unjule-aara dekideki. ⁹Amá watse tá zlaleka á de katafke an slera-aatare nanna, adaba watse kwakya emnde na tá de diyeddiye ngudiyyire na tá maganá itare, ba seke una ndza ta disaa emndu werre náza á tara Yannais, antara Yambairais na.

Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka

¹⁰Amá ekka wá, diyakdiya názu yá ankwá á kwaratersa ya ge emnde, ba palle keni á kedakarka dekideki. Zlalava-aaruwa, názu yá kwamaná ya am slera-aaruwa, fetarfire-aaruwa an Dadaamiya, farvaunđe-aaruwa, wáyáva-aaruwa, ira dzanđzanjire-aaruwa am elva á Dadaamiya, bademme diyakdiya. ¹¹Zlabe ádaliye, ekka diyakdiya palasa na ta magiyaa emnde, antara zlada-aha-aaruwa umele am Antakiya, antara am Ikauniya, ira am Listira. Ma nanánna zlada keni, enjlisenjle Yaakadada am zlada-aha nanna bademme. ¹²Deme keni wá, emnde na ni garevge palle antara Yaisu *Almasiihu tá kátá njá áte una á kataná Dadaamiya wá, itare tá nanna palasa áza emnde. ¹³Amá emnde a mándzawe antara ngudi-aha nanna wá, baaka tsemartse-aatare dekideki, zlalava-aatare á de far ba bádza, adaba á kedaterá shaitaine, lauktu itare keni tá de keda emnde umele nanna.

¹⁴Amá ekka wá, tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, ka lyevaa an ervaunđe á nja palle na. Adaba diyakterdiya emnde na ni ta kwaraksekwáre na, diyakdiya ganakini ta kwaraksaa á ba an ervaunđe-aatare palle. ¹⁵Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, adaba ka waltaa á ba an diya názu am wakita á Dadaamiya. Daaci wakita nanna á dzegwándzegwa vakte enkale ge daba unjule a lya, ganakini a lyakaalya Dadaamiya adaba fetarfire á nja áte Yaisu *Almasiihu. ¹⁶Bademme á duksa na ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya na wá, a baterna ba nane an hákuma á Shedekwe-aara ge emnde nanna. Á kwaramisá ba wakita nanna jirire á Dadaamiya, á maraná nane haypa-aha á miya, á tsami-mare ba nane am bádza-aha á miya, á kwaramisá nane zlááva a jirire na á kataná Dadaamiya.

¹⁷Bademme á una nanna wá, ba ganakini ura á

Dadaamiya wá, a jerka duksa mándzawe áte nane. Ma vaatara keni nane wá, á njá á ba am niya á mága duksa shagera.

⁴Náwa názu yá ndaaka ya adaba Dadaamiya, antara adaba Yaisu *Almasiihu na watse á kyáná nane shairiya á emnde a faya, antara náza á emnde na tá an shifa bademme na. Yaisu wá, ba jirire watse á sawa, á se maga sleksire-aara. Yá ankwá á ndaaka adaba una nanna: ²Ekka wá, ndaternda ka ba elva á Dadaamiya ge emnde an ndzeda á nja bademme, a ke-zlaranĵka elva á nja dekideki. Wayarwáyá an wayarka keni naba ndaterndaa ka, marateránmára haypa-aha-aatare ba parakke, valaterarvale ba shagera, fateremfa ndzeda am vuwa, kwaratersekwáre duksa á ba an farvaunđe. ³Emmága una nanna. Adaba ankwá á sawa sarte na ni watse emnde tá ceneka jirire na tá de kwaratersekwáre dekideki. Watse hyema-aatare á kátá cena ba shagerkire na tá kataná itare, daaci watse tá jáháva á ba á deza malum-aha á fida na tá kwaraterse ba názena emtake am hyema-aatare na. Malum-aha nanna keni watse ta vayye jipu. ⁴Watse emnde tá ceneka jirire mazla-aara, watse tá jáháva á ba áza emnde a bálá fida nanna. Una nanna názena tá de fa hyema emnde ge eccena-aara. ⁵Amá ekka wá, tsaatse á ba áte slera á nja, ebbálá labáre á higa. Gevge slefarvaunđe am zlada, maganaamaga slera na a fakaara Dadaamiya bademme.

⁶Náza-aaruwa wá, yá haraaka kwakya mazla-aara, zlauzla sarte-aaruwa, yá de gevá ba seke sadake na tá vante ge Dadaamiya na. ⁷Iya zlanuzle am wáva-aaruwa á ba an unjule-aara am slera á Yaisu *Almasiihu. Maganaamaga názena a fiyaara Dadaamiya, ganevge ba seke edda una ni a icanaa nane ire am zhagade, ganakini watse á de icaná ware ire. Ke-zlananveka fetarfire-aaruwa áte názena mi fetaare átekwa. ⁸Kina wá, tá ankwá ufiyá an lada na tá de tegater ge emnde a jirire vaci shairiya. Lada nanna á de vitá ba Yaakadada an erva-aara, nane edda á shairiya á jirire. Á de vite ge iya ka palle, amá ge emnde na ni wayaawáyá ervaunđe-aatare an sawa-aara bademme.

Ba Yaakadada palle una ankwá antara Paul

⁹Emmága watsewatsire se beribera áhuna, shekwaka dekideki. ¹⁰Yiyaaya Daimas zlazlálá á dem Taisalau-niki, adaba nane a hayaa ba duniya na. Kairaiskais wá, nane a dem Galatiya. Titus a dem Dalmatiya. ¹¹A juwa ba Lukas palle ázerwa. Má ká sawa nanna wá, siyánsa Markus am erva, adaba nane á meliyumele jipu am slera-aaruwa. ¹²Tikikus wá, nane ya belanaa ba iya á dem Aifaisus. ¹³Má ká sawa wá, dedde á kya Ter-auwas, lyivaalya nanjyuwe á ekhye-aaruwa ya yanaa am mba á Karpus, haliyantehálá antara wakita-aha-aaruwa keni ankwá ya yanaa áhuwa. Wakita-aha nanna, kwakya-aara yá kátá ba una-aha na ta maganaa an gwagwa na.

¹⁴Alaikzandere edda á egzla wá, magiyánmaga emtanĵkire kwakya. Duksa na a magitaa nane na wá, sey á

de kyaná ba Dadaamiya shairiya-aara. ¹⁵ Ettsufa ire á ña. Ekka keni á de magaktemága ba estuwa. Adaba ñane yanaaya ervaunđe-aara elva na mi kwaratersaa miya ge emnde na.

¹⁶ Vacite na ta di ge zuññwire á de katafke á shairiya ganakini yá ndaasende jirire-aaruwa wá, palle á ura a tsifetse baaka dekideki, bademme á emnde yariyaaya. A dateránda Dadaamiya gaberá. ¹⁷ Amá wá, ndza ankwá Yaakadada antara ya, a vitaa ñane ndzedá. An ndzedá na a vitaa ñane, ya magaa waazu á elva-aara bademme á dem hyema á emnde a larde gergere. Eñ-zlisenjzla Yaakadada am mbuwe á ervare. ¹⁸ Baaka shaige-aaruwa dekideki, ma am lámare-ara keni á de ñezlisenjzla Yaakadada, á diyaada ba lapilayye á dem zlanna-aara am samaya. Yaikkire ba náza-aara palle, dem ba ge dekideki. *Aamin.

Paul ankwá á gater use-aara ge emnde umele keni

¹⁹ Gaterga use-aaruwa ge tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ira emnde á Aunaizifaur. ²⁰ Airastus, ñane ankwá am Kaurintus duksa-aara. Tauraufimus wá, ya yanaa am Milaitus adaba á wáná vuwa-aara.

²¹ Emmága watsewatsire ganakini ká saasa á sehuna lauktu á sawa sarte á ekhye.

Tá ankwá á gak use-aatare tara Aiwbulus, Pudais, Linus, Kalawdiya, antara egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá áhuna bademme. ²² A ñjiinja Yaakadada antara ka. A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ma ge ware á kure keni bademme.

Titus

Ga use á Paul ge Titus

1 Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya nave á Dadaamiya, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Slera-aaruwa wá, ya se melateru ge emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na, geni tá de fetarfe áte ñane, ira tá diyeddiye zlabé jirire-aara. Jirire-aara ñanna maa, á fa ura áte unñule á Dadaamiya. ²Ate unñule á Dadaamiya ñanna maa, emnde ta naba diyeddiye geni sharansha shifa na á zleka na. Adaba Dadaamiya wá, ñane á iceka fida deki, ndza a ngudateraa namána-aara ge emnde, kwaye am fakte á duksa bademme, geni tá de shá shifa ñanna. ³Ba samsa sarte na ndza a fanaa ñane na wá, a naba jesarehe ge shifa ñanna am elva-aara na tá ankwá balaná emnde-aara na. Ge iya keni a fiyaare ba Dadaamiya na Sleyamilya na slera á de balatera elva ñanna ge emnde umele keni.

⁴Yá ankwá puwakta ge ekka Titus, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba má áte barama palle am elva á Yaisu *Almasiihu. Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu Sleyamilya, a magarakanaamaga ngurna, a varakteva hairire.

Slera á Titus am larde á Kairaita

⁵Ndza ya yakaa am Kairaita geni ká tsatsanaatsatse názena ndza jauje na, ira ká bazlaterbázla male-aha á aiklasiya am ekse-aha bademme ba seke una ya ndakndaa na. ⁶Má ká fá ura am malire á aiklasiya wá, sey ká fa edda una baaka duksa mándzawe am ñane, zhele á mukse palle, egdzara-aara keni fartarfe áte Yaisu *Almasiihu, shagera zlalava-aatare keni. Daaci emnde tá taa shánka duksa mándzawe áte itare, tá ankwá nanna geni egdzara ñanna tá ankwá fansarfe ge eddetare. ⁷Male am aiklasiya wá, ñane sleslera á Dadaamiya. Adaba una ñanna, sey ká fá ba edda una baaka duksa mandzawe áte ñane. Á taa gevka an edda una á kátá gálá, bi slervaunđe, bi slembazla, bi sledá-gala an emnde, bi sletataya nalmane an zlerma. ⁸Sey edda una á lyiya wayve-aha-aara an higa, á kátá mága ba shagerire. Adaliye, sey slenjkale antara slejirire, slecudedde, á ñanaaŋa vuwa-aara. ⁹Male á aiklasiya wá, sey edda una ñanaaŋa jirire á elva á Dadaamiya na má ankwá kwaratersá miya ge emnde na. Daaci ñane keni á dzegwándzegwa vaterte ndzedá ge emnde umele keni an elva ñanna, á naba dzegwándzegwa ndatern-daha ba parakke haypa-aatare ge emnde na kwalarekwale jirire á Dadaamiya na keni.

¹⁰Bazlaterbazla á ba áte una yá ankwá ndakndaa na, adaba tá vayye jipu emnde na degdege ire-aatare, tá tsáká ba elva na baaka sera-aara deki, na, tá keda ba emnde an ñane. Jeba á emnde ñanna vayya ba Yahudiya-aha na ta bantsa itare: sey emnde tá demda am shedekwe na. ¹¹Daaci male-aha á aiklasiya-aha wá, sey tá ndaternda ba parakke ge Yahudiya-aha ñanna geni a darude we-aatare ba tseriyye, adaba tá we-sha emnde kwakya am mba-aha-aatare an elva-aha-aatare ñanna. Elva na tá ankwá kwaratersá itare ge emnde na wá, una zlayeka deki, tá zlerma ba shunngu an ñane. ¹²Ndza ankwá ura Kairaita umele nabi wá, ba ñane keni a ba ñane: Emnde a Kairaita tá njá á maga ba fida, ta ba seke dabba-aha an mandzawire, ta emnde a masefe zlabé adaliye, baaka nampire-aatare deki, slera-aatare ba huđe. ¹³Elva a nabi ñanna wá, ba jirire. Daaci ekka wá, valaterarvala ba shagera ge jeba á Kairaita-aha ñanna, lauktu itare keni tá de daba Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁴Belater-naaka una sey ba ka ndaterndaha geni á dabarka elva á eggye-aha á Yahudiya-aha antara nađe-aha á emnde na tá dabeka jirire á Dadaamiya na. ¹⁵Emnde na dza-yye ervaunđe-aatare á katafke á Dadaamiya wá, ma jeba-ara keni, tá slaslanu ba ge cudédđire. Amá emnde na fartareka áte Dadaamiya wá, ervaunđe-aatare danñwe, ma jeba-ara keni itare tá slaslanu ba ge danñwire. Bademme á názena tá slaslana itare am ervaunđe-aatare, antara názena tá maganá itare, duksa á zherwe bademme, amá baaka lambe-aatare ge itare. ¹⁶A ba itare ta emnde á Dadaamiya, amá názena tá maganá itare wá, shagerka deki. Daaci tá dise á ba áte una ñanna emnde geni itare dabarka Dadaamiya. Adaba tá fansareka deki ge ñane, ta kelaade-aha jipu am ice-aara, tá taa maganaaka duksa shagera.

Náwa tá dabaná estuwa emnde unñule á Dadaamiya

2 Amá Titus ekka wá, kwaratersekwáre ka ba jirire á Dadaamiya ge emnde. ²Bateránba ge emgyegwar zála geni a garevge emnde a enjkale, a magarmá-ga duksa á ba áte unñule-aara, a kwararukwáre vuwa-aatare am duksa bademme, a garevge emnde a wáyáva, emnde a farvaunđe antara emnde a fetarfe. ³Ba estuwa ge emgyegwar ñwasha keni, naba ndaternda ka geni a magarmá-ga názena á kataná Dadaamiya. A balarka paysada, a garevka emnde a mbazla, amá a kwararatersekwáre zlaláva na shagera ge emnde umele keni. ⁴Má emgyegwar ñwasha tá nja estuwa, ñwasha umele keni tá de tsahese áte itare geni tá

wayaná estara emnde zala-aha-aatare, ira egdzara-aatare. ⁵ Zlabe ádalíye tá de tsahese mága enjkale á jirire am duksa bademme, tá de dzegwándzegwa nã vuwa-aatare, tá de gev njwasha jirire am hude á há-aatare, tá de fatersare ge zala-aha-aatare. Daaci má zlalava-aatare gevge estuwa, emnde keni tá de ndaaka elva mándzawe áte elva á Dadaamiya.

⁶ Ba estuwa ge dawalaa keni, naba ndaternda geni a garevge emnde a enjkale am duksa bademme. ⁷ Ekka keni sey ká maga ba duksa na ni watse shagera na, lauktu dawalaa umele keni tá de dãba ba sera á nã. Máki ká ankwã kwaraterse duksa, kwaratersekwã á ba an jirire, an enjkale á nã bademme. ⁸ Kwaratersekwã jirire á Dadaamiya ge emnde, áte una ni baaka ura á de epsawa elva á nã nãna, daaci emnde na tá kátã nyanya elva á nã na keni, tá de háslá ba itare, adãba tá de shanka duksa mándzawe áte miya.

⁹ Ba estuwa ge nave-aha keni, naba ndaternda geni a faratersarfe ba kelaazare ge dada-aha-aatare, a magarateránmaga názena tá kataná itare na, a kwalarevka elva-aatare dekideki. ¹⁰ A ilarka egdzar duksa-aha-aatare. Arge una nãna wá, itare a magarmága ba slera-aatare, daaci tá de dise áte una nãna dada-aha-aatare geni dzayye ervaunãde-aatare. Má tá nã estuwa, emnde tá de fa zherwe áte elva á Dadaamiya Slelyamilya na má ankwã ndaná miya na.

¹¹ Shagera emnde a fetarfe tá njá áte una yá ankwã ndakndaha na, adãba Dadaamiya keni marsemare ngurna-aara áte ice á emnde bademme, geni nãne wayaawaya á lyamiyaalya. ¹² Dadaamiya a magamiyaa ngurna estuwa na wá, daaci adãba ngurna nãna wá, má dzegwándzegwa yá mága názu wayaaka nãne, ira shagerkire na á kataná ervaunãde á emnde am duniya. Am zamane á miya kina na wá, gaumiyevge emnde a enjkale, emnde a jirire, emnde a mága namaari á Dadaamiya. ¹³ Magaumimága una, ge páká háre yaikke na má tamáná miya ge de higa am hude-aara na. Amaana: Vaci sleksire á Dadaamiya, vaci sawa á Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya. ¹⁴ Nãne a naba emtsehe adãba miya, geni a varamisevare am haypa á miya bademme, geni a gamiyevge emnde cudédde á katafke-aara, mí higa ge mága shagerire.

¹⁵ Kwaye nãne duksa na ká de kwaratersá ka ge emnde. Adaliye: fateremfa ndzedã am vuwa ge emnde na tá ankwã cenakvaara elva na, naba valaterarvala ge emnde na tá cenka elva á nã na keni. Má ká ndaha elva, ndaterndaha á ba an hakuma, a epsawaranãka dekideki.

Zlalava á emnde na sharansha shifa anjwaslire

3 Yehateranteyeha ge emnde a fetarfe geni a faratersarfe ge slekse-aha á larde, antara male-aha á ekse, a magarka gardire am názena tá ndaná itare, amá ma vaatara keni a magarmága niya á mága názu shagera. ² Báteránba zlabe ádalíye geni a val-

yarka elva yaiyaihe áte ura, a dagalarka an emnde. Itare wá, a garevge emnde a kemaare, a farfa dárádza áte emnde umele keni.

³ Ba miya keni ndza cekwa enjkale á miya werre, ndza má fansareka ge ura dekideki, ndza má an keda áte unjule á jirire, ndza má maga ba shagerkire á duksa na á kataná ervaunãde á miya, ndza ma emnde a mándzawe, ndza má shelha áte duksa á ura, ndza má hayánka emnde dekideki, itare keni tá hayámika. ⁴ Ma ndza má maga ba una nãna keni, am sarte na hye-phe sarte á Dadaamiya Slelyamilya wá, a naba maramiya kwakyire á kemaarire-aara geni nãne wayaawáyá emnde bademme. ⁵ Daaci a naba lyamisehe. A lyamise adãba mi maganaa duksa ka, a lyamise adãba kwakya zezarize-aara. An hakuma á Shedekwe Cudedde a baramise haypa am ervaunãde, a yamise ge buwire, geni má shansha shifa anjwaslire. ⁶ Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara baaka zlakta-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu Slelyamilya. ⁷ A magamiyaa ngurna geni mí gevge emnde a jirire á katafke-aara, má de shansha shifa na á zleka na keni baaka shaige-aara.

⁸ Bademme á elva-aha nãna, ba jirire. Wayanwaya ka ndaterndaha ba kelaazare ge emnde a fetarfe, geni a magarmága duksa áte unjule-aara. Mága duksa an unjule-aara wá, shagera a naba melaterumele ge emnde umele keni. ⁹ Má emnde tá maga ga jawe am dagave-aatare wá, feka we á nã am hude-aara. Ma tá ga jawe arge dãbava á eggye-aha werre, ma arge nãde-aha á Yahudiya-aha keni, feka we á nã á dem hude-aara dekideki, adãba baaka nampire-aara. ¹⁰ Má jerje sletega ye á emnde, naba valarvale ge edda-aara. Má zlabe á yanka wá, valarvale ge buwire. Má á cenka dekideki wá, dãbeka tate-aara. ¹¹ Ba ekka keni diyakdiya geni jeba á emnde nãna jaraaveje áte barama á Dadaamiya, itare mbarsembe mága mandzawire, haypa-aatare á shebeka dekideki.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

¹² Náwa watse yá bela ura á dezekure, bi Artaimas bi Tikikus. Má daada wá, ettataya pute ba watsewatse ge dezeruwa am Nikaupaulis. Náwa njanantenja átekwa, geni yá de njá áhuwa am sarte á ekhye.

¹³ Melaterumele ba shagera ge tara Zainas nãne una edda á shairiya, tá antara Apaulaus, geni a ektsaterareka náza a ja wedere-aatare am shula má tsarettse azekure. ¹⁴ Emnde a miya keni, sey a tsartsaha mága slera á maggwire, lauktu tá de mbesembe itare keni melateru ge emnde na cekwa ndzedã-aatare ge ja wedera á jirire. A magarmaga una nãna geni zlaláva-aatare a gevka ba dey.

¹⁵ Bademme á emnde na nã kerde áhuna tá ankwã gak use-aatare. Gaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya am fetarfire. A hyantehye Dadaamiya ngurna-aara áte kure bademme á kure.

Filaimaun

Ga use á Paul ge Filaimaun

1 Ba iya Paul yá am danggay adaba slera á Yaisu *Almasiihu, njá ankwá puwaktá wakita na antara egdza emmemiya Timaute, njá puwakante ge ekka Filaimaun, ka ura á njere, slera á miya palle na. ² Njá puwakurte ge kure antara egdza emmemiya Afiya antara Arkipus njane una palle á miya am wáva ge mága slera á Yaisu Almasiihu, ira emnde na tá jáhava am mba á njá ge cena waazu na bademme. ³ Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga njurna, a varakurteva hairire.

Fetarfire antara wayavire á Filaimaun

⁴ Ba kelaa ma yá ankwá á maga maduwa-aaruwa ádeza Dadaamiya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu adaba ka am maduwa-aaruwa. ⁵ Adaba cenanáncena labare á njá ganakini vakanteva ervaunđe á njá bademme ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, wayakaterwaya jipu emnde na ta fetaare áte njane bademme. ⁶ Adaba una njanna, yá ankwá njala Dadaamiya jipu geni ba seke una ni gakevge palle antara njere áte barama á Yaisu Almasiihu na wá, yá ankwá á njala Dadaamiya geni de ba á katafke keni ka emmága ba estuwa. Yá njala zlabé, ganakini ká diyeddiye shagerire á názena ni mi shanaa miya áza Yaisu Almasiihu na. ⁷ Egdza emmeruwa, higantehiga jipu arge wayavire na ká ankwá maganá ka áte emnde a fetarfe na. Una njanna á vite ndzedá jipu ge iya adaba fakateremfa ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe kwakya.

Paul á slapala Filaimaun arge Unaizimus

⁸ Yá njaláká adaba una njanna geni ká maga názena yá ndaaka ya. Am ganevge ya slebela á Yaisu *Almasiihu na wá, yá naba ndaknda názena ká maganá ka bademme. ⁹ Amá wá, yá bakanka áte una njanna, ya njaláká á ba an njala an martaapire na am dagave á miya. Iya Paul wá, ganevge emgyegwe a zhele, amá yá am danggay adaba slera á Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yá ankwá slapala Unaizimus ázena, adaba njane gevge ba seke egdza-aaruwa am danggay áhuna, iya ganevge ba seke eddenjara am elva á Yaisu Almasiihu. ¹¹ Werre wá, ndza magakánka nampire, amá kina wá, antara ba iya keni á de magamiyánmaga nampire kwakya.

¹² Daaci kwaye yá eptsaká egdze njanna á dezena, amá ba seke ya duwaa ba ya an ire-aaruwa. ¹³ Am njá-

aaruwa kina áhuna am danggay adaba elva á Yaisu Almasiihu na wá, wayanwáyá á meliwa njane am kela á njá, ¹⁴ amá wayanka yá maganá áte namaari-aaruwa, yá hyakareka an ndzedá geni ká magiyá shagerire. Arge una njanna wá, meliyumele ba ka áte waya á ervaunđe á njá.

¹⁵ Yalla a maganaa ba Dadaamiya deme pakyave á kure antara Unaizimus na, geni á de eptsá zlabé ádaliye á de mba á njá, kwa de njá kerde náza ba ge kelaazare. ¹⁶ Ma njane náve keni wá, kina wá, gevka seke náve mazla-aara, gevge egdza emmemiya. Iya wá, wayanwaya jipu, amá ká de wayaná ba ka kwakya-aara. Zunjewe wá, ká de wayaná adaba náve á njá. Adaliye, adaba njane gevge egdza emmenja am elva á Yaisu Almasiihu.

¹⁷ Ba seke una ni diyakdiya ankwá urire á miya na wá, lyevaalya njane, ba seke ka lyevaa ba iya. ¹⁸ Ankwá haypa a gakuwaa njane emtu? Emtu ankwá duksa á njá ká dabaná ka ázenjara emtu? Máki ankwá wá, naba ndinda, ká zhárá ba iya. ¹⁹ Am tate na náwa njane na wá, yá ankwá á puwetá ba iya Paul an erva-aaruwa, geni ya jiranvejire elva-aaruwa na, yá de pelaksepele ba jirire. Amá wá, zlaya á njá-ka ni ká ndaviyu duksa ge iya. Adaba shifa á njá na ka shanaa ka anwaslire na keni, ya melakuwa ba iya njanna. ²⁰ Ba estuwa egdza emmeruwa, yá njaláká adaba Yaakadada, tasle á njá maginaamaga názena yá kataná ya ázena na, cekinaaceka higa-aaruwa. Adaba dagave á miya antara ka am elva á Yaisu Almasiihu wá, gamiyevge ba palle.

²¹ Ba lauktu yá puwakte wakita na keni wá, diyandiya gánakini ká de kwaleka, baira deme ká de januje ka am una yá kataná ya. ²² Má daada Unaizimus á dem hude á há á njá wá, tsatsinaatsatse slede-aaruwa keni, adaba ankwá tama-aaruwa geni Dadaamiya á de lyevaalya njála á kure, á de maginaamaga njane pute geni yá daada ádezekure.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

²³ Ankwá á gak use-aara Aipafras na njá am danggay kerde adaba elva á Yaisu *Almasiihu na. ²⁴ Tara Markus antara Aristarkus, an Daimas an Lukas, itare ta emnde na slera á njere palle, itare keni tá ankwá á gak use-aatare. ²⁵ Yaakadada Yaisu Almasiihu a vakurteva hairire-aara.

Ibraniṅkau-aha

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

1 Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya. ² Amá am kinire na wá, Dadaamiya anṅkwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa bademme keni á ba áte erva an Egdza-aara ṅanna. Ndza a eksesaa ba ṅane geni á de kwaraná ṅane duksa bademme. ³ Tá zharaná am ṅane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya bademme. Duksa bademme njaanja an uṅṅule-aara na wá, á ṅana ba ṅane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunḡde á Dadaamiya, tá gevge emnde cudedḡde. Am iga a una ṅanna maa, a zlalehe á dem samaya, anṅkwa á nja am nadafa á Dadaamiya, slekse arge duksa bademme.

Yaisu ṅane male arge malika-aha bademme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha bademme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare bademme. Adaba a detaa ṅane Egdza-aara. Daaci a jateru an una ṅanna ge malika-aha. ⁵ Adaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Edeṅṅa. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlabe ádaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte ṅane: Yá de gev Edeṅṅara, ṅane keni á de gev egdza-aaruwa. ⁶ Amá am sarte na átira bela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba ṅane: Bademme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge ṅane. ⁷ Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kára. ⁸ Amá áte Egdza-aara wá, á ba ṅane:

Ámbarka á ṅa Dadaamiya, sleksire á ṅa á de zleka dekideki. Ká de maga sleksire á ṅa an jirire.

⁹ Ekka wá, wedere á ṅa ba jirire, yakanaaya mandzawire. Adaba una ṅanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ṅa, a gakve male arge emnde á ṅa bademme, a gedaktehe, ervaunḡde á ṅa ba seke nama.

¹⁰ Adaliye a ba ṅane á ba áte Egdza-aara ṅanna:

Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á erva á ṅa.

¹¹ Bademme á duksa-aha ṅanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká nja dem ba ge dekideki. Bademme a duksa-aha ṅanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,

¹² ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de kedanaakeda daradza-aatare, amá ekka wá, ká nja dem ba ge dekideki, baaka halavuwa á shifa á ṅa.

¹³ Baaka malika na Dadaamiya a banaa:

Sawa, njinja am nadafa-aaruwa, yá gatervege ke-laade-aha á ṅa náza puwa sera á ṅa.

Amá a banaa una ṅanna ge Egdza-aara. ¹⁴ Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-aatare.

Faumifa hyema áte uṅṅule a lya na a maramiyaa Dadaamiya

2 Adaba una ṅanna faumifa hyema ba shagera áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka áte uṅṅule. ² Adaba werre wá, ndza ta se balanaa ba malika-aha labare na gevge jirire na, daaci ma ware una cenaaka, fansareka na, ṅanaaṅa Dadaamiya an shairiya. ³ Náza á miya wá, a tsaaka an una ṅanna. Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba Yaakadada Yaisu an ire-aara na? Emnde na ta cenanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha geni elva ṅanna jirire.

⁴ Dadaamiya keni a naba maresehe seydire á elva ṅanna an nalaama-aha, an najipu-aha, antara duksa gergere ta maganaa emnde ṅanna an hakuma á Shedekwe Cudedḡde na a vatertaa Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Slelya á emnde ba ṅane

⁵ Dadaamiya vaterteka dekideki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na. ⁶ Amá anṅkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele:

Ázara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ṅane? Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?

⁷ Ka naba ganaahe emtsaade cekwaanḡudí á katafke á malika-aha, ádaliye ka vante yaikkire antara dárádza.

⁸ Ka yaa duksa bademme am erva-aara.

Má Dadaamiya a yaa duksa bademme am erva-aara wá, amaana baaka duksa dekideki ni ṅane á kwereka na. Amá am kinire na wá, mí nánka emtsaade sleksire-aara na á kwára duksa bademme na. ⁹ Diyamidiya geni duksa bademme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge Dadaamiya am sarte cekwaanḡudí á katafke á malika-aha, geni á emtsamtsa am slede á emnde bademme. Una ṅanna keni Dadaamiya a magateraa ba ṅurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara dárádza ge Yaisu adaba a shu zlada, a eksar emtsa ṅanna. ¹⁰ Duksa bademme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ṅane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zlada na, geni ṅane a gevge edda

una hyephye am duksa bademme, lauktu á de gatervá ṅane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ṅane, á daterá ṅane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Ba Yaisu una á gatervege emnde cudedde á katafke á Dadaamiya. ṅane antara emnde na a barat-
eraa ṅane, garevge ba egdzara á ura palle. Adaba una ṅanna wanka zherwe ge Yaisu, a dateraa an egdzara á Eddenjara. ¹² Ndza a bantsa ṅane: Yá de balaterá zhera á ṅa ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ṅa. ¹³ Adaliye a ba ṅane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlabe ádaliye a ba ṅane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

¹⁴ Emnde ṅanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á kedanaakedá ba dekideki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceba emnde na. ¹⁵ A palateraa an una ṅan-
na emnde na ndza ṅateraṅa lyawa á emtsa na bademme. ¹⁶ ṅane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggye-aha á Ibrahimia. ¹⁷ Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-
ṅara am duksa bademme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. ṅane slekemaare, dzayye erva-
uṅde-aara am slera á Dadaamiya. ¹⁸ Kina wá, á dzeg-
wándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, adaba ṅane keni ndza a shushe zláda am lá-
mare ṅanna.

Yaisu male arge Muusa

3 Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cudedde, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse eṅkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba ṅane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe. ² Ba Dadaamiya una a faare slera ṅanna, ṅane keni a magaa slera ṅanna an ervaṅde-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervaṅde-aara palle am huđe á há á Dadaamiya. ³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa. ⁴ Ba kelaa há a nderanaa ba ura, amá duksa bademme wá, a nderanaa ba Dadaamiya. ⁵ Muusa wá, ṅane ndza ba walaadi am huđe á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága sey-
dire á názena watse á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera ṅanna an ervaṅde-aara palle. ⁶ Amá *Almasiihu wá, ṅane Egdza huđe á há á Dadaamiya, bademme á huđe á há á Dadaamiya á ba am erva-
aara. ṅane keni a magaa slera-aara an ervaṅde palle am huđe á há ṅanna. Huđe á há á Dadaamiya ṅanna wá, ba miya, má tsamiyaatse dzandzane áte uṅjule-
aara, má kezlamianveka tama á miya áte ṅane.

Tate á puwansepuwe á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una ṅanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cudedde, a ba ṅane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá, ⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufade am kaamba na. Ndza ta maganaa gardire ge Dadaamiya, ta naba gya hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufade ṅanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una ṅanna, a naba jihe ge ervaṅde jipu áte emnde ṅanna, a ba iya am ervaṅde-aaruwa: Emnde na ervaṅde-aatare yiyiye an iya, tá dabeka uṅjule-
aaruwa dekideki.

¹¹ Am jija ervaṅde áte itare, ya naba zu wada geni yá de belaternaaka dekideki ge emnde ṅanna, ge se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyiye ervaṅde-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage.

¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedá na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlabe kwá an shifa na. ¹⁴ Máki kezlamianveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zunṅwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

¹⁵ Anṅkwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Vatená, ma cenakurancena kwará á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, ta maganaa gardire ge Dadaamiya.

¹⁶ Emnde-ara ṅane cenarancena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera na. ¹⁷ Emnde-ara ṅane yawe kul ufade tá já Dadaamiya an ervaṅde na? Ba itare ṅanna zlabe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, adaba una ṅanna ta naba matsehe am huđe á kaamba. ¹⁸ Emnde-ara ṅane Dadaamiya a zateru wada geni á de vaterteka dekideki de puwansepuwe antara ṅane na? Ba emnde ṅanna zlabe ádaliye ndza faransarka dekideki na.

¹⁹ Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyán-
na bademme geni Dadaamiya a piyaterante dem tate á puwansepuwe adaba baakire á fetarfire-aatare.

4 Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepuwe ge emnde, una ṅanna namána na zlabe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptseka palle á miya á dem kataliya, daaci watse á taa daaka á dem tate á puwansepuwe ṅanna. ² Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza eggye-aha á miya werre am kaamba, amá elva ṅanna magateranka payda ge itare adaba cenarancena, amá fartarka átekwa. ³ Miya emnde na famitarfe áte ṅane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepuwe ṅanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, anṅkwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ṅane:

Jija ervaunŋde, daaci ya naba zu wada geni ya de belaternaaka dekideki geni tá se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya.

Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa bademme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe nanna wá, aŋkwa sem vatená. ⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, aŋkwa á ndaha elva a háre ge vuyire, a ba nane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am háre ge uŋkwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe. ⁵ Am tate umele keni a ba nane: Tá de demka dekideki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaa iya. ⁶ Emnde na ta cenaa labare á higa zuŋŋwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe nanna wá, adaba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe nanna wá, sem vatená keni zlaube aŋkwa baráma-aara ge emnde umele keni. ⁷ Adaba una nanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlaube ádalije, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte nanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggye-aha á miya ta maganaa gardire na, a ba Dadaamiya an we á *Dawuda: Vatená, ma cenakurán-cena kwará-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe.

⁹ Daaci diyamidiya geni aŋkwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansaa nane am háre ge vuyire na. ¹⁰ Ma ware una shansha puwansepuwe nanna áza Dadaamiya, nane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na. ¹¹ Daaci wawaumiwawa ge dem tate á puwansepuwe nanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggye-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervaunŋde á ura. Elva nanna wá, an ndzedá jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerde na. Á dzegwándzegwa ngye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zeba keni bademme. Elva nanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzedá. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura am názena á slaslaná nane am ervaunŋde-aara bademme. ¹³ Baaka duksa na ni an shebe am ice á Dadaamiya. Duksa bademme a nderanaa ba nane, nane diyaadiya bademme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya bademme.

Yaisu nane male á *liman-aha bademme

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini aŋkwa *liman á miya yaikke. Ba nane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaa-zlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na. ¹⁵ Liman á miya nanna wá, slezamivarze jipu, adaba diyaadiya názena zla-zlada áte miya bademme. Nane keni shaushe zlada-aha gergere ba seke náza á emnde bademme. Ba bá-

da keni, ndza ta ebbada an duksa gergere bademme, amá nane magaaka haypa dekideki. ¹⁶ Adaba una nanna, gaumiyaptege á deza Dadaamiya slemagamiya ngurna ba kelaazare, gaumiyaptege á dezerara an baakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya ngurna am wedera-aha á miya bademme.

⁵ Bademme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de katafke á Dadaamiya, geni á yat-eraare haypa-aha-aatare. ² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, nane á naba cenatercena, adaba nane diyaadiya názena zlazlada áte emnde. Diyaadiya geni nane keni hyefka am duksa umele. ³ Daaci sadake na á danná nane ge Dadaamiya na wá, á dándá náza á ire-aara emtsaade, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauktu á danná náza á emnde geni á yateraarye Dadaamiya ge itare keni. ⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera á limanire an ire-aara, sey má a dahanaa Dadaamiya ge mága slera á limanire nanna, seke una ndza a dáhá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba nane an ire-aara, geni á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba Dadaamiya, a ba nane, á elvan ge nane: Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeŋa. ⁶ Am tate umele keni aŋkwa am wakita á Dadaamiya a ba nane, á elvan ge nane: Ekka, ka liman dem ba ge dekideki, limanire á nane seke limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu aŋkwa am duniya wá, ndza a nala Dadaamiya á ba an ká kwara, ámbera á kyuwa geni á se melanumele, adaba diyaadiya geni aŋkwa hakuma á Dadaamiya ge se lya shifa-aara. Dadaamiya cenanvarcene. Am iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlaube ádalije, adaba fesarfira-aara áte nane. ⁸ Nane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a naba shu zlada, geni fesarfira-aara á gevge ba parakke. ⁹ Am sarte na zlanazle slera nanna bademme maa, nane gevge sleryaterly ba ge dekideki ge emnde na tá aŋkwa fansarfe na bademme. ¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterly adaba a tsanaa ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á Malkisadaka.

Faufa hyema, dzalawevka áte uŋjule á Dadaamiya

¹¹ Kwakya elva na njá kátá ndakurnda áte nane, amá wá, zlazlada jipu ge palakurá una nanna, adaba kure keni yiyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire. ¹² Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, adaba harakuraa-hare am hude-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlaube ádalije ba duksa na ndza kwa tsahese zuŋŋwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte uŋjule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá zá dafa dzaŋdzaŋe seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uba seke egdzere áte erva. ¹³ Ma ware una zlaube á kátá ba sha uba na, nane wá, zlaube ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlaube diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka.

¹⁴ Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na shagera, antara duksa na shagerka bademme, ma zlazada keni.

6 Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetare áte Yaisu *Almasiihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazada na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa ṅanna mi tsa-hese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya. ² Adaliye elva a mága baptisma gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya. ³ Bademme á una-aha ṅanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má wayatewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaare ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, adaba má ura a yanaa ba ṅane uṅṅule á Dadaamiya, baaka pute umele dekideki ge melanumele geni á eptsa am tuba. Adaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza sharánsha barka á Dadaamiya antara Shedekwe-aara am erwaunde, ⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatare, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am hude-aara, ⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele dekideki ge melaterumele geni tá eptsa am tuba. Adaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzangala, ta ganve zhara-aara duksa ba dey á katafke á emnde bademme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe anṅwa á hya á dem fe ṅanna, fe ṅanna á mága náza za an barka jipu, anṅwa á melaterumele ge emnde a ehherda-aara, baaka yanya-aara. ⁸ Amá má fe ṅanna á eptsa ba dake antara masa wá, fe ṅanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ṅanna, a yaranya ba ge dekideki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ṅa ndaase estuwa keni wá, diyarnerdiya geni ekkure kwá anṅwa áte uṅṅule á jirire, daaci á de lyakurlya Dadaamiya.

¹⁰ Dadaamiya ṅane slejirire, á taa viyannaaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una ṅanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Bademme á una-aha ṅanna, á taa viyanaaka. ¹¹ Duksa na ṅá kátáná ṅere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halavuwa á duniya, yawanka dekideki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya. ¹² Gawevka emnde a masefe, amá dābaudāba sera á emnde a fetarfe na tá an ndzedá jipu, hararaare áte uṅṅule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka pekyaaara

¹³ Am sarte na Dadaamiya a ṅugūdanaa namána ge Ibrahimia, a zu wada geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa ṅane ṅanna. Adaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za wada an

ṅane maa, a naba zu wada á ba an ire-aara. ¹⁴ A zu wada, a ba ṅane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya. ¹⁵ Ibrahimia a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa erwaunde jipu ge eppaka-aara, daaci shansha duksa ṅanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

¹⁶ Má emndimagwaha tá za wada, tá zaná an duksa na jauje ge ndzedá-aatare. Zá wada wá, á zlansauzle ge elva-aha bademme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa. ¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu wada, á kátá maraterán ge emnde na a ṅugūdateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ṅane ṅanna, á eptseka elva dekideki. ¹⁸ Namána na a ṅugūdanaa Dadaamiya, antara wada na a zanaa ṅane na maa, duksa-aha buwa ṅanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka pekyaaara, Dadaamiya á zeka wada á fida dekideki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzedá jipu geni mí njantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁹ Táma á miya áte duksa ṅanna wá, á tsáná ba ṅane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte uṅṅule á Dadaamiya. A weramiyanta ba ṅane kacakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ṅane na, ge de katafke á Dadaamiya. ²⁰ Yaisu wá, ṅane dedde á katafke á miya, á dem tate ṅanna adaba miya. Ba ṅane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge dekideki.

Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke

7 Malkisadaka ṅanna wá, ṅane ndza slekse yaikke am Salaam, zlabé adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahimia a dem wáva, a de cebaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka. ² Daaci Ibrahimia a de sanse luser am nalmane-aara bademme, a vante ge liman Malkisadaka. Emtsaade wá, zhara á Malkisadaka ṅanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. ṅane ndza slekse am Salaam. Salaam na maa, amaana hairire. ³ ṅane, baaka ura diyaadiya eddenjara antara emmenjara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya fakta á shifa-aara antara halavuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka fakta-aara antara halavuwa-aara na wá, ba seke ṅane wá, liman na anṅwa ma vaatara keni. ṅane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahimia ṅane una eggyemiya bademme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáva bademme, a vante ge ṅane. ⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraita á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am nalmane-aatare bademme. Amaana luser ṅanna tá de lyianá á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba eggye-aha á Ibrahimia. ⁶ Amá Malkisadaka wá, ṅane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahimia. Ibrahimia ṅane edda una Dadaamiya a ṅugūdaa namána antara ṅane geni á

de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka. ⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba ṅane arge edda una a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahimia. ⁸ Zlabe ádaliye, bademme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde bademme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya ṅane aṅkwa an shifa. ⁹ Daaci ba Laiwi na eggye-aha-ṅara tá lyiya luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, adaba eggyeṅara Ibrahimia a vante luser-aara ge Malkisadaka. ¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahimia a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfaha-aara bademme á ba am ṅane emtsaade. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá ṅane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraita ge emnde-aara Is-erayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa ṅane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, bademme á liman-aha ma tá segashe á ba am eggye-aha á Laiwi seke *Haruna. ¹² Má Dadaamiya mbede-sembede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraita keni á de eptsantepts. ¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na ṅá aṅkwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, ṅane ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya. ¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, ṅane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba ṅanna dekideki.

*Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, adaba Dadaamiya a fanem slera á limanire ṅanna am erva ge Yaisu, ṅane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka. ¹⁶ ṅane gevka liman yaikke áte nade á liman-aha, amá a gev liman yaikke adaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge dekideki. ¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge dekideki seke liman Malkisadaka. ¹⁸ Dadaamiya a naba yaa nade á liman-aha adaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde. ¹⁹ An nade á limanire wá, emnde dzegwaránka shá dzayyire á ervaunde á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, aṅkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má aṅkwa fa tama á miya áte ṅane wá, á de vamitá ṅane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlabe ádaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu waḍa emtsaade, geni Yaisu á de gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa. ²¹ Amá

ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu waḍa, a ba ṅane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká ṅá liman dem ba ge dekideki. ²² Máki Dadaamiya a zu waḍa estuwa wá, amaana adaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Aṅkwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksaná una slera á limanire.

²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, adaba ṅane á emtseka dekideki. ²⁵ Daaci ma vaatare keni á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhera-aara na bademme, adaba ṅane aṅkwa an shifa dem ba ge dekideki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ṅane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya bademme. ṅane dzayye hude-aara, gauka haypa dekideki, ṅane cudedde am duksa bademme, aṅkwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ṅane aṅkwa áza Dadaamiya am samaya. ²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dánda sadake á ire-aatare emtsaade á deza Dadaamiya geni á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare keni. Amá Yaisu wá, ṅane magaa-ka slera á limanire-aara áte una ṅanna dekideki. A magaa sadake-aara ba ser palle á katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde bademme. ²⁸ Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraita á Muusa wá, ta ba emndimagwaha, tá naba mbedá ádaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de keḍa ba dekideki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu waḍa geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte ṅanna tawraita keni. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, ṅane hyevhye am duksa bademme dem ba ge dekideki.

Yaisu *liman á miya yaikke

8 Náwa una wá, jirire á elva-aha na ṅá aṅkwa tsakaná ṅere bademme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, aṅkwa á ṅá am nadafa á Dadaamiya na ni ṅane slekse arge duksa bademme na. ² ṅane aṅkwa á maga slera á limanire-aara am tate na cudedde jipu, Dadaamiya á ṅá amkwa na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, ṅane aṅkwa á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

³ Bademme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na keni á dánda sadake á de katafke á Dadaamiya. ⁴ Ma andze ṅane aṅkwa áte duniya wá, ma andze á maṅka slera á limanire dekideki, adaba tá aṅkwa liman-aha umele ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraita á Muusa. ⁵ Liman-aha ṅanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una ṅanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba

Dadaamiya á elvan ge ṅane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwarakṣaa iya átire á wa na. ⁶ Daaci náwa namiyanna bademme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha bademme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya adaba Yaisu na jauje ge namána werre. Adaba duksa na Dadaamiya a ṅgudaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á maṅka umele. ⁸ Amá diyamidiya geni namána werre na hyefka dekideki, adaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya aṅkwa á valaterarvale, á ba ṅane á elvan ge itare:

Cenaucena una ba shagera: aṅkwa á sawa zámáne na ni yá de ṅgudaterá namána-aaruwa aṅwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ṅanna gergere antara namána na ndza ya ṅgudater ge eggye-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare dabarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

¹⁰ Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ṅurna geni a seseka am ire-aatare dekideki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹¹ Am sarte ṅanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhera-aaruwa ge emnde, adaba an male-aha ka, an egdzara ka, bademme á emnde tá de diyisediye.

¹² Adaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ṅaterka am ervaṅde dekideki.

¹³ Kwaya ṅane názu a ndanaa Dadaamiya am namána aṅwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de kedá ba dekideki.

Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya

9 Am namána á zuṅṅwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá dabaná áte una ṅanna am jahava-aatare á katafke-aara, adaba ndza aṅkwa mashidi ta maganaa itare ge ṅála Dadaamiya am hude-aara. ² Ta magaa mashidi an kelise, ta fem mekere am hude-aara an kacakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta dahanaa an slede cudedde. Am hude-aara tá fa kára á fanus an nara vuye, antara tabel, depaiṅ cudedde átekwa, tá fan ge Dadaamiya. ³ Am mekere ge buwire am ice á kacakaca á dzegwa na wá, ta dahanaa an slede na cudedde jipu na. ⁴ Am hude á una ṅanna keni maa, ta magaa tate á díza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar bademme, antara nakwati, ṅane keni ta baranaa an dindar ṅanna. Nakwati ṅanna wá, tá yeha namána á Dadaamiya átekwa. Am nakwati ṅanna maa, aṅkwa erba á dindar. Am erba ṅanna maa, ta fem dáfa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sawa am

samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. Aṅkwa zlabé zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Bademme á una-aha ṅanna tá á ba am nakwati ṅanna. ⁵ Ate nakwati ṅanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni aṅkwa am tate ṅanna. Lyambake á malika-aha ṅanna ta jamme tekeppe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tedántá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yater-aarye ge emnde na. Amá kina wá, ṅá dzegwánka emtsaade palakura jirire-aara bademme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi ṅanna bademme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuṅṅwire na ge mága slera-aatare.

⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa ṅanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, ṅane antara emnde á Dadaamiya bademme. ⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cudedde an duksa-aha ṅanna: Máki zlabé aṅkwa mekere á zuṅṅwire am mashidi ṅanna wá, zlabé baaka barama ge dem slede na cudedde jipu na. ⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharaná miya kina. Bademme á sadake-aha ṅanna, á dzegwánka baraterá ervaṅde ge emnde. ¹⁰ Una ṅanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni a zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tseḍaṅṅire. Bademme á shairiya-aha ṅanna ba iga-aara emtsaade, dem sarte na Dadaamiya á de mbadesembade duksa bademme aṅwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba ṅane una male á *liman-aha bademme, a sanaa ba ṅane duksa shagera na mi shanaa miya áza Dadaamiya. ṅane aṅkwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate ṅanna, una ṅanna slera á Dadaamiya an ire-aara. ¹² Am sarte na Yaisu a duwa á dem tate na cudedde jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalau, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge ṅane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde bademme dem ba ge dekideki.

¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na dabaraaka shairiya á Dadaamiya, bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kára, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga bademme áte una á ndahaná *tawraitá wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara. ¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándzawe áte ṅane dekideki. An hákuma á Shedekwe Cudedde na á nja ba ge dekideki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa ṅane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya ervaṅde geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Adaba una ṅanna, Yaisu wá, slemela emnde ba ṅane antara Dadaamiya. Ba ṅane una á mará namána anṅwaslire na a ṅgudateraa Dadaamiya ge emnde na. Adaba una ṅanna, baḍemme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterteva na. Duksa ṅanna ba seke ta zu am warita, baaka slelyatervulye dekideki. Tá de shá una ba seke warita adaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara ṅanna, a de lyatersaa ṅane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá dāba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má anṅkwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de kedaakeda ṅane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa ṅane wá, sey tá paka ba má kedaakeda ṅane emtsaade, lauktu tá tega warita ṅanna. ¹⁷ Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlabé á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa ṅane na, sey má kedaakeda ṅane, lauktu tá emmága. ¹⁸ Ba namána á zuṅṅwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaade, lauktu á gevge duksa na a ndasaa ṅane na. ¹⁹ Am sarte ṅanna maa, nabi Muusa a palaternaahé shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawraitā na baḍemme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá dāhaná an isaup, antara úgje á duksa umele haṅṅe. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawraitā, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni baḍemme. ²⁰ Am iga a una ṅanna maa, a ba ṅane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an ṅane, tsufautsufa ba shagera. ²¹ Zlabé ádalīye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlanja á mága slera á limanire na am huḍe-aara na baḍemme. ²² Áte názena á ndaná *tawraitā wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cuḍedde á katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yateraarka haypa ge emnde dekideki.

Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde an uzhe á ire-aara

²³ Ate una á ndaná *tawraitā á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cuḍedde an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zuṅṅwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ṅanna uzhe á Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cuḍedde jipu na. Amá wá, am mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha ka, una ṅanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá ámkwa na.

ṅane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, ṅane anṅkwa á katafke á Dadaamiya, anṅkwa á magamiya wedera á miya

baḍemme. ²⁵ Male á *liman-aha wá, ṅane ba kelaa sakanderi á duwa an uzhe á dabba á dem tate na cuḍedde jipu na. Amá Yaisu wá, ṅane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. ṅane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ṅanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge dekideki. ²⁶ Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halavuwa-aara keni, ma andze á sha ba zladá. Amá, a shu zladá-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ṅanna herzhe an halavuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, baaka hákuma á haypa mazla-aara. ²⁷ Baḍemme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya. ²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimagwaha. Á de sawa zlabé ádalīye, amá sawa-aara ṅanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se enjla ba emnde na ni tá anṅkwa ufa ṅane na.

10 Shairiya-aha na am *tawraitā á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miya kina. Shairiya-aha ṅanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaa sakanderi icaranseka dekideki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na cuḍedde jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka dekideki melateru ge emnde geni tá gevge cuḍedde á katafke á Dadaamiya. ² Ma andze emnde tá shansha cuḍeddire náza dem ba ge dekideki adaba sadake ṅanna wá, ma andze á enjzleka ervaunḍe-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá ádalika á maga sadake mazla-aara. ³ Amá sharánka una ṅanna, baira deme sadake-aha ṅanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaa sakanderi. ⁴ Adaba uzhe á dalau antara uzhe á usale á hyefka dekideki ge bára haypa.

⁵ Adaba una ṅanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba ṅane á elvan ge Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, baaka wedera á ṅa an ṅane. Adaba una ṅanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ṅa.

⁶ Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, baaka wedera á ṅa an ṅane mazla-aara.

⁷ Ya ndaaka adaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ṅa arge iya na.

⁸ Am zuṅṅwire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bára haypa, ira sadake-aha umele, una-aha ṅanna baḍemme higakarka.» Sadake-aha ṅanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraitā tsa kalkale, aley Dadaamiya lyyaaka. ⁹ Daaci á ba ṅane zlabé ádalīye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara ṅanna wá, á

palaamiyá una ni Dadaamiya á liyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele.

¹⁰ Miya wá, gamiyevge emnde cudedde á katafke á Dadaamiya, adaba Yaisu *Almasiihu maganaamaga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.

¹¹ Bademme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte ṅane, ba kelaazare baaka ṅinja-aatare dekiḍeki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á Dadaamiya. Sadake-aha ṅanna keni baraaka haypa á emnde dekiḍeki. ¹² Amá Yaisu Almasiihu ṅane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ṅane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge dekiḍeki. Am iga a una ṅanna maa, zlaazlala á dem samaya, aṅkwa á njá am nadafa á Dadaamiya, ¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na. ¹⁴ An sadake-aara ṅanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ṅanna ervaunḍe ge emnde na a dz-eratersaa ṅane, garevge emnde cudedde náza á dem ba ge dekiḍeki na.

¹⁵ Shedekwe Cudedde keni aṅkwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ṅane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ṅane duksa na am namána-aaruwa yá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ṅanna yá de ṅaternaṅa shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, yá de magaterá pute geni á seska am enjkale-aatare dekiḍeki.

¹⁷ Daaci a ba ṅane zlaḅe ádaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, yá de ṅaterka am ervaunḍe mazla-aara.

¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele baaka mazla-aara.

Gaumiyaḍtege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, baaka názu á piyamite ge dem tate na ni cudedde jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya. ²⁰ Yaisu ṅane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cudedde jipu na. A vamitaa ṅane baráma á dem tate ṅanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ṅane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ṅane. ²¹ Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ṅane emnde na tá am hude á há á Dadaamiya bademme. ²² Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervaunḍe á miya palle, magaumika shaige dekiḍeki. Adaba Yaisu a baramise ervaunḍe an uzhe-aara, a baramive an yawe tseḍaṅṅe. ²³ Yaumiyanka mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ṅane ndaasendaha elva wá, á eptseka elva-aara dekiḍeki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ṅane, magaumika shaige dekiḍeki. ²⁴ Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzedá am vuwa ge ukfenjara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare. ²⁵ Náwa emnde umele mbarsembe icanse sem jahava, una ṅanna

shagerka dekiḍeki. Daaci yaumiyanka jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzedá am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

²⁶ Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, baaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ṅanna. ²⁷ Má ura á maga jeba á haypa ṅanna wá, sey á njá á ba an iyawa, adaba Dadaamiya aṅkwa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele.

²⁸ Diyakurdiya geni má ura cuducude *tawraitá á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa ṅanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka dekiḍeki. ²⁹ Má bikere á edda una a cudú tawraitá á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a ep-sawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedekwe Cudedde na á magaminá ṅane ṅurna á daba Dadaamiya na, á tsaaka an una ṅanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ṅgudateraa namána an ṅane ge emnde bademme, ṅane keni a baranaa ba uzhe ṅanna tsa. ³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá:

Diyandiya ya zlaḍa na ni yá de faara ya ge edda una má kwalevkwale ge dabiḍaba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlaḅe ádaliye, aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara.

³¹ Dadaamiya wá, ṅane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de ṅanaaṅa shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya zlaḍa na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba bashuhe.

³³ Adaba am sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha, magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlaḅe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaunḍe ge emnde na tá am jeba á zlaḍa-aha ṅanna. ³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am danḡay adaba zhera á Yaisu. Am sarte umele ta naba lyevaa nalmane á kure emnde an ndzedá, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, adaba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele bademme, nalmane na a zleka dekiḍeki na. ³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Adaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá laḍa yaikke áza Dadaamiya. ³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaunḍe, kwá maga názena á kataná ṅane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa ṅane na. ³⁷ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

A juwa ba cekwaṅgudi, aṅkwa á sawa edda una ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaunḍe-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem

halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekezle fetarfire-aara wá, yá de higarka ge ḡane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá anḡkwa eptsá á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira keḡa na. Miya wá, anḡkwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

11 Fetarfire na wá, amaana njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa ḡanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa ḡanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am huḡe-aara. ² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte ḡane. Adaba una ḡanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa baḡemme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci baḡemme á názu anḡkwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire ḡanna, Habila a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vantaá Kayinu. Adaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lyevaalya sadake-aara, a naba maranánhe ganakini hayanhayire. Daaci Habila ḡanna wá, ma emtsamtsa ba ḡane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, adaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire ḡanna, Anuhu ndza nánka emtsa dekiḡeki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara baḡemme, puwarteka ice áte ḡane dekiḡeki, adaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ḡanna, daaci a naba eksante ba estuwa. ⁶ Baaka duksa na ni ura á shá haya an ḡane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, anḡkwa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá anḡkwa ganáptega ge ḡane.

⁷ Á ba an fetarfire ḡanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a balanse elva-aara am wahayu, zlabé nánka tsa duksa ḡanna emtsaade, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara baḡemme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansaa ḡane. Adaba una ḡanna a naba marateranhe ge emnde geni ḡateraḡa shairiya, adaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ḡane wá, shansha jirire áza Dadaamiya adaba fetarfire-aara.

⁸ Á ba an fetarfire ḡanna zlabé adaliye, ndza fansarfe Ibrahim ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaá Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ḡanna. Ba tate ḡanna keni ndza diyaaka emtsaade Ibrahim, aley a naba duhe. ⁹ An fetarfire-aara a naba nja am larde ḡanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ḡane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenne keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara

Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ḡanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa.

¹⁰ Ibrahim a fansaare estuwa ge Dadaamiya na wá, adaba njantenja am ervaḡḡe-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, baaka badza-aara dekiḡeki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa huḡe, gevge emgyegwe á mukse tsa. Adaba diyaadiya geni Dadaamiya na a bannaá watse á de vanta egdzere na, á iceka fida dekiḡeki. ¹² Adaba una ḡanna, ba Ibrahim palle, ḡane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza baaka elva a ya egdzere ázeḡara mazla-aara, ba ḡane ḡanna wá, a naba yehe egdzere baaka kezlakula á eggye-aha-ḡara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahim ḡanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare dekiḡeki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha ḡanna ndza a bateranaa Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza njarantenja am ervaḡḡe-aatare geni baaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha ḡanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka. ¹⁴ Emnde ḡanna, am nja-aatare wá, shebarka dekiḡeki ganakini anḡkwa larde-aatare ba giraara watse tá zláá á de njá am huḡe-aara. ¹⁵ Dza-marka dekiḡeki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am huḡe-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsá á dehuwa. ¹⁶ Amá dzamarka itare una ḡanna dekiḡeki. Itare wá, anḡkwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una ḡanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Adaba fetarfire-aatare ḡanna wá, á wanka shaige dekiḡeki ge Dadaamiya geni tá dáhá ḡane an Dadaamiya á emnde ḡanna, a tsatsateraa berni yaikke ázeḡara.

¹⁷⁻¹⁸ Á ba an fetarfire ḡanna zlabé adaliye, Ibrahim á kátá icaná egdza-aara palle ba ḡane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge ḡane: Iciyantice egdza á ḡa Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara ḡanna wá, a se gya ba hala á Ibrahim, adaba ndza a bantsa ba ḡane am namána-aara geni eggye-aha á ḡa, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya. ¹⁹ Ibrahim á kátá icetaa egdza-aara na wá, adaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahim na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

²⁰ An fetarfire, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara ḡanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke. ²¹ An fetarfire ḡanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yusufu buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

²² Á ba an fetarfire ḡanna, Yusufu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am

larde á Misera. Ndza a kwaratersekwere bademme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emt-samtsa ŋane.

²³ Tara eddeŋara antara emmeŋara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa dekideki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba shebanvehe am mba dem tere keye.

²⁴ Adaba fetarfire ŋanna, am sarte na waltewala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an eggyeŋara ge sleksu *Firawna. ²⁵ Ŋane a hayaa ba tá shá zlada átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am geda am sarte cekwaŋgudi, amá slehaypa. ²⁶ Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmane na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba ŋane a fete ire-aara áte laða na á de vantá Dadaamiya na.

²⁷ Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaunde, amá ŋane magaka lyawa-aara dekideki. Baaka lambe-aara ba seke ŋane aŋkwa á nanna Dadaamiya an ice-aara. ²⁸ Ba Muusa ŋanna zlobe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayiila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakyi-a-aatare, geni malika na a se ceba makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa muŋri á una ŋanna tá aŋkwa emmága ba kelaa sakanderi. Tá dáhá muŋri ŋanna: *Pas-ka.

²⁹ Á ba an fetarfire ŋanna zlobe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanŋe áte shiilli cakasse ba seke ndza baaka yawe am guwa yaikke ŋanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

³⁰ An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an ŋane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke ŋanna bademme. ³¹ Ndza aŋkwa mukse zaware umele, zhera-aara Rahab. Adaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mba-aara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta cebaa emnde a ekse na wá, ta yaa ŋane an shifa.

³² Yá maganá estara kina? Adaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele.

³³ An fetarfire-aatare emnde ŋanna ndza garega ndzedá arge larde-aha umele. Bademme á názena ndza a baterna Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte unŋule-aara. Emnde á Dadaamiya werre ŋanna wá, ba ervare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtaŋkire.

³⁴ Adaba fetarfire-aatare, ba derve á kára keni zaterka emnde ŋanna. Zlobe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceba

kelaade-aha-aatare an katsakar keni, ta ganaa ba itare ndzedá. Ndza baaka payda-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzedá ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele. ³⁵ Á ba an fetarfire ŋanna zlobe ádaliye, ndza aŋkwa ŋwasha umele emt-saremtsa emnde-aha-aatare, amá naraterna zlobe ádaliye an shifa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlada kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á daba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá ek-saraareka una dekideki, ta eksese ba emtsa am zlada ŋanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shifa na jauje ge una am duniya an emtakire na. ³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderi, ta zlaŋateruhe am daŋgay. ³⁷ Emnde umele ndza ta cebaa ba shifa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta datsateretehe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am slede ba estuwa, garevge ta-laga-aha, ta ŋgudaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, magarateránmaga palasa jipu. ³⁸ Ta naba nja áte bala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwa-aha antara am evege-aha. Emnde ŋanna wá, baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka dekideki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ŋanna bademme wá, hayaterháya Dadaamiya, adaba fetarfire-aatare áte ŋane. Amá wá, pakarvaaka an shifa am duniya na názena ni a baterna Dadaamiya geni á de vaterteva na. ⁴⁰ Adaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ŋanna zlauzle, geni á geramika antara itare dekideki, mí de lyiyaná á ba átirpalle antara itare cudeddŋire na á de vamita ŋane. Una ŋanna duksa na shagera ge miya.

Dadaamiya Eddemiya bademme

12 Daaci miya wá, emnde a fetarfe ŋanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfire-aatare ŋanna, tá kwaramisá itare fetarfire áte Dadaamiya. Adaba una ŋanna, miya keni yaumiyanya haypa-aha na wayaaka mi pakyava dekideki na, valyawamiyaavalya gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na bademme, mí zlalawa á ba de katafke, kuðaumika. ² Zlobe ádaliye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, adaba a magaminaa ba ŋane ŋurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ŋane zlobe ádaliye ge fetarfire á miya ŋanna. Yaisu ŋane a naba eksaarhe geni ta ja shifa-aara áte dzaŋgala, wanka zherwe dekideki ge emtsa estuwa, adaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ŋane aŋkwa am naðafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtaŋkire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlada na ta magannaa emnde ŋanna, a naba bashuhe bademme. Slaslauslasle á ba áte náza-aara emtsaade, lauktu mí de shá ndzedá am zlada-aha á miya keni.

⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá aŋkwa wava jipu geni

kwá janaaja haypa. Amá wá, zlabé jerka edda una ni emtsamtsá adaba una ṅanna am dagave á kure. Daaci gazlauka dekidéki. ⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurnaa Dadaamiya ge vakurte ndzedá an ṅane na emtu? Nawa a dakurte an egdzara-aara. Adaba anṅkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ṅane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá anṅkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ṅanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ṅa áte iya.

⁶ Adaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

⁷ Anṅkwa egdzere ni á giyeka eddenjara dekidéki emtu? Daaci áte zlada ṅanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, bashawabasha bademme á zlada-aha na shakursha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara. ⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka dekidéki, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlabé ádaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má anṅkwa fa zherwe áte ṅane wá, mí de shá shifa na á zleka na. ¹⁰ Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mi egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am samaya na wá, ṅane á giyamigiya geni á famiyem ndzedá am vuwa, lauktu mí gevge emnde cudedéde ba seke ṅane. ¹¹ Má Dadaamiya anṅkwa giya ura wá, vacite ṅanna wá, zlada áte edda-aara, baaka higa-aara dekidéki. Amá má zlaule zlada ṅanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlada ṅanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte uṅṅule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

¹² Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte uṅṅule-aara. ¹³ Tá anṅkwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzedá-aatare áte uṅṅule á Dadaamiya. Daaci dabaudaba uṅṅule na shagera na, geni a dzalarevka áte uṅṅule ṅanna, amá a sharansha ndzedá átekwa.

¹⁴ Tatayautataya nja lapiya antara emnde bademme. Tatayautataya an ervaṅṅde á kure palle, geni kwá gevge emnde cudedéde áza Dadaamiya. Adaba má baaka una ṅanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya. ¹⁵ Faufa hyema áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ṅurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mándzawe zlalava-aara. Ura estuwa á melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbádza ba seke namgena am dagave á hiya am fe. ¹⁶ Zlabé ádaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ṅuṅú am dagave á kure, á feka zherwe áte

názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. ṅane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire bademme adaba zu duksa ser palle. ¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlaule velu-vele wá, a deza eddenjara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddenjara gar barka ṅanna. Baaka názu magaaka ṅane, antara yawe á kyuwa-aara cam-paukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaat-satse názena a badzanvaa ṅane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iseray-ila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ṅanna. Ndza naranna nara á kára yaikke áte ire á wa ṅanna, ndza naránna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke. ¹⁹ Zlabé ádaliye, ndza cenarácena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ṅanna, cenarácena kwára umele, kwára ṅanna wá, ba kwára á Dadaamiya. Am sarte na cenarácena kwára ṅanna wá, gazlarga-zla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwára ṅanna mazla-aara á sem hyema-aatare. ²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazlada áte itare. A ba ṅane, ma ware keni a feka erva-aara áte wa ṅanna. Una ma ba dabba keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlaule shifa-aara ba estuwa. ²¹ Duksa-aha ṅanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ṅane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Siyauna, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ṅanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha bademme baaka kezlakula-aatare na. ²³ Adaliye, ekkure, anṅkwa slede á kure am dagave á nalga á emnde na tá am geda yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ṅanna ta ba seke makaji-aha átevege eddetare, zhera-aha-aatare bademme anṅkwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa seza Dadaamiya na á de kyaná ṅane shairiya á emnde bademme na. Ekkure dabakurtedaba emnde na tá anṅkwa áza Dadaamiya, a gatervaa ṅane cudedéde am duksa bademme na. ²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ṅane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána anwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ṅane a gakurve cudedéde an uzhe-aara na. Uzhe-aara ṅanna wá, anṅkwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habila.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawanveka elva á edda una anṅkwa á bakurá elva na. Werre wá, bademme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya wá, enzlarseka dekidéki. Ge miya emnde na má anṅkwa cena elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzlesenzle an ṅane. ²⁶ Ndza werre ṅanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte

ge haha á ba an ndzedá. Kina keni elva-aara aṅkwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlabé ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzedá, a bina. ²⁷ A ba ṅane, buwaaka dekidéki wá, bademme á názena a nderanaa ṅane, á de gejaava zlabé ádaliye á ba an ndzedá, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwa-aatare ge itare dekidéki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an ervaṅde á miya palle. Adaba ṅane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwa-aara dekidéki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarfere am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am ervaṅde áte una á kataná ṅane.

²⁹ Adaba Dadaamiya na mí yeka ázenjara na wá, ṅane slera-aara ba seke slera á kárá. Amaana, ṅane á shekwaaka kedanaakeda názena hayánka ṅane.

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

13 Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama. ² A viyakurarka elva á lyiia wayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, adaba ndza aṅkwa emnde umele ta lyeava wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ṅanna malika-aha. ³ Emnde na tá am dangay na keni dzamauterdzámá, zlada-aatare ṅanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zlada-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerde antara itare am zlada ṅanna.

⁴ Emnde bademme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cudeddire á nika-aatare. Adaba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, bademme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaṅde á kure ba ge waya shunṅu, naba higauhiga arge una aṅkwa am erva á kure, adaba a ba Dadaamiya: Yá aṅkwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yaṅka dey. ⁶ Adaba una ṅanna, bawamiyánba ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa aṅkwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa dekidéki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakur-saa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarfire-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare. ⁸ Yaisu *Almasiihu wá, werre keni ndza ba ṅane, vatená keni ba ṅane ṅanna, ṅane á njá á ba áte una ṅanna dem ba ge dekidéki. ⁹ Faufa hyema áte ire á kure, adaba tá aṅkwa emnde na tá aṅkwa jansaare ba itare an ire-aatare tsha-aha umele gergere, ndza cenaránka emnde dekidéki. Enkalaawa, geni a kedarakuraaka áte baráma. Adaba a ba itare: sey má ura dabetedaba nade-aha áte elva a náza za bademme, lauktu á zlava ervaṅde-aara. Cenauka una ṅanna dekidéki. Sey an ṅurna á Dadaamiya palle. Bademme á emnde na ndza ta da-

bete jeba á nade-aha ṅanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Bademme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasau zlabé tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, adaba itare zlabé diyarka nampire-aara.

¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya adaba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cudedde jipu na. Hyuwa á dabba ṅanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare. ¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ṅanna, a shu zlada áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde bademme an uzhe á ire-aara. ¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ṅanna mazla-aara. Saumisse, mi zlaláwa á deza Yaisu, mí de bashán ba kerde epsawa á emnde. ¹⁴ Adaba baaka ekse na mí njá am huđe-aara dem ba ge dekidéki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele aṅkwa, mí de njá amkwa dem ba ge dekidéki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ṅanna wá, una ṅanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ṅane adaba slera á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde bademme. ¹⁶ Viyawanaaka mag-atera magwire ge emnde. Magaumága zezarfire an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ṅanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenaucena názena tá bakurná male-aha á kure, fawatersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure, Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá aṅkwa fatersarfe wá, tá maga slera ṅanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeka am slera ṅanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka payda ge kure.

¹⁸ Yawánka ṅala Dadaamiya arge ṅere. ṅere wá, diyaṅerdiya ba parakke geni dzayye ervaṅde á ṅere, wayaṅerwaya njá maga duksa bademme á ba an unṅule-aara ma vaatara keni. ¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, ṅalaunṅalá Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsa á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

²⁰ Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba ṅane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. ṅane suni á miya á bá iya na wá, adaba ṅane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ṅgudamiyaa namána na á zleka dekidéki na. ²¹ Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná ṅane bademme. A ganvega Dadaamiya na-maari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná ṅane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge dekidéki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²² Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya ṅane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzedá an ṅane. Elva ṅanna kwakyeka, daaci yá aṅkwa ṅalakurṅala, taslawá á kure, faufa ervaunḡe, cenauvaacena elva ṅanna ba shagera. ²³ Ambane zlaḡe cenakuránka deme ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta

bantsa belaranaabela, sesse am danḡay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá ṅane ádeze kure.

²⁴ Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele bademme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá aṅkwa gakur use-aatare.

²⁵ A magakuránmaga Dadaamiya ṅgurna ge kure bademmire á kure.

Yakuba

Ga use á Yakuba

1 Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Yakuba, waladí á Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa á puwakurte wakita na, yá gakur use ge kure bademme á emnde a Dadaamiya na kyarakuraakya á dem duniya bademme na.

Njá á emnde a fetarfe má shatersha zladá

² Egdzar mama-aha-aaruwa, ma a shakuraa am sarte-ara zladá keni, higauhiga an ervaunƙe á kure bademme. ³ Adaba ba kure keni diyakurdiya, ganakini máki tsakuraatse dzanƙaƙe, kezlakuranveka fetarfire á kure am sarte ɗanna wá, kure kwá gevá emnde a farvaunƙe an tsáká ire. ⁴ Amá tsawatse ba ɗga. A marápsẽmare farvaunƙe á kure am duksa bademme. Estuwa kwá de gevá emnde na baaka duksa mándzawe áte itare, hyairephye am duksa bademme. Á de eksakurarka jirire keni am duksa bademme.

⁵ Má anƙwa ura am dagave á kure diyaaka názena á maganá ɗane, a enndava enƙale áza Dadaamiya. Dadaamiya á de vanteva. Adaba Dadaamiya á kwarka ge edda una á ndava enƙale ázenara, á vanteva ma vaatara keni. Adaba ɗane wá, bárbare ge vaterte duksa ge emnde bademme. ⁶ Amá má ura á ndava duksa áza Dadaamiya wá, a fetarfe geni Dadaamiya á de vanteva. A maƙka shaige am ervaunƙe. Adaba edda una á maga shaige am ervaunƙe wá, ɗane ba seke njá á haye na á weshaná effeya, á dáná á dehuwa, á sehu-na, á dem dalbe-aha bademme. ⁷ Ura estuwa, a sleka am ervaunƙe-aara ganakini á de shansha názena á ndavaná ɗane áza Yaakadada. ⁸ Adaba gevge an ire bubuwa, tsanaaka ire-aara am tate palle.

Elva arge berba-aha antara talage-aha

⁹ Ura talage, má fetarfe áte Yaisu *Almasiihu wá, a ehiga an ervaunƙe-aara bademme. Adaba kanteka Dadaamiya. ¹⁰ Ge sleberba na fetarfe áte Yaisu Almasiihu keni maa, ɗane keni a ehiga an ervaunƙe-aara bademme, arge una ni a genahe ge Dadaamiya na. Adaba diyaadiya ɗane ganakini á de zla shifa-aara, ba seke mága ugbene á mása am fe, má á geda, á geda á ba áte watsewatsire. ¹¹ Má mberatembera vaciya an kára-aara, á badza zariyire-aara, á geda á dem áhá, mása keni á emtsa bademme. Ba duksa palle ge sleberba keni. Á ba am sarte na ɗane á shunƙula ge mága slera-aha-aara na wá, a naba icanmica emtsa.

Elva a mbedá á dem haypa antara zladá

¹² Watse geda yaikke ge edda una tsaatse ba shagera am zladá-aha gergere. Adaba má tsaatse shagera mbedaka wá, á de shansha lada-aara. Amaana: á de shá shifa na á zleka, a ba Dadaamiya, á de vaterte ge emnde na wayarwaya an ɗane na. ¹³ Amá má á kátá mbedá edda-aara wá, a banka ni a maganaa ba Dadaamiya. Adaba ura á dzegwánka mbedá Dadaamiya. Dadaamiya keni á mbedeka ura dekideki. ¹⁴ Ba emtaƙire na á dzamaná ura am ervaunƙe-aara na wá, á mbedaná ba una ɗanna á dem haypa. ¹⁵ Duksa shagerka na á dzamaná ura am ervaunƙe-aara, am iga-aara cekwaanƙudi á maganá á ba áte parakkire. Daaci má waltewa haypa, á saná emtsa.

¹⁶ Daaci a keƙarakuraaka emnde, egdzar mama-aha-aaruwa. ¹⁷ Názena á sáwá áza Dadaamiya wá, bademme ba shagera, baaka una laake am huƙe-aara. Bademme á názena á já lámbe á ura wá, á sáwá á ba áza Dadaamiya na a nderaa parakkire-aha am samaya na. Adaba Dadaamiya, ɗane a eptsaaƙe, á zláleka seke náza vaciya geni á yakurya am tabedammire. ¹⁸ A wayetaa ba ervaunƙe-aara ge vamite shifa na á zleka na, a vamite an elva-aara na elva a jirire na, geni mí gevge ma emnde zunƙwa ba miya am ice-aara am názena a nderanaa ɗane bademme.

Cenaucena elva á Dadaamiya, fawansaarfe

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema ge cena názena yá bakurná ya na: Ma ware keni a eccena názena ni tá banna emnde. A gevka slewatsewatse am elva, a gevka slervaunƙe. ²⁰ Adaba slervaunƙe wá, á taa maganaaka názena á kataná Dadaamiya. ²¹ Adaba una ɗanna, tara danƙwire antara mándzawire na am ervaunƙe á kure na wá, yawanya bademme, gawanaa-ge ire á kure á katafke á Dadaamiya. Ma uwe keni magaumága á ba áte elva-aara na anƙwa am kure na, adaba elva-aara ɗanna wá, á dzegwándzegwa lyakurlya.

²² Cenaucena elva á Dadaamiya, kwá ámbera maga názena á bakurná ɗane. Edda una ba a cenvaahe an hyema, amá á maƙka názena á ndahaná Dadaamiya wá, á keda ba ire-aara. ²³ Edda una ba a cenvaahe an hyema, amá á maƙka názena á ndahaná Dadaamiya na wá, ɗane á garáva an edda una á zhára ice am kweteram. ²⁴ Ba a zharaa wafke-aara, cekwaanƙudi am iga á una ɗanna wá, kertenj a viyanaaviya njá á wafke-aara. ²⁵ Amá edda una a cenaa shairiya á Dadaamiya, a

maganaahe an unjule-aara maa, Dadaamiya á gá bar-ka áte njane am slera-aha-aara bademme. Adaba njane cenaaka shairiya á Dadaamiya á ba an hyema kertenj a viyanaahe na, amá a fansaarfe. Adaba shairiya á Dadaamiya njanna wá, baaka duksa mándzawe am hude-aara. An hakuma jipu ge samise am haypa.

²⁶ Má ura á zhárá ire-aara ganakini njane slenadina, amá á taa njanaaka nara-aara, daaci njane wá, á kedá ire-aara, daba nadina-aara ba dey. ²⁷ Daba nadina á jirire na cudedde, á kataná Eddemiya Dadaamiya wá, fanu hyema ge egdzar tahe-aha, antara wegyegwar njwasha na tá am laruwa, ira á mága enjkale áte ire-aara ba ge njane keni, geni a demka am slakwatsa na tá maganá emnde a duniya na.

Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya

2 Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure wá, fakur-taarfe áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na baaka seke njane an daradza na. Adaba una njanna, eggrauka emnde dekideki. ² Ba seke má daremda emnde buwa á dem jahava á kure á katafke á Dadaamiya, palle-aatare sleberba am zane zariya, amá palle njane talage am emgyegwe a zane, ³ daaci kwá belanu ice ge zhel na am zane zariya na, kwá de yainu an use, kwá baná: Nawa njinja am kurshi na ambarkanja; amá ge talage wá, kwá baná: Sawá njinja am áhá am sera-aaruwa áhuna. ⁴ Má kwá maga una, magakurnaaka gergerire am dagave á emnde emtu? Kwa epsawaa palle, una njanna kwa slanaa ba kure, amá sawari á kure njanna shagerka.

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena ba shagera. Diyakurka emtu geni Dadaamiya a dzerse talage-aha am duniya na, geni tá fetarfe áte Yaisu *Almasiihu, ta gevge emnde a berba am ervaunje-aatare? Njane a dzeraterse geni tá shansha yaikkire na a ba njane, á de vaterte ge emnde na wayarwáyá an njane. ⁶ Amá kure, kwá perdá talage-aha. Ábi ba emnde a berba una tá magakurá palasa, tá dakurá á de katafke á shairiya? ⁷ Zlabe ádaliye, ábi ba itare una tá zlazla zhera á Ura yaikke na kwá dabaná kure?

⁸ Máki dabakurtedaba shairiya á Dadaamiya áte una an puwa am wakita-aara, a ba njane: Ewwaya sleriya á njane ba seke ire á njane na wá, kwa magaa duksa shagera. Adaba shairiya-aara njanna wá, baaka seke njane.

⁹ Amá má kwá maga gergerire am dagave á emnde wá, kwá mága haypa. Njakraanja Dadaamiya an shairiya. Adaba fakuransaarka ge shairiya-aara. ¹⁰ Ma ura a dabete shairiya-aha á Dadaamiya bademme keni, máki a yaa palle, bademme á umele-aha na keni ba seke dabaaka. ¹¹ Adaba a ba Dadaamiya: Manjka gwardzire. Ba Dadaamiya njanna zlabe adaliye una a ba njane: Jeka shifa. Daaci ma maganja ba gwardzire keni, máki ka de jaa shifa, ba fakansaarka ge shairiya-aara. ¹² Adaba una njanna yá bakurá ba jirire:

Bademme á názena kwá ndahaná kure, antara una kwá maganá kure, diyaweddiye ganakini Dadaamiya á de kya shairiya-aara bademme, á de zhárá má fakuransaarka ge shairiya-aara na a samisaa njane am hay-

pa na. ¹³ Ma ware una á zanvaarka ge emnde, vaci shairiya wá, Dadaamiya á de zanvaarka ge njane keni. Amá má á zanvarze ge emnde wá, njane keni á de mbedeka vaci shairiya.

Mága slera á Yaisu a zlaláva an fetarfire áte njane

¹⁴ Má banba edda-aara ganakini njane fetarfe áte Dadaamiya, amá á manjka názena á ndahaná Dadaamiya, ázara námpire-aara? Jeka á fetarfire njanna á sanánka shifa na á zleka na. ¹⁵ Ba seke má sámsá slefetarfe ásezekure, ma zhele ma mukse, má baaka kacekaca-aara, baaka náza za-aara, ¹⁶ daaci kwá baná: Á jamima shifa, a vakteva Dadaamiya kacekaca antara dafa, amá ba uwe keni kwá vanteka, una njanna ngulme ge uwe? ¹⁷ Ba duksa palle ge fetarfire áte Dadaamiya. Má banba edda-aara á daba Dadaamiya, amá á manjka názena á ndahaná Dadaamiya, fetarfire-aara ba dey.

¹⁸ Má banba edda-aara njane wá, á fetarfe, amá iya yá maga ba slera á maggwire wá, náwa názena yá banná ya: A ndindaha, á fetaare estara áte Dadaamiya, amá á manjka slera á maggwire? Lauktu iya keni yá ndandáhá slera á maggwire-aaruwa, á diyisediye ganakini ya ura á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Ábi diyakdiya ganakini baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Máki estuwa wá, shagera kwaye! Amá ba jini-aha keni diyardiya una njanna. Adaba una tá an lyawa-aara jipu. ²⁰ Amá ekka wá, degdege ire á njane! Wayanwáyá ka diyeddiye geni má ká daba Dadaamiya, amá ká manjka slera á maggwire wá, daba Dadaamiya á njane ba dey? ²¹ Yehauteyeha eggemiya Ibrahima. Njane a gev estara sledzayya ervaunje á katafke á Dadaamiya? Ábi a gev sledzayya ervaunje á katafke á Dadaamiya an slera na a maganaa njane, a eksevaa Isiyaaku egdzar a hude-aara ba ge njane, á kátá icaná sadake-aara ge Dadaamiya. ²² Ká anjka nanna emtu mazla-aara ganakini fetarfe Ibrahima, fetarfire-aara a zlaláva á ba antara slera-aara njanna? Fetarfire-aara hyephye adaba slera-aara njanna. ²³ A maganaahe á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba njane: Ibrahima a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una njanna a gev sledzayya ervaunje á katafke á Dadaamiya. Ibrahima a gev slakate á Dadaamiya. ²⁴ Daaci ká anjka nanna emtu mazla-aara ganakini ura á shá dzayyire á ervaunje áza Dadaamiya an slera-aara, baaka ni ba a fetaare áte njane zlauzle?

²⁵ Yehauteyeha zlabe ádaliye zaware umele zhera-aara Rahab, njane keni a shán ba estuwa dzayyire á ervaunje-aara. Am sarte na daremda emnde a *Iserayila á dem mba-aara, a kwaratersaa njane unjule geni tá enjzlesenzle an njane. Adaba a magaa una njanna, a shaa dzayyire á ervaunje áza Dadaamiya. ²⁶ Ba seke una ni má dedde shifa am ura, edda-aara á emtsa na wá, fetarfire keni ba estuwa. Má edda-aara á manjka slera á maggwire, baaka shifa am fetarfire-aara.

Nara á urimagwe wá, ba kalkale antara kárá

3 Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, tatayauka gev malum-aha bademme á kure, amá dzamaudzámá emtsaáde. Adaba nje ne nje emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde wá, shairiya á nje á de jauje ge náza á emnde. ² Bademmire á miya mí maga ba haypa am duksa bademme. Má ura maganaaka haypa am ndaha elva wá, eddaaara baaka slejirire arge nane. Nane á dzegwándzegwa ná vuwa-aara am duksa bademme. ³ Zharauzhárá áte belsa, mí puwaterem lidza am mbuwe ge belsa-aha wá, geni a faramisaarfe. Ba jirire tá daba ba tate na mí kataná miya. ⁴ Zlabe ádaliye, zharauzhárá áte paare á yawe. Paare á yawe wá, yaikke vayvaya. Amá náza ebbáká-aara wá, ba cekwaangudí. Una ma a tsetaa valale keni, slebaka paare nanna á tsanmaare á ba an nane. ⁵ Ba duksa palle ge nara á urimagwe. Má ge jirire wá, nane ba egdza duksa cekwaangudí am mbuwe. Amá an hakuma jipu. Zharauzhárá huđe á kaamba, antara baakire á zlakta-aara, amá á njezlarka ge egdza nara á kárá ba cekwaangudí. ⁶ Nara á urimagwe keni ba kalkale antara kárá. Adaba bademme á mandzawire na am huđe á duniya na anjwa am nane. Nara wá, á badzámiya ba nane am njá á miya bademme. Á mbáná ba nane kárá ge badza shifa á ura bademme. Kárá nanna keni tá an dzágwávan kárá á jahanama.

⁷ Emnde tá dzegwándzegwa kwárá duksa bademme. Tá dzegwándzegwa kwárá dabba-aha, antara yiye-aha, antara bademme á názena á hulmba am haha, ira názu am yawe keni bademme. ⁸ Amá tá taa kwaruka nara dekideki. Nara wá, mándzawe jipu, á njeka tsekadde dekideki. Kwakya wenye-aara á shekwaaka ja shifa. ⁹ Ná gálá Eddemiya Dadaamiya an nane, ná zla-zla emnde na a nderateraa nane áte zati-aara keni á ba an nara nanna zlabe. ¹⁰ Ba ura palle, á gálá Dadaamiya á ba an we-aara; á ba an we nanna zlabe ádaliye wá, á zlazla emnde an nane. Egdzar mama-aha-aaruwa, magaumika una nanna. ¹¹ Anjwa suwa ni tá ká yawe shagera am huđe-aara, ádaliye á segashe yawe danđanje emtu? ¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, anjwa nabugda ni á ya anyaranyara emtu? Emtu anjwa anyaranyara na á ya nabugda emtu? Baaka dekideki. Ba duksa palle an suwa. Baaka suwa yawe-aara danđanje, ádaliye á segashe yawe á shá am huđe-aara.

Enjkale na á sáwá áza Dadaamiya

¹³ Anjwa slenjkale an ilmu jipu am dagave á kure emtu? A marsemare edda-aara zlaláva shagera an ga ire am zlaláva-aara, lauktu tá de diyeddiye emnde ganakini nane slenjkale. ¹⁴ Amá má kwá shelha áte emnde, kwá maga danjwire á ervaunde, duksa bademme kwá wayanánta ba ge ire á kure wá, galauka ire ba dey geni kwa emnde a enjkale. Eptsawanaaka iga ge jirire. ¹⁵ Jeba á enjkale nanna wá, saaka á sawa áza Dadaamiya, a sawa áza Shaitaine. Ta jansare ba emndimagwaha. Ba

názá á duniya. ¹⁶ Adaba am tate na tá shelha emnde, ma ware keni á wayanánte duksa ba ge ire-aara wá, duksa bademme á zlaláveka an unjule-aara. Daaci bademme á shagerkire á ba am tate nanna.

¹⁷ Amá enjkale na á vatertá Dadaamiya ge emnde wá, gergere an una nanna. Edda una shansha jeba á enjkale nanna wá, nane cudedde á katafke á Dadaamiya. Nane gevge slemela emnde, slekemaare, slezevarze. Nane a eggerka emnde, ervaunde-aara ba palle áte emnde bademme. Bademme á názena á maganá nane an nampire jipu. ¹⁸ Emnde na ni tá anjwa á maga slera á mela emnde geni itare keni a sharánsha hairire wá, slera-aatare an nampire jipu, itare tá sha dzayyire á ervaunde áza Dadaamiya.

Kumauka njá á emnde a duniya

4 Labara anjwa gajawe antara dagala am dagave á kure? Baaka hairire am dagave á kure adaba kwakya wáyá á duksa á kure. ² Kwá maga wáyá á duksa, amá kwá shanka. An una nanna wá, kwá já shifa. Kwá kumá duksa. Duksa nanna keni kwá shanka tsa. Adaba ba una nanna anjwa gajawe antara dagala am dagave á kure. Adaba uwe kwá shánká názena kwá kataná kure, adaba njalakurka áza Dadaamiya. ³ Ma kwá njalaná á ba áza Dadaamiya keni, kwá shánka, adaba kwá njalaná áte unjule-aareka. Adaba kure, kwá kataná ba ge emtakire á duniya. ⁴ Kure, eptsakurantep-tsa elva áte Dadaamiya á kure. Adaba ba jirire diyakurdiya ganakini má ura wayaawáyá an emtakire á duniya, nane gevge kelaade á Dadaamiya. Ura má a eksese emtakire á duniya wá, nane a eksese gev kelaade á Dadaamiya. ⁵ Gawanveka názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya na ba dey. Adaba a ba nane: Dadaamiya á shelha jipu áte shifa-aara na a femaa nane am miya na, geni á njá á ba átuge nane palle. ⁶ Diyaweddiye zlabe ádaliye geni Dadaamiya a magamiyaa ngurna yaikke geni mí dzegwándzegwa dába ba nane palle. Adaba anjwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba nane: Dadaamiya á njwataareka ge emnde á mága kuráviere, á magaterá ngurna ba ge emnde na garnaaga ire-aatare. ⁷ Adaba una nanna, fawansarfe ge Dadaamiya, tsawatse ba shagera á katafke á Shaitaine, á de zhagade ba nane átuge kure. ⁸ Gawáptege á sem sera á Dadaamiya, nane keni á de gakuraptege. Kure emnde a mága haypa, sawansese erva á kure mazla-aara. Kure emnde na kwá an dzama ire bubuwa keni, dabaudába ba Dadaamiya palle. ⁹ Dzamaudzámá ire, kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyua adaba haypa-aha na kwa maganaa kure. Dzaka á kure a gevge dákwá, higa á kure keni a gevge dzámá ire. ¹⁰ Gawanaaga ire á kure á katafke á Yaakadada, nane á de tsakurmartse.

Badzauka zhera á sleriya á kure

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, badzauka zhera á emnde. Edda una á badza zhera á sleriya-aara, bi á epsawanaahe wá, a epsawanaahe, á badzanve ba

shairiya á Dadaamiya na a ba ñane: Ewwaya sleriya á ña ba seke ire á ña. Daaci má ká badza shairiya á Dadaamiya wá, ká daban geni ká fansarfeka, amá ká epsawepsawa. ¹² Sey ba Dadaamiya palle una sle-
vaterte shairiya-aara ge emnde, ba ñane palle una sle-
shairiya. Daaci ba ñane palle una an hákuma ge Iya
emnde, bi ge kedateraakeda. Amá ekka, ka kuran ka
ware, geni ká epsawa emnde umele?

Magauka kuravire

¹³ Cenawivaacena emtsaade, kure emnde na kwa
bantsa: Ma vatena, ma makuralla keni, ñá zláá á dem
berni yaikke, ñá de ga sakanderi palle am tsakala
áhuwa, ñá sheta shungu kwakya na. ¹⁴ Kure emnde na
kwa slaa una ñanna, diyakurdiya názena á de magava
makuralla emtu? Adaba shifa á kure ba seke mágá á
yire á kara. Ká ezzhárá á tsetse, amá kertenj zađevza-
đe. ¹⁵ Arge una ñanna, ma andze kwá ba: Má wayete-
waya Dadaamiya daada shifa wá, watse ñá de maga
tara una antara una. ¹⁶ Amá kure, kwá kuráva ba dey
am elva. Kuráva á kure ñanna wá, shagerka.
¹⁷ Diyaweddiye ganakini má edda-aara diyaadiya
názena ma andze á maganá ñane, amá magaaka,
ñane guge haypa.

5 Ekkure emnde a berba, cenawivaacena, náwa yá
bakurá elva: Kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba
an yawe á kyuwa. Adaba kwakya zláda na kwá de
shaná kure. ² Bademme á nalmane á kure na watse á
badza. Dikele á zane-aha á kure na keni, á de zuze
tarare bademme. ³ Dindar á kure, antara lipela á kure
bademme á de zaná ba haha. Una ñanna watse sey-
dire mándzawe áte kure. Ba irice á kure keni kwá de
badza ba estuwa ba seke a zakuraa ba kárá. Amá kure,
kwá far ba jahaná nalmane ge ire á kure. Diyakurka
ganakini herzhe á zla duniya ñanna emtu? ⁴ Kwa zler-
mu emnde geni tá de magakurá slera am fe, tá de ha-
lakurá duksa ba ge kure á sem mba, amá zakuruze
mbera-aatare. Diyaweddiye ganakini tá ankwá kyuwa
emnde ñanna á katafke á Dadaamiya geni á cenater-
vaare labare. Dadaamiya na sleksa ba ñane cenáncena
kyuwa-aatare bademme. ⁵ Zakuruze emtakire á duniya
na, kwá ankwá maga ba názena á kataná ire á kure,
kwá ankwá ezza, kwá ankwá essha ba seke tá de her-
akurherá. ⁶ Iyau, emnde na baaka haypa-aatare keni,
kwa puwateraa ba kure á dem shairiya, haa kwa cebaa
shifa-aatare, amá itare magarka gajawe dekideki.

Faufa ervaunđe; magaumága maduwa

⁷ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, faufa er-
vaunđe dem sarte á eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasi-
ihu. Zharauzhárá áte sleherda. Emtsaade wá, á páká
madare, á fa ba ervaunđe dem slakslakire, lauktu á
shansha nampire á fe-aara. ⁸ Kure keni faufa ervaunđe

ba estuwa. Tsawatse ba shagera, adaba herzhe sawa á
Yaakadada.

⁹ Cenausena ba shagera egdzar mama-aha-aaruwa:
Magauka mauniyire am dagave á kure, daaci
Dadaamiya á de ñakurka an shairiya. Náwa sleshairiya
am niya-aara herzhe á sawa.

¹⁰ Yehauteyeha ñá á nabi-aha á Dadaamiya werre,
zlada na ta shanaa itare, an farvaunđe-aatare. Kure
keni dabaudaba á ba áte una ñanna. ¹¹ Miya wá, má
zharater tá á ba am gEDA-aatare, adaba dzeg-
warándzegwa ebbasha-aara. Cenakuráncena labare á
Ayuba werre emtu? Ervaunđe na a fanaa ñane am
zlada-aha-aara, an barka na a garaa Dadaamiya am
iga á una ñanna keni, diyakurdiya bademme. Ba jirire
Dadaamiya wá, slezevarze, slemagatera ñgurna ge
emnde.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názena á jauje ge
duksa bademme: Zauka wađa, ma an Dadaamiya, ma
an haha, ma an jeba-ara keni dekideki. Máki eksaku-
raarekse elva ñanna, bawanba: Ane. Máki eksakuraar-
ka wá, bawanba: A'aa. Dadaamiya keni á de ñakurka
an shairiya.

¹³ Ankwá ura am dagave á kure am zláda emtu? A
erñala Dadaamiya. Ankwá ura am dagave á kure am
geđa emtu? A eggala Dadaamiya an lahe. ¹⁴ Ankwá ura
lapika am dagave á kure emtu? A eddaha male-aha á
aiklaisiya, tá de magar maduwa, tá de ganve waye an
zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁵ Máki emnde ñanna far-
tarfe, magarka shaige am názena tá ñalaná itare,
Yaakadada keni á melanumele ge edda una lapika na,
á tsantetse. Ma ankwá haypa na a guwaa ñane keni, á
yanarye. ¹⁶ Adaba una ñanna, shebauka haypa, ndaun-
dáhá názu am ervaunđe á kure am dagave á kure. Ma-
gaumága maduwa am dagave á kure, ma ware keni a
emmága maduwa arge ura, geni kwá mbembe.
Maduwa á edda una ni an bára ervaunđe-aara wá, an
hakuma jipu á maga slera kwakya. ¹⁷ Yehauteyeha nabi
*Ailiya werre. Ñane keni urimagwe ba seke miya, a
ñala Dadaamiya an ervaunđe-aara palle geni a hyeka
yawé. Daga ba vacite ñanna dem sakanderi keye an
kylama, hyaaka yawé dekideki am larde ñanna. ¹⁸ Am
iga á una ñanna maa, a magaa maduwa geni a sawa
yawé á zhegela, Dadaamiya a fantau ge hya yawé
zlabé adaliye, lauktu duksa bademme a fantau ge
segashe am haha.

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki mbedaa mbedaa
palle á kure áte barama á Dadaamiya, duwa á ura
umele am kure a de tsantehe wá, a magaa duksa
shagera jipu. ²⁰ Diyaweddiye ba shagera ganakini má
edda-aara a tsante ura mbedaa mbedaa áte barama á
Dadaamiya ñanna wá, a ñezlese am emtsa. Ma a
kwakyeveaa estara haypa á edda-aara keni, Dadaamiya
á yanarye bademme.

1 Piyer

Ga use á Piyer

1 Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Piyer, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na a dzerakursaa Dadaamiya ge kwa emnde-aarire na. Yá puwakurte ge kure na kyarakuraakya am larde á kure, kwa wayve-aha kina am Pauntus, am Galatiya, am Kapadaukiya, am Aziya ira Bitiniya. ² Amá a wayete vateneka Eddemiya Dadaamiya geni á gakurvege emnde-aara an hakuma á Shedekwe Cudedde, kwá fansarfe ge Yaisu Almasiihu, kwá gevge emnde cudedde an uzhe-aara.

A magakuránmaga Dadaamiya ngurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa.

Tama na á zleka na

³ Galaumigálá Dadaamiya Eddenjara ge Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu! Adaba kwakya zezarize-aara áte miya, a tsantaa nane Yaisu am faya. An una nanna wá, a vamitaa shifa anwaslire antara tama na á zleka na ge miya. ⁴ Zlabe adaliye Dadaamiya a famiyaa duksa shagera na á njeke liya, á badzeka, á guleka dekideki na am samaya. ⁵ Daaci kure emnde na fakurtarfe na wá, anƙwa á tsufakurtsufa Dadaamiya an hákuma-aara. Vaci zla á duniya wá, á de lyakurselye náza ba dekideki, tá de nanna emnde bademme.

⁶ Adaba tama á kure áte duksa-aha nanna wá, naba higauhiga, ma kwá anƙwa á shá zlada á duksa gergere keni, ba ge sarte cekwaanƙudi. ⁷ Zlada na kwá sháná kure kina na wá, bademme á una ba ge kura fetarfire á kure, máki fakurtarfe á ba an jirire. Dindar wá, á njeke dem ba ge dekideki. Amá tá ezzhára emnde am kára, máki ba dindar miyenne. Sakwa fetarfire emtu? Diyaweddiye geni an dárádza ba fetarfire á kure arge dindar. Zlada á kure kina na wá, ba ge kura fetarfire á kure nanna. Am iga a una nanna maa, watse kwá shá gálá áza Dadaamiya, antara yaikkire ira dárádza, vacite na má watse sasse Yaisu Almasiihu á sawa am ice á emnde bademme. ⁸ Ndza nakuranka an ice á kure, kina keni baaka ura á nanna, aley wayakurwáyá, fakurtarfe áte nane. Adaba una nanna emtake ervaunƙe á kure, kwakya higa á kure, yá taa palanaaka bademme. ⁹ Kwakya higa á kure, adaba diyakurdiya názena kwá de shaná kure adaba fakurtarfe na. Duksa nanna wá, kwá de lyelye shifa á kure.

¹⁰ Ate elva a lya shifa nanna wá, nabi-aha ta ettataya diyeddiye-aara an enƙale-aatare bademme, ganakini Dadaamiya á de lyaná estara emnde. Daaci ta fantau

ge balateraa ngurna nanna kwa shanaa kure na ge emnde. ¹¹ Emtsaade wá, a balatersaa Shedekwe á Almasiihu na anƙwa am itare na, zlada na watse á de shaná Almasiihu nanna, antara yaikkire na watse á de shaná am iga a zlada nanna. Daaci ta ettataya diyeddiye-aara an enƙale-aatare bademme, ganakini watse á de magava am zamane-ara, á de magava estara.

¹² Dadaamiya a naba maraterse ganakini duksa nanna wá, watse á magava am zamane-aatare ka, amá am zamane á kure. Ta balakurse ba nane emnde a bala labare á higa, elva á Almasiihu. Ta balakurse waazu nanna an hákuma á Shedekwe Cudedde na a belanaa Dadaamiya á sawa am samaya na. Ba malika-aha keni tá kátá ba dise hude-aara bademme.

Gawevge emnde cudedde

¹³ Adaba una nanna maa, ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge daba Dadaamiya, pauka hare dekideki, faufa tama á kure áte ngurna na ni á de magakurná Dadaamiya vaci eptsá á Yaisu *Almasiihu.

¹⁴ Daaci kina wá, fawansarfe ge Dadaamiya, yawanya mazla-aara mága názena á kataná ire á kure na. Adaba kina wá, diyakurdiya jirire. ¹⁵ Gawevge emnde cudedde am názena kwá maganá kure bademme, ba seke Dadaamiya na a daakurtaa nane, nane cudedde na.

¹⁶ Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Gawevge emnde cudedde, adaba iya ya cudedde.»

¹⁷ Am maduwa á kure kwá anƙwa daha Dadaamiya an Dada. Watse á kyaná ba nane shairiya á emnde bademme, ma ware keni áte názena a maganaa edda-aara, nane á zhareka ice á ura dekideki. Máki diyakurdiya estuwa wá, kuvaukuva ba Dadaamiya palle am zlaláva á kure bademme, am sarte á kure na jauje cekwaanƙudi ge njá am duniya na. ¹⁸ Diyakurdiya geni a se varakursaa ba Yaisu Almasiihu am zlaláva á eggye-aha a kure werre na baaka nampire-aara dekideki na. A varakurse an shunƙu ka, an dindar ka, adaba duksa-aha nanna tá njeke dem ba ge dekideki. ¹⁹ Amá a varakurse an uzhe á ire-aara jauje ge duksa bademme. Yaisu Almasiihu wá, nane gevge ba seke egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, baaka ververe áte nane, baaka duksa mandzawe am nane dekideki. ²⁰ A ek-sesaa Dadaamiya ganakini watse á varakurvára an nane na wá, kwaye am fakta, amá náwa a sanse am sali kataliya á zamane na, ganakini á magakurá shagerire nanna. ²¹ Adaba ba nane una, fakurtarfe áte Dadaamiya na a tsante nane am faya, a vante yaikkire

na. Estuwa, fakurtarfe áte Dadaamiya, fakurtefa tama á kure á ba áte ñane palle.

²² Kina wá, an bára ervaunđe á kure, adaba kwá anƙwa fansarfe ge Dadaamiya am elva-aara na ba jirire na. Adaba una ñanna, kwá anƙwa waya egdzar mama-aha á kure an ervaunđe á kure palle. Daaci wayawave-waye am dagave á kure ma vaatara keni áte una ñanna. ²³ Adaba Dadaamiya yaikurseye ge buwire an elva-aara na á fá shifa am ura, á zleka deƙideki na. Daaci kina wá, gakurevka wulfe-aha á edda una á emtsa na, amá kwa wulfe-aha á edda á shifa na á zleka deƙideki na. ²⁴ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Bademme á emnde ta ba seke másá, á shekwaaka ula, zarire-aatare ba seke zarire á ugbene-aha, á shekwaaka valya á dem áhá.

²⁵ Amá elva á Yaakadada wá, á njá dem ba ge deƙideki.»

Elva ñanna wá, ba labare á higa na kwa cenancena na.

Nákwá á shifa an emnde cudedde

2 Ba seke una ni Dadaamiya a vakurte shifa anƙwaslire na wá, yawanya mazla-aara mága ke-maƙgerire antara fida, faskire, shelha ira zá vuwa á ura. ² Kure wá, gawevege ba seke egdzara áte erva, wedera-aatare ba uba geni tá wálá an ñane. Kure keni, tatayautataya ba elva á Dadaamiya á jirire, geni kwá wálá an ñane. Á de lyakursá ba ñane náza ba ge deƙideki. ³ Ábi kina wá, tapakurnaatapa emtakire á Yaakadada?

⁴ Sawmbare á sezeɗara. Adaba ñane nákwá na á vante shifa ge ura. Velyaranvevelye emnde, a ba itare: Nákwá na laake, amá a eksesaa Dadaamiya, jauje ge nákwá-aha umele bademme an daradza. ⁵ Daaci sawmbare á sezeɗara, kure keni gawevege nákwá-aha á shifa, Dadaamiya á nyaɗa bere-aara an ñane, á njá Shedekwe-aara am huđe-aara. Zlabe ádaliye am bere á Dadaamiya ñanna maa, kwá gev *Iiman-aha cudedde ge danaa sadake ge Dadaamiya áte una á kataná ñane. Á de hayanhaya sadake á kure adaba Yaisu *Almasiihu. ⁶ Adaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Anƙwa nákwá palle an daradza jipu ya eksesaa ya, watse yá nyaɗa bere-aaruwa an ñane am *Siyauna, á de ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme. Ma a fetaara ware áte nákwá ñanna keni, á hasleka deƙideki.»

⁷ Daaci ázekure na fakurtarfe áte ñane na wá, nákwá ñanna an daradza jipu. Amá emnde na fartarka áte ñane na wá, estuweka. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyaɗa bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzedá á bere ñanna bademme.»

⁸ A baa ba wakita á Dadaamiya ñanna zlabe ádaliye:

«Nákwá ñanna á de gev náza vatertaa ektápaare ge emnde umele, á de mbadatermbađa.»

Tá mbađa, adaba tá fansarka ge Dadaamiya. A tsanaa ba estuwa Dadaamiya ge jeba á emnde ñanna.

⁹ Daaci kure wá, kwa jeba na a dzerakursaa Dadaamiya, kwa *Iiman-aha á Slekse yaikke, kwa nalga cudedde na kwá átuge Dadaamiya. A daakursaa Dadaamiya am tabedammire, a sakuraa á sem parakkire-aara na hyemhye am slede bademme na. Dadaamiya a gakurve estuwa, geni kwá balaterá shagerire á slera-aha-aara ge emnde. ¹⁰ Werre wá, ndza kwa emnde a Dadaamiya ka, amá kina wá, gakurevge emnde a Dadaamiya. Werre wá, ndza zakurvarka Dadaamiya, amá kina wá, anƙwa á zakurvarze.

Gawevege emnde a slera á Dadaamiya

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duniya na wá, kwa ba wayve-aha, kwá njá ba ge sarte cekwaanƙuđi. Adaba una ñanna, taslawá á kure, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, á keđákurá ba una ñanna. ¹² Zláláva á kure a gevge shagera am dagave á emnde na baaka nadina-aatare na. Daaci estuwa, ma ta fakuraa áte kwa emnde a mandzawe keni, ta de diyed-diye geni ndza baaka haypa á kure, daaci tá de gala Dadaamiya vacite na má watse daraada ákatakfe-aara.

¹³ Kure emnde na dabakurteɗaba Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, faufa zherwe áte emnde na tá an hákuma am duniya na bademme. Faufa zherwe áte male á larde á Rauma, adaba ire ba ñane arge male-aha umele bademme. ¹⁴ Faufa zherwe áte male-aha á larde na a bazlateraa ñane bademme. A bazlater geni tá za emnde a mága shagerkire an bikere, tá gálá emnde a mága shagerire. ¹⁵ Kure wá, Dadaamiya á kátá kwá maga ba shagerire kina, geni a sharanka nguđi-aha na baaka názu ta disaa itare na ndaha elva mandzawe áte kure deƙideki. ¹⁶ Kina wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, njawinja ba estuwa. Amá am kwará ire á kure ñanna wá, bawánka zlabe am ervaunđe á kure geni kwá dzegwándzegwa mága mandzawire keni. Gawevege emnde a slera á Dadaamiya. ¹⁷ Faufa zherwe áte emnde bademme, wayauwaya an egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe, kuvaukuva Dadaamiya, faufa zherwe áte male á larde á Rauma keni.

Shaa zlađa áte náza á *Almasiihu

¹⁸ Náwa una wá, yá ndaakur ge kure kwa emnde a mága slera am mba á emnde: Fawatersarfe ge zanwe-aha á kure. Faufa zherwe áte itare ba shagera, ma áte zanwe-aha na ta mándzawe-aha keni. ¹⁹ Máki bashakurubashe zlađa adaba Dadaamiya, gavka adaba haypa á kure wá, magakurnaamaga názena á kataná Dadaamiya. ²⁰ Amá má gakuruge haypa lauktu tá jakurá adaba ñane wá, ma kwa bashu zlađa keni, baa-ka ura á galakurgálá deƙideki. Máki kwa bashu já adaba shagerire, aley kwa naba eksarhe wá, á vante higa ge Dadaamiya. ²¹ Dadaamiya a daakur ba ge una ñanna. Adaba *Almasiihu keni shaushe zlađa adaba kure. An zlađa-aara ñanna wá, á marakurá ba garava á nja, geni kwá dabaná á ba áte náza-aara. ²² Njane wá, mag-

anaaka haypa dekideki, cenaranka elva a fida am mbuwe-aara. ²³ Njane wá, ma zlazlarvaazlazle emnde keni, eptsaternaaka an zlazle dekideki. Ndza ta shanu zlada kwakya, amá a dú ba we-aara, a fetaare á ba an Dadaamiya njane Edda á shairiya jirire. ²⁴ Daaci a lyami-vaare ba Almasiihu an ire-aara haypa-aha ge miya, a emtsa an njane áte dzaŋgala. A magaa una njanna geni mí gevge ba seke má an emtsa áza haypa, amá má á ba an shifa á miya ge mága jirire. Adaba ververe-aha-aara, kure mbakuraambe. ²⁵ Werre wá, ndza kwa ba seke kyawe-aha na kedarkedá na, amá kina wá, saku-raasa, kwá am erva á Suni á piyakurá njane, baaka názu á geja shifa á kure dekideki.

Njwásha an zála-aha-aatare

3 Kina wá, yá elvan ge kure njwásha: Faufa zherwe áte zála-aha á kure. Máki kwá ankwá magaterá una njanna wá, ukfe-aha a kure na zlabé fartarka zála-aha-aatare na keni, zala-aha-aatare njanna tá de shá eŋkale. Kwá de baterná kure-ka elva á Dadaamiya, amá tá de fetarfe ba itare an ire-aatare, adaba shagerire á zlaláva á njwásha-aha-aatare. ² Watse tá nanna ba itare keni, geni baravbare zlaláva á kure, kwá ankwá fá zherwe jipu áte itare. ³ Zariyire á kure a gevka an mága ngelawire ba seke ndera úgje na zariya jipu na, antara kazlaŋa á mága ngelawire na tá maganá an dindar, ira sandaa zarizariya. ⁴ Amá magaumága ngelawire á kure á sawa am ervaunde. Jeba á ngelawire njanna á zleka dekideki. Amaana shagerire á eŋkale antara ervaunde. An daradza ba una njanna áza Dadaamiya. ⁵ Adaba njwásha werre na dabartedaba Dadaamiya, ta fete tama-aatare áte njane na wá, itare ta magán ba estuwa ngelawire-aatare, ta faa zherwe jipu áte zála-aha-aatare. ⁶ Yehauteyeha Saraatu, mukse á Ibrahimia werre. Njane a magán ba estuwa ngelawire-aara, a faa zherwe jipu áte zhele-aara, a daana an dada. Kure keni, máki magakurka lyawa ge daba Dadaamiya, kwá ankwá maga ba shagerire wá, gakurevge egdzara á Saraatu njanna.

⁷ Kina wá, yá elvan ge kure zála: Kure keni njawanaaŋa njwásha-aha á kure ba shagera, faufa zherwe. Diyaweddiye ganakini gergere ndzedá-aatare antara náza á kure. Adaba shifa na a vakurtaa Dadaamiya na wá, a vakurte ge kure antara itare bademme. Njaternŋa á ba áte una njanna, lauktu á daada maduwa á kure ádeza Dadaamiya.

Sha zlada adaba jirire

⁸ Yá ankwá fakurarfe zlabé adaliye ge kure bademme, eŋkale á kure á gevge palle, magaumága zevarzire am dagave á kure, wayawaptewaye am dagave á kure ba shagera. Zlabé adaliye gawevge emnde a maggwe antara emnde a kemaare. ⁹ Má edda-aara a magakurte emtaŋkire wá, kure eptsawanaaka an emtaŋkire mazla-aara. Ma edda-aara a zlazlakurzlazle keni, epsawanaaka an zlazle. Arge una njanna wá, bawanánba ge edda-aara: Dadaamiya a vakteva shifa.

Adaba Dadaamiya a daakur ba ge una njanna kure keni. ¹⁰ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

«Edda una má á kata emtakire am shifa-aara, geni a gedetegeda wá, a njanaaŋa nara-aara ge valya elva yayiaihe, antara fida.

¹¹ Zlabé adaliye a yanya mága kemaŋgerire, a emma-ga shagerire an ervaunde-aara palle, a ettataya hairire an emnde ma vaatara keni.

¹² Adaba Dadaamiya wá, á fateru hyema ba ge emnde a mága jirire. Bademme á názena tá yekaná itare, á vaterteva. Amá emnde a mága danjwire wá, á eptsaterá ba iga.»

¹³ Daaci má kwá ankwá maga ba shagerire an ervaunde á kure palle wá, baaka ura á gakuraptege dekideki ge magakura kemaŋgerire. ¹⁴ Amá wá, ma kwá ankwá shá zlada kina, adaba shagerire na kwá ankwá maganá kure keni, watse higa yaikke ge kure. Kuvauterka emnde dekideki, a gazleka ervaunde á kure.

¹⁵ Kure wá, demawanvedema kure ba *Almasiihu am ervaunde á kure, a gevge ba njane palle Yaakadada á kure. Ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge vaterte jawapa ge emnde na tá se ndava ázekure, áte tama na kwá faná kure áte Yaisu Almasiihu. ¹⁶ Má kwá ankwá vaterte jawapa njanna wá, vawaterteva an shagerire á ervaunde, kwá ámbera á fá zherwe áte itare. Ma vaatara keni magaumága slera á kure á ba an shagerire á ervaunde. Estuwa wá, ma ta zlazlakur-zlazla emnde adaba shagerire á zlaláva á kure am elva á Yaisu Almasiihu keni, watse zherwe ba ge itare.

¹⁷ Máki una njanna namaari á Dadaamiya wá, shagera ba kwá shá zlada adaba shagerire, arge una tá shakuru zlada adaba haypa á kure.

¹⁸ *Almasiihu wá, njane a naba emtsehe adaba haypa á emnde. A emtsehe ba ser palle, zlanazle slera-aara bademme. Njane dzayye ervaunde-aara, amá a emtsaa adaba emnde na baaka jirire-aatare. A magaa una njanna, geni á damiyá njane ádeza Dadaamiya. Jareja shifa-aara, amá Shedekwe Cudedde a naba fem shifa am njane zlabé adaliye. ¹⁹ An hákuma á Shedekwe Cudedde njanna maa, a de balateraa elva á Dadaamiya ge shedekwe-aha na tá am danjgay na. ²⁰ Shedekwe-aha njanna wá, ba shedekwe-aha á emnde na ndza degdege ire-aatare ge cena elva á Dadaamiya am zamane á *Nuhu na. Dadaamiya a fater ervaunde kwakya, amá Nuhu a zlau ba estuwa am slera á mága paare, cenarka. Ba emnde tiise una ta deme am paare njanna, Dadaamiya a nejzlaterse itare an yawe njanna.

²¹ Yawe na ta nejzlesaa itare an njane na wá, gevge ba seke baptisma na tá magakurán ge kure kina, Dadaamiya á nejzlakurá an njane na. Yawe á baptisma njanna wá, gergere antara yawe ba dey na emnde tá bárá an njane. Adaba mí njala áza Dadaamiya, geni á baramiyá ervaunde. Yaisu Almasiihu wá, njane tsetse am faya. Adaba una njanna á nejzlakurnejzla baptisma.

²² Kina wá, njane eptsapta á dem samaya, ankwá am nadafa á Dadaamiya. Á kwaraterá njane malika-aha á

Dadaamiya antara shedekwe-aha umele na tá an hákuma am samaya na bademme.

Njwinja an shifa na anjwaslire

4 Ba seke una ni *Almasiihu se shaushe zlada am duniya na wá, kure keni wavauwava ganakini enkale á kure a gevge palle antara njane, ma ge shá zlada-ara keni. Adaba má edda-aara a naba eksar shá zlada wá, a yaa ba mága haypa. ² Daaci kina wá, tsante am vatena dem halavuwa á shifa á kure am duniya na wá, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, magaumága namaari á Dadaamiya. ³ Njá á kure werre na ndza kwá maga ba názena wayaaka Dadaamiya na wá, hyaahya mazla-aara. Adaba slera á kure ndza ba mága zawarire, dakarire, ndza kwa emnde a mbazla jipu, ndza kwa emnde a waya dem tate á gusa mandzawe, ndza kwa emnde a kezlan ugje ge hele arge daba shairiya-aha á Dadaamiya.

⁴ Amá kina wá, kwa emnde njanna-ka mazla-aara. Tá maga ba najipu-aara emnde na zlobe tá á ba am kazlaja njanna, tá zlazlakurzlazle adaba kwá dábaterka mazla-aara á dem tate á mága haypa njanna. ⁵ Amá ákatafke á sleshairiya wá, watse tá diyeddiye slera-aha-aatare njanna bademme. Edda una watse á kyaná njane shairiya á emnde a faya an emnde na tá an shifa, á ufa ba itare. ⁶ Náza á emnde a faya wá, ndza naranna palasa am duniya ba seke una ni emnde bademme tá njá ba ge njane na. Amá Yaisu Almasiihu a de magater-aa waazu am faya njanna, geni itare keni a sharansha shifa na an njane Dadaamiya.

Magaumága názena a fakuraara Dadaamiya

⁷ Kina wá, herzhapteherzhe halavuwa á duksa bademme. Adaba una njanna faufa hyema, pauka hare dekideki ge mága maduwa. ⁸ Duksa yaikke wá, magaumaga wayavire am dagave á kure an ervaunje á kure palle, adaba ba wayavire una á ganse haypa kwakya am dagave á emnde. ⁹ Ma ware á kure keni, a lye-vaalya ura-aara á ba an higa am hude á há-aara.

¹⁰ Ma ware á kure keni, a effa hyema áte hákuma á mága duksa na a faraa Dadaamiya ge njane. Magawateránmaga shagerire ge emnde an hákuma njanna. ¹¹ Edda una a shaa hákuma á mága waazu, a ndaha ba elva á Dadaamiya. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde am slera, a emmága an ndzedá na a vantaa Dadaamiya. Daaci am názena kwá maganá kure bademme wá, emnde a galargálá Dadaamiya adaba Yaisu *Almasiihu. Yaikkire an hákuma ba náza-aara dem ba ge dekideki. *Aamin.

Sha zlada adaba zhera á Yaisu

¹² Daaci ma anjwa zlada áte kure kina keni, a wesheka ire á kure emnde-aaruwa, zharauka seke duksa na ni a shaa ba kure palle; Dadaamiya á kurá ba fetarfire á kure an njane. ¹³ Baira fawarfe ge higa á kure, adaba gakurevge palle antara *Almasiihu am zlada-aha na a shanaa njane. Vacite na má de samsa njane am

yaikkire-aara, watse higa yaikke ge kure zlobe adaliye.

¹⁴ Má tá anjwa zlazlakurzlazle emnde adaba kwa emnde á Almasiihu wá, higa yaikke ge kure, adaba Shedekwe Cudedde á Dadaamiya á se njá am kure an yaikkire-aara. ¹⁵ Amá a jerka zlobe ura am dagave á kure á shá zlada adaba mandzawire-aara, bi a jaa shifa, bi a ilu duksa á ura, bi a deme am elva á emnde.

¹⁶ Má edda-aara á shá zlada adaba Almasiihu wá, a wanka zherwe dekideki, a slafannaaslafa we-aara ge Dadaamiya adaba fetarfire na a shanaa njane, párákke áza emnde bademme na.

¹⁷ Kina wá, herzhe shairiya á emnde bademme. Diyaweddiye geni Dadaamiya á de fantau á ba áte emnde-aara zunjwe. Má Dadaamiya zatervarka ge emnde-aara, watse á tse áme kena náza á emnde na fartarka áte labare á higa na a belanaa njane? ¹⁸ Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

«Má ta nejzla zlahhe emnde a jirire mu, watse estara náza á emnde a mága mandzawire na dábarka Dadaamiya na?»

¹⁹ Daaci estuwa, emnde na tá anjwa shá zlada adaba namaari á Dadaamiya na wá, a faranemfa itare shifa-aatare am erva ba ge Slenderaterndera, njane á eptseka elva-aara dekideki. A magarmága shagerire, a yaranka dekideki.

Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya

5 Kina wá, yá elvan ge male-aha á kure kwa emnde á Dadaamiya. Iya keni, ya slesawari á emnde a fetarfe ba seke itare, ya seyde á Yaisu *Almasiihu am zlada-aha-aara bademme; iya keni watse yá á ba an slede-aaruwa am yaikkire-aara má de samsa njane. Náwa názu yá yekaná ázekure: ² Fawaterufe hyema ba shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am erva á kure, ba seke suni á fateru hyema ge kyawe-aha-aara. Magauka slera njanna áte laarire, amá magaumága adaba a wayetaa ba ervaunje á kure. Magauka adaba waya á nalmane, amá adaba a eksesaa ba ervaunje á kure slera njanna áte namaari á Dadaamiya. ³ Magauka yaikkire arge itare, amá marawateránmara zlááva shagera, ganakini a dábarakurdaba itare keni. ⁴ Máki magakurnaamága slera á kure áte una njanna wá, watse kwá shá *danjkaula na á zleka darádza-aara dekideki na, má watse samsa Male á suni-aha bademme.

⁵ Kina wá, yá elvan ge kure dawalaa: Faufa zherwe áte male-aha á kure. Amá bademme á kure ákatafke á Dadaamiya, ma ware keni a ganaaga ire-aara á katafke á emnde. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «Dadaamiya a lyiyeka emnde na tá gálá ire, amá á magaterá ngurna ge emnde na tá anjwa ga ire-aatare á dem áhá.»

⁶ Adaba una njanna, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya na Sleke ba njane palle na, á de kakurán-teka njane má daada áte náza-aara. ⁷ Dzamauka dekideki ma uwe keni, fawanemfa am erva ba ge njane, adaba njane Slefakuru hyema.

⁸ Faufa hyema áte ire á kure, tsakautsaka hyema, adaba kelaade á kure Shaitaine tsantetse hala-aara,

aṅkwa tsagwada ba ura ge kedanaakeda, ba seke má-ga á ervare na á waná waya á tsegwada názu á ezza.

⁹ Ma vaatara keni vawánteka baráma dekideki, fau-tarfe á ba áte Dadaamiya. Diyakurdiya emnde umele keni kwakya am duniya na tá aṅkwa shá zlada ba seke kure. ¹⁰ Má shakurushe zlada am sarte cekwaangudi na wá, Dadaamiya na bademme á ngurna á magaterná ba ṅane ge emnde na, á de magakuránmaga ngurna. Amaana á de gakurvege emnde na hyairephye am duksa bademme, á de ndzedakurtendzedá am duksa bademme, kwá de tsaatse, baaka názu á de dzegwándzegwa mbedakuraambedá dekideki. Adaba a daakuraa Dadaamiya ganakini kwá de njá antara *Almasiihu am yaikkire-aara náza dem ba ge dekideki.

¹¹ Hásuma ba náza á Dadaamiya dem ba ge dekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

¹² Kwaye ṅane egdza wakita ṅanna a meliwa Silwanus ge puwakurte ge kure. ṅane egdza emmemiya na yá ezzhara dzayye ervaunde-aara. An wakita ṅanna wá, yá kátá fakurem ndzedá am vuwa, yá kátá kwá diyeddiye ngurna jirire na a magakurnaa Dadaamiya. Daaci tsawaatse á ba áte ngurna ṅanna.

¹³ Emnde a fetarfe na a dzeratersaa Dadaamiya ba seke kure, tá am larde á *Babila áhuna, tá aṅkwa gakur use-aatare. Egdza-aaruwa Markus keni aṅkwa gakur use-aara. ¹⁴ Gauga use á ṅere am dagave á kure bademme an ervaunde á egdza mamire.

Dadaamiya a vakurteva hairire ge kure emnde á *Almasiihu bademme.

2 Piyer

Ga use á Piyer

1 Wakita na yá ankwá á puwaná ba iya Simaun Piyer, ya nave an ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na kwá fetaare áte Yaisu Almasiihu, shagera fetarfire á kure ba seke náza á ñere na. Fetarfire ñanna wá, kwa shanaa an namaari á Dadaamiya, Yaakadada keni ba ñane, amaana Yaisu Almasiihu na ma vaatara keni á maga duksa á ba an unñule-aara na. ²A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa, adaba diya á kure áte ñane antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

A dzerakursaa ba Dadaamiya, a ðaakuraa ñane

³Yaisu *Almasiihu wá, a kwaramisaa ba ñane zhera á Dadaamiya na a dzeramise an sleksire-aara ge de njá antara ñane am yaikkire-aara na. Estuwa, Yaisu vamiteva názena má an wedere-aara bademme ge njá á miya antara Dadaamiya. A vamite una ñanna an hákuma-aara na saksage na. ⁴An una ñanna wá, se vamiteva ñane duksa-aha na an daradza jipu, a ba Dadaamiya watse á vamiteva na. Daaci shakuránsha ire á kure, kwa baaka am mága dakarire na á badza emnde am duniya na, kwá njá á ba áte náza á Dadaamiya.

⁵Adaba una ñanna, wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá farfe zlobe ádaliye zlááva a jirire ge fetarfire na kwa shanaa kure. Máki shakuránsha zlááva a jirire wá, fawarfe zlobe adaliye enkale.

⁶Arge enkale ñanna zlobe ádaliye mausembe ñá vuwa á kure am duksa bademme, gawevge emnde a farvaunñe, dabauñaba Dadaamiya an ervauñe á kure palle, ⁷wayawaptewáyá am dagave á kure ba seke egdzar mama, marawateránmára wayava a jirire ge emnde bademme. ⁸Daaci má kwá ankwá maga una-aha ñanna bademme, yakuránka wá, diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na á de maga nampire kwakya. ⁹Edda una máki baaka duksa-aha ñanna ázenara wá, baaka názu á naaná ñane, ñane gevge ba seke wulfe, adaba viyanaaviya ganakini an bára haypa-aha na a maganaa ñane werre áza Dadaamiya.

¹⁰Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dzerakursaa ba Dadaamiya, a ðaakurtaa ñane. Daaci wavauwava an ndzedá á kure bademme, ganakini kwá tsaatse á ba áte una ñanna. Adaba má kwá njá áte una ñanna wá, baaka mbedá á kure dekideki. ¹¹Á de vakurtá ba una ñanna baráma ge kure, baaka

shaige-aara, ge dem zlanña á Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu Slelyamilya keni ba ñane.

¹²Kwaye ñane duksa-aha ñanna, diyandiya tsa ganakini diyakurdiya duksa-aha ñanna bademme, tsakuraatse dzañdzañe am jirire na kwa shanaa kure, aley keni yá peka hare dekideki, sey ba yá yehakuranteyeha ma vaatara keni. ¹³Máki zlobe yá á ba an shifa am duniya na wá, shagera ba yá yehakuranteyeha geni kure keni, kwá fá hyema. ¹⁴Iya wá, diyandiya ganakini sarte-aaruwa a juwaa ba cekwañgudi ñá tegava an vuwa laakire na, ba seke una a binnaa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁵Adaba una ñanna yá ankwá magakurá názu ya dzegwanaa iya bademme, ganakini a deska duksa-aha ñanna am ire á kure, ma ya baaka ba iya keni.

Emnde na naranna *Almasiihu am yaikkire-aara

¹⁶Kure wá, ña kwarakurse vateneka sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an yaikkire-aara á sem duniya. Am sarte na ñá ankwá kwarakursekware, tsakanerakurseka elva á emndimagwaha ba dey, amá ña bakuraa názu ña naana an ice á ñere parakke. Adaba ña naana á ba an ice á ñere am yaikkire-aara. ¹⁷Am sarte na a shaa yaikkire áza Eddenara Dadaamiya, ñere ndza ñá ankwá am tate ñanna. Ña cenanaa á ba an hyema á ñere kwara á Dadaamiya an sleksire-aara, a ba ñane: «Una na wá, Egdza-aaruwa. Bademme á higa-aaruwa á ba áte ñane.» ¹⁸Ñere ña cenanaa á ba an hyema á ñere Dadaamiya á ndaha una ñanna á sawa am samaya, am sarte na ña átire á wa na cudedñe na antara ñane.

¹⁹Daaci ñere wá, baaka shaige á ñere áte názena ta ndaana nabi-aha werre. Kure keni, shagera ba kwá fá hyema ge cená elva á nabi-aha. Adaba elva-aatare gevge ba seke kára á fanus na á mbe an vayiya. Magaumága una ñanna dem sarte na má sesse terlyakwa á ireñlya, kyaakya paazare, duksa bademme gevge parakke am ervauñe á kure. ²⁰Amá diyaweddiye ganakini elva á nabi-aha werre na ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya na wá, baaka ura á dzegwándzegwa palanná ge ura an diya á ire-aara. ²¹Adaba bademme á nabi-aha baaka elva na ta ndaasa ba itare an ire-aatare, amá a vatertaa Shedekwe Cudedñe elva-aha ñanna, geni tá de balaná itare elva na a sawa áza Dadaamiya.

Emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde

2 Ba werre ɲanna keni wá, ndza tá anƙwa nabi-aha fida keni am dagave á emnde á Dadaamiya. Á de gev ba estuwa am dagave á kure keni. Tá de jesarje emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde, tá de jansaare ge tsaha mandzawe tá badza emnde an ɲane, tá de eptsanve iga ge Yaakadada na a lyaterse am haypa-aha-aatare. An una ɲanna wá, tá fá ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, tá kedanaakeda shifa-aatare ba deƙideƙi. ² Emnde kwakya tá de ɗa-baterɗaba am zɗáláwa á zawarire-aatare ɲanna. Adaba una ɲanna, emnde tá de nyanya baráma a jirire. ³ Emnde a kwaraterse fida ge emnde ɲanna wá, adaba ta emnde a waya duksa kwakya, tá zlerma ba duksa á kure an tsaha-aatare ɲanna. A magaa niya á shairiya-aatare vateneka Sleshairiya, keɗa-aatare ba keski, tá de ɲezleka deƙideƙi.

⁴ Adaba uwe, Dadaamiya wá, ba malika-aha-aara keni zatervarka ɲane ge emnde na ta magaa haypa. A naba puwateremhe am jahanama, evege sladde tabedamme jipu, tá ufa shairiya-aatare am huɗe-aara. ⁵ Emnde na ndza tá am duniya werre na keni, Dadaamiya zatervarka deƙideƙi, a naba hyaterarhe yawe yaikke á sawa am samaya, a kedateraahe, adaba ɗabarka ɲane. Amá a ɲezlese *Nuhu na a kwaratersaa ɲane baráma a jirire ge emnde, antara emnde vuye itare cenaránvarcene.

⁶ Anƙwa zɗabe ekse-aha buwa *Saudauma an *Gau-maura, Dadaamiya a naba zu ekse-aha ɲanna an shairiya, a zateruhe an kárá, a gaterve kelpakara bademme. An una ɲanna wá, á maraterá názu watse á shá itare keni ge emnde na tá ɗabeka ɲane na. ⁷ Amá am sarte ɲanna wá, a naba ɲezlese *Ludu, ɲane na ura jirire na. Am zamane á Ludu wá, ndza emtaŋka ervaunɗe-aara jipu adaba zawarire á emnde na á zharaná ɲane. ⁸ ɲane na ura jirire á njá am dagave-aatare na maa, ba kelaazare á zhárá ba zawarire na tá maganá itare na, á cená shagerkire na tá maganá itare na, daaci ɲane á maga ba emtaŋkire am ervaunɗe-aara.

⁹ Mí diyeddiye á ba áte una-aha ɲanna geni Yaakadada diyaadiya názena á de maganá ɲane ge ɲezlese emnde-aara am zɗada-aha-aatare gergere. Emnde na tá ɗabeka ɲane keni, ɲane diyaadiya tate na á de puwaterá átekwa ge ufa shairiya-aatare vaci shairiya. ¹⁰ Emnde ɲanna wá, baaka deme seke emnde na mbasembe vuwa-aatare mága dakarire, ep-sawaranaapsawa yaikkire á Dadaamiya na.

Daaci emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde ɲanna ya ndaakurndaha na wá, ta emnde a garda jipu, kwakya kurava-aatare. Dete ba emnde a hákuma na ndza tá njá am samaya keni, tá kuvaterka deƙideƙi, tá anƙwa epsawaterpsawa. ¹¹ Amá ba malika-aha á Dadaamiya na ta yaikke ba itare arge itare, tá jateruje an hákuma na keni, tá valyeka elva áte emnde ɲanna. ¹² Emnde ɲanna wá, am mága-aatare ta ba seke dabba-aha á kaamba na Dadaamiya a nderater ba geni tá sluwatersluwa emnde, tá cebaterceba na. Itare keni

watse tá kedá ba seke dabba-aha ɲanna, adaba tá zɗa-zɗa názu diyarka. ¹³ Zɗada na tá anƙwa shateruwa itare ge emnde na wá, itare keni Dadaamiya á de pelaterse á ba an zɗada ɲanna. Adaba itare baaka waya-aatare áte mága shagerire, sey ba mága dakarire, baira tá maganá á ba áte ice á emnde. Daaci má tá se maga muŋri antara kure, tá sawa an zɗáláwa-aatare ɲanna, una ɲanna duksa zherwe ge kure. Amá itare wá, tá hi-ga jipu adaba sharakursha á dem dalbe-aatare. ¹⁴ Itare wá, ice-aatare á ba áte ɲwasha ge mága gwardzire, á hyaterka mága haypa deƙideƙi. Daaci tá vaterte ektá-paare ge emnde na tsaftsafe fetarfire-aatare. Zɗabe ádaliye, ervaunɗe-aatare á njá á ba á kuma duksa, tá an nyainye áza Dadaamiya. ¹⁵ Emnde ɲanna kedarkedá áte baráma a jirire, ta eksante mága á nabi *Balaama, egdza á Baiyaur. Adaba ɲane ndza wayaawayá mága emtaŋkire ge shaa shuŋgu an ɲane. ¹⁶ Amá Dadaamiya a naba valarhe vacite umele, adaba á fansarka ɲanna. Diyakurdiya ezzerɲwa wá, á ndaaka elva seke urimagwe, amá vacite ɲanna wá, a ndaan elva ge ɲane ba seke ura. A piyanante estuwa mága slak-watsa-aara ɲanna ge nabi ɲanna.

¹⁷ Daaci emnde ɲanna wá, itare ta ba seke mánjeba-aha na bademme matsamatsa na. Zɗabe ádaliye, ta ba seke kumba-aha na á ɗáná válale baaka nampire-aara ge emnde na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniye ge itare. ¹⁸ Ba itare ɲanna zɗabe ádaliye, ta emnde a tsaka elva laakire na baaka nampire-aara deƙideƙi na, baira tá kurava an ɲane. An dakarire-aatare ɲanna wá, tá tsagwada emnde na zɗabe ba unɲule a segashe-aatare am dagave á emnde a mága haypa, ge eptsateraapta. ¹⁹ Adaba tá bantsa emnde ɲanna: Má kwá ɗabanɗerɗaba wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, ma ge mága uwe keni. Amá itare an ire-aatare wá, ta nave-aha á haypa na á kedaterkedá na. Adaba má ká taa kwaruka ire á ɲa ge yaa duksa ɲanna wá, ka gevge nave á duksa ɲanna. ²⁰ Am sarte na má diyareddiye emnde Yaakadada á miya Yaisu *Al-masiihu, Sleyamilya keni ba ɲane na wá, ɲezlareɲezla am shagerkire á zɗáláwa na á badza emnde am duniya na. Amá máki eptsareptsá zɗabe ádaliye á dem zɗáláwa-aatare werre, de garevge nave-aha á duksa-aha ɲanna zɗabe ádaliye wá, badza shifa á emnde ɲanna á gev ɲgulme ba una am zuŋɲwire ndza diyarka Yaisu na. ²¹ Máki estuwa wá, náza á jeba á emnde ɲanna, ambane ma andze diyarseka baráma a jirire ba deƙideƙi, arge una ta dise baráma á Dadaamiya amá tá fansarka ge názena á ndaana shairiya-aara na. ²² Názena a shaa emnde ɲanna wá, a shateraa ba názena á ndaaná naraje na náwa ɲane na. A ba naraje ɲanna wá: «Kere a eptsarhe zɗabe ádaliye ge názena ni a melesaa ba ɲane.» Anƙwa zɗabe naraje umele a ba ɲane: «Ta baranve nabezhe, amá ɲane a eptsehe zɗabe ádaliye, á de tabareme am terbe.»

Watse á eptsá Yaakadada Yaisu

3 Emnde-aaruwa, buwire á wakita-aaruwa una yá puwakurte ge kure. Am wakita-aha-aaruwa ɲanna

bukerde yá kátá tsakurte am hare, ganakini kwá yeheteyeha názena kwa tsaasaa kure bademme. ² Názena yá kataná ya ázekure wá, yá kátá kwá yeheteyeha elva á nabi-aha werre, antara elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na Slelyamilya, ta kwarakursaa emnde a bela-aara na. ³ Elva yaikke na yá kátá kwá diyeddiye ba shagera wá, am kataliye á zama-ne wá, watse tá sesse emnde a nyainya ura, watse tá maga ba názena tá kataná itare, watse tá nyainyaikurnyainye, ⁴ watse tá bakurá: «A ba Yaisu Almasiihu á kure njanna watse á eptsá mu, áme njane kina? Dada-aha á miya bademme emtsaremtsa, duksa á duniya keni bademme gejaaka á ba áte una a nderanaa Dadaamiya.» ⁵ Emnde a nyainya ura njanna wá, tá kwalve á ba an niya ge fetaare áte elva-aha á Dadaamiya na náwa njane na: Am fakta a ndaase ba elva-aara Dadaamiya, daaci an ndera samaya antara hahá, a sanse hahá am yawe, bademme á názu áte hahá á njaná á ba an yawe njanna. ⁶ Á ba an yawe njanna zla-be ádaliye Dadaamiya a kedaa duniya bademme werre. ⁷ A ba Dadaamiya zla-be ádaliye, samaya antara hahá keni, tá njeka dem ba ge dekideki, watse á zlateraazle an kárá, má watse á kyá shairiya á emnde a mága haypa ge kedateraakedá ba dekideki.

⁸ Náwa elva yaikke zla-be ádaliye, yá kátá kwá diyeddiye, emnde-aaruwa: Áza Yaakadada wá, hare palle ba seke iva debu, iva debu keni ba seke hare palle. ⁹ Ta bantsa emnde umele: Yaakadada á maŋka watsewatse názena a ndaasa njane. Amá estuweka, á emmága. A fakuraa ba ervaunđe geni kwá tsaatse am tuba. Adaba njane wayaaka emnde tá keda ba palle keni. Njane á kátá emnde bademme tá maganaamaga tuba.

¹⁰ Ba jirire watse á eptsá Yaakadada Yaisu á sawa, amá watse á sawa ba seke sawa á neyle. Vacite njanna wá, watse á zlauzle samaya, bademme á emnde tá de cenancena mága-aara. Názena áte samaya keni bademme watse á zlanazle kárá. Haha antara názu am duniya bademme á de halevuhále vacite njanna.

¹¹ Máki bademme á kazlaŋa njanna watse á zlauzle áte

una kwa cenancena na wá, kwá naba diyeddiye názena kwá maganá kure keni am zlaláva á kure.

Fawanemfa ire á kure bademme am erva ge Dadaamiya, dabaudaba an ervaunđe á kure palle.

¹² Ufawufa hare na ni watse á sawa njane átekwa an sleksire-aara na. Mbawantembe kárá geni a semsa hare njanna ba watsewatse. Vacite njanna wá, watse kárá á zauze samaya antara názu átekwa bademme, ba uwe keni á de jauka. ¹³ Amá Dadaamiya a magaa *waada, a ba njane, watse á ndera samaya anjwaslire antara hahá anjwaslire. Am una-aha njanna wá, watse tá njá ba emnde a jirire am hude-aara. Kwaye njane názena mí pakaná miya.

¹⁴ Daaci emnde-aaruwa, kwa emnde a ufa una njanna tsawe wá, wawauwava an ervaunđe á kure palle ge njá am cudeddire antara hairire á katafke á Dadaamiya.

¹⁵ A viyakurarka ganakini á sauka Yaakadada á miya watsewatse na wá, ba ganakini a sharánsha emnde sarte ge mága tuba, á nejzlatersenjezle njane. Egdza emmemiya Paul keni a ndaakurndaha duksa-aha njanna am wakita na a puwakurtaa njane an ilmu á Dadaamiya. ¹⁶ Am wakita-aha-aara bademme wá, anjwa á ndán ba estuwa, máki á ndá elva áte una njanna. Am wakita-aha-aara njanna maa, anjwa elva-aha na tá cenanka emnde watsewatse. Emnde na baaka ilmu-aatare, tsemarka ire-aatare keni, tá anjwa eptsante elva-aha njanna, tá ganve umele. Tá magán ba estuwa an nayya-aha umele keni am wakita á Dadaamiya. Emnde a mága una njanna wá, tá kedaná ba itare ire-aatare.

¹⁷ Amá kure wá, náwa fanjerakuremfa elva njanna am vuwa á kure emnde-aaruwa. Adaba una njanna faufa hyema am ire á kure geni a kedarakuraaka emnde a badza elva á Dadaamiya njanna. Tsawaatse ba shagera, a dzalarakurevka áte jirire á kure. ¹⁸ Kure wá, fawarfe ge diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba njane na, njane keni á de magakurá ngurna ba kelaazare. Yaikkire ba náza-aara palle vatena antara dem ba ge dekideki. *Aamin.

1 Yuhanna

Seydire arge Yaisu slevamite shifa

1 Náwa nǎ anǎkwa puwakurte ba nǎere wakita na, á ndáhá elva á Dadaamiya na á vante shifa a jirire ge emnde na. Kwaye zlabé ba duniya keni baaka, amá nǎne ndza anǎkwa. Nǎere ndza nǎ cenaa elva am mbuwe-aara ba ge nǎne, nǎ nanna, nǎ zharanaahe an ice á nǎere, nǎ fetehe antara ba erva á nǎere keni áte nǎne. ² A naba jesaarhe ge elva nǎnna á vanta shifa a jirire ge emnde nǎnna á katafke á nǎere á ba am parakkire, daaci nǎ zharanaahe. Adaba una nǎnna, nǎ anǎkwa maga seydire-aara, nǎ anǎkwa balakurá elva á shifa na á zleka na. Nǎne ndza á njá antara Eddemiya Dadaamiya am samaya. Daaci kina wá, a maramiyansehe ge Dadaamiya áte ice á miya bademme. ³ Ba duksa na nǎ naanaa nǎere, antara nǎ cenanaa nǎere na, nǎ balakurá ba una nǎnna, geni kure keni kwá gevge palle antara nǎere, ba seke una ganǎerevge palle antara Eddemiya Dadaamiya, ira Egdza-aara Yaisu *Almasiihu na. ⁴ Nǎ anǎkwa puwakurte duksa-aha nǎnna, geni a naatenáhá er-vaunǎde á miya an higa.

Dadaamiya nǎne parakkire

⁵ Dadaamiya wá, nǎne parakkire, baaka tabedam-mire dekidéki am tate na anǎkwa nǎne átekwa. Una nǎnna wá, labáre na nǎ cenanaa am mbuwe á Yaisu *Almasiihu geni nǎ balakurán ge kure. ⁶ Má mí bánba geni miya antara Dadaamiya jamiyammeje am er-vaunǎde palle, amá ámbera mí zlalá am tabedammire wá, una wá, ma emnde a fida am elva-aha á miya, antara am slera-aha á miya bademme, magamika jirire dekidéki. ⁷ Amá má mí zlalá an parakkire ba seke una Dadaamiya nǎne an parakkire na wá, mi gevge palle, uzhe á Yaisu Almasiihu *Egdza á Dadaamiya á beza-miya haypa-aha á miya bademme.

⁸ Má bamiyánba baaka haypa á miya, una wá, mi kedanaa ba miya ire á miya, baaka jirire á Dadaamiya am ervaunǎde á miya dekidéki. ⁹ Amá má mi balese haypa-aha á miya á segáshe, daaci Dadaamiya keni á yamiyaareye bademme. Adaba nǎne Dadaamiya á jirire, ma a ndaase uwe keni, sey á gevge. Daaci á de gamiyanvege ba nǎne ervaunǎde á miya dzayye, am kela haypa na mi maganaa miya bademme. ¹⁰ Má bamiyánba baaka haypa na mi maganaa miya, una nǎnna, amaana: mi faare fidire ge Dadaamiya, eksamiyanteka elva-aara an ervaunǎde á miya palle.

*Almasiihu a sawa ge se melamiyumele

2 Náwa yá puwakurte una-aha na wá, ba geni magauka haypa mázla-aara egdzara-aaruwa. Amá ma a guwa ware haypa keni, anǎkwa sletsamiyemtse am iga áza Eddemiya Dadaamiya, ba nǎne una Yaisu *Almasiihu edda á jirire. ² Adaba nǎne a yaa ba shifa-aara sadake ge miya, lauktu Dadaamiya a yamiyaare haypa-aha á miya. A yamiyaare ba ge miya palle-ka, amá á kátá yateraare ge emnde a duniya bademme.

³ Má mi fansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aha-aara bademme, mi diyeddiye áte una nǎnna geni diyamidiya nǎne. ⁴ Má bánba edda-aara diyaadiya Dadaamiya, amá á fansaareka am elva na a ndahanaa nǎne, edda-aara slefida, baaka jirire-aara. ⁵ Amá edda una nǎnna elva na á ndahaná Dadaamiya, ámbera á fansaarefe, ba nǎne una wayaawáya an Dadaamiya an ervaunǎde-aara bademme. Daaci mi diyeddiye áte una nǎnna geni gamiyevge emnde á Dadaamiya. ⁶ Má bánba edda-aara nǎne á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya, sey a dabetedaba nǎne keni zlaláva á Yaisu Almasiihu.

Shairiya á Dadaamiya a jaare ánwaslire

⁷ Slakate-aha-aaruwa, elva na náwa yá anǎkwa puwakurta iya na wá, gevka shairiya na a jaare ánwaslire á sawa áza Dadaamiya; ba duksa palle antara una kwa cenanaa kure zunǎwire. Shairiya nǎnna, kwa cenán kinekinéka, ba shairiya á Dadaamiya na kwa cenanaa am fantaufe na. ⁸ Amá ba seke ánwaslire tsa shairiya á Dadaamiya nǎnna ya puwakurte iya na. Zlaláva á Yaisu *Almasiihu, antara ba náza á kure á kwaramise ba jirire á shairiya nǎnna. Anǎkwa á zlalá tabedammire, samsa parakkire á sem kela-aara.

⁹ Daaci má bánba edda-aara, nǎne am parakkire, amá ámbera á maga kelaadire áte egdza emmenjara wá, diyaweddiye geni nǎne zlabé á ba am tabedammire-aara sem vatena. ¹⁰ Amá edda una wayaawáya an egdza emmenjara, nǎne á njá am parakkire, baaka duksa am ervaunǎde-aara na ni á de ja nǎne áte unǎjule. ¹¹ Amá edda una á maga kelaadire áte egdza emmenjara, nǎne zlabé á ba am tabedammire sem vatena. Bademme a názena á maganá nǎne, á maganá á ba am tabedammire. Máki á zlalá, ma á deme keni diyaaka. Adaba á nánka ice ge tabedammire.

¹² Egdzara-aaruwa, náwa yá puwakurte una na wá, adaba yakuraareye Dadaamiya haypa-aha á kure adaba zhera á Yaisu Almasiihu. ¹³ Ekkure dada-aha, yá puwakurte una na wá, adaba diyakurdiya edda una

kwaye á ba am fakta á duniya keni, ñane ndza á ba anƙwa. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba shakuránsha midalire arge Shaitaine.

¹⁴ Ekkure egdzara-aaruwa, yá puwakurte una zlaɓe ádalíye, adaba diyakurdiya Eddemiya Dadaamiya. Ekkure dada-aha, yá puwakurte una, adaba diyakurdiya edda una kwaye zlaɓe á ba am fantaufe keni, ñane ndza anƙwa na. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba kwá an ndzeɗa jipu, ñakurnaana elva á Dadaamiya an ervaunɗe á kure palle, shakuránsha midalire arge slekse á tabedammire.

¹⁵ A badakuruka duniya, antara kazlaɗa-aara. Edda una wayaawáya an kazlaɗa á duniya wá, baaka waya-aara ge ñane áte Eddemiya Dadaamiya. ¹⁶ Náwa ñane zlálaɗa á njá á duniya: emnde tá anƙwa ɗaba ba názena á kataná ervaunɗe-aatare. Bademme á názena zharaná itare, tá kátá ma ba á jerje an mba-aatare keni, ámberá tá máráva jipu an názena am erva-aatare ñanna. Daaci bademme á una-aha ñanna, kazlaɗa á duniya saaka áza Eddemiya Dadaamiya. ¹⁷ Diyaweddiye geni watse á zla duniya, antara názena á duwa ice á emnde amkwa bademme. Amá ge edda una á maga ba názena á kataná Dadaamiya na, ñane á de njá an shifa ba ge dekideki.

Faufa hyema tá anƙwa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu

¹⁸ Egdzara-aaruwa, zamane á miya na wá, mi herzhe an zle á duniya. Ba seke una ndza cenakuráncena geni watse tá sawa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu má herzhapteherzhe zle á duniya na wá, ba kina keni kwakya kelaade-aha á Almasiihu jarsaareje, daaci mi dise á ba áte una ñanna geni mi herzhe an zle á duniya ba jirire. ¹⁹ Emnde ñanna ndza tá á ba am dá-gave á miya, amá ba jirire garevka palle antara miya dekideki. Adaba una ñanna ta naba sesehe am dá-gave á miya. Ma andze ta palle an miya wá, ma andze tá degasheka am dá-gave á miya. Amá a de jaare una na wá, ba geni tá diyeddiye átekwa, geni garevka palle antara miya.

²⁰ Amá ge kure, Yaisu *Almasiihu a vakurte Shedekwe Cudedde. Adaba Shedekwe ñanna wá, diyakurdiya jirire bademme. ²¹ Ya puwakurte una na wá, ganakini diyakurka jirireka, diyakurdiya jirire. Zlaɓe ádalíye, diyakurdiya geni tara fida, antara jirire wá, tá taa jam-meka am slede palle.

²² Ware ñane una slefida na? Ba edda una eksarka geni Almasiihu na wá, ba ñane una Yaisu a eksesaa Dadaamiya geni ñane á se lya emnde; ira á fetarka áte Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara. Edda-aara wá, ba ñane una kelaade á Almasiihu. ²³ Edda una eksarka geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya, amaana: baaka Eddenjara Dadaamiya am ñane. Amá edda una eksaarekse geni Yaisu Egdza á Dadaamiya wá, ba ñane una Eddenjara Dadaamiya am ñane.

²⁴ Amá kure wá, wavauwáya geni kwá ñanaana an ervaunɗe á kure palle elva ñanna kwa cenaarana am fantaufe na. Má ñakurnaana bademme elva ñanna kwa cenaarana am fantaufe na, kure keni kwá anƙwa njá

áte vuwa á *Egdza á Dadaamiya, ira Eddenjara Dadaamiya. ²⁵ Náwa *Almasiihu a ngudamiyaa namána ge miya, geni á vamite shifa na á njá ba ge dekideki na.

²⁶ Bademme a názena yá puwakurta iya na wá, yá puwakurta arge emnde na tá kedakurá áte uɗɗule a jirire na. ²⁷ Amá ge kure wá, Almasiihu a vakurte Shedekwe-aara anƙwa á ba am kure. Adaba una ñanna, kwa baaka an wedera á ura umele ge mbakurse duksa, adaba Shedekwe na a vakurtaa Almasiihu na anƙwa am kure, á mbakursá ñane duksa bademme. Duksa ñanna á mbakursá ñane na keni bademme jire, baaka fida am hude-aara dekideki. Adaba una ñanna, fawansaarefe ba ge ñane am názena á mbakursá ñane bademme, njawinja antara Yaisu Almasiihu.

²⁸ Daaci ba estuwa egdzara-aaruwa, njawinja á ba antara ñane am ervaunɗe á kure, lauktu á de wamika lyáwá, ma zherwe keni ge de katafke-aara vacite na má de samsa ñane. ²⁹ Diyakurdiya geni Yaisu Almasiihu ñane slejirire á Dadaamiya. Daaci diyaweddiye geni, ma a maganaa ware jirire á Dadaamiya keni, ñane keni ba egdza á Dadaamiya.

Miya ma egdzara á Dadaamiya

3 Zharauzhára wáyáva yaikke na á wayamiya Eddemiya Dadaamiya an ñane, haa á dahámiya an egdzara-aara, ba kina keni gamiyevge ba egdzara-aara ñanna ba jire. Emnde a duniya diyarka geni mi egdzara á Dadaamiya, adaba uwe? Ba adaba diyarka dekideki Eddemiya Dadaamiya ñanna. ² Slákáte-aha-aaruwa, kina wá, gamiyevge egdzara á Dadaamiya ba jirire, amá ma watse mí de geva estara keni diyamika. Názena mi disa miya palle wá, má de saasa *Almasiihu wá, mí de gárava antara ñane, adaba mí de nanna an ice á miya parakke ma estara ñane keni. ³ Ma ware keni edda una a fa tama estuwa áte Yaisu Almasiihu, sey á gevge cudedde: á manƙa haypa ba seke una ñane keni slecudedde.

⁴ Edda una á maga haypa, á maga ba baakire á fansaare ge shairiya á Dadaamiya, adaba má tá fansaareka ge Dadaamiya am shairiya-aara, haypa-ñara ba ñane. ⁵ Diyakurdiya sawa á Yaisu Almasiihu á sem duniya wá, a sawa geni á se jaminaaja haypa-aha á miya. Ñane an ire-aara, maganaaka haypa dekideki. ⁶ Daaci ma ware keni, edda una á njá áte vuwa á Yaisu Almasiihu, sey á yánya mága haypa. Amá edda una á de ba katafke an haypa-aha-aara, amaana: nánka Yaisu Almasiihu, diyaaka Yaisu Almasiihu ba dekideki keni.

⁷ A kedarakuraaka emnde ekkure egdzara-aaruwa. Edda una á maga ba jirire á Dadaamiya, ñane slejirire ba seke una Yaisu Almasiihu slejirire na. ⁸ Má ura yánka mága haypa-aha-aara, ñane ura á Shaitaine. Adaba Shaitaine ñane á gá ba haypa kwaye am fakta á duniya. Una ñanna pute á sawa á *Egdza á Dadaamiya á sem duniya, geni á se kedanaakeda slera-aha á Shaitaine bademme.

⁹ Má ware keni má gevge egdza á Dadaamiya á geka haypa mázla-aara, adaba shifa a jirire na a vantaa Dadaamiya na anƙwa am ɲane. Á dzegwánka de katafke an haypa-aha-aara adaba gevge egdza á Dadaamiya. ¹⁰ Náwa názena tá de diyeddiye átekwa garava á egdzara á Dadaamiya, antara egdzara á Shaitaine: Ma ware keni má á maɲka jirire á Dadaamiya, ɲane gevka egdza á Dadaamiya. Ba duksa palle antara edda una wayaaka an egdza emmeɲara na keni.

Wayaumiyaavewáye an jirire

¹¹ Náwa názena kwa cenanaa kure am fantaufe á kure ge cena elva á Dadaamiya, a ba ɲane: sey mi wayaavewáye am dágave á miya. ¹² Gawamiyevka seke Kayinu na ɲane ndza ura á Shaitaine slemándzawe na, ɲane a naba ja shifa á egdza emmeɲara ba ge ɲane. A janaa adaba uwe shifa-aara? Adaba bademme á názena ndza a maganaa Kayinu ɲanna, ndza shagerka, amá náza á egdza emmeɲara wá, ndza shagera.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki emnde a duniya tá fá kelaadire áte kure wá, magauka najipu-aara.

¹⁴ Miya kina wá, diyamidiya geni jamiyaaveje am tate a emtsa, shamiyánsha shifa-aha á miya. Mi dise estara una ɲanna? Mi dise adaba wayamiwáyá egdzar mama-aha á miya. Edda una wayaaka an egdzar mama-aha-ɲara wá, ɲane zlaɓe tegaraaveka an emtsa. ¹⁵ Ma ware keni, edda una á magante kelaadire ge egdza emmeɲara, ɲane ta ba kalkale antara sleceba shifa á emnde. Diyakurdiya geni sleceba shifa wá, ɲane zlaɓe shánka shifa na á nja ba ge dekideki na am ɲane.

¹⁶ Yaisu *Almasiihu wá, ɲane wayamiwáyá. Am a sawhe, a se yaa ba shifa-aara adaba miya. Mi dise áte una ɲanna wáyáva a jirire áte emnde umele. Daaci miya keni shagera mi yánya ba shifa á miya keni adaba egdzar mama-aha a miya. ¹⁷ Amá ma ware keni má gevge berba an nalmáne á duniya na, á zhárá egdza emmeɲara am baakire, aley zanvaareka, daaci á ndahaná estara geni wayaawáyá an Dadaamiya? ¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, estuwa, wayawamiyaaveka á ba an we, amá wayawamiyaavewáye á sawa am ervaunɗe, ámberá mi emmága an jirire.

Egdzara á Dadaamiya tá de gazleka á katafke-aara

¹⁹ Názena kwa cenanaa kure na, mi diyeddiye átekwa geni ma egdzara á slejirire; zlaɓe ádaliye, ervaunɗe á miya keni an ekhya á katafke-aara. ²⁰ Ma anƙwa á ndamindhá deme ervaunɗe á miya geni mi magaa haypa keni, ervaunɗe á miya á njá á ba an ekhya á katafke á Dadaamiya, adaba yaikke ba Dadaamiya arge ervaunɗe á miya. ɲane diyaadiya duksa bademme.

²¹ Daaci slakate-aha-aaruwa, má ba jirire á dzegwánka ervaunɗe á miya ge mbedamiya an shairiya wá, daaci a gazleka ervaunɗe á miya ge de katafke á Dadaamiya mázla-aara. ²² Bademme á názena mi ɲalanaa miya ázeɲara keni á vamiteva, adaba má anƙwa fansaare ge shairiya-aara, antara mi maga názena á kataná ɲane

bademme. ²³ Náwa shairiya-aara ɲanna: Mi fetaare áte Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, antara mi wayaavewáye ba seke una a ndaamiya ɲane. ²⁴ Slefansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aara maa, ɲane slenjá á ba áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni anƙwa antara ɲane. Diyamidiya geni anƙwa Dadaamiya antara miya, adaba á baminá ba Shedekwe-aara na a famimaa ɲane am ervaunɗe.

Lawanaale tara Shedekwe á Dadaamiya antara shedekwe á kelaade á *Almasiihu

4 Slakate-aha-aaruwa, má dámnda ura á dezekure, a ba ɲane á ndáhá elva an hákuma á Shedekwe á Dadaamiya wá, fawtaareka watsewatse, amá lawanaale emtsaade, bi Shedekwe á Dadaamiya á jirireka una am ɲane, amá názá kelaade-aara. Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba tá anƙwa nabi-aha fida kwakya am duniya. ² Náwa názena ni kwá dise edda una an Shedekwe á Dadaamiya átekwa: Máki bánba edda-aara geni samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe wá, ɲane an Shedekwe á Dadaamiya jirire. ³ Amá má kwalevkwále edda-aara ge ndáhá una áte Yaisu Almasiihu wá, shedekwe na am ɲane na saaka áza Dadaamiya, ɲane an shedekwe á kelaade á Almasiihu. Shedekwe ɲanna wá, ndza kwa cenáncena geni á de sawa. Ba kina keni ɲane anƙwa á ba am duniya.

⁴ Amá kure egdzara-aaruwa, kwa emnde á Dadaamiya, shakuránsha midalire arge nabi-aha á fida ɲanna. Adaba Shedekwe na am ervaunɗe á kure na jauje ge shedekwe na am ervaunɗe á emnde a duniya na an ndzedá. ⁵ Nabi-aha fida ɲanna wá, itare ta náza-aha á duniya. Adaba una ɲanna tá ndáhá ba elva á duniya, daaci emnde a duniya keni tá cenater-vaarecene. ⁶ Amá miya wá, mi emnde á Dadaamiya. Edda una diyaadiya Dadaamiya wá, á cena elva á miya keni. Amá edda una gevka ura á Dadaamiya wá, á ceneka elva á miya. Mí laná estuwa edda una an Shedekwe á slejirire, an edda una an shedekwe á keda emnde.

Dadaamiya á mbamise wáyáva jirire áte emnde

⁷ Slakate-aaruwa, wayaumiyaavewáye am dágave á miya. Adaba á maganá ba Dadaamiya geni tá wayaavewáye emnde am dágave-aha-aatare, antara tá wáyá ɲane keni. Má mi wayaavewáye áte una ɲanna, una ɲanna á mára una ni gamiyevge egdzara á Dadaamiya, diyamidiya Dadaamiya. ⁸ Amá ma ware una á maɲka wáyáva áte una ɲanna, edda-aara diyaa-ka Dadaamiya. Adaba Dadaamiya slewáyáva. ⁹ Náwa názena a maraminaa Dadaamiya ba parakke, geni ɲane wayamiwáyire: ɲane a belaa Egdza-aara palle ba ɲane á sem duniya, geni á se vamite shifa á jirire.

¹⁰ Náwa názena á maramiya wáyáva á jirire: Miya gamiyevka emnde zunɲwe ge wáyá Dadaamiya, amá a wayámíyá ɲane zunɲwe. ɲane a naba belaa Egdza-

aara geni á se emtsemtsa am duniya adaba miya, lauktu á yamiyaareye haypa-aha á miya.

¹¹ Slakate-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba wayamitehe ge Dadaamiya na wá, miya keni sey mi wayaavewáye am dágave á miya ba shagera. ¹² Baaka ura ndza nanna Dadaamiya dekideki, amá má mí wayaavewáye am dágave á miya wá, Dadaamiya keni á njá antara miya. Daaci wáyáva-aara na a wayámiyaa an ñane na, á de njá am miya ba jirire.

¹³ Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara. An una ñanna, diyamidiya ganakini má an ñane, ñane keni ankwá an miya. ¹⁴ Ba miya an ice á miya namiyanna, Eddemiya a belaa Egdza-aara á sem duniya geni á se lya emnde. Mí balaterán ge emnde kina geni elva ñan-jire. ¹⁵ Ma a ndahesaa ware geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya wá, Dadaamiya ankwá antara ñane, ñane keni á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya. ¹⁶ Njere wá, diyañerdiya geni Dadaamiya wayañerwáya. Fañer-taarefe áte una ñanna. Dadaamiya ñane slewáyáva. Edda una á njá an wáyáva, ñane gevge slenja áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni ankwá antara ñane.

¹⁷ Náwa názena mi dise átekwa geni wayamiwáyá an Dadaamiya á ba an jirire: Una ñanna ba njá á miya am duniya, mí njá ba seke názá á Yaisu *Almasiihu. Daaci vaci shairiya, á de gazleka ervaunđe á miya dekideki. ¹⁸ Má Dadaamiya wayaawáyá ura, baaka lyawa ge edda-aara dekideki. Adaba wáyáva á Dadaamiya á janaaja lyawa bademme. Má ura á njá an lyawa wá, amaana: ba seke ñane wá, ankwá bikere-aara ge ñane ñánaa shairiya. Daaci má ura á njá an lyawa, á seska námpire á wáyáva á Dadaamiya arge ñane dekideki.

¹⁹ Miya wá, a wayaamiya ba Dadaamiya zuññwe. Adaba una ñanna wayamiwáyá an Dadaamiya, antara wayamiyaavewáye am dágave á miya. ²⁰ Má bánba edda-aara wayaawáyá an Dadaamiya, amá á maga ke-laadire áte egdza emmeñara, ba fida á edda-aara. Adaba má edda-aara wayaaka an egdza emmeñara na ankwá á zharaná an ice-aara, á de dzegwáná estara wáyá Dadaamiya na nánka dekideki? ²¹ Náwa shairiya á Dadaamiya na mi shanaa miya ázenjara, a ba ñane: Edda una wayaawáyá Dadaamiya, sey a ewwáyá an egdza emmeñara keni.

Fetarfire wá, sha midalire arge lámara á duniya

5 Ma a fetaara ware geni Yaisu wá, ñane *Almasiihu, edda-aara egdza á Dadaamiya. Ma ware una wayetewáyá daada, á wayetewáyá egdzara-aara keni. ² Náwa názena ni mi dise átekwa geni wayamiwáyá an egdzara á Dadaamiya: una ñanna, ba má wayamiwáyá an Dadaamiya, ira má mi fansaarefe am shairiya-aha-aara. ³ Má mí maga názena á baminá Dadaamiya am shairiya-aha-aara na wá, ñane ñara á mara una ni wayamitewáyá Dadaamiya á ba an jirire. Daaci shairiya-aha-aara keni á de jamiviyaareka. ⁴ Adaba bademme á egdzara á Dadaamiya, tá an ndzedá jipu ge sha midalire arge lámara á duniya. Mí de sháná estara midalire ñanna? Mí de sháná an fetarfire á miya na ni mi fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ⁵ Ware edda

una slemidala arge lámara á duniya? Sey ba edda una fetarfe geni Yaisu Almasiihu ñane *Egdza á Dadaamiya.

Seydire arge Yaisu *Almasiihu

⁶ Yaisu *Almasiihu a sawhe á sem duniya, a demhe am yáwe á baptsima, a naba puwaa uzhe-aara áte dza-ñgala, a emtsehe. Sey ba a dema am yáwe-ka palle, amá a puwaa uzhe-aara. Shedekwe á Dadaamiya á ba an ire-aara a magaa seydire-aara geni una ñanna jirire, ba kanğelaññe. Adaba ñane wá, á baterá ba jirire bademme ge emnde. ⁷ Ankwá duksa-aha keye tá maga seydire áte Yaisu, geni ñane *Egdza á Dadaamiya. ⁸ Duksa-aha keye ñanna wá, ba Shedekwe á Dadaamiya, antara yawe á baptsima, ira uzhe á Yaisu. Bademme á una-aha ñanna, tá mára ba duksa palle. ⁹ Má emndimagwaha tá ankwá á magamiya seydire áte názena ta naaná itare, mí lyyi elva-aatare. Daaci diyaweddiye geni náza á Dadaamiya wá, názena a maganaa ñane, seydire-aara jauje ge una tá maganá ba emnde. Adaba ba ñane an ire-aara una a magaa seydire an duksa-aha ñanna arge Egdza-aara. ¹⁰ Edda una lyevaalya Egdza á Dadaamiya wá, seydire á Dadaamiya na keni lyevaalya am ervaunđe-aara geni bademme jire. Amá edda una lyyaaka seydire á Dadaamiya, a faare fidire ge Dadaamiya, adaba lyyaaka názena a ndahanaa Dadaamiya arge Egdza-aara. ¹¹ Seydire á Dadaamiya ñanna wá, ñane a vamite shifa na á zleka na. Shifa ñanna wá, mí sháná áte erva an Egdza-aara. ¹² Daaci edda una ankwá Egdza á Dadaamiya am ñane, shánsha shifa ñanna, edda una baaka Egdza á Dadaamiya am ñane wá, shánka shifa.

Shifa na á zleka na

¹³ Ya puwakurte duksa-aha ñanna ge kure na fakur-taarefe áte *Egdza á Dadaamiya, ganakini kwá diyeddiye geni kerten ankwá shifa na á zleka na am kure. ¹⁴ Á katafke-aara, baaka lyawa á miya dekideki, adaba diyamidiya ba jirire geni, ma mí ñala ba uwe ázenjara keni, á cenamivaarcene, máki mí ñalaná áte namaari-aara. ¹⁵ Máki diyamidiya ganakini ankwá á cenamivaarcene ma mí ñala ba uwe ázenjara keni wá, daaci diyamidiya geni á vamiteva duksa ñanna mi ñalanaa ázenjara ñanna.

¹⁶ Má ura nanna egdza emmeñara á maga haypa, shagera ba á ñala Dadaamiya adaba ñane. Daaci Dadaamiya keni á de vante shifa ge egdza emmeñara ñanna. Amá ankwá haypa da ura á dem emtsa, ndanakurka ya geni ñalaunála Dadaamiya arge emnde na tá maga jeba á haypa ñanna. Una ñanna sey ba ge emnde na ta gu ba haypa na á dánka ura á dem emtsa na. ¹⁷ Bademme a shagerkire na tá maganá emnde na wá, haypa áza Dadaamiya. Amá ankwá haypa na á dánka ura á dem emtsa.

¹⁸ Diyamidiya geni ma ware keni, máki gevge egdza á Dadaamiya wá, á duka á de katafke an mága haypa-aha-aara, amá Yaisu *Egdza á Dadaamiya á tsufa ba

ɳane. Daaci baaka názena á eksáná Shaitaine áte ɳane dekiideki.

¹⁹ Diyamidiya geni miya ma egdzara á Dadaamiya, amá emnde umele am duniya wá, bademme tá á ba am erva á Shaitaine. ²⁰ Diyamidiya geni Egdza á Dadaamiya a sawhe á sem duniya, a se vamitaa ɳane

enjkale geni mi diyeddiye Dadaamiya á jirire. Miya wá, gamiyevge emnde a njá an Dadaamiya á jirire adaba Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, ba ɳane una Dadaamiya á jirire ɳanna, á vamita ɳane shifa na á zleka na.

²¹ Tsufautsufa ire á kure egdzara-aaruwa, magauka hele.

2 Yuhanna

Ga use á Yuhanna

1 Náwa yá puwaktá ba iya wakita na, ya slesawari am dágave á emnde a daba Yaisu. Yá puwakte ge ekka mukse na a eksaksaa Dadaamiya na, antara egdzara á ña na wayanaterwáyá á ba an jirire na. Sey yá wayákurá ba iya palleka, antara emnde na diyardiya jirire bademme wayarakurwáyá. ²Wayanakurwáyá jipu, adaba jirire á elva á Dadaamiya ñanna ankwá am miya, á njá am miya dem ba ge dekideki.

³Tara Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, a njarinja antara miya ma emnde na wayamiyaavewáya an wáyáva jirire, ira má ankwá maga jirire á Dadaamiya na. A magaraminaamaga ngurna, a zaramivaareze, a varamiteva ba itare hairire.

Magaumimága wáyáva na a mbamisaa *Almasiihu

⁴Higantehiga jipu, adaba cenanáncena ganakini tá ankwá emnde na dabartedaba jirire am dagave á kure, tá ankwá á maga názena a baminaa Eddemiya Dadaamiya am shairiya-aha-aara na. ⁵Daaci kina wá, yá ñalakñále kwa emmaye-aaruwa dzagwale geni mi wayaavewáye ba shagera. Una ñanna yá ankwá puwakta ya na keni gevka shairiya á Dadaamiya a jaare áñwaslire ndza cenakuránka, amá ba elva na mi cenán kwaye am fakta-aara na. ⁶Wáyáva ñanna wá, amaana: mi fansaare ba ge shairiya á Dadaamiya. Shairiya á Dadaamiya ñanna keni ba una mi cenán kwaye am fakta-aara na. A ba ñane: Wayawaavewáye antara emnde umele.

⁷Ya bakurnaa adaba uwe? Adaba kwakya emnde a kedá ura áte unñule a jirire jarsaareje, hyairemhye am duniya bademme. Itare wayarka dekideki cena samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe. Ura estuwa, slekedá emnde áte barama a jirire, daaci ba ñane una kelaade á Yaisu Almasiihu. ⁸Adaba una ñanna, faufa hyema áte ire á kure, geni kedawanaaka námpire á slera á kure, amá kwá de lyevaalya ládá na Dadaamiya a fakur ge kure.

⁹Ma ware una dabaaka elva na a kwaramisaa Almasiihu, ñane a dabete umele wá, Dadaamiya baaka am ñane. Amá edda una dabetedaba elva á Almasiihu ñanna, ñane wá, tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Egdza-aara tá ankwá antara ñane. ¹⁰Adaba una ñanna, máki samsa ura á sem mba á kure, amá á kwaraterse duksa ge emnde gergere antara náza á Almasiihu wá, lyyauka edda-aara á mba á kure, ba use keni gawan-ka. ¹¹Adaba ma a lyyanaa ware, ma a gan ba use keni, shagerkire á názena á maganá ñane na, ta buwa am hude-aara antara edda-aara.

Halavuwá á elva-aha

¹²Ankwá elva-aha-aaruwa ba kwakya yá kátá bakuránba, amá keni wayanka yá puwakurte una-aha ñanna áte nalmesheri. Arge una ñanna wá, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa á dem mba á kure, mí de ndáhá elva-aha ñanna we-aaruwa una, we á kure keni una, lauktu mí de higetehiga ba kwakya.

¹³Egdzara á egdza emmeña mukse na a eksesaa Dadaamiya na, tá ankwá gakur use-aatare itare keni.

3 Yuhanna

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá anƙwa puwakta ba iya wakita na Gayus; ya slesawari am dágave á emnde a dāba Yaisu. Yá puwakte ge ekka, ka edda una wayanak-wáyá á ba an jirire na.

² Slakate-aaruwa, yá anƙwa yekakuyeke, geni baɗemme á duksa-aha na ká maganá ka a gevge shagera ge ekka, antara ká njinja an lapiyire. Ervaunɗe á ɗa wá, diyandiya shagera áza Dadaamiya. ³ Á higa ervaunɗe-aaruwa jipu, adaba kwakya egdzar mama-aha á miya saremsa á sehuna wá, ta se biya geni ká anƙwa maga jirire an ervaunɗe á ɗa palle. Diyandiya tsawe geni ká magan ba estuwa ɗanna an shifa á ɗa baɗemme. ⁴ Má cenanāncena geni egdzara-aaruwa ɗabartedaba jirire á Dadaamiya wá, ya higa jipu. Higa-aaruwa ɗanna keni á jauje ge una yá higa arge ma uwe keni am duniya.

Yuhanna á zleba Gayus

⁵ Slakate-aaruwa, ka slemággwe jipu am názena ká maganá ka ge melateru ge egdzar mama-aha á miya, ma ta wayve-aha keni. ⁶ Ta se magaa seydire á katafke á emnde a fetarfe áhuna áte wáyáwa á ɗa, geni magakateránmaga maggwire kwakya. Yá anƙwa ɗalakháala geni ká emmága ba estuwa ge melateru ge jeba á emnde ɗanna am shula-aha-aatare, áte una ni á de hayánháya Dadaamiya na. ⁷ Shula-aatare ɗanna wá, ba ge slera á Yaisu *Almasiihu, ba uwe keni lyiyarka ɗekideki am erva á emnde na ɗabarka Yaisu Almasiihu má tá kátá melaterumele an ɗane. ⁸ Adaba una ɗanna, miya emnde a fetarfe wá, shagera jipu geni mí melaterumele ge jeba á emnde ɗanna seke itare na, geni mí gevge palle antara itare am slera na tá anƙwa maganá itare ge bálese jirire.

Elva arge Diyautairafais

⁹ Náwa ya puwaterte nalmesheri ge aiklaisiya-aha á ɗa, amá Diyautairafais ɗane edda una á kátá geva male arge itare, lyiyaaka elva-aaruwa ɗanna ɗekideki. ¹⁰ Adaba una ɗanna, má watse danemda ya, yá de palakanaapálá emtanƙire na a maganaa ɗane; ba seke elva a laakire, antara fida-aha na a tsakanaa ɗana á dete iya na. Baira á tsaaka á ba an una ɗanna: Ba emnde a fetarfe na ta wayve-aha am mba-aara keni, lyiyaterka. Ba emnde na tá kátá lyiyaterlyiya na keni, a na-ba piyaterthe, á kátá bakaterbáká am aiklaisiya.

Seydire shagera arge Daimaitriyus

¹¹ Slakate-aaruwa, ɗabeka sera á emnde na shagerka mága-aatare, sey ká maga ba názena shagera na. Adaba ba edda una á maga duksa shagera na una gevge egdza á Dadaamiya, amá edda una á de ba katafke an mága duksa shagerka wá, ɗane zlebe diyaaka Dadaamiya. ¹² Amá Daimaitriyus wá, baɗemme á emnde tá gálá ba ɗane, geni ɗane á maga duksa shagera. Baira elva á Dadaamiya na á balaná ɗane na keni, á maraterá ba una ge emnde, geni ɗane wá, á maga duksa shagera. Njere keni ɗa ndáha ba názena ni shagera na á dete ɗane, geni ɗane ɗanna wá, slejirire. Ba ekka keni diyakdiya ganakini elva-aha na ɗa ndaasá njere na, baɗemme ba jirire.

Halavuwa á elva

¹³ Kwakya elva-aha-aaruwa na yá kátá bakánba na, amá wayanka yá puwakte elva-aha ɗanna an narkálam. ¹⁴ Yá tama dezeɗa ba herzhe na, daaci mí ndáha elva-aha ɗanna antara ka, we-aaruwa una, we á ɗa keni una.

¹⁵ A vakteva Dadaamiya hairire. Baɗemme á slakate-aha á ɗa na tá áhuna tá anƙwa gak use-aatare. Gaterga use á njere ge slakate-aha á njere keni an palpalire-aatare.

Yahuda

Ga use á Yahuda

1 Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Yahuda, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu, ya egdza emenƙara ge Yakuba. Yá anƙwa puwakurte ge kure emnde na a wayakurtaa Dadaamiya, daaci a naba dzerakurse, anƙwa á tsufakurtsufa Yaisu Almasiihu na. ² A kwakyakuranvekwákyá Dadaamiya ngurna-aara, hairire-aara, ira wáyáva-aara.

Shairiya á emnde a kedá jirire á Dadaamiya

³ Slakate-aha-aaruwa, ndza yá wava an enƙale-aaruwa bademme, geni yá puwakurte wakita áte elva a lya shifa na má am huđe-aara kina na. Amá ambane yá puwakurte názena yá vakurte ndzedá an nane am wáwá á kure. Adaba am fetarfire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde-aara ba ser palle, hyephye ge náza ba ge deƙideƙi na wá, má am wava yaikke. ⁴ Adaba famika hyema, saremsa emnde a mándzawe á sem dágave á miya, se badzaranvebadze elva a ngurna á Dadaamiya á miya. Ta bantsa itare: Anƙwa ngurna á Dadaamiya, mí naba emmága názena á kataná ire á miya. An una nanna maa, amaana tá kataná jirire ge ire-aatare am mága-aha-aatare. Emnde nanna yarnaaya Eddemiya Yaisu *Almasiihu na ba nane palle una Yaakadada na. Shairiya á emnde nanna ta puwete kineƙineƙa, anƙwa am wakita á Dadaamiya.

⁵ Diyakurdiya tsa elva nanna bademme, aley kina wá, yá yehakuranteyeha zlaƙe ádaliye geni Dadaamiya a lyesaa *Iserayiila-aha, a saterse am larde á Misera; am iga a una nanna, a naba kedaa emnde na faransaareka na. ⁶ Yehauteyeha malika-aha na hayaránka hákuma na a vatertaa Dadaamiya, ta naba yaa slede-aha-aatare na keni. Adaba una nanna Dadaamiya a zlenaterme am tate na tabedamme jipu na, tá am tsávaytsávaye na baaka badza-aara deƙideƙi na, tá anƙwa ufa kwaskwe á shairiya-aatare. ⁷ Zlaƙe ádaliye yehauteyeha *Saudauma antara *Gaumaura, ira ekse-aha na ta herherzhe an itare na. Emnde a ekse-aha nanna keni ndza ta magán ba seke náza á malika-aha nanna, kwakya haypa-aha-aatare, tá maga ba názena zlayeka deƙideƙi na an vuwa-aatare. Tá anƙwa maga palasa kina am kárá á jahanáma. Daaci a cenarancena emnde bademme ge faterem duksa am vuwa ge itare keni.

⁸ Mága á emnde nanna ta dema am dágave á kure na keni, ba kalkale antara una nanna. Á dáterá ba shene-aatare á de maga máme nanna an vuwa-aatare,

tá epsawa hakuma á Dadaamiya, tá zlazla male-aha na tá am samaya na bademme. ⁹ Una, názu ba *Mikayiilu male á malika-aha keni magaaka. Am sarte na ndza tá anƙwa gá jawe antara Shaitaine arge emtsa á Muusa, geni á dáná ware am dágave-aatare maa, Mikayiilu wayeteka ndanse elva yaiyaihe deƙideƙi. Adaba una nanna, a ba nane á elván ge nane: á hyephye Yaakadada. ¹⁰ Amá emnde nanna wá, itare tá valya ba elva yaiyaihe áte názu diyarka. Tá maga ba názena á kataná ervaunƙe-aatare ba seke dabba-aha. Una ba jirire á de kedáterá ba una nanna. ¹¹ Kay! Ázara una! Emnde nanna dabartedaba sera á Kayinu. Tá njá á ba an fida ge zlerma nalmane áza emnde seke una ndza a maganaa *Balaama werre. Kedarkedá emnde nanna, adaba ta emnde a gardá seke una ndza a maganaa Kaura. ¹² Má kwá anƙwa zá dafa á Yaakadada átirpalle antara emnde nanna, mága á emnde nanna tá maganá am dágave á kure na wá, zherwe jipu ge kure. Adaba itare baaka zherwe-aatare deƙideƙi, tá dzáma ba ire-aatare palle. Itare ta ba seke kumba na má á dáná effeya, á hyeka yáwe-aara deƙideƙi na. Ta ba seke náfá-aha na ma samsa ba sarte-aatare keni tá yeka egdzere deƙideƙi na, ta ba seke náfá-aha na ni a batanaa effeya an slalwe-aara bademme, emtsaremtsa na. ¹³ Itare ta ba seke vádza á háye na mándzawe jipu na; shagerkire na tá maganá itare na, ba seke ug-balyaiye á yáwe á guwa. Ta ba seke terlyakwa na nzelarenzela áte samaya na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedamme ba gyeguniye ge itare, watse baaka segashe-aatare dem ba ge deƙideƙi.

¹⁴ Anuhu, unƙwahire á eggye ge Naadama wá, ndza a magaa nabiyyire áte jeba á emnde nanna. A ba nane wá: Cenausena ba shagera: Watse á sawa Yaakadada an malika-aha-aara cudedde ma debu wanyara keni, ¹⁵ á se maga shairiya á emnde bademme, á se maga shairiya á emnde a mándzawe na ta magaa duksa shagerka na, antara adaba gardíre na ta maganán ge Dadaamiya, ira elva-aha yaiyaihe na ta valyanaa itare áte nane bademme na. ¹⁶ Emnde nanna, itare ma vaatara keni tá njá á ba kyuwava an emnde, tá njá á ba an ervaunƙe áte emnde, tá maga ba názena á kataná ire-aatare. Elva-aatare keni, tá ndáhá ba elva a kurávire bademme, tá njá á ba gálá emnde ge njála duksa. Nja-aatare ba una ge itare.

Faufa hyema ba shagera

¹⁷ Amá kure wá, a viyakuraareka elva na ndza ta balakursaa emnde a bela á Yaakadada á miya Yaisu

*Almasiihu na, emnde-aaruwa. ¹⁸ Adaba á ba am zunḡwire keni ndza barakuránba emnde a bela, a ba itare: «Máki herzhapteherzhe zle á duniya wá, tá de je-saareje emnde a epsawa ura, tá de epsawakurepsawa, tá de maga ba emtaḡkire na ni á kataná ire-aatare.»

¹⁹ Emnde ḡanna wá, tá teganá ba itare ye á emnde. Bademme á názena tá maganá itare, tá maganá á ba áte hala á urimagwe, baaka Shedekwe á Dadaamiya am itare. ²⁰ Amá kure wá, ma ware á kure keni, a melanumele ge ura ge de katafke am fetarfire na kwa shanaa kure áza Ura cudedde na, emnde-aaruwa. ḡalauḡála áza Dadaamiya an hákuma a Shedekwe Cudedde. ²¹ Yawánka mága wáyávire na a vakurtaa Dadaamiya na. Ufawufa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu geni á se magakurnaamaga ḡgurna, á se vakurte shifa na á zleka na.

²² Zawatervaareze ge emnde na tá aḡkwa maga shaige na. ²³ Lyawaterselye am huḡe á kára. Yau, em-

nde na ma am uwe keni tá maga ba názena á kataná ire-aatare na keni maa, zawatervaareze ge itare keni. Amá wá, faufa hyema ba shagera, geni a ndebarakurveka haypa-aatare ge kure.

Yahuda á gálá Dadaamiya

²⁴ Dadaamiya wá, hyephye ba ḡane ge tsufákurá áte baráma-aara, geni a mbedakuraaka duksa umele. Hye-phye ba ḡane ḡanna, ganakini á dákuraada ba laiyye á de katafke-aara am tate á sleksire-aara na an dáráḡza jipu na, baaka duksa mandzawe áte kure dekiḡeki, kwá á ba an higa á kure am ervauḡde. ²⁵ Ba ḡane palle una Dadaamiya baaka umele, á lyámiyá ba ḡane palle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Ba ḡane palle una ura yaikke, an demdemire, an hákuma kwaye kinekineka am zamáne-aha na dedde na, kina keni ba ḡane, antara dem ba ge dekiḡeki. *Aamin.

Wahayu

Názu á fantau an ñane Yuhanna

1 Wakita na wá, á mara názena Yaisu *Almasiihu á kátá marateranse ge emnde a slera á Dadaamiya. Ge ñane keni a vantaa ba Dadaamiya duksa ñanna ge se marateránmárá, ganakini a njarka an kaltáda názena watse ba jirire á de magava á katafke na. Daaci Yaisu Almasiihu a naba believe malika-aara ge iya Yuhanna sleslera-aara, a se marisaa ñane nasherire á duksa-aha ñanna bademme. ² Duwa-aaruwa ge iya keni, ya ndaterhe názena ya naana ya na bademme ge emnde, ya balese geni una ñanna elva á Dadaamiya, a ndaasa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara, bademme á duksa-aha ñanna ba jirire.

³ Barka ge edda una má ankwá ndaha wakita á elva ñanna a sawa áza Dadaamiya na; barka ge emnde na tá ankwá cena elva ñanna keni, tá ámberá fansaarefe na keni. Adaba herzhaptheherzhe sarte na watse á magava duksa-aha ñanna bademme átekwa na.

Use á Yuhanna ge aiklaisiya-aha am ekse-aha gergere vuye

⁴ Ba iya Yuhanna ñanna zlafe ádaliye una keni, yá puwakurte use-aaruwa ge kure aiklaisiya-aha na kwá am ekse-aha gergere vuye am larde á Aziya na. A magakurnaamaga Dadaamiya ñgurna, a vakurteva hairire. Ba ñane Dadaamiya am fakta keni ndza ankwá, kina keni á ba ankwá, watse á sawa keni ba ñane na. Tara Shedekwe-aha-aara na ta vuye a bazlateraa ñane á katafke-aara am kurshi á sleksire-aara na, ⁵ antara Yaisu *Almasiihu na ñane sleseyde á jirire, ñane gevge ba seke makaji ge tsete am fáyá, slekse arge slekse-aha keni bademme na, a magarakurnaamaga ba itare ñgurna, a varakurteva hairire keni.

Yaisu Almasiihu wá, wayamitewáyá ge miya, a naba yaa shifa-aara, a ñezlesaa miya am haypa an uzhe-aara. ⁶ Zlafe ádaliye, a vamite njá antara ñane am sleksire-aara, ira a vamite limanire ge mága slera á Ed-derjara Dadaamiya. Sey emnde bademme a demaranvedeme, a galargála ba ñane palle dem ba ge dekideki. *Aamin!

⁷ Ñane wá, kwaye ñane ankwá á sawa antara kumba, bademme á emnde watse tá nanna, antara ba emnde na ndza ta ñgyanse upa am ñane na keni, watse tá nanna. Emnde a jeba na tá áte duniya na bademme watse tá kyuwa, tá tsaka dákwa má watse á sawa ñane. Una ba jirire watse á de magava ba estuwa. *Aamin!

⁸ Á bá Dadaamiya Yaakadada: «Ba iya una ya zuñgwe arge duksa-aha bademme, watse ba iya ñanna zlafe ádaliye am halavuwa á duksa-aha bademme.» Ba ñane una kwaye am fantaufe keni kerterñ ndza ankwá, ankwá vatená, á katafke keni watse á sawa ba ñane ñanna, bademme á sleksire á ba am erva-aara palle.

Marápsemáre Yaisu *Almasiihu am ice á Yuhanna

⁹ Yá ankwá puwakuránta ba iya una keni, ya egdza emmekure Yuhanna. Iya antara kure ma ba palle, gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu. Iya keni yá ankwá shá zlafe ba seke kure. Daaci estuwa, farvaunđe á miya antara kure ba palle. Náza-aaruwa wá, ta eksivahe, náwa ta se eblyiya am dagave á háye áte wa na tá dahaná an Patmaus na. Ta bantsa ya magaa shagerkire adaba yá ndater elva á Dadaamiya, antara labare á Yaisu ge emnde. Daaci ma ba palle antara kure am sleksire-aara kina.

¹⁰ Vacite ñanna an kwaskwe á Yaakadada wá, a naba eksite ge Shedekwe Cudedde, daaci yá cena ba kwará umele á hula am iga-aaruwa an ndzedá jipu ba seke hula á derkwákwá. ¹¹ A biyantsa kwará ñanna wá: «Puwetepuwa názena ká naaná ka na bademme áte nalmesheri, velatertevela ge aiklaisiya-aha na tá am ekse-aha gergere vuye na.» A ba ñane wá: «Velatertevela ge emnde na tá am Aifaisus, ge emnde na tá am Samirna, ge emnde na tá am Pairgamus, ge emnde na tá am Tiyatira, ge emnde na tá am Sardis, ge emnde na tá am Filadailfiya, antara emnde na tá am Lawdikiya bademme.»

¹² Ya naba eptsapte ge zhara edda una á ndahi elva ñanna, ware ñane edda-aara? Ya naa ba duksa-aha na tá bazla kára á fanus-aha átekwa na vuye kalkale ta maganaa an dindar. ¹³ Zlafe ádaliye, ya naa duksa ba seke urimagwe, á tse am dagave á duksa-aha ñanna, an tsekwa am nangyuwe sladde de ba áte iga á sera-aara, a ñgudese uksuwe an párapara ta maganaa an dindar ñane keni. ¹⁴ Úgje á ire-aara dzayye ba telle jauje ba ge sluzhe keni, ice-aha-aara tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára. ¹⁵ Sera-aha-aara ba seke ire na má ta devese am egzla ba kyanñe. Kwará-aara ge ñane ba seke hula á yawe má á degeza áte guwa yaikke. ¹⁶ A ñaa terlyakwa-aha vuye am nadafa-aara. Katsakar an gá sláre we bukerde ankwá á segashe am mbuwe-aara, wafka-aara á mbe ba pelpele ba seke kára á vaciya átire.

¹⁷ Iya ba yá puwete ice-aaruwa áte ñane wá, kreppe ya mbedehe am sera-aara, ganevge ba seke una ni

baaka shifa am iya na. Daaci a naba fetaa ba njane njanna nadafa-aara áte iya: «A wanjka lyawa,» á bina á elvan ge iya. «Degiya ba iya edda una ya zuññwe ba iya arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni watse ba iya njanna,» á bina. ¹⁸ «Ba iya edda una yá njá an shifa dem ba ge dekideki, ndza emtsanemtsa, amá náwa ya tsanetse am fáyá, yá njá an shifa ba ge dekideki, ba iya una yá an egdza a tsekweram á fáyá njanna bademme. ¹⁹ Daaci puwetepuwa názena ká nanna kina, názena anjwa á magava, antara una watse á de magava á katafke na bademme. ²⁰ Náwa nasherire buwa yá ndaksa ya: Terlyakwa vuye na ká anjwa zharaná am nadafa-aaruwa na wá, tá mara malika-aha vuye áte aiklaisiya-aha vuye na. Duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kárá á fanus-aha átekwa na maa, itare tá mara aiklaisiya-aha vuye njanna.»

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Aifaisus

2 Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Aifaisus: Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una a njanaa njane terlyakwa vuye am nadafa-aara na. Njane á ja dába am dagave á duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kárá á fanus-aha átekwa na. A ba njane wá: ² Diyandiya slera á njane bademme, diyandiya wáva á njane, antara duksa na ká anjwa bashaná ka bademme. Diyandiya ganakini ekka ká taa vaterteka baráma ge emnde a mága emtanjire. Emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela-aaruwa mbate keni fida, ka habezesa ka názu am hala-aatare, ka naba shantauhe ganakini ta emnde a fida, una njana keni diyandiya ya bademme. ³ Kwaye njane duksa na ká bashaná ka adaba iya, aley gazlanjka dekideki. ⁴ Amá anjwa duksa palle ka badzanva ka: Ekka yakiyaaya, wayakika mázla-aara seke una ndza ka wayiya am zuññwire na. ⁵ Eddzama emtsaade ba shagera áte njá á njane am fantaufe, diyeddiye ba ka ma ka mbade am sarte-ara keni. Eptsepsa am tuba, fantaufe zlabé ádaliye ba seke una ndza ka maganaa am fantaufe na. Máki eptsanjka am tuba, náwa yá anjwa duwa á dezeña, yá de jánaaja tate á fá kárá á fanus á njane am slede-aara. ⁶ Amá náwa názu á kaku yawe cekwa: Adaba ekka keni yakanaaya názena tá maganá emnde á Nikaulas ba seke una ya yanaa ya.

⁷ Kwaye njane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterta za egdza á náfá á shifa na am zlanna á Dadaamiya na ge itare.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Samirna

⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Samirna. Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una zuññwe ba njane arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni ba njane njanna, ndza emtsamtsa, amá tsetse am fáyá na. A ba njane wá: ⁹ Diyandiya zlada á njane bademme, diyandiya tala-

gire na a shaa ka na, amá berbire á jirire keni tá ndavaná á ba ázeña. Diyandiya emtanjire na tá tsakaná Yahudiya-aha áte ka na bademme. Ta bantsa ta Yahudiya-aha, amá ta Yahudiya-aha á ba áte we, itare ta emnde á Shaitaine. ¹⁰ Herzhapteherzhe zlada á kure ge kure, kwaye watse Shaitaine á de ndzedá arge kure, á de puwa emnde umele am dagave á kure á dem danggay, amá gazlauka dekideki. Náwa watse kwá de ná zlada am hare kelaawa, ma gevge áte emtsa keni tsawatse ba shagera. Yá de vakurte lada á kure, lada njanna wá, shifa.

¹¹ Kwaye njane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde má garega ndzedá, itare á de shaterka emtsa na watse á ceba emnde ge buwire na.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Pairgamus

¹² Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Pairgamus: Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una an katsakar an gá slare we bukerde na: A ba njane wá: ¹³ Diyandiya ekse á njane, diyandiya ganakini ká ba am tate na ni á njá amkwa Shaitaine an sleksire-aara na. Ta jaa shifa á Antipas á ba am dagave á kure adaba njane á ndater elva-aaruwa ge emnde, kezlanveka fetarfire-aara áte iya dekideki. Ta janaa á ba am dagave á kure ekse á Shaitaine njanna, aley baaka názu a eksanaa una njanna áte kure, fetarfire á kure áte iya ba kelaara. ¹⁴ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka ka puwa emnde a dába názena ndza a kwaratersaa *Balaama ge emnde am mba á njane. Adaba Balaama, ndza a kwaransaa njane pute á mbedá *Iserayiila-aha á dem haypa ge sleksu *Balak. Ndza ta vaterta estuwa ektápaare ge Iserayiila-aha geni a zaruze hyuwa á mága hele, antara mága zawarire. ¹⁵ Daaci ekka ká an emnde a mága ba jeba á una njanna zlabé ádaliye am mba á njane. Tá anjwa magava an názena ta mbatersaa emnde a Nikaulas ge emnde na. ¹⁶ Ay degiya eptsepsa am tuba. Máki ká eptseka am tuba, ba kinamina náwa yá duwa an katsakar na á segashe am mbuwe-aaruwa na, yá de wava an emnde njanna.

¹⁷ Kwaye njane názu á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterte dáfá á samaya. Dáfá na, tá taa diseka emndimagwaha, yá de vaterta antara nákwá dzayye, an puwa zhera átekwa, tá taa diseka emnde umele dekideki, sey ba edda una nákwá njanna am erva-aara.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Tiyatira

¹⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Tiyatira. Banánba wá: Náwa elva na ni á ndaaka *Egdza á Dadaamiya na. Ice-aha-aara ge njane tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kárá, sera-aha-aara keni ba seke íre na ta devese am egzla kyanjje na. A ba njane wá: ¹⁹ Diyandiya slera á njane bademme, wáyáva á njane, antara fetarfire á njane, farvaunde á njane am duksa, ira

magwire á ña. Diyandiya ganakini ká ankwá wálá am duksa bademme jakuje ge una am fantaufe. ²⁰ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka, ka yanaa baráma ge Ijabail, mukse na a bantsa ñane, ñane nabi, mbate ankwá á mbaða emnde a slera-aaruwa á dem za-warire, antara za hyuwa á mága hele. ²¹ Ya vante sarte ganakini a eptsepsa am tuba, amá wayaaka, ñane á maga ba zawarire-aara. ²² A ñjinja ñane, sey yá zla-vanaazlava á dem áhá, watse á tapánaatápa ba ñane áte vuwa-aara. Zala-aha-aara na ta magaa zawarire kerde na keni, diyandiya iya zlada na yá de faterarfe na. Sey máki eptsarepsa am tuba, yaránya mágava an mukse ñanna ba dekideki. ²³ Bademme á egdzara á mukse ñanna, sey yá cebaterceba. Tá de diyeddiye á ba áte una ñanna aiklaisiya-aha, ganakini diyandiya ya názu am hude á emnde bademme, antara názena tá kataná itare na bademme. Ekkure bademme á kure na watse yá pelakursepele, ma ware keni á ba áte slera na ndza a maganaa edda-aara na.

²⁴ Amá kure emnde na ñabakurka shagerkire na ta bantsa itare nasherire á Shaitaine, tsahakurka na wá, shagera slera á kure, yá fakuraareka duksa umele má-zle-aara ge kure. ²⁵ Amá duksa palle wá, ba tsawátse á ba áte názena ni kwa disa kure kina na, dem sarte na ni má watse sanaasa ya na. ²⁶ Ge emnde na má garega ndzedá dem halavuwa-aara, yá de vaterte hakuma, tá de kwaráná ba itare emnde na fartareka áte iya na bademme. ²⁷ Ge itare keni yá de vaterte ba hakuma na ndza a vita Edderwa ge iya na. Daaci tá de maganá ba itare hakuma áte emnde ñanna an zade á íre, tá de ñgerðaterñgerða ba seke má tá kyaba emgyegwe a gahe-aha. ²⁸ Zlabe ádalije, yá de vaterta antara terlyakwa á ireñlya.

²⁹ Kwaya ñane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya, edda una ankwá hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Sardis

3 Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Sardis. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka ba edda una Shedekwe-aha á Dadaamiya vuye, antara terlyakwa vuye am erva-aara na. A ba ñane wá: Iya diyandiya mága á ña bademme. Emnde tá zleba ba ka geni ñjaktenja áte shifa, mbate baaka shifa am ka. ² Tsetse am hare, farefe ge ndzedá á ña, amá má fakareka, ká de emtsa. Adaba ya naa slera á ña zlabe hyefka ba názena keni áza Dadaamiya. ³ Yeheteyeha názena ndza ka cenanaa ka am fantaufe, antara názena ndza ka shanaa ka áza Dadaamiya. Eptsepsa am tuba, fansaarefe ge Dadaamiya. Máki ká tseka am hare, náwa yá ankwá duwa an ila ba seke neyle, ká taa diseka sarte ñanna dekideki.

⁴ Emnde na itare nyamalaranveka zane-aha-aatare, amaana: Cudedde ervaunđe-aatare na keni, diyanagerdiya ya am dagave á kure, amá wá, ta cekwa. Itare maa, yá de vaterte zane dzayye, watse ñá de ñjá kerde adaba hyarephye. ⁵ Bademme na má garega ndzedá, názu yá de vaterte ge itare wá, yá de tsekwatermá am

zane dzayye, yá de badzeka zhera-aha-aatare am waki-ta na an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na. Iyau yá buweka zhera-aha-aatare á katafke á tara Edderwa antara malika-aha-aara geni ta emnde-aaruwire.

⁶ Kwaya ñane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwá hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Filadailfiya

⁷ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Filadailfiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una cudedde, edda á jirire na: Á ñáná ba ñane egdza a tsekweram á sleksire á Dadaamiya. Má a werantaa ba ñane, baaka ura á dzegwándzegwa heðanuhede. Má a zleñetaa ba ñane, baaka ura á dzegwándzegwa werantuwera. A ba ñane wá:

⁸ Diyandiya slera á ña, diyandiya ganakini cekwa ndzedá á ña, amá magakanaamaga názu ya ndanaa ya, yakika dekideki. Ya werakantaa ba iya wákyiya, baaka edda una á zleñakvezleñ. ⁹ Ká cenáncena emtu? Náwa názu watse yá de magaterná ya ge emnde na ta bántsa itare ta Yahudiya-aha, mbate ta Yahudiya-aha á ba áte we na: Sey yá de satersá á sem sera á ña, tá de diyeddiye ganakini wayanak-wáyire. ¹⁰ Ba seke una ni ekka ka tsufete elva-aaruwa, fakisaarefe na wá, iya keni sey yá tsufaktsufa am laruwa na watse á se-targe emnde bademme am duniya ge dise názu am itare na. Á de shañka zlada-aha ñanna dekideki ge ekka. ¹¹ Náwa iya, watse yá eptsá ba herzhe, tsaatse ba shagera áte názena ka shanaa ka kina, ganakini ká keðanaaka názena watse tá de fadakse ire an ñane na. ¹² Ge emnde na má ta ganaa itare midalire, itare yá de gatervege ba seke ta kawe-aha am mashidi á Dadaamiya-aaruwa, baaka názu á de kabalaterkábaladekideki. Watse yá puwete zhera á Dadaamiya-aaruwa, antara zhera á berni á Dadaamiya áte itare. Berni ñanna, Urusaliima áñwaslire na watse á de tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Zlabe adaliye, yá de puwete zhera-aaruwa na watse áñwaslire na áte itare.

¹³ Kwaya ñane názena á baterna Shedekwe Cudedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwá hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Lawdikiya

¹⁴ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Lawdikiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una zhera-aara *Aamin, amaana: Edda una ñane sleseyde á jirire, baaka fida ázenara dekideki na. Bademme á názena a nderanaa Dadaamiya, a nderanaa áte erva an ñane. A ba ñane wá: ¹⁵ Iya diyanakdiya bademme. Ekka, ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gevka yáwe lailaidde, gevka yáwe á mbera, ura á taa ñanaaka am mbuwe na. Iya wayanka jeba á una ñanna dekideki, ya háyá ba ka eksese baráma palle. ¹⁶ Am ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya,

gakefka seke yáwe lailaidde, gakefka seke yáwe á mbera tsawe wá, sey ba yá puwakpuwa am mbuwe-aaruwa. ¹⁷ Ekka, ka bántsa ka edda berba, baaka názu á jakviyaaja dekideki. Ay degiya ba diŋkire ka wá, ká am kataliya ba ka am emnde, hyakephye ge zag-vaareze, ka talága am emnde, ká an ukhyiye dey, ka wulfe zlabé ádaliye. ¹⁸ Sawari na yá vaktá ya wá, sawa shekwepshekwe dindar na an bára, á maga wulwulire jipu na ázerwa, watse ká gegga rezegire á jirire. Sawa shekwepshekwe nangyuwe dzayye ázerwa ge sheba nasherire á ŋa, antara kurgune á ice ganakini ká nana ice. ¹⁹ Iya wá, yá valateraare ge emnde na wayanaterwáyá na, yá giyatergiya. Adaba una ŋanna, magauka gaagusa an elva-aaruwa na, eptsauptsa am tuba, eksawanteksa baráma-aaruwa palle.

²⁰ Cenausena: Iya wá, náwa ya ba seke edda una á gá use áte we á wákyiya, ma ware keni má cenáncena kwárá-aaruwa, a se weritaa wákyiya na, yá demda antara ŋane, yá de njá antara ŋane, njá de za duksa kerdé. ²¹ Ge emnde na má garega ndzedá, watse yá vaterta baráma ge se nja antara ya am sleksire-aaruwa, ba seke una ni ndza ya ganaa iya midalire, iya keni náwa njá antara Edderwa am sleksire-aara na.

²² Kwaya ŋane názena á baterná Shedekwe Cudedde ge aiklasiya-aha á Dadaamiya. Edda una aŋkwa hye-ma-aara a cenevaacena.

Gálá Dadaamiya na tá galáná am Samaya na

4 Am iga á una-aha ŋanna maa, ya keta ice-aaruwa wá, ya naa ba wakyiya an wacene warŋe am samaya. Daaci yá cena ba kwárá á edda una ndza a biya elva na, kwárá-aara á zlala jipu ba seke hula á derkwákwa: Eddala ásezerwa áhuna, náwa yá se maraká názu watse á de magava á katafke, a ba ŋane á elvan ge iya.

² Kertej a eksitehe ge Shedekwe Cudedde, daaci yá zhara ba kurshi á sleksire am ice-aaruwa, aŋkwa ura á njá am kurshi ŋanna. ³ Edda una á njá am kurshi ŋanna zariya-aara ba seke uwe, wafke-aara á maga wulwulire ba seke nákwá-aha umele tá dáhaterá an Yaspa, umele tá dáhaná an Sardisa na. A jantaave kataliya-vere ge kurshi á sleksire ŋanna ta takarre zariya jipu. Zariyire-aara ba seke jeba á nákwá umele zlabé ádaliye tá dáhaná an Imiradi. ⁴ Kurshi-aha á sleksire umele kul buwa ju ufade a jantaave ge slekse yaikke na á njá am kurshi na, emgyegwar zala keni ta kul buwa ju ufade tá njanja am kurshi-aha ŋanna, tá tsákwá am zane dzay-dzayye bademme, tá an dzákwa á sleksire, ta maganaa an dindar bademme am ire-aha-aatare.

⁵ Daaci á sa am huđe á kurshi á sleksire na yaikke na wá, á segashe ba kára á ráde, antara kwárá á duksa umele ba tsekemme, ira vála á samaya. Zlabé ádaliye, a mbetehe kára-aha vuye á katafke á kurshi á sleksire ŋanna. Una-aha ŋanna wá, ta Shedekwe-aha á Dadaamiya ta vuye. ⁶ Á ba á katafke á slekse yaikke ŋanna wá, ndza aŋkwa duksa umele á maga wulwule ba seke kweteram. Tá aŋkwa duksa-aha umele zlabé ádaliye ta ufade kálkale tá an shifa, ta fem slekse

yaikke ŋanna am dágave. Wafke-aatare, antara iga-aatare bademme an cepa ba ice áte duksa-aha ŋanna. ⁷ Zuriŋwire á duksa-aha ŋanna á gáráva an ervare; buwire-aatare á gáráva an egdza a dalau; keyire á duksa-aha ŋanna, wafke-aara ba seke wafke á urimagwe. Ufadire-aatare á gáráva an zelee, ŋane á ŋgye an lyák-wá. ⁸ Duksa-aha ŋanna ta ufade an shifa na, tá an lyambake uŋkwahe uŋkwahe áte itare, an cepa ba ice áte duksa-aha ŋanna, áte iga, antara á kya huđe keni bademme. An vayi vacika tá bela ba lahe. A ba itare am lahe-aatare:

Ekka Dadaamiya Yaakadada wá, ka cudedde, ka cudedde, ka cudedde, ba ka palle baaka umele. Ka edda á hakuma ba ka palle, ware umele. Kwaye am fakta keni ndza ba ekka, vatena keni ba ekka, á katafke keni ká sawa ba ka ŋanna.

⁹ Estuwa á ba lahe á duksa-aha ŋanna ta gergere ufade na. Edda una á njá am kurshi á sleksire, á njá an shifa ba ge dekideki na, tá aŋkwa eddema, tá aŋkwa slafaná we bademme. ¹⁰ Ba kelaa má itare tá aŋkwa maganá una ŋanna ge edda una an kurshi á sleksire na wá, emgyegwar zala kul buwa ju ufade na keni bademme tá puwa dzákwa á malire-aatare na á dete haha, á katafke á slekse yaikke na am kurshi ta jantaave itare na, tá aŋkwa kezlan ugje, tá baná:

¹¹ Yaakadada á ŋere, Dadaamiya á ŋere, ba ekka palle una ka edda á hakuma, hyakephye geni tá galakgálá emnde bademme, geni tá demakdema emnde bademme, geni tá faksaarefe emnde bademme. Adaba duksa bademme ka nderanaa ba ka, an namaari á ŋa ka nderaterahe, ka njaterahe.

Tá aŋkwa gálá edda una ba seke egdza zhel kyáwe a sadake na

5 Daaci ya naa wakita an fádá, am nadafa á edda una á njá am kurshi yaikke na, aŋkwa an puwa duksa am wakita ŋanna, áte iga, antara am huđe bademme. Ta fafete dámshe á vadale ser vuye áte we á wakita ŋanna, ganakini a waranteka ura umele.

² Zlabé ádaliye, ya naa gwarda á malika, á ndaha elva á ba an ká kwárá, a ba ŋane wá: «Áma edda una hiephye ge wára wakita na náwa ta hadante, ta fafete dámshe átekwa na?» ³ Amá jarka ba palle keni edda una hiephye dekideki. Ma am huđe á samaya, ma áte duniya, ma huđe á haha keni, jarka dekideki edda una hiephye ge wera wakita ŋanna, ge á zharanaazhára názu an puwa am wakita ŋanna.

⁴ Iya ba ya cenaa una ŋanna wá, ya fantau ge kyuwa. ⁵ «Kyuweka,» a ba palle á emgyegwar zala kul buwa ju ufade na á elvan ge iya. «Ezzhárá ka ba ervare na ta yanaa emnde á Yahuda, ta emnde a jeba á sleksu *Dawuda na,» á bina. «Ŋane gaage ndzedá áte duksa bademme, ŋane hiephye ganakini á fáyá dámshe á vadale ŋanna, ŋane hiephye ge wára huđe á wakita ŋanna,» á bina.

⁶ Daaci yá zhára ba egdza zhel kyáwe, á tse am dagave á tara slekse yaikke, antara duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, ta jantaave emgyegwar zala

kul buwa ju ufade na. Zhel kyáwe ñanna, á gáráva an egdza zhel kyáwe na ndza ta iceta sadake-aara na. Ñane wá, an derma vuye, ice-aha-aara keni vuye am ire. Ice-aha-aara vuye ñanna wá, ta shedekwe-aha na ta vuye á katafke á Dadaamiya, á beláterá á sem duniya bademme na. ⁷ Daaci a duhe ge egdza zhel kyáwe ñanna, a de lyevaa wakita na am nadafa á slekse yaikke na. ⁸ Ba ñane lyevaalya wakita ñanna am erva-aara wá, duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na bademme garaavege á dem áhá, tá kezlan ugje á katafke-aara. Itare bademme tá á ba an gadzavera-aha-aatare am erva, antara egdzara erba-aha á dindar-aatare zarizariya ba seke uwe, an naha an kajijji am hude-aara bademme. Kajijji ñanna wá, maduwa-aha á emnde a fetarfe na tá maganá ádeza Dadaamiya na. ⁹ Tá ankwá belá ba láhe-aatare anwaslire, ta bantsa itare:

Ba ekka una hyakephye ge lyiya wakita na, hyakephye ge wára wakita na. Adaba ekka ndza ta jaka adaba emnde, ekka ka varese emnde an uzhe á ña. Ka varanse emnde a jeba gergere ge Dadaamiya, emnde a ndaha elva-aha gergere, emnde a larde-aha gergere, ka saterahe ásezenara.

¹⁰ Ka gatervaa ba ekka ganakini a njarinja antara ka am sleksire á ña. Ka gaterve *liman-aha ge mága slera á Dadaamiya á miya, watse tá de kwaráná itare duniya.

¹¹ Daaci yá zhára ba malika-aha ta kwákya jipu, baaka kezlakula-aatare dekideki, ta ba seke iwe á waya, ta jatertaave itare ge tara slekse yaikke am kurshi na, antara duksa-aha ufade na tá an shifa na, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufade na bademme. ¹² Tá belá láhe an ndzedá-aatare bademme, a ba láhe-aatare:

Ekka, ka edda una ndza ta icaktiya ba seke zhel kyáwe á sadake na. Bademme á hákuma á ba am erva á ña. Bademme á duksa á ba am erva á ña. Ka edda á ilmu, ka edda á ndzedá, hyakephye ge tá galakgálá emnde, ge tá zlebagzleba emnde bademme.

¹³ Zlabe ádaliye yá cená ba tá belá láhe duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Kazlanja na am samaya, una áte haha, una am hude á haha, una an háye, bademme á názena a nderanaa Dadaamiya. A ba láhe-aatare:

Galaumigálá edda una am kurshi á sleksire na, antara edda una a gev ba seke egdza zhel kyáwe á sadake na. Ta emnde a dárádza ba itare, tá an demdemire, hákuma bademme á ba am erva-aatare. Galaumigálá ba itare, dem ba ge dekideki.

¹⁴ *Aamin, a ba duksa-aha ufade na tá an shifa na. Tepekke, á ba emgyegwar zála kul buwa ju ufade na keni á dem áhá, tá kezlater ugje ge tara slekse yaikke, antara egdza zhel kyáwe na.

Egdza zhel kyáwe á wára dámshe-aha na vuye na

6 Daaci yá zhára edda una tá daháná an egdza zhel kyáwe na, a fantau ge wera wakita na am erva-aara na. Ba a weraa dámshe á zunjwire an dámshe-

aha vadale vuye na wá, yá cena ba palle á duksa-aha ufade na tá an shifa na ankwá á ndaha elva an ndzedá ba seke hula á samaya. A ba ñane: Sesse! ² Estuwa ya kante ice wá, yá zhára ba sesse belsa dzayye telle, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ñanna an leka am erva, ta fadanse ire an lówani. Edda-aara ñanna slemidala jipu, a sessehe geni á de gá midalire zlabe ádaliye.

³ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe á buwire, yá cená ba buwire á duksa-aha na tá an shifa á ndaha elva á ba an ká kwára. A ba ñane wá: Sesse!

⁴ Kerterj sesse belsa umele kyanje antara ura áte iga. Ta fanem katsakar yaikke ge edda una áte iga á belsa ñanna, ta vante hákuma ganakini a janaaja hairire am duniya bademme, tá cebaavecebe emnde am dágave-aatare.

⁵ Egdza zhel kyáwe na a weraa keyire á dámshe, daaci yá cená ba keyire á duksa-aha ufade na tá an shifa na á ndáhá elva, a ba ñane wá: Sesse! Yá zhára ba sesse belsa dunjwe gyegunyiye, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ñanna an daráme am erva-aara. ⁶ Yá cená ba ndáhá elva duksa umele ba seke kwára á urimagwe, a ba ñane: Mbera á ura palle áte váha palle wá, a jauka am gane á gwázhama nagwadá palle, bi gane á gwasá nagwadá keye. Amá tara waye, antara mbazla wá, naba yaterya a njarinja, a ba ñane.

⁷ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ufadire, yá cená ba ufadire-aatare ge duksa-aha ufade na tá an shifa na: Sesse! a ba ñane. ⁸ Yá zhára ba sesse belsa umele, jili-aara izhegizhege, antara ura áte iga. Zhara á edda una áte iga á belsa ñanna Emtsa. Ankwá á dabaná fáya am iga. Ta vaterte hákuma á ceba shifa á emnde an katsakar ge itare. Emnde umele, tá cebaterá an waya, emnde umele, tá cebaterá an lapikere, emnde umele keni tá cebateraaceba dabba-aha á kaamba. Daaci tá de kedanaakeda itare kyalma á kyalma á duniya. ⁹ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ilyebire, yá zhára ba shedekwe-aha á emnde na ndza ta cebatera adaba ta lyevaa elva á Dadaamiya, ta ankwá ndater elva á Dadaamiya ge emnde na, tá am sera á duksa na tá icaná sadake á dabba ge Dadaamiya átekwa na. ¹⁰ Ta belu hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Yaakadada á ñere, ka cudedde, ka slejirire ba ekka. Ká ufa vaatara ge kyá shairiya á emnde na ta cebaa shifa-aha á ñere am duniya na? Ká de fan vaatara zlada áte itare?» ¹¹ Ta tegateraa zane dzayye ma ge ware-aatare keni bademme, ta bateraa: «Puwawansepuwe emtsaade ádaliye duksa á kure, zlabe njá á kure demmeka una, kwa emnde na ta cebakuraa adaba elva á Dadaamiya. Sey má cebareceba egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na jarauje, lauktu watse tá kya shairiya.»

¹² Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe unkwahire, a naba gejaptehe ge duniya bademme á ba an ndzedá, vaciya nyefnye danjwe gyegwenyiye ba seke jampi. Tere keni nyefnye kyanje hanje ba seke uzhe.

¹³ Terlyákwa-aha keni tá geda á sem repepepepe ba seke egdza á náfa na á serbaná vaciya má á vátá ef-

feya na. ¹⁴ Samaya keni a fadapte ba seke buce, a kedehe ba estuwa. Tara wa-aha bademme, antara ha-ha-aha na tá am dágave á háye-aha, tsaretse am slede-aha-aatare bademme. ¹⁵ Emnde bademme, an emnde na tá kwára ire-aatare-ka, an náve-aha-ka, bademme zhagadarezthagade, de shabarevshabe am hwalakwa-aha áte wa-aha. Antara ba slekse-aha á larde, ira mále-aha á ekse, antara mále-aha á sawji-aha, emnde a berba, ira emnde a ndzedá, bademme zlarzlálá á de shebe. ¹⁶ Tá anjwa ndater elva ge egdzar wa-aha, antara wa-aha sadadde, a ba itare an kyuwa: Zazawañerarzáze seke táslawa á kure. Shebawañerveshebe seke átuge ice á slekse yaikke na am kurshi, antara egdza zhel kyáwe na an ervaunđe-aara na táslawa á kure. ¹⁷ Adaba herzhe watse á maga hákuma-aara áte ñere, adaba jaaja ervaunđe áte ñere. Anjwa ura watse á dzegwándzegwa tse vacite ñanna emtu, a ba itare.

Malika-aha tá fafa lámba á Dadaamiya áte emnde-aara

7 Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa malika-aha ufade, tá tsaatse am karafke-aha ufade ge ekte á samaya. Ta ñanaahe effeya-aha gergere ufade na bademme, ganakini a sawka á sem duniya, ma áte ha-ha, ma áte háye, ma áte náfa-aha keni. ² Ya nanna zlábe ádaliye malika umele, á sawa á sa am gedi, am lámba á Dadaamiya na edda á shifa na am erva. Daaci a kante kwára ba shagera ge dáha malika-aha na itare tá an hákuma á badza tara haha an yáwe na. ³ A ba malika ñanna wá: «Fauka emtsaade erva áte haha. Ma ge yáwe, ma ge náfa-aha keni fawaterfeka emtsaade erva, sey má zlanjeruzle ñere ge fafatera lámba-aha áte wafke-aha-aatare ge emnde a Dadaamiya á miya.» ⁴ Cekwañgudi wá, yá cena tá biya kezlakula á emnde na ta fafaterterte lámba á Dadaamiya áte wafke ñanna, ta emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade. Emnde ñanna bademme ta segáshe á ba am jeba-aha á *Iserayiila-aha. ⁵ Ta fafete lámba ñanna áte emnde á Yahuda, ta emnde debu kelaawa ju buwa. Ta fafete áte emnde á Raubain, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Gada, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁶ Ta fafete áte emnde á Asair, ta emnde dubu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Naif-talim, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Manasa, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁷ Ta fafete áte emnde á Simaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Laiwi, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Isakar, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁸ Ta fafete áte emnde á Jabulaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Yusufa, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ira emnde á Bainjamain, itare keni ta emnde debu kelaawa ju buwa. Kwaya ñane emnde a *Iserayiila na ta fafaterterte lámba á Dadaamiya áte wafke na.

Nalgaadama á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara

⁹ Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa nalgaadama, baaka kezlakula-aatare dekideki, ta sawa am larde-aha á duniya bademme, jeba-aha á emnde bademme, ma una áme, ma emnde na tá ndáha elva a ekse-ara keni. Bademme á nálga á emnde ñanna a jamme á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe. Emnde ñanna bademme tá á ba am zane dzaydzaye, tá an erva-aha á debina am erva-aha-aatare bademme ge mára higa-aatare. ¹⁰ Ta ketaa kwára-aatare á dem zhegela, a ba itare: «A lyanjeraa ba Dadaamiya na náwa am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe baaka umele.» ¹¹ Malika-aha bademme ta jantaave ge Dadaamiya am sleksire-aara, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na, ira duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na. Daaci bademme-aatare reppe garaavege á dem áhá, tá anjwa kezlan ugje ge Dadaamiya na am kurshi á sleksire-aara na. ¹² Ta bántsa itare: «*Aamin! Gálá wá, á zlayák ba ge ekka Dadaamiya. Ká an demdemire, ká an hákuma, ká an ilmu, ká an ndzedá, ká an gázlagazla. Njá paslaká erva, njá slafaká we ba ge ekka palle, dem ba ge dekideki. *Aamin!»

¹³ Daaci, a ba palle á emgyegwar zála na á elvan ge iya: «Diyakaterdiya emtu emnde ñanna tá am zane dzaydzaye na? Ta emnde-ara itare?» ¹⁴ Ya ñwanante: «Diyanaterka, ka slediyaterdiya ba ka ámbarka á ña.» Daaci a ba ñane á elvan ge iya: «Una degiya emnde na ni ndza ta bashu zláda yaikke am duniya, dete halavuwa á zláda ñanna keni gazlarka dekideki na. Itare ta emnde na ni revasereve zane-aha-aatare am uzhe á egdza zhel kyáwe, garanvege dzayye na. Amaana bararsebáre ervaunđe-aha-aatare am uzhe á Yaisu *Almasiihu. ¹⁵ Adaba una ñanna, náwa itare saremsa á se katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara. An vayi vacika tá maganá slera am mashidi-aara, á fateru hyema ba ñane. ¹⁶ Itare tegarevtege antara waya, antara ndera, ira kára á vaciya. Ma jeba-ara keni baaka názu á de hyaterá lyuwa ge itare dekideki. ¹⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba ba egdza zhel kyáwe na kwáye am dágave á kurshi-aha na una á de geva suni-aatare. Á de dáterá á dem tate á yáwe á shifa. Watse á de halatersa ba Dadaamiya an erva-aara yáwe á kyuwa am ice ge itare.»

Egdza zhel kyáwe anjwa á werá dámshe á vadale na á halavuwa átekwa

8 Am iga á una-aha ñanna maa, egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe vuyire. Dámshe na wá, á halavuhále átekwa. Am sarte na a werante na wá, bademme á názu am huđe á samaya tsaatse kedekke, á maga kyalma á saa baaka názu á gejava dekideki. ² Daaci yá zhára ba malika-aha, ta vuye kalkale, tá tsaatse á katafke á Dadaamiya, ta tegaterem derkwák-wá am erva. ³ Anjwa malika umele zlábe ádaliye, an egdza erba á dindar na tá díza kajiji am huđe-aara am

erva, a de tsanve ge duksa na tá icaná sadake átekwa ge Dadaamiya na. Daaci ta halanu kajijji kwakya ge malika ɲanna, ganakini á dízaná á katafke á Dadaamiya áte tate á icaná sadake ɲanna. Daaci ta weshapte estuwa tara yire á kajijji ɲanna, antara maduwa-aha á emnde na fartarfe á ba an jirire na. ⁴ Daaci ta tsete estuwa tara yire á kajijji na, antara maduwa-aha á emnde a fetarfe á deza Dadaamiya. ⁵ Daaci malika na, ba zlauzle am una ɲanna, a eksetaa egdza erba a díza kajijji na, a tsakem slaya á kárá na áte tate á faná sadake ge Dadaamiya na, a naba kyanaahe á sem duniya. Daaci njaanja tara hula á samaya, antara kárá á ráde, haha keni a naba gejava á ba an ndzedá.

Ferta derkwákwá á Malika-aha vuye

⁶ Malika-aha vuye na ta tegaterem derkwákwá am erva na magarnaamaga niya ge ferta derkwákwá-aha-aatare. ⁷ Zunɲwe á malika-aha ɲanna a fertante náza-aara, wesharáptewesha tara nálandze, antara kárá, ira uzhe, tá anɲkwa hya á sem duniya. An tega duniya kar keye, kar palle na an peshá an kárá, tara esseba, antara náfa-aha bademme tá an peshá.

⁸ Buwire á malika-aha ɲanna keni a fertante derkwákwá-aara, ta mbar kárá ge daada duksa umele ba seke wa yaikke, ta devese, ta ebyanme am háye. ⁹ An tega háye-aha am duniya kar keye, kar palle na nyefnye uzhe háɲɲe, bademme á názena an matsaremátsa am háye-aha ɲanna. Paare-aha á yáwe keni bademme badzarevbadze am tate-aha ɲanna.

¹⁰ Keyire á malika-aha ɲanna a fertante náza-aara keni, a ɲezlehe ge daada terlyákwá, á mba ba kárá bademme, daaci a ebyeme am kar palle á derve-aha yáwe, antara mánjebe-aha, tate á yáwe bademme, ɲane a badzeva yáwe kar palle am keye. ¹¹ Zhera á terlyákwá ɲanna wá, Agugu, amaana: yayiyaihire. Yáwe-aha am duniya bademme a tegese kar keye, kar palle na gevge yayiyaihe bademme ba seke wáye á dále, yayiyaihire á yáwe-aha ɲanna a cebaa emnde kwakya.

¹² Ufadíre á malika-aha ɲanna ɲane keni a fertante derkwákwá-aara, ma ura-ara keni a tegese kar keye ge tara vaciya, antara tere, daaci vaciya keni kar palle gevge daɲɲwe, tere keni kar palle gevge daɲɲwe. Terlyákwá-aha keni ba estuwa: am keye, palle gevge daɲɲwe, am keye, palle gevge daɲɲwe, bademme ba estuwa. Daaci a gulaa estuwa parakkire á duksa-aha na tá am samaya na. Am kar keye, ta kedaa palle. Váha palle a tegese kar keye, am palle baaka parakkire ba cekwaanɲgudí keni. Vayiya keni ba estuwa ɲanna.

¹³ Daaci ya ketaa ice á dem samaya wá, yá cena ba kyuuwa á zele am samaya yiyiye jipu, herzhe á shanaasha samaya. Álawlawlawlaw, a ba zele ɲanna, paláse á kure kwa emnde na kwá áte haha! Anɲkwa á tsekwa zlada yaikke má fertaranteferta malika-aha na jaruje na derkwákwá-aha-aatare!

⁹ Kertenɲ fertanteferta názá-aara ilyebire á malika-aha ɲanna. Yá zhárá ba terlyákwá umele á belá am haha, a ebyaa sawa am samaya. Ta vante egdza a

tsekweram am erva ge ɲane, ge wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladdíre-aara dekideki na. ² Ba a wertaa evege ɲanna wá, shelle ge yire, á segashe am hude á evege ɲanna, ba seke yire á kárá na yaikke jipu na. A hedanuhe ge vaciya bademme, tábedámme slede bademme. ³ Daaci á kelá ba dikele á iwe-aha, á segashe am yire ɲanna, hyemhye am duniya bademme. Ta vaterte hákuma ge iwe-aha ɲanna ba seke názá á herdza-aha na tá am haha na. ⁴ Ta bateraa a farka we-aatare dekideki ma áte mása, ma áte náfa-aha keni, a wawarwáwa ba emnde na ta baaka an lám-ba á Dadaamiya áte wafke-aha-aatare na. ⁵ Amá ganakini tá zlanazle ba dekideki shifa am ura wá, varaterteka baráma-aara. Ta bateraa ba a magarater-naamaga paláse am tere ilyebe ɲanna. Iwe-aha ɲanna má warewa ura wá, zlada-aara ba kalkale antara zlada na á tapaná ura má waawa herdza. ⁶ Am tere ilyebe ɲanna, emnde tá de katáná an kátá emtsa, amá watse baaka pute. Watse tá yekaná an yeka emtsa, amá watse á duka emtsa ádezetae.

⁷ Iwe-aha ɲanna wá, tá gáráva an belsa-aha na má tá dem wáwa na. Tá an duksa-aha umele ba seke dzakwa á sleksire na ta maganaa an dindar na am ire-aha-aatare. Wafke-aha-aatare tá gáráva an zála. ⁸ Úgje-aatare ba seke úgje á ɲwasha, slare-aatare keni ba seke slare á ervare. ⁹ Ta shabanve ukusuwe-aha-aatare am duksa umele ba seke kyebebbe á íre. Hula á lyambáke-aatare ba seke hula á darkwa-aha na tá tadáná belsa-aha na tá hadzala á dem tate á wáwá. ¹⁰ Iwe-aha ɲanna, itare tá wa ura an kataliya seke herdza. Tere ilyebe tá anɲkwa á magaterá paláse ge emnde an kataliya-aha-aatare. ¹¹ Tá an slekse-aatare yaikke arge itare. Slekse-aatare ɲanna wá, malika na á kwaraná ɲane evege shagerka na baaka halavuwa á sladdíre-aara dekideki na. Slekse-aatare ɲanna wá, an elva á Ibraninɲkau tá daháná an Abadaun, an elva á Yunaninɲkau wá, tá daháná an Apauliyaum. (A ba zhera-aha ɲanna wá: Slebadza duksa.)

¹² A degáshe estuwa palása á zunɲwire áte una ni a ndahanaa ze le ɲanna. Tá anɲkwa sawa zlada-aha umele zlabé ádaliye buwa.

¹³ Daaci unɲkwahire á malika-aha ɲanna a fertante derkwákwá-aara ɲane keni. Ya ketaa ice wá, ya naa duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya, na ta maganaa an dindar. Yá cena ba kwárá á ura á segáshe am we á námbarɲwa-aha-aara ufade kerdé ge duksa na tá fa sadake átekwa na. ¹⁴ A ba edda-aara á elvan ge malika ɲanna: «Palateraapálá malika-aha na ufade na tá an ɲgwada áte we á guwa na tá daháná an Aifratis na.» ¹⁵ Daaci ta palaterahe malika-aha na. Itare wá, ndza ta fáter ganakini slera-aatare sey tá maganá am iva ɲanna, am tere ɲanna, am hare ɲanna, antara am sarte ɲanna keni. Am sarte ɲanna wá, tá de ceba emnde kwakya am duniya. Am kar keye, kar palle na tá de ceba emnde ɲanna bademme. ¹⁶ Ta biyaa kezlakula á dikele á sawji-aha á malika-aha ɲanna tá áte belsa-aha na wá, ta meliyaunɲ deremke buwa. ¹⁷ Am wáháyu-aaruwa wá, ya náternaa belsa-aha, antara em-

nde na tá áte iga-aha-aatare bademme. Emnde njanna tá am kyebebbe á íre an deva ba kyanje ba seke kára, zlađe ádaliye áte danjwire seke yire á kára na yaikke vayvaya na, seke jili á yáwe á tambali zlađe ádaliye. Ire á belsa-aatare wá, seke ire á ervare. Á segashe ba kára, antara yire, ira *baraudau am mbuwe-aha-aatare. ¹⁸ Sabaaba-aha keye njanna, amaana: tara kára, antara yire, ira *baraudau na á segashe am mbuwe á belsa-aha njanna, cebaaceba emnde kwakya. Am emnde keye, a jaa palle. ¹⁹ Hákuma á belsa-aha ge magat-eráa palása ge emnde na wá, á ba am mbuwe, antara kataliya. Ágira kataliya-aatare wá, ba záhe surum-surume ge belsa-aha njanna, tá ceba emnde an njane.

²⁰ Aley, emnde na jaruje an shifa na magarka tuba dekideki. Itare tá kezlater ugje ba ge shaitaine-aha, tá maga ba hele-aha-aatare gergere. Hele umele tá maganá an dindar, umele tá maganá an lipela, umele ba náfá, umele nákwá. Duksa-aha njanna wallá tá nanna ice-ka, wallá tá cenáncena duksa á dem hyema-ka, tá zlaltezálá-ka, uwe-ka. ²¹ Zlađe ádaliye, emnde njanna tá ceba ba shifa, tá maga ba gwardzire, antara zawarire, ira neylire, tá yánka dekideki.

Malika an egdza wakita

10 Am iga á una njanna maa, ya naa gwarda á malika umele zlađe ádaliye, á tsekwa á sa am samaya. Malika njanna an tsekwa am kumba, antara kataliyavere takarre am ire. Wafke-aara á maga wulwulire ba seke vaciya, sera-aha-aara ba seke nara á kára. ² Malika njanna an egdza wakita am erva, wakita njanna á ba an wera. Sera á nadafa-aara á tsaná am dagave á háye, sera á názlaba wá, kwaye á de tsaná áte haha ba yiyiye an háye. ³ Ndasendahe elva-aara palle wá, zlála á kwára-aara ba seke kyuwa á ervare. Am iga á kwára-aara njanna, yá cena ba njarterjwa válaha á samaya ta vuye. ⁴ Yá kátá puwetepuwa názu ta ndahanaa válaha á samaya njanna ta vuye na, kertenj yá cena kwára umele zlađe ádaliye á ndahi elva á sa am samaya, á ba edda-aara: «Puweka elva njanna, a njinja á ba am huđe á njane.»

⁵ Daaci malika na sera-aara palle a tse am dagave á háye, palle áte haha na, a ketaa erva nadafa-aara á dem samaya, ⁶ a zu wada á katafke á Saksage na ma vaatara keni njane ba nja-aara, a nderanaa ba njane samaya, antara názu átekwa bademme, a nderanaa ba njane haha, antara názu átekwa bademme, a nderanaa ba njane yáwe, antara názu am huđe-aara bademme na. A zu wada geni ba jirire duksa-aha njanna herzhe á magava, má zlaruzle malika-aha bademme ge ferta derkwákwa. ⁷ A bá njane wá: «Ba máki fertanteferta vuyire á malika-aha derkwákwa-aara wá, Dadaamiya keni á zlanazle áte una njanna ge mága jirire á názena á kataná njane, ndza a bela emnde a slera-aara nabihaha, ta se ebbála na.»

⁸ Daaci edda una ndza ya cenaa kwára-aara á ndahi elva á sa am samaya na, fiyantaufe zlađe ádaliye, a ba njane: «Edduwa lyevaalya egdza wakita na an wera am erva á malika na a tsa sera palle am dagave á háye,

sera palle áte haha na.» ⁹ Daaci duwa-aaruwa á de ljiya egdza wakita am erva á malika njanna. Viteva wakita na, á ba iya á elvan ge njane. A ba njane: «Náwa lyevaalya, zuze bademme, watse njengene am mbuwe á njane ba seke nama, amá watse á de gevge yayiaihe am kulmbe á njane ba seke dále.» ¹⁰ Ya lyevaa egdza wakita na am erva-aara, ya zuhe. Ba jirire wá, ndza njengene am mbuwe-aaruwa ba seke nama, amá de gevge yayiaihe am kulmbe. ¹¹ Daaci, ta biya de emmága zlađe ádaliye nábiyire áte emnde a jeba gergere, áte larde-aha gergere, áte emnde a ndáha elva-aha gergere, antara slekse-aha-aatare bademme.

Seyde-aha buwa

11 Daaci ta fiyem zade á gamara am erva, sladdé ba seke lále á kura duksa, ta biyaa: «De kursekure huđe á mashidi an njane, kursekure antara duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya na, kezlaterkezla emnde na tá maga maduwa am mashidi njanna bademme. ² Amá kureka huđe á riya-aara, fanuka hyema ge tate njanna dekideki. Adaba yarateránya tate njanna, antara huđe á berni cudédde njanna bademme ge emnde na dabarka Dadaamiya na. Watse tá de záná itare, tá de payáná itare an sera-aha-aatare am tere kul ufade ju buwa. ³ Amá watse yá bela seyde-aha-aaruwa, tá an tsakwa am bagwadza-aha ba estuwa. Am sarte njanna, watse tá baláná ba itare waazu á elva-aaruwa am háre debu an deremke buwa an kul njkwahe njanna.»

⁴ Seyde-aha buwa njanna wá, itare ta ba seke náfá-aha á juwe buwa, antara kára á fanus-aha buwa, tá á katafke á Dadaamiya. ⁵ Máki ura á magaterá emtanjire wá, á naba segáshe kára am mbuwe-aatare, á ceba kelaade-aha-aatare njanna, tá taa njezleka dekideki, sey ba tá emtsa. ⁶ Am zamáne-aatare na ni tá de maga nábiyire na, watse tá an hákuma jipu. Watse tá an hákuma á piyeta yáwe á samaya ganakini a hyeka dekideki; watse tá an hákuma á nyanve yáwe, á geva uzhe. Zlađe adaliye, watse tá an hákuma á sa sabaaba-aha gergere á sem duniya ge magateráa palása ge emnde, tá de magán ba seke una tá kataná itare.

⁷ Má watse zlaruzle itare á bálá elva á Dadaamiya wá, watse á sesse náza kaamba am evege shagerka na baaka halavuwa á sladdire-aara dekideki na. Watse á se wava dabba njanna an itare, á de gáná ba njane midalire, á de cebaterceba ba bukerde. ⁸ Amá emtsa-aatare watse tá yáterá á ba áte we á layye, am berni na ndza ta jaa edda-aatare áte dzanjala na. Adaba názu ta maganaa emnde a berni, watse tá dhá berni njanna an *Saudauma, bi Misera. ⁹ Emnde na tá am emtsa na wá, watse an piya ge hedaterheda. Watse tá se zharaterzhára emnde á sa am larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáha elva gergere, emnde bademme tá de zhára ba emtsa-aatare am háre keye an kyalma. ¹⁰ Watse bademme á emnde na tá am duniya na ervaunde-aatare á de geva ba seke nama arge emtsa á emnde buwa njanna. Em-

nde a há tá de maga muñri-aara, adaba ndza tá kater-va ye kwakya áte ndáhá-aatare.

¹¹ Daaci am iga á háre keye an kyalma ñanna, Dadaamiya á de fertaterem puwa shifa zlabé ádaliye á dem vuwa-aha-aatare, tá naba tsatsetehe. Daaci emnde na naráterna na gazlaregazla bademme. ¹² Ba itare keni tsaretse am haha, tá cena ba kwárá á ura, á daháterá á sa am samaya, a ba kwárá ñanna á elvan ge itare: Dalaudálá ásehuna. Daaci ta naba ñgye á dem samaya am kumba, am ice á kelaade-aha-aatare bademme. ¹³ Am sarte ñanna maa, a naba gejpate ge haha á ba an ndzeda, am bere kelaawa an ñgerda palle, am bere kelaawa an ñgerda palle, hude á berni ñanna bademme ba estuwa. Emnde debu vuye una matsaremátsa bademme. Daaci emnde na jaruje an shifa na gazlaregazla jipu, farantaufe gálá Dadaamiya geni Sleksa ba ñane palle, ankwá am samaya.

¹⁴ A degashe estuwa palása buwire, amá keyire keni ankwá sawa ba kinamina.

Malika á ferta derkwákwa vuyire

¹⁵ Am iga á una ñanna maa, vuyire á malika-aha a fertante derkwákwa-aara keni. Daaci yá cena ba kwárá-aha tá valaha á sawa am samaya, a ba kwárá-aha ñanna: «Dadaamiya Yaakadada, antara edda una a eksesaa ñane farantaufe sleksire-aatare áte duniya názá ba ge dekideki.»

¹⁶ Ba darude itare maa, reppe puwaraapuwa emgyegwar zála na ta kul buwa ju ufade na tá am kurshi-aha á sleksire na á dem áhá, tá ankwá kezlan ugje ge Dadaamiya, a ba itare:

¹⁷ Dadaamiya Yaakadada arge duksa bademme, am fantaufe keni ndza ba ekka, kina keni ba ekka ñanna. Njá ankwá slafaká we adaba hákuma á ña na ni ept-sakanaptsa duksa bademme á sem sera á ña na.

¹⁸ Kwakya emnde am larde-aha gergere ndza ta mag-aa ervaunde an ekka. Kina wá, hyephe sarte á ña keni geni ká eptsaternaaptsa, hyephe sarte á ña ge kya shairiya á emnde a fáyá, hyephe sarte á ña ge tegat-eraa ládá ge emnde a slera á ña nabi-aha, antara ge emnde á ña umele keni bademme, ge male-aha, antara emnde na garevka male-aha, emnde na tá an lyáwá á ña am ervaunde na bademme ká de tegat-eraa ládá. Emnde a bádza duniya keni hyephe sarte á ña ge ká ñgerdateraanggerda.

¹⁹ Ba darude itare wá, batanñe a naba wertehe ge mashidi á Dadaamiya am samaya, antara ba nakwati am hude á mashidi ñanna ura á nanna bademme. Nakwati ñanna wá, á mára namána-aha na a ñgudanaa Dadaamiya an emnde na. Am iga-aara, wesharáptewesha tara kára á ráde, antara válaha á samaya, nálandze keni ba seke una ni tá puwaná an puwa á sa am samaya, haha keni a naba gejpate ba ñarñare.

Mukse antara náza nye

¹² Daaci marápsémáre najipu yaikke am samaya. Ankwá mukse wá, a tsekweme am vaciya ákurá nanjyuwe-aara, a puwete sera-aha-aara áte tere. Ákura náza fada ire-aara wá, an terlyákwá kelaawa ju buwa am ire. Una ñanna dzakwa á sleksire-aara ge ñane. ² Mukse ñanna keni á hude, hyephe sarte-aara ge ya egdzere, ámbera ankwá á hula ge zláda a ya.

³ Zlabé ádaliye, marápsémáre najipu umele yaikke á ba am samaya ñanna. Ya naa ba dada náza nye, vuwa-aara an deva ba kyanñe, an ire vuye á ba áte ñane palle, antara derma-aha-aara kelaawa. Zlabé ádaliye, an dzakwa á sleksire am ire-aha-aara ñanna vuye kerde. ⁴ Kataliya á náza nye ñanna shánaasha samaya, haa a bataa terlyakwa ba kwakya an ñane á sem áhá. Am terlyakwa keye áte samaya, ñane a betaa palle, am terlyakwa keye a betaa palle, bademme ba estuwa. Daaci a tsahe arge mukse na ankwá á ya egdzere na, ganakini má watse yaaya egdza-aara ñanna, watse á ndunde ñane.

⁵ Cekwaangudi wá, mukse na yaaya egdzere zhele, watse á kwará egdze ñanna duniya bademme an zade á íre. Daaci ta eksante egdze ñanna, kwaye ta naba danaa á de katafke á Dadaamiya am sleksire-aara.

⁶ Emmarge egdzere maa, ñane a kezlanaa á dem kaamba, á dete bálá na a tsatsanaa Dadaamiya ganakini á de fanu hyema áhuwa ge ñane na. Watse á njá áhuwa am hare debu an deremke buwa an kul unkwáhe.

⁷ Am iga á una ñanna maa, njaanja wáva yaikke am samaya. Ba náza nye ñanna zlabé ádaliye antara malika-aha-aara, tá ankwá wava antara *Mikayiilu ñane keni tá antara malika-aha-aara. ⁸ Amá hyafka náza nye ñanna áza *Mikayiilu. Ngyaratersengye antara malika-aha-aara bademme, tá taa piyeteka ba sera-aatare keni am hude á samaya mazle-aara. ⁹ Ta naba ñgyanse estuwa dada náza nye ñanna. Ñane wá, tá eddáhá zlabé an emgyegwe a záhe keni. Ta ñgyaterse á segashe antara malika-aha-aara bademme. Zlabé ádaliye, ñane slekse á jini-aha, bi Shaitaine, una bademme ba zhara-aha-aara.

¹⁰ Am iga á wáva-aatare ñanna, ya cena ba kwárá yaikke á valaha á sawa am samaya, a ba ñane wá: «Kina wá, Dadaamiya maresemáre hákuma á sleksire-aara bademme, lyámilya ba ge dekideki mazle-aara. Edda una a eksesaa ñane na keni maresemáre-aara bademme, adaba kwaye ñgyansengye edda á fida na am samaya. Ba edda una ni ndza an vayi vacika á se icateraare sera ge egdzar mama-aha á miya áza Dadaamiya na. ¹¹ Amá egdzar mama-aha á miya garega midalire. Názena ni itare ta gaken midalire na wá, ta gáná adaba uzhe á egdza zhel kyawe, antara adaba seydire na ta maganaa áte elva á Dadaamiya, ta ndater ge emnde, ma emtsa keni eksaraarekse na.

¹² Adaba ñgyaratersengye ñanna wá, ekkure samaya-aha higauhiga. Ekkure emnde na kwá am hude á samaya-aha ñanna keni higauhiga bademme. Amá

palasa á kure kwa emnde na kwá áte haha, antara názena am hude á haye keni bademme. Ya ndaaná adaba uwe una? Adaba kwaye tsekwátsekwa Shaitaine á dezekure, ankwá á tsekwa á ba an ervauñde-aara, adaba diyaadiya ganakini sarte-aara a juwa ba cek-waangudi.»

¹³ Am nána náza nye na ganakini ngyaransengye á sete haha, a fantau ge baka mukse na a yaa egdzere zhele na, ankwá á dabaná á dem kaamba. ¹⁴ Mbate kertenj varanteva lyambake-aha á dada zele ge mukse na, geni á ngye an nane á dem tate na a tsatsannaa Dadaamiya geni á de geláná átekwa am iva keye an kyalma na. Áhuwa wá, á shanaaka emgyegwe a záhe nanna mázle-aara. ¹⁵ Daaci ge baka mukse na wá, emgyegwe a zahe nanna a naba melese yawe wá, a naba gev guwa yaikke ganakini á de dándá yawe á guwa mukse na. ¹⁶ Amá: «Yá ankwá ya,» a ba haha, ankwá á melanumele ge mukse na. Daaci haha keni werta we-aara, a shu yawe na ni a maganaa náza nye na bademme. ¹⁷ Daaci jaaja emtanjire náza nye na áte mukse na. A naba dateraa wava ge egdzara á mukse nanna mázle-aara, amaana: Emnde na ni lyarvaalye elva á Yaisu *Almasiihu, tá ankwá á fansaarefe ge Dadaamiya á ba an jirire na. ¹⁸ Á ba ankwá náza nye na a tsanu ge we á háye.

Náwa dabba-aha ta buwa

13 Am iga-aara maa, yá zhára ba ankwá á segashe dabba umele am háye, an ire vuye á ba áte nane palle, derma-aha-aara keni kelaawa. An dzakwa á sleksire áte derma-aha-aara nanna bademme, áte ire-aha-aara keni bademme ta pupuwete názu zlayeka dekidiki na ge zláza Dadaamiya an nane. ² Dabba nanna ya nanna na wá, tá gárava an ubela, amá sera-aha-aara wá, ba seke sera-aha á kere á kaamba, we-aara keni ba seke we á ervare. Náza nye na a vanta zade-aara, antara sleksire-aara, ira hákuma-aara bademme ge dabba nanna. ³ Ankwá palle am ire-aha á dabba nanna wá, ba seke ndza kyanamárekye, ba seke ndza emtsametsa deme, amá mbaambe. Am duniya bademme emnde tá maga ba najipu-aara, emnde bademme tá daba ba nane. ⁴ Daaci emnde bademme tá ankwá á kezlan ugje ba ge náza nye na, adaba a vanta nane hákuma ge dabba nanna. Tá ankwá kezlan ugje ge dabba nanna keni, ta bantsa itare: Ware edda una ta kalle an dabba na náwa nane na? Ware edda una á hyephye seke nane?

⁵ Dabba nanna shansha ndzedá á válya elva, antara mága kuravire áte Dadaamiya. A shaa ndzedá á mága una nanna, am tere kul ufade ju buwa. ⁶ Daaci a naba fantau ge valya elva áte Dadaamiya, a fantau ge nyanya zhera á Dadaamiya, antara tate na á njá Dadaamiya átekwa na, ira emnde na tá am samaya na bademme tá an nyainye. ⁷ Dabba nanna wá, shánsa ndzedá ge wáva an emnde na tá ankwá daba Dadaamiya, a ganaa ba nane ndzedá zlahe ádaliye. Dadaamiya a naba vante baráma ge sha hákuma áte larde-aha bademme, antara emnde am ekse-aha gerg-

ere bademme, ma tá ndaha elva a eksa-ara keni, duniya bademme á ba am erva-aara. ⁸ Bademme á emnde am duniya, watse tá kezlan ugje ba ge nane, sey ba emnde na ndza an puwa zhera-aha-aatare am wakita á egdza zhel kyawe na, itare wá, tá de kezlan ugje. Am wakita nanna wá, an puwa zhera-aha á emnde na ni tá an shifa na á zleka na. Ta puwaterte daga am fakta á duksa bademme.

⁹ «Edda una ankwá hyema-aara wá, a effa ba shagera áte elva na yá ndahaná iya na: ¹⁰ Edda una ta yanu ganakini watse á dem erva á kelaade-aha na, ma estara keni baaka peky-aara. Iyau, edda una ta yanu ge katsakar, ma vaatara keni sey tá jana á ba an katsakar nanna, baaka peky-aara dekidiki. Duksa palle ge emnde a daba Dadaamiya wá, a garevge emnde a farvaungde, a fartarefe áte Dadaamiya.»

¹¹ Am iga-aara wá, ya nanna zlahe dabba umele, nane a segashe am hude á haha. An derma buwa, derma-aha-aara á gárava an náza á egdza zhel kyawe. Dabba nanna á ndaha elva, ndaha elva-aara ba seke náza á náza nye. ¹² Dabba nanna keni fantauka ba nane an ire-aara mága duksa. Hákuma á mága duksa-aara wá, ba kalkale an náza á dabba zuñjwire na. A magaa najipu-aha gergere á katafke á dabba zuñjwire, a hyaterarhe á ba áte laarire ge emnde bademme am duniya, geni sey tá kezlan ugje ge dabba zuñjwire na ndza ba seke kyanamárekye, ndza ba seke emtsamtsa, amá mbaambe na. ¹³ Kwakya najipu-aha na a maganaa buwire á dabba nanna. Nane a tsekwa kára á sawa am samaya á sete haha áte ice á emnde bademme, antara najipu-aha umele gergere. ¹⁴ Nane varanteva baráma ge mága najipu-aha nanna estuwa á katafke á dabba zuñjwire na. A badu emnde bademme an una nanna, a bateraa: «Nderaunda gárava á dabba zuñjwire na ndza kyanamárekye an katsakar, ba seke ndza emtsamtsa, amá mbáambe na, daaci kwá fansarefe.» ¹⁵ Dabba nanna wá, ta naba bashanaa ge nane á fatanem effeya á shifa am vuwa ge hele nanna ta nderndera na. Gevge wá, ankwá á ndaha elva hele na, ganakini emnde na má kezlaranka ugje ge nane wá, á cebaterceba bademme. ¹⁶ Dabba nanna yá ankwá ndahaná ya na wá, a hyateraarehe á ba áte laarire ge emnde bademme am hude á duniya, ganakini sey tá lyevalya lámbe-aara áte iga a nadafa, antara áte wafke-aha-aatare bademme. Una an male-aha-ka, an egdzara-ka, emnde a berba an talága-aha, emnde na tá kwára ire-aatare, an náve-aha, emnde bademme. ¹⁷ Edda una má lyiyaaka lámbe-aara wá, á taa shekweveka duksa, á taa veluka náza-aara keni dekidiki. Lámbe nanna wá, zhera á dabba nanna. Ankwá zlahe umele kezlakula, una nanna keni á mára ba zhera-aara nanna.

¹⁸ Kezlakula na wá, sey á kyepekye enkale á edda-aara, lauktu á diyeddiye názu am hude-aara. Kezlakula nanna wá, á maramiya tate na tá halavuwa átekwa emndimagwaha. Kezlakula-aara nanna deremke unkwáhe an kul unkwáhe ju unkwáhe.

Láhe á emnde na tá an várá na am samaya

14 Am iga a una-aha ñanna maa, ya ketaa ice á dem samaya, yá zhárá ba tara egdza zhel kyawe áte ire á wa *Siyauna, tá antara emnde debu deremke, an debu kul ufáde ju ufáde na ndza ta fafete zhera-aatare, antara Eddeñara áte wafke á emnde ñanna. ²Yá cena ba kwárá-aatare á sawa am samaya ba seke mága á yawe áte guwa yaikke. Ká kwárá-aatare ba seke válahe á samaya, amá tá belá láhe, antara gadzavera-aha-aatare tá jante ge láhe am hula-aatare ñanna. ³Una ñanna tá bela láhe emnde debu deremke an debu kul ufáde ju ufáde na, tá anjwa gálá Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, ta jantaave duksa-aha ufáde na tá an shifa am vuwa, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufáde na. Láhe ñanna wá, láhe áñwaslire, baaka ura á diyeddiye láhe-aatare ñanna dekideki, sey ba emnde ñanna ta varaterse á sa am duniya na. ⁴Sey ba itare ta emnde na ta tsufete vuwa-aatare am cudeddire, farka erva-aatare áte mukse dekideki na. Sey ba itare ta emnde na ta varaterse itare am dagave á emnde na tá am duniya na, tá anjwa dába ba egdza zhel kyawe ma á dem tate-ara keni. Itare wá, tá átuge tara Dadaamiya antara egdza zhel kyawe. ⁵Itare wá, ta emnde na ndza cenaránka elva fida am mbuwe-aatare dekideki, ta emnde cudedde.

Malika-aha keye an slera-aha-aatare

⁶Daaci ya ketaa ice, yá zhara ba anjwa á ngye malika umele yiyiye jipu herzhe á shanaasha samaya. Malika ñanna anjwa á saterá labáre á higa ge emnde na tá am duniya. Labáre ñanna baaka zle-aara dekideki. Á saterán ge emnde a larde antara jeba gergere, ma tá ndaha elva-ara keni. Am duniya bademme, á saterá ba labáre ñanna ge emnde. ⁷Malika ñanna a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ñane á elvan ge itare: «Kuvaukuva Dadaamiya, galaugála Dadaamiya am yaikkire-aara, adaba hyephye sarte-aara ge mága shairiya á emndimagwaha. Kezlawankezla ugje ba ge ñane edda una a nderaa samaya, antara haha, a magaa tate-aha á yáwe bademme na.»

⁸Kertenj a dabemhe ge buwire-aara, a ba malika ñanna: «Kina wá, zlauzle *Babila mazle-aara, á de mbeda berni yaikke na. Ñane a hyante shagerkire-aara áte larde-aha bademme, haa a jatera an ja ge emnde ba seke mbazla.»

⁹Am iga a malika-aha ta buwa na wá, a dabateremhe ge malika ge keyire. Ñane keni a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ñane: «Ma ware una a kezlankezla ugje ge dabba ñanna, antara gáráva á dabba ñanna, ma ware edda una a lyevaa lámba á dabba ñanna áte iga a nadafa-aara, bi áte wafke-aara, má ta magaa una ñanna, ¹⁰daaci tá de shá palása áza Dadaamiya adaba jaaja ervaunje. Á de jaterá á ba an ja palása ba seke mbazla na karanteka yáwe dekideki na. Ma ware edda una maganaamaga duksa á dabba-aha ñanna, edda-aara á dem kárá, kárá ñanna an wesha an *baraudau,

daaci á maga palása-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe. ¹¹Ma vaatara keni yire á kárá ñanna á wálá á ba an wálá shelle á dem zhegela, tá maga palása-aatare am hude-aara. Bademme á emnde na ni kezlarankezla ugje ge dabba ñanna, ma ge hele-aara na keni, bi má lyarvaalya lám-ba-aara na áte vuwa-aatare, watse baaka puwansepuwe-aatare dekideki, an vayi vacika bademme tá shá ba zlada.»

¹²Adaba una ñanna wá, ekkure emnde na kwá anjwa dába Dadaamiya, fakurtarefe áte Yaisu an jirire na wá, sey kwá gevge emnde a farvaunje ba shagera.

¹³Daaci yá cena ba kwárá umele zlahe ádalije á sawa am samaya á ba an ndzedá. A biyantsa kwárá ñanna: Puwetepuwa una: Geda wá, watse anjwa áza emnde na tá emtsa am erva á Yaakadada na, a ba ñane. Daaci a nutehe ge Shedekwe Cudedde: «Una ba estuwa, a puwaransepuwe, adaba zlazladire á slera na ta maganaa itare na á kedeka.»

Dadaamiya, antara emnde am halavuwa á duniya

¹⁴Am iga a una-aha ñanna wá, ya ketaa ice zlahe ádalije wá, yá zhárá ba kumba dzayye ba telle. Anjwa duksa umele a njete áte kumba ñanna, duksa ñanna ba seke urimagwe. An dzakwa á sleksire ta maganaa an dindar am ire-aara, antara náza wá mása an slare jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁵Daaci yá zhárá ba sesse malika umele am mashidi, a ba ñane á elvan ge edda una á njá áte kumba na á ba an ká kwárá: «Werawera slakslakire áte duniya bademme, hyephye sarte a hálá duksa á se mba, eksanteksa náza wá mása á ña, ez-zlálá á de ica hiya.» ¹⁶Daaci a naba huviyante dada náza wá mása-aara ge edda una áte kumba na, a zla-vanme am duksa na áte haha, kertenj baaka an ica duksa bademme.

¹⁷Yá zhárá sesse malika umele keni á ba am mashidi ñanna am samaya na, ñane keni an dada náza wá mása-aara, sláre jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁸Sesse malika umele zlahe ádalije am hude á duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Malika ñanna wá, male á kárá bademme. A ba ñane á elvan ge ukfenjara na an náza wá mása am erva na, á ba an ká kwárá: «Egdzara á náfá-aha na tá herdaná emnde am duniya bademme navene, ekka keni de eddatsa an názá wá mása á ña.»

¹⁹⁻²⁰Daaci ñane keni naba huviyante náza wá mása-aara, a tsakaa egdzara áte náfá-aha ñanna am duniya bademme. Kwaye a de ndakanaa am tate á beca egdzara á náfá. Tate na ni tá beca egdzara á náfá átekwa na wá, kwaye áte iga a ekse. Am sarte na tá anjwa beca egdzara á náfá ñanna baaka duksa umele, á kela ba uzhe ba kyanje ba seke yáwe á kela, haa a magaa guwa yaikke. Yiyire á guwa ñanna kilaumaiter deremke keye. Sleddire-aara keni a ektseve ba cekwa am wálá á ura. Una-aha ñanna bademme na wá, á kwaramise ba názu watse á magaterná Dadaamiya ge emnde na ni tá anjwa am ervaunje-aara ge mageter-aa palása am halavuwa á duniya.

Malika-aha tá an zlakta á masiba-aha

15 Am iga á una ñanna maa, ya naa ba marápsemáre najipu umele am samaya. Ya naa malika-aha ta vuye, masiba-aha keni vuye tá an ñane. Á halavuhále masiba-aha áte una ñanna, ervaunđe á Dadaamiya keni baaka mazle-aara am iga á una ñanna.

² Daaci yá zhára ba duksa umele ba seke háye, amá ankwá á maga wulwulire ba seke kweteram, an wesha an kára am hude-aara. Zlabe ádaliye, ya náternaa emnde na garega midalire arge dabba, garega midalire arge gáráva á dabba ñanna, itare liyarka lámba á dabba ñanna zhera-aara kezlakula na. Ya náternaa tá ankwá á tsaatse áte we á háye ñanna ba seke kweteram na, tá an gadzavera-aha-aatare am erva, a vatertaa Dadaamiya. ³ Tá ankwá bela láhe á Muusa sleslera á Dadaamiya, antara láhe á egdza zhel kyawe. A ba láhe-aatare:

Dadaamiya Yaakadada, ba ka palle una ka edda á hákuma áte duksa bademme. Slera á ña ge ekka, baaka kalle-aara an shagerire. Slera á ña, slera yaikke. Ka slekse á larde-aha bademme. Bademme á názena ká maganaa ka, ká maganá á ba áte unjule-aara, ba ekka una ka edda á jirire.

⁴ Yaakadada, ekka keni ankwá ura á kuvanƙa emtu? Ankwá edda una á kezlanƙa ugje emtu? Bademme á larde-aha watse tá se ba am sera á ña, tá se galakgálá. Adaba ba ekka palle una ka cudedde. Názu ká maganá ka am bereka. Bademme ká ankwá maganá á ba áte unjule-aara.

⁵ Am iga á una ñanna zlabe ádaliye maa, ya ketaa ice á dem samaya wá, yá zhára ba we á mashidi am samaya an wacene. Am hude á mashidi ñanna, ankwá egdza mashidi á nalba na tá ja ire tara Dadaamiya antara emndimagwaha amkwa na. ⁶ Daaci yá zhára ba malika-aha vuye na tá an masiba-aha na tá ankwá segashe am mashidi ñanna. Tá an tsekwa am nanjyuwe dzaydzaye ba telle, áte lefeddire, ta ngwadese uksuwe-aha-aatare an kanda á dindar. ⁷ Daaci duksa-aha na tá an shifa na, palle-aatare wá, a tegateraa egdzara erba-aha ta maganaa an dindar ge malika-aha ñanna. Egdzara erba-aha ñanna tá an naha degwun á Dadaamiya ba caicare an we-aara, Dadaamiya na an shifa, ma vaatara keni ba ñane. ⁸ Daaci, bademme á hude á mashidi na an naha an yire. Yire ñanna wá, hákuma, antara demdemire á Dadaamiya. Palle á ura á dzegwándzegwa dem mashidi ñanna baaka, sey má zlaruzle malika-aha ñanna ta vuye na ge mága masiba-aha-aatare bademme.

Malika-aha tá de puwa masiba-aha am duniya

16 Daaci yá cena ba kwára yaikke, á ndaha elva á sawa am hude á samaya, a ba kwára ñanna á elvan ge malika-aha na ta vuye na: «Zlauzlálá á de puwa degwun-aha á Dadaamiya na am egdzara erba-aha na, de puwawpuwa bademme á dem duniya.»

² Daaci zunjwire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara á dem duniya, sesse wige-aha áte emnde na lyarvaalya lámba á dabba áte vuwa-aatare, kezlarankezla ugje ge gáráva á dabba ñanna. Wige ñanna zlazlada á we jipu.

³ Daaci buwire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara keni, ñane a de puwanaa á dem háye. Háye-aha bademme nyairevnye uzhe, ba seke uzhe a emtsa, bademme á názena an shifa na emtsaremtsá am hude á háye-aha ñanna.

⁴ Daaci, keyire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara á dem derve-aha, antara tate-aha á yáwe bademme, yáwe-aha bademme ta naba nyef uzhe ba kyanje. ⁵ Yá cena ndaha elva á malika umele, ñane wá, male á yawe-aha bademme, a ba ñane wá: «Ekka Dadaamiya, ka cudedde. Kwaye am fakta, sem kina keni ba ekka ñanna. Shairiya á ña ká ankwá maganá áte unjule-aara. ⁶ Adaba emnde ñanna ndza ta puwa uzhe á emnde á ña, ndza ta puwa uzhe á nabi-aha á ña. Daaci má vatena ká ankwá vaterte uzhe geni a sharushe wá, una tá shá nampire á názena ndza ta maganaa itare na.» ⁷ Daaci yá cena ba kwára umele zlabe ádaliye á ba an ndzedá, á segashe am duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na, a ba kwára ñanna wá: «Ba estuwa Dadaamiya Yaakadada, ká an hákuma ba ekka palle, ka slejirire, shairiya á ña á ba áte unjule-aara.»

⁸ Daaci ufadire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Ñane, kwaye a de puwanaa áte vaciya. Daaci varanteva baráma ge vaciya, ganakini a farfe ge mbera kára-aara ba shagera áte emnde am duniya. ⁹ Am emnde taparántápá warwarire á vaciya, itare ta fantau ge zláza Dadaamiya kelaá bademme á masiba-aha á ba am erva-aara na. Dzamarka áte yaikkire á Dadaamiya, magarka tuba arge haypa-aha-aatare.

¹⁰ Daaci ilyebire á malika-aha ñanna a de puwanve náza-aara keni. Ñane, a de puwanaa áte kurshi á sleksire á dabba yaikke na. Daaci a naba tsekwa ge tabedammire á dem kwára-aara bademme, emnde tá datsa ba nara an slare ge sha zláda. ¹¹ Aley kwalarevk-wále ge tuba. Baira itare tá zlazla Dadaamiya adaba wige-aha na áte vuwa-aha-aatare, antara palase na tá ankwá á maganá itare na.

¹² Daaci unkwahire á malika-aha ñanna keni a de puwanve náza-aara. Ñane, a de puwanaa am guwa yaikke na tá dahaná an Aifratís na. Daaci a naba derehe ge yawe am guwa yaikke ñanna bademme, haa slekse-aha umele am gedí sharánsha baráma ge sawa ásehuna mazle-aara. ¹³ Daaci yá zhára ba jini-aha ta keye, tá gáráva an mugdza-aha. Palle-aatare, a segashe am mbuwe á náza nye, palle, a segashe am mbuwe á dabba yaikke, palle keni a segashe am mbuwe á nabi fida. ¹⁴ Bademme ba jini-aha á shaitaine na mbarsembe mága najipu-aha kelaazare na. Ba jini-aha ñanna una watse tá dem slekse-aha á larde bademme, watse tá jatermaare átirpalle ganakini tá wava an Dadaamiya Saksage na hákuma bademme á

ba am erva-aara na. Una ɲanna á de magava am hare yaikke na Dadaamiya á de mǎrá hákuma-aara arge duksa bademme na.

¹⁵ «Ay degiya, faufa hyema ba shagera, watse yá sawa an ila ba seke neyle. Gedá wá, watse aɲkwa áza edda una paaka háre, fanufe hyema ge naɲgyuwe-aara na. ɲane wá, yá se bereka an ukhyiye dey, á demka am zherwe yaikke.»

¹⁶ Jini-aha ɲanna wá, kwaye ta de jemaa slekse-aha ɲanna am tate na tá daháná an Harmagaidaum an elva a Ibraniɲkau na.

¹⁷ Daaci vuyire á malika-aha ɲanna, ɲane keni a de puwanve náza-aara am zhegela ba estuwa, yá cena ba kwǎrá yaikke á sa am hude á mashidi. Kwǎrá ɲanna a segashe am tate á kurshi á sleksire á Dadaamiya. A ba ɲane wá: «Zlauzle áte una mǎzle-aara.» ¹⁸ Daaci njaanja válahá á zhegela, antara kǎrá á rade, a naba gyaigyaite ge haha á ba an ndzedá ba ɲǎɲare. Daga ta nderaa estuwa urimagwe am duniya keni ndza gyaigyaiteka haha estuwa dekideki. ¹⁹ A naba tapse ge berni yaikke gergere keye daga á sawa am hude á haha bademme. Berni-aha umele na ni tá am hude á duniya na keni bademme badzarevbadze. Adaba zlabeska emtaɲkire na ta maganaa emnde a *Babila ɲanna am ervaunɲde á Dadaamiya. Adaba una ɲanna, aɲkwa á magaterá palása, tá taa kanteka ba ire keni ge zlaða ɲanna, ba seke emnde na a cebateraa mbazla na karemka yawe am hude-aara dekideki na. ²⁰ Wa-aha bademme, antara ba haha-aha na am dágage á háye-aha keni tsaretse am slede-aha-aatare, medaremeda ba estuwa. ²¹ Nálandze sadadde a naba fantau ge puwa á sawa am samaya á sa arge emnde, demdemire á palle ba seke nákwá á uvera. Emnde bademme tá zlazla ba Dadaamiya adaba zlaða á nálandze ɲanna jauje ge ndzedá.

Elva a berni yaikke na ta fante zhera á zawarire

17 Am iga a una ɲanna maa, palle á malika-aha vuye na ndza ta tegaterem erba á masiba-aha am erva na a se dahite, a ba ɲane: Sawa náwa yá maraká zlaða na ni watse á shaná mukse záware ɲgelawa na. Amaana: Berni yaikke ta maganaa áte we á háye-aha gergere kwakya na. ² Duwa á slekse-aha á larde-aha bademme, ta de magaa gwardzire an mukse zaware ɲgelawa ɲanna, amá a cebaa emnde am duniya ba seke mbazla na karemka yawe dekideki na. Estuwa, á ba elva á malika ɲanna.

³ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shedekwe Cudedde, daaci a naba eksite ge malika ɲanna, kwaye a diya á dem hude á kaamba. Ya naa ba mukse umele am kaamba ɲanna, a njeta áte iga á dabba, dabba ɲanna ba háɲɲe. Ire vuye á ba áte dabba ɲanna palle, derma-aha-aara kelaawa. Bademme a vuwa-aara, an puwa ba zhera-aha na zlayeka dekideki na ge zláza Dadaamiya an ɲane. ⁴ Mukse na áte iga-aara na keni maa, á tsekwa am naɲgyuwe lefedlefedde buwa. Naɲgyuwe-aha-aara ɲanna bukerde ba jili haɲɲe. Palle, haɲɲire-aara ba seke makala á iga a bere, amá palle na ba haɲɲe.

Vuwa á mukse ɲanna bademme ba náza ɲgelawire: Kazlaɲa á dindar, antara naberasla, antara náza hyema zarizariya bademme, ira erba á dindar-aara a ɲanaahe am erva. Aɲkwa laakire an naha am erba-aara ɲanna. Duksa ɲanna wá, zawarire na a maganaa ɲane bademme na. ⁵ Aɲkwa zhera ta puwete áte wafke á mukse ɲanna, amá elva am hude á elva. Ákyiye wá: «*Babila berni yaikke na wá, ɲane emmarge zaware-aha, antara shagerkire na tá maganá am duniya bademme.»

⁶ Ya naa mukse ɲanna dalanemdála uzhe á emnde á Dadaamiya am ire, uzhe á emnde na shebarka elva a Yaisu na. Ba nanna-aaruwa, yá maga ba najipu-aara. ⁷ «Ká maga najipu á uwe ka,» a ba malika na á elvan ge iya, «naba effa ervaunɲde. Aɲkwa duksa palle yá kwaraksekware. Kwaye tara mukse ɲanna, antara dabba na á njá átekwa, antara ire-aha á dabba ɲanna vuye na, ira derma-aha kelaawa na, bademme yá ndaksendáhe názu am hude-aara. ⁸ Dabba ɲanna ka naaná ka na wá, ba dabba na ndza an shifa, amá kina baaka na. Watse á sesse am evege shagerka na baaka halavuwa-aara dekideki na, amá á se haraaka kwakya mǎzle-aara, tá se kedanaakeda shifa-aara bademme. Emnde a duniya na puwarteka zhera-aha-aatare am wakita á shifa daga am fakta á duniya na wá, itare watse tá maga najipu kwakya áte dabba ɲanna. Adaba werre, ndza aɲkwa an shifa, amá kina baaka, aley watse á sesse zlabes adaliye.»

⁹ A biyántsa zlabes adaliye, a ba ɲane: «Duksa-aha na náwa ɲane na wá, sey á hyephye enjkale á edda-aara lauktu á cenáncena. Ire-aha á dabba ɲanna vuye na wá, á mǎrá egdzar wa-aha vuye na a njetaa mukse ɲanna atekwa na. Zlabes adaliye, á mǎrá slekse-aha sadadde vuye. ¹⁰ Ilyebe-aatare wá, daredde slekse-aha ɲanna. Kina wá, unkwahire-aatare kina am sleksire. Amá una watse á sawa ge vuyire na á se haraaháre ba cekwa am sleksire ɲanna. ¹¹ Dabba ɲanna ndza aɲkwa, amá kina baaka na wá, ba ɲane an ire-aara una slekse ge tiisire, ɲane keni ba palle á slekse-aha ɲanna ta vuye na. Má watse sessa ɲane wá, tá se ba ekkedá ba dekideki.

¹² «Derma-aha kelaawa na ka nateraa ka na maa, itare tá mǎrá slekse-aha kelaawa na watse tá sawa á katafke na. Má watse saremsa itare, Dadaamiya á de vaterte sarte ba cekwaunɲudi ge mága sleksire-aatare antara dabba ɲanna. ¹³ Slekse-aha kelaawa ɲanna wá, watse tá jema ye-aatare palle, sleksire-aatare bademme, watse tá maganá ba ge dabba ɲanna palle. ¹⁴ Itare bademme na, watse tá gwaare ba ge egdza zhel kyawe an wáva. Amá watse á de gáná ba egdza zhel kyáwe na ndzedá, tá antara emnde-aara na a dzeratersaa ɲane, a datersaa ɲane, tá aɲkwa á dabbaná an ervaunɲde-aatare palle na. Á de gáná ba ɲane ndzedá, adaba ɲane Slekse arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.»

¹⁵ A biyántsa malika ɲanna zlabes adaliye, a ba ɲane wá: «Háye-aha ɲanna ka naaná ka, á njá mukse ɲanna áte itare na wá, á mǎrá emnde a larde-aha gergere,

emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva-aha gergere bademme. ¹⁶ Derma-aha á dabba njanna kelaawa, antara ba dabba njanna an ire-aara, watse tá gwaare ge mukse záware na an degwune, watse tá zuze áte há-aara bademme, watse tá yana á ba an ukhyiye dey. Ba hyuwa á vuwa-aara keni watse tá zuze, tá de zlnaazle an kárá ba dekideki-aara. ¹⁷ Adaba a maganaa ba Dadaamiya slera-aara am ervaunđe á slekse-aha njanna, ganakini tá ngudá ye-aatare palle, tá maganá sleksire-aatare ba ge dabba njanna palle. Dadaamiya a magaa una njanna geni ta maganaama-ga názena á kataná njane, dem sarte na má gevge názena a ndaasa njane.

¹⁸ «Mukse njanna ka naaná ka na wá, njane á márá berni yaikke. Bademme á slekse-aha na tá am duniya na tá á ba am sera-aara.»

Palase na á de maganá Dadaamiya ge *Babila

18 Am iga a una njanna maa, yá zhárá ba malika umele á tsekwa á sawa am samaya. Hásuma, antara demdemire-aara hyemhye am hude á duniya bademme. ² Malika njanna a ketaa kwárá-aara á ba an ndzedá, a ba njane: «Kina wá, zlauzle *Babila mázle-aara, á de mbedá berni yaikke. Daaci gevge tate á njá á shaitaine-aha, jini-aha, antara yiye-aha na ta shagerka-aha, wayarka emnde na tá njá am hude-aara. ³ Adaba njane a ganve ire-aara ba seke mukse zaware, slekse-aha á duniya bademme ta naba magaa gwardzire an njane, zawarire-aara a cebaa emnde a larde bademme am duniya ba seke a cebateraa ba mbazla. Emnde a tsakala am duniya bademme garega nalmáne an mukse na, adaba njane wayaawáyá za emtakire á duniya bademme.»

⁴ Daaci yá cena ba kwárá umele zlađe ádaliye á sawa am samaya á ba an ndzedá, a ba njane: «Ekkure emnde-aaruwa bademme, sawesse am berni na! A ndebakurveka haypa-aatare, antara geni a sharkurka palase-aatare keni. ⁵ Adaba hyaahya haypa á berni njanna, de shanaasha Dadaamiya am samaya, shagerkire na tá maganá itare na á segasheka am ervaunđe á Dadaamiya ba estuwa. ⁶ Sey tá magateránmaga palase ge emnde njanna ba seke una ndza ta magateranta itare ge emnde umele na. Baira a jaranuje ge una ni ndza ta magateranta itare ge emnde ma ser buwa keni. Ba ire keni a karanteka ge zlađa ba seke emnde na a cebateraa narge na. ⁷ Ba seke una njane zauze emtakire á duniya kwakya na wá, zlađa keni kwerawanaakwera á ba áte una njanna, magawantemága palasa ba shagera. Adaba a bántsa am ire-aara: Iya ganevka seke weggye a mukse, ya slekse ba iya an ire-aaruwa, á janjerma uwe antara kyuwa ba dekideki. ⁸ Adaba una njanna wá, sey tá se gwargwe masiba-aha sadadde ge berni njanna á ba áte háre palle. Tá se gwargwe tara lapikere, antara emtsa, ira waya, lauktu watse tá zlnaazle an kárá ba dekideki. Adaba Dadaamiya Yaakadada, sey ba njane palle an sleksire-aara baaka umele, á de ndahaná ba njane názu tá maganá ge berni njanna.»

⁹ Má watse slekse-aha á duniya naránna yire á kárá na á za berni njanna wá, watse tá puwumpuwa erva am ire, tá tsaka dákwa, tá kyuwa gwardzire na ndza ta maganaa antara berni njanna, ira emtakire á duniya na ndza ta nanaa itare áhuwa njanna bademme, adaba berni njanna zauze kárá. ¹⁰ Kwaye watse tá tse yiyiye ge lyawa á zlađa, tá ámbera fa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Nja seke *Babila na ni shekwaaka ba dekideki keni?»

¹¹ Ba estuwa ge emnde a tsakala na tá am duniya bademme keni, tá de puwa ba erva am ire, tá de tsaka dákwa ge kyuwa berni njanna, adaba ta baaka emnde a gáne-aatare. ¹² Adaba itare tá anjkwá tsakala duksa kwakya áhuwa. Tá tsakala dindar, antara lipela, ira jeba á nákwá-aha umele anjkwá gergere kwakya. Tá tsakala sandá-aha, lefedlefedire-aatare ba seke uwe. Umele-aha-aatare jili hanje, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, umele wá, ba hanje. Zlađe adaliye, tá anjkwá tsakala jeba á náfa-aha umele an dárádza jipu, antara egdzar duksa-aha na tá maganá an sláre á guwe, umele tá maganá an náfa na an dárádza jipu na, umele á duksa-aha njanna tá maganá an verzhangane, umele ire danjwe, umele tá maganá an jeba á nákwá-aha umele anjkwá an dárádza jipu. ¹³ Zlađe ádaliye, tá anjkwá tsakala názase gergere kwakya áhuwa: Umele yawe-aara, umele waye á gáná áte vuwa, umele tá dísaná am kárá ba seke kajiji, tá anjkwá tsakala wáye á dále, antara nalkáme, antara ukpa-aara, ira mbazla. Tá anjkwá tsakala esla-aha, kyáwe-aha, belsa-aha, ira darkwa-aha, antara ba urimagwe keni: Náve-aha, antara emnde na tá halaterá áte we á wáva. Baaka názu tsakalarka itare áhuwa. Adaba una njanna tá kyuwa berni njanna. ¹⁴ A ba itare: «Kina kazlaŋa zarizariya na ndza á kataná ervaunđe á njane ba baaka mázle-aara? Kwakyaire á nalmane á kure na, antara emtakire á duniya na ndza kwa zanaa kure na ba yakuránya kwá jammeka dekideki?» ¹⁵ Bademme á emnde na tá tsakala berni njanna wá, garege nalmána amkwa. Kwáye watse tá tse yiyiye ge lyáwa á zlađa, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa-aatare. ¹⁶ Watse tá ba: «Alawlawlaw baaka berni yaikke! Berni zariya na ndza á shakwa sanda-aha lefedlefedde na, jili hanje ba seke makala á iga a bere, umele ba hanje, tá an dárádza jipu, ira yaadi-aha umele zarizariya bademme, an dárádza jipu na. Baaka berni ngelawa na an náza ngelawire kwakya ázenara, kazlaŋa a ngelawire-aara, umele ta maganaa an dindar, umele ta maganaa an jeba á nákwá umele anjkwá an dárádza jipu. ¹⁷ Bademme a dikele á duksa-aha njanna shekwaaka dekideki, kedaakeda ba estuwa.»

Ba estuwa ge emnde a mága slera áte ire á háye keni. Emnde a báká paare á háye sadadde, antara male-aha-aatare, ira emnde a tsakala na tá maga shula an paare-aha á yawe, itare keni kwaye ta tsatsehe bademme yiyiye. ¹⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte yire á kárá na anjkwá á zá berni njanna wá, a ba itare: «Á jare áme kwa berni yaikke seke una mázle-aara!» ¹⁹ Ba ta ndaase una njanna wá, ta fantau ge kyuwa. Tá tsaka

dákwa, tá slatsa erva, tá zá erva-aatare an sláre, tá puwa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Bademme á emnde a paare á yáwe sadadsadadde na ta gaa nalmáne á ba áte njane na ba cekwaangudi keni shakwaaka degi!» A zluwa estuwa hula á emnde njanna.

²⁰ Ekkure emnde na kwá am samaya, higauhiga arge keda á berni njanna. Ekkure emnde a bela á Dadaamiya, antara nabi-aha, ira emnde á Dadaamiya bademme, higauhiga arge keda á berni njanna. Adaba pelansepele Dadaamiya ge berni njanna názena ndza a magakurtaa njane na bademme.

²¹ Am iga a una njanna maa, yá zhárá ba gwardá á malika umele, a eksante dada nákwá am erva, yaikkire-aara ba seke nákwá á uvera, a ebylanme á dem háye á ba an ndzedá, a ba njane: «*Babila berni yaikke na watse ba estuwa. ²² Baaka ura á de puwete ice áte emnde a mága gusa am Babila dekideki. Ma emnde a jaa gadzavera, ma emnde a ferta derma antara nalgaita, watse ba tseriye baaka ura á de cena mágava á duksa am hude á Babila. Ma emnde a mága dzera, ma emnde a ndera gahe, ma emnde a haa hiya, bademme watse baaka ura á tse am zhegela ba palle keni. ²³ Ekka Babila wá, baaka ura á de puwete ice áte kárá á wáye ázena mázle-aara, baaka ura á de cena elva a gaa mukse, ma elva a de gaa zhele keni am mba á njana. Abi werre, ndza ta bántsa emnde a tsakala á njana: Sey ba njere ka mu ware edda una á janjeruje na? Ta zlermu nalmáne á duniya bademme an kurguna. Adaba una njanna mbedakmbedá na.»

²⁴ Zlabe ádaliye, Dadaamiya nanna uzhe á nabi-aha-aara, antara uzhe á emnde a daba njane, bademme á ba am mbiye á Babila. Bademme a uzhe á emnde na ta cebateraa am duniya na, á ba am mbiye á berni njanna baaka ura umele.

19 Am iga a una njanna maa, yá cena ba kwárá á sawa am samaya, ba seke kwárá á nalga yaikke hedihediye, a ba itare: «*Halailuya! Ba Dadaamiya á miya una slelya ura, edda á demdemire, hákuma bademme á ba am erva-aara. ² Adaba njane á kya shairiya-aha-aara bademme á ba áte jirire áte unjule-aara bademme. Adaba una njanna, maganánmaga palase ge mukse záware na a badzanve duniya bademme an gwardzire-aara, zlabe ádaliye, adaba a cebaa shifa á emnde a slera-aara na.» ³ A ba itare zlabe ádaliye: «*Halailuya! Kwaye yire á kárá na á za berni njanna shelle am zhegela, baaka emtsa-aara dem ba ge dekideki.» ⁴ Am iga a bela láhe-aatare maa, emgyegwar zála kul buwa ju ufade, antara duksa-aha ufade na tá an shifa na reppe puwaraapuwa á dem áhá á katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, tá ankwá kezlan ugje. *Halailuya! *Aamin! a ba itare.

Edda una tá daháná an egdza zhel kyáwe na ankwá á gá larusa-aara

⁵ Daaci yá cena ba kwárá umele á segashe am tate á kurshi á sleksire, a ba njane: «Ekkure emnde á Dadaamiya bademme, an male-aha-ka, an egdzara-ka,

bademme á kure kwa emnde na kwá an lyawa-aara am ervaunde na, galaugálá Dadaamiya á miya.»

⁶ Zlabe ádaliye, yá cena ba kwárá umele ba seke kwárá á nalga, kwárá-aatare ba seke mága á yáwe áte guwa yaikke, zlabe ádaliye, ba seke válaha á samaya. A ba itare: «*Halailuya! Adaba Dadaamiya Yaakadada edda á hákuma bademme, Sleksire ba njane palle. ⁷ Higaumi-higa bademme! Shamisha geda yaikke! Galaumigálá Dadaamiya, adaba hyephe sarte, njwaterjwa njane geni egdza zhel kyawe á gá larusa-aara, larusa-aara njanna keni maganaamaga niya. ⁸ Varanteva baráma ge larusa, geni á tsekwemtsekwa nanjyuwe lefedde jipu ámberá á maga pulpulire keni jipu, cudedde zlabe ádaliye na.» Nanjyuwe njanna wá, á maramiya shagerire-aha na ndza ta maganaa emnde á Dadaamiya an ervaunde-aatare palle na.

⁹ Daaci a ba malika na á elvan ge iya: «Puwetepuwa elva na náwa yá ndakndáha na am wakita: Má ba geda wá, watse ankwá áza emnde na dahaterdáha Dadaamiya á dem larusire á egdza zhel kyawe na.» A farhe zlabe ádaliye, a ba njane: «Baaka fida am elva na dekideki, a ndaasa ba Dadaamiya an we-aara.»

¹⁰ Daaci, ya gaavehe am sera-aara, yá kátá kezlan ugje, amá a naba piyite: «Manka una.» á bina. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzar mama-aha á njana na fakurtarefe áte elva a Yaisu na. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

Elva a Yaisu na wá, ba elva na ndza a baternaa Shedekwe Cudedde ge nabi-aha, lauktu ta se balaterán ge emnde na.

Zhele midala áte belsa dzayye

¹¹ Am iga-aara maa, ya ketaa ice á dem zhegela wá, yá zhárá ba samaya wanje an wacene. Zlabe ádaliye, yá zhárá ba belsa dzayye telle, antara ura áte iga-aara. Zhara á edda una njanna: Slejirire, antara baaka fida ázenjára. Njane á kya shairiya-aara á ba áte jirire, á wawa keni á ba áte unjule-aara. ¹² Ice-aha-aara ba seke nara á kárá, dzakwa á sleksire keni baaka zlakta-aara am ire-aara. Zlabe ádaliye, ankwá zhara an puwa áte njane, baaka slediyeddiye dekideki, sey ba njane palle duksa-aara. ¹³ Nanjyuwe-aara bademme ba uzhe. Zhara-aara wá: Elva á Dadaamiya. ¹⁴ Am iga-aara, ta dabemhe ge emnde a wáva am samaya, itare keni bademme tá á ba áte belsa dzaydzaye, tá am nanjyuwe keni dzayye ba telle, lefedde jipu, cudedde zlabe ádaliye keni. ¹⁵ Ankwá á segashe katsakar am mbuwe-aara, an ga slare jipu. Á de gáná an una njanna ndzedá arge duniya bademme. Ba njane palle una á de geva slekse an zade á ire am erva, slekse na an haku-ma jipu na. Watse á ngerda kelaade-aha-aara an sera ba seke una tá ngerda egdzara á náfa am tate-aara, ge beca yáwe-aara na. Una njanna, á maramiya já ervaunde á Dadaamiya Yaakadada áge duksa bademme. ¹⁶ Ankwá zhara-aara an puwa áte nanjyuwe-aara, antara pákwálá-aara, a ba itare: Sleksire arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.

¹⁷ Daaci yá zhárá ba malika umele a tsanve ge vaciya, a fantau ge dáha yiye-aha tá an̄kwa n̄gye am hude á zhegela, herzha á shanaasha samaya bademme na, a ba n̄ane á ba an ndzedá, á elvan ge yiye-aha n̄anna: «Sawmbare bademme ásehuna, náwa Dadaamiya a gyakur mun̄ri yaikke! ¹⁸ Sawmbare á se za hyuwa á slekse-aha á larde-aha, antara hyuwa á sawji-aha, antara male-aha-aatare, hyuwa á belsa-aha, antara emnde na ndza tá áte belsa-aha n̄anna, hyuwa á náve-aha antara emnde na tá kwárá ire-aatare, hyuwa á male-aha, antara egdzara, hyuwa á emnde bademme, sawmbare zauza.»

¹⁹ Daaci yá zhárá ba dabba na, antara slekse-aha á larde-aha, ira sawji-aha-aatare, jarammeje bademme ganakini tá daná wáwa ge edda una áte belsa dzayye na antara emnde á wáwa-aara. ²⁰ Daaci ta puwatersaa erva ákataliya ge tara dabba n̄anna, antara nabi fida na ndza a magaa najipu-aha á katafke á dabba n̄anna. Ndza a badu emnde á ba an najipu-aha n̄anna, ta lye-vaa lám̄ba á dabba n̄anna, ta kezlan ugje ge gáráva-aara hele na. Daaci ta valyateremhe á ba an shifa emnde buwa n̄anna á dem derve á kárá, an wesa an *baraudau, jauje ge kárá-aha bademme. ²¹ Amá sawji-aha-aatare, antara emnde na tá am iga á dabba n̄anna bademme na wá, a cebateraa ba katsakar na á segashe am mbuwe á edda una áte belsa na. Yiye-aha bademme zaruze hyuwa-aatare, ta yanaa ba itare.

Elva a zara sleksire am iva debu

20 Am iga-aara wá, yá zhárá ba malika umele zlabé ádaliye, á tsekwa á sawa am samaya, an egdza a tsekweram am erva, ge se wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladdíre-aara dekideki na, antara tsavaytsavaye yaikke. ² Daaci a naba eksavaa náza nye na emgyegwe a záhe keni ba n̄ane na. Amaana: Male á jini-aha, bi Shaitaine. Daaci a naba ngudanaahe ciyye ge malika n̄anna, geni á gá iva debu am tsavaytsavaye n̄anna. ³ Kwaye a de eblyanme am evege n̄anna, a zlen̄ta an egdza a tsekweram, a venyanuhe zlabé ádaliye geni á gá iva-aha na am hude-aara, á shanka se bada emnde am duniya mázle-aara. Sey má zlauzle iva debu n̄anna, lauktu tá de belanaabela cek-waangudi.

⁴ Am iga a una n̄anna maa, yá zhárá kurshi-aha á sleksire, emnde tá an̄kwa á njanja am kurshi-aha n̄anna, ta vaterte hákuma á kya shairiya ge itare. Zlabé ádaliye, ya náternaa shedekwe-aha á emnde umele, ndza ta cebáteraa adabá tsaraatse áte elva a Yaisu, tá an̄kwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde. Itare ndza kezlaranka ugje ge dabba n̄anna dekideki, ma ge gáráva á dabba n̄anna keni. Lyyarká lám̄ba á dabba n̄anna dekideki ma áte erva a nadafa-aatare, ma áte wafke-aatare keni. Ya naterna emnde tá á ba an shifa-aha-aatare zlabé ádaliye lan̄ne, tá an̄kwa zá sleksire-aatare antara Yaisu *Almasiihu am iva debu. ⁵ Una wá, zun̄jwire á tseta emnde am fáyá. Emnde umele maa, zlabé tá tseteka emtsaade, sey má zlauzle iva debu n̄anna. ⁶ Má gedá wá, sharánsha emnde n̄anna

Dadaamiya a tsaterter zun̄jwe am fáyá na. Tá de jam-meka antara emtsa na watse á de ceba emnde ge buwire na dekideki, itare watse tá de geva *liman-aha á Dadaamiya, antara Yaisu Almasiihu, tá de za sleksire-aatare antara Yaisu Almasiihu am iva debu.

Halavuhále ndzedá á Shaitaine

⁷ Am iga á iva debu n̄anna maa, watse tá belanaabelá zlabé ádaliye Shaitaine, á de sesse am evege-aara n̄anna. ⁸ Watse á de bada emnde zlabé ádaliye am larde-aha bademme am duniya. Ba larde-aha n̄anna una tá dahaná an Gaug, antara Magaug na. Watse á jatermaare bademme, ganakini tá de wava. Kwakyire-aatare, watse ta ba seke shiili na am guwa na. ⁹ Daaci yá zhárá ba daredde, tá kela á dem hude á duniya bademme, tá an̄kwa á jantaave ge tate-aha na tá átekwa emnde á Dadaamiya, tá jantaave ge berni yaikke na a wayeta ervaun̄de-aara ba estuwa. A naba tsekwa ge kárá á sa am samaya, a se zlateraahé bademme. ¹⁰ Daaci ta eksevaa Shaitaine na a kedeter-aa n̄ane na, ta de eblyanme am derve á kárá na an wesa an *baraudau, tá am hude-aara tara dabba, antara nabi fida na. Tá de maga palása-aatare áhuwa vayi vacika dem ba ge dekideki.

Shairiya á emnde am halavuwa á duniya

¹¹ Daaci yá zhárá ba kurshi á sleksire yaikke vayvaya, dzayye ba telle, an̄kwa ura á njá am kurshi n̄anna. Tara samaya antara haha zhagadarzhagade á katafke-aara, puwarteka ice áte itare dekideki. ¹² Daaci yá zhárá ba nalga á emnde na ndza emtsaremtsa na, male-aha, antara egdzara bademme tá an̄kwa á tsaatse á katafke á slekse yaikke n̄anna. Daaci ta naba werta wakita-aha. An̄kwa wakita umele, an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na á zleka na am hude-aara, n̄ane keni ta werantehe. Daaci Dadaamiya a fantau ge kya shairiya á emnde a fáyá n̄anna bademme, ma shairiya á ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara, ta beranaa am wakita na. ¹³ Antara ba emnde na ndza ndaterunde háye keni, a naba melatersehe á segashe. Tara emtsa, antara fáyá keni eptsananaaptsa emnde na ndza tá ázetare, Dadaamiya a se kya shairiya-aatare bademme, ma ware keni ta kyanaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara na. ¹⁴ Am iga-aara maa, ta puwum tara emtsa, antara fáyá á dem kárá. Derve á kárá n̄anna emtsa umele ge buwire. ¹⁵ Daaci ma ware una shanka zhera-aara am wakita á emnde a shifa na wá, n̄ane tá velyaná á ba á dem derve á kárá.

Samaya antara haha bukerde tá an̄waslire

21 Daaci yá zhárá ba samaya an̄waslire, antara haha an̄waslire, emgyegwe-aha-aara na medarmeda bademme. Ba háye-aha keni ta baaka medarmeda bademme. ² Zlabé ádaliye, yá zhárá ba berni cudedde. Una n̄anna, berni á Urusaliima an̄waslire, an̄kwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya am

samaya. Dadaamiya a cadese ba seke una ni larusa á cada vuwa-aara má an̄kwa á zláá de gá zhele na. ³Yá cena ba kwárá yaikke, an ndzedá jipu, á segashe am tate á kurshi á sleksire. A ba kwárá n̄anna wá: «Kina wá, tate á njá á Dadaamiya á ba am dágave á emnde mázle-aara, tá de geva emnde-aara ba miyenne, Dadaamiya keni á njá á ba am dágave-aatare, á de geva ba n̄ane palle Dadaamiya-aatare. ⁴Á de halatersá ba n̄ane an erva-aara yáwe á kyuwa am ice. Watse baaka á de emtsa mázle-aara. Ma kyuwa, ma tsáká dákwa, ma wá á vuwa keni bademme duksa-aha n̄anna ndza na á dedde.»

⁵Daaci á ba Slekse yaikke na am kurshi na: «Ka cenáncena emtu, duksa bademme sey yá maga ba umele an̄waslire.» A fiyarhe zlobe ádalíye, a ba n̄ane: «Puwetepuwa elva n̄anna, adaba jirire baaka fida am hude-aara dekideki.» ⁶A farhe zlobe ádalíye ge endáhá-aara, a ba n̄ane wá: «Zlauzle áte una. Ba iya una ya zuññwe arge duksa bademme, watse ba iya n̄anna zlobe ádalíye am halavuwa á duksa bademme. Ya slekatarfke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya. Ma á wáná ndera ge ware keni, yá vanteva ya yáwe á shushe ge edda-aara ba dey. Yáwe n̄anna, yáwe á suwa na á fá shifa am ura na. ⁷Daaci ma a ganaa ware ndzedá keni yá vanteva duksa-aha n̄anna. Iya keni yá gevge Dadaamiya-aara, n̄ane keni á gevge ba egdza-aaruwa. ⁸Amá tara emnde a lyáwa, emnde na fartareka, emnde a mága dan̄ñwire á hude, emnde a ceba shifa, emnde a mága gwardzire, emnde a kyula hele, antara emnde a mága fida, emnde n̄anna bademme tá de n̄gyakaterá á dem derve á kárá na an weshá an *baraudau na. Una n̄anna, emtsa-aatare ge buwire.»

Elva a Urusaliima an̄waslire

⁹Daaci malika-aha vuye na ndza tá an erba-aha vuye am erva-aatare, an naha an masiba-aha na á halavuwa átekwa na, palle-aatare a naba dahite, a ba n̄ane á elvan ge iya wá: «Sawa náwa yá maraká larusa á gáná egdza zhel kyáwe na.» ¹⁰Daaci a naba tsekwyarhe ge Shedekwe Cudedde, kerten̄ a naba eksite ge malika n̄anna, kwáye a de dáta antara iya áte ire á wa sladdé jipu, a mariya berni cudedde, berni á Urusaliima an̄kwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya á sawa am samaya. ¹¹Berni n̄anna ámbéra á maga wulwulire ba seke jeba á nákwá umele an̄kwa tá daháná an Yaspa, an dárádza jipu. Wulwulire n̄anna á maganá ba demdemire á Dadaamiya. ¹²Ta jantaave ge berni n̄anna an riya yaikke, an sladdé á dem zhegela keni n̄ane. Wákyiya kelaawa ju buwa áte riya n̄anna. Malika-aha keni ta kelaawa ju buwa áte wákyiya-aha n̄anna. An puwa zhera-aha á jeba-aha á *Iserayiila-aha kelaawa ju buwa na áte wákyiya-aha n̄anna bademme. ¹³Wákyiya keye keye áte dalbe-aha á riya n̄anna ufade kerdé. Wákyiya keye á dem gedí, keye á dem manem, keye á dem pute, keye keni á dem yala. ¹⁴Riya á berni n̄anna bademme ta fanaa ekte á ba an nákwá-aha kelaawa ju buwa n̄aññe. Ba kelaa nákwá am nákwá-aha

n̄anna, an puwa zhera á ura palle am pukura-aha á egdza zhel kyáwe ta kelaawa ju buwa na.

¹⁵Malika n̄anna a ndahi elva na, an zade á dindar sladdé am erva-aara ge kura duksa an n̄ane. Á de kura ba tara berni n̄anna an n̄ane, antara riya-aha-aara, ira wákyiya-aha-aara bademme. ¹⁶Berni n̄anna wá, gevka takarre. Daaci malika n̄anna a kuranaahe, dalbe-aha-aara ufade kerde ba kalkale. Ma am sladdé, ma am hwiya keni ba zawa debu kelaawa ju buwa. An wálá á dem zhegela keni ba estuwa. ¹⁷Daaci a kuresé riya-aara keni. Wálá á riya n̄anna deremke, an kul ufade ju ufade áte erva. Una n̄anna wá, a kuran ba seke kura duksa á emnde. ¹⁸Riya á berni n̄anna bademme wá, ta n̄aññana á ba an jeba á nákwá umele an̄kwa tá daháná an Yaspa, nákwá n̄anna an dárádza jipu. Berni n̄anna maa, bademme ta nderanaa á ba an dindar miyenne, dáláwwe ba seke kweteram. ¹⁹Nákwá-aha na ta fanaa ekte ge riya n̄anna maa, bademme an cádá. Ta cadanaa an jeba á nákwá-aha umele an̄kwa tá an dárádza jipu, nákwá-aha n̄anna jeli gergere bademme. Zuññwire á nákwá-aha á ekte á riya n̄anna, ta cadanaa an Yaspa, buwire, ta cadanaa an Safira, keyire, ta cadanaa an Kaldaidaun, ufadére ta cadanaa an Imiradi, ²⁰ilyebire ta cadanaa an Sardunis, un̄kwahire ta cadanaa an Sardiyus, vuyire ta cadanaa an Kirisauliti, tiisire ta cadanaa an Bairil, n̄ane jeli slerekke. Maselmanire tá cadanaa an Tupas, kelaawire ta cadanaa an Kirisauparasu, kelaawa jemtekwire ta cadanaa an Turkuwas, n̄ane jeli lipela. Kelaawa ju buwire ta cadanaa an Amaitistu. ²¹Amá wákyiya-aha kelaawa ju buwa na áte riya á berni n̄anna, ta fafanu ba jeba á nákwá umele an̄kwa zariya jipu ákura paare, amá hedáaka. Ba kelaa wákyiya ta fanu nákwá n̄anna palle. Baráma am hude á berni n̄anna wá, ba dindar miyenne, dáláwwe ba seke kweteram.

²²Puwanteka ice-aaruwa dekideki áte mashidi am berni n̄anna, adaba Dadaamiya Yaakadada, antara egdza zhel kyáwe tá an̄kwa am hude-aara. Adaba una n̄anna baaka mashidi na. ²³Tara vaciya antara tere keni ta baaka dekideki. Adaba demdemire á Dadaamiya hyephye, Egdza zhel kyáwe keni an̄kwa á mára parakkire-aara am hude á berni n̄anna bademme. ²⁴Emnde na ndza tá am duniya, tá am berni n̄anna, tá an̄kwa já dába á ba áte parakkire n̄anna. Emnde na ndza ta slekse-aha am duniya na keni, halarantehálá sleksire-aatare n̄anna á dem hude-aara. ²⁵Wákyiya-aha áte riya á berni n̄anna tá hedeka dekideki, á njá á ba an wácene, adaba baaka vayiya mázla-aara. ²⁶Sleksire, antara duksa shagera na ndza am duniya na, watse bademme tá de ndakaná á ba am berni n̄anna. ²⁷Bademme á názena an̄kwa harám am hude-aara maa, á demka á dem berni n̄anna dekideki. Emnde a mága názu zlayeka, antara emnde a fida wá, baaka baráma ge itare dekideki á dem hude-aara, sey ba emnde na an puwa zhera-aha-aatare am wakita á emnde a shifa na á zleka na, wakita á egdza zhel kyáwe na. Sey ba itare palle una watse tá dehuwa.

22 Daaci malika ɲanna a naba mariya guwa, aɲkwa á kelá yáwe á shifa átekwa, aɲkwa á maga wulwulire ba seke kweteram. Yáwe ɲanna, á kela á sawa am tate na tá átekwa tara Dadaamiya tá am kurshi á sleksire-aatare antara egdza zhel kyáwe. ² Daaci yáwe ɲanna á kelá á ba áte baráma am huđe á berni ɲanna. Aɲkwa náfá á shifa áte we á guwa ɲanna, áte iga guwa ɲanna, antara ásehuna-aara keni ba ɲane. Náfá á yá egdzere ser kelaawa ju buwa áte iva palle. Ba kelaa tere, á yá ba egdzere. Hyema-aara keni kur-gune ge emnde na ta sawa á sa am larde-aha am duniya na. ³ Baɗemme á názena a nyainyanvaa Dadaamiya á taa demka á dem berni ɲanna dekiɗeki.

Tara Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe tá aɲkwa á njanja am kurshi á sleksire am berni ɲanna. Emnde a slera-aara tá aɲkwa kezlan ugje ge ɲane. ⁴ Itare wá, tá de nanna wafke á Dadaamiya ba shagera, watse tá shá zhera-aara áte wafke-aha-aatare baɗemme. ⁵ Vayiye wá, watse baaka dekiɗeki, watse baaka wedere á parakkire umele dekiɗeki, ma kárá á wáye, ma vaciya keni. Adaba ba Dadaamiya Yaakadada an ire-aara una á de geva parakkire na á hyetehye áte emnde baɗemme. Daaci tá de zá sleksire-aatare emnde dem ba ge dekiɗeki.

Yaisu aɲkwa á eptsá

⁶ Daaci a ba malika á elvan ge iya: «Elva-aha na wá, baɗemme ba jirire, baaka fida am huđe-aara dekiɗeki. Ba Dadaamiya una ndza a vaterte Shedekwe-aara ge nabi-aha, zlobe ádaliye, a belaa malika-aara ge emnde a slera-aara, ge se maraterá názu herzhe watse á magava ba jirire na.» A zla elva-aara estuwa.

⁷ «Ya baa ba kure! Náwa herzhe yá aɲkwa duwa, yá de gedatertegeda emnde na má tsufartetsufa elva a nabiyire na am huđe á wakita na.»

⁸ Iya Yuhanna wá, ya cenanaa á ba an hyema-aaruwa duksa-aha ɲanna, ya nanna an ice-aaruwa. Am sarte na cenanaacena, zharannaazhárá duksa-aha ɲanna ba shagera, kreppe ya naba mbedehe am sera á malika na a mariyaa duksa-aha ɲanna, yá kezlan ugje.

⁹ Amá a naba piyite: «Maɲka una,» a ba ɲane á elvan ge iya. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzara mama-aha á ɲa nabi-aha umele. Ya ba seke emnde na ta de daba názena ka puweta ka kina an ervaunđe-aatare baɗemme. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

¹⁰ Názu a binaa ɲane zlobe ádaliye, a ba ɲane: «Elva-aha na wá, a tsekwanaa ba Dadaamiya. Shebater-vuweka elva-aha ɲanna ge emnde. Adaba herzhe watse á magava duksa-aha ɲanna. ¹¹ Názu yá bakurná

ya wá: Má ura a eksese mága kelaadire, a naba emmága ɲane. Edda una a eksese mága harám, a naba emmága ɲane. Edda una ɲane a eksese mága maggwire, a yanka emmága-aara. Edda una ɲane a eksese mága cudedɗire, a yanka, a emmága cudedɗire.»

¹² A ba Yaisu: «Náwa herzhe yá aɲkwa duwa antara ládá-aaruwa am erva yá de tegakurtega. Amá wá, ma ware keni yá de vanta á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara. ¹³ Ba iya una ya zuɲɲwe arge duksa baɗemme, am halavuwa á duksa baɗemme keni ba iya ɲanna zlobe ádaliye. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya.»

¹⁴ Má ba gEDA wá, watse tá shansha ba emnde na tá yanka liya am naɲgyuwe-aatare dekiɗeki na. Itare wá, watse tá shansha baráma á dem berni, tá de zá egdza á náfá á shifa na ba seke una tá kataná itare. ¹⁵ Amá emnde a mága ɲgudiyire, antara emnde a mága náfá, emnde a mága gwardzire, emnde a ceba shifa, an emnde a mága hele, ira emnde na tá njá á ba an fida am mbuwe na, emnde ɲanna baɗemme wá, itare tá taa demka á dem berni ɲanna dekiɗeki.

¹⁶ «Iya Yaisu, ya belakuraa malika-aaruwa, ganakini á de balakursebále duksa-aha ɲanna baɗemme ge kure aiklaisiya-aha. Ya wulfe á *Dawuda ɲará ba iya, ya terlyakwa á ireɲlyá keni ba iya.»

¹⁷ Daaci a ba tara Shedekwe Cudedɗe, antara larusa á egdza zhel kyáwe: «Ane! naba sawa». Ma a cenanaa ware keni, ɲane keni a bánba: «Sawa». Ma á wáná ndera ge ware keni, sawmbare shawushe yáwe á shifa. Ma a se katanaa ware yáwe ɲanna keni, tá vante ba dey.

Elva na am halavuwa á elva-aha

¹⁸ Iya Yuhanna wá, náwa yá aɲkwa fater magiya ge emnde na tá aɲkwa cená elva á nabiyire am wakita na: Ma ware una a far názá-aara ge názena am wakita na keni, Dadaamiya á de fanaarfe ge ɲane masiba-aha ɲanna á ndahaná wakita na. ¹⁹ Ma ware una a gulese elva a nabiyire na am huđe á wakita na keni, Dadaamiya á de tsakese dza-aara am egdzara á náfá á shifa aɲkwa an puwa am wakita na. Watse baaka slede á edda-aara ba dekiɗeki am berni cudedɗe na á ndahaná wakita na.

²⁰ A bántsa edda una a magaa seydire á ba an jirire áte elva-aha ɲanna baɗemme na: «Ba jirire, náwa yá á ba áte we á sera, yá aɲkwa duwa.»

*Aamin! Naba sawa ka Yaakadada Yaisu!

²¹ Yaakadada Yaisu a hyantehye ɲgurna-aara ma áte ware keni baɗemme.